EL BİDAYE VE'N NİHAYE

HZ. PEYGAMBER (S.A.V.)'İN HAYATI

(ES-SİYRETU'N-NEBEVİYYE)

BÜYÜK İSLAM TARİHİ

İBN KESÎR

Çelik YAYINEVİ

Kîtâbü'ş-Şemaîl Rasûlullah (S.A.V.Yin Şemaîlî Ve Temîz Yaratılışı
Peygamber (S.A.V.)'İn Gözler Kamaştıran Güzellîğî
Rasulullah (S.Â.V.)'In Rengi
Rasûlullah (S.A.V.)'In Evsafı, Güzellikleri, Alnı, Kaşları, Gözleri, Burnu Ve Saçı
Peygamber (S.A.V.)'În Saçı
Hz. Peygamber'în Omuzları, Pazuları, Koltuk Altları, Ayakları Ve Topukları
Hz. Peygamberin Boyu Ve Kokusunun Hoşluğu
Hz. Peygamber'in Omuzları Arasındaki Peygamberlik Mühürü
Rasûlullah (S.A.V.)'In Evsafına Dair Nakledilen Müteferrik Hadîsler
Ümmü Ma'bed'in Bu Konudaki Rivayeti
Hind B. Ebi Hale'nin Bu Konudaki Hadisi
Hz. Peygamber'în Ahlakı Ve Temiz Şemaîll
Hz. Peygamberdin Cömertliği

Kîtâbü'ş-Şemaîl Rasûlullah (S.A.V.Yin Şemaîlî Ve Temîz Yaratılışı

Bu konuda gerek eskinerek yeni kitaplar tasnif edilegelmiştir. Bu mevzuda birçok kitap yazılmıştır. Kitapların bir kısmında sırf bu konu ele alınmış, bir kısmında da konu diğer konularla birlikte incelenmiştir. Şemail ile ilgili en güzel ve en faydalı derlemeyi yapan, îmam Ebu îsa Muhammed b. îsa b. Sure et-Tirmizî'dir. Allah ona rahmet etsin. Bu zat, bu mevzuda "Şemail' adıyla bilinen meşhur kitabını yazmıştır. Kendi-sine kadar uzanan bir sima (duyma, işitme ile ilgili bir ıstılah) yoluyla bu kitabı elde etmiş bulunmaktayız. Bu kitabında naklettiği şeyleri biz de aynen naklediyor ve bir muhaddisin ve fakihin müstağni kalamayacağı önemli şeyleri de ekliyoruz. Önce Peygamber (s.a.v.)'in gözler kamaştıran hüsn-i cemalini açıklayacak, ondan sonra gerek özet, gerek tafsilat halinde bilgiler vermeye başlayacağız Allah bize kafidir. O, ne güzel Vekil'dir. [1]

Peygamber (S.A.V.)'İn Gözler Kamaştıran Güzellîğî

Buharı, Ahmed b. Said Ebu Abdillah kanalı ile Bera b. Azib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), sima bakamından insanların en yakışıklısı, ah' lak bakımından da en güzeli idi. Ne çok uzun ne de kısa idi."
Buharî, Cafer b. Ömer kanalı ile Bera b. Azib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), orta boylu olup iki omuzunun arası biraz genişçe idi. Kulak yumuşaklarına kadar varan bir saçı vardı. Onu kırmızı renkli bir elbise içinde gördüm. Ondan daha güzel birşey görmüş değilim."
îmam Ahmed b. Hanbel, Veki' kanalı ile Bera'mn şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) kadar kırmızı renkli elbise içinde güzel saçlı birini görmedim. Omuzlarına kadar uzanan saçı vardı. îki omuzunun arası da biraz genişçe idi. Boyu ne uzun ne de kısa idi."
îmam Ahmed b. Hanbel, Bera b. Azib'in şöyle dediğini rivayet etmistir.
"Allah'ın yaratıklarından kırmızı renkli elbise içinde Rasûlullah (s.a.v.) kadar güzel birini görmedim. Onun başındaki saçları, omuzlarına kadar uzanırdı."
îbn Ebi Bükeyr dedi ki: «Rasûlullah (s.a.v.)'m saçları omuzlarının yakınma kadar uzanırdı.»
Buharı, Ebu îshak'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Bera b. Azib'e şöyle bir soru soruldu:
- Rasûlullah (s.a.v.)'ın yüzü (parlaklıkta) kılıç gibi miydi?
- Hayır, ay gibi idi.»
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, 'Ttelâil" adlı eserinde Simak'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri, Cabir b. Semüre'ye şöyle bir soru sordu:
- Rasûlullah (s.a.v.)'m yüzü kılıç gibi miydi?
- Hayır, güneş ve ay gibi yuvarlaktı."
İmam Ahmed b. Hanbel, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m saçının ön tarafı ile sakalı biraz ağarmıştı. Ama yağ sürüp taradığı zaman bu ak teller görünmez olurdu. Saçı başı karışınca da bu teller görünürdü. Saçı çok, sakalı da gür idi.»
Adamın biri Cabir'e şöyle bir soru sordu:
- Rasûlullah (s.a,v.)'m yüzü kılıç gibi miydi?
- Hayır, ay ve güneş gibi yuvarlak idi. Peygamberlik mührünü omuzunda gördüm. Güvercin yumurtam gibiydi. Bedenine uyum sağlamıştı. »
Hafiz el-Beyhakî, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ı mehtaplı bir gecede gördüm. Üzerinde kırmızı bir elbise vardı. Yüzüne baktım, bir de dönüp aya baktım. Yemin ederim ki, gördüğüm Rasûlullah, aydan daha güzeldi.»
Buharı, Ka'b b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) sevinçli olduğu zaman yüzü ay parçası gibi aydınlanırdı.»

Yakub b. Süfyan, Hemedanlı bir kadının şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'la beraber haccettim, onu devesi üzerinde Ka'be'yi tavaf ederken gördüm. Elinde ucu eğri sopası vardı. Kırmızı renkli iki elbise giymişti. Bu elbiseler neredeyse omuzuna yapışmış gibiydi. Hacer-i Esved'in yanına geldiği zaman sopasıyla onu istilam eder, sonra sopayı ağzının yanına getirip öperdi.»
Ebu tshak dedi ki: «Ben o kadına şöyle bir soru sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.) neye benziyordu?
- Mehtaplı gecedeki dolunay gibi idi. Ondan önce ve ondan sonra onun gibisini asla görmedim.»
Yakub b. Süfyan, Ebu Ubeyde b. Muhammed b. Ammar b. Yasir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rebi binti Muavviz'e şöyle dedim:
- Bana Rasûlullah (s.a.v.)'ın Özelliklerini söyle.
- Ey oğulcuğum, eğer sen onu görseydin, doğan güneşi görmüş gibi olurdun.»
Beyhakî'nin rivayetine göre ise o kadın, şöyle cevap vermiştir:
- Eğer onu görseydin güneş doğmuş derdin.»
Buharî ve MüsÌim'in sahihlerinde Hz. Aişe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), yüz hatları parlayıp ışık saçarcasma sevinçli bir vaziyette yanıma geldi.» [2]

Rasulullah (S.Â.V.)'In Rengi

Buharı, Yahya b. Bükeyr kanalı ile Rebia b. Ebi Abdurrahmanin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.)'i anlatan Enes b. Malikin şöyle dediğini işittim:
"Peygamber (s.a.v.), halk içinde orta boylu bir adamdı, ne uzun ne de kısa idi. Mübarek tenlerinin rengi, kireç gibi beyaz olmayıp hafif kırmızılıkla karışık nurani bir beyazlıktaydı. Esmer değildi, saçları kıvırcık olmadığı gibi düz de değildi. Düz ile kıvırcık arasında dalgalı idi. Allah, ilahi hükümlerinin tebliği için onu kırk yaşında peygamber olarak gönderdi. Mekke'de peygamber olarak on sene kaldı. Kendisine vahiy nazil oluyordu. Medine'de de ön sene kaldı (Beka âlemine irtihal ederken) mübarek başında ve sakalında yirmi tane beyaz kıl yoktu."
Rebia dedi ki: «Peygamber (s.a.v.)'in bir sakal telini gördüm. Kırmızı idi. Niçin kırmızı olduğunu sorduğumda koku sürdüğünden dolayı kızarmış olduğunu söylediler.»
Buharı, Enes b. Malikin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), ne çok uzun r3 de kısa idi. Kireç kadar beyaz olmadığı gibi esmer de değildi. Saçları, ne çok kıvırcık ne de dümdüz idi. Kıvırcık ile düz arasında dalgalı idi. Kırk yaşına bastığında, Allah onu peygamberlikle görevlendirdi. Mekke'de on sene peygamber olarak ikamet etti. Medine'de de on sene peygamber olarak ikamet etti. Allah onu vefat ettirirken saçında ve sakalında yirmi tane beyaz kıl yoktu.»
Yakub b. Süfyan, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) esmer idi.»
İbn Müsennâ, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), ne uzun ne de kısa idi. Yürürken hafifçe öne meylederek yürürdü. Esmer renkli idi.»
Beyhakî, Enes b. Malikin, Peygamber Efendimizin evsafi ile ilgili olarak şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Beyaz renkli idi. Beyazı esmerliğe meyilli idi.»
Peygamber (s.a.v.), çok sayıda sefere çıktığı ve güneş altında kaldığı için beyazlığı esmerliğe meyletmişti. Doğrusunu Allah bilir.
Yakub b. Süfyan el-Pesevî, Amr b. Avn kanalı ile Ebu Tufeylin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ben Peygamber (s.a.v.)İ gördüm. Benden başka onu gören hiçbir kimse hayatta katmadı.
Biz de kendisine dedik ki:
- Öyleyse bize Rasûlullah (s.a.v.)in özelliklerini anlat.
- Beyaz renkli idi, yüzü güzeldi.»
Ebu Davud, Ebu Tufeyl Amir b. Vasile el-Leysî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), beyaz tenli ve güzel bir kimse idi. Yürürken sanki yokuş aşağı yürürdü.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Zeyd b. Harun el-Cerirî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ben Ebu Tufeyl'le beraber tavaf ediyordum. Bana şöyle dedi:
- Rasûlullah (s.a.v.)i gören kimseler arasında sadece ben hayatta kaldım.
- Sen onu gördün mü?
- Evet.
- Evsafı nasıldı?
- Beyaz renkli idi. Güzel yaratılışta idi. Ne fazla iri, ne fazla zayıftı.»
Beyhakî, Ebu Cuhayfe'nin şöyle dediğim rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.)i gördüm. Beyaz tenli idi. Saçı sakalı ağarmıştı. Ali'nin oğlu Hasan ona benziyordu.»
Muhammed b. îshak, Zührî kanalı ile Süraka b. Malikin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'a geldim. Yanma yaklaştım. O, devesinin üzerinde idi, bacağına baktım. Bacağı sanki hurma ağacının yağı gibi idi.» Yani çok beyazdı. Sanki hurma ağacının dalındaki tomurcuktan çıkan yağın rengini andırıyordu.
İmam Ahmed b. Hanbel, Süfyan b. Uyeyne kanalı ile Muharriş adında Huzaalı bir adamın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.), geceleyin Cirâne'den çıktı, umre yaptı, sonra döndü. Geceyi orada geçirmiş gibi sabahladı. Sırtına baktım. Gümüş kalıbını andırıyordu.»
Yakub b. Süfyan, Peygamber (s.a.v.)İn evsafim anlatan Ebu Hürey-re'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bembeyaz idi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Hasan kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'dan daha güzel bir kimse görmedim. Sanki güneş onun almnda hareket ediyordu. Yürürken Rasûlullah'tan daha hızlı yürüyen bir kimse de görmedim. Sanki yer onun ayakları altında duruluyordu. O, kendini yormayıp normal yürüdüğü halde ona ulaşabilmek için kendimizi zorluyorduk.»
Beyhakî, Muhammed b. Ali'nin (yani Ibn Hanefiye'nin), babasından naklen şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), parlak renkli idi.»
Ebu Davud et-Tayalisî, Mesudî kanalı ile Ali b. Ebi Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m rengi kırmızılıkla karışık beyaz (pembe) idi.»
Beyhakî dedi ki:«Denildiğine göre kırmızılıkla karışık beyazlığı şöyle idi: Onun güneş gören kısımları ve rüzgara maruz kalan tarafları kırmızı idi. Elbisesinin altında kalan kısımları ise beyaz ve parlak idi.» [3]

Rasûlullah (S.A.V.)'In Evsafı, Güzellikleri, Alnı, Kaşları, Gözleri, Burnu Ve Saçı

Daha önce belirtildiği gibi Ebu Tufeyl, Peygamber (s.a.v.)'in güzel yüzlü olduğunu; Enes ise parlak renkli olduğunu söylemişti. Bera b.
Azib'e de:
- Parlaklık bakımından Rasûlullah (s.a.v.)'ın yüzü kılıç gibi miydi? diye sorulduğunda, o şu cevabı vermişti:
- Hayır, ay gibi idi.»
Cabir b. Semüre'ye de buna benzer bir soru sorulduğunda o, şöyle cevap vermişti:
«Hayır, bilakis güneş ve ay gibi yuvarlak idi.»
Rebi binti Muavviz de şöyle demiştir:
«Eğer Rasûlullah'ı görseydin güneş doğmuş derdin.»
Ebu Ishak es-Sebiî de, Rasûlullah'la birlikte haccetmiş olan Heme-danlı bir kadından, Rasûlullah'm evsafını sorduğunda kadın şöyle cevap vermişti: «Bedir gecesindeki ay gibi idi. Ondan önce de ondan sonra da onun gibisini görmedim.»
Ebu Hüreyre de şöyle demişti: «Sanki güneş, onun yüzünde hareket ediyordu.»
îmanı Ahmed b. Hanbel, Muhammed b. Ali'nin, babasından naklen şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) büyük başlı, iri gözlü, uzun kirpikli, gözlerinin beyazı kırmızı renkle karışık, sakalı sık, rengi parlak, elleri ve ayakları iri idi. Yürürken sanki yokuş aşağı yürürdü. Bir kimseye dönüp bakarken, vücudunun tamamı ile dönerdi.»
Ebu Ya'lâ, kendisinden Hz. Peygamber'in özellikleri sorulduğunda Ibn Hanefiye'nin, Ali'den naklen şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), ne uzun ne de kısa idi. Saçı güzel taranmıştı. Yüzü kırmızılıkla karışık beyaz renkte idi. Mafsalları iriydi. Topuk kemikleri ve ayaklan büyük, başı da iri idi. Göğsünden göbeğine kadar bir çizgi gibi kıllar uzanırdı. Ondan önce ondan sonra onun gibisini görmedim. Yürürken s-anki yokuştan aşağı iniyormuş gibi hafifçe öne doğru meylederdi."
Muhammed b. Sa'd, Vakidî kanalı ile Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), beni Yemen'e gönderdi. Bir gün halka hutbe irad ediyordum. Yahudi âlimlerinden biri de orada duruyordu. Elindeki bir tomar kağıda bakıyordu. Beni görünce:
- Bize Ebu Kasım'ı anlat, dedi. Ben de kendisine şöyle cevap verdim:
- Rasûlullah (s.a.v.)* ne çok uzun ne de kısadır. Saçı, ne çok kıvırcık ne de düzdür. İkisi arasında dalgalıdır. Saçı siyah, başı iridir. Renginde beyazla kırmızı karışımı vardır. Mafsalları iridir. Elleri ve ayaklan bü-yükçedir. Göğsünden göbeğine kadar kıllar, çizgi gibi uzanmıştır. Kirpikleri uzun, kaşları bitişik, alnı düz, omuzlarının arası geniştir. Yürürken yokuş aşağı yürürcesine hafifçe öne doğru meyleder. Ondan önce benzerini görmediğim gibi, ondan sonra da benzerini görmedim.
Hz. Ali'nin bu konuşması karşısında Yahudi âlimi sustu, sonra Hz. Ali'ye sordu:
- Bu anlattıkların nedir?
- Benim bildiğim bu kadardır.
- Onun gözlerinde kırmızılık da vardır. Sakalı güzeldir, ağzı güzeldir, kulakları tamdır. Bir kimseye dönüp bakarken bütün vücudu ile dönüp bakar. Arkasını dönerken de vücudunun tamamı ile döner.

- Evet, vallahi bu Rasûlullah'm evsafindandır.
- Bu nedir?
- Sen neyi soruyorsun?
- Onda şu evsaf da vardır. Öyle değil mi?
- İşte sana dediğim gibi o, sanki yokuş aşağı inercesine yürür.
- Ben bu evsafı atalarımın bana bıraktığı tomarda (kitapta) görmekteyim. Yine bu tomarlarda okuduğumuza göre, Cenâb-ı Allah onu, kendi Harem'inde ve emin yerinde beytinin mekanında peygamberlikle görevlendirecek, sonra o, kendisinin saygın kılacağı bir hareme (Medine'ye) hicret edecektir. Orası da Allah'ın Mekke gibi saygın kıldığı bir belde olacaktır. Onun kendilerine hicret ettiği Ensâr'ı, Ömer b. Amir ev-ladmdandır. Oralarda hurmalıklar vardır. Onlardan önce o arazilerde Yahudiler yaşardı.
- Evet öyledir. Sözünü ettiğin kişi Rasûlullah'tır.
- Ben onun peygamber olduğuna, onun, bütün insanlara Allah ta-rafından gönderilmiş bir elçi olduğuna şahadet ederim. Bu şahadetim üzerine yaşar, bu şahadetim üzerine ölür, bu şahadetim üzerine haşro-lunurum inşaallah, dedi.»

O Yahudi âlimi Müslüman olduktan sonra Hz. Ali'nin yanına gelirdi. Hz. Ali de ona Kur'ân'ı öğretir ve İslâm ahlakını belletirdi. Sonra Ali ile birlikte Yemen'den çıkıp geldiler. O zat, Rasûlullah'a iman etmiş, onu tasdik etmiş olarak Hz. Ebu Bekir'in hilafeti döneminde vefat etti.

Yakub b. Süfyan, Said b. Mansur kanalı ile Ömer b. Ali b. Ebi Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

Hz. Ali'ye Rasûlullah'm evsafi sorulduğunda, şöyle cevap vermişti:

«Rasûlullah (s.a.v.), beyaz tenli idi. Beyazlığına kırmızılık karışmıştı. Gözlerinin yuvarlağı siyahtı. Uzun kirpikli idi.»

Yakub b. Süfyan, Abdullah b. Seleme kanalıyla Rasûlullah (s.a.v.)'-ın evsafım anlatan Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah'm yüzü yuvarlaktı. Beyaz tenli idi. Gözleri iri ve siyah kısmı da simsiyahtı. Uzun kirpikli idi.»

Ebu Davud et-Tayalisî, Şu'be kanalı ile Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.)'m gözlerinin siyahına kırmızı renk karışmıştı. Topukları etsizdi, ağzı genişti.»

Ebu Ubeyd dedi ki: Gözlerinin beyazına kırmızılık karışması meşhur rivayetlerle nakledilmiştir. Sahih olan da budur ki, bu da onun, güçlü ve şecaatli bir kimse olduğunu isbatlar. Doğrusunu Allah bilir.

Yakub b. Süfyan^ Peygamber (s.a.v.)'in evsafını anlatan Ebu Hürey-re'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Peygamber (s.a.v.), geniş alınlı, uzun kirpikli idi."

Yakub b. Süfyan, Hasan b. Ali'nin dayısından naklen şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), geniş alınlı, ince kaşlı idi, kaşları ince ve kavisli idi. Kızdığı zaman iki kaşı arasında bir damar kabarırdı. Burnunun kaşlarına yakın kısmında hafif bir yükseklik vardı. Mübarek burnunda yükseklik meydana getiren bir nur vardı. Onu ilk gören, burnuna dikkatle bakmadıkça karga burunlu zannederdi. Fakat burnu öyle değildi. Ağzı biraz büyükçe idi. Mübarek ön dişleri arasında boşluk vardı.»

Yakub b. Süfyan, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.)'m ön dişleri aralıklı idi. Konuştuğunda dişleri arasında nur görünürdü.»

Yakub b. Süfyan, Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.)'a baktığımda, gözleri sürmeli, derdim. Ama gözlerine sürme sürmüş değildi. Bacaklarında biraz incelik vardı. Kahkahayla değil tebessüm ederek gülerdi.»

İmam Ahmed b. Hanbel, Vekf kanalı ile Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v), ne kısa ne de uzundu. Başı büyük, sakalı gür, elleri ve ayakları ile mafsalları iri idi. Yüzünün beyazlığına kırmızılık karışmıştı, gerdanından göbeğine kadar bir kıl çizgisi uzanmıştı. Yürürken sanki bir kayalıktan yuvarlanırcasma hafifçe öne doğru meyleder-di. Ondan önce, ondan sonra onun gibisini görmedim.»

îbn Asakir, Abdullah b. Davud el-Hüreybî kanalı ile Ensâr'dan biradanım şöyle dediğini rivayet etmiştir:

Küfe mescidinde kılıcına yaslanmış olarak duran Ebu Talib oğlu Ali'ye, Rasûlullah (s.a.v.)'m evsafım sordum. Bana şöyle dedi:

«Teni beyazdı. Beyazlığına kırmızılık karışmıştı. Gözleri iri ve siyahtı. Saçları düz idi. Gerdanından göbeğine doğru ince bir kıl çizgisi uzanmıştı. Yanakları yumuşak, sakalı gür idi. Boynu gümüşten bir ibriği andırıyordu. Gerdanından göbeğine kadar kıl vardı. Bu bir kırbacı andırıyordu. Karnında ve göğsünde bundan başka kıl yoktu. Elleri ve ayakları iri idi. Yürürken sanki yokuş aşağı yürüyormuş gibi idi. Döndüğü zaman bütün vücudu ile dönerdi. Ne uzun ne de kısa idi. Ne aciz ne de zorba ve şiddetli idi. Ter taneleri yüzünde incileri andırıyordu. Terinin kokusu en iyi miskten daha güzel idi. Ondan Önce ondan sonra onun gibisini görmedim.»

Yakub b. Süfyan, Yusuf b. Mazin el-Mazinî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Adamın biri, Hz. Ali'ye şöyle dedi:

- Ey mü'minlerin emiri, bize Rasûlullah'ın özelliklerini anlat. Hz. Ali de ona şöyle cevap verdi:
- Beyaz tenli idi. Beyazlığına kırmızılık karışmıştı (pembe idi). Başı iri, parlak ve beyaz idi. Kirpikleri uzundu.»

İmam Ahmed b. Hanbel, Esved b. Amir kanalı ile Ali b. Ebi Talibin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), iri başlı idi. Renginin beyazlığına kırmızılık karışmıştı. Elleri ve ayakları büyüktü, sakalı gürdü, gerdanından göbeğine doğru uzun bir kıl çizgisi uzanmıştı. Mafsalları iriydi. Yokuş aşağı inercesine yürür, yürürken de hafifçe öne doğru meylederdi. Ne uzun ne de kısa idi. Ondan önce ondan sonra onun gibisini görmedim.»
Vakidî, Bükeyr b. Mismar kanalı ile Ziyad b. Sa'd'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Sa'd b. Ebi Vakkas'a sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.) saçına hiç kına sürdü mü?
- Hayır, ne kendisi saçma sürdü, ne de başkaları onun saçına sürdüler. Alt dudağıyla çenesi arasında ve perçeminde beyaz kıllar vardı. Ama bunlar az oldukları için isteseydim sayabilirdim.
- Rasûlullah'ın evsafi nasıldı?
- Ne uzun ne de kısa idi. Kireç gibi beyaz da değildi. Esmer de denemezdi, saçı ne düz, ne de kıvırcık idi. ikisinin arasında dalgalı idi. Sakalı güzel, alnı genişti. Renginin beyazlığına kırmızılık karışmıştı, parmakları iriydi. Saçı ve sakalı simsiyahtı.»
Hafiz Ebu Nuaym el-İsbahanî, Ebu Muhammed Abdullah b. Cafer kanalı ile Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'dan öğrendiğim ilk şey şudur: Amcalarımla birlikte Mekke'ye geldik. Bizi Abbas b. Abdülmuttalib'e gönderdiler. Yanına vardığımızda o, Zemzem kuyusunun yanında oturmakta idi. Biz de varıp yanma oturduk. Yanında iken Safa kapısından beyaz tenli bir adam yanımıza geldi. Beyazlığına kırmızılık karışmıştı. Gür saçları vardı. Bu kıvırcık saçları, kulaklarının yarısı hizasına kadar uzanıyordu. Burnunun ucu biraz kalkıktı. On dişleri parlıyordu. Gözleri iri ve siyahtı. Sakalı gür olup gerdanından göbeğine doğru ince bir kıl çizgisi uzanıyordu. Elleri ve ayakları iriydi. Üzerinde iki beyaz elbise vardı. Dolunay gecesindeki ayı andırıyordu.»
Abdullah b. Mesud, bu hadisin tamamım anlattıktan sonra Rasûlullah (s.a.v.)'m Hatice ve Ali b. Ebi Talib ile birlikte Ka'be'yi tavaf edişini ve kendisini Abbas'a sorduklarını, Hz. Abbas'ın da şu cevabı verdiğini naklediyor: «Bu benim kardeşim oğlu Muhammed b. Abdullah'tır. Allah tarafından insanlara elçi olarak gönderildiğini iddia ediyor.»
imam Ahmed b. Hanbel, Yezid el-Farisî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ibn Abbas'm zamanında Rasûlullah (s.a.v.)i rüyamda gördüm (ra-vi Yezid, mushafları yazan bir kimse idi). Ibn Abbas'a: "Rasûlullah (s.a.v.)'ı rüyamda gördüm." dedim. O da bana şöyle dedi:
- Rasûlullah (s.a.v.) şöyle derdi: "Doğrusu şeytan, benim kılığıma bürünerek rüyada kimseye görünemez. Her kim beni rüyada görürse gerçek görmüştür." Şimdi sen bize rüyada gördüğün adamın evsafim anlatabilir misin?
- Evet. iki kişinin arasında bulunan bir adam gördüm. Bedeni ve eti esmer olup beyaza yakın idi. Güzel bir gülümsemesi vardı. Gözleri sürmeli idi. Yüzü yuvarlak ve güzeldi. Sakalı yüzünün iki tarafını doldurmuştu. Gerdanına kadar uzanıyordu.
- Sen Rasûlullah'ı uyanık iken gözlerinle görmüş olsaydın, bu kadar iyi anlatamazdın.»
Muhammed b. Yahya ez-Zühlî, Rasûlullah'm evsafına dair soruya muhatap olan Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«En güzel evsafa sahip idi. Orta boylu olup uzuna yakındı. Omuzlarının arası genişti. Yanakları yumuşaktı. Saçları simsiyahtı, gözleri sürmeliydi. Kirpikleri uzundu, yere basarken ayağının tamamı ile basardı. Ayağının tabanında çukur yoktu. Abasını omuzuna koyarken omuzu bir gümüş kalıbını andırıyordu. Gülerken de dişlerinin parlaklığı neredeyse duvarlara yansıyordu. Ondan önce ondan sonra onun gibisini görmedim.»
Zührî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m kalıbı, âdeta gümüşten dökülmüş idi. Saçı öuz, karnı geniş, omuzlarının arası uzun idi. Basarken ayağının tamahı ile basardı. Bir tarafa dönerken de bütün vücudu ile dönerdi. Yönelişi de aynı şekilde vücudunun tümü ile olurdu.»
Vakidî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.)'ın elleri ve ayakları iriydi. Bacakları kalın, pa-zuları iri, omuzlarının arası ile göğsü geniş, başı büyük, kirpikleri uzun, ağzı ve sakalı güzel, kulakları tam, kendisi de orta boylu idi. Ne uzun ne de kısa idi. İnsanların en güzel renklisi idi. Yönelirken vücudunun tamamı ile yönelir, dönerken de yine vücudunun tamamı ile dönerdi. Onun gibisini görmedim. Onun gibisini işitmedim.»
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Rabbine ibadet eden bir adamın şöyle dediğini rivayet etmişti: "Dedem bana dedi ki: "Ben Medine'ye gittim. Rasûlullah'ı görmek istiyordum. Bir de baktım ki o, güzel vücudlu, iri başlı, ince burunlu, ince kaşlı bir adamdır. Gerdanından göbeğine doğru uzatılmış bir çizgi gibi kıl çizgisi vardı. Bana yaklaştı ve; "esselamü aley-ke" dedi." [4]

Peygamber (S.A.V.)'În Saçı

Buharı ve Müslim'in sahihlerinde İbn Abbas'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), kendisine emir gelmeyen konularda Ehl-i Kitaba uymayı severdi. Kitap ehli kimseler saçlarını s ar kıtırlar di. Müşrikler ise saçlarını tepede birbirinden ayırırlardı. Rasûlullah (s.a.v.) da önceleri saçını sarkıttı, sonra tepede birbirinden ayırdı.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Hammad b. Halid kanalı ile Enes b. Ma-lik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), perçemini sarkıttı. Bir süre böyle devam etti. Sonra tepede saçlarını birbirinden ayırdı.»
Muhammed b. îshak, Muhammed b. Cafer b. Zübeyr kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'ın saçını tepede birbirinden ayırdım. Bıngıldak noktasından saçlarını birbirinden ayırdım, perçemini de gözlerinin üzerine sarkıttım.»
İbn îshak şöyle dedi: Muhammed b. Cafer b. Zübeyr -ki o Müslüman bir fakih idi- şöyle demiştir: «Bu sadece Hıristiyanların simasıdır. İnsanlar arasında sadece Hristiyanlar saçlarını bu şekle sokarlardı.»
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde Bera b. -Azib'den gelen bir rivayete göre Rasûlullah (s.a.v.) saçlarını omuzlarına kadar uzatırmış. Buharı nın sahihinde ve diğer kitaplarda ise Bera b. Azib'den gelen başka bir rivayete göre Rasûlullah (s.a.v.), saçlarını kulaklarının yarısı hizasına kadar uzatırmış. Bu iki durum arasında çelişki yoktur. Çünkü kişinin saçı bazen uzar, bazen kısalır. Her ravi, kendi gördüğüne göre rivayette bulunmuştur.
Ebu Davud, İbn Nüfeyl kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a-v.)'ın saçı kulaktan uzun, omuz hizasından ise kısa idi.»
Rivayetlerle sabit olduğuna göre, Rasûlullah (s.a.v.) Veda haccm-da, başındaki saçların tamamını traş etmiş, bundan seksenbir gün sonra vefat etmişti. Allah'ın salat-ü selamı kıyamet gününe kadar devamlı surette onun üzerine olsun.
Yakub b. Süfyan, Ümmü Hani'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.), Mekke'ye geldiğinde dört saç örgüsü vardı.»
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde bulunan bir rivayette Enes şöyle demiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ın saçı ne kıvırcık ne de dümdüz idi (îkisi arasında dalgalı idi). Cenâb-ı Allah, onu vefat ettirdiğinde başında ve sakalında yirmi kadar beyaz kıl yoktu.»
"Sahih-i Buharf'de îbn Sirin'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Enes'e sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.) hiç kına yaktı mı?
- Onun başında ve sakalında çok az sayıda beyaz tel görülebildi.» Yine Buharî ve Müslim, Hammad b. Zeyd tariki ile Sabit'in şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: «Enes'e şöyle soruldu:
- Rasûlullah (s.a.v.)'m saç ve sakalı ağardı mı?
- Allah, onu saç ve sakal ağarmasıyla ayıplamadı. Başında ancak onyedi veya onsekiz beyaz tel vardı.»
Müslim, el-Müsenna kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), hiç kına yakmadı, sadece alt dudağıyla çenesi arasında ve iki şakağı ile başında az sayıda beyaz kıllar vardı.»
Buharî, Katade'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: - «Enes'e sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.), hiç kına yaktı mı?
- Hayır, yalnız iki şakağında az miktarda beyaz kıllar vardı.» Buharî, Cerir b. Osman'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Abdullah b. Büsr es-Süleymî'ye şöyle bir soru sordum:
- Sen Rasûlullah'ı gördün. Saçı sakalı ağarmış mıydı?
- Onun alt dudağı ile çenesi arasında birkaç beyaz kıl vardı.» Buharî ve Müslim'in sahihlerinde Ebu Ishak kanalı ile Ebu Cuhay-
fe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ı gördüm. Onun alt dudağıyla çenesi arasında beyaz kıllar vardı.»
Yakub b. Süfyan, Osman b. Abdullah b. Mevhib el-Kureşî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ümmü Seleme'nin yanına gittik. Bize Rasûlullah (s.a.v.)'m bir saç telini çıkarıp gösterdi. Onun kına ve ketm otu ile kırmızıya boyanmış olduğunu gördük.»
Beyhakî, Osman b. Mevhib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ümmü Seleme'nin yanında, kaim gümüşten yapılma bir çıngırak vardı. Bu çıngırakta Rasûlullah'm sakal teli vardı. Bir insan hummaya yakalandığı zaman Ümmü Seleme bu çıngırağı ona gönderir, çıngırağı adamın üzerine sallarlar, sonra içindeki suyu da yüzüne serperlerdi. Ailem, beni Ümmü Seleme'nin yanma gönderdi. Çıngırağı çıkarıp bana gösterdi. Onun bize anlatılan evsafta olduğunu gördüm.» Ravilerden îsrail, çıngırağın içinde üç sakal teli olduğuna parmaklarıyla işaret etmiş iken Osman b. Mevhib, içinde beş kırmızı sakal teli bulunduğunu söylemiştir.
Yakub b. Süfyan, Ebu Nuaym kanalı ile Ebu Remse'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Babamla birlikte Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanma gittik. Babam onu gördüğünde:
- Bunun kim olduğunu biliyor musun? diye sordu. Ben de:
- Hayır, deyince; babam:
- Bu, Allah'ın Rasûlüdür, dedi. Bunun üzerine tüylerim ürperdi. Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m insanlara benzemeyen birşey olduğunu sanıyordum. Baktım ki, o bir insandır. Başının üzerinde bol miktarda saçı var. Bu saçları kulaklarına kadar uzanıyordu. Saçına kına sürmüştü. Üzerinde iki yeşil hırka vardı.»
Yakub b. Süfyan, İyad b. Lakit b. Ebi Remse'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), sebti ayakkabıları giyer, sakalım alaçehre ve safran otlarıyla sarıya boyardı.» İbn Ömer de böyle yapardı.

Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Ebu Abdullah el-Hafiz kanalı ile Ibn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: ""
«Rasûlullah (s.a.v.)'m saçında ve sakalında ancak yirmi kadar beyaz kıl vardı.»
İshak'm rivayetinde ise şöyle denmektedir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ın başının Ön kısmında yirmiye yakın beyaz kıl gördüm.»
Beyhakî, Abdullah b. Muhammed b. Ukayl'm şöyle dediğini rivayet
etmiştir:
«Enes b. Malik, Medine'ye geldi. O esnada Ömer b. Abdülaziz Medine valisi idi. Ömer, onun yanına bir adam gönderdi Gönderdiği adama da, Enes'e şu soruyu sormasını tenbihledi:
- Ona sor bakalım. Rasûlullah (s.a.v.), hiç kına yakmış mıdır? Çünkü bildiğime göre onun saçı renkli imiş. Boyanmış. Adam bu soruları sorunca, Enes şu cevabı vermişti:
Rasûlullah (s.a.v.) -ak kılların sayısı çok olsa da- saç ve sakalın siyaha boyanmasını yasaklamıştır. Saçında ve sakalında onbirden fazla ,, asî *el Söratecliin. Onun saç ve sakalmdaki boya, saçma ve sakalına sürdüğü kokudan ötürü idi. Fazla miktarda koku sürüdüğü için saçının ve sakalının rengi değişmişti.»
Ben derim ki: Enes İn bu rivayette kına yakmayı reddetmesi, önceki sayfalarda geçen ve lana yakmaya cevaz veren rivayetlere ters düşmektedir. Oysa isbatm, redden öncelikli olduğuna dair kaide yerleşmiş ve Kesinleşmiştir. Zira isbat eden rivayette bulunan bilgi ve ilim, reddeden rivayettekinden daha çoktur. Ayrıca Ibn Ömer tariki ile kız kardeşi olan mü'minlerin annesi sayılan Hafsa1 dan gelen rivayet de kına yakmaya cevaz verici mahiyettedir. Hafsa'nm, Rasûlullah'ın durumuna vukufu, Enes'e nisbetle daha fazladır. [5]

Hz. Peygamber'în Omuzları, Pazuları, Koltuk Altları, Ayakları Ve Topukları

Buharı ve Müslim, Bera b. AzibİN daha önce geçen ifadesinde şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
«Rasûlullah (s.a.v.) orta boyluydu. Omuzlarının arası genişti.»
Buharı, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.), iri başlı, büyük ayaklı ve geniş avuçlu idi.»
Yakub b. Süfyan, Rasûlullah (s.a.v.)'m evsafını anlatan Ebu Hürey-re'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)ın kolları uzun olduğu gibi omuzlarının arası da geniş olup uzun kirpikli idi.»
Nafi b. Cübeyr, Ali b. Ebu Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m elleri ve ayakları iri, mafsalları büyük ve gerdanından göbeğine kadar uzun bir kıl çizgisi vardı.»
Haccac, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Basûlullah (s.a.v.)'m bacaklarında biraz incelik vardı. Kalın değillerdi.»
Süraka b. Malik b. Cu'şum şöyle demiştir: «Rasûlullah (s.a.v.)'m bacaklarına baktım, hurma ağacından çıkan yağı andırıyordu. Bembeyazdı.»
"Sahih-i Müslim"de, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ın ağzı büyüktü, gözle/inin yarığı uzundu, topuklarının eti azdı.» Erkeklerin bu şekilde olmaları güzel ve münasib-tir.»
Haris b. Ebi Üsame, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.), Medine'ye geldiği zaman, Ümmü Süleym (annem) elimden tutup beni yanma götürdü ve ona şöyle dedi:
«Ya Rasûlallah, şu Enes, okur yazar bir çocuktur. Sana hizmet etsin.» Ben de dokuz sene müddetle Rasûlullah'a hizmet ettim. Yaptığım işlerden hiç birine «kötü yaptm, ne fana iş işledin!» demedi. Onun eli kadar yumuşak, ipek ve ibrişim gibi hiçbir şeye elim değmiş değildir. Onun kokusu kadar güzel kokan ne misk ne de amber koklamış değilim.»
Zebidî, Zührî kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), yere basarken ayağının tabanının tamamı ile basardı. Ayak tabanında boşluk ve kavis yoktu.»
İlerideki sayfalarda buna muhalif bir rivayet gelecektir.
Yezid b. Harun, Abdullah b. Yezid kanalı ile Meymune binti Ker-dem'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), Mekke'ye gelmişti. Dişi bir deve üzerinde idi. Ben de babamla beraberdim. Rasûlullah (s.a.v.)'m elinde bir kırbaç vardı. Babam ona yaklaştı. Onun önüne geçmeye başladı. Rasûlullah, ona ses çıkarmadı. Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m ayak baş parmağının yanındaki parmağın, diğer parmaklardan uzun olduğunu unutmadım.»
Beyhakî, Ali b. Ahmed kanalı ile Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ın ayağındaki serçe parmağı, diğer parmaklarından uzundu.» Bu, garip bir hadistir. [6]

Hz. Peygamberin Boyu Ve Kokusunun Hoşluğu

"Sahih-i Buharf'de Enes'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.), halk içinde orta boylu idi. Ne uzun ne de kısa idi.»

Ebu îshak, Bera'mn şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.), hem yüz bakımından hem de ahlak bakımından insanların en güzeli idi. Ne uzun ne de kısa idi.»
Nafi b. Cübeyr, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.), ne uzun ne de kısa idi. Ondan önce, ondan sonra onun gibisini görmedim.»
Said b. Mansur, Halid b. Abdullah kanalı ile Ali b. Ebu Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) ne uzun ne de kısa idi. Ama o uzun boya daha yakındı. Ter taneleri inci gibiydi.»
Said b. Mansur, Ravh b. Kays kanalı ile Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), çok uzun değildi ama orta boyun üzerinde idi. Başkalarıyla bir arada bulunduğunda onlardan uzun boylu görünür-dü.Yüzündeki ter taneleri incileri andırırdı."
Zebidî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), orta boylu idi. Ama uzun boya daha yakındı. Yönelirken vücudunun tamamı ile yönelir, dönerken de vücudunun tamamı ile dönerdi. Ondan önce, ondan sonra onun gibisini görmedim.»
Buharı, Hammad b. Zeyd kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m avuçları kadar ipek, ibrişim veya başka yumuşak bir şeye dokunmuş değilim. Rasûlullah'm kokusu kadar başka güzel bir koku da koklamış değilim.>-
Müslim, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), parlak renkli idi. Teri inci gibi idi. Yürürken hafifçe öne doğru meylederdi. Onun avuçları kadar yumuşak bir ipek veya ibrişime dokunmuş değilim. Onun kokusu kadar güzel, misk veya amber koklamış değilim.»
Yakub b. Süfyan, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah: (s.a.v.)'la birlikte sabah namazını kıldım. Sonra o, çıkıp ailesinin yanına gitti. Ben de onunla beraber gittim. Onu, iki çocuk karşıladı. Çocukların yanaklarını birer birer okşamaya başladı. Benim de yanağımı okşadı. Elinde bir serinlik ve güzel koku hissettim. Sanki elini aktarın kazanından çıkarmıştı.»
imam Ahmed b. Hanbei, Ebu Cuhayfe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), öğle vakti Batha'ya gitti. Abdest alıp öğle namazım iki rekat olarak kıldı. Önünde bir keçi vardı, (Avn'ın babasından yaptığı rivayette de şu fazlalık vardır: O keçinin arkasında da bir eşek ve kadın vardı). İnsanlar namazdan sonra ayakta, gitmeden önce Rasûlullah'la musafaha yapmaya başladılar. Onun elini yüzlerine sürüyorlardı. Ben de elini tutup yüzüme sürdüm. Elinin kardan daha"soğuk, miskten daha güzel kokulu olduğunu gördüm.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Yezid b. Harun kanalı ile Yezid b. Esved'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), Mina'da namaz kıldı. Namazdan sonra dönüp baktığında, insanların gerisinde iki adam gördü. Onları çağırdı. Onlar yanma geldiler. Ama eklemleri tiril tiril titriyor ve sarsıntı geçiriyorlar-dı. Onlara şöyle sordu:
- Niçin cemaatla namaz kılmadınız?
- Ya Rasûlallah, biz yüklerimizin yanında kılmıştık.
- Böyle yapmayın. Sizden biriniz yükünün yanında namaz kıldıktan sonra cemaatle namaz kılınmakta olunduğunu görürse, cemaatle de beraber kılsın. Bu namazı, onun için nafile olur.
İki adamdan biri dedi ki:
- Ya Rasûlallah, benim için mağfiret dile.
Rasûlullah, onun için mağfiret diledi. İnsanlar namazdan sonra kalkıp Rasûlullah'm yanma musafahaya gittiler. Ben de onlarla beraber kalkıp ona doğru gittim. O gün ben insanların en genci ve en güçlüsü idim. Safları yararak cemaatı zorladım ve nihayet Rasûlullah'a ulaştım, elini tutup başıma (veya göğsüme) koydum. Onun mübarek elinden daha hoş kokulu ve daha serin birşey görmedim. O gün o, Mescid-i Hayf ta namaz kılmıştı.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Nuaym kanalı ile Vail b. Hacer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir;
«Rasûlullah (s.a.v.)'a bir kova su getirildi. Kovadan içti, sonra içine tükürdü. Sonra da o kovadaki suyu kuyuya boşalttı. Kuyudan misk kokusu saçılmaya başladı.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), sabah namazım kıldıktan sonra Medine'nin cariyeleri, içi su dolu kaplarını ona getirirlerdi. Getirilen kaplara elini daldırırdı. Bazen sabahın serinliğinde hatta soğuk vaktinde ona suyu getirirler, yine de elini o suya daldırırdı.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Ümmü Süleym (annem) evde değilken Rasûlullah (s.a.v.) evimize gelir, Ümmü Süleym'in yatağında yatardı. Yine bir gün böylece yatmış iken Ümmü Süleym eve geldi. Ona denildi ki:
- Rasûlullah (s.a.v.) senin evinde, senin yatağında uyumaktadır. Ümmü Süleym de onun yanma geldi. Rasûlullah terlemişti; teri, deri serginin bir köşesinde birikmişti. Ümmü Süleym de koku şişesini açtı, o terleri toplayıp şişeye koydu. Rasûlullah (s.a.v.), aniden uyanıp korktu:
- Ne yapıyorsun ey Ümmü Süleym? diye sorunca, Ümmü Süleym:
- Ya Rasûlallah, senin şu terinden çocuklarımız için bereket ümid ediyoruz, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) da:
- Doğru yaptın, isabet ettin, dedi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Enesin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.) evimize geldi, terledi. Annem de bir şişe

getirdi. Terini şişeye koydu. Rasûlullah, uykudan uyanınca:
- Ey Ümmü Süleym, bu yaptığın nedir? diye sordu. Ümmü Süleym (annem) şu cevabı verdi:
- Terini kokumuza katıyoruz. Senin terin, kokuların en güzelidir, diye cevap verdi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.), Ümmü Süleym'in (annemin) evinde öğle uykusuna yatardı. Rasûlullah, çok terleyen insanlardandı. Annem, üzerinde yatması için deri bir yaygıyı yere sererdi. Rasûlullah, onun üzerinde öğle uykusuna yatardı. En çok ayaklarının arasında ter toplanırdı. Annem de o terleri pamukla kurular ve ıslak pamuğu bir şişeye sıkardı. Bunu gören Rasûlullah:
- Bu ne, ey Ümmü Süleym? diye sordu. Annem de:
- Senin terindir ya Rasûlallah. Onu kokularıma katıyorum, deyince, Rasûlullah onun için hayır duada bulundu.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) uyuduğunda terlerdi. Annem de terini bir pamukla toplayıp bir şişeye sıkar ve kokusuna katardı.»
Ebu Ya'lâ el-Musılî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma bir adam geldi ve şöyle dedi:
- Ya Rasûlallah, ben kızımı evlendirdim. Bana biraz yardım etmeni istiyorum.
- Benim yanımda birşey yok. Yalnız yarın bana geniş ağızlı bir şişe ve bir ağaç dalı getir. Aradaki işaret de (parola) kapıya vurman olsun.
Adam ertesi gün geniş ağızlı bir şişe ve bir ağaç dalı getirdi. Ra-sûlullah kollarındaki teri şişeye süzdü, nihayet şişe doldu; adama da şöyle dedi:
- Şunu al ve kızına de ki: Şu ağaç daimi şişeye daldırıp kendine sürerek kokulansın. Adamın kızı o teri koku olarak vücuduna sürünce, kokusunun güzelliği bütün Medinelilere yayıldı. Bunun üzerine Medineli-ler onlara kokucular evi, adını taktılar.»
Hafiz Ebu Bekr el-Bezzar, Muhammed b. Hişam kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), Medine yollarından birinden geçtiğinde o yolda güzel koku hissedilir ve: "Rasûlullah bu yoldan geçmiştir." derlerdi.»
Muaz b. Hişam, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûluiİah (s.a.v.), güzel kokusu ile bilinirdi. Kendisi güzel, kokusu da güzel ve hoş idi. Bununla beraber kokuyu da severdi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Enes'ten rivayet ederek Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu nakletmiştir:
«Kadın ve koku bana sevdirildi. Gözlerim, namaz ile aydınlandı.»
Beni Haşim'in azadlısı Ebu Said'in rivayetine göre Enes şöyle demiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: «Dünyada kadın ve koku bana sevdirildi. Gözümün aydınlığı da namaz oldu.»
Başka bir rivayette de Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğu nakledilmiştir:
«Sizin dünyanızdan bana üç şey sevdirildi. Koku ve kadın. Bir de gözlerimin aydınlığı namaz oldu.» Bu, hıfzedilmiş, mazbut bir rivayet değildir. Çünkü bu hadiste geçen namaz, dünya işlerinden değildir. Aksine ahiretin en önemli işlerinden biridir. Doğrusunu Allah bilir.» [7]

Hz. Peygamber'in Omuzları Arasındaki Peygamberlik Mührü

Buharı, Muhammed b. Ubeydullah kanalı ile Saib b. Yezid'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Teyzem beni Rasûlullah (s.a.v.)'a götürüp, ya Rasulaliah, kızkar-deşimin oğlu hastadır. Ağrı ve sızıları vardır.» dedi. Rasûlullah (s.a.v.), elini başıma sürdü. Bütün ağrılarım yok oldu. Bana bereketle dua etti. Abdest aldı. Abdest suyundan da içtim ve arkasında durup iki omuzu arasındaki peygamberlik mührünü seyrettim. (O zaman yapılan bir çeşit cibinliğin düğmesine benziyordu.) Bu mühür; hacele (cibinlik) düğmesi kadardı.»
Müslim, Ebu Bekr b. Ebu Şeybe kanalı ile Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ın saçının ön kısmı ile sakalında beyaz kıllar vardı. Saçına ve sakalına yağ sürdüğü zaman bu beyaz kıllar görünmezdi. Bunları yağlamayıp taramadığı zaman ise beyaz kıllar görünürdü. Saçı ve sakalı çoktu.
Adamm biri şöyle sordu:
- Rasûlullah'm yüzü (nün parlaklığı) kılıç gibi miydi? Enes cevap verdi:
- Hayır, aksine ay ve güneş gibi olup yuvarlak idi. Peygamberlik mührünü omuzunun yanında gördüm. Bu mühür, güvercin yumurtası gibiydi. Bedenine uyum sağlamıştı.»
Muhammed b. Müsenna, Muhammed b. Hazm kanalı ile Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m sırtında güvercin yumurtasını andıran bir mühür gördüm.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdürrezzak kanalı ile Abdullah b. Ser-cis'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Şu ihtiyarı (yani beni) görüyor musunuz? Ben, Allah'ın peygambe-riyle konuştum. Onunla beraber yemek yedim. Omuzları arasındaki alameti gördüm. O işaret (mühür), sol omuzu kürek kemiğinin üst ucunun yanındaydı. Bir yumru gibiydi. Etrafında inci gibi benler vardı.»

İmam Ahmed b. Hanbel, Haşim b. Kasım kanalı ile Abdullah b. Ser-cis'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
(Bu Bölüm Eksiktir.)
dan korunmuş oluyordu.»
Ben derim ki: Rasûlullah (s.a.v.)'dan sonra herhangi bir peygamberin gelmeyeceğine delalet eden hadisleri biz, şu ayetin tefsirini yaparken nakletmiştik.
«Muhammed içinizden herhangi bir adamın babası değil. O, Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah, her şeyi bilendir.»(el-Ahzâb, 40.) [8]

Rasûlullah (S.A.V.)'In Evsafına Dair Nakledilen Müteferrik Hadîsler

Daha önce de nakledildiği gibi Nafi b. Cübeyr, Ebu Talib oğlu Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah't an önce, Rasûlullah'tan sonra, Rasûlullah gibisini görmedim.»
Yakub b. Süfyan, Abdullah b. Müslim kanalı ile Rasûlullah'm evsafını anlatan Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), ne çok uzun, ne de vücudu birbirine girmiş gibi kısa boylu idi. Orta boylu olarak herkesten ayrı görünüyordu. Saçları kıvırcık olmadığı gibi dümdüz de olmayıp dalgalıydı. Mübarek yüzleri fazla değirmi ve etli olmayıp tatlı bir yuvarlaklığı vardı. Rengi, kırmızılıkla karışık beyaz (pembe) idi. Gözleri oldukça siyah, kirpikleri uzun, kemiklerinin eklem kısımları irice idi. İki kürek kemiğinin ortası (omurgası) kalınca idi. Bütün vücudu kıllı değildi. Göğsünden göbeğine kadar kıldan bir çizgi vardı. El ve ayaklarının parmakları kalınca idi. Yürüdüğünde kuvvetlice yürüyüp, ayaklarını yerden kuvvetlice kaldırır, adımlarını genişçe atardı. Yürürken yüksek bir yerden iner gibi öne doğru hafifçe meylederdi. Bir şeye bakmak istediklerinde yalnız başlarım çevirmeyip bütün vücuduyla o tarafa dönüp öylece bakardı. Birisiyle konuştuğu zaman yalnız başıyla değil bütün vücuduyla o kimseye döner ve konuşurdu. İki kürek kemiği arasında, peygamberlik mührü vardı. İnsanların en cömerdi ve kalbi en geniş olanı idi. Dili, herkesten fazla doğruyu söyleyendi. Yumuşak huyluydu. Sohbetine tutkunlukla devam edilirdi. Onu ilk gören kimse ürkerdi, ama onunla arkadaşlığı devam ettiren kimse onu severdi. Onun özelliklerini anlatan kimse: "Ondan önce ve sonra, onun gibisini görmedim." derdi.» [9]

Ümmü Ma'bed'in Bu Konudaki Rivayeti

Konuyla ilgili hadisin tamamı, Rasûlullah (s.a.v.)'ın Ebu Bekir ve azadlısı Amir b, Füheyre ile birlikte Abdullah b. Urayki kılavuzluğunda Mekke'den Medine'ye hicret edişi esnasında Ümmü Ma'bed'e uğrayı-Şiyla ilgili kısımda nakledilmiştir. Bunlar Ümmü Ma'bed'in yanına uğradıklarında yanında satılık süt veya et bulunup bulunmadığını sormuşlar, ama yanında birşey bulamamışlardır. Ümmü Ma'bed de kendilerine:
— Eğer yanımızda bir şey bulunsaydı; istemenize gerek kalmaz, sizi ağırlardık, diye cevap vermişti. Ümmü Ma'bed ailesi, yokluk içinde olup kıtlığa maruz kalmışlardı. Rasûhıllah (s.a.v.), çadırın köşesindeki koyuna bakmış ve şöyle sormuştu:
- Ey Ümmü Ma'bed, şu koyun da neyin nesi?
- Bitkinlik ve zayıflıktan dolayı sürüye katılamadı, geride kaldı.
- Onu sağmama izin verir misiniz?
- Eğer sütü varsa sağ.
Rasûlullah (s.a.v.), dua ederek elini koyunun memesine sürdü ve "Bismillah" deyip sağmaya başladı. Kendilerine yetecek miktarda süt sağdı. Sonra yine sağmaya devam etti ve Ümmü Ma'bed'in yanındaki kabı doldurdu. Akşam olup kocası gelince, sütün nereden geldiğini anlayamadığı için şaştı ve Ümmü Ma'bed'e:
- Ey Ümmü Ma'bed, şu süt sana nereden -Oysa evde sağmal bir hayvan yoktu- geldi? diye sordu. Ümmü Ma'bed şu cevab verdi:
- Hayır. Vallahi bize mübarek bir adam uğradı; şöyle ve şöyle konuşuyordu.
- Sen bana onu anlat, dedi. O da özelliklerini söyledi. Bunun üzerine kocası şöyle dedi:
- Allah'a yemin ederim ki o, Kureyşlilerin aramakta olduğu adamdır.
- Ben parlak yüzlü, yüzü aydın, ahlakı güzel, siması hoş bir adam gördüm. Karnı büyük, göbeği sarkık biri değildi. Sesi de çatlak değildi. Yakışıklı, endamı düzgün bir kimse olup iri ve siyah gözlüydü. Kaşlarının kılı çoktu. Sesinde biraz kısıklık vardı. Gözünün siyah kısmı simsiyah olup sürmeli idi. İnce kaşlı olup kaşları bitişikti. Boynu uzundu, sakalı sıktı. Sustuğu zaman üzerinde ağırbaşlılık vardı. Konuşunca da yücelir ve heybetli olurdu. Konuşması tatlı, kelimeleri net, ne fazla ne de eksik idi. Uzaktan insanların en yakışıklısı ve güzeli olarak görünürdü. Yakından da insanların en tatlısı ve hüsn-i cemal sahibi olarak görünürdü. Orta boylu idi. Boyunun uzunluğunu hiçbir göz, aşırı ve fazla görmezdi. Boyunun kısalığını da, hiçbir göz kusurlu görmezdi. îki dal arasındaki bir dal gibiydi. îki kişi arasındayken en parlak üçüncüleri olarak görünür, endamı da en güzel olan birisi olarak göze çarpardı. Arkadaşları onu çevreliyorlardı. Konuşunca, sözünü dinliyorlardı, emir verince emrini hemen yerine getiriyorlardı, işini çabuk yapan, derîi toplu bir kimse idi. Asık yüzlü, zayıf akıllı değildi.
- Vallahi bu, Kureyşlilerin aramakta olduğu adamdır. Eğer kendisine rastlarsam, onunla arkadaşlık etmek isterim, Bunun yolunu

bulabilirsem, bu iş için gayret sarfederim.»
Sabah olunca, Mekke'de gök ile yer arasında bir ses duyuldu. Mek-k sesi duyuyorlar, ama sesin sahibini görmüyorlardı. Görünmeyen ses şöyle diyordu:
«İnsanların Rabbı olan Allah, Ümmü Ma'bed'in çadırına konuk olan iki arkadaşa en hayırlı mükafatı versin. Onlar, çölde konuk oldular. Oradan göçtüler. Muhammed'in arkadaşı olan kimse felaha erişti.
Ey Kusay ailesi, Allah sizden mükafat görmeyecek fiilleri nakletmedi ve efendiliği de almadı. Kızkardeşiniz Ümmü Ma'bed'e koyunundan ve süt kabından sorun.
Koyunun kendisine sorsanız, o bile size şahitlik eder. Muhammed, kadının sütsüz koyununa dua etti. Süt sağdı. Açıkça sütü görüldü. Koyunun memelerinden kaymaklı süt sağıldı.
Onu, Ümmü Ma'bed'in yanında sağacak biri için rehin bıraktı. Her geliş gidişinde o koyun, Ümmü Ma'bed'e süt verecektir.»
Abdülmelik dedi ki: Bana ulaşan habere göre Ümmü Ma'bed, bu hadiseden sonra Müslüman olmuştur. Hicret edip İslâm'a girmiştir. [10]

Hind B. Ebi Hale'nin Bu Konudaki Hadisi

Hind, Rasûlullah (s.a.v.)'m terbiye ve idaresinde büyümüştür. Anasının adı, Hatice binti Hüveylid'tir. Babasının adı, Ebu Hale'dir. Nitekim bununla ilgili açıklamayı, daha önceki kısımlarda vermiştik.
Yakub b. Süfyan el-Fesevî, Said b. Hammad el-Ensâri kanalı ile Hasan b. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Evsaf bildiren dayım Hind b. Ebi Hale'ye Rasûlullah (s.a.v.)'m evsafını sordum. Gönlüme ve kafama yerleşecek bir vasfın anlatmasını çok arzuluyordum. Bana şöyle dedi:
«Rasûlullah (s.a.v.), fehametli bir kimse olup, yüzü parlaktı. Bedir gecesindeki dolunay gibi ışıl ışıl aydınlık saçardı. Orta boydan biraz uzun, tırpandan biraz kısa idi. Başı iri olup saçları taranmış vaziyette idi.
Saçlarını tepede birbirinden sağa ve sola ayırıp sarkıttığı zaman uzunluğu kulak yumuşağını geçmezdi. Parlak renkli olup alnı geniş, kaşları ince idi, ama bitişik değildi. Kaşları arasında bir damar vardı. Öfkelendiğinde bu damar kabarırdı. Burnunun kemer kısmı yüksekçe idi. Üzerinde bir nur vardı. Onu ilk gören, burnuna dikkatli bakmadıkça karga burunlu zannederdi. Fakat burnu öyle değildi. Sakalı gür ve genişçe idi. Yanakları yüksek ve yumru olmayıp düzdü. Ağzı biraz bü-yükçeydi. Mübarek ön dişleri, inci gibi tane taneydi. Göğsünden göbeğine kadar çizgi gibi kıldan bir hat vardı. Boynu gayet güzel, latif, mutedil °lup, gümüş gibi berrak ve saftı. Bütün azaları mütenasip, birbirine uygun, güzel ve sevimli idi. Biraz irice vücutlu, sık etli ama ne şişman ne de zayıftı. Göğüs ve karnı eşitti. Ne göğsü yüksek ve ne de karnı büyüktü, aynı hizadaydılar, iki bilek kemikleri uzunca idi. El ayaları genişçeydi. El ve ayak parmakları kalınca olup biraz uzuncaydı. Omuzlarının arası genişçe olup, kemiklerinin mafsal kısmı iriceydi. Ayak tabanlarında çukur yoktu, kavisli değildi. Ayaklarının altı dümdüzdü. Üst kısmı düz olup üzerlerine su döküldüğü zaman her tarafa yayılırdı. Yürürken ayaklarını yerden kuvvetlice kaldırır ve hafifçe öne doğru meylederdi. Sağa sola sallanarak yürümezdi. Yürürken yokuş aşağı yürürcesine biraz süratli yürürdü. Bir şeye bakmak istediğinde, yalnız başıyla değil bütün vücudu ile dönüp bakardı. Hep önüne bakar, yere bakışları göğe bakışlarından daha fazla idi. Karşılaştığı adama ilkin kendisi selam verirdi. Ashabını sevk ve idare ederdi.»
Hind, sözüne devamla şöyle diyor: «Ona dedim ki:
- Bana, Rasûlullah'm konuşmasını anlat, o nasıl konuşurdu?
- Rasûlullah (s.a.v.) sürekli hüzünlü idi, devamlı düşünceliydi. Rahatı yoktu. Gereksiz yere konuşmazdı. Sessizliği uzun sürerdi. Söze avurtlarım hareket ettirerek başlar, yine aynı şekilde sona erdirirdi. Vecize niteliğinde sözler söylerdi. Açık seçik konuşur ama fazla konuşmaz, sözü eksik de bırakmazdı. Yumuşak huyluydu. Kaba, tahkir edici bir kimse değildi. Nimeti tazim eder, saygı gösterirdi. Önemsiz de olsa nimete gereken kıymeti verirdi. Hiçbir nimeti horlamaz, boşuna da met-hetmezdi. Hakka saldırıldığı zaman onu yerine getirmedikçe öfkesi dinmezdi.»
Başka bir rivayette de şöyle denmektedir: «Rasûlullah'ı, dünyevi meseleler öfkelendirmezdi. Hakka saldırıldığı zaman o kadar öfkelenirdi ki, hiç kimse onu tanıyamazdı. Hakkın gereğini yerine getirinceye kadar da öfkesi dinmezdi. Kendi nefsi hesabına öfkelenmez ve nefsinin hakkını almaya çalışmazdı. İşaret ederken avuç içinin tamamı ile işaret ederdi. Bir şeye hayret edip şaştığında avucunu ters çevirirdi. Konuşurken, sol elinin baş parmağının iç kısmını, sağ avucuna vururdu. Öfkelenince yüzünü çevirip giderdi. Sevinince gözünü kırpar ve kısardı. Gülmesinin çoğu tebessüm şeklinde idi, gülümserken dişlerinden sanki inci taneleri dökülürdü.»
Hasan dedi ki: Babama, Rasûlullah (s.a.v.)'m evine girişinin şeklini sordum. Bana şöyle cevap verdi:
"Evine istirahat için girerdi. Buna da hakkı vardı. Bu hususta kendisine izin verilmişti. Evine girdiğinde, bu girişini de üç kısma ayırırdı. Birini Allah'a, birini ailesine birini de kendi nefsine ayırırdı. Kendi nefsine ayırdığı kısmı da kendisiyle insanlar arasına tahsis ederdi. Genel ve özel herkes yanma gelir, onlardan hiçbir şeyi gizlemezdi. Ümmetine ayırdığı kısımda siretine bakılır, fazilet ehli kimseler, onun edebini almayı tercih ederlerdi. Kendi nefsi için ayırdığı bu istirahat kuralını insanlara, dindeki faziletleri nisbetinde taksim ederdi. İnsanlardan kiminin bir ihtiyacı, kiminin iki ihtiyacı, kiminin birçok ihtiyaçları vardı. Onlarla ilgilenir, onların ve ümmetin yararına olan şeylerle meşgul olurdu. Onlara gerekeni anlatınca da

burada hazır bulunanlar, hazır bulunmayanlara bunu tebliğ etsinler, derdi. Ayrıca ihtiyacım bana ile-temeyen kimselerin ihtiyacım da siz bana iletin. Çünkü ihtiyacını ilete-meyen kimsenin ihtiyacını sultana ileten kimsenin kıyamet gününde Cenâb-ı Allah, ayaklarına sebat verir, derdi. Ziyaretçiler yanma gelirler, yanından neşeli ve zevkli bir şekilde ayrılırlardı. Ümmetin delilleri, yani fakihleri olarak onun yanından çıkıp giderlerdi."

Hasan diyor ki: Babama, Rasûlullah'm evden çıktıktan sonra nasıl hareket ettiğim sordum. Bana şöyle cevap verdi:

"- Rasûlullah (s.a.v.), sadece cemaatı ilgilendiren, onların kalplerini birbirine ısındıran konularda konuşurdu. Onları nefret ettiren hususlardan bahsetmezdi. Bu hususta dilini tutardı. Her kavmin büyüğü- * ne ikramda bulunur, onlara gerekli tazimi gösterirdi. Bu gibi kimseleri kavimlerinin başına idareci tayin ederdi. İnsanların kötü davranıştan uzak durmalarını tenbihlerdi. Ashabının durumunu araştırır, insanlar arasında neler olup bittiğini sorardı. İyi kimselere iyilikte bulunur, onları desteklerdi. Kötü kimseleri azarlar ve tahkir ederdi. Mutedil hareket ederdi. Ilımlıydı. İhtilaf çıkarmazdı. İnsanların gafil olup haktan meyledecekleri korkusundan kendisi devamlı tetikte durur, dikkatli davranırdı. Her hale karşı hazırlığı vardı. Hakta taksir etmez, hakkın emri dışına çıkmazdı. İnsanların seçkin kimseleri ve iyileri, onunla dost olurlardı. Onun nezdinde insanların en faziletlisi, nasihati umumi olandı. Herkese nasihatta bulunan kimselere daha çok kıymet verirdi. Başkalarına iyilik edip destek veren kimselerin mertebesi onun yanında büyüktü."

Hasan diyor ki: Babama, Rasûlullah'm meclisinin keyfiyetini sordum. Bana şöyle cevap verdi:

"Rasûlullah (s.a.v.), meclise zikrederek gelip oturur, zikrederek kalkıp giderdi. Her yere de oturmazdı. Bir kavmin yanma vardığı zaman nerede boşluk bulursa oraya otururdu. Başkalarının da böyle yapmalarını emrederdi. Meclisinde oturan herkese konuşma fırsatı verirdi. Yanında oturanlardan herhangi bir kimse, ona göre başkalarının kendisinden daha kıymetli olacağı düşüncesine asla kapılmazdı. Bir ihtiyaç için yanma gelip oturan veya yolda durdurup kendisiyle konuşan kimselere karşı tahammüllü idi. Çekip gitmezdi. Kendisini durdurup konuşan kişi çekip gitmedikçe, kendisi dönüp gitmezdi. Kendisinden bir ihtiyaç için dilekte bulunan kimseyi reddetmez, mutlaka dileğiniye-me getirir veya ona güzel bir cevap verirdi. Bütün imkanlarını halk için seferber ederdi. İnsanlar için baba gibi idi. Hepsi hak hususunda ona göre eşit durumda idiler. Onun meclisi hüküm, haya, sabır ve emanet meclisi idi. Meclisinde sesler yükseltilmez ve hata yapılmazdı. Meclisinde oturanlar ılımlı, mutedil kimseler olup ancak takva hususunda birbirlerine üstün olurlardı. Diğer hususlarda birbirlerine eşit durumda idiler. Tevazu sahipleriydiler. Büyüklere saygı küçüklere de merhamet gösterirlerdi, ihtiyaç sahiplerini kendilerinden önde tutarlardı. Garip kimselerin hakkını korur, onları gözetirlerdi."

Hasan diyor ki: Babama, Rasûlullah in meclisinde oturan kimselere nasıl davrandığını sordum. Bana cevaben şöyle dedi:

"Rasûlullah (s.a.v.), devamlı güler yüzlü, yumuşak huylu ve güzel ahlaklı idi. Kaba ve katı değildi. Sokaklarda bağırıp çağırmaz, kötü söz söylemez, başkalarını ayıplamaz, fazla şaka yapmazdı. Nahoş bir hareketle karşılaştığında, onu görmezlikten gelirdi. Kendisinden birşey uman kimsenin ümidi kırılmaz ve o kimse zarara uğramazdı. Riyakarlığı, fazla konuşmayı ve kendisini ilgilendirmeyen işlere karışmayı ter-ketmişti. Kimseyi yermez, ayıplamaz ve gizlilikleri araştırmaz, ancak sevabını ümid ettiği hususlarda konuşurdu. Konuşurken de meclisinde bulunan kimseler, başlarını önlerine eğip dinlerlerdi. Sanki başlarının üzerinde bir kuş vardı. Susunca da meclisindeki adamlar konuşmaya başlarlardı. Ama onun yanında birbirleriyle çekişip tartışmazlardı. Meclisindeki kimselerin güldükleri şeye güler, onların beğendikleri şeyi beğenirdi. Garip kimsenin, kaba saba konuşmalarına sabrederlerdi. Hatta ashabı, konuşması için onu zorlarlardı. Bir ihtiyaç sahibi gördüğünüzde: "Onun ihtiyacını giderin." derdi. Haketmeden yapılan övgüyü kabul etmezdi. Hiç kimsenin sözünü kesmezdi. Ancak şeriata aykırı bir husus söylenirse, o zaman ya sözü keser veya kendisi kalkıp giderdi.»

Hasan diyor ki: Babama, Rasûlullah'ın sükûtunun keyfiyetini sordum. Bana şöyle cevap verdi:

«Rasûlullah (s.a.v.), yumuşak huyluluğundan ötürü, ya tehlikeli bir durumdan sakındığı, ya bir şeyi takdir edip beğendiği veya tefekkür halinde olduğu için susardı. Birşeyi takdir etmesi durumunda, insanların o şeyi duyup işitmeleri için susar ve konuşmazdı. Baki kalacak ya da fani olacak hususlarda tefekkür ederken de susardı. Allah, ona hem yumuşak huyluluğu, hem de sabrı vermişti. Hiç birşey onu kızdırıp öfke-lendirmezdi. Dört şeyden çekinir, o şeylere karşı tedbirli olurdu. En güzel şeyi alır, dünya ve ahiret için lazım olan işleri yerine getirirdi.»

Buharı, Ukbe b. Haris'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatından birkaç gece sonra Ebu Bekir, ikindi namazını kıldırdı. Ali ile birlikte mescitten çıkıp yürümeye başladı. O esnada Ali'nin oğlu Hasanın diğer çocuklarla oynamakta olduğunu gördü. Onu alıp omuzuna koydu ve:

- Ey Babacığım, sen Ali'ye değil de peygambere benziyorsun! dedi.

Ali de onlara bakıp gülümsüyordu.»

Buharî, Ebu Cuhayfenin şöyle dediğim rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.)'ı gördüm. Ali'nin oğlu Hasan da ona benzıyordu.»

Beyhakî, Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Baş ile göğüs arası bakımından Hasan, Rasûlullah a daha çok benzer. Göğüsten aşağı kısımlar açısından da Hüseyin Rasûlullah a daha çok benzer.» [11]

Hz. Peygamber'în Ahlakı Ve Temiz Şemaîll

Bundan önceki sayfalarda Hz. Peygamberin aslının güzelliğini, mayasının temizliğini, nesebinin ve doğduğu yerin paklığını anlatmıştık. Bu hususta yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
«Allah, peygamberliğini vereceği kimseyi daha iyi bilir.» (el-Enrâm, 124.)
Buharı, Kuteybe kanalı ile Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu rivayet eder:
«Ben, Adem oğullarının en hayırlı nesillerinden aktarılarak, nihayet bulunduğum bu nesil içinde dünyaya gönderildim.»
Müslim, Vasile b. Aska'mn şöyle dediğini rivayet eder:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu M: «Allah, îsmail oğullarından Kureyş'i seçti. Kureyş kabilesinden de Haşim oğullarını seçti. Ben de Haşim o-ğulları arasından seçti.»
Yüce Allah buyurdu ki:
«Nun; kalem ve onunla yazılanlara and olsun ki, ey Muhammedi Sen Rabbinin nimetine uğramış bir kimsesin, deli değilsin Doğrusu sana, kesintisiz bir ecir vardır. Şüphesiz sen büyük bir ahlaka sahipsin.»(el-Kalem, 1-4.)
Avfî, İbn Abbas'm, «Şüphesiz sen büyük bir ahlak üzerindesin.» ayet-i kelimesiyle ilgili olarak şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ey Mu-hammed, sen büyük bir din üzeresin ki, o da İslâm dinidir.»
Mücahid ile İbn Malik, Süddî, Dahhak ve Abdurrahman b. Zeyd b. Eşlem de bu görüştedirler. Atiyye ise ayetin, «Sen büyük bir edep üzeresin.» anlamına geldiğini söylemiştir.
Müslim, Katade vasıtasıyla Sa'd b. Hişam'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Mü'minlerin annesi Hz. Aişe'ye sordum:
- Bana Rasûlullah'm ahlakı hakkında bilgi verir inisin?
- Sen Kur'ân okuyor musun?
- Evet, okuyorum.
- Onun ahlakı Kur'ân idi.»
Bu demektir ki Hz. Peygamber (s.a.v.), Kur'ân'm bütün emirlerini yerine getirmiştir. Bütün yasaklarına da riayet etmiştir. îşte bu, Cenâb-ı Allah'ın onu sahip kıldığı aslî, fitrî büyük ahlaktır ki, hiçbir insan bu yüce ahlakî mertebeye ulaşamamış ve bu güzelliğe erememiştir. Cenab-ı Allah, ondan önce kimseye nasib etmediği yüce dinin peygamberliğini ve şeriatını ona vermiştir. Bununla birlikte o, peygamberlerin sonuncusudur. Ondan sonra hiçbir rasûl ve nebi gelmeyecektir. O kadar utangaç, cömert, bahadır, yumuşak huylu, merhametli, bağışlayıcı ve kamil ahlak sahibi idi ki, tarifi ve tasvin" mümkün değildir.
Yakub b. Süfyan, Ebu Derda'nm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Hz. Aişe'den Rasûlullah'm ahlakını sordum. Bana şöyle dedi:
- Onun ahlakı Kur'ân idi. Kur'ân'm razı olduğu şeye kendisi de razı olur, Kur'ân'm kızdığı şeye kendisi de kızardı.»
Beyhakî, Zeyd b. Babnus'un şöyle dediğini rivayet eder: «Hz. Aişe'ye şöyle dedik:
- Ey mü'minlerin annesi; Rasûlullah'm ahlakı nasıldı?
- Rasûlullah'm ahlakı Kur'ân idi. Eğer sen Mü'minûn sûresini okuyorsan, baştan onuncu ayete kadar olan kısmı oku. îşte Rasûlullah'm ahlakı bu ayetlerde anlatılmaktadır.»
«Sen af yolunu tut, bağışla, uygun olanı emret. Bilgisizlere aldırış
etme.» (el-A'râf, 199.)
Buharî, bu ayet-i kerime ile ilgili olarak Abdullah b. Zübeyr'in şöyle dediğini rivayet eder: «Rasûlullah (s.a.v.\ affi insanların ahlakından almakla emrolunmuştu.» Yani insanların ahlakına bakarak af yolunu öğrenmekle emr olunmuş tu.
îmam Ahmed b. Hanbel, Said b. Mansur kanalı ile Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet eder:
«Ben iyi ahlakı tamamlamak için gönderildim.»
Buharî, Bera b. Azib'in şöyle dediğini rivayet eder:
«Rasûlullah (s.a.v.), hem yüz bakımından, hem huy bakımından insanların en güzeli idi.»
Malik, Zührî kanalı ile rjz. Aişe'nin rivayetine göre Rasûlullah, iki iş karşısında kalınca -günah olmadığı takdirde- en kolayını tercih ederdi. Şayet günah ise, insanların ondan en çok uzaklaşanı olurdu. Allah'ın yasakları çiğnenmedikçe, kendi nefsi için kızıp öc almazdı. Ama Allah'ın yasak ve haramı çiğnendiğinde onun öcünü alırdı.
Müslim, Ebu Küreyb kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Allah yolunda cihad etme dışında Rasûlullah (s.a.v.), eliyle ne bir köleye, ne bir kadına, ne bir hizmetçiye asla tokat vurmuş değildir. Allah'ın yasaklarından biri çiğnenmedikçe, kendisine yapılan eziyetten ötürü kimseden intikam almış değildir. Ama haramlar ve yasaklar çiğnendiğinde, yüce Allah için intikam alırdı.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Abdurrezzak kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle
dediğini rivayet etmiştir:
«Allah yolunda cihad dışında Rasûlullah (s.a.v.) ne bir hizmetçiye, ne bir kadına, ne herhangi bir şeye tokat vurmuş değildir. İki durum karşısında tercih hakkı doğduğu zaman -günah olmaması halinde- en kolay olanını ve en beğendiğini tercih ederdi. Ama günah olursa, insanlar arasında o kolay ve beğendiği durumdan en çok kaçan kendisi olurdu. Allah'ın haramlarından biri çiğnenmedikçe, kendisine yapılan eza ve cefadan ötürü hiçbir kimseden intikam almazdı. Ancak Allah'ın haramlarından biri çiğnenince, Allah için intikam alırdı.»
Ebu Davud et-Tayalisî, Ebu Abdullah el-Cedelî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Hz. Aişe'ye, Rasûlullah (s.a.v.)'ın ahlakını sordum. Bana şöyle cevap verdi:
- Kötü davranmazdı. Kötü söz söylemezdi. Sokaklarda bağırıp ça-ğırmazdı. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez, aksine affedip bağışlardı.»
Yakub b. Süfyan, Rasûlullah'm evsafını anlatan Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), birşeye bakarken bütün vücudu ile dönüp bakar, dönüp giderken de vücudunun tamamı ile dönüp giderdi. Babam ve anam ona feda olsun. O, kötü davranmaz, kötü söz söylemez, sokaklarda da bağırıp çağırmazdı.»
Adem, bu rivayete şunu da eklemiştir: «Ondan önce ve sonra onun benzerini görmedim.»
Buharî, Abdullah b. Amr'ın şöyle dediğini rivayet eder: «Peygamber (s.a.v.), kötü davranmaz, kötü konuşmazdı. "Sizin en seçkininiz, ahlaken en güzel olanmızüar " uerdi.»
Müslim, Abdullah b. Amr'ın şöyle dediğini rivayet eder: «Rasûlullah (s.a.v.), Kur'ân'da; "Ey Peygamber, biz seni ümmiler için bir sığınak olarak gönderdik. Sen benim kulum ve elçimsin. Seni mütevekkil olarak adlandırdık. Kaba ve katı değilsin. Sokaklarda gürültü çıkarmaz, bağırıp çağırmazsm. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez, aksine affedip bağışlarsın, eğri bir millete, "Allah'tan başka ilah yoktur." dedirtmedikçe^ onları doğrultmadıkça; kör gözleri, sağır kulakları, kılıflı kalpleri açmadıkça, seni vefat ettirmeyecek ve seni dünyadan almayacağım.»
Buharî, Müsedded kanalı ile Ebu Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Peygamber (s.a.v.), örtüsü içindeki bakire kızdan daha utangaç idi.»
Şube de bunun gibi bir rivayette bulunmuş ve şu ilaveyi yapmıştır: «Birşeyden hoşlanmadığı zaman bu, onun yüzünden anlaşılırdı.»
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Amir kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) küfretmez, lanetlemez, kötü söz söylemezdi. Birimizi kınarken şöyle derdi: «Şuna ne olmuş, alnı topraklara bulaşa!» Buharî ve Müslim, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: «Rasûlullah (s.a.v.), insanların en güzeli ve en cömerdi olup en ba-hadırlarmdandı. Bir gece Medineliler paniğe kapıldılar. Duyulan bir sese doğru koşuşmaya başladılar. Rasûlullah (s.a.v.), onlardan önce o sese doğru gitmiş, birşey görmediği için dönerken Medinelilerin daha yeni o tarafa gitmekte olduklarını görmüştü. Kendisi Ebu Talha'nm atma binmiş, boynunda da kılıcı vardı. Halka: "Paniğe kapılmayın, paniğe kapılmayın." demişti. Biz paniğe kapılmıştık. Ebu Talha'nm o atı da çok ağır yürüyen bir attı ama Rasûlullah binince, hızlıca olay mahalline gidip
dönmüştü.»
Müslim, Enesin şöyle dediğini rivayet eder:
«Medine'de bir panik havası yaşandı. Rasûlullah (s.a.v.), Ebu Tal-ha'nın Mendup adlı atını emanet olarak ahp bindi ve -biz paniğe kapıldığımız halde- o: "Telaşa lüzum yok." demişti. Savaş şiddetlendiğinde biz, Rasûlullah'm arkasına sığınırdık.»
Ebu İshak, Ali b. Ebu Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Bedir savaşında, müşriklere karşı Rasûlullah'a sığındık. O insanların en güçlüsü ve savaşta en iyi muharebe edeni idi.»
Hevazin gazvesinden bahsederken demiştik ki: Hevazin gazvesinin yapıldığı gün sahabelerin çoğunluğu cepheden kaçmış, ama kendisi katırı üzerinde durup sebat etmişti. Mübarek adını söyleyerek: «Ben peygamberim, yalan yoktur. Ben Abdülmuttalib'in oğluyum.» deyip ashabı cepheye çağırmıştı. Böyle derken kendisi de bineğini düşman cephesine karşı koşturmuştu. Bu da onun son derece cesaretli ve tam tevekküllü bir kimse olduğunu göstermektedir. Allah'ın salat-ü selamı onun üzerine olsun.
Müslim, Enes'in şöyle dediğini rivayet eder: «Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye geldiğinde, Ebu Talha elimden tutup beni ona götürdü ve şöyle dedi:
- Ya Rasûlallah, Enes akıllı ve zeki bir çocuktur. Sana hizmet etsin.
Ben seferde ve hazarda ona hizmet ettim. Vallahi yaptığım birşeye "Niçin böyle yaptın?", yapmadığım bir şeye de "Niçin bunu yapmadın?" demedi.»
Said b. Ebi Bürde, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.)'a dokuz sene hizmet ettim. Bana, "Niçin şunu ve şunu yaptın, niçin böyle yaptın?" dediğini asla hatırlamıyorum ve hiçbir şeyden ötürü de beni kınamadı.»
İkrime b. Ammar, Enes'in şöyle dediğini rivayet eder: «Rasûlullah (s.a.v.), insanların en güzel huylusu idi. Bir gün bir iş için beni bir yere gönderdi, ama ben, "Vallahi gitmem." dedim. Oysa Rasûlullah'm bana emrettiği işe gitmeye içimden niyetlenmiştim. Evden çıkıp gittim. Oyun oynayan çocuklara rastladım. Ben de onlarla beraber oyun oynamaya başladım. Bir ara baktım ki, Rasûlullah (s.a.v.) arkamda ensemi tutmuş! Kendisine baktım, gülümsüyordu.
- Ey Enescik, sana söylediğim işe gittin mi? diye sordu. Ben de:
- Evet, gidiyorum ya Rasulallah, dedim.
Vallahi dokuz sene ona hizmet ettim. Yaptığım bir işe, "Niçin böyle yaptın?" ve yapmadığım işe, «Keşke şöyle yapsaydın.» dediğini asla hatırlamıyorum .»
imam Ahmed b. Hanbel, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûiullah (s.a.v.)'a on sene hizmet ettim. Bana verdiği bir emri yerine getirmede geciktiğim veya emri yerine getirmediğim takdirde beni asla kınamadı. Aile efradından biri beni kınayacak olursa: "Bırakın onu. Eğer Allah bu işin olmasını takdir etmiş olsaydı, bu iş olurdu." derdi.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdussamed kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), insanların en güzel ahlaklısı idi. Benim Ebu Ümeyr adında bir kardeşim vardı. Sütten kesilmiş idi Rasûlullah onu görünce:
- Ey Ebu Ümeyr, bülbül yavrusu ne yaptı? diye sorardı. Kardeşim Ümery'in bir bülbül yavrusu vardı ki, onunla oynardı. Bazen Rasûlullah evimizde iken namaz vakti girer, o da altındaki hurma lifinden Örülme serginin kaldırılmasını emreder, çıplak yer süpürülür, sonra su serpilir, ardı sıra Rasûlullah kalkıp orada namaza durur, biz de ona tabi olarak namaz kılardık.»
Buharî ve Müslim, Zührî hadisinde tbn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
«Rasûlullah (s.a.v.), insanların en cömerdi idi. Özellikle ramazan ayında daha da cömert olurdu. O vakitlerde Cebrail onun yanına gelir, onunla Kur'ân okurlardı. Rasûlullah (s.a.v.), esen rüzgardan daha cömert olup bol hayır işlerdi.»
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Kamil kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), bir adamın üzerinde safran boyası gördü, hoşlanmadı. Adam kalkıp gidince de:
- Şuna söyleyin de üzerindeki boyayı yıkayıp silsin, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) insanın hoşlanmadığı bir görünüm ve koku ile hemen hemen hiç kimsenin karşısına çıkmazdı.»
Ebu Davud, Osman b. Ebi Şeyme kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.), bir adamın uygunsuz bir iş yaptığını duyunca: "Falan adama ne olmuş ki böyle yapıyor?" demez ama: "Bazı kimselere ne olmuş ki şöyle ve şöyle yapıyorlar, şöyle ve şöyle diyorlar?" derdi.»
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde bulunan bir rivayete göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
«Kimse, kimse hakkında bana birşey söylemesin. Çünkü ben hakkınızda hiçbir şey duymamış olarak karşınıza çıkmak istiyorum.»
Malik, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.)'le beraber yürüyordum. Üzerinde astarı kalın bir aba vardı. Arabinin biri ona geldi. Abasını kuvvetle tutup çekti. Öyle ki ben, Rasûlullah (s.a.v.)'ın boğazına baktığımda abanın - o şiddetli çekilişi yüzünden- boğazında iz meydana getirdiğini gördüm. Yakasını çeken arabi:
- Ey Muhammedi Emir ver de yanındaki zekat malından bana da biraz versinler, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) da ona dönüp bakmış, gülmüş; sonra ona bir miktar zekat malı verilmesini emretmişti.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'la birlikte mescitte idik. O kalkınca, biz de onunla beraber kalktık. O esnada bir arabi gelip şöyle dedi:
- Ya Muhammed, bana bir miktar mal ver. Rasûlullah (s.a.v.):
- Hayır, estağfirullah! diye karşılık verdi. Arabi de onun yakasını şiddetle tutup çekti ve boğazını tahriş etti. Sahabeler ona saldırmak istedilerse de Rasûlullah:
- Ona dokunmayın! dedi. Sonra ona bir miktar mal verdi. Rasûlullah yemin ederken: «Hayır, estağfirullah.» derdi.
Yakub b. Süfyan, Abdullah b. Musa kanalı ile Zeyd b. Erkam'ın şöyle dediğim rivayet etmiştir:
«Ensâr'dan bir adam vardı. Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına gelirdi. Rasûlullah, ona itimad ederdi. Ama o, Rasûlullah'a büyü yapmış, düğümler bağlayarak bir kuyuya atmıştı. Rasûlullah (s.a.v.) da bunun üzerine baygınlık geçirmeye başladı, iki melek onun ziyaretine gelerek falan adamın ona büyü yapıp düğümler bağladığını ve falan kuyuya attığını söylediler. Onun büyüsünün ve düğümlerinin şiddetinden kuyudaki su kararmıştı. Rasûlullah (s.a.v.), meleklerin ihbarı üzerine kuyuya adam göndererek büyüyü ve düğümleri çıkarttırdı. Adam, suların sararmış olduğunu gördü. Çıkardığı düğümleri çözdü. Büyüyü bozdu. Rasûlullah (s.a.v.) da uyudu.
Büyüyü kuyudan çıkarıp bozan adam diyor ki: «Büyü yapan o adamı daha sonraları da Rasûlullah (s.a.v.)'m yanında gördüm, ama ölünceye kadar Rasûlullah'ın yüzüne bakamıyordu.»
Ben derim ki: Sahih ve meşhur rivayete göre, hadise şöyle olmuştu: Peygamber (s.a.v.)'e büyü yapan kişi Yahudi Lebid b. el-A'sem'dir. Büyüyü bir tarağa yaparak onu Zervan kuyusuna atmıştı. Bu hal altı ay kadar devanı etmiş, nihayet Cenâb-ı Allah ona Muavvizeteyn (Muavvi-zeteyn: Felak ve Nâs sûrelerinin ikisine birden verilen ortak bir isim-. dir.) sûrelerini inzal buyurmuştu. Denildi ki: Bu iki sûredeki ayetlerin sayısı onbirdir. Lebid'in büyü düğümlerinin sayısı da onbir idi. Biz bütün bunları tefsirimizde yeterli şekilde açıkladık. Doğrusunu Allah bilir.
Yakub b. Süfyan, Ebu Nuaym kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), bir adamla musafaha yaparken veya bir adam onunla musafaha yaparken karşısındaki adam elini çekmedikçe, o elini çekmezdi. Birisiyle karşılaştığında, karşısındaki adam dönüp gitmeden kendisi dönüp gitmezdi. Karşısında oturan adama doğru ayaklarını uzattığı da görülmemişti.»
Ebu Davud, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir adam Rasûlullah'm-kulağına birşey fısıldayacak olduğu zaman, adamın kendisi başını eğmedikçe Rasûlullah (s.a.v.) başını eğmezdi. Bir adam, Rasûlullah'ın elini tutunca, kendisi elini çekmeden Rasûlullah onun elini bırakmazdı.»
imam Ahmed b. Hanbel, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Medinelilerin cariyelerinden biri gelip de Rasûlullah'ın elini tutacak olursa, Rasûlullah'ı dilediği yere götürünceye dek Rasûlullah, elini onun elinden çekmezdi.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Medinelilerin cariyelerinden biri Rasûlullah'ın elinden tuttuğu zaman, Rasûlullah onun işini görmek için istediği yere

giderdi.»
Taberanî, Ebu Şuayb el-Harranî kanalı ile îbn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«İşittiğime göre Rasûlullah (s.a.v.), bir bez tüccarını görmüş, ondan dört dirheme bir gömlek satın almış. Gömleği giyip tüccarın yanından ayrılırken Ensâr'dan bir adam:
- Ya Rasulallah, bana bir gömlek giydir ki, Allah da sana Cennet elbiselerinden birini giydirsin, demişti. Bunun üzerine Rasûluîlah, üzerindeki gömleği çıkarıp o adama giydirmiş, sonra tekrar dükkan sahibine giderek ondan dört dirheme bir gömlek daha satın almıştı. Yanında iki dirhemi kalmıştı. Bu sırada yolda bir cariyenin ağladığını gördü. Ona sordu:
- Niçin ağlıyorsun?
- Ya Rasulallah, sahibim bana -un satın almam için- iki dirhem verdi. Ama dirhemleri kaybettim.
Rasûlullah yanında kalan iki dirhemi ona verdi. Sonra yoluna devam etti, ama cariye hâlâ ağlamakta idi. Yanına çağırdı, tekrar sordu:
- Niçin ağlıyorsun? îşte iki dirhemi de aldın!
- Sahibimin geç kalmamdan dolayı beni dövmesinden korkuyorum.
Rasûlullah, cariyeyi yanma katıp sahibine götürdü, kapının önünde durup selam verdi. îçerdekiler onun sesini tamdılar, ama cevap vermediler. Tekrar yüksek sesle selam verdi. Yine cevap vermediler. Yine selam verdi, yine cevap vermediler. Böylece selamını üçlemiş oldu. Sonra selamına karşılık verdiler. Rasûlullah onlara sordu:
- İlk selamımı duymadınız mı?
- Duyduk, ama bize daha çok selam vermeni istedik. Anamız babamız sana feda olsun, niçin buraya geldin?
- Şu cariyeyi dövmenizden korktuğum için geldim.
- Sen onunla beraber yürüdüğün için artık o, Allah rızası uğruna
hürdür, azad edilmiştir!
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), cariyenin efendisini hayır ve Cennetle müjdeledi. Sonra da şöyle dedi:
«Allah, o on dirheme bereket kattı, o parayla peygamberine ve Ensâr'dan bir adama birer gömlek giydirdi. Yine o parayla bir cariyeyi hürriyetine kavuşturdu. Kendi kudretiyle bunu bize nasib eden Allah'a hamd ederim.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir kadın vardı. Aklında biraz anormallik vardı. Dedi ki:
- Ya Rasulallah, benim bir ihtiyacım var. Rasûlullah, ona şöyle dedi:
- Ey falanın annesi! Bak, hangi yola gitmek istiyorsan seni götüre-
yim.
Rasûlullah, kalkıp onunla gizlice konuştu, nihayet ihtiyacını giderdi.»
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde bulunan bir rivayete göre Ebu Hüreyre şöyle demiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), hiçbir yemeği kötülemedi. İştahı çekerse yer, çekmezse bırakırdı.»
Sevrî, Esved b. Kays kanalı ile Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), evimize geldi, ona bir koyun kestik. O: "Sanki et
sevdiğimizi biliyorlar..." dedi.»
Muhammedb. îshak, Abdullah b. Selamın şöyle dediğini rivayet etmistir:
«Rasûlullah (s.a.v.), çoğu kez mecliste oturup konuştuğunda gözlerini kaldırıp ta semaya bakmazdı.»
Ebu Davud, Ebu Said el-Hudrî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) otururken kabaları üzerine oturur, ellerini, önden dizleri üzerinden bağlardı.»
Bezzar da "Müsned"inde şöyle bir rivayette bulunmuştur: «Rasûlullah (s.a.v.), otururken dizlerini diker ve elleriyle dizlerini tutardı.»
Buharı, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:.
«Rasûlullah (s.a.v.) öyle bir tarzda konuşurdu ki, bir kimse onun kelimelerini saymak isterse sayabilirdi.»
Buharı, Hz. Aişe'nin Urve b. Zübeyr'e şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Falanın babası! Senin tuhafına gitmiyor mu? Gelip odamın yanında oturdu. Rasûlullah'tan bahsetmeye başladı. Sesi bana ulaşıyordu ama ben o esnada namaz kılıyordum, namazımı tamamlamadan önce o kalkıp gitti. Eğer ona yetişseydim Rasûlullah (s.a.v.)'m kendileri gibi acele tarzda konuşmadığını söylerdim.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Vekf kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.) konuşurken kelimeleri tane tane idi. Konuşmasını herkes anlayabilirdi. Kelimeleri peş peşe dizip acele konuşmazdı.»
Ebu Davud, Cabir b. Abdullah (veya îbn Ömer'in) şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.) konuşurken, kelimelerinde kafiye veya seci bulunmazdı. Düz bir konuşmayla konuşurdu.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdussamed kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûîullah (s.a.v.), bir kelimeyi söylerken üç kez tekrarlardı. Bir topluluğun yanına gelip te selam verince, selamını da üç kez tekrarlardı.»
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Said b. Ebu Meryem kanalı ile Süma-me b. Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Babam Enes, bir kelimeyi söylerken üç kez tekrarlar ve şöyle derdi: «Peygamber (s.a.v.) de bir kelimeyi söylerken üç kez tekrarlardı. Bir yere gitmek için izin isterken de izin isteyişini üç kez tekrarlardı.»
Tirmizî, Enes'in şöyle dediğim rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), konuşurken kelimesini üç kez tekrarlardı ki, muhatapları onun konuşmasını anlayabilsinler.»
Sahih hadiste rivayet olunduğuna göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
«Bana veciz bir şekilde derli toplu kelimelerle konuşma kabiliyeti verildi. Ben hikmeti özet olarak söylerim.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim: «Ben veciz bir biçimde kelimeleri söyleme kabiliyetiyle gönderildim. Düşmanlarıma karşı bende bir heybet yaratılmış olarak gönderildim. Bir ara ben uyumakta iken yerlerin hazinelerinin anahtarları bana getirildi ve elime konuldu.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: «Bende bir heybet yaratılmış olmakla bana yardım edildi. Hikmetli sözler bana verildi. Yeryüzü de benim için mescid ve temiz kılındı. Ben bir ara uyumakta iken yerin hazinelerinin anahtarları bana getirildi, elime konuldu.»
Buharı ve Müslim, îbn Vehb hadisinde belirtildiğine göre Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m çok sevinerek kahkahayla güldüğünü ve küçük dilinin göründüğünü görmedim. O, sadece gülümserdi.»
Tirmizî, Abdullah b. Hars b. Cüz'ün şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) kadar çok gülümseyen birini görmedim.» Yine
aynı ravi şöyle diyor: «Rasûlullah (s.a.v.)'m gülmesi tebessüm şeklinde
idi.»
Müslim, Yahya b. Yahya kanalı ile Simak b. Harb'in şöyle dediğini
rivayet etmiştir:
«Cabir b. Semüre'ye şöyle dedim:
- Sen Rasûlullah'm meclisinde oturur muydun?
- Evet, çok otururdum. O, sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar namazgahında kalırdı. Sahabeler yanında sohbet ederler, cahiliye konularına dalıp gülerler; Rasûlullah ise sadece gülümserdi.»
Ebu Davud et-Tayalisî, Simâk b. Harb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Cabir b. Semüre'ye şöyle dedim:
- Sen Peygamber (s.a.v.)'in meclisinde bulunur muydun?
- Evet. O, çok az susardı. Çok az gülerdi. Ashabı çoğu kez onun yanında şiir okurlardı. Bunlarla ilgili birşeyden bahsedince onlar gülerler, ama o çoğu kez gülümserdi.»
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Harice b. Zeyd b. Said'in şöyle dediğini
rivayet etmiştir:
«Babam Zeyd b. Sabit'in yanma birkaç kişi gelerek:
- Bize Rasûlullah'm ahlakını anlat, dediler. Babam da şöyle dedi:
- Ben onun komşusu idim, vahiy nazil olduğunda bana haber gönderır, ben de yanma gider, vahyi yazardım. Biz dünyadan bahsettiğimizde o da bizimle beraber dünyadan bahsederdi. Biz ahiretten bahset tığımızde, o da bizimle beraber ahiretten bahsederdi. Yiyecekten bah Bertiğimizde, o da bizimle beraber yiyecekten bahsederdi. îşte bütün bunları, onun ahlakı olarak size anlatıyorum.» [12]

Hz. Peygamberdin Cömertliği

Daha öceki sayfalarda da geçtiği gibi Buharı ve Müslim, Zührî tarikiyle îbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
«Rasûlullah (s.a.v.), insanların en cömerdi idi. Özellikle ramazan ayında daha da cö-mertleşirdi. O sıralarda Cebrail yanına gelir, beraberce Kur'ân okurlardı. Rasûlullah (s.a.v.), esen rüzgardan daha cömert olup çokça hayır işlerdi.»
Bu hadiste Hz. Peygamber'in cömertliği, her tarafa fayda saçan rüzgarın cömertliğine benzetilmektedir. Böyle bir rüzgar nasıl kesintisiz olarak her tarafa fayda saçarsa, Rasûlullah'ın cömertliği de devamlı ve kesintisiz olup herkese ulaşırdı.
Buharı ve Müslim, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet ederler:
«Rasûlullah (s.a.vj'dan birşey istenildiği zaman asla hayır demezdi.»
imam Ahmed b. Hanbel, îbn Ebi Adiy tariki ile Enes'in şöyle dediğini rivayet eder:
«Rasûlullah (s.a.v.)'dan islâm üzere birşey istenildiğinde mutlaka onu verirdi. Bir adam ona geldi. Birşeyler istedi. O da iki dağ arasında bulunan zekat koyunlarından birçoğunun ona verilmesini emretti. Koyunları alan adam, kavmine dönüp şöyle dedi:
- Ey kavmim! Müslüman olun. Çünkü Muhammed, fakirliğe düşme korkusu taşımaksızın insanlara bağışta bulunuyor.»
imam Ahmed b. Hanbel, Affan kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Adamın biri, Peygamber (s.a.v.)'e gelip birşeyler istedi. Peygamber (s.a.v.) de ona, iki dağ arasında bulunan koyunlardan bir kısmını verdi. Koyunları alan adam, kavmine dönüp şöyle dedi:
- Ey kavmim Müslüman olun. Müslüman olun, çünkü Muhammed, fakirliğe düşme endişesi taşımakszın insanlara bağışta bulunuyor.
Adamın biri, Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanına dünyadan başka bir isteği olmaksızın gelirdi, ama akşam olmadan o kişi, dinini, dünyadan ve dünyadaki şeylerden daha çok sever hale gelirdi.»
Rasûlullah (s.a.v.), kalbi islâm'a zayıf bir bağla bağlı bulunan kimselerin kalplerini ısındırıp İslâm'a bağlamak için o kadar bol bağışta bulunurdu ki, bu gibi kimseler başkalarının da kalplerini ısındırsınlar ve böylece islâm'a girmeleri sağlanmış olsun. Nitekim Hüneyn gününde bol miktardaki deve, koyun, altın ve gümüşleri de "Müellefe-i Kulûb"a bolca dağıtmıştı. Bununla beraber Ensâr ile Muhacirlere hemen hemen birşey vermemişti. Aksine elde edilen ganimetleri, kalplerini İslâm'a ısındırmak istediği Müeîlefe-i Kulûba vermiş, diğer Müslümanları ise ganimetsiz bırakmıştı. Çünkü Cenâb-ı Allah, onların kalplerine zenginlik ve hayır koymuştu. Bu taksimatı eleştiren ve hikmetinin sebebini soran Ensâr topluluğuna da teselli mahiyetinde şöyle demişti:
- İnsanların, koyun ve develeri alıp gitmelerine, sizin ise Ra-sûlullah'ı yanınıza alıp adamlarınızın yanına dönmeye razı olmaz mısınız?
Onlar da:
- Razı olduk ya Rasûlallah, demişlerdi.
Yine amcası Abbas'a da İslâm'a girişinden sonra Bahreyn'den getirilip "Mescid-i NebevTde önüne bırakılan malları vermişti Amcası Ab-bas şöyle demişti:
- Ya Rasûlallah, bana mal ver. Ben Bedir gününde kendi nefsimin -fidyesini verdim. Ukayl'ın da fidyesini verdim.
- Al öyleyse.
Abbas, eteğini açarak o malı eteğine döktürmüş, sonra götürmek üzere ayağa kalkmaya yeltenince kaldıramamış ve Rasûlullah'a:
- Bana yardımcı ol da şu malı kaldırayım, demişti. Rasûlullah ise, ona şu karşılığı vermişti:
- Hayır, yapamam.
- Sahabelere emir ver de bana yardım etsinler.
- Hayır.
Abbas, eteğindeki malların bir kısmını çıkarıp yere bırakmış, ama yine kaldırıp götürememişti. Rasûlullah'tan kendisine tekrar yardıma olmasını istemiş, Rasûlullah reddedince sahabelerin yardımcı olmalarını sağlamasını istemiş; o, bunu da yapmamıştı. Bunun üzerine Abbas, bir miktar malı daha eteğinden çıkarıp bırakmış, o kalan kısmı alıp götürmüş, mescitten dışarı çıktığı esnada Rasûlullah, onun gözlerine bakmış, gözlerindeki hırsı tuhaf karşılamıştı.
Ben derim ki: Hz. Abbas, güçlü, uzun boylu ve sağlam bünyeli bir adamdı. Taşıdığı mallar en azından 40.000 dirhem kadardı. Doğrusunu Allah bilir.
Buharî, bu hadiseyi sahihinde Abbas in menkıbelerini anlatırken kesin ifadelerle nakletmiştir ve bu hadiseyi, şu ayetten bahsederken rivayet etmiştir:
«Ey Peygamber! Elinizde bulunan esirlere, "Allah kalplerinizde bir iyilik bulursa, size sizden almanın daha hayırlısını verir, sizi bağışlar, Allah bağışlayandır, merhamet edendir." de.» (ci-Enfâi, 70.)
Önceki sayfalarda da Rasûlullah'm hizmetkarı Enes b. Malik'in
şöyle dediği nakledilmişti:
«Rasûlullah (s.a.v.), insanların en cömerdi ve en bahadırı idi. Nasıl böyle olmasın ki? O, Allah'ın elçisi idi. En mükemmel sıfatlarla yaratılmıştı. Aziz ve Celil olan Allah'ın elinde bulunan şeylere bel bağlamıştı ki, Allah, ona kutsal kitabının şu muhkem ayeti ile gerçeği şöyle haber
vermişti:
«Göklerin ve yerin mirasçısı Allah olduğu halde, siz niçin Allah yolunda sarf etmiyor sunuz?» (ei-Hadid, 10.)
«O, sarfettiğiniz herhangi birşeyin yerine daha iyisini koyar, çünkü O, rızık verenlerin en hayırhsıdır.» (Sebe', 39.)
Peygamber (s.a.v.) ki sözü doğru ve tasdiklenmiş, vadi gerçekleştirilmiş ve yerine getirilmiş bir kimse olarak müezzini Bilal'e şöyle demişti: «Ey Bilal, sarfet, Arş'm sahibinin, malını azaltmasından da korkma.» Yine Peygamber (s.a.v.), bir hadisinde şöyle buyurmuştur:
«Kulların sabahladığı her günde mutlaka iki melekten biri şöyle der: «Allah'ım! Malını sarfedenin sarfettiği malının yerini doldur.» Meleklerden diğeri de şöyle der: «Allah'ım, cimrilik edenin malını yok et.» Başka bir hadiste de Peygamber (s.a.v.), Aişe'ye şöyle demiştir: «Malı kısıp ta infak etmemezlik yapma, aksi takdirde Allah da sana kısar. Kesenin ağzını bağlama, yoksa Allah da sana kesenin ağzını bağlar,»
Sahih bir hadiste Hz. Peygamber, yüce Allah'ın şöyle buyurduğunu
nakletmiştir:
«Ey Adem oğlu! Sen infak et ki, ben de sana infak edeyim.» Peygamber (s.a.v.), nasıl insanların en cömerdi ve en bahadırı olmasın? O ki, Allah'a dayanıp tevekkül etmişti. Onun tevekkülü kadar tevekkül eden başka bir kimse yoktu. O, Allah'ın rızkına

ve yardımına güvenmişti. Rabbinin her hususta kendisine yardım edeceğine inanmıştı. O'ndan yardım dilerdi. Sonra o, bisetinden önce de bisetinden sonra da hicretinden Önce de fakirlerin, dulların, öksüzlerin, zayıfların ve düşkünlerin sığınağı olmuştu. Nitekim önceki sayfalarda nakletmiş olduğumuz meşhur kasidesinde amcası Ebu Talib, onun böyle olduğunu ifade etmişti:

«Hiç bir kavim senin gibi ırzı koruyan bir efendi ve seyyidi bırakmış değildir.
Hiddetli ve çabuk konuşan bir kimse değilsin.
Kavmin işlerinin idaresi sana bırakılmıştır.
Beyaz yüzlü ve beyaz tenlisin.
Senin yüzün suyu hürmetine yağmur yağdırılması için dua edilir. öksüzlerin velisi, dulların sığınağısın. Haşimiler, helak olmamak için sana sığınırlar. Onlar senin yanında nimet ve lütuf içindedirler.»

Hz. Peygamber'in tevazuuna gelince, îmam Ahmed b. Hanbel, Hammad b. Seleme tariki ile Enes'in bu konuda şöyle dediğin rivayet etmiştir:

«Adamın biri, Kasûlullah (s.a.v.)'a şöyle dedi:
- Ey seyyidimiz, ey seyyidimizin oğlu!
- Ey insanlar! Siz sözünüzü söyleyin, ama şeytan sizi aldatmasın, sizi hevesinize esir kılmasın. Doğrusu ben Abdullah'ın oğlu Muham-med'im. Allah'ın Rasûlü'yüm. Vallahi sîzin beni, Allah'ın yücelttiğinden daha fazla yüceltmenizi istemiyorum, dedi.»

Müslim, Ömer b. Hattab'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: «Hristiy ani arın Meryem oğlu isa'yı aşırı derecede takdis ettikleri gibi beni takdis etmeyin. Ben sadece bir kulum. Benim için yalnız: «Allah'ın kulu ve elçisi» deyin.»

imam Ahmed b. Hanbel, Yahya b. Şube kanalı ile Esved'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Hz. Aişe'ye şöyle bir soru sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.) evinde, ailesinin yanında ne yapardı?
- Ailesinin işleriyle meşgul olurdu. Namaz vakti girince de namaz kılmak üzere evinden çıkıp giderdi.»

imam Ahmed b. Hanbel, Hişam b. Urve'nin bir adamdan naklen şöyle dediğini rivayet etmiştir:

Hz. Aişe'ye şöyle bir soru soruldu:
- Rasûlullah (s.a.v.), evinde ne yapardı?
- Elbiseleri yamar, ayakkabıları diker, buna benzer işler yapardı.» Beyhakî, Ebu'l-Hüseyn b. Büşran kanalı ile Umre'nin şöyle dediğini

rivayet etmiştir:

Hz. Aişe'ye sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.) evinde ne yapardı?
- Rasûlullah (s.a.v.), insanlardan biri idi. Elbisesinde bitleri araştırır, koyun sağar, kendi nefsine hizmet ederdi.»

Ibn Asâkir, Ebu Üsâme tariki ile Umre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Hz. Aişe'ye sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.), ailesi içinde nasıldı?
- insanların en yumuşağı, en keremlisi idi. Çok güler ve tebessüm ederdi.»

Ebu Davud et-Tayalisî, Şube kanalı ile Enesin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), çokça zikreder, boş şeyleri hemen hemen hiç söylemez, merkebe biner, yün elbise giyer, kölenin davetine icabet ederdi. Onu, Hayber gününde yuları hurma lifinden örülme merkebi üzerinde görmeliydin.»

Beyhakî, Abdullah b. Ebi Evfa'mn şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), zikri çok yapar, boş şeyleri çok az söyler, namaza uzatır, hutbeyi kısaltırdı. Köle ve dulla beraber yürümekten çekinmezdi, ihtiyaçlarını giderinceye kadar onlarla beraber olurdu.»

Beyhakî, Ebu Abdullah el-Hafiz kanalı ile Ebu Musa'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), merkebe biner, yün elbise giyer, koyunu ağıla bağlar ve misafire ikramda bulunup görevine riayet ederdi.» Bu, bu şekli ile gariptir.

Muhammedb. Sa'd, amcasının hücresinde bulunan Müreysîli Hris-tiyan bir kimse olan ve Utbe'nin azadlısı Sehl'in şöyle dediğini rivayet

etmiştir:

«Bir gün amcamın bir kitabını açtım. Okumaya başladım. İçinde başka bir yazıyla yazılmış bir kağıt gördüm. Onda Muhammed (s.a.v.)'in şu evsafı yazılıydı:

«Ne uzun ne de kısadır. Beyaz tenlidir. İki saç örgüsü vardır, iki kürek kemiği arasında mühür vardır. Kabaları üzerine oturup dizlerini -dik tutar ve elleriyle dizlerini bağlar. Bu oturuşu çokça yapar. Sadakayı kabul etmez. Merkebe ve deveye biner. Koyunu sağar, yamalı gömlek giyer. Böyle yapan kimse ise kibirden uzaktır. O, ismail peygamber so-yundandır. Adı Ahmed'dir.»

Amcam gelip kitabını okuduğumu görünce, beni dövdü ve:
- Bu kitabı niye açıp okudun? diye çıkıştı. Ben de:

- Bunda Muhammed'in evsafi yazılıdır, dedim. Ama amcam:
- O, henüz gelmemiştir, dedi.»
imam Ahmed b. Hanbel, ismail kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah kadar çoluk çocuğa merhamet eden birini görmedim.»
"Şemail" adlı eserinde Tirmizi, Mahmud b. Gaylan kanalı ile Eş'as b. Süleym'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Halam, amcasının kendisine şöyle dediğini bize nakletti: «Bir ara ben Medine'de yürümekteydim. Biri arkamdan;
- Eteğini kaldır. Böyle yapman temizliğe daha uygun olur. Elbisen de çabuk eskimez, dedi.
Döndüm, baktım. Bunu söyleyenin Rasûl-ü Ekrem olduğunu gördüm.
- Ya Rasûlallah, bu, değeri olmayan (melha) bir elbisedir. Yerde sürünse de önemi yok, dedim. Bunun üzerine o:
- Bana uymak istemez misin? buyurunca, elbisesine baktım eteği ayaklarının yarısına kadardı.»
Hz. Osman'ın eteği de ayaklarının yarısına kadardı ve: «Arkadaşım Rasûhıllah'm eteği de ancak bu kadar uzundu.» derdi.
Enes b. Malik şöyle demiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), çok peçe örterdi. Elbisesi de zeytini sıkıp yağ çıkaran yağcımnkini andırırdı.»
Bu hadiste gariblik ve münkerlik vardır. Doğrusunu Allah bilir.
Buharî, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), oyun oynamakta olan çocukların yanma uğradı, onlara selam verdi.» [13]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/9.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/9-11.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/12-14.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/15-20.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/21-24.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/25-26.
[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/27-30.
[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/31-34.
[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/35.
[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/35-37.
[11] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/37-41.
[12] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/42-52.
[13] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/53-58.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Hz. Peygamberin Mizacı (Karakteri)
Hz. Peygamber'în Zühdü Ve Dünyaya Îltîfat Etmeyîşî
Hz. Peygamber'în İbadeti Ve Bu Hususta Kendînî Yorması
Hz. Peygamberin Şecaati
Geçmiş Peygamberlerden Nakledilen Kitaplarda Hz. Peygamber
Nübüvvet (Peygamberlik) Delilleri
Fasıl
Nübüvvetin Manevî Delilleri

Hz. Peygamberin Mizacı (Karakteri)

İbn Luhay'a, Enes'in, şöyle dediğini rivayet eder:
«Rasûlullah (s.a.v.), insanlar arasında çocuklarla en çok şakalaşan kimse idi.»
Nitekim bu konuda Enes'in, Rasûlullah (s.a.v.)'m onun kardeşi Ebu Ümeyr'le şakalaştığına dair hadisi de daha Öncek sayfalarda geçmişti. O hadiste anlatıldığına göre Rasûlullah (s.a.v.), Ebu Ümeyr'e - kendisinin oynamakta olduğu bülbül yavrusunu kastederek: "Ey Ebu Ümeyr, bülbül yavrusuna ne oldu?" diye sormuş, o da oynamakta olduğu bülbül yavrusunun ölmüş olduğunu Rasûlullah'a söylemişti.
Enes, bu hadisi nakletmekle Rasûlullahın, insanların âdetine uyarak küçük çocuklarla şakalaştığını ifade etmek istemiştir.
îmam Ahmed b. Hanbel, Halef b. Velid tariki ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Adamın biri, Peygamber (s.a.v.)'e gelip binek istedi. Rasûlullah (s.a.v.) da ona şöyle dedi:
- Biz seni dişi bir devenin yavrusuna bindirelim.
- Ya Rasulallah, ben dişi deve yavrusunu ne yapayım?
- Develeri, dişi develerden başkası mı doğurur ki?»
Ebu Davud, Numan b. Beşir'in şöyle dediğini rivayet eder: «Ebu Bekir, Peygamber (s.a.v.)'in yanma girmek için izin istedi İçeride Aişe'nin Peygamber (s.a.v.)'e yüksek sesle bağırdığım işitti. İçeri girince tokatlamak için kızı Aişe'nin üzerine yürüyüp:
- Sen, Rasûlullah'a mı bağırıyorsun? diye çıkıştı. Peygamber (s.a.v.) de ona engel olmaya çalıştı. Ebu Bekir de Öfkeli olarak oradan çıkıp gitti. Çıkıp giderken Rasûlullah, Aişe'ye:
- Görüyorsun değil mi, seni babandan kurtardım? dedi. Aradan birkaç gün geçtikten sonra Hz. Ebu Bekir tekrar Rasûlullah'n yanma girmek için izin İstedi. İçeri girince, Rasûlullah'la Aişe'nin barışmış olduklarını gördü ve onlara:
- Beni aranızdaki savaşa nasıl soktunuzsa barışınıza da aynı şekilde sokun, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.):
- Olur, dediğim yaptık, yaptık, diye cevap verdi.»
Ebu Davud, Avf b. Malik el-Eşcaî'nin şöyle dediğini rivayet eder:
«Tebük gazvesinde deri bir çadırda oturmakta olan Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına gidip selam verdim. Selamımı aldı ve:
- İçeri gir, dedi. Ben de:
- Vücudumun tamamı ile mi içeri gireyim ya Rasûlallah? diye sordum.
Oda:
- Evet öyle yap, deyince içeri girdim.
Velid b. Osman b. Ebi Âmile dedi ki: Avf b. Malik el-Eşcaî, Rasûlullah'm içinde oturmakta olduğu çadırının küçük oluşu yüzünden vücudumun tamamı ile mi içeri gireyim? diye sormuştu.»
Ebu Davud, İbrahim b. Mehdi kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) bana, "Ey iki kulaklı!" dedi.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdürrezzak kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Zahir adında bâdiyeden bir adam, Peygamber (s.a.v.)'in yanına hediyelerle gelir. Gideceği zaman da Peygamber (s.a.v.), ona ihtiyacı olan şeyleri temin edip uğurlardı. Uğurladıktan sonra da: «Zahir bizim köylümüzdür. Biz de onun kentlisiyiz.» derdi. Onu çok severdi. Zahir, canlı kanlı bir adamdı. Pazarda eşyasını satarken Rasûlullah (s.a.v.), arkadan gelip onu kucakladı ama o, Rasûlullah'ı göremedi. "Bırak beni, sen kimsin?" dedi. Başını çevirince, kendisini kucaklayanın Rasûlullah olduğunu anladı Anladıktan sonra da sırtı Rasulullah'm göğsüne yapışık olduğu için ondan kurtulmaya bile çalışmadı. Rasûlullah da:
- Kim köle satın alır? diye sordu. O da şu cevabı verdi:
- Ya Rasûlallah, eğer beni köle diye satmak istersen, vallahi beni beş para etmez biri olarak göreceksin.
- Hayır, sen Allah katında değersiz değilsin. Aksine sen O'nun nezdinde kıymetlisin.»
Buharî de sahihinde buna benzer bir rivayette bulunarak şöyle der: "Abdullah adında - eşek lakabıyla tanınan- bir adam vardı. Rasûlullah (s.a.v.)'ı şakalarıyla güldürürdü. Bir gün içki içtiğinden yakalanıp Rasulullah'm huzuruna getirildi. Adamın biri:
- Allah buna lanet etsin, ne kadar da içki yüzünden yakalanıp getiriliyor! deyince Rasûlullah, o adama şöyle dedi:
- Ona lanet okuma. Çünkü o, Allah ve Rasûlünü seviyor.» Buharî ve Müslim, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmişlerdir «Peygamber (s.a.v.)'in Enceşe adında bir deve sürücüsü vardı. Zevcelerinin bindiği develeri güdüyordu. Develeri süratle yürütmek istemiş ve yormuştu. Rasûlullah da ona şöyle demişti:
- Yazıklar olsun sana ey Enceşe, şişelere merhametli davran.» Bu hadiste geçen şişeler kelimesi ile kadınlar kastedilmiştir. Bu

bir latife kelimesidir. Hz. Peygamber, latife yapmak için kadın kelimesi yerine şişe kelimesini kullanmıştır. Allah'ın salat-ü selamı kıyamet gününe kadar onun üzerine olsun.»
Rasûlullah (s.a.v.)'m huyunun güzelliğine, ahlakının yüceliğine ve şakacılığına delil olarak da Ümmü Zerr'in hadisini uzun uzadıya Hz. Ai-şe'den dinlemiş olmasıdır. Bazı rivayetlerde naklolunduğuna göre bu hadisi, Hz. Aişe'ye bizzat kendisi anlatmıştır.
îmam Ahmed b. Hanbel'in, Mesruk'tan rivayetine göre Hz. Aişe şöyle demiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), bir gece kadınlarıyla sohbet etti ve bir hadis anlattı. Kadınlarından biri dedi ki:
- Ya Rasûlallah, bu, Hurafe'nin hadisidir. Rasûlullah, ona şöyle sordu:
- Sen Hurafe'nin kim olduğunu biliyor musun? Doğrusu Hurafe, Azire kabilesinden bir adamdı. Cahiliye döneminde cinler onu esir aldılar. Uzun süre cinler arasında kaldı. Sonra onu insanlara geri verdiler. Cinler arasında gördüğü hayret verici şeyleri insanlara anlatırdı, işte onun bu anlattıklarına insanlar, Hurafe'nin hadisi dediler.»
Ben derim ki: Bu garip hadislerdendir, münkerlik içermektedir. Doğrusunu Allah bilir.
Tirmizî, Hasan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «İhtiyar bir kadın, Rasulullah'm yanma gelip şöyle dedi:
- Ya Rasûlallah Allah'a dua et de beni Cennet'e koysun.
- Ey falanın annesi! İhtiyar kadınlar, Cennet'e giremezler! Bunun üzerine o ihtiyar kadın, ağlayarak Rasûlullah'ın yanından ayrıldı. Gidişinden sonra Rasûlullah (s.a.v.), yanında bulunanlara dedi ki:
- Gidin, ona deyin ki, o kadın ihtiyar olarak Cennet'e girmeyecektir. Zira yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
«Biz onları yeniden yaratmışız dır. Onları bakire kılmışızdır.» (ei-Vâkıa, 35-36.)
Tirmizî, Abbas b. Muhammed ed-Dûrî kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: Dediler ki:
- Ya Rasûlallah, sen bizimle şakalaşıyorsun.
- Ben sadece gerçeği söylüyorum (şaka yaparken de doğruyu söylüyorum).» [1]

Hz. Peygamber'în Zühdü Ve Dünyaya Îltîfat Etmeyîşî

Yüce Allah buyurdu ki:
«Kendilerini sınamak için, dünya hayatının süsü olarak bol bol geçimlik verdiğimiz kimselere sakın göz dikme. Rabbinin rızkı daha iyi ve daha devamlıdır.» (Tâ-Ha, m.)
«Sabah akşam Rablerinin rızasını dileyerek ona yalvaranlarla beraber sen de sabret. Dünya hayatının güzelliklerini isteyerek gözlerini o kimselerden ayırma. Bizi anmasını kendisine unutturduğumuz ve işinde aşırı giderek hevesine uyan kimseye uyma.» (ei-Kehf, 28.)
«Ey Muhammedi Bizi anmaktan yüz çevirenlere ve dünya hayatından başka birşey istemeyenlere aldırma. Bu, onların ulaştıkları bilginin seviyesini gösterir.» (en-Necm 29-30)
«Andolsun ki, sana daima tekrarlanan yedi ayetli Fatiha'yı ve Kur'ân-ı Azim'i verdik. Kafirler içinde bazı kimselere verdiğimiz kat kat servete gözünü dikme; onlara üzülme. İnananları kanatlarının altına
al.» (el-Hicr, 87-88.)
Bu konuda birçok ayet daha vardır. Hadislere gelince onları da şu şekilde sıralayabiliriz:
Yakub b. Süfyan, Ebu'l-Abbas kanalı ile Muhammed b. Abdullah b. Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «tbn Abbas, bize şöyle bir hadiseyi anlatıyordu: Genâb-ı Allah, Peygamberine meleklerinden birini Cebrail ile birlikte göndermiş. Melek Allah'ın peygamberine şöyle demiş:
- Cenâb-ı Allah, kul ve peygamber veya hükümdar ve peygamber unvanlarından birini tercih etmekte seni serbest bırakıyor.
Meleğin böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), Cebrail'e dönerek fikrini sormuş. Cebrail de tevazulu olmasını ona işaret etmiş. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), o soruyu soran meleğe şu cevabı vermiş:
- Ben kul ve peygamber olmak istiyorum.
Rasûlullah (s.a.v.), böyle dedikten sonra hayatının sonuna kadar bir yere yaslanarak yemek yememişti.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Muhammed b. Fudayl kanalı ile Ebu Hü-reyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Cebrail, Rasûlullah'ın yanma gelip oturdu ve göğe baktı. Bir melek iniyordu. Cebrail dedi ki:
- Şu melek, Cenâb-ı Allah'ın kendisini yarattığı günden beri şimdiye kadar inmiş değildir.
Melek inince gelip dedi ki:
- Ya Muhammed, Rabbin beni sana elçi olarak gönderdi. Seni hükümdar ve nebi mi kılsın, yoksa kul ve rasûl mü kılsın?»
Buharî ve Müslim, Rasûlullah'ın zevcelerinden ayrılıp ilâ etmesi, yani bir ay müddetle onlarla temas kurmayacağına yemin etmesi ve evin ikinci katındaki çardakta uzlete çekilmesiyle ilgili olarak şöyle bir rivayette bulunmuşlardır: «Ömer b. Hattab, çardakta uzlete çekilen Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanma gitti. Odasında bir sepet selam ağacmm meyvesi, bir sepet arpa ve bir de duvara asılı bir deri parçası vardı. Rasûlullah'm da hasır parçası üzerine uzanmış olduğunu ve hasırın, Rasûlullah'ın böğründe iz yapmış olduğunu gördü. Bunun üzerine gözleri yaşarmaya başladı. Rasûlullah ona sordu:
- Neyin var ey Ömer?

- Ya Rasulallah, sen, Allah'ın yarattıkları içinde seçkin kulsun. Kisra ile Kayser refah ve konfor içinde yaşıyorlar. Bu ne haldir?
Rasûlullah, yüzü kızararak kalkıp oturdu ve şöyle dedi:
- Ey Hattab'm oğlu! Sen şüphe içinde misin? Onların lezzetleri ve nimetleri dünya hayatında kendilerine erkenden verilmiştir. Dünyanın onlara, ahiretin de bize verilmesine razı olmaz mısın?
- Evet, razı olurum ya Rasulallah. .
- Öyleyse Aziz ve Celil olan Allah'a hamd et.»
Aradan bir ay geçince yüce Allah, zevcelerini yanında kalmak veya ayrılıp gitmekte serbest bırakmasını Rasûlullah'a emretti ve ona şu ayeti inzal buyurdu:
«Ey Peygamber! Eşlerine şöyle söyle: «Eğer dünya hayatını ve süslerini istiyorsanız gelin size bağışta bulunayım ve güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, peygamberini, ahiret yurdunu istiyorsanız bilin ki, Allah içinizden iyi davrananlara büyük ecir hazırlamıştır.» (ei-Ahzâb, 28-29).
Biz bu konuyu tefsirimizde detaylı olarak anlattık. Bu ayetin nüzulü üzerine Rasûlullah (s.a.v.) işe ilk olarak Hz. Aişe'der sormakla başlamış:
- Ey Aîşe! Sana birşey anlatacağım. Annene ve babana danışmadan acele karar verme.
Böyle dedikten sonra Aişe'ye yukarıdaki ayet-i kerimeleri okumuştu. Aişe de ona şöyle demişti:
- Bu iş için mi anneme ve babama danışacağım? Oysa ben Allah'ı, Rasûlünü ve ahiret yurdunu tercih ediyorum.» Rasûlullah'ın diğer zevceleri de aynı cevabı vermişler, Rasûlullah da onlardan razı olmuştu.»
îmam Âhmed b. Hanbel, Ebu Nadr kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gittim. Şeritle bağlanmış bir kanepenin üzerine uzanmıştı. Başının altında lif astarlı, deri kaph bir yastık vardı. Ashabından birkaç kişi de onun yanma geldi.O esnada Ömer de geldi. Rasûlullah, biraz yana döndü. Ömer, onun böğrü ile kanepeyi bağlayan şerit arasında herhangi bir örtü ve astar görmedi. Şerit, Rasûlullah in böğründe iz yapmıştı. Bunun üzerine Ömer ağlamaya başladı. Rasûlullah (s.a.v.), ona şöyle sordu:
- Niçin ağlıyorsun ey Ömer?
- Vallahi şunun için ağlıyorum. Ben, Allah katında senin Kis-ra'dan ve Kayser1 den daha kıymetli bir zat olduğunu biliyorum. Onlar, dünya lüksü içinde yaşıyorlar. Sen Allah rasûlü olduğun halde şu gördüğüm yerde bulunuyorsun... Bu nasıl iştir?
- Dünyanın onlara, ahiretin de bize verilmesine razı olmaz mısın?
- Olurum.
- îşte bu böyledir.»
Ebu Davud et-Tayalisî, Mesudî kanalı ile Alkame b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), bir hasırın üzerine uzandı. Hasır, onun cildinde iz yaptı. Ben de cildini ovalamaya başladım ve şöyle dedim:
- Anam babam sana feda olsun. İzin versen de şu hasırın seni incitmesine engel olacak bir sergi serelim de üzerinde uzan ve uyu.
- Ben dünyada bir ağacın altına gelip gölgelenerek dinlenen, sonra kalkıp giden bir yolcu gibiyim.»
İmam Ahmed b. Hanbel, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), hasır üzerinde uzanmış vaziyette iken Ömer yanma geldi. Hasır onun böğründe iz meydana getirmişti. Ömer şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, şu hasırdan daha yumuşak bir yatak edinsen olmaz mı?
- Ben dünyada yaz gününde bir günün bir saatinde bir ağacın altına gelip gölgelenen, dinlendikten sonra kalkıp giden bir yolcu gibiyim.»
Buharî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: «Benim Uhud dağı kadar altınım olsa bile üç gün geçmeden onu infak etmesem, memnun ve hoşnud olmam. Ancak bir borç için ayıracağım kısım müstesna.»
Buharî ve Müslim, Ebu Hüreyre'den naklen Rasûlullah (s,a.v.)'m şöyle buyurduğunu rivayet etmişlerdir: «Allah'ım Muhammed ailesinin rızkını geçimlik yap.»
İbn Mace'nin, Ebu Said'den naklettiği hadise göre Hz. Peygamber (s.a.v.), şöyle buyurmuştur:
«Allah'ım, beni miskin olarak yaşat, miskin olarak Öldür. Miskinler zümresi arasında da hasret.»
Bu zayıf bir hadistir, doğrusunu Allah bilir.
Ancak Tirmizî de bunu başka bir kanaldan rivayet etmiştir. Bu rivayete göre Enes, Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu nakletmiş-tir:
«Allah'ım, beni miskin olarak yaşat. Miskin olarak öldür. Kıyamet gününde beni, miskinler zümresi içinde hasret.» Aişe validemiz, Ra-sûlullah'a şöyle sormuş:
- Niçin böyle diyorsun ya Rasulallah?
- Çünkü miskinler, Cennet'e zenginlerden kırk sene önce girerler. Ey Aişe, yarım hurma parçası vererek de olsa miskini boş çevirme. Ey Aişe, miskinleri sev, onları kendine yakın kıl ki, kıyamet gününde Allah da seni kendine yakın kılsın.»

Bu, garib bir hadistir. Senedinde zayıflık, metninde de münkerlik vardır. Doğrusunu Allah bilir.
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdussamed kanalı ile Said b. Sa'd'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bana şöyle bir soru soruldu:
- Rasûlullah (s.a.v.), hiç elenmiş halis un gördü mü?
- Rasûlullah (s.a.v.), yüce Rabbinin huzuruna varıncaya kadar elenmiş halis un görmedi.
- Rasûlullah zamanında sizin elekleriniz var mıydı?
- Hayır, eleklerimiz yoktu.
- Peki arpayı nasıl ekmek yapardınız?
- Onu üflerdik uçan uçup gider, kalanı da ekmek yapardık.» Tirmizî, Ebu Üiname'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.)'ın evinde arpa ekmeği artmazdı.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Yahya b. Said kanalı ile Ebu Hazım'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Ebu Hüreyre'nin, parmağıyla defalarca işaret ederek şöyle dediğini gördüm:
«Ebu Hüreyre'nin nefsi elinde bulunan zata yemin ederim ki, Allah'ın peygamberi ve ailesi, üç gün peşpeşe buğday ekmeğine doymadılar. Bu hali, onun dünyadan ayrılışına kadar devam etti.»
Buharî ve Müslim, Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
«Medine'ye gelişlerinden beri Muhammed ailesi, üç gün peş peşe buğday ekmeğine doymuş değildi. Bu hal, onun irtihaline kadar devam etti.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah'm vefatına kadar Muhammed ailesi, üç gün peş peşe buğday ekmeğine doymadı. Yine onun vefatına kadar sofrasından ekmek parçası asla kaldırılmış değildir (Yani sofraya konan bütün ekmekler tüketilirdi).»
İmam Ahmed b. Hanbel, Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Kendisini hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, Muhammed (s.a.v.) elek görmediği gibi, elenmiş undan yapılan ekmek de görmedi. Bu hali, Allah'ın onu peygamberlikle görevlendirmesinden vefat edişine kadar devam etmiştir. Ravi, Hz. Aişe'ye şöyle sorduğunu söylüyor:
- Mademki eleğiniz yoktu, arpayı nasıl yerdiniz?
- Üfleyerek ayıklayıp yerdik.»
Buharı, Muhammed b. Kesir kanalı ile Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Biz, paçayı onbeş gün sonra çıkarıp yerdik.
- Niçin böyle yapardınız?
Benim bu sorum üzerine Hz. Aişe güldü ve şöyle dedi:
- Muhammed ailesi, Muhammed'in vefatına kadar katıklı ekmeği doyasıya yiyememiştir.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Yahya kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Muhammed ailesinin üzerinden bir ay geçtiği halde ateş yakmadıkları olurdu. Ancak hurma ve su ile geçinirdik. Bazen de dışardan et getirilmiş olurdu ki bu, bir istisna idi.»
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde Hz. Aişe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Biz Muhammed ailesinin üzerinden bir ay geçtiği halde ateş yakmadığımız olurdu. Ancak su ve hurma denen iki siyah şeyle geçinirdik. Bir de çevremizde Ensâr'dan bazı evler vardı ki, Rasûlullah'a koyunlarının sütünü gönderirler, o da bu sütü içer, bize de içirirdi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Abdullah kanalı ile Urve b. Zübeyr'üı şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hz. Aişe'nin şöyle dediğini işittim:
- Üzerimizden bir iki ay geçtiği halde Rasûlullah'm evlerinden birinde ateş yakılmadığı olurdu.
Dedim ki:
- Teyzeciğim peki ateş yakınıyordunuz da ne ile geçiniyordunuz?
- İki siyah şeyle; su ve hurma ile geçinirdik.»
Ebu Davud et-Tayalisî,Şube kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), vefat edinceye kadar iki gün peş peşe doyasıya arpa ekmeği yememişti.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ebu Bekir, geceleyin bize bir koyun budu gönderdi. Ben tuttum,
Rasûlullah o budu kesip parçaladı (veya Rasûlullah tuttu; ben o budu kesip parçaladım), ama bu kesip parçalama işini karanlıkta yapıyorduk. Kandilimiz yoktu. Eğer kandilimiz olsaydı, onu geceleyin pişirip katık yaparak yerdik. Muhammed ailesinin üzerinden bir ay geçtiği halde ekmek pişirme dikleri, tencerenin altında ateş yakmadıkları görülürdü.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Halef kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m ailesinin bazen bir iki ay geçtiği halde evlerinde ekmek pişirmek, yemek yapmak için ateş yakmadıkları olurdu.
Dediler ki:
- Peki ya ne ile geçinirlerdi ey Ebu Hüreyre?
- İki siyah şeyle, yani hurma ve su ile geçinirlerdi. Ensâr'dan komşuları vardı. Allah onlara hayır mükafat versin. O komşuların

koyunla-
. rı vardı. Bu koyunlarının sütünün bir kısmını, Rasûlullah ailesine gönderirlerdi.»
"Sahih-i Müslim"de Hz. Aişe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.) vefat ettiğinde insanlar iki siyah şeye, hurma ve suya doymuşlardı.»
İbn Mace, Süveyd b. Said kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'a günün birinde sıcak yemek getirildi. O yemeği yedikten sonra: "Elhamdülillah. Şu kadar zamandan beri karnıma sıcak yemek girmemişti." dedi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hz. Patıma, Rasûlullah (s.a.v.)'a bir parça arpa ekmeği verdi. Rasûlullah da: "Bu üç günden beri babanın yediği ilk ekmektir." dedi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), birkaç gece peş peşe aç gecelerdi. Ailesi akşam yemeği bulamazdı. Genellikle ekmekleri, arpa ekmeği idi.»
Tirmizî,"Şemail"de Ebu Yusuf b. Abdullah b. Selam'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m bir parça arpa ekmeği aldığını, bu ekmeğin üzerine bir hurma koyduğunu ve: "Bu, buna katıktır." deyip yediğini
gördüm.»
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Hz. Aişe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v)'ın en çok sevdiği içecek, tatlı ve serin olan içecek
Buharı, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), Allah'ın huzuruna varıncaya kadar yufka ekmeği ve haşlanmış koyun eti görmedi.»
Yine bir rivayette Enes şöyle demiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), masa üzerinde küçük tabakta yemek yemedi. Yufka da yemedi.
Ravi diyor ki: Ben Enes'e şöyle sordum:
- Peki öyleyse yemeği neyin üzerinde yerlerdi?
- îşte şu sofra üzerinde yerlerdi.»
Katade, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'a biraz arpa ekmeği ve eritilmiş yağ götürdüm. O, zırhını bir Yahudi'nin yanına rehin bırakarak ondan, ailesi için arpa almıştı. Rasûlullah'ın bir gün şöyle dediğini işittim: Muhammed ailesi yanında ne bir ölçek hurma, ne de bir ölçek tahıl kalmıştır.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m yanında istisnalar hariç sabah ve akşam yemeklerinde et ile ekmek bir arada bulunmamıştır.»
Ebu Davud et-Tayalisî, Numan b. Beşir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hutbe irad eden Ömer b, Hattab'ın insanlara, Cenâb-ı Allah'ın verdiği fütuhattan bahisle şöyle dediğini işittim: «Rasûlullah (s.a.v.)'m açlıktan kıvrandığını, karnını doyuracak kadar kalitesiz hurma dahi bulamadığını görmüşümdür.»
Sahih hadiste anlatıldığına göre Ebu Talha şöyle demiştir: "Ey Üm-mü Süleym! Rasûlullah (s.a.v.)'ın sesini duydum. Ama sesinden onun aç olduğunu anladım." Bu hadisin tamamı "Delâilü'n-Nübüvve" kısmında gelecektir.
Ebu Heysem b. et-Teyyihan kıssasında ise şöyle denmektedir: «Ebu Bekir ile Ömer, açlıktan dolayı evlerinden dışarı çıktılar. Bu esnada Rasûlullah'ın da çıktığını gördüler. Onlara sordu:
- Niçin çıktınız?
- Açlıktan çıktık.
- Nefsim kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, ben de sizin gibi açlık yüzünden evimden dışarı çıktım.
Böyle dedikten sonra hep birlikte Heysem b. Teyyihan'ın bahçesine gittiler. Heysem, onlara taze hurma yedirdi. Koyun kesti, etini yediler, soğuk su içtiler. Rasûlullah, onlara şöyle buyurdu:
- îşte bu, size sorgusu yapılacak olan nimetlerdendir.» Tirmizî, Abdullah b. Ebu Ziyad kanalı ile Ebu Talha'mn şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah'a, açlığımızı şikayet ettik. Karınlarımızın üzerine bağladığımız taşları birer birer çıkarıp gösterdik. Rasûlullah (s.a.v.) da karnı üzerine iki taş bağlamış olduğunu gösterdi.» Bu garip bir hadistir.
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde Urve'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Rasûlullah'ın yatağının özelliklerini Hz. Aişe'ye sordum. Bana şu cevabı verdi:
- Onun yatağı deri kaplı olup içinde hurma lifi vardı.» Hasan b. Arfe, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Ensâr'dan bir kadın yanıma geldi. Rasûlullah'ın yatağının katlanmış bir aba olduğunu gördü. Kalkıp gitti ve içi yün dolu bir yatağı bana gönderdi. Sonra Rasûlullah, yanıma gelip sordu:
- Ey Aişe, bu nedir?
- Ya Rasûlallah falan Ensârî kadın yanıma geldi, senin yatağını gördü. Kalkıp evine gitti ve bana şu yatağı gönderdi.
- Yatağı ona geri gönder!

Hz. Aişe diyor ki: Ben yatağı o kadına geri göndermedim. Yatağı beğenmiştim, evimde kalmasını istiyordum. Nihayet Rasûlullah, geri vermemi üç kez bana emretti ve şöyle dedi:
- Ey Aişe! Bu yatağı ona geri ver, Allah'a yemin ederim ki, eğer ben istemiş olsaydım, Cenâb-ı Allah, dağları altın ve gümüş olarak benimle birlikte yürütürdü.»
"Şemail" adlı eserinde Tirmizî, Hz. Aişe'ye şöyle bir soru sorulduğunu rivayet etmiştir:
- Rasûlullah (s.a.v.)'m senin evindeki yatağı nasıldı?
- Deri yüzlüydü, içi hurma lifiyle doldurulmuştu. Hz. Hafsa'ya da aynı soru soruldu. O, şu cevabı verdi:
- Rasûlullah'm yatağı ikiye katlanmış bir Arap abasıydı. Onun üzerinde uyurdu. Bir gece şu abayı dörde katlayayım da Rasûlullah için daha yumuşak olsun dedim ve abayı dörde katladım. Böylece onun üzerinde uyudu, sabahladığında:
- Bu gece bana nasıl bir yatak serdiniz? diye sordu: Biz de:
- Her geceki yatağındır. Ancak bu gece onu iki kat değil, dört kat yaparak altına sermiştik ki, senin için daha yumuşak olsun.
- Onu eski haline getirin. Çünkü yumuşaklığı, bu gece namaz kılmama engel oldu.»
Taberanî, Hakim b. Hizam'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Yemen'e gittim. Zi-Yezen elbisesi alıp getirdim. Rasûlullah (s.a.v.)' a hediye ettim, ama bana geri verdi. Ben de onu sattım. Rasûlullah, onu satın alıp giydi. Sonra ashabının arasına o elbiseyle çıktı. O elbise kadar onun üzerinde güzel birşey görmedim, kendimi tutamayıp şöyle dedim: "Alnında ve ayaklanndaki beyazlık apaçık göründükten sonra devlet reisleri nimetlere bakıp aldırış etmezler, onu cidden mukayese ettikleri zaman sert ve keskin şeyleri kesen, kanlar akıtan kılıç ile o, onları geride bırakıp geçer."
Peygamber (s.a.v.), böyle dediğimi işitince bana dönüp gülümsedi. Sonra evine girip Usame b. Zeyd'e giydirdi."
İmam Ahmed b. Hanbel, Hüseyn b. Ali kanalı ile Ümmü Seleme'nirr şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasulullah (s.a.v.), yüzü sararmış vaziyette yanıma geldi. Rahatsızlığından dolayı yüzünün sararmış olduğunu sandım. Kendisine şöyle sordum:
- Ya Rasulallah, yüzünün sararmış olduğunu görüyorum, bu hastalıktan mıdır?
- Hayır, dün bana yedi dinar getirilmişti. Onu infak etmeyi unuttum, yatağın kıvrımı arasında kaldı."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Ümame b. Senlin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir gün ben ve Urve b. Zübeyr, Hz. Aişe'nin yanına gittik. Bize şöyle dedi:
- Siz, Allah'ın Peygamberini görmeliydiniz. Bir gün hastalığı esnasında yanında altı dinarı vardı. Bana bu dinarları yoksullara dağıtmamı emretti. Hastalığı, benim bu dinarları dağıtmama engel oldu. Nihayet yüce Allah, ona şifa ihsan etti. İyileştikten sonra o dinarları ne yaptığımı sordu. Ben de:
- Senin hastalığınla meşgul olduğum için onları dağıtamadım, dedim. O dinarları getirmemi emretti. Kendisine getirdim. Sonra avucuna dizdi ve şöyle dedi:
- Bu dinarlar yanında kalmış olduğu halde Allah'ın huzuruna çıkmış olsaydı, Allah'ın peygamberinin durumu nice olurdu, biliyor musun?"
Kuteybe, Cafer b. Süleyman kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasulullah (s.a.v.), yarına birşey saklamazdı.»
Yani çabucak bozulabilen yiyecek ve benzeri şeyleri ertesi güne bırakmazdı. Çünkü Buharı ve Müslim'in sahihlerinde bulunan bir rivayete göre, Hz. Ömer şöyle demiştir: «Cenâb-ı Allah'ın, rasûlüne fey olarak verdiği ve Müslümanların üzerine at ve binek sürmedikleri Nadiroğul-ları mallarından, Rasulullah kendi ailesi için bir senelik nafakayı ayırır, geri kalan kısmı Allah yolunda hazırlık olsun diye silah ve teçhizata sarfederdi.»
Bu da bizim anlattıklarımızı teyid etmektedir.
İmam Ahmed b. Hanbel, Mervan b. Muaviye kanalı ile Enes b. Ma-lik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasulullah (s.a.v.)'a üç kuş hediye edildi. Bunlardan birini hizmetçişine yedirdi. Ertesi gün hizmetçisi (öbürlerini) ona getirdi. Hz. Peygamber, ona şöyle dedi:
- Seni, birşeyi yarma saklamandan men etmemiş miydim? Doğrusu Aziz ve Celil olan Allah, her yarının rızkını gönderir.»
Beyhakî, Ebu'l-Hüseyn b. Büşran kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasulullah (s.a.v.), Bilal'in yanına gitti. Yanında bir küme hurma gördü. Ona şöyle sordu:
- Bu nedir ey Bilal?
- Kendim için biriktirip sakladığım hurmadır.
- Yazıklar olsun sana ey Bilâl. Bunun Cehennem ateşinde şiddetli bir sıcaklık olmasından korkmuyor musun? Ey Bilâl, bunu Allah yolunda infak et, Arş'm sahibinin, rızkını azaltmasından da korkma."
Beyhakî, Ebu Davud es-Sicistanî kanalı ile Abdullah el-Havzinî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Halep'te Rasûlullah'm müezzini Bilal ile karşılaştım. Ona şöyle dedim:
- Ey Bilal, bana Rasûlullah'm nafakasını anlat.
- Onun pek çok şeyi yoktu. Olan şeyi de benim idaremde idi. Bu hali, Allah'ın onu peygamberlikle görevlendirmesinden vefatına kadar böyle devam etti. Yoksul bir Müslüman kişi, onun yanına geldiğinde o bana emir verir, ben de gider bir miktar ödünç para bulur, o parayla o yoksul kimse için aba, giyecek ve yiyecek satın alırdım. Öyle ki, müşriklerden bir adam bana rastladı ve şöyle dedi:

- Ey Bilal! Benim mal varlığım vardır. Ödünç alacak oldun mu, hiç kimseden isteme, gel benden iste.
Ben de öyle yaptım. Bir gün ben abdest alıp namaz için ezan okumak üzere yerimden kalktığımda, o müşrikin birkaç tüccarla birlikte geldiğini gördüm. Müşrik tüccar beni görünce, şöyle dedi:
- Ey Habeşî!
- Buyur.
Ben böyle dedikten sonra bana hücum etti. Kaba ve incitici sözler söyledi. Sonra sözüne şunları ekledi:
- Aybaşma kaç gün kaldığını biliyor musun?
- Az bir zaman kaldı.
- Aybaşma dört gece kaldı. O zaman sendeki alacağımı tahsil edeceğim. Sana ödünç olarak verdiğim parayı senin kıymetli bir adam oluşundan veya arkadaşının (Rasûlullah'm) kıymetli oluşundan ötürü vermiş değilim. Ödeyemediğin takdirde kölem olasın ve önceleri gibi tekrar koyunları otlataşm diye sana ödünç vermiştim.
Bilâl diyor ki: İnsanların kalbine gelen şey, benim de kalbime geldi. Telaşlanmaya başladım. Gidip ezan okudum. Yatsı namazını kıldım.
Rasûlullah (s.a.v.-), evine döndü. Yanına girmek için izin istedim. Bana izin verdi. Kendisine şöyle dedim:
- Ya Rasulallah, anam babam sana feda olsun. Kendisinden ödünç para almakta olduğumu sana söylediğim o müşrik adam, bana şöyle ve şöyle dedi. Ne senin yanında ne de benim yanımda ona oîan borcumuzu ödeyecek bir mal yok. O beni rezil rüsvay edecektir. Bana müsaade et de Müslüman olan şu kabilelere gideyim de Cenâb-ı Allab, zimmetimdeki borcu o müşrike ödeyebileceğim kadar malı rasûlüne nasip etsin.
Ben böyle dedikten sonra Rasûlullah'ın yanından çıktım. Evime geldim. Kılıcımı, mızrağımı, kargımı ve ayakkabımı başucuma koydum, ufka yöneldim. Her uykuya dalışımda tekrar uyanıyordum. Gece yarısı olunca uykuya daldım. Nihayet fecr-i evvel doğdu, kalkıp gitmek istedim. Bir de baktım ki, bir adam bana şöyle sesleniyor:
- Ey Bilal, Rasûlullah'ın çağrısına icabet et!
Hemen döndüm. Rasûlullah'ın yanma gittim. Baktım ki yanında dört tane yüklü deve var. Rasûlullah in yanma vardım. İzin istedim. Bana şöyle dedi:
- Sana müjdeler olsun. Allah, sana zimmetindeki borcu ödeyecek kadar mal gönderdi!
Ben de Allah'a hamd ettim. Rasûlullah, bana şöyle dedi:
- Şu" yere çökmüş develeri alıp götürmeyecek misin?
- Evet, götüreceğim.
- Onlar ve üzerlerindeki yükler senin olsun.
Baktım ki develerin üzerinde giyecek ve yiyecekler var. Onları, Rasûlullah'a Fedeklilerin büyüğü hediye etmişti. Rasûlullah bana şöyle dedi:
- Bunları al götür, sonra da borcunu öde.
Ben de öyle yaptım. Üzerlerindeki yükü indirdim. Onlara yem verdim. Sonra sabah ezanını okumak üzere mescide yöneldim. Ezan okudum. Rasûlullah namazı kıldırdıktan sonra Baki mezarlığına yöneldim. Parmaklarımı kulağıma götürüp şöyle ünledim:
- Rasûlullah'tan alacağı olan ve bu alacağını taleb eden kimse varsa buraya gelsin!
O develerin yüklerini satmaya devam ettim. Borçları ödedim. Artık yeryüzünde Rasûlullah'tan alacaklı olan bir kimse kalmadı. Yine de yanımda iki veya bir buçuk okiyelik mal kaldı. Tekrar mescide gittim. Günün çoğu geçmişti.
Rasûlullah (s.a.v.)'m mescitte yalnız başına oturmakta olduğunu gördüm. Kendisine selam verdim. Bana şöyle dedi:
- Şimdiye kadar ne yaptın?
- Rasûlullah'ın zimmetinde olan bütün borçları Cenab-ı Allah ödettirdi, hiçbir şey kalmadı.
- Arta kalan mal var mı?
- Evet, iki dinar arttı.
- Beni onlardan da kurtaracak bir çareye bak (yani onları da yoksullara dağıtarak beni rahatlat), çünkü ben o paralardan kurtulup rahat bulmadıkça evime girmeyeceğim, Bilal diyor ki: O sıralarda yanımıza hiç kimse uğramadı ki, kendisine o artan paraları sadaka olarak verelim. Böyle olunca da Rasûlullah mescitte kaldı. Evine gidemedi. Sabaha kadar orada bekledi ikinci gün de mescitte kaldı. Nihayet akşam vakti iki yolcu geldi. Ben de onları alıp o paralarla onlara yiyecek ve giyecek satın alarak teslim ettim. Yatsı namazım kıldıktan sonra Rasûlullah (s.a.v.), beni yanma çağırıp şöyle dedi:
- Şimdiye kadar ne yaptın?
- Allah, seni o arta kalan paralardan kurtarıp rahata erdirdi.
'Benim bu cevabım üzerine Rasûlullah (s.a.v.) -o fazla paralar yanında iken ölmekten korktuğu için - tekbir getirdi ve Allah'a hamd etti. Sonra beraberce mescitten kalkıp dışarı çıktık. Kendisi eşlerinin yanına gitti. Her birine ayn ayrı selam verdi. Sonra geceleyeceği odaya çekildi, îşte benden sorduğun şeyin cevabı budur.»
"Şemail" adlı eserinde Tirmizî, Harun b. Musa kanalı ile Hz. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Adamm biri, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma geldi. Ondan kendisine birşeyler vermesini istedi. Rasûlullah da ona şöyle cevap verdi:
- Sana verecek birşeyim yok. Ancak benim adıma git, borca birşeyler satın al. Elime birşeyler geçerse o borcu ben öderim.

Hz. Ömer dedi ki:
- Ya Rasulallah, işte ben ona verdim. Allah, yapamayacağın ve üstesinden gelemeyeceğin şeyleri sana yüklemedi.
Hz. Peygamber (s.a.v.), Hz. Ömer'in bu sözünden hoşlanmadı. Ensâr'dan bir adam da şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, malını infak et, Arş'm sahibinin, senin malını azaltacağından da korkma!
Rasûlullah (s.a.v.), Ensâr'dan olan o adamm bu sözü üzerine gülümsedi ve ona tebessümle yönelerek şöyle dedi:
- Ben de böyle yapmakla emrolundum.»
Bir hadis-i şerifte Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurmuştur: «Bilesiniz ki, onlar benden birşeyler istiyorlar. Zaten Cenâb-ı Allah, cimrilik yapmamı men etmiştir.»
Hüneyn gazvesinde ganimetleri paylaştırırken kendisinden birşeyler istedikleri zaman Rasûlullah (s.a.v.), isteyen o adamlara şöyle cevap
vermişti:
«Allah'a yemin ederim ki, şu dikenler sayısınca yanımda davar olsaydı, onları sizlere paylaştırırdım. Sonra siz beni cimri, eli tutuk ve yalancı biri olarak görmezdiniz.»
Tirmizî, Rebi binti Muavviz b. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'a bir tabak hurma ve birkaç salkım üzüm getirdim. O ise, bana avuç dolusu ziynet eşyası veya altın verdi.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Süfyan kanalı ile Ebu Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "Nasıl rahat edebilirim ki? İsrafil, Sûr'u üflemek için ağzına almış." Böyle dedikten sonra başım eğdi, kulağım dinlemeye hazır hale getirdi. Ne zaman emrolunacağım beklemeye başladı. Müslümanlar dediler ki:
- Ya Rasûlallah, ne diyelim?
- Şöyle deyin: «Allah bize yeter. O, ne güzel Veldl'dir. Biz Allah'a tevekkül ettik.» (Âl-i Imrân, 73.)
Hz. Peygamber'in tevazuuna gelince, bu hususta yüce Allah şöyle buyurmuştur:
«Sabah akşam, Rablerinin rızasını isteyerek O'na yalvaranları kovma. Onların hesabından sana bir sorumluluk yoktur, senin hesabından da onlara bir sorumluluk yoktur ki onları kovarak zulmedenlerden olasın.» (el-En'âm, 52.)
îbn Mace, Ebu Said el-Ezdî'nin bu ayetle ilgili olarak şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Akra' b. Habis et-Temimî ile Uyeyne b. Hısn el-Fezarî, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yanma geldiler. Onun Süheyb, Bilal, Ammar ve Hab-bab ile beraber oturduğunu gördüler. Bunlar, zayıf ve güçsüz mü'min-lerdi. Rasûlullah'm çevresinde bu gibi adamları görünce bunları horlamaya başladılar. Rasûlullah'ı bunlardan ayırarak onunla yalnızca görüştüler ve ona şöyle dediler:
- Yanında bizim için özel bir meclis hazırlamanı istiyoruz M, Arab-lar senin yanında ne kadar üstün kimseler olduğumuzu anlasınlar. Çünkü Arab kabilelerinin heyetleri sana geliyorlar. Onların, bizi senin yanında bu gibi kölelerle bir arada görmelerinden utanıyoruz. Biz senin yanma geldiğimizde, bunları yanından uzaklaştır. Ama biz senin yanından kalkıp gittikten sonra bunlarla dilediğin kadar otur.
- Olur.
- Bize bu hususta bir taahhütname yaz.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), bir sayfa getirilmesini istedi. Sayfanın üzerine taahhütnameyi yazması için Ali'yi çağırdı. Biz de bir köşede oturmaktaydık. O esnada Cebrail (a.s.), gökten indi ve Raşûl-ullah'a şu ayeti getirdi:
«Sabah akşam, Rablerinin rızasını isteyerek ona yalvaranları kovma. Onların hesabından sana bir sorumluluk yoktur, senin hesabından da onlara bir sorumluluk yoktur ki, onları kovarak zulmedenlerden olasın.» (el-En'âm, 52.)
Sonra Akra b. Habis ile Uyeyne b. Hısn, söze devam ederek şöyle dediler: Yüce Allah, şöyle buyurdu:
«Böylece, "Aramızdan Allah bunlara mı iyilikte bulundu?" demeleri için onları birbiriyle denedik. Allah, şükredenleri iyi bilen değil midir?
Ey Muhammed! Ayetlerimize inananlar sana gelince: "Size selam olsun" de. Rabbiniz, sizden kim bilmeyerek fenalık işler de arkasından tevbe eder ve nefsini düzeltirse, ona rahmet etmeyi kendi üzerine almıştır.» (el-En'âm, 54-55)
Ravi diyor ki:
Rasûlullah'm yanına yaklaştık, dizimizi • dizine dayadık. Rasûlullah (s.a.v.) bizimle beraber oturuyordu. Kalkmak istediği zaman kalkar, bizi yerimizde bırakırdı. Bunun üzerine yüce Allah, şu ayeti inzal buyurdu:
«Sabah akşam Rablerinin rızasını dileyerek O'na yalvaranlarla beraber sen de sabret. Dünya hayatının güzelliklerini isteyerek gözlerim o kimselerden ayırma.» Eşraf ile beraber oturma. «Bizi anmasını kendisine unutturduğumuz (Uyeyne b. Hısn ile Akra b. Habis'e) ve işinde aşırı giderek hevesine uyan kimseye uyma.» (ei-Kehf, 28.) Yani helak olan kimselere uyma.
Cenab-ı Allah, bu ayetten Sonra onlara iki adamın ve dünya hayatının misalini veriyor.
Habbab dedi ki: Biz Rasûlullah (s.a.v.) ile beraber oturuyorduk. Oturma saatimiz dolunca Rasûlullah kalkıyor, biz de kalkıyorduk. Başkalarıyla da oturup konuşsun diye onu yalnız bırakıyorduk.»
İbn Mace, Sa'd'm şöyle dediğini rivayet eder:
Bu ayet, biz (altı kişi) hakkında nazil oldu. Ben, îbn Mesud, Süheyb, Ammar, Mikdad ve Bilal hakkında nazil olmuştu Kureyşliler şöyle dediler:
— Ya Rasûlallah, biz bu adamlara uymak istemiyoruz. Bunları yanından uzaklaştır.
Onların bu sözleri, Rasûlullah (s.a.v.)'m kalbini etkiledi. Bunun üzerine Allah, şu ayeti inzal buyurdu:

«Sabah akşam, Rablerinin nzasını isteyerek O'na yalvaranları kovma.» (el-En'âm, 52.)
Hafız el-Beyhakî, Ebu Muhammed Abdullah b. Yusuf el-îsfahanî kanalı ile Ebu Said el-Hudrî'nin şöyle dediğini rivaye etmiştir:
«Bir Muhacir topluluğu ile beraber bulunuyor, onlarla bir arada oturuyordum, onların bazısı, diğer bazısının çıplak kalan yerlerini örtüp kapatıyordu. Bu arada bize Kur'ân okuyan bir okuyucu da vardı. Ondan, Allah'ın kitabını dinliyorduk. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Ümmetimden kendileriyle beraber oturup nefsimi onlar için sabırlı kılmakla emrolunduğum kimseler bulunduğu için Allah'a hamd olsun.
Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.), meclis halkamızın etrafin-dan dolandı. Mecliste oturanların yüzlerine baktı ama o mecliste bulunan kimseler içinde benden başka Rasûlullah'ı tanıyan olmadı. Rasûlullah (s.a.v.), yine şöyle buyurdu:
- Ey Muhacirlerin yoksulları! Kıyamet gününde size nur müjdeliyorum. Siz zenginlerden yarım gün önce Cennet'e gireceksiniz Yani dünya hesabına göre zenginlerden beş yüz sene önce Cennet'e gireceksiniz.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «O Muhacir yoksulların, Rasûlullah'tan daha çok sevdikler bir kimse yoktu. Onu görünce ayağa kalkmazlardı. Çünkü ayağa kalkmaktan Rasûlullah'ın hoşlanmadığını bilirlerdi.» [2]

Hz. Peygamber'în İbadeti Ve Bu Hususta Kendînî Yorması

Aişe dedi ki: «Rasûlullah (s.a.v.), o kadar oruç tutardı ki, "artık orucuna ara vermeyecek" derdik. Yine oruca o kadar ara verirdi ki, "artık hiç oruç tutmayacak" derdik. Onu geceleyin namazda görmek isteme-sen de mutlaka namazda görürdün. Yine onu geceleyin uyku halinde görmek istemesen de mutlaka uyku halinde görürdün. Ramazan ayında ve diğer aylarda on bîr rekattan fazla namaz kılmazdı. Bunu da şöyle yapardı. Önce dört rekat namaz kılardı. O rekatların güzelliğini ve uzunluğunu sorma gitsin. Sonra dört rekat daha kılardı. O rekatların da güzelliklerini ve uzunluklarını sorma gitsin. Sonra da üç rekat vitir namazı lalardı. Sûreyi ağır ağır, tertil üzere okurdu. Öyle ki, en uzun okuyan kimseden daha uzun şekilde okurdu. O kadar uzun müddet kıyamda dururdu ki, kıyamının zorluğundan neredeyse ona ağıt dökerdim.»
Ibn Mesud der ki: "Ben Rasûlullah (s.a.v.) ile birlikte bir gece namaz kıldım. Birinci rekatta el-Bakara, en-Nisâ ve Al-i îmrân sûrelerini okudu. Sonra rükûunu da bu nisbette uzattı. Rükûdan kalkışını da secdeye varışım da bu nisbette uzattı."
Ebu Zerr (r.a.) dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v.), bir gece sabaha dek namaz kıldı. Şu ayeti okudu:
«Onlara azab edersen, doğrusu onlar senin kullarındır; onları bağışlarsan, güçlü olan, Hakim olan şüphesiz ancak sensin.» (ei-Maide, ııs.)
Bütün bu hadisler, Buharı ve Müslim'in sahihleri ile diğer sahih hadis kitaplarında mevcuttur. Bu hususları "el-Ahkâmü'l-Kebir" adlı kitabımızda genişçe anlattık.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde Muğire b. Şube'nin şöyle dediği rivayet edilir:
«Rasûlullah (s.a.v.), o kadar uzun süre kıyamda dururdu ki, ayakları şişip yaralanırdı. Kendisine şöyle soruldu:
- Allah, senin geçmiş ve gelecek bütün günahlarını bağışlamadı mı?
- Öyle ama ben şükredici bir kul olmayayım mı?»
Sellam b. Süleyman, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: «Bana koku ve kadın sevimli kılındı. Göz aydınlığım da namazda oldu.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Ibn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Cebrail, Rasûlullah (s.a.v.)'a şöyle dedi: «Namaz sana sevimli kılındı. Ondan dilediğin kadarını al.»
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde Ebu Derda'nm şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Ramazan ayında şiddetli bir sıcakta Rasûlullah (s.a.v.) ile beraber bir sefere çıktık. Aramızda Rasûlullah (s.a.v.) ile Abdullah b. Reva-ha'dan başka oruçlu bir kimse yoktu.»
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Alkame'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Aişe'ye şöyle bir soru sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.), ibadetlerinin bir kısmını özellikle bazı günlerde mi yapardı?
- Hayır, onun ameli devamlıydı. Rasûlullah'm yapabildiği ibadeti, sizden hangi biriniz yapabilir?»
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Hz. Aişe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) visal orucu tutardı, ama ashabını visal orucu tutmaktan men eder ve şöyle derdi: «Ben sizlerden herhangi biri gibi değilim. Ben, Rabbimin yanında gecelerim. O, bana yedirip içirir.»
Doğrusu şu ki, bu yedirme ve içirme manevidir. Nitekim Ibn Asım, Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
«Hastalarınızı yemeye ve içmeye zorlamayın. Çünkü yüce Allah, onlara yedirir ve içirir.»
Şair, ne güzel söylemiş:
"Seni anarken o sevgilinin ne güzel sözleri vardır ki, o sözler onu yemekten ve içmekten alıkoyar."
Nadr b. Şumeyl, Muhammed b. Amr kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: «Ben günde yüz kere Allah'tan mağfiret dileyip tevbe ederim.»

Buharî, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.), bana şöyle buyurdu: .
- Bana Kur'ân oku.
- Kur'ân sana nazil olduğu halde ben mi sana Kur'ân okuyacağım?
- Ben onu başkasından duymaktan hoşlanıyorum.
Ben de ona en-Nisâ sûresini okudum. Şu ayete geldiğimde "yeter" dedi:
«Her ümmete bir şahid getirdiğimiz ve ey Muhammed, seni de bunlara şahid getirdiğimiz vakit durumları nasıl olacak?» (en-Nisâ, 4i.)
Evet, bu ayete vardığımda bana, "yeter" dedi. Dönüp bana baktı, gözlerinin yaşarmakta olduğunu gördüm.»
Sahih hadiste sabit olduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.), kendi yatağının üzerinde bir hurma görür ve şöyle derdi: «Bu hurmanın zekat malı olmasından korkmasaydım mutlaka yerdim.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Veki' kanalı ile Amr b. Şuayb'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), geceleyin böğrünün altında bir hurma gördü. Onu yedi, ama o gece uyumadı. Kadınlarından biri ona dedi ki:
- Ya Rasulallah, bu gece uykun kaçtı herhalde?
- Böğrümün altında bir hurma tanesi gördüm, onu yedim. Oysa bizim yanımızda zekat hurmalarından bir miktar vardı. Korkarım ki bu yediğim hurma, zekat hurmalarmdandı.»
İnancımız odur ki, yediği hurma tanesi zekat hurmalarından değildi. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.) masum idi. Ama o, aşırı derecedeki vera' ve takvasından o gece uyuyamamıştı.
Sahih hadiste belirtildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: «Vallahi ben sizin en takvalmızım ve nelerden sakınmak gerektiğini de en iyi bileninizim.» Başka bir hadiste Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: «Seni şüpheye düşüren şeyi bırak, şüpheye düşürmeyen şeylere sarıl.»
Hâmmad b. Seleme, Mutarrif b. Abdullah b. eş-Şehir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanma gittim. Namaz kılıyordu. Kazan sesi gibi karnından ses geliyordu.» Başka bir rivayette ise göğsünden değirmen sesi gibi ses geldiği ifade edilmiştir. Yani ağladığından bu ses duyuluyordu.»
Beyhakî, Ebu Küreyb Muhammed b. A'la el-Hemedanî kanalı ile Ibn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ebu Bekir dedi ki:
- Ya Rasulallah, ihtiyarladığını görüyorum!
- Hûd, el-Vakıa, el-Mürselât, Amme yetesâelûne ve İze'ş-şemsu Kuvviret sûreleri beni ihtiyarlattı!»
Beyhakî, Ebu Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Ömer b. Hattab dedi ki:
- Ya Rasulallah, ne çabuk ihtiyarladın.
- Hûd sûresi ile kardeşleri olan el-Vâkıa, Amme yetesâelûne ve İze'ş-şemsu Kuvviret sûreleri beni ihtiyarlattı.» [3]

Hz. Peygamberin Şecaati

«Ey Muhammedi Allah yolunda savaş, sen ancak kendinden sorumlusun, inananları teşvik et.» (en-Nisâ, 84.)
Tefsirde anlatıldığına göre selef ulemasından biri, bu âyetten şu ha-kikâtları istinbat etmiştir:
Rasûlulîah (s.a.v.), cephede yüz yüze geldikleri zaman yalnız başına da olsa müşriklerden kaçmamakla emrolunmuştu. O, insanların en şecaatlisi, en sabırlısı ve en dayanıklısı idi. Ashabı, kendisinden yüz çevirip cepheden kaçsa bile o cepheden asla kaçmadı. Ashabından bazıları demişler ki: Savaş şiddetlendiği zaman biz, Rasûlullah'm arkasına saklanıp korunurduk. Bedir gününde 1000 müşrike bir avuç çakıl taneleri savurdu. Bu çakıl taneleri, onların tamamına isabet etti. O esnada da şöyle demişti: «Yüzler çirkin olsun!» Önceki sayfalarda naklettiğimiz gibi Hüneyn gazvesinde de böyle bir durum vuku bulmuştu. Ashabının çoğu, Uhud gününde ikinci aşamada cepheden kaçmışlardı, ama o yerinde sebat etmiş, asla kaçmamıştı. Yanında da sadece on iki kişi kalmıştı. Onlardan da yedi kişi öldürülmüş, geriye beş kişi kalmıştı. O esnada mel'un Übey b. Hale öldürülmüş; Cenâb-ı Allah, onu Cehennem'e göndermişti. Hüneyn gününde 12.000 kişilik islâm ordusundan herkes cepheden kaçmış, ama Rasûlulîah (s.a.v.) yüz kadar sahabesi ile sebat etmişti. O esnada katırı üzerinde olup düşmana karşı katırını koşturcnuş-tu. O mübarek ismini haykırıyor ve şöyle bir duyuruda bulunuyordu: «Ben peygamberim. Bunda yalan yoktur. Ben Abdülmuttalib'in oğluyum.» Düşmana karşı katırını o kadar hızla koşturuyordu ki o esnada Abbas, Ali ve Ebu Süfyan o katıra asılıyorlardı ki, düşmana karşı gidişini ağırlaştırsınlar. Çünkü düşmandan Rasûlullah'a zarar gelmesinden korkuyorlardı. Ama Rasûlulîah (s.a.v.), bu şecaatti davranışım sürdürdü. Nihayet Cenâb-ı Allah, ona yardım etti. Orada kendisine zafer verdi, insanlar cepheye dönerlerken onun önünde ölenlerin cesedleri, insan azaları darmadağınık vaziyette yığılı bulunuyordu.»
Ebu Zür'a, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlulîah (s.a.v.) buyurdu ki: «Aşırı derecede tutup yakalama gücüyle insanlara üstün kılındım.» [4]

Geçmiş Peygamberlerden Nakledilen Kitaplarda Hz. Peygamber

Bu konudaki bazı nakilleri, doğumundan önceki müjdeler bahsinde vermiştik. Burada da bu hususta bazı nakiller vereceğiz.
Buharı ile Beyhakî, Ata b. Yesar'm şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
«Abdullah b. Amr'a rastladım. Ona dedim ki:
- Bana, Rasûlulîah (s.a.v.)'m Tevrat'ta zikredilen evsafim anlat.
- Olur. Vallahi o, Kur'ân'da anlatılan bazı vasıflarıyla Tevrat'ta da vasıflandırılmıştır. Şöyle ki:
«Ey Peygamber! Biz seni şahid, müjdeci, uyarıcı olarak göndermişizdir.» (ei-Ahzâb, 45.) Seni ümmiler içinde bir sığınak olarak göndermişizdir. Sen benim kulum ve elçimsin. Seni mütevekkil olarak adlandırdım. Kaba ve katı değilsin. Sokaklarda fazlaca dolaşmazsm. Kötülüğü kötülükle savmaz, aksine affedip bağışlarsın. Seninle eğri bir milleti, "lâ ilahe illallah" dedirtinceye ve doğrultuncaya kadar seni vefat ettirmeyeceğim. Senin vasıtanla kör gözleri, sağır kulakları, kilitli kalpleri açmadan seni vefat ettirmeyeceğim.»
Ata b. Yesar dedi ki: Sonra büyük âlim KaVa rastladım, ona da aynı soruyu sordum. O da Abdullah b. Amr'ın söylediklerinin aynısını söyledi. Bir tek harf bile farklı değildi.
Beyhakî, Yakub b. Süfyan kanalı ile îbn Selam'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Biz, Rasûlulîah (s.a.v.)'m evsafını Tevrat'ta şöyle görürdük: Biz seni şahid ve müjdeci olarak göndermişizdir. Sen benim kulum ve elçimsin. Seni mütevekkil olarak adlandırdım. Kaba ve katı değilsin. Sokaklarda fazla dolaşmazsm. Kötülüğü kötülükle karşılamazsın. Aksine affedip bağışlarsın. Senin vasıtanla eğri bir milleti, "Allah'tan başka ilah yoktur." diye şahadet ettirinceye ve yine senin vesilenle kör gözleri, sağır kulakları, kilitli kalpleri açıncaya kadar seni vefat ettirmeyeceğim.»
Tirmizî, Abdullah b. Selam'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Tevrat'ta şöyle yazılmıştır: Muhammed ve Isa b. Meryem, aynı yere defnedileceklerdir.» Bu, hasen bir hadistir.
Abdullah b. Selam, Ehl-i Kitap imamlarından olup Allah'a iman etmiştir: Bu zatla birlikte Abdullah b. Amr b. As da aynı rivayette bulunmuştur. Onun da bu konuda ıttıla ve vukufu vardır. Yermük savaşında iki yüklü deve üzerinde buna dair bazı kitaplar ve sahifeler görmüşlerdi. İnsanlara Ehl-i Kitaptan naklettikleri hususları bunlardan naklederlerdi. Ka'bu'l-Ahbar da bu konuda vukuf sahibiydi. Seleften bazıları Ka'bü'l-Ahbar'a hüsn-i zanda bulunarak ondan sağlam nakiller yapmışlardır. Oysa elimizdeki mevcut gerçeklere bunların çok muhalefetleri vardır. Ama insanların çoğu bunun farkında değildir. Sonra şu da bilinmelidir ki, selef ulemasından çoğu, Tevrat kelimesini Ehl-i Kitap nezdinde okunan kitaplara genel bir ad olarak kullanırlar veya Tevrat kelimesi, bundan daha umumi bir lafızdır. Nitekim Kur ân lafzı, bizim nezdimizde özel olarak kutsal kitabımıza bir ad olarak verilir. Ama bununla beraber bu lafızla başka kitaplar da kastedilir. Nitekim sahih hadiste şöyle buyrulmuştur:
«Kur'ân, Davud'a hafifletildi. Bineğinin hazırlanmasını emreder, hazırlanan bineğine biner ve bulabildiği boş zamanda Kur'ân okurdu.»
Bu husus, buradan başka bir yerde detaylı olarak anlatılmıştır.»
Beyhakî, Ümmü Derda'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Ka'bü'l-Ahbar'a dedim:
- Rasûlullah (s.a.v.)'m Tevrat'taki vasfim nasıl buluyorsunuz?
- Onunla ilgili evsafı, Tevrat'ta şöyle görüyoruz: Muhammed, Allah'ın rasûlüdür. Adı Mütevekkil'dir. Kaba ve katı değildir. Sokaklarda fazlaca dolaşmaz. Ona anahtarlar verilmiştir ki, o anahtarlar vesilesi ile kör gözleri açsın, sağır kulaklara da işitme duyusu versin. Yine böylece o eğri dilleri doğrultsun ki, Allah'tan başka ilâh olmadığına, sadece Allah'ın var olduğuna, Allah'ın ortaksız olduğuna şahadet etsinler. Muhammed, mazluma yardım eder, onu zalimin zulmüne karşı korur.
Yunus b. Bükeyr, Yunus b. Amr kanalı ile Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m evsafı, İncil'de yazılıdır. Şöyle ki: O, kaba ve katı değildir. Sokaklarda fazla dolaşıp gürültü çıkarmaz. Kötülüğe misli ile mukabelede bulunmaz, aksine affedip bağışlar.»
Yakub b. Süfyan, Kays el-Becelî kanalı ile Mukatil b. Hayyan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Aziz ve Celil olan Allah, Meryem oğlu İsa'ya şöyle vahyetti:
«İşimde ciddi ol. Ciddiyetsizlik yapma, emrimi dinle ve itaat et ey iffetli ve temiz kadının oğlu! Doğrusu ben, seni babasız yarattım. Seni âlemlere bir mucize kıldım. Sadece bana ibadet et. Sadece bana tevekkül et. Şuran ehline benim kendi zatımla kaim hak olduğumu, zail olmayacağımı açıkla. Arab peygamberini tasdik edin. O, deve, zırh, sarık, ayakkabı, ucu eğri değnek sahibi bir kimsedir. Saçı kıvırcık, alnı geniş, kaşları bitişiktir. îri gözlüdür. Burnu inci tanelerini andırır. Kokusu misk gibi saçılır. Boynu gümüşten bir ibrik gibidir. Kürek kemiklerinin üzerinden sanki altın akar. Göğsünden göbeğine kadar kamçı gibi bir lal çizgisi uzanır. Göğsünde ve karnında bundan başka kıl yoktur. Elleri ve ayakları incidir. İnsanlarla bir arada bulunduğunda onlardan uzun boylu görünür. Yürürken sanki yokuş aşağı iniyormuşcasına ve dağdan kopmuşcasma hafifçe öne doğru meylederek yürür, nesli azdır.»
Beyhakî, Vehb b. Münebbih el-Yemamî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Aziz ve Celil olan Allah, kendisiyle münacaatta bulunan Musa'yı makamına yaklaştırdığı zaman, Musa O'na şöyle niyazda bulundu:
- Rabbim, Tevrat'ta görüyorum ki, insanlar için çıkarılan en hayırlı ümmet, iyiliği emredip kötülüğü men edecektir. Onlar, Allah'a iman getireceklerdir. Sen onları benim ümmetim kıl.

- Onlar, Ahmed'in ümmetidir.
- Rabbim! Ben Tevrat'ta görüyorum ki, onlar ümmetlerin en hayırlısı ve en sonuncularıdırlar, ama kıyamet gününde diğerlerinden önde olacaklardır. Sen onları benim ümmetim kıl.
- Onlar, Ahmed'in ümmetidir.
- Rabbim! Ben Tevrat'ta görüyorum ki, bir ümmet var, onların İncil'leri göğüslerinde (kalplerinde) olacak ve onu ezbere okuyacaklardır. Onlardan Önceki ümmetler, kitaplarım yüzünden okur, ezberlemezler-di. Sen onları benim ümmetim kıl.
- Onlar, Ahmed'in ümmetidir.
- Rabbim, Tevrat'ta görüyorum ki, bir ümmet var, onlar ilk ve son kitaba iman edecekler, sapıklığın başlarıyla savaşacaklar, nihayet yalancı kör (Deccal) ile savaşacaklardır. Sen onları benim ümmetim kıl.
- Onlar, Ahmed'in ümmetidir.
- Rabbim! Ben Tevrat'ta bir ümmet görüyorum ki, sadakalarım ye-yip karınlarına koymaktadırlar. Onlardan önceki ümmetler sadakalarım verdikleri zaman Cenâb-ı Allah, bir ateş gönderir, o sadakayı yerdi. Eğer sadakaları kabul edilmezse, ateş o sadakaya yaklaşmazdı. Sen bunları benim ümmetim kıl.
- Bunlar, Ahmed'in ümmetidir.
- Rabbim, Tevrat'ta öyle bir ümmetin vasıflarını görüyorum ki, onlardan biri bir kötülüğe niyetlenir, ama o kötülüğü işlemezse, üzerine günah yazılmaz. Şayet o kötülüğü işlerse de bir günah yazılır. Onlardan biri bir iyiliğe niyetlenir, ama o iyiliği yapamazsa, kendisine bir sevap yazılır. Eğer o iyiliği yaparsa, kendisine o iyiliğin on mislinden yedi yüz misline kadar sevap yazılır. Sen onları benim ümmetim kıl.
- Onlar, Ahmed'in ümmetidir.
- Rabbim! Tevrat'ta öyle bir ümmet görüyorum ki, onların dualarına icabet edilecek ve kendileri de davete icabet edeceklerdir. Sen onları benim ümmetim kıl.
- Onlar, Ahmed'in ümmetidir.»

Vehb b. Münebbih, Davud peygamberin kıssasında der ki; Davud peygambere Zebur'da şöyle bîr vahiy gelmişti:

«Ey Davud! Senden sonra Ahmed ve Muhammed adında bir peygamber gelecektir. Doğru sözlüdür. Seyyiddir. Ona asla kızmam, o da bana kızmaz. O, bana asi olmadan Önce onun geçmiş ve gelecek bütün günahlarını bağışlamışım dır. Onun ümmeti, rahmetime mazhar olmuştur. Onlara, peygamberlere verdiğim gibi nafileler verdim. Nebi ve mürsellere farz kıldığım farizaları onlara da farz kıldım. Nihayet onlar, kıyamet gününde bana gelecekler ve onların nurları, peygamberlerin nurları gibidir. Onlara da, her namaz vaktinde temizlenmelerini farz kılmışımdır. Onlardan önce peygamberlere emrettiğim gibi onların da cünüblükten temizlenmek için gusül yapmalarını emretmişimdir. Onlardan önce peygamberlere emrettiğim gibi onlara da haccetmelerini emretmişimdir. Onlardan önce rasûllere emrettiğim gibi onlara da cihadı emretmişimdir. Ey Davud! Doğrusu ben, Muhâmmed'i ve ümmetini diğer bütün ümmetlere üstün kılmışımdır. Onlardan başka hiçbir ümmete vermediğim altı özelliği onlara vermişimdir. Şöyleki: Unutma ve hata neticesinde işledikleri günahlardan ötürü onları sorgulamıya-cağım. Kasıtsız olarak işledikleri günahlardan ötürü benden bağışlanma dilerlerse, ben onların bu tür günahlarının tamamım bağışlarım. Gönül rızasıyla ahiretleri için önceden salih bir amel işlerlerse, ben bunun karşılığında onlar için kat kat sevap yazarım. Onlar için benim yanımda kat kat sevaplar vardır. Daha fazlası da vardır. Belalara karşı sabrettikleri ve: «Doğrusu bizler Allah'a aidiz ve şüphesiz O'na dönücüleriz.» dedikleri takdirde onlara mağfiret, rahmet ve nimet cennetlerini veririm. Bana dua ederlerse, dualarına icabet ederim. Bunun karşılığını ya hemen görürler veya onlardan bir kötülüğü savarım, yahut bu dualarının icabetini ahirete ertelerim. Ey Davud! Muhammed ümmetinden her kim ki Allah'tan başka ilâh bulunmadığına, sadece Allah'ın mevcud olduğuna, Allah'ın ortaksızlığma kalben ve lisanen şahadet getirirse, o kimse Cennet'te benimle beraber olacak ve benden ikram görecektir. Yine her İrim ki Muhammed'i veya onun getirdiği şeyleri yalanlamış olarak kitabımla alay etmiş olarak huzuruma çıkarsa, mezarında onun üzerine azabları dökerim. Kabrinden diriltilip çıkarıldığı zaman da melekler onun yüzüne ve arkasına vururlar. Sonra da onu Cehennemin en alt tabakasına bırakırım.»

Hafiz el-Beyhakî, Şerif Ebu'1-Feth el-Ömerî kanalı ile Cübeyr b. Mut'im'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Cenâb-ı Allah, Hz. Muhammedi peygamber olarak gönderip peygamberliği Mekke'de zuhur ettiği zaman Şam'a gittim. Şam'a giderken Basra'ya da uğradım. Ben Basra'da iken bir Hristiyan cemaati yanıma gelip şöyle dedi:
- Sen Harem'den misin?
- Evet.
- Sizde peygamberlik iddiasında bulunan şu adamı tanıyor musunuz?
- Evet.

Ben böyle dedikten sonra elimden tutup beni bir kiliseye götürdüler. Kilisede heykeller ve resimler vardı. Bana dediler ki:
- Bak bakalım, aranızda peygamber olarak çıkan adamın resmini burada görebiliyor musun?

Ben kilisedeki resimlere baktım, ama Muhammed'in resmini görmedim. Ve:
- Onun resmini görmedim, dedim.

Bunun üzerine beni o kiliseden daha büyük bir kiliseye götürdüler. Orada, öncekinden daha çok sayıda resim ve heykeller vardı. Bana dediler ki:
- Bak bakalım, burada onun resmini görebiliyor musun?

Resimlere baktım. Rasûlullah (s.a.v.)'m resmini gördüm. Ebu Bekir'in de resmini gördüm. O, Rasûlullah'm arkasında duruyordu. Bana sordular:
- O adamın resmini gördün mü?
- Evet.
- O, işte şudur (böyle derken Rasûlullah in resmine işaret ettiler), öyle değil mi?
- Evet, onun resmidir. Ben buna şahadet ederim.
- Şu arkasında duranı da tanıyor musun?
- Evet.
- Biz şahadet ederiz ki, peygamber sizin şu adarmnızdır ve arkasında duran şu şahıs da ondan sonra onun halifesi olacaktır.»
"Tarih" adlı eserinde Buharî, Basralılarm şöyle dediklerini rivayet etmiştir: «Bu peygamber dışındaki diğer peygamberlerden her birinin ardından mutlaka bir peygamber daha gelmiştir.»
Biz bu hususu tefsirimize şu ayetten bahsederken anlattık: «Onlar ki, yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları, okuyup yazması olmayan (ümmî) peygamber Muhammed'e uyarlar. O Peygamber, onlara, uygun olanı emreder ve fenalıktan men'eder.» (el-AVâf, 157.) Beyhakî, Hişam b. As el-Ümevî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Ben ve Kureyş'ten bir adam, İslâm'a davet etmek için Bizans İmparatoru Heraklius'a gönderildik. Onunla görüştük. Yüce Allah'tan bahsedildiği zaman yüzüne bir kızarıklık geliyordu. Bizi konuk evinde ağırladı. Üç gün sonra bizi yanma çağırdı. Büyük bir albüm getirtti. Albümün üzerinde küçücük haneler vardı. Hanelerin ağzında kapıları vardı, içinde peygamberlerin resimleri vardı. İpekten parçalar üzerine yerleştirmişlerdi. Adem'den Muhammed'e kadar bütün peygamberlerin resimleri oradaydı. Birer birer resimlerini çıkarıp gösteriyor, haklarında bilgi veriyordu. Sıra ile Adem, Nuh ve İbrahim'in resimlerini çıkarıp gösterdi. Sonra sırayı bozarak hemen Rasûlullah'm resmini çıkarmak için acele etti. Daha sonra başka bir kapıyı açtı. Orada bembeyaz bir suret vardı. Vallahi o Rasûlullah'm resmi idi.
- Bunu tanıyor musunuz? diye sordu. Biz de:
- Evet, Allah'ın rasûlü Muhammed'dir, dedik ve ağladık. Allah bilir ya, kalktı, sonra oturdu ve:
- Vallahi bu onun resmi midir? diye sordu. Biz de:
- Evet, gördüğün gibi onun resmidir, dedik. Resmi bir saat kadar elinde tutup baktı, sonra şöyle dedi.
- Bu, en son hanedeki resimdi ama yanınızdakine bakmam için bunu acelece çıkarıp size gösterdim.
- Bu resimleri nereden buldun? diye sorduk. Çünkü resimlerin, sahipleri olan peygamberlere uyduklarını gördük. Rasûlullah'ın resmi de aynen kendisini gösteriyordu.
- Adem peygamber, Cenâb-ı Allah'tan, kendi evladından olan peygamberleri kendisine göstermesini diledi. Cenâb-ı Allah da, neslinden gelecek peygamberlerin resimlerini ona indirdi. Bu resimler, güneşin battığı yerde Adem peygamberin hazinesinde bulunuyorlardı. Zülkar-neyn, bu resimleri güneşin battığı yerdeki hazineden çıkarıp Danyal'a teslim etti. Ama vallah yapabilseydim şu hükümdarlığı bırakıp yanınıza gelir ve sizin en kötü adamınızın kölesi olurdum. Ölünceye kadar da onun kölesi olarak kalırdım.»
Böyle dedikten sonra Heraklius bize kıymetli mükafatlar verdi ve bizi uğurladı. Ebu Bekir es-Sıddık'm yanma geldiğimizde gördüklerimizi, Heraklius'un bize söylediği sözleri ve verdiği mükafatları anlattık. Ebu Bekir de ağlayarak şöyle dedi:
- Zavallı adam, Allah ona bir hayır yapmak dileseydi mutlaka yapardı. RasûluUah (s.a.v.), bize haber verdi ki Hristiyanlarla Yahudiler, Muhammed (s.a.v.)'in evsafını kendi kitaplarında görmektedirler.»
Vakidî, Amir b. Rebia'nm şöyle dediğini rivayet etmiştir: Zeyd b. Amr b. Nüfeyl'in şöyle dediğini işittim: «Ben, îsmail peygamber evladından, Abdülmuttalib oğullarından bir peygamberin geleceğini bekliyorum. Ama onun zamanına ulaşabileceğimi, ona iman edip tas dikleyeceğimi ve risaletine şahadette bulunabileceğimi sanmıyorum. Eğer ömrün uzar da onu görürsen, benden ona selam söyle. Ben onun evsannı sana haber vereceğim ki, o sana gizli kalmasın, onu görünce tanıyabilesin.
- Anlat öyleyse.
- O, ne uzun ne de kısa bir adamdır. Saçı çok değil az da değildir. Gözlerinde kırmızılık vardır. Omuzları arasında peygamberlik mührü vardır. Adı Ahmed'dir. Şu beldede doğacaktır. Burada risaletle görevlendirilecektir. Sonra kavmi, onu buradan sürgün edeceklerdir. Onun getirdiği dinden hoşlanmayacaklardır. O da nihayet Yesrib'e hicret edecek ve orada daveti aşikar olup güçlenecektir. Ona tuzak kurmaktan sakın. Çünkü ben bütün beldeleri dolaştım. İbrahim peygamberin dinini aradım. Hangi Yahudi, Hristiyan ve Mecusi'ye İbrahim peygamberin dinini sordumsa, bana hep: «Senin aradığın dini, bu adam getirecektir.» dediler ve onun evsafını sana anlattığım şekilde bana da anlattılar. Ondan başka bir peygamberin gelmeyeceğini söylediler.»
Amir b. Rebia dedi ki: Ben Müslüman olduğumda Zeyd b. Amr b. Nüfeyl'in bana söylediklerini ve RasûluUah (s.a.y.)'a selamını aktardım. O da onun selamını aldı ve ona rahmet diledi: "Onu Cennet'te gördüm, eteğini peşinden sürüyordu." dedi. [5]

Nübüvvet (Peygamberlik) Delilleri

- Bu deliller, maddi ve manevi olmak üzere iki kısma ayrılırlar. Manevi deliller şunlardır: Peygamber (s.a.v.)'e Kur'ân indirilmiştir ki, bu, mucizelerin en büyüğü, alametlerin en göz abası, vazıh hüccetlerin de en açığıdır. Çünkü insanı aciz bırakacak terkipleri içermektedir. Bu terkipleriyle cinlere ve insanlara -bir benzerini getirmeleri için- meydan okuyor, ama onlar bunu yapmaktan aciz kalıyorlar. Oysa Kur'ân ve Rasûlullah'm düşmanları, Kur'ân'a çatmak için birçok sebeplere sahip bulunuyorlar. Kendileri de fesahat ve belagat sahibi kimseler oldukları halde Kur'ân onlara, kendi sûrelerine benzer on sûreyi meydana getirmeleri için meydan okudu ama onlar bunu beceremediler, aciz kaldılar. Sonra Kur'ân, on sûreden vazgeçip kendi sûrelerinden sadece birinin benzerini meydana getirmeleri için onlara meydan okudu, fakat bunu da yapamadılar. Onlar bunu yapmaktan aciz kalacaklarını ve becere-miyeceklerini biliyorlar ve herhangi bir kimsenin de bunu yapma imkanına sahip olamayacağının farkındadırlar. Zira yüce Allah, şöyle buyuruyor:

«De ki: «İnsanlar ve cinler, birbirine yardıma olarak bu Kur'ân'ın bir benzerini ortaya koymak için bir araya gelseler, and olsun ki, yine de benzerini ortaya koyamazlar.» (eUsrâ, 88.) Bu, Mekke'de nazil olan bir ayettir. Yine MekM bir sûre olan et-Tûr sûresinde de şöyle buyuruluyor:

«Yahut: «Onu kendi uydurdu» diyorlar öyle mi? Hayır, inanmıyorlar. Eğer iddialarında samimi iseler Kuranın benzeri bir söz meydana getirsinler.» (ct-Tûr, 33-35.)

Yani bu Kur'ân 'ı, Muhammed kendi yanından uydurmuş diye ortaya attığınız iddianızda samimi iseniz -ki o da sizin gibi bir insandır- öyleyse siz de, onun getirdiği Kur'ân gibi bir Kur'ân'ı meydana getirin.

Medenî bir sûre olan el-Bakara'da Cenâb-ı Allah, meydan okumasını tekrarlayarak şöyle buyuruyor:

«Kulumuz Muhammed'e indirdiğimiz Kur'ân'dan şüphe ediyorsanız, siz de onun benzeri bir sûre meydana getirin; eğer doğru sözlü iseniz, Allah'tan başka, güvendiklerinizi de yardıma çağırın. Yapamazsınız -ki yapamayacaksınız- o takdirde, inkar edenler için hazırlanan ve yakıtı insanlarla taş olan ateşten sakının.» (d-Bakara, 23-24.)

"Senin için: «Onu uydurdu» diyorlar, öyle mi? De ki: «Öyleyse onun
sûrelerine benzer uydurma on sûre meydana getirin, iddianızda samimi iseniz, Allah'tan başka çağırabileceklerinizi de çağırın.» Söylediğinizi yapamazlarsa, bilin ki os ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir. O'ndan başka tanrı yoktur, artık Müslümansmız değil mi?» (Had, i3-w.)

«Bu Kur'ân, Allah'tandır, başkası tarannndan uydurulmuş değildir. Ancak kendinden öncekini doğrular ve o kitabı açıklar. Alemlerin Rab-bi'nden geldiğinde şüphe yoktur.» (Yûnus, 37.)

«Ey Muhammed! Senin için, "Onu uydurdu mu?" diyorlar. De ki: "Onun sûrelerine benzer bir sûre meydana getirin, iddianızda samimi iseniz, Allah'tan başka çağırabileceklerinizi de çağırın. Onlar, ilmini kavrayamadıkları ve henüz yorumu da kendilerine bildirilmemiş olan şeyi yalanladılar. Onlardan Öncekiler de böyle yalanlamışlardı. Zalimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak.» (Yûnus, 38-39.)

Yüce Allah, mahlukatm şu Kur'ân'a muarazada bulunmaktan, benzerini dahi meydana getirmekten aciz olduklarını, bunu asla beceremeyeceklerini beyan buyuruyor. Nitekim şöyle ferman ediyor: "Yapamazsınız, ki yapamayacaksınız da." Yani geçmişte bunu yapamadınız, gelecekte de yapamayacaksınız. Bu da ikinci bir meydan okumadır. Yani ne şimdi ne gelecekte Kur'ân'a muarazada bulunmaları mümkün değildir. Böyle bir meydan okumayı da ancak getirdiği kitabın beşer tarafından muarazaya maruz kalmayacağına, benzerinin ortaya konulmayacağına kesin olarak güvenen ve inanan bir kimse yapabilir. Eğer Hz. Peygamber, bu Kur'ân'ı kendi kafasından uydurmuş olsaydı, Kur'ân'a muaraza edilmesinden korkardı. Durumunun açığa çıkmasından ve hedeflediği seyidlikten, yani insanların kendisine tabi olmasından başka bir sonuçla karşılaşmaktan korkardı. Oysa her akıl sahibi kimse bilir ki, Muhammed (s.a.v.), Allah'ın en akıllı ve mutlak surette en mükemmel yaratığıdır. Gerçek böyledir. Böyle olunca da Kur'ân'a karşı meydan okunamayacağını bildiği için böyle bir meydan okuma işine girmiştir ve bu da gerçekleşmiştir. Kur'ân, Rasûlullah'tan zamanımıza kadar gelmiş bir kitab olup benzerini hatta sûrelerinden birinin benzerini, meydana getirmeye hiç kimse güç yetirememiştir. Buna imkan da yoktur. Çünkü Kur'ân, hiç birşeyin benzeri olmayan, mahlukatmdan hiçbirine benzemeyen, zât, sıfat ve fiilleri bakımından emsalsiz olan âlemlerin Rabbinin kelamıdır. Yaratıcının kelamı, yaratılanların kelamına nasıl benzer ki, bu mümkün müdür? Kur'ân karşısında Kureyş kafirleri şöyle diyorlardı:

"Ayetlerimiz onlara okunduğu zaman, "İşittik, işittik! İstesek biz de aynını söyleyebiliriz, bu sadece eskilerin masallarıdır." derlerdi." (ei-EnfAl, 31.)

Bu, onların bir yalanı, delilsiz, bürhansız, hüccetsiz, beyansız, batıl iddialarıdır. Eğer bu iddiaları doğru olsaydı, Kur'ân'a benzer bir kitap ortaya koyarlardı. Oysa onlar, yalan söylemekte olduklarını biliyorlar. Nitekim bu sözlerinde de yalana olduklarını biliyorlar: «Kur'an öncekilerin masallarıdır; başkalarına yazdırıp sabah akşam kendisine okunmaktadır» (el-Furkân, 5.)

Yüce Allah buyurdu ki:

«Ey Muhammedi De ki: «Onu, göklerin ve yerin sırrını bilen indirmiştir. Şüphesiz O, bağışlayandır, merhamet edendir.» (el-Furkân, 6.)

Yani Kur'ân'ı; gizlilikleri bilen, göklerle yerin Rabbı indirmiştir. O Rab ki, olanı, olacağı ve olmayıp ta olduğu takdirde nasıl olacağını bilen Allah indirmiştir. O Allah ki yücedir. Kulu ve rasûlü olan ümmi peygambere, yazmayı güzelce bilmeyen hatta hiç bilmeyen rasûle vahyet-miştîr. O rasûl ki; geçmişlerin, önceki ümmetlerin ilmini bilmiyordu. Haberlerinden malumatı yoktu. Cenâb-ı Allah, olan şeylerin, olacak şeylerin tamamının haberlerini tam olarak ona bildirdi. O, bu durumda geçmiş

kitapların hakkında ihtilafa düştükleri şeylerle ilgili olarak gerçek ile batılı birbirinden ayırmaktadır. Nitekim yüce Allah buyurmuş ki:

«Bu gayb haberlerindendir ki sana vahyediyoruz bunları. Bunu ne sen ne de kavmin daha önceleri bilmiyordunuz. Öyleyse sabret akıbet takva sahiplerinindir.»

«Ey Muhammed! Geçmiş olayları sana böyle anlatırız. Katımızdan sana da bir kitap verdik. Kim ondan yüz çevirirse bilsin k kıyamet günü bir günah yükü yüklenecektir.» (Tâ-Hâ, 99-100.)

«Ey Muhammed! Kur'ân'ı, önce gelen kitabı tasdik ederek ve ona şa-hid olarak gerçekle sana indirdik.» (el-Mâide, 48.)

«Sen daha önce bir kitaptan okumuş ve elinle de onu yazmış değildin. Öyle olsaydı, batıl söze uyanlar şüpheye düşerlerdi. Hayır, Kur'ân, kendilerine ilim verilenlerin gönüllerinde yerleşen apaçık ayetlerdir. Ayetlerimizi, zalimlerden başka kimse, bile bile inkar etmez. «Ona Rab-binden mucizeler indirilmesi gerekmez miydi?» derler. De ki: «Mucizeler ancak Rabbimir katmdadır. Doğrusu ben, sadece apaçık bir uyanayım.» Kendilerine okunan bir kitabı sana indirmiş olmamız onlara yetmiyor mu? Bunda, inanan topluluk için rahmet ve ibret vardır. De ki: «Allah benimle sizin aranızda şahid olarak yeter. O, göklerde ve yerde olanı, batıla inananları ve Allah'ı inkar edenleri bilir.» işte kaybedenler bunlardır.» (el-AnkebÛt, 48-52.)

Yüce Allah, olmuşların ve olacakların, insanlar arasında cereyan eden şeylerin hükmünü içeren bu kitabın böylesine ümmi bir peygambere indirilişinin, bu peygamberin doğru sözlü ve gerçek elçi olduğuna yegane ispatlayıcı delil olduğunu açıklıyor ve şöyle buyuruyor:

"Ayetlerimiz onlara açık açık okununca, bizimle karşılaşmayı um-mayanlar, Muhammed'e: Bundan başka bir Kur'ân getir veya bunu değiştir." dediler.

De ki: "Onu kendiliğimden değiştiremem, ben ancak, bana vahyolu-nana uyarım. Ben Rabbime karşı gelirsem, büyük günün azabına uğramaktan korkarım!"

Ey Muhammed, de ki: «Allah dileseydi. Ben onu size okumazdım, size de bildirmemiş olurdu. Daha önce yıllarca aranızda bulundum, hiç düşünmüyor musunuz?»

Allah'a karşı yalan uyduran veya ayetlerini yalan sayandan daha zalim kim olabilir? Suçlular elbette saadete erişemezler.» (Yûnus, 15-17.) Rasûlullah (s.a.v.), o inkarcılara diyor ki: Ben bu Kur'ân'ı kendiliğimden değiştiremem. Ancak Aziz ve Celil olan Allah dilediği şeyi silip yok eder. Dilediği şeyi de sabit bırakır. Ben O'nun tebliğcisiyim. Size getirdiğim şeylerde benim samimi ve gerçekçi olduğumu da bilmektesiniz. Çünkü ben sizin aranızda doğup büyüdüm. Benim soyumu, doğru sözlülüğümü, güvenilir ve emin bir kimse olduğumu, hiçbir gün ve zaman herhangi birinize yalan söylemediğimi biliyorsunuz. Böyle olduğu halde yüce Allah'a karşı nasıl yalan söyleyebilirim? O Allah ki, insana zarar ve fayda verebilir. O, herşeye güç yetirendir. Her şeyi bilendir. O'na -karşı yalan söylemek kadar, O'na ait olmayan birşeyi O'na mal etmek kadar, O'nun katında büyük bir günah var mıdır? Nitekim yüce Allah buyuruyor:

«Eğer Muhammed, bize karşı, ona bazı sözler katmış olsaydı, biz onu kevvetle yakalardık, sonra onun şahdamarını koparırdık. Hiç biriniz de onu koruyamazdınız.» (ei-Hâkka, 44-47.)

Yani Muhammed, bize karşı yalan söyleseydi, ondan çok şiddetli bir intikam alırdık. Yeryüzünde yaşayanlardan herhangi biri de onu bize . karşı koruyamaz ve azabımıza engel olamazdı. Yüce Allah buyuruyor ki:

«Allah'a karşı yalan uydurandan veya kendisine birşey vahyedil-memiş iken, "Bana vahyolundu.", "Allah'ın indirdiği gibi ben de indireceğim." diyenden daha zalim kim olabilir?

Bu zalimleri can çekişirlerken melekler ellerini uzatmış, canlarınızı verin, bugün Allah'a karşı haksız yere söylediklerinizden, onun ayetlerine büyüklük taslamanızdan ötürü alçaltıcı bir azabla cezalandırılacaksınız." derken bir görsen!» (ei-En'âm, 93.)

«Şahid olarak hangi şey daha büyüktür.» de. «Allah benimle sizin aranızda şahiddir. Bu Kur'an bana, sizi ve ulaştığı kimseleri uyarmam için vahyolundu.» (el-En'âm, 19.)

Bu sözlerde, Cenâb-ı Allah'ın her şeye şahid olduğu, şahidlerin en yücesinin kendisi olduğu haber veriliyor. Bu ayetlerde bildirildiği gibi Cenab-ı Allah, hem bana hem size kendisi nezdinden getirdiğim hususlarda nasıl davrandığınıza vâkıftır. Bu sözlerin kuvveti öyle bir yemin hükmündedir ki, Cenâb-ı Allah, beni bütün mahlukata kendilerini bu Kur'ân ile uyarıp korkutmam için elçi olarak göndermiştir. Kur'ân, her kime ulaşırsa onun uyarıcısı olur. Nitekim yüce Allah şöyle buyuruyor:

«Hangi topluluk onu inkâr ederse yeri ateştir, senin de bundan şüphen olmasın. Doğrusu o, Rabbinden bir gerçektir, fakat insanların çoğu inanmazlar.» (Hûd, 17.) Bu Kur'ân'da, Allah, melekleri, Arş'ı, gök ve yer ile aralarındaki mevcudat ve onlarda cereyan eden birçok işler gibi ulvi ve süfli yaratıklarına dair gerçek haberler vardır. Bu haberler kesin ve katf delillerle teyid edilmiştir ki, insanları sağlıklı akıl ile buna götürmektedir. Nitekim yüce Allah şöyle buyuruyor:

«And olsun ki, biz Kur'ân'da insanlara türlü türlü misal gösterip açıkladık. Öyleyken insanların çoğu nankör olmakta direndiler.» (ei-tsrâ, 89.)

«Biz bu misalleri insanlara veriyoruz, onları ancak bilenler anlayabilir.» (el-AnkcbÖt, 43.)

«And olsun ki, Biz bu Kur'ân'da insanlara her türlü misali, belki Öğüt alırlar, diye verdik. O, eğriliği olmayan, Arapça bir Kur'ân'dır. Belki sakınırlar.» (ez-Zümer, 27-28.) Kur'ân'da mazinin haberleri gerçek bir şekilde anlatılmaktadır. Bunun delili de şudur: Ehl-i Kitap kaynaklarında da bu haberler ayniyle anlatılmaktadır. Ayrıca Kur'ân-ı Azimüşşan yazmayı bilmeyen ümmi bir insana nazil olmuştur ki, o ümmi insan, ömrü boyunca hiçbir zaman geçmiş zamandaki ilimler ve insanların haberleriyle ilgilenmemiş, buna dair ilmi öğrenmeye çalışmamıştır. İnsanların karşısına ancak ilahi vahiy ile çıkarak faydalı

haberler vermiş, bu da bir sürpriz olarak karşılarına çıkmıştır. Bu haberleri ibret gözüyle hatırlamaları gerekir. Bu haberler, geçmiş ümmetlerin peygamberleriyle aralarında geçen hadiselere dair idi. Cenâb-ı Allah'ın mü'minleri nasıl kurtarıp kafirleri nasıl helak ettiği, hiçbir beşerin benzerini kullanamayacağı ifadelerle anlatılmaktadır. Kıssanın veciz, gayet açık ve fasih, bazen de detaylı olarak anlatılması gerektiğinde bu anlatım, Kur'ân'da-ki ifadeler kadar tatlı ve net, aynı zamanda parlak ve yüce olamaz. îşte okuyucu ve dinleyici, bütün bu ifadeleri Kur'ân'da görmektedir. Geçmişe dair haberi, karşısında çok açık olarak görmektedir. Nitekim yüce Allah şöyle buyuruyor:

«Sen, Musa'ya hitap ettiğimiz zaman Turun yanında da değildin. Senden önce kendilerine uyarıcı gelmeyen bir milleti uyarmar için, Rabbinden bir rahmet olarak gönderildin; belki düşünürler.» (ei-Kasas, 46.)

"Meryem'e hangisi kefil olacak diye kalemlerini atarlarken sen yanlarında değildin, çekişirlerken de orada bulunmadın." (Âi-i tmrân,44.)

«Ey Muhammed! Sana böylece vahyettiklerimiz, gayba ait haberlerdir. Onlar el birliği edip düzen kurdukları zaman yanlarında değildin; sen ne kadar yürekten istersen iste, insanların çoğu inanmazlar.

Oysa sen buna karşılık onlardan bir ücret de istemiyorsun. Kur'ân, âlemler için sadece bir öğüttür.

«And olsun ki, peygamberlerin kıssalarında, aklı olanlar için ibret vardır. Kur'ân, uydurulabilen bir söz değildir. Fakat kendinden önceki kitapları tasdik eden, inanan millete herşeyi açıklayan, doğru yolu gösteren bir rehber ve rahmettir.» (Yûsuf, 102-104.)

«Rabbinden bize bir mucize getirseydi ya» derler. Onlara önceki kitaplarda bulunan belgeler gelmedi mi?» (Tâ-Ha, 133.)

«Ey Muhammed! De ki: «Kur'ân, Allah katından gelmiş olup da siz de onu inkâr etmişseniz, söyleyin bana, derin bir çıkmazda bulunan bir kimseden daha sapık kim vardır?

«Onun hak olduğu meydana çıkıncaya kadar varlığımızın belgelerini onlara hem dış dünyada ve hem de kendi içlerinde göstereceğiz. Rab-binin her şeye şahid olması yetmez mi?» (Fuasüet, 52-53.)

Yüce Allah, Kur'ân'm gerçekliğine ve onu Hak Teâlâ katından getiren peygamberin doğruluğuna delalet edecek mucizevi ayetleri afaklar-da ve onu inkar edenlerin nefislerinde meydana getireceğini vaad ediyor. Bu deliller, o inkarcılara karşı birer hüccet olacak ve şüphelerini yok edici birer burhan teşkil edeceklerdir ki, bu kitabın Allah katından doğru bir dil ile yani Rasûlullah'ın lisanı ile getirilip ifade edilen bir kitap olduğuna kesin olarak inansınlar. Bundan sonra yüce Allah, şu ayet-i kerime ile de inkarcılara müstakil bir delili gösteriyor:

«Rabbinin herşeye şahid olması yetmez mi?» (Fussiiet, 5.) Yani Cenâb-ı Allah'ın, bu kitabı haber veren peygamberin doğruluğuna vâkıf olması ve bunu bilmesi sizin için yeterli bir delil sayılmaz mı? Çünkü Peygamber (s.a.v.), bu hususta Allah'a karşı yalan uydurup iftira etmiş olsaydı, Cenab-ı Allah onu çarçabuk büyük bir azabla cezalandırırdı. Nitekim bununla ilgili açıklama daha önce de geçmişti.

Bu Kur'ân'da, gelecekte vuku bulacak hadiseler, ayniyle haber verilmiştir ve o hadiseler de sonraki zamanlarda Kur'ân'da haber verildikleri şekilde meydana gelmişlerdir. Tefsirimizde de açıkladığımız gibi buna dair hadisler de mevcuttur. Savaş ve fitnelere dair haberlerde de bu bildirilmiştir. Nitekim yüce Allah, bir ayette şöyle buyuruyor:

«Allah, içinizden, hasta olanları, Allah'ın lütfundan nzık aramak üzere yeryüzünde dolaşacak olan kimseleri ve Allah yolunda savaşacak olanları şüphesiz bilir.» (ci-Mü?,zemmii, 20.)

Bu sûre, Mekke'de nazil olan sûrelerin ilklerindendir. Gelecekte vuku bulacak hadiselere Örnek olarak şu ayeti de gösterebiliriz ki, bu ayet Mekkîdir. Bu hususta ihtilaf yoktur: -

«Toplulukları dağıtılacak, yüz geri edeceklerdir. Kıyamet, onların azab ile va'd edildikleri gündür. O ne korkunç, ne acı bir gündür!» (ei-Kamer, 45-46.)

Bu yenilgi, Bedir gününde tahakkuk etmiştir.

" İleride, Peygamber (s.a.v.)'in, kendisinden sonra vuku bulacak hadiseleri haber verdiğine dair J)ir fasıl gelecektir ve haber verdiği şeyler de ayniyle vuku bulmuşlardır.

Kur'ân-ı Kerim'de emir ve yasaklar şeklinde adil hükümler vardır. Sağlam akıl ve anlayış sahibi kimseler, bunları düşündükleri zaman bu hükümlerin, gizlilikleri bilen, kullarına merhamet eden bir zat tarafından indirilmiş olduğunu kesin olarak anlar. O Allah ki, kullarına lütuf, rahmet ve ihsanı ile muamele eder. Bu hususta şöyle buyurmuştur:

«Rabbinin sözü, doğruluk ve adaletle tamamlandı.» (ei-En'âm, 115.) Yani Rabbinin haberlere dair sözü doğrulukla; emir ve yasaklara dair sözü de adaletle tamamlanmıştır.

«Elif, Lâm, Râ. Bu kitap, Hakîm ve haberdar olan Allah tarafından, ayetleri kesin kılınmış, sonra da uzun uzadıya açıklanmış bir kitaptır.»(Hûd, 1.)

Yani bu Kur'an'm lafızları muhkem, manaları da tafsilatlı kdınmış-tır.

«Peygamberlerini, doğruluk rehberi Kur'ân ve hak din ile gönderen O' dur.» (el-Fotih, 28.)

Yani Peygamberini faydalı ilim ve salih amel ile gönderen, Allah'tır.

Rivayete göre Ebu Talib oğlu Ali, Kümeyi b. Ziyad'a şöyle demiştir:

«Kur'ân, Allah'ın kitabıdır. Onda sizden öncekilerin haberleri, sizin aranızda cereyan işlerin hükümleri ve sizden sonrakilerin de haberleri vardır.»

Bütün bunları tefsirimizde teferruatlı olarak anlattık. Hamd ve minnet Allah'adır.

Kur'ân, birçok yönden mûciz bir kitaptır. Şöyle ki:
Fesahat, belagat, nazım, terkib, üslub; geçmişe ve geleceğe dair içerdiği haberler, kapsadığı sağlam ve parlak hükümler, Arab edebiyatçılarına lafızlarının belağatıyla meydan okuması, kapsadığı sahih ve kamil manalarla meydan okuması bakımından mûciz bir kitaptır. Bu sonuncu meydan okuyuşu ise, âlimlerin birçoğuna göre lafızların belagatı bakımından meydan okumasına nisbetle daha üstün bir meydan okumadır. Bu meydan okuyuş, Yunan, Hind, Fars, Mısır ve diğer ülkelerin filozoflarına, Ehl-i Kitap olsun olmasın her insana yöneliktir. ,
Kelâmcılardan bazıları, Kur'ân'ın icazının, kafirlerin ona çatmasına sebep olacak hususları ortadan kaldırmaktan ibaret olduğunu söylemişlerdir. Ya da onların buna yönelik kudretlerinin ellerinden alınması olduğunu ifade etmişlerdir. Bu, asılsız ve batıl bir sözdür. Bu, onların, Kur'ân'm mahluk olduğuna dair inançlarından kaynaklanmaktadır. Onlara göre Cenâb-ı Allah, Kur'ân'ı, bazı ecram içinde yaratmıştır. Onlara göre Kur'ân ile diğer yaratıklar arasında herhangi bir fark yoktur.
Onların bu sözü küfürdür, batıldır. Hakikate uygun değildir. Aksine Kur'ân, Allah kelamıdır ve mahluk değildir. Allah dilediği şekilde onu söylemiştir. O, kafirlerin söyledikleri ve isnad ettikleri şeylerden çok yüce, üstün, mukaddes ve münezzehtir. Gerçekte bütün mahlukat, Kur'ân'm benzerini ortaya koymaktan acizdir. Birbirine yardım edip destek verseler de bunu yapamazlar. Hatta yaratıkların en fasihi, onların en ulları güç yetiremezler. Yani Allah'ın kelamının benzeri ile konuşamazlar. Rasûlullah (s.a.v.)'m, Allah katından getirip insanlara tebliğ ettiği bu Kur'ân'm üslubu, Rasûlullah'm konuşma üslubuna benzememektedir.
Rasûlullah'm konuşma üslubu, sahih senetlerle bize ulaşmıştır. Sahabelerden ve onlardan sonra gelen kimselerden herhangi biri de, Rasûlullah'm fesahat ve belagatının derecesine ulaşamaz ve onun konuşma üslubuyla konuşamaz. Çünkü onun naklettiği manalarla lafızlar, üstün ve yüce lafızlardır. Ayrıca sahabelerin konuşma üslubları da tabiinin konuşma üslubundan daha üstündür. Bu üslublar, zamanımıza kadar derece derece azalmıştır. Selef uleması da, rivayet ettikleri manalar ve lafızlar bakımından halef ulemasına üstündürler. Onlar daha fasih, daha âlimdirler. Ve konuşmalarında tekellüfleri de azdır. Kendilerini zorlamadan gayet sade bir lisanla konuşmuşlardır-. Bunu insanların konuşmasından anlayan, bu hususta zevk sahibi olan kimseler müşahede ederler. Nitekim cahiliye zamanındaki Arab şiirleriyle, daha sonraki dönemlerde yaşamış şairlerin şiirleri arasındaki fark da bu şekilde idrak edilebilir.
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin bu konuda şöyle bir rivayette bulunduğunu nakletmiş tir:
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
«Peygamberlerden her birine bazı mucizeler verilmiştir ki, halk onlara iman etmiştir. Bana da verilen, ancak Allah'ın bana vahyettiği bir vahiydir. Dilerim ki kıyamet gününde diğer peygamberlere nisbetle benim tabilerim daha çok olur.»
Yani peygamberlerden herbirine, kendilerinin dürüstlüklerine ve Rableri katından getirdikleri dinin, kitabın doğruluğuna delalet edecek yeterli hüccetler verilmiştir. İster inansınlar ister inanmasınlar; bu hüccetler, kavimlerine karşı peygamberlere verilmiştir. Onlardan bu hüccetlere inananlar, imanlarının sevap ve mükafatlarını elde etmişlerdir. İnkar edenlerse, azaba müstahak olmuşlardır. Peygamber (s.a.v.)'e verilen mucizelerin kısm-ı azamı, Allah katından kendisine gelen vahiy, yani Kur'ân'dır ki, bu da kendi zamanında ve kendisinden sonraki zamanlara uzanacak devamlı bir hüccettir. Kendisinden önceki peygamberlere verilen delil ve burhanlar, sadece o peygamberlerin hayatta kaldıkları sürelerde kalan, sonra da inkıraz bulan hüccetlerdir.
Hatta bir kısmının hüccetlerine dair haberler bile bize ulaşmamıştır. Kur'ân'a gelince o, kalıcı bir hüccettir. Onu dinleyen, sanki Ra-sûlullah'm mübarek ağzından dinlemektedir. Kur'ân, hem Ra-sûlullah'm hayatında hem de vefatından sonraki zamanlara ulaşmış ilahi bir hüccettir. Bu sebeple Rasûlullah (s.a.v.) demiş ki; «Dilerim ki kıyamet gününde diğer peygamberlere nisbetle benim tabilerim daha çok olur.» Yani Cenâb-ı Allah'ın bana verdiği kesin hüccetler ve batılı parçalayıcı burhanlar, devamlılık vasfına sahiptirler. Bu yüzden kıyamet gününde Hz. Peygamber'in tabileri, diğer peygamberlere nisbetle daha çok olacaktır. [6]

Fasıl

Rasûlullah'in peygamberliğini ispatlayıcı manevî delillere örnek olarak onun temiz ve mükemmel ahlakını, şecaatini, yumuşak huylulu-ğunu, cömertliğini, zahitliğini, kanaatkârlığını, başkalarım kendine tercih edişini, hoş sohbet oluşunu, doğru sözlülüğünü, emanetini, takvasını, ibadetini, soyunun asaletini, nesebinin temizliğini, temiz yerlerde yetiştirilmiş olmasını gösterebiliriz. Bütün bunları yerinde detaylı olarak önce anlattık. Şeyhimiz Allame Ebu Abbas b. Teymiyye, Yahudi ve Hristiyanlarla benzerleri kitab ehli kimselere reddiye olarak yazdığı kitapta bu konuyu çok güzel bir şekilde işlemiştir. Kitabının sonunda peygamberlik delillerini ele almış; bu konuda güzel bir üslub ve beliğ sözlerle bir netice bölümü işlemiştir ki, bu ifadeler üzerinde düşünüp kafa yoran kimseler, onun ifadeleri karşısında boyun eğecek ve gerçeği kavrayacaktır. O zat, mezkur kitabının sonunda aynen şöyle demiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m yaşantısı, ahlakı, sözleri ve fiilleri, onun peygamberliğini isbatlayan delillerdendir. Getirdiği şeriat, sahib olduğu ümmet, ümmetinin elde etmiş olduğu ilim ve din, ümmetinin salihleri-nin gösterdikleri kerametler de onun peygamberliğini isbatlayan delillerdendir. Onun peygamber olduğu, şu hususlardan da anlaşılır: Doğumundan risaletle

görevlendirildiği zamana kadarki hayatı, risaletle gö-revlendirilişinden vefat edinceye kadar geçen zamandaki yaşantısı incelenir; nesebi, beldesi, aslı ve faslı tahkik edilirse, onun peygamber olduğu anlaşılır. Çünkü o, yeryüzü sakinlerinin en şereflisidir. Soyca en üstünüdür. İbrahim peygamberin soyundan gelir ki, Cenâb-ı Allah, ibrahim peygamberin soyuna peygamberlik ve kitap vermiştir. Hz. İbrahim'den sonra hangi peygamber gelmiş ise, mutlaka hepsi onun soyun-dandır. Cenâb-ı Allah, İbrahim peygambere îsmail ve îshak adında iki evlat vermiştir. Tevrat'ta bu ikisinden de bahsedilmiştir. Yine Tevrat'ta, îsmail soyundan gelecek peygamberler de müjdelenmiş tir. îsmail soyundan, peygamber olarak Rasûlullah'tan başkası gelmemiştir. îbrahim peygamber de, îsmail peygamberin zürriyeti için dua ederek Ce-nab-ı Allah'tan, onun soyundan bir rasûl göndermesi dileğinde bulunmuştur. Sonra Rasûlullah (s.a.v.), Kureyş kabilesindendir. Bu kabile, İbrahim evladının en seçkinlerin dendir. Rasûlullah (s.a.v.), Haşim oğullarından dır ki, bunlar da Kureyşlilerin seçkinleridir. Rasûlullah (s.a.v.) Mekkelidir. Mekke ki, çevresindeki şehirlerin, kasabaların merkezidir. İbrahim peygamberin inşa ettiği beytin bulunduğu şehirdir. İbrahim peygamber, o beyti ziyaret edip hac vazifesini ifa etmeleri için insanlara çağrıda bulunmuştur. Beyt, İbrahim peygamberin zamanından itibaren haccedilmeye başlanmıştır ki, bu husus peygamberlerin kitaplarında en güzel vasıflarla anlatılmıştır.

Rasûlullah (s.a.v.), terbiye ve gelişme bakımından insanların en mükemmeli idi. Hep doğru sözlü, iyiliksever bir kimse olarak tanınırdı. Ahlaki üstünlükleriyle, adaletiyle ve kötü sözlerle fuhşiyattan uzak durmasıyla, zulme yanaşmam asıyla, her türlü kötü vasıftan uzak dur-masıyla, şöhret bulmuştu. Peygamber olmasından önce, herkes onu bu şekilde tanırdı. Onu tanıyan, ondaki üstün vasıfların mevcudiyetine şahadet ederdi. Peygamber olduktan sonra ona iman edenler de, iman et-meyenler-de onun bu güzel vasıflara sahib oluşuna tanıklık ederlerdi. Ne sözlerinde, ne fiillerinde, ne ahlakında kusur olacak hiçbir vasfi. yoktu. Yalan söylediği görülmemişti. Ne zulmetmiş, ne de fuhuş irtikâb etmişti. Yaratılış ve sureti, suretlerin en güzeli, en mükemmeli ve en tamamı idi. Olgunluğuna delalet eden bütün güzellikleri, onun yaratılışında mevcud idi. Okur yazar olmayan bir kavim arasında ümmi bir insandı. Ne kendisi, ne de kavmi, Ehl-i Kitabın bildiği Tevrat ve İncil'i bilmezlerdi. İnsanların elde ettikleri ilimlerden hiçbirini okumamıştı. İlim ehliyle oturmamıştı. Allah'ın kendisini kırk yaşma erdirmesine kadar hiçbir zaman peygamberlik iddiasında bulunmamıştı. Kırk yaşına varınca da işlerin en hayret vericisi, en muazzamını getirip ortaya koymuştu. Öncekilerin duymadıkları ve benzerini işitmedikleri bir sözle konuşuyordu. Beldesinde ve kavminde emsali görülmemiş bir haberi bildiriyordu. Sonra da önceki peygamberlere tabi olanlara benzer kimseler, yani insanların güçsüz ve zayıf olanları ona tabi oldular. Riyaset ehli kimseler, onu yalanlayıp düşmanlık gösterdiler. Onu öldürmek, ona uyan kimseleri mahvetmek için her yola başvurdular. Nitekim Önceki peygamberlere ve onlara uyan kimselere de kafirler böyle yapmışlardı. Rasûlullah (s.a.v.)'a tabi olan kimseler, herhangi bir şeye rağbet ettiklerinden veya herhangi birşeyden korktuklarından ötürü tabi olmuş değillerdir. Çünkü onun yanında onlara verecek mal veya onları tayin edeceği makamlar yoktu. Kılıcı da yoktu. Aksine kılıç, mal ve makam, onun düşmanlarının elindeydi. Ona tabi olan kimselere çeşitli eziyetlerde bulundular. Ama Müslümanlar sabrettiler. Allah'tan yardım beklediler. Dinlerinden dönmediler. Çünkü kalplerine imanın tadı ve marifetin tatlılığı girmişti. Araplar, Mekke'yi İbrahim peygamberin zamanından beri ziyarete gelip haccederlerdi. Hac mevsiminde, Arab kabileleri oraya gelip toplanırlardı. Rasûlullah (s.a.v.), hacca gelen Arapların yanma gelip onlara risaleti tebliğ eder ve onları Allah'a imana davet ederdi. Karşılaştığı yalanlamalara da sabrederdi. Kendisini yalanlayanların yalanlamalarına, kendisine eziyet edenlerin ezalarına, davetinden yüz çevirenlerin yüz çevirmelerine tahammül ederdi. Nihayet Yesriblilerle toplantı yaptı, onlar Yahudilerin komşularıydılar. Rasûlullah'ın haberlerini Yahudilerden duymuş, böylece onu tanımışlardı. Onları imana davet edince onlar, onun Yahudiler tarafından haber verilen, beklenen peygamber olduğunu anladılar.

Onun mertebesinin yüceliğini, kendilerine anlatacak haberleri de daha önceden duymuşlardı. Ön küsur sene içinde Rasûlullah (s.a.v.)'m daveti zuhur edip yayıldı. Medineliler ona iman ettiler. Medine'ye hicret etmesi için bey'atleştiler. Ashabının da oraya hicret etmesi, kendilerinin onunla beraber cihad etmeleri hususunda sözleştiler. Bunun üzerine Rasûlullah ve kendisine tabi olan Müslümanlar, Medine'ye hicret ettiler. Artık Medine'de Muhacirlerle Ensâr vardır. Aralarında dünyevi bir rağbetten ötürü iman eden veya herhangi birşeyden korktukları için iman eden kimse yoktu. Hepsi hasbi Müslüman olmuşlardı. Ancak Ensâr'dan az sayıda kimseler, zahiren Müslüman olmuşlar, fakat kalben münafik kalmışlardı. Fakat bunlardan bir kısmı da ileride tam Müslüman oldular. İslâmiyet'i güzelce yaşadılar. Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v.)'a cihad izni verildi. Sonra da cihad emri verildi. O da Allah'ın emrine uyarak onu mükemmel bir şekilde yerine getirmeye devam etti. Doğruluktan, adaletten, vefakarlıktan ayrılmadı. Yalan söylediği görülmedi. Her hangi bir kimseye zulmetmedi. Hiç kimseye ihanette bulunmadı. Aksine o, insanların en doğru sözlüsü, en adaletlisi, sözünü yerine getirmede en vefalısı idi. Şartların, zamanların değişmesine; savaşların, barışların zuhur etmesine; korku ve güvenliğe, zenginlik ve yoksulluğa, muktedirlik ve acizliğe, imkan ve imkansızlığa, azlığa ve çokluğa, bazen galibiyete, bazen mağlubiyete aldırış etmeksizin sözünü yerine getirmeye, doğru konuşmaya, zalimlik yapmamaya devam etti. Bütün bu şartlara rağmen o yolların en mükemmeline sarıldı. Nihayet daveti, Arab diyarlarının tamamında zuhur etti ki, oralarda daha önceleri putperestlik kök salmıştı. İnsanlar, kahinlerin haberlerine uyuyor, yaratıcıyı inkar eden, dokunulmaz olan kanları akıtan, akrabalık bağlarını koparan, ahireti tanımayan sistemlere ve şahıslara itaat ediyorlardı. Fakat İslâm daveti zuhur ettikten sonra buralarda yaşayan kimseler, yeryüzünün en bilginleri, en dindarları, en adaletlileri ve en faziletlileri oldular. Hatta Hristiyanlar, Şam'a geldiklerinde gördükleri manzarayla karşılaşınca şöyle demişlerdi: «İsa'ya tabi olan kimseler, bunlardan daha faziletli olamazlar.»

îşte dünyada onların ilim ve amellerinin eserleriyle, diğerlerinin eserleri görülüyor. Akıllı kimseler bu eserler arasındaki farkı

görür,
Rasûlullah (s.a.v.)'m durumu kuvvetlendiği, insanlar ona itaat ettikleri, canlarım ve mallarını ona takdim ettikleri halde kendisi vefat ettiğinde geride ne bir dirhem, ne bir dinar, ne bir koyun, ne bir deve bıraktı. Sadece katırını ve silahını bırakmıştı. Zırhı da otuz Ölçek arpa karşılığında bir Yahudinin yanında rehine idi. O arpaları kendi ailesi için satın almıştı. Elinde bir akarı vardı ki, onunla kendi ailesinin nafakasını temin eder, artan geliri de Müslümanların maslahatına sarfe-derdi. Kendisine mirasçı olunmayacağına, varislerinin bu akardan hiç birşey alamayacaklarına hükmetmişti. O, her vakitte hayret verici mucizeler ve çeşitli kerametler izhar ederdi ki, burada o mucize ve kerametlerin vasıflarını anlatmak uzun bir yer işgal edecektir. Olmuş ve olacak şeyleri çevresindeki insanlara haber verirdi. İyilik yapmalarını emreder, kötülükten de onları men ederdi. Hoş ve temiz şeyleri onlara helal kılar, pis ve murdar şeyleri haram kılardı. Peyderpey hükümler vazl ederdi. Böylelikle Cenâb-ı Allah, nihayet onun vasıtasıyla göndermiş olduğu dinini tamamladı. Şeriatını mükemmel bir şeriat haline getirdi. Akıllı kimselerin iyi dedikleri herşeyi insanlara emretti. Akıllı kimselerin çirkin gördükleri herşeyi de yasakladı. "Keşke bunu emret-meseydi." denilebilecek hiç bir emir vermedi. "Keşke şunu men etseydi." denilecek herşeyi de yasakladı. Müslümanlara hoş ve temiz şeyleri helal kaldı. Diğer peygamberlerin şeriatlarında olduğu gibi hoş ve temiz şeylerden hiçbirini Müslümanlara haram kılmadı. Pis ve murdar şeyleri de haram kıldı. Diğer peygamberlerin yaptıkları gibi pis ve murdar şeylerden hiçbirini Müslümanlara helal kılmadı. Önceki ümmetlerde güzel olan şeylerin tamamını İslâmiyet'te topladı, bir araya getirdi. Allah, melekler, ahiret günü hakkında Tevrat, İncil ve Zebur'da anlatılan haberlerin tamamı, Peygamber Efendimiz tarafından Müslümanlara en mükemmel şekilde ulaştırılmıştır. Adaletin icabı, faziletin gereği üstünlüklere teşvik edici, güzelliklere rağbet ettirici olup diğer kitaplarda mevcut olmayan şeylerle ilgili haberleri en güzel bir şekilde Müslümanlara ulaştırmıştır. Onun vaz' ettiği ibadetlerle, diğer ümmetlerdeki ibadetleri mukayese eden akıllı bir kimse, mutlaka onun vazl ettiği ibadetlerin üstünlük ve faziletini anlar. Yine onun koyduğu hadler, hükümler ve diğer şer'î hükümler için de bu böyledir. Onun ümmeti her türlü fazilet bakımından diğer ümmetlerin en mükemmelidir. Onların ilimleri, diğer ümmetlerin ilimleriyle karşılaştırılacak olursa, onların ilimlerinin üstünlüğü ortaya çıkar. Onların din, ibadet ve Allah'a olan taatları, diğer ümm,etlerinkiyle mukayese edilecek olursa, onların diğerlerinden daha dindar oldukları ortaya çıkar. Onların şecaatları, Allah yolunda cihadları, Allah için zorluklara katlanmaları, diğer ümmetlerinkiyle karşılaştırılacak olursa, onların daha yürekli, daha atılgan ve cihad hususunda daha ileri oldukları ortaya çıkar. Onların cömertlikleri, iyilikleri, müsamahakârlıkları, nefislerini fedadan çekinmemeleri, diğer ümmetlerin bu vasıflarıyla karşılaştırılacak olursa; onların daha cömert ve daha fedakâr oldukları anlaşılır. Evet bu ümmet, bu faziletleri Rasûlullah sayesinde elde etti ve bunları ondan Öğrendi. Bunları onlara emreden de odur. Daha Önce bu ümmet, herhangi bir kitaba tabi değildi. Rasûlullah, bunların tamamını bu ümmete getirdi. Bu bakımdan îsa ümmetine benzemezler. Çünkü Isa peygamber, Tevrat şeriatını tam olarak Hristiyanlara getirmişti. Hrisuyanların faziletleri ile ilimlerinin bir kısmı Tevrat'tan, bir kısmı Zebur'dan, bir kısmı nübüvvetten, bir kısmı Mesih'ten, bir kısmı Havarilerden elde edilmiştir. Bunlar, felsefecilerin ve diğerlerinin sözlerini de iktibas etmişler, nihayet Hristiyanhk dinine, İsa'nın dinine ters düşen bazı kâfirlerin işleri de karışmıştır. Muhammed (s.a.v.)'in ümmetine gelince bunlar, daha önce bir kitab okumuş değillerdi. Hatta ekseriyeti Musa'ya, îsa'ya, Davud'a, Tevrat'a, İncil'e ve Zebur'a da iman etmiş değildi. Ancak Rasûlullah'ın vasıtasıyla bu peygamberler ve bu kitaplarla tanışmışlardır. Rasûlullah, ümmetine, bu peygamberlere ve bu kitaplara iman etmeleri emrini vermiştir. Yine Allah katından indirilen bütün kitapları okumalarını da emretmiş; peygamberlerden herhangi birini diğerine üstün saymaktan da onları men etmiştir. Rasûlullah'ın getirmiş olduğu kitapta yüce Allah şöyle buyurmuştur:
«Allah'a, bize gönderilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına gönderilene, Musa ve İsa'ya verilene, Rabler tarafından peygamberlere verilene, onları birbirinden ayırd etmeyerek inandık. Biz ona teslim olanlarız» deyin. Sizin inandığınız gibi inanmış olsalar, doğru yolu bulmuş olurlar. Yüz çevirirlerse, şüphesiz onlar çıkmazdadırlar. Onlara karşı sana Allah yetecektir. O, işitir ve bilir.» (ei-Bakara, 136-
137.)
«Peygamberler ve inananlar, ona Rabbinden indirilene inandı. Hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine inandı. «Peygamberleri arasından hiçbirini ayırd etmeyiz, işittik, itaat ettik. Rabbi-miz! Afnnı dileriz, dönüş sanadır.» dediler. Allah, kişiye ancak gücünün yeteceği kadar yükler; kazandığı iyilik lehine, ettiği kötülük de aleyhinedir.» (el-Bakara, 285-286.)
Rasûlullah (s.a.v.)'m ümmeti, dinden olmayan ve Rasûlullah vasıtasıyla gelmeyen herhangi bir şeyin dinden sayılmasını helal görmez. Hakkında Allah'ın delil indirmediği bir bid'atı da ortaya koymaz. Allah'ın izin vermediği bir hususu da dine eklemez. Ancak Rasûlullah'ın kendilerine anlatmış olduğu önceki peygamberlerle ümmetlerinin haberlerinden ibret alırlar. Kendi dinlerine muvafik olarak kitab ehli kimselerin anlattıkları şeyleri tasdik ederler. Doğruluğu ve yalânlığı bilinmeyen birşey karşısında ihtiyatlı olurlar. Çekimser davranırlar. Batıl olduğunu bildikleri şeyi yalanlarlar. Dinden olmayan, Hind, Fars, Yunan veya diğer bir milletin felsefecilerinin sözlerini de dine sokan bir kimse onlara göre ilhad ve bid'at ehli kimselerden olur.
Rasûlullah (s.a.v.)'m ashabı ile tabiilerin üzerinde durdukları din, işte budur. Din önderlerinin de üzerinde durdukları İslâmiyet budur. Bu din önderleri ve imamlarının, Muhammed ümmeti içinde doğru delilleri vardır. Sözleri tasdik edilir. Müslüman cemaat ve halk bunları tasdik ederler. Bir kimse, bu hududun dışına çıkarsa yerilir, cemaat ta-rafından kovulur. İşte bu, Ehl-i Sünnet ve'1-Cemaat mezhebidir. Bunlar, kıyamete kadar hükümfermâ olacaklardır ki, Rasûlullah (s.a.v.) bunlar

hakkında şöyle buyurmuştur:
«Ümmetimden bir grup hep hak üzere olacaklardır. Muhalifleri kendilerine zarar veremeyecek ve kıyamet kopuncaya kadar da onları terk edemeyecek, yardımsız bırakamayacaklardır.»
Genelde bütün peygamberlerin, özelde Rasûlullah (s.a.v.)'m dini olan bu temel üzerinde ittifak etmiş olmakla birlikte bazıları ihtilafa düşerler. Ancak bu esasa muhalefet eden kimseler, Müslümanlara göre dinsiz olur, yerilir ve kınanır. Müslüman âlim ve büyüklerinin üzerinde durdukları, hükümdarlarının uğruna savaştıkları, halklarının uydukları uyduruk bir din ortaya atan Hristiyanlar gibi değildirler. Hristiyan-larm ortaya attıkları uyduruk din, Hz. îsa'mn veya diğer peygamberlerin dini değildir. Noksanlıklardan münezzeh olan yüce Allah, peygamberlerini faydalı ilim ve salih amelle göndermiştir. Peygamberlere tabi olan kimse, dünya ve ahiret saadetini kazanır. İlim ve amel bakımından peygamberlere uymada taksirli davranan kimseler bid'atlara düşerler. Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'i hidayet ve hak din ile gönderin-ce Müslümanlar, bu dini ondan öğrenip elde ettiler. Ümmetinin üzerinde bulunduğu her faydalı ilim ve her salih amel, Rasûlullah Muhammed'den elde edilmiştir. Nitekim her akıl sahibi kimse, Rasûlullah'ın ümmetinin ilim ve amelinin, üstünlük bakımından ümmetlerin en mükemmeli olduğunu anlar. Çıraktaki olgunluğun ustadaki olgunluğa delalet ettiği bilinmektedir. Bu da Peygamber (s.a.v.)'in ilim ve din bakımından ustadaki insanların en mükemmeli olmasını icab ettirir. Bütün bu anlattıklarımız da zorunlu olarak Rasûlullah (s.a.v.)'m: «Doğrusu ben, Allah'ın hepinize gönderdiği elçisiyim.» sözünün gerçekliğini ispatlamaktadır. Rasûlullah (s.a.v.), a"sla yalancı ve iftiracı değildi. Bu sözü, ancak insanların en mükemmeli ve en seçkini söyler, eğer doğru sözlü ise. Ya da eğer yalancı ise, insanların en şerlisi ve en murdarı söyler.
Onun ilminin ve dininin olgunluğuna dair anlatılan hususlar, onun murdar ve cahil bir kimse olmasını imkansız kılmaktadır. Böyle olunca da demek ki o mutlak olarak ilim, din ve olgunluğun zirvesine ulaşmış bir kimse olarak vasıflanmaktadır. Gerçek de böyledir. Bu da onun: «Doğrusu ben, Allah'ın hepinize gönderdiği elçisiyim.» sözünün doğru olmasını gerekli kılmaktadır. Aksi takdirde yanılarak yalan söyler. Kasıtlı olarak yalan söyleyen, zalim ve sapık olur. Yanılarak yalan söyleyen de cahil ve sapık olur. Muhammed (s.a.v.) ise, ilim sahibi bir kimse idi. İlmi, onun cahil olmasını imkansız kılar. Dininin olgunluğu, onun bilerek yalan söylemesini imkansız kılar. Onun sıfatlarını bilmek, onun asla bilerek yalan söylememiş olmasını gerekli kılar. O, cahil de değildi ki bilmeden yalan söylesin. Kasıtlı olarak veya yanılarak yalan söylemiş olması imkansız olduğuna göre demek ki o, doğru sözlüdür. Doğru sözlü bir kimse olduğunun da farkındadır. Bu sebeple Cenâb-ı Allah, onu bilerek veya bilmeyerek yalan söylemekten uzaklaştırıp münezzeh kılmıştır ve bu hususu da şu ayet-i celilede beyan buyurmuştur:
«Batmakta olan yıldıza and olsun ki, arkadaşınız Muhammed sapmamış ve azmamıştır. O, kendiliğinden konuşmamaktadır. Onun konuşması, ancak bildirilen bir vahiy iledir.» (en-Necm, 1-4.)
Yüce Allah, Vahyi getiren melek hakkında da şöyle demiştir: «Bu Kur'ân, Arş'ın sahibi katında değerli, güçlü, sözü dinlenen ve güvenilen şerefli bîr elçinin getirdiği sözdür.» (et-Tekvîr, 21.)
Sonra yüce Allah, yine Rasûlullah'tan bahsederek şöyle buyuruyor: «Arkadaşınız Muhammed asla deh değildir. And olsun ki o, Cebrail'i apaçık ufukta görmüştür. Peygamber, görülmeyenler hakkında söylediklerinden ötürü töhmet altında tutulamaz. Bu Kur'ân, kovulmuş şeytanın sözü olamaz. Ey insanlar! Nereye gidiyorsunuz? Kur'ân, ancak aranızda doğru yola girmeyi dileyene ve âlemlere bir öğüttür.» (et-Tekvîr, 22-28.)
«Şüphesiz Kur'ân, âlemlerin Rabbinin indirmesidir. Ey Muhammed! Apaçık Arap diliyle, uyaranlardan olman için onu Cebrail senin kalbine indirmiştir.» (eş-Şuarâ, 192-195.)
«Şeytanların kime indiğini size haber vereyim mi?» de. Onlar, günahkar iftiracıların hepsine iner. Bunlar şeytanlara kulak verirler; çoğu yalancıdırlar.» (eş-Şuarâ, 221-223.)
Yüce Allah, şeytanın kendisine uygun ve münasib kimselerin yanına indiğini beyan buyuruyor. Şeytan böylelerinin yanına iner ki amacı gerçekleşsin. Çünkü şeytan kötülüğü amaçlar. Kötülükten kasıt, yalan ve günahtır. O, doğruluğu ve adaleti amaçlamaz. Şeytan, bilerek veya bilmeyerek yalan söyleyenden başkasının yanına yaklaşmaz. Günah işlemeyenden başkasına da yanaşmaz. Çünkü dinde hata etmek ve günah işlemek de şeytandandır. Nitekim bu konu kendisine sorulduğu zaman îbn Mesud şöyle cevap vermiştir: «Ben bu konuda kendi reyim üe konuşuyorum. Eğer doğru söylüyorsam bu Allah'tandır. Eğer yanlış söylüyorsam bu benden ve şeytandandır. Allah ile Rasûlü yanlışlıktan ve hatâdan uzaktırlar. Kasten veya hataen şeytanın Rasûlullah'a inmesi imkansızdır. Rasûlullah, bu gibi hallerden uzaktır. Ama Rasûlullah'tan başkası hata yapabilir, yanılabilir. Hatası ve yanılması da şeytandandır. Affedilen bir hata da olsa hatası şeytandandır. Kişi bilmediği bir haberi başkalarına aktarırsa, hata etmiş olur. Verilmemiş bir emrin verilmiş olduğunu söylerse günahkar olur. Şeytanın Rasûlullah'a gelmediği bilinir. Ona ancak şerefli bir melek gelmişti. Bu sebeple Rasûlullah'tan bahseden diğer ayette de şöyle denmiştir:
«Doğrusu Kur'ân, şerefli bir elçinin getirdiği sözdür. O, şair sözü değildir; ne az inanıyorsunuz! Kâhin sözü de değildir; ne az düşünüyorsunuz! Kur'ân, âlemlerin Rabbinden indirilmedir.» (ei-Hâkka, 40-44.) [7]

Nübüvvetin Manevî Delilleri

Bu delillerin en büyüğü, aydınlık saçan ayın iki parçaya bölünmesidir. Bu hususta yüce Allah şöyle buyurmuştur:
«Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır; onlar bir delil görünce hâlâ yüz çevirirler ve: «Devam eden bir sihir» derler. Yalanlarlar

da kendi heveslerine uyarlar. Ama her işin karar kılacağı bir sonucu vardır. And olsun ki, onları bu hallerinden vazgeçirecek nice haberler gelmiştir. Bu haberlerin her birinde üstün hikmet vardır. Ama uyarmalar fayda vermiyor.» (ei-Kamer, 1-5.)
Diğer imamlarla birlikte âlimler, ayın ikiye bölünmesinin Rasûlullah (s.a.v.)'ın zamanında olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Ümmet nezdinde katiyyet ifade eden yollarla bu konuda birçok hadis nakledilmiştir:
İmam Ahmed b. Hanbel, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Mekkeliler, Peygamber (s.a.v.)'den bir mucize istediler. Bunun üzerine ay, Mekke'de ikiye bölündü. «Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılir.»
Buharî, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Mekkeliler, Rasûlullah (s.a.v.)'dan kendilerine bir mucize göstermesini istediler. Bunun üzerine o da ayı, iki parça olarak onlara gösterdi. Nihayet onlar da Hira dağını ayın iki parçası arasında gördüler.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Muhammed b. Kesir kanalı ile Cübeyr b. Mut'im'in şöyle dediğim rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m zamanında ay ikiye bölündü. Bir parçası şu dağın, bir parçası da diğer dağın üzerinde görüldü. "Muhammed bize büyü yaptı." dediler. Yine; "Bize büyü yapsa da bütün insanlara büyü yapamaz ya." dediler.»
Ebu Cafer b. Cerir, Yakub kanalı ile Ebu Abdurrahman es-Sülemî'nin şöyle dediğini rivayet eder:
«Medâin'e indik, kaldığımız yer ile Medâin arasında bir fersahlık mesafe vardı. Cuma günü oldu. Babamla birlikte Medâin'e camiye gittik. Hüzeyfe, bize hutbe okudu. Hutbesinde şöyle dedi:
Yüce Allah buyuruyor ki: "Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır." Bilesiniz ki, kıyamet saati yaklaşmıştır. Dikkat edin, ay iki bölünmüş, Dünya da artık vedaya başlamıştır. Ayrılık vakti gelmiştir. Bilesiniz ki bugün yarışa hazırlanma günü, yarın da yarış günüdür."
Babama dedim ki:
- Yarın insanlar yarış mı yapacaklar?
- Ey oğulcuğum, sen cahil birisin. Yarıştan kasıt amellerdeki yarıştır.
Ertesi cuma oldu.Yine babamla birlikte camiye gittik, yine Hüzeyfe hutbe okudu. Hutbesinde şöyle dedi:
«Dikkat edin, yüce Allah şöyle buyuruyor: "Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır." Bilesiniz ki Dünya vedaya yüz tutmuş, ayrılmak üzeredir.»
Ebu Zür'a er-Razî de "Delâilü'n-Nübüvve" adlı kitabında bu rivayeti Ata b. Saib kanalıyla Hüzeyfe'den rivayet etmiştir. Bu rivayete göre Hüzeyfe hutbesinde şöyle demiştir: «Bilesiniz ki ay, Rasûlullah (s.a.v.)'m zamanında yarıldı. Bugün yarışa hazırlanma günü, yarın da yanş günüdür. Bilesiniz ki varılacak son nokta, ateştir. Yarışı kazanan, Cen-net'e koşup ulaşandır.»
Buharı, Yahya b. Bükeyr kanalı ile îbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v)'in zamanında ay yarıldı.» Bir başka yoldan da Buharı, îbn Abbas'ın şu ayet-i kerimeyle ilgili olarak şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır, onlar bir delil görünce hâlâ yüz çevirirler ve: «Süregelen bir sihir» derler.» (el-Kamer, 1-3.)
Ayın yarılması hadisesi vuku buldu. Bu hadise, hicretten önce oldu ve seyredenler, ayın iki parçaya ayrıldığını gördüler.
Avfî de îbn Abbas'tan buna benzer bir rivayette bulunmuştur.
Bu husus, İbn Abbas'tan, başka bir vecihle de rivayet edilmiştir. Şöyle ki: Ebu Kasım et-Taberanî, îbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'ın zamanında ay tutuldu. «Aya büyü yapıldı» dediler. Bunun üzerine şu ayet-i kerime nazil oldu:
«Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır, onlar bir delil görünce hâlâ yüz çevirirler ve: "Süregelen bir sihir" derler.» (ei-Kamer, 1-2.) Bu garib ve tuhaf bir ifadedir. Ayın ikiye yarılmasıyla birlikte tutulmuş olması da muhtemeldir. Bu da Bedir gecelerinden birinde ayın yarılmış olduğunu göstermektedir. Doğrusunu Allah bilir.
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Abdullah b. Ömer'in şu ayet-i kerimeyle ilgili olarak şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır.» Ayın yarılması, Rasûlullah (s.a.v.) zamanında gerçekleşmiştir. Ay ikiye yarıldı, bir parçası dağın ön kısmında, diğer parçası da arka kısmında görüldü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.): "Allah'ım şahid ol." dedi.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Süfyan kanalı ile îbn Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m zamanında ay yarıldı ve seyirciler ona baktılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.): «Şahid olun» dedi."
Buharı, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.)'m zamanında ay ikiye yarıldı. Kureyşliler: "Bu, Ebu Kebşe'nin oğlu (Muhammed'in) büyüsüdür." dediler. Sonra da sözlerine şunu eklediler: "Bakın bakalım hele dışardan gelecek olanlar bize bu hususta ne haberler getireceklerdir. Çünkü Muhammed bizi bü-yülese de insanların hepsini büyüleyemez ya!" dediler. Dışardan gelen yolcular da ayın ikiye yarılmış olduğunu gördüklerini söylediler.»
Beyhakî, el-Hakim kanah ile Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ay, Mekke'de yarılıp iki parça halinde görüldü. Kureyş kâfirleri: "Bu, Ebu Kebşe'nin oğlu (Muhammed'in) size yaptığı bir büyüdür. Dışardan gelecek yolculara bakın hele... Eğer onlar da sizin gördüğünüzü gönnüşlerse, demek ki Muhammed doğru söylemiştir. Eğer sizin gördüğünüzü görmemişlerse, demek ki Muhammed'in size yaptığı bir büyüdür." dediler. Daşardan gelen yolcular Mekke'ye vardıklarında onlar da: "Ayın ikiye yazıldığını gördük." dediler.»

îbn Cerir de bu hadiseyi Muğire'nin hadisinden rivayet ederek şu ilavede bulunmuştur: Bunun üzerine Yüce Allah şu ayeti inzal buyurdu: «Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ay, Rasûlullah (s.a.v.)'m zamanında yarıldı, İkiye bölündü. Ben, dağın, ayın iki parçası arasında olduğunu gördüm.»
Sahih-i Buharı1 de îbn Mesud'un şöyle dediği rivayet edilmiştir: «(Kıyamet alametlerinden) beşi geçti. Bu beş alame şunlardır: Bizanslıların galibiyeti, Bedir muharebesi, müşriklerin yakalanmaları, duman görülmesi ve ayın ikiye yarılması.»
"Delail" adlı eserde Ebu Zür'a şöyle demiştir: Abdurrahman b. İbrahim ed-Dımaşld, îbn Bükeyr'in şöyle dediğini rivaye etmiştir:
«Ay, hicretten önce Peygamber (s.a.v.)'in zamanında Mekke'de ikiye bölündü. îki parça olarak yere indi. Müşrikler: «Ebû Kebşe'nin oğlu (Muhammed) aya büyü yaptı.» dediler.»
Bu hadis, bu bakımdan mürseldir. Sahabeler topluluğundan yapılan bu rivayetlerde senetten bahsetmeye gerek yoktur. Çünkü bu, meşhur bir hadisedir. Ayrıca mukaddes kitabımız olan Kur'ân-ı Kerim'de de bundan söz edilmiştir.
Bazı kıssacıların anlattıkları gibi ayın Peygamber Efendimiz'in yakasından girip yeninden çıktığı ve buna benzer anlatımların dayanakları, aslı, esası yoktur. Ay varıldığı esnada yine semada idi. İkiye bölündü. Bir parçası Hira dağının gerisinde, diğer parçası da ön tarafında görüldü. Hira dağı, iki parçanın ortasında kaldı. Bununla birlikte ayın her iki parçası da semadaydı. Mekkeliler, ona bu haliyle bakıyorlardı. Mek-keli cahillerin çoğu, bu hadisenin bir büyü eseri olarak gözlerine göründüğünü sanmışlardı. Bu nedenle dışardan gelen yolculardan ayın yarılıp yarılmadığını sormuşlar, onlar da tıpkı kendilerinin gördüğü gibi ayın ikiye bölündüğünü gördüklerini söylemişlerdi. Bunun üzerine bu hadisenin gerçekliğini anlamış ve inanmışlardı.
Eğer: «Niçin ayın yarıldığı bütün ülkelerde ve beldelerde görülmedi?» diye sorulacak olursa, buna cevaben deriz ki:
Bunu kim inkar edebilir. Ama öteden beri kafirler, Allah'ın mucizelerini ve ayetlerini inkar ediyorlar. Belki de onlara, ayın yarılmış olması hadisesi, Allah katından gönderilen Peygamber Muhammed'in bir mucizesi olduğu haberi verilince, onların fasid görüşleri bu hadiseyi gizlemek ve unutturmak için birbirlerini teyid etti. Kaldı ki seyyahlardan bir çoğu, Hindistan'da bir heykel gördüklerini ve heykelin üzerinde: «Bu heykel, ayın yarıldığı gecede yapıldı.» ioaresinin yazılı olduğunu gördüklerini ifade etmişlerdir.
Sonra ayın ikiye bölünmesi hadisesi, geceleyin vuku bulduğu için çoğu insanlara - engelleyici bazı sebeplerden ötürü- görünmemiş olabilir.
Mesela; o esnada üst üste yığılı bulutlar, ayın durumunu onlara memleketlerinde göstermemiş olabilir. Belki de insanların çoğu o esnada uykuda idiler. Buna benzer diğer bazı mani sebepler, ayın yarılması hadisesini onlara göstermemiş olabilir. Doğrusunu Allah bilir. Biz bu konuyu tefsirimizde detaylı olarak anlattık. Güneşin battıktan sonra yeniden ufka dönmesi olayına gelince, şeyhimiz Bahaeddin el-Kasım b. Muzaffer b. Tâcü'l-Ümena b. Asakir, Esma binti Ümeys'in şöyle dediğini rivaye etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), başını Hz. Ali'nin kucağına yaslamış iken kendisine vahiy nazil olmaya başladı. Hz. Ali de ikindi namazını kılmamış-tı. Vahiy tamamlanıncaya kadar güneş battı. Vahyin nüzulü tamamlanınca Rasûlullah (s.a.v.), ona şöyle sordu:
- Ey Ali! İkindi namazını kıldın mı?
- Hayır.
- Allah'ım, eğer Ah senin ve peygamberinin taatinde ise sen güneşi yeniden onun için ufka döndür.»
Esma dedi ki: "Güneşin battıktan sonra tekrar doğduğunu gördüm." Şeyh Ebu'l-Ferec b. Cevzî, yukarıdaki hadisi mevzı hadisler arasında rivayet etmiştir.
Ebu Muhammed, Urve b. Abdullah b. Kureyş'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hz. Ali'nin kızı Fatıma'mn yanma gittim. Boynunda boncuklar gördüm. Elinde de iki büyük misket vardı. Ona:
- Bu nedir? diye sordum. O da şöyle karşılık verdi:
- Kadının erkeklere benzemesi hoş değildir.
Bundan sonra bana şöyle dedi: "Esma binti Ümeys bana dedi ki: Ebu Talib oğlu Ali, Hz. Peygamber'e yaslanmış, bu esnada Hz. Peygamber'e vahiy gelmişti. Sonra Allah'ın Peygamberi, Hz. Ali'ye şöyle sormuştu:
- Ey Ali! İkindi namazını kıldın mı?
- Hayır.
- Allah'ım, Ali için güneşi tekrar ufka döndür.
Bunun üzerine güneş tekrar ufka dönmüş ve güneş ışıkları mescidin yarısına kadar uzanmıştı.»
Hafiz İbn Asakir, bunun münker bir hadis olduğunu söylemiştir. Şeyh Ebu Ferec b. Cevzî, de bunu mevzu hadisler arasında zikretmiştir. Sonra İbn Cevzî, sözünü şöyle sürdürmüştür:
«Bu hadisi uyduran kimsenin gafletine delil olarak şunu söyleyebiliriz: Bu hadisi uyduran kişi, Hz. Ali'nin faziletine atn nazarı etmiş, ama bu hadisi uydurmada herhangi bir faidenin söz konusu olamayacağına dikkat etmemiştir. Çünkü ikindi namazı, güneşin batmasıyla kazaya kalır. Güneşin tekrar ufka dönmesi, o namazın kılınmasını edaya dönüştürmez. Sahih hadiste Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: «Güneş, Yuşa'dan başkası için ufukda bekletilmemiş tir.»
Ben derim ki: Ali için güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürüldüğünü ifade eden hadis, zayıf ve münkerdir. Bunu rivayet

eden ravile-rin tamamı ya Şiî, ya da durumu belirsiz kimselerdir. Şiilerin rivayetleri metruktür. Bu gibi hadislerde tek kişinin haberi kabul edilmez. Bu tür hadislerin mutlaka tevatür yoluyla, ya da müstefiz olarak nakledilmeleri gerekir. Bundan daha aşağı derecedeki rivayetler önemsenmezler. Ancak Cenab-ı Allah'ın bunu yapma kudretine sahib olduğunu, Rasûlullah'ın da böyle bir mucizeyi gösterebileceğini inkar etmiyoruz. Sahih hadiste sabit olduğuna göre Yuşa' b. Nun için güneş ufukta bekletilmiştir. Beyt-i Makdis'i (Kudüs'ü) kuşattığı günde Yuşa' b. Nun için güneş ufukta bekletilmişti. Bu hadisenin vukuu, cuma gününün aksamına rastlamıştı, Yuşa' b. Nun, cumartesi günü savaşmazdı. Güneşe baktı, guruba yüz tuttuğunu gördü. Ona şöyle seslendi: «Ey güneş, sen emir altındasın. Ben de emir altındayım. Allah'ım, şu güneşi ufukda benim için durdur.» Bunun üzerine Cenâb-ı Allah, Kudüs'ü fethetmelerine kadar güneşi ufakta bekletmişti. Rasûlullah (s.av.)'a gelince o, Yuşa' b. Nun'dan daha üstün, daha faziletli, daha şerefli olup makamı da ondan yücedir. Hatta diğer peygamberlerin tümünden de mutlak surette üstündür. Ama biz, ancak nezdimizde sahili olan şeyleri söyleriz. Sahih olmayan şeyleri Rasûlullah'a isnad etmeyiz. Eğer bu hadise sahih olsaydı, bunu nakledenlerin ilki biz olurduk. Buna inananların da ilki biz olurduk, her hususta Allah'ın yardımını dileriz.

Eğer Rafizîlerden biri derse ki; Hasan'm babası Ali'nin faziletinin çokluğuna ve imamlığına delil olarak Esma binti Ümeys'in şu rivayeti vardır: «Rasûlullah (s.a.v.)'ın başı, Hz. Ali'nin kucağında iken kendisine vahiy nazil olmaya başladı. Bu sebeple güneş batıncaya kadar Ali ikindi namazını kılamadı. Rasûlullah (s.a.v.), vahyin tamamlanmasından sonra Ali'ye sordu:

- Ey Ali, ikindi namazını kıldın mı?
- Hayır.
- Allah'ım! Ali, senin rasûl'ünün taatindedir. Bunun için güneşi tekrar ufka döndür ki namazını kılsın.

Esma dedi ki: « Güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndüğünü gördüm.»

Bunun için denilir ki: Eğer bu hadis bahih olsaydı, biz bununla muhaliflerimiz olan Yahudi ve Hristiyanlara karşı nasıl hüccet ileri sürerdik. Ama bu hadis, cidden zayıf olup asılsızdır ve bu, Râfizîler tarafından uydurulmuştur. Eğer güneş, battıktan sonra tekrar ufka döndürülmüş olsaydı, bunu mü'minler de, kafirler de göreceklerdi ve bu hadisenin falan yılın falan ayının falan gününde meydana gelmiş olduğunu bize nakledeceklerdi.

Sonra Rafizîlere de şöyle denilir:

- İkindi namazını kaçırmasından sonra güneşin Ali için tekrar ufka döndürülmesi mümkün müdür? Oysa Hendek savaşında öğle, ikindi ve akşam namazının vaktini kaçırmalarından sonra Rasûlullah ile bütün Muhacir ve Ensâr için güneş tekrar ufka döndürülmemişti. Bu nasıl olur?

Yine Rasûlullah (s.a.v.), Hayber gazvesi dönüşünde Muhacir ve Ensâr ile birlikte yolda geceyi geçirirken uykuya dalmışlar, sabah namazını kılamamışlardı. Güneş doğduktan sonra uyanmışlardı. Niçin o zaman güneş, Rasûlullah ile ashabı için tekrar dönüp gece olmamıştı? Eğer bu bir fazilet ise, Cenâb-ı Allah, bu fazileti rasûlüne verirdi. Oysa Cenâb-ı Allah, hiçbir şeref ve fazileti rasûlünden esirgememiştir. Hal böyleyken böyle bir imkanı Ebu Talib oğlu Ali'ye mi Allah bahşedecektir?

İbrahim b. Yakub el-Cüzcanî diyor ki: «Muhammed b. Ubeyd et-Tenafisî'ye şöyle bir soru sordum: Güneşin batmasından sonra ikindi namazını kılabilmesi için Ebu Talib oğlu Ali hatırına tekrar ufka döndürülmüş olmasına ne dersin?

- Böyle bir sözü söyleyen mutlaka yalan söylemiştir.» İbrahim b. Yakub diyor ki: «Ya'lâ b. Ubeyd et-Tenafisî'ye şöyle bir soru sordum:

- Bizim yanımızdaki insanlar diyorlar ki: Ali, Rasûlullah (s.a.v.)'ın vasisidir. Güneş battıktan sonra onun hatırına tekrar ufka döndürülmüş deniliyor.
- Bütün bunlar yalandır.»

Ebu Kasım Ubeydullah b. Abdullah b. Ahmed el-Haskanî, Esma binti Ümeys'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), Hayber diyarında Sahba mıntıkasında öğle namazını kıldı. Sonra bir iş için Ali'ye haber salıp yanma çağırttı. Ali geldi. O esnada Rasûlullah (s.a.v.), ikindi namazını kılmıştı. Başını Hz. Ali'nin göğsüne yasladı. Hz. Ali öylece durdu. Rasûlullah da başını kımıldatmadı. Nihayet bu halde güneş battı. Sonra Rasûlullah (s.a.v) şöyle dedi:

«Allah'ım, kulun Ali, peygamberi için kendini hareketten alıkoydu. Sen de güneşi onun için ufka döndür.»

Esma dedi ki: Güneş tekrar doğdu, dağların üstüne kadar yükseldi. Ali de kalkıp abdest aldı ve ikindi namazını kıldı. Sonra güneş tekrar battı.»

Bu hadisin senedinde durumu belirsiz bazı ravilerin ismi geçmektedir. Ravilerden Avn ile annesinin adaletli ve zabtı sağlam kimseler oldukları bilinmemektedir ki, bu sebeple haberleri kabul edilebilsin. Hatta böylesine önemli bir konudaki rivayetlerden daha önemsiz rivayetlerde bile, adaletli ve zabıtları sağlam olarak bilinmemektedirler. Bu önemli hadisedeki rivayetleri nasıl sabit olabilir? Bu hadiseyi, sahih hadis kitaplarının (sünen ve müsnedlerin) sahiplerinden hiçbiri rivayet etmemiştir. Doğrusunu Allah bilir. Sonra Avn'm da bu hadisi, ninesi Esma binti Ümeys'ten işitip işitmediğini de bilmiyoruz. Ayrıca ravilerden Mısrî de bu hadisi^ Hüseyin b. Hasan el-Aşkar tarikiyle nakletmiştir ki, -o da aşırı bir Şiîdir. Bir çokları onun zayıf bir ravi olduğunu söyler.

Fatıma binti Hüseyin b. Ali b. Ebi Talib'e gelince - ki bu Zeynel Abi-din'in kızkardeşidir- onun hadisi meşhurdur. Ondan, dört sünen sahibi rivayetlerde bulunmuşlardır. Babasının öldürülmesinden sonra Ehl;i Beyt ile birlikte Şam'a gelenlerdendir. Sika ravilerdendir. Ancak mezkur hadisi, Esma binti Ümeys'ten işitip işitmediği bilinmemektedir.

Doğrusunu Allah bilir.

Ali b. Abbas b. Velid, Esma binti Ümeys'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hz. Ali, ganimetleri taksim ettiği gün meşguliyetinden ikindi namazını kılamamıştı. Güneş batmak üzereydi. Rasûlullah (s.a.v.) kendisine sordu:
- İkindi namazını kılmadın mı?
- Kılmadım.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), Allah'a dua etti, güneş tekrar yükseldi. Semanın ortasına kadar geldi. Hz. Ali de kalkıp namazını kıldı. Güneş tekrar batarken testerenin demir üzerine sürülmesi esnasında çıkardığı ses gibi ses çıkardı.»
Bu ifadeler de daha önce geçen ifadelere birçok bakımdan muhaliftir. Kaldı ki bu rivayetin senedi de çok karanlıktır. Bu rivayetin senedinde adı geçen Sabahın nasıl bir kimse olduğu bilinmemektedir. Ayrıca Hz. Ali'nin oğlu Hüseyin şehid olarak öldürülmüş olduğu halde Esma binti Ümeys'ten itibaren ravilerden birer birer nasıl nakilde bulunmuş olabilir. Bu hadisin sened ve metninde karışıklık vardır. Güya Ali, sadece ganimet taksimiyle meşgul olduğu için o gün ikindi namazını kılamamışİ Bunu hiçbir kimse söylemiş değildir. Sırf bu sebeple ikindi namazını terketmenin caiz olduğu görüşüne hiç kimse kail olmamıştır. Her ne kadar bazı âlimler, savaş mazereti ile namazı geciktirmenin caiz olduğunu söylemişlerse de hiç kimse, namazı terk etmenin caiz olduğunu söylememiştir. Nitekim Buharı, Mekhul ile Evzaî ve Enes b. Malik'ten bu konuda nakilde bulunmuştur. Hendek gününde namazı tehir etme hadisesini ve Peygamber Efendimiz'in sahabelere, ikindi namazını hiç kimsenin kılmamasını, ancak Beni Kurayza'ya vardıktan sonra kılmalarını emretmiş olduğunu delil olarak ileri sürmüştür. Alimlerden bir cemaat da bunun korku namazıyla neshedilmiş olduğu görüşünü ileri sürmüşlerdir. Demek istediğimiz şudur ki, âlimlerden hiçbiri, ganimet taksimi mazereti ile namazı geciktirmenin caiz olduğunu söylemiş değildir ki böyle bir iş, Hz. Ali'ye isnad edilmiş olsun. Oysa, orta namazın, ikindi namazı olduğunu Rasûlullah'tan rivayet eden Ali'dir. Bu cemaatin rivayetine göre eğer böyle bir hadise sabit ise ve Ali de ganimet taksimi sebebi ile ikindi namazını kasıtlı olarak geciktirmiş ve Rasûlullah da onun bu davranışını onaylamış ise, bu başlı başına namazı geciktirmenin caizliğine delil teşkil eder. Buharî'nin anlattığı şeye göre daha kesin bir hüccet ifade eder. Çünkü bu hadise, kesin olarak korku namazının meşruiyyetinden sonra yani, hicri yedinci senede Hayber gazvesinde cereyan etmiştir. Korku namazı ise bundan önce meşru kılınmıştır. Hz. Ali mazurdur ve güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürülmesine de ihtiyaç yoktur. Çünkü namazı kazaya kalmıştır, kazasını da akşam
namazından sonra kılabilirdi. Şu halde hadisinde varid olduğu gibi bu durumda izin vardır. Doğrusunu Allah bilir.
Bütün bu anlatılanlar, mezkur hadisin yani Esma Binti Ümeys'in rivayet ettiği hadisin zayıflığını isbatlamaktadırlar. Sonra eğer bunu başka bir hadise saysak ve önceki sayfalarda geçen hadiseden ayrı bir olay olarak kabul etsek, o zaman demek ki, güneşin battıktan sonra ufka dönmesi hadisesi birden fazla defa vuku bulmuştur. Bununla beraber âlim imamlardan ve meşhur hadis kitaplarının sahiplerinden hiçbiri bunu nakletmemiştir. Ancak durumları belirsiz, metruk ve ithamh kimseler bu rivayetlerde bulunmuşlardır. Doğrusunu Allah bilir.
Mısrî, Ebu Abbas b. Ukde tarikiyle de bu rivayeti bize ulaştırır. Şöyle ki: Yahya b. Zekeriyya, Amr b. Sabit'in şöyle dediğini rivayet etti:
«Abdullah b. Hasan b. Hüseyn b. Ali b. Ebu Talibe, güneşin battıktan sonra Ebu Talib oğlu Ali için tekrar ufka döndürüldüğü hadisesini sordum ve:
- Bu, sizin yanınızda da sabit midir? dedim. O da bana şöyle karşılık verdi:
- Allah'ın kitabında indirdiği ayetler, güneşin battıktan sonra ufka döndürülmesine nisbetle daha yüce ve muazzamdırlar.
- Doğru söyledin. Allah beni sana kurban etsin. Ancak ben bunu senden işitmek istiyorum.
- Babam Hasan, Esma binti Ümeys'in şöyle dediğini bana anlattı: «Bir gün Ebu Talib oğlu Ali geldi. İkindi namazın Rasûlullah'la beraber kılmak istedi. Ancak Rasûlullah (s.a.v.) namazım kılmıştı. O esnada vahiy nazil oldu. Rasûlullah da başını Ali'nin göğsüne dayadı ve Öylece kaldı. Vahiy tamamlanınca Rasûlullah uyandı ve şöyle sordu:
- Ey Ali, ikindi namazını kıldın mı?
- Ben geldiğimde sana vahiy nazil oluyordu. Başını göğsüme dayadın, şu ana kadar öylece bekledim.
Rasûlullah (s.a.v.) kıbleye yöneldi. Güneş batmıştı. Şöyle dedi:
- Allah'ım, Ali, senin taatindedir. Güneşi onun için tekrar ufka döndür.
Esma dedi ki: «Güneş tekrar ufka döndü. Değirmen taşı gibi ses çıkarıyordu, ikindi namazı için gereken yerde ufukta durdu. Ali de namaz için vakit bulmuş oldu. Böylece kalkıp ikindi namazını kıldı. Namazını tamamladıktan sonra güneş tekrar battı. Batarken de değirmen gibi ses çıkardı. Batar batmaz karanlık etrafı kapladı. Yıldızlar göründü.»
Bu da sened ve metin bakımından münkerdir. Önceki ifadelere ters düşmektedir.
Bu hadisin ravilerinden Amr b. Sabit, bu hadisi uydurmakla itham edilmiştir. Ya da bunu başkalarından çalmıştır. Amr b. Sabit b. Hürmüz el-Bekrî el-Kufî, Bekr b. Vail'in azadlısıdır. Amr b. Mikdam el-Haddad olarak bilinir. Kendisinden birkaç tabii rivayette bulunmuştur. Aralarında Said b. Mansur ile Ebu Davud ve Ebu Velid et-Tayalisî de hadis naklinde bulunmuşlardır. Abdullah b. Mübarek, bundan hadis rivayet etmemiş ve kendisinden hadis rivayet edilmemesi gerektiğini söylemiştir. Gerekçe olarak da onun selef-i salihine küfreden bir kişi olduğunu ileri sürmüştür. Bunun cenazesi geçerken cenazeye katılmamak için Abdullah b. Mübarek gizlenmiştir. Abdurrahman b. Mehdi de bundan hadis rivayet etmemiştir. Ebu Main ile Neseî, bunun sika ve güvenilir bir kimse olmadığını, hadisinin nakledilip yazılamayacağını söylemiştir. Buharı, bunun kuvvetli bir ravi

olmadığını söylerken, Ebu Davud bunun insanların en şerlilerinden olup Rafizî, murdar ve kötü bir adam olduğunu beyar etmiştir. Ayrıca onun hakkında da şöyle demiştir: «O ölünce ben üzerine cenaze namazı kılmadım. Çünkü onun şöyle bir sözü vardır: «Rasûlullah (s.a.v.) vefat ettiğinde beş İrişi dışında bütün insanlar kafir oldular.» Ebu Davud da bunu yererdi. îbn Hayyan dedi ki: «O, mevzu hadisleri rivayet ederdi.» îbn Adiy de dedi ki: «Bunun zayıflığı, hadisinde açıkça görülmektedir.»
Sözünü ettiğimiz Amr b. Sabit b. Hürmüz el-Bekrî el-Kufî, hicretin 127. senesinde ölmüştür.
Muhammed b. îsmail el-Cürcanî, Ebu Said el-Hudrî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gittim. Başını Ali'nin göğsüne dayamış olduğunu gördüm. O esnada güneş batmıştı. Peygamber (s.a.v.) uyandı ve şöyle sordu:
- Ey Ali, ikindi namazını kıldın mı?
- Hayır ya Rasulallah, kılmadım. Başını göğsümden kaldırmak istemedim, sen rahatsızdın.
- Ey Ali, dua et de güneş tekrar senin için ufka döndürülsün.
- Ya Rasulallah, sen dua et. Ben amin diyeyim.
- Ya Rab, Ali senin ve peygamberinin taatinde idi. Sen onun için güneşi tekrar ufka döndür.
Ebu Said dedi ki: «Allah'a yemin ederim İri, güneşin ufka dönerken çıkrık gibi ses çıkardığını işittim. Nihayet o, bembeyaz bir şekilde ufka geri döndü.»
Bu da sened bakımından karanlık, metin bakımından münker bir rivayettir. Önceki ifadelere de ters düşmektedir. Bütün bunlar, bunun uydurma bir hadis olduğunu ispatlamaktadır. Uydurulmuştur ve şu Rafizîler, bunu birbirlerinden çalıp nakletmektedirler. Eğer denildiği gibi Ebu.Saidın rivayetinde bunun aslı olsaydı, büyük sahabeler bunu naklederlerdi. Nitekim büyük sahabeler ondan, Haricîlerle savaşmaya dair hadisi nakletmişler ve bu hadis, Buharî ile Müslim'in sahihlerinde yer almıştır. Hz. Ali'nin faziletine dair Mezhac hadisi ile diğer rivayetlerde buna örnek olarak gösterilebilir.
Şimdi de mü'minlerin emiri Ali'nin hadisine gelelim:
Ebu Abbas el-Ferganî, Cüveyriye binti Şehr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ebu Talib oğlu Ali ile birlikte yola çıktık. Bana şöyle dedi: «Ey Cüveyriye, doğrusu Rasûlullah (s.a.v.)'a -başı benim göğsümde iken- vahiy geldi." Bu hadisin senedi karanlıktır. Senette adı geçen ravilerin çoğu tanınmamaktadırlar. Allah bilir ya öyle görülüyor ki, bu, uydurma bir hadistir. Rafizîler tarafından uydurulmuştur. Allah onları kahretsin. Rasûlullah (s.a.v.)'a iftira edenlere de lanet etsin. Şâri'in vaad ettiği azab ve cezayı onlara acilen versin; çünkü sözü doğru, özü doğru olan Rasûlullah (s.a.v.), hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:
«Benim hakkımda kasıtlı olarak yalan uyduran kimse, ateşteki yerini hazırlasın.» Kendisi hakkında büyük bir menkıbeyi ihtiva eden Rasûlullah (s.a.v.)'m da gözler kamaştıran apaçık bir mucizesini içeren böyle bir hadisi, Ebu Talib oğlu Ali'nin rivayet etmiş olduğu, ilim sahibi hangi adamın aklından geçer. Sonra bu hadisi, Hz. Ali'den belirsiz kimseler vasıtasıyla nasıl rivayet ederler? Bunun senedi kapkaranlık bir se-neddir. Senedde adı geçen kimseler, gerçekten dünyaya gelmişler midir? Yoksa hiç mi gelmemişlerdir? Allah bilir ya doğrusu şu ki, senedde adı geçen kimseler, dünyaya gelmiş değillerdir. Eğer bu hadis sahih olsaydı, Hz. Ali'nin; Ubeyde es-Selmanî, Şureyh el-Kadî, Âmir eş-Şa'bî gibi güvenilir arkadaşlarının adı geçerdi. Bunların ad geçmiyor da şahsiyeti ve durumu bilinmeyen bir kadının adı zikrediliyor. Bu nasü rivayettir? Sonra îmam Malik, "Kütüb-i Sitte" sahipleri, "Müsned" ve "Sünen" sahipleri gibi imamların adlarının rivayet senedinde geçmemesi ve onların bu hadisi kendi kitaplarına koymamaları, bunun asılsız ve uydurma bir hadis olduğuna en büyük delildir. Bu hadis, bu gibi büyük imamlardan sonra uydurulmuştur, işte Ebu Abdurrahman en-Neseî, Hz. Ali hakkında bir kitap derlemiş; kitabında onun özelliklerinden bahsetmiştir. Ama bu hadisten asla söz etmemiştir. Hakim de "el-Müs-tedrek" adlı eserinde bu hadisi rivayet etmemiştir. Neseî ile Hakim, bu hadisi Şia'nın uydurduğu görüşündedirler. Bunu rivayet edenler de hayretlerini ve taaccüblerini belirtmek için rivayet etmişlerdir. Böylesine önemli bir hadise, gündüz ortasında apaçık bir surette cereyan edince bunun tevatür yolu ile nakledilmesi gerekirdi; ama yine de bu hadis, zayıf ve münker yollardan rivayet ediliyor. Bu nasıl hadistir? İşte Ahmed b. Salih, bunun sıhhatine meyletmiş, sabit olduğu görüşüne kail olmuş ve neticede aldanmıştır. "Müşkilü'l-Hadis" adlı kitabında Tahavî de şöyle demiştir: «Ali b. Abdurrahman, Ahmed b. Salih el-Mısrî'nin şöyle dediğini rivayet etti: «İlim yolcusu olan kimsenin, Esma binti Ümeys'ten güneşin tekrar ufka döndürüldüğüne dair rivayet edilen hadisi hıfzetmekten geri kalmaması gerekir. Çünkü bu, peygamberlik alametlerindendir.»
Söylendiğine göre Ebu Cafer et-Tahavî de bu görüşe meyletmiştir. Ebu Kasım el-Haskanî, Mutezile kelamcılarından Ebu Abdullah el-Barî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürülmüş olması, kesin olarak vuku bulan bir hadisedir. Bunu anlatan hadisin rivayet edilmesi gerekir. Çünkü bu, her ne kadar müzminlerin emiri Ali'nin faziletini anlatıyorsa da peygamberlik ala-metlerindendir. Hz. Ali, faziletleri bakımından peygamberlik alametle-riyle çok ilgilidir. Özetle demek isteriz ki, bu hadisin tevatür yoluyla nakledilmesi gerekir.»
Eğer bu hadis sahih olsaydı; bu, gerçekten yerine getirilmesi hak olan birşeydi. Ama bu, tevatür yoluyla nakledilmiş değildir. Demek ki bu hadis, hakikatte sahih bir hadis değildir. Doğrusunu Allah bilir.
Ben derim ki: Her asırdaki imamlar, bu hadisin doğruluğunu kabul etmeyip reddetmişlerdir. Bunun ravilerinin de çirkin vasıflarını anlatmakta çok ileri gitmişlerdir. Nitekim Muhammed et-Tenafisî ile Yala b. Ubeyd et-Tenafîsî, Dımaşk hatibi İbrahim b. Yakub el-Cüzcanî, İbn Zenceveyh diye bilinen Ebu Bekir Muhammed b. Hatim el-Buharî, Hafız Ebu'l-Kasım İb Asakir, Şeyh Ebu'l-Ferec İbn Cevzî gibi Mütekaddimîn ve Müteahhirînden birçok imamların bu hadisi, mün-ker gördüklerin

önceki sayfalarda nakletmişiz dir. Bu hadisin uydurma olduğunu açıkça beyan edenlerden biri, şeyhimiz Hafiz Ebu'l-Hac-cac el-Mizzî ve Allame Ebu'l-Abbas b. Teymiyyerdir. Hakim Ebu Abdullah en-Nisaburî dedi ki: Abdullah b. Ah b. Medinî şöyle dedi: Babamın şöyle dediğini işittim: «Beş hadis rivayet edilmektedir ki bunların aslı yoktur. Rasûlullah'tan da gelmemiştir. Bu hadisler şunlardır:

1 - Eğer dilenci sadık olsaydı, onu boş çeviren iflah olmazdı.

2 - Göz ağrısından başka ağrı yoktur.

3 - Borç kederinden başka keder yoktur.

4 - Güneş, battıktan sonra Ebu Talib oğlu Ali için tekrar ufka döndürüldü.

5 - Ben Allah katında o kadar kıymetliyim ki, beni yer altında iki yüz sene kadar bekletmez.»

Tahavî, Ebu üanife'nin de bunu inkar ettiğini ve rivayet edenleri küçümsediğini söyleyerek şöyle bir nakilde bulunmuştur:

«Ebu Abbas b. Ukde, Bişar b. Dira'ın şöyle dediğim rivayet etti: Ebu Hanife, Muhammed b. Numan'a rastladı ve ona şöyle dedi:

- Güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürüldüğünü ifade eden hadisi kimden rivayet ettin?

- Senin "Ey Sariye dağa" mealindeki hadisi kendisinden rivayet ettiğin adamdan başka birinden rivayet ettim.»

Muteber imamlardan biri olan İmam Ebu Hanife, Kufelidir. Hz. Ayi, Allah ve rasûlünün verdikleri faziletten daha üstün bir fazilete sahip kılmak ve onu aşırı derecede sevmekle itham edilmemiştir. Bununla beraber o, bu hadisi rivayet eden kimsenin rivayetini kabul etmemiştir. Muhammed b. Numan'm ona verdiği cevap, sadece bir sataşmadır uygunsuz bir saldırıdır. Yani Muhammed b. Numan, ona şöyle demek istemiştir:

«Her ne kadar garipse de ben, Ali'nin faziletine dair olan bu hadisi rivayet ettim. Bu hadis, gariblikte senin rivayet etmiş olduğun ve Ömer b. Hattab'ın faziletini beyan eden: «Ey Sariye dağa» hadisi kadardır.» O ne kadar garipse, bu da o kadar gariptir. Bu, Muhammed b. Numan'dan sahih olarak gelmiş bir rivayet değildir. Çünkü bu, sened ve metin bakımından diğeri gibi değildir. Aksi takdirde İmam Azam'm mükaşefesi nerede kalır? Çünkü şeriat koyucu, onun muhaddis olduğuna şahadet etmiştir. Böyle olunca onun kıyamet alametlerinin en büyüğü olan güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürülmesine dair hayırlı birşeyi nasıl keşfedebilir? Yuşa' b. Nun hakkında rivayet edilen mesele, bunun gibi değildir. Onun hakkında vuku bulan hadise şöyleydi: Güneş batıp ta tekrar ufka döndürülmemişti. Aksine batma vakti geldiği halde ufukta bir müddet daha bekletilmişti. Böylece Yuşa1 b. Nun'un Kudüs'ü fethetmesi mümkün olmuştu. Doğrusunu Allah bilir.

Rafizîlerin şeyhi Gemaleddin Yusuf b. Hasan (İbn Mutahhar el-Hullî lakabıyla bilinir) "el-İmame" adlı kitabında şöyle der:

"Dokuzuncusu da güneşin battıktan sonra ufka döndürülmesidir ki, bu iki defa vuku bulmuştur. Biri Peygamber (s.a.v.)'in zamanında, diğeri de onun vefatından sonra vuku bulmuştur."

Bu hadiselerin ilki, Cabir ile Ebu Said tarafından şöyle rivayet edilmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.)'a Cebrail bir gün vahiy getirdi. Vahiy esnasında Rasûlullah (s.a.v.), bir yere yaslanmak istedi. Mü'minlerin emiri AH de onun başını göğsüne dayadı. Güneş batmcaya kadar Rasûlullah, başını Ali'nin göğsünden kaldırmadı. Ali de o esnada ikindi namazını ima ile kıldı. Rasûlullah (s.a.v.) uyanınca, Ali'ye şöyle dedi:

- Güneşi tekrar senin için ufka geri döndürmesi için Allah'a dua et ki, namazı tekrar ayakta kîasm.

AH dua etti. Güneş onun için tekrar ufka geri döndürüldü. O da ikindi namazını ayakta kıldı.»

Güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürülüşünün ikinci defası da şöyle vuku bulmuştu: Ali, Babil'de Fırat nehrini geçmek istediği zaman sahabelerden çoğu, kendi binek hayvanlarıyla meşgul oldular. Kendisi de arkadaşlarından bir kaç kişiyle birlikte ikindi namazını kıldı. Birçok sahabe ise, ikindi namazını kılamadılar, Güneş battı. Battıktan sonra tekrar ufka döndürülmesin! Allah'tan dilemesini Ali'den rica ettiler. O da dua etti, güneş tekrar ufka geri döndürüldü. Himyerî, bu konuda şöyle bir şiir söylemiştir:

«Mağrib'e yaklaşmış olduğu halde ikindi namazının vaktigeçtiği için güneş onun hatırına tekrar ufka döndürüldü. Öyle ki, ikindi namazı için vaktinde güneşin aydınlığı ortalığı kapladı. Sonra tekrar yıldız gibi kayıp gitti. Babil'de ikinci kez güneş onun hatırına ufka döndürüldü. Başka mukarreb bir yaratık için güneş ufka döndürülmüş değildir.»

Şeyhimiz Ebu'l-Abbas b. Teymiyye şöyle demiştir: Ali'nin fazileti, veliliği, Allah katındaki mertebesinin yüksekliği, hamd olsun sabit yollarla bilinmektedir. Yakinî ilmi de bunu bize ifade etmektedir. Bunu anlamak için doğru veya yalan olduğu bilinmeyen diğer şeylere ihtiyaç yoktur. Onun hatırına güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürüldüğünü ifade eden hadise gelince, Ebu Cafer et-Tahavî, Kadi Iyaz ve diğerleri bunu zikretmişlerdir ve bunu Rasûlullah{s.a.v.)'ın mucizelerinden saymışlardır. Ancak ilim ve marifet ehlinden olup hadis bilgisine vakıf olan muhakkikler, bu hadisin yalan ve uydurma olduğunu bilmektedirler. Ahmed b. Salih el-Mısrî'den bu hadisi sahih olarak ifade ederken, yanılmış olduğunu üzülerek söylemek istiyorum. Tahavî'nin de rivayetinde hadis* hafızları gibi otoritelerin isimlerinin yer almadığını söylemek gerekir. Kesin olan şu ki, bu hadis uydurmadır. Ben derim ki:

îbn Mutahhar'm bu hadisi Cabir tarikiyle nakletmesi garibtir. Onun ifadesinden anlaşıldığına göre güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürülmesi için dua eden Ali'dir. Her iki seferinde de güya Ali dua etmiştir. Onun, Babil'de güneşin battıktan sonra tekrar ufka geri döndürülmesi için Ali'nin dua etmesine ve güneşin bu dua üzerine ufka geri döndürülmesine dair rivayet ettiği hadisin senedi yoktur. Allah bilir ya öyle sanıyorum M, bunu Şia'nın zındıkları ve benzeri kimseler uydurmuşlardır. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.) ile ashabı, Hendek muharebesi gününde güneş battığı halde ikindi namazını kılmamışlardı. Oradaki bir vadi

olan Bathan vadisine gitmiş, abdest alıp ikindi namazını güneşin batışından sonra kılmışlardı. Aralarında Hz. Ali de vardı. Buna rağmen güneş, onlar için tekrar ufka döndürülmemişti. Beni Kurayza'ya giden sahabelerin çoğu için de aynı durum söz konusudur. Onlar, Beni Kurayza yurduna giderken yolda ikindi namazının vakti geçmiş, güneş batmışta. Ama güneş, onlar için tekrar ufka geri döndürülmemişti. Yine Rasûlullah (s.a.v.) ile ashabı, bir gün sabah namazını kılmak için uya-namamışlar, dolayısıyla güneş doğmuştu. Güneşin bir miktar yükselmesinden sonra kalkıp sabah namazını kılmışlardı. Onların hatırına gece, tekrar geri dönmemişti. Yüce Allah, rasûlüne vermediği bir üstünlüğü Ali'ye ve arkadaşlarına asla vermez. HimyerTnin yukarda nakletmiş olduğumuz şiirine gelince, bunda bir delil yoktur. Aksine bu, îbn Mutahhar'ın hezeyanı gibi bir hezeyandır. İbn Mutahhar nesir ifadesinde ne dediğim bilmemekte, Himyerî de şiirinde söylediklerinin doğru olup olmadığını farkedememektedir. Aksine her ikisi de şairin şu şiirinde vasfettiği gibidirler:

"Eğer ben anlıyorsam, benim üzerime bir deve kesmek borç olsun. Çünkü ben, çok fazla yanılıyor ve işleri birbirine karıştırıyorum."

Babil diyarında Ali'nin duası üzerine güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürülmesi hadisesine gelince, bu hususta meşhur rivayet şudur: Ebu Davud, "Sünen" adlı eserinde der ki: «Ali, Babil diyarına uğradı. İkindi namazının vakti gelmişti. Vaki geçinceye kadar namazı kılamadı ve şöyle dedi: Dostum Rasûlullah (s.a.v.), Babil diyarında namaz kılmaktan beni men etti. Çünkü burası mel'un bir diyardır.»

Ebu Muhammed b. Hazm, "Milel ve Nihal" adlı kitabında bu meseleyi ele alarak güneşin battıktan sonra Ali için tekrar ufka döndürüldüğünün asılsız olduğunu ifade etmiş, batıl bir iddiada bulunan kimsenin iddiasını reddederek şöyle demiştir:

«Bizim Fadıl için zikrettiğimiz şeylerden birini iddia eden kimse ile Rafizîlerin Ali için güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürüldüğüne dair iddiaları arasında fark yoktur. Hatta onlardan bazıları Habib b. Evs'in şöyle dediğini de iddia etmişlerdir:

"Gece güneşi alıp götürmekte iken güneş tekrar bize geri geldi. Perde arkasından doğdu.
Onun ışığı, karanlığın boyasını giderdi. Parlaklığıyla semanın nuru dürüldü.
Allah'a yemin ederim ki, bilemiyorum. Ali mi bize göründü ki güneş bize geri döndü; yoksa kavim içinde Yuşa' mı vardı?"

îbn Hazm, bu şiiri kitabında böyle nakletmiştir. Ama görülüyor ki, bu şiirde bozuk ifadeler vardır. Cümle yapılan karışıktır. Uydurmadır. Doğrusunu Allah bilir.

Peygamber (s.a.v.)'in nübüvvetinin delilleri babında, semavi mucizelere örnek olarak onun Rabbinden ümmetine yağmur yağdırması için dilekte bulunması vardır. Yağmurlar gecikince Rasûlullah (s.a.v.), yağmur duasına çıkmış ve bu duasına çabucak icabet edilmişti. Öyleki, minberden inmeden yağmur taneleri onun sakalının üzerinden yerlere yuvarlanmaya başlamıştı. Aynı şekilde yağmurların durması için de
dua etmişti. Buhari, Abdullah b. Dinar'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:

îbn Ömer'in, Ebu Talib'in şu şiirini söylediğini işittim:

"Beyaz tenli ve beyaz yüzlüdür. Onun yüzü suyu hürmetine bulutlardan yağmur istenilir.
O, öksüzlerin velisidir, dulların da sığınağıdır."

Buharı, Salim'in babasının şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), yağmur için dua ederken ben onun yüzüne bakıyor ve şairin sözünü hatırlıyordum. O esnada yağmur yağdı ve bütün oluklardan sular boşanmaya başladı. Şair şöyle demişti:

"Beyaz yüzlü ve beyaz tenlidir. Yüzü suyu hürmetine bulutlardan yağmur istenilir.
O, öksüzlerin velisi, dulların da sığınağıdır."

Bu şiir Ebu Talib'e aittir.

Buharı, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Cuma günü bir adam mescide girdi. Minber'in yanına geldi Rasûlullah da ayakta hutbe irad ediyordu. O da yürüyerek Rasûlullah'm karşısına gitti ve:

- Ya Rasulallah; mallar mahvoldu, yollar kesildi, dua et de Allah bize yağmur yağdırsın.

Adamın, böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), ellerim kaldırarak şöyle dua etti: v

- Allah'ım, bize yağmur yağdır. Allah'ım, bize yağmur yağdır. Allah'ım, bize yağmur yağdır,

Enes diyor ki: Vallahi o esnada gökte bir tek bulut göremiyorduk, bizimle Sel' dağı arasında ne bir ev, ne de bir yurt vardı. Nihayet Sel' dağının arkasından, kalkan gibi bulutlar göründü. Bu bulutlar, göğün ortasına gelince yayıldılar. Daha sonra yağmur yağmaya başladı. Allah'a yemin ederim ki, altı gün süreyle güneş göremedik. Sonra aynı adam, ertesi cuma günü tekrar aynı kapıdan mescide geldi. Rasûlullah, yine minberde hutbe irad etmekteydi. Adam yürüyerek Rasûlullah'm karşısına gelip şöyle dedi;

- Ya Rasulallah, mallar mahvoldu, yollar kesildi. Allah'a dua et de yağmuru durdursun.

Adamın böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.) ellerini kaldırarak şöyle dua etti:

- Allah'ım, çevremize yağdır, üzerimize yağdırma. Allah'ım, tepelerin ve dağların üzerine, yüksek yerlerle, ağaçlık yerlere yağdır.

Bunun üzerine yağmur kesildi. Biz de güneş altında dolaşmaya çıktık. - Şürayk diyor ki: Enes'e şöyle sordum:

- İkinci cuma günü gelen adam, ilk cuma günü gelen adam mıydı?

- Bilmiyorum.»

Buharî, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.), bir cuma günü hutbe irad etmekteyken adamın biri gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Yağmur yağmıyor, kuraklık başladı. Allah'a dua et de bize yağmur yağdırsın.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) dua etti. Üzerimize yağmurlar yağmaya başladı. Evlerimize ulaşamıyorduk. Ertesi cumaya kadar yağmur sürekli yağdı. Ertesi cuma günü aynı adam veya bir başkası kalkıp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Allah'a dua et de yağmuru bizden uzaklaştirsin. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Allah'ım, üzerimize değil de çevremize yağdır, diye dua etti. Ben de bulutların sağa sola dağıldıklarını, dağılırken de yağmur yağdırdıklarını ama Medinelilerin üzerine yağmadığını gördüm.»
Buharî, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Adamın biri, Rasûlullah (s.a.v)'a gelerek şöyle dedi:
- Davarlar mahvoldu, yollar kesildi. Allah'a dua et. Rasûlullah dua etti. O cumadan ertesi cumaya kadar yağmur yağdı.
Sonra adam gelip şöyle dedi:
- Evler yıkıldı, yollar kesildi, davarlar mahvoldu. Allah'a dua et de yağmuru durdursun.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dua etti:
- Allah'ım, tepelerin, yüksek yerlerin, vadilerin, ağaçlık yerlerin üzerine yağdır.
Bu dua üzerine bulutlar, Medine üzerinden bir perde gibi çekilip gittiler."
İmam Ahmed b. Hanbel, Humeyd'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: Enes'e şöyle bir soru soruldu:
- Rasûlullah (s.a.v.) (dua esnasında) ellerim kaldırır mıydı?
- Bir cuma gününde Rasûlullah (s.a.v.)'a şöyle denildi: Yağmur yağmaz oldu, yer kuraklaştı, mal mahvoldu! Rasûlullah (s.a.v.) da ellerini kaldırıp duaya başladı. Öyle ki, koltuk altlarının beyazlığı göründü. Yağmur duası yapmaya başladı. O esnada biz, gökte bir tek bulut dahi göremiyorduk. Namazı tamamlamadan önce yağmurlar sağnak halinde yağmaya başladı. Öyle ki, genç adamlar bile mescitten evine nasıl ulaşabileceklerini düşünmeye başladılar. Ertesi cuma günü bu defa insanlar şöyle dediler:
- Ya Rasulallah, fazla yağmur yağdığından evler yıkıldı, yolcular yolda kaldı.
Rasûlullah (s.a.v.), ademoğlunun çabuk usanmasından dolayı gülümsedi ve şöyle dua etti:
- Allah'ım, üzerimize değil de çevremize yağdır.
Bu dua üzerine bulutlar, Medine üzerinden çekilip gittiler." Bunlar, mütevatir yolla Enes b. Malik'ten rivayet edilen hadislerdir ve hadis imamları nezdinde kesinlik ifade ederler.
Beyhakî, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Arabinin biri gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Vallahi biz sana geldik. Böğürecek develerimiz, süt içecek çocuklarımız kalmadı. Hepsi Öldüler.
Sana geldik. Kadınlarımızın göğüslerinden kan akıyor. Çocuk anaları, çocuklarına bakamaz oldular. Genç delikanlılar, açlıktan ötürü haysiyetlerini kaybedip avuç açtılar. Açlıktan zayıf düştüler, ayakta duramaz oldular.
Yanımızda Ebu Cehil karpuzundan ve değersiz otlardan başka bir yiyecek kalmadı ki insanlar yesin.
Kaçıp sana geldik, insanların kaçıp gidecekleri yer ancak peygamberlerdir.
Adamın böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), abasını sürüyerek minbere çıktı. Allah'a hamd ü senada bulunduktan sonra ellerini semaya kaldırıp şöyle dua etti:
- Allah'ım, bize doyurucu, kandırıcı, verimli, her tarafı kaplayıcı, çabuk, acil, gecikmesiz, faydalı, zararsız bir yağmur yağdır ki, hayvanların memelerine süt doldursun, ekinleri yerden bitirsin,' Ölümünden sonra yeri tekrar canlandırsın.
Allah'a yemin ederim ki Rasûlullah (s.a.v.), ellerini göğsünün üzerine indirmeden gök, yapraklarım yere bıraktı. Yağmurlar yağdı. Oradaki insanlar bağrışmaya başladılar:
- Ya Rasulallah, boğulduk, boğulduk!..
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), ellerini tekrar semaya kaldırıp şöyle dua etti:
- Allah'ım, üzerimize değil de çevremize yağdır.
Bu dua üzerine bulutlar Medine üzerinden çekilmeye başladılar. Taç gibi Medine'yi çevrelediler. Rasûlullah (s.a.v.) da arka dişleri görünecek şekilde gülmeye başladı, sonra şöyle dedi:
- Allah, Ebu Talib'in hayrım versin, eğer hayatta olsaydı bu durumdan gözleri aydınlanıp sevinecekti. Onun şiirini kim okuyacak?
Ebu Talib oğlu Ali kalkıp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah herhalde sen onun şu şirini kastediyorsun:
"Beyaz yüzlü ve beyaz tenlidir. Yüzü,suyu hürmetine yağmur yağması istenilir. Yetimlerin velisi, dulların sığınağıdır. Haşimüerden mahvolmuşlar, ona sığınırlar. Onlar, onun yanında nimet ve lütuf içindedirler. Allah'ın Ka'be'sine yemin ederim ki, siz yalan söylediniz.
Muhammed, yalnız bırakılmayacaktır. Onun uğruna savaşıp mücadele vereceğiz.
Onun çevresinde ölüp yere düşmedikçe, onu size teslim etmeyeceğiz. Çocuklarımızı ve kadınlarımızı bırakmadıkça onu bırakmayacağız."
Beni Kinane kabilesinden bir adam kalkıp şöyle dedi:
"Sana hamd olsun. Şükredenden sana hamd vardır. Peygamberin yüzü suyu hürmetine bize yağmur yağdırıldı.

O, yaratıcısı olan Allah'a öyle bir dua ile niyazda bulundu ki, o duadan ötürü gözler yuvalarında donup kalırlar. Henüz abasını toplamadan, çabucak yağmurların sağanak halinde üzerimize yağdığını gördük. Yüksek tepelerin üzerine yağan yağmurlar, bütün çevreyi kapladı. Allah, o yağmur ile Mudarhların imdadına yetişti.
Amcası Ebu Talib'in de dediği gibi o, beyaz tenli ve parlak alınlıdır.
Onun yüzü suyu hürmetine Allah, bulutlardan sağanak yağmurları yağdırdı. Bu gözle görülen şey, haber gibidir. Kim Allah'a şükrederse, daha fazla nimete kavuşur. Kim de nankörlük ederse Allah'ın cezasına rastlar."
RasûluUah (s.a.v.), bu şiiri dinledikten sonra şöyle dedi: "Bu güzel bir şairdir. Ey kişi! Sen güzel bir şiir söyledin."
Bu ifadelerde gariblik vardır. Önceki sayfalarda Enes'ten nakletmiş olduğumuz sahih ve mütevatir rivayetlere benzememektedir. Şayet bu hıfzedilmiş ise, başka bir kıssadır. Öncekilerden apayrıdır. Doğrusunu Allah bilir.
Hafiz el-Beyhakî Ebu Bekr b. Haris kanalı ile Ebu Vecre Yezid b. Ubeyd es-Sülemî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Tebük gazvesinden dönünce yanma Beni Feza-re kabilesinin heyeti geldi. Heyette on küsur adam vardı. Harice b. Hısn ile Hür b. Kays da bu heyette idi. Hür, heyettekilerin yaşça en küçüğü olup TJyeyne b. Hısn'ın kardeşi oğlu idi Heyettekiler, Ensâr'dan Remle binti Haris'in evine misafir oldular. Zayıf ve bitkin develer üzerinde gelmişlerdi. Kuraklığa maruz kalmışlardı. İslam'ı kabul ederek Rasûlullah'a geldiler. Rasûlullah (s.a.v.), onlara memleketlerinin durumunu sordu. Onlar da şöyle cevap verdiler:
- Ya Rasulallah, memleketimiz kuraklığa maruz kaldı. Canlılarımız susuz kaldılar. Çoluk çocuğumuz çıplak kaldı. Davarlarımız mahvoldu. Rabbine dua et de bize yağmur yağdırsın. Bizim için Rabbinden şefaat dile ki, Rabbin de senin yanında şefaatçi olsun.
Rasûlullah (s.a.v.), onların böyle demeleri üzerine şöyle karşılık verdi:
- Sübhanallah! Yazıklar olsun sana, sen nasıl olur da Rabbimi bana şefaatçi kılarsın? Rabbîmiz kimin yanında şefaatçilik yapar? Oysa O'ndan başka ilah mevcut değildir. O'nun Kürsü'sü, göklerle yeri kapsamıştır. O'nun ululuk ve yüceliğinin karşısında Kürsü'sü, — güçlü adamın ağır yük altında ıhlayıp poflaması gibi - ıhlayıp poflar, cızırdar. Cenâb-ı Allah, sizin bu korkunuzdan dolayı gülüyor ve yardımınıza da çabuk gelecektir.
Arabi dedi ki:
- Ya Rasulallah, Rabbimiz bize gülüyor mu?
- Evet.
- Ya Rasulallah, hayır için gülen Rabbimizden mahrum olmayalım.
Arabi'nin böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.) güldü. Kalkıp minbere çıktı. Biraz konuştuktan sonra ellerini dua için semaya kaldırdı. Rasûlullah (s.a.v.), sadece yağmur duası yaparken ellerini kaldırırdı. Evet, ellerini kaldırdı. Öyle ki, koltuk altlarının beyazlığı görüldü. Yaptığı duadan akılda kalan cümleler şunlardır:
"Allah'ım, beldeni ve hayvanlarını sula, rahmetini yay, Ölü beldeni canlandır. Allah'ım, bize imdada yetişici, kandırıcı, meraları otlatıcı, her tarafi kaplayıcı, geniş, çabuk, gecikmesiz, faydalı, zararsız bir yağmur yağdır. Allah'ım, azab yağmuru değil de rahmet yağmurunu yağdır. Yıkma, boğma, mahvetme yağmurunu yağdırma. Allah'ım, bize yağmur yağdır. Düşmanlara karşı uize yardım et."
Bu duadan sonra Ebu Lübabe b. Abdülmünzir kalkıp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah; hurmalarımız kurutma yerlerindedir. (Yani yağmur yağmasın.)
Rasûlullah (s.a.v.):
- Allah'ım bize yağmur yağdır, dedi. Ebu Lübabe tekrar kalkıp:
- Ya Rasulallah, hurmalarımız kurutma yerlerindedir, dedi ve bu sözünü üç kez tekrarladı. Rasûlullah (s.a.v.) da:
- Allah'ım, bize yağmur yağdır, diye duasına devam etti. Nihayet Ebu Lübabe, îzarını çıkarıp çıplak olarak gitti ve hurma kurutma yerine yağmur sızacak deliği izan ile kapattı."
Hadisin ravisi Ebu Vecre Yezid b. Ubeyd es-Sülemî diyor ki: «Allah'a yemin ederim ki gökte bulut falan yoktu. Bulunduğumuz mescid ile Sel' dağı arasında da herhangi bir ev veya oda yoktu. Dua üzerine Sel' dağının gerisinden, kalkan misali bulutlar görünmeye başladı. Bulutlar semanın ortasına gelince yayıldı. Mesciddekiler de bu manzarayı seyrediyorlardı. Sonra bulutlardan yağmur yağmaya başladı. Vallahi altı gün süreyle Medine'liler güneş yüzü göremediler. Ebu Lübabe de çıplak olarak kalkıp hurma kurutma yerine gitti ve içeriye su sızacak yeri izanyla kapattı ki hurması oralarda ıslanıp dışarı dökülmesin. Adamın biri de dedi ki:
- Ya Rasulallah, mallar helak oldu, yollar kesildi.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), minbere çıkıp ellerini kaldırdı, dua etti. Öyle ki, koltuk altlarının beyazlığı görüldü. Duasına şöyle başladı:
- Allah'ım, üzerimize değil de çevremize yağdır. Allah'ım, tepelerin, yüksek yerlerin, vadilerin içlerine, ağaçlıklara yağdır.
Bu dua üzerine Medine üzerindeki bulutlar bir perde gibi çekilip
gittiler.»
Bu ifadeler, Müslim el-Mülâfnin Enes'ten yaptığı rivayetteki ifadelere benzemektedir. Bazı cümleleri, Ebu Davud'un sünenindeki riva-yetlerce de teyid edilmiştir. Yine bazı cümleler, Ebu Rezin el-Ukaylî tarafından rivayet edilen hadisle de teyid edilmiştir. Doğrusunu Allah bilir.

"Delail" adlı eserde Hanz Ebu Bekr el-Beyhakî, Said b. Müseyyeb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Bir cuma günü Rasûlullah (s.a.v.) yağmur duası yaptı ve şöyle dedi:
- AUah'ım, bize yağmur yağdır. Allah'ım, bize yağmur yağdır. Ebu Lübabe de kalkıp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, hurmalarımız kurutma yerlerindedir. Rasûlullah, bu duayı yaparken gökte herhangi bir bulut parçası görmüyorduk. Yine Rasûlullah:
- Allah'ım, bize yağmur yağdır, diye duasına devam etti. Ebu Lübabe de kalkıp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, hurmalarımız kurutma yerindedir. Rasûlullah (s.a.v.) da:
- Allah'ım, Ebu Lübabe kalkıp hurma kurutma yerindeki su sızma deliğini izanyla tıkayıncaya kadar bize yağmur yağdır, diyerek duasını tekrarladı. Bu dua üzerine gökten sağnak halinde yağmurlar yağdı. Gök âdeta boşaldı. Rasûlullah, bize namaz kıldırdı. Cemaat da Ebu Lü-babe'ye gidip şöyle dediler:
- Ey Ebu Lübabe, sen Rasûlullah (s.a.v.)'m dediği gibi çıplak olarak kalkıp hurma kurutma yerine gidip oradaki su sızma deliğini iza-nnla tıkamadıkça, vallahi gökteki yağmurlar durmayacaktır!
Ebu Lübabe de çıplak olarak kalkıp gitti. Hurma kurutma yerindeki su sızma deliğini izanyla tıkada. Bunun üzerine yağmurlar kesildi.»
Bu, hasen bir seneddir. îmana Ahmed b. Hanbel ile diğer hadis ki-taplarının sahipleri, bunu rivayet etmemişlerdir. Doğrusunu Allah bilir.
Böyle bir yağmur duası, Tebük gazvesi dönüşünde yolda iken de cereyan etmişti. Nitekim Abdullah b. Vehb, Abdullah b. Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hattab oğlu Ömer'e şöyle denildi:
- Bize zorluk saatinden (yani Tebük gazvesinden) bahset. Ömer de şöyle dedi:
- Şiddetli sıcaklarda Tebük gazvesine gittik. Bir konağa indik. Orada çok susadık. Susuzluktan ötürü boyunlarımızın kopacağını zannettik. Öyle ki, bizden bîri içmek için su aramaya gitti. Yükleri araştırdı. Su bulamadı, neredeyse boynunun kopacağını zannetti. Hatta öyle olduk kî, adamın biri devesini boğazlıyor, onun işkembesini sıkarak içindeki su sızıntısını içiyor, sonra da kalan kısmı göğsünün üzerine koyuyordu. Ebu Bekir es-Sıddık da şöyle dedi:
- Ya Rasuiallah, doğrusu Cenâb-ı Allah, seni hayır dua yapmaya ahştırmıştır. Sen de bizim için Allah'a dua et.
- Sen dua etmemi ister misin?
- Evet.
Ebu Bekir'in böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), ellerini semaya kaldırdı. Yağmur yağmadan ellerini indirmedi. Uzun uzadıya dua etti. Sonra gökten sağanak halinde yağmurlar yağmaya başladı. Yanlarındaki su kaplarını doldurdular. Sonra çıkıp etrafa baktık. Yağmurun, bulunduğumuz ordugahın dışına yağmadığını gördük."
Bu, sağlam ve kuvvetli bir seneddir.
Vakidî dedi ki: «Tebük gazvesinde Müslümanlarla beraber 12.000 deve, bir o kadar da at vardı. Askerler 30.000 kişi idiler. Her yeri kaplayıp toprağı doyuracak miktarda gökten yağmur yağdı. Vadiler dolup taştı. Bu da sıcakların çok şiddetli olduğu bir mevsimde vuku bulmuştu. Allah'ın salat-ü selamı Rasûlullah'm üzerine olsun.»
Rasûlullah (s.a.v.)'ın buna benzer birçok mucizeleri vardır ve bu hususlar sahih hadislerle sabittir. Allah'a hamd olsun.
Önceki sayfalarda da anlatıldığı gibi Kureyşlüer asi oldukları zaman Rasûlullah (s.a.v.), onlara beddua etti. Cenâb-ı Allah'tan - Yusuf peygamberin yedi yıl süren kuraklığı gibi - onlara bir kuraklık musallat etmesini diledi. Bunun üzerine Kureyşlilere kuraklık isabet etti. Bu kuraklık, herşeyi kasıp kavurdu. Neticede onlar kemik, ot ve benzeri şeyleri yemek mecburiyetinde kaldılar. Sonra Ebu Süfyan, şefaat dileyerek Rasûlullah'a geldi ve kendileri için hayır duada bulunmasını istedi. Rasûlullah da onlara dua etti ve bu musibet üzerlerinden kalktı.
Buharı, Hasan b. Muhammed kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Müslümanlar kıtlığa maruz kaldığı zaman Hattab oğlu Ömer, yağmur duasına giderken Hz. Abbas'ı da götürür, onun yüzü suyu hürmetine yağmur yağdırmasını Allah'tan dileyerek şöyle dua ederdi: "Allah'ım, daha önceleri biz Peygamberimiz'in yüzü suyu hürmetine senden bize yağmur yağdırmanı isterdik. Sen de bize yağmur yağdırırdın. Şimdi de Peygamberimiz'in amcasını şefaatçi olarak araya koyuyoruz ve senden bize yağmur yağdırmanı istiyoruz." Ömer'in böyle dua etmesi üzerine Cenâb-ı Allah, Müslümanlara yağmur yağdırdı. [8]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/59-61.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/62-76.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/77-79.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/80.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/81-87.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/88-96.

[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/96-103.

[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/103-125.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Rasûlullah (S.A.V.)'In Arzi Mucizeleri
Kuba'daki Kuyuda Görülen Bereket
Peygamber (S.A.V.)'İn Yemekleri Çoğaltıp Bereket Katması
Peygamber (S.A.V.)'În Ümmü Süleymiçîn Yağı Çoğaltması
Ebu Talha El-Ensârî'nîn, Rasûlullah'a Ziyafet Vermesi
Hz. Fatımatntın Evinde Yemeğin Çoğaltılması
Rasûlullah (S.A.V.)'In Evinde Cereyan Eden Başka Bir Olay
Ebu Bekir Eş-Sıddık'ın Evindeki Yemek Tabağında Görülen Bereket
Yolculukta Yemeğin Bereketlenip Çoğalması
Cabîr'in Babasının Borcu Ve Hz. Peygamber'in Hurmaları Bereketlendirmesi
Selman-I Farisî'nin Mükâteblîk Borcunun Karşılanması İçin Altın Parçasının Çoğaltılması
Ebu Hüreyre'nîn Dağarcığındakî Hurmalarının Çoğaltılması
Yemeğin Bereketlenmesine Dair Diğer Bazı Hadîsler
Paçanın Bereketlenmesi
Ağaçların Rasûlullah'a İtaat Etmesi
Hurma Ağacının Rasûlullah"A Olan Sevgisi Ve Ayrılığına Dayanamayışı Yüzünden İnlemesi
Rasûlullah'ın Avucunda Çakıl Taşlarının Tesbîh Edîşî
Hz. Peygamber'în Nübüvvet Delillerinden Olan Hayvanlarla İlgîli Mucizeleri Kaçan Devenin Gelip Rasûlullah'a Şikayette Bulunarak Secde Etmesi
Deve Kıssasıyla İlgili Garîb Bir Hadis

Rasûlullah (S.A.V.)'In Arzi Mucizeleri

Bu mucizelerin bir kısmı, cansız varlıklarla ilgili olup bir kısmı da canlı varlıklarla ilgilidir. Cansız varlıklarla ilgili mucizesine örnek olarak birçok yerde ve çeşitli şekillerde suyu çoğaltmasını gösterebiliriz. Bu hadiseleri senedleriyle nakledeceğiz. Önce bundan işe başladık, çünkü bu daha münasiptir. Zira daha önce.Rasûlullah'ın yağmur duası yaptığını ve Cenâb-ı Allah'ın da onun bu duasına icabet ettiğini söylediğimiz için şimdi de bunu, o mucizesinin peşi sıra zikretmemiz gerekiyor.

Buharı, Abdullah b. Mesleme tariki ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.)'ı gördüm. İkindi namazının vakti gelmişti. İnsanlar abdest almak için su aradılar. Ama bulamadılar. Rasûlullah (s.a.v.)'a bir su kabı getirildi, elini o kabın içine koydu. İnsanların o kaptan su almalarını emretti. Parmaklarının altından su fışkırdığını gördüm. İnsanlar abdest almaya başladılar, son nefeslerine kadar hepsi o kaptan abdest aldılar."

Bunu Müslim, Tirmizî ve Neseî, çeşitli yollarla Malik'ten rivayet etmişlerdir; Tirmizî, bunun hasen ve sahih olduğunu söylemiştir.

İmam Ahmed b. Hanbel, Yunus b. Muhammed kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), bir gün ashabından birkaç kişiyle birlikte bir yere gitti. Yolda gitmekte iken namaz vakti geldi. Abdest alacak su bulamadılar ve:

- Ya Rasulallah, abdest alacak su bulamadık, dediler.

Rasûlullah da ashabının yüzüne bakarak bu durumdan hoşlanmadıklarını gördü. Topluluktan bir adam gidip bir bardak getirdi. Bardağın içinde azıcık su vardı. Allah'ın peygamberi, o suyu alıp abdest aldı. Sonra dört parmağını bardağın üzerine uzatarak şöyle dedi:

- Gelin abdest alın.

Yanındaki topluluk gelip o bardaktan akan su ile abdest aldılar.

Hasan dedi ki: Enes'e, o topluluğun kaç kişi oldukları soruldu, o da yetmiş veya seksen kişi olduklarını ifade etti.»

İmam Ahmed b. Hanbel, îbn Ebi Adiy tarikiyle Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Namaz için ezan okundu. Evi mescide /akın olanlar kalkıp evlerine giderek abdest aldılar. Evleri mescide uzak olanlar da mescitte kaldılar. Rasûlullah (s.a.v.)'a taştan yapılma küçücük bir su kabı getirildi. Küçük olduğu için ellerini açarak kabın içine sokamadı. Bunun üzerine yumarak ellerini kabın içine koyup su aldı ve abdest aldı. Kendisinden sonra oradaki cemaat da o küçücük kaptaki su ile abdestlerini aldılar.

Hümeyd dedi ki: Oradaki cemaatın kaç kişi oldukları Enes'e sorulunca; o, cemaatın seksen veya daha fazla kişi olduklarını ifade etti.»

İmam Ahmed b. Hanbel, Muhammed b. Cafer kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

«Rasûlullah (s.a.v.), Zevrâ'da idi. Ona, içinde su bulunan bir kap getirildi. Parmakları o kabın üstünü kapatamıyordu. Ashabına o kaptaki su ile abdest almalarını emretti. Kendisi de avucunu suyun içine koydu. Su, parmak aralarından ve uçlarından fışkırmaya başladı. Nihayet oradaki cemaatın tamamı o su ile abdest aldı.

Katade diyor ki: Ben, Enes'e şöyle bir soru sordum:

- Orada bulunan sizler kaç kişiydiniz?

- Biz 300 kişiydik.»

Buharı, Malik b. İsmail tariki ile Bera b. Azib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

Hudeybiye gününde 1400 kişiydik. Hudeybiye bir kuyudur ki, ondan su çektik. Öyle ki, içinde bir tek damla bile su bırakmadık. Sonra Rasûlullah (s.a.v.) gelip kuyunun yanı başına oturdu. Biraz su getirilmesini emretti. Getirilen suyu ağzına alıp çalkaladı

Sonra kuyuya boşalttı. Çok beklemeden kuyudan su çekmeye başladık. Kana kana su içtik, bineklerimiz de suya kandılar.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Affan ve Haşim kanalı ile Bera b. Azib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir seferde Rasûlullah (s.a.v.) ile beraber idik. Yolda suyu az bir kuyuya geldik. Sonuncuları ben olan altı kişi, su çıkarmak için o kuyuya indik. Üst taraftan bize bir kova sarkıtıldı. Kovayı sarkıtan adam:
- Rasûlullah, kuyunun yanı başındadır, dedi. O kovaya yarıya, ya da üçte ikisine kadar su koyduk ve Râsûlullah'a gönderdik. Ben de boğazıma biraz su akıtabilmek için kabımı dibe daldırdım, ama birşey bulamadım. Kabı, Râsûlullah'a gönderdik. İçine elini daldırdı. Birşeyler söyledi. Sonra kovayı tekrar bize gönderdi. Kuyudan sular fışkırmaya başladı. Öyle ki içimizden birinin kuyunun içinde elbiselerini çıkardığını gördüm. Sonra o kuyu taşarak nehir gibi akmaya başladı.»
Bunun senedi, sağlam ve kuvvetlidir. Öyle anlaşılıyor ki bu, Hudeybiye gününde vuku bulan hadiseden başka bir kıssadır. Doğrusunu Allah bilir.
İmam Ahmed b'. Hanbel, Sinan b. Hatim kanalı ile Cabir b. Abdullah el-Ensârf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah'm sahabeleri, susuzluklarını dile getirip şikayette bulundular. Rasûlullah da büyük bir su tası getirilmesini emretti. Getirilen su tasma biraz su döktü, elini de tasın içine koydu ve:
- Haydi gelin de su alın, dedi. İnsanlar gelip su almaya başladılar. Rasûlullah'm parmakları arasından, pınardan fışkırır gibi su fışkırmakta olduğunu gördüm.»
Müslim, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah. (s.a.v.)la birlikte bir yolculuğa çıktık. Geniş bir vadiye indik. Orada mola verdik. Rasûlullah (s.a.v.), def-i hacete gitti. Peşi sıra bir ibrik su götürdüm. Etrafına bakındı. Kendini örtecek bir şey göremedi. Vadinin yamacında iki ağaç gördü. Onlardan birine doğru gidip dallarından birini tuttu ve: "Allah'ın izniyle bana itaat et." dedi. Ağacın dalı da güdücüsüne itaat eden, burnu tahtayla bağlanmış yularlı deve gibi itaat etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), diğer ağaca gidip dallarından birini tuttu ve: "Allah'ın izniyle bana itaat et." dedi. Ağacın dalı da ona itaat etti. Rasûlullah (s.a.v.), iki ağaç arasındaki orta yere gelince, dalları birbirine yaklaştırdı ve: "Allah'ın izniyle birbirinize kaynayın." dedi. Her iki ağacın dallan da birbirine kaynadılar. Rasûlullah'm, yakınında olduğumu hissetmesinden ve bu sebeple oradan uzaklaşmasından korktuğum için bîr kenara çekilip kendi kendime konuşmaya başladım. Aniden yan taranma bakınca Rasûlullah'm orada durduğunu gördüm ve ağaçların birbirlerinden ayrıldıklarım fark ettim. Ağaçlardan her biri diğerinden kopup kendi gövdesi üzerinde doğruldu. Rasûlullah (s.a.v.) da durdu ve ağaçlara başıyla sağa ve sola doğru işaret etti. Sonra yanıma gelip durdu ve şöyle dedi:
- Ey Cabir! Sen benim nerede durduğumu gördün mü?
- Evet, ya Rasulallah.
- Öyleyse şu iki ağaca git ve herbirinden birer dal kopar. Buraya gel, durduğum yerde durduktan sonra dallardan birini sağma, birini de soluna koyarak yere dik.
Ben de kalkıp bir taşı elime aldım, ucunu kırıp keskinledim. Bunu rahatlıkla yaptım. Bıçak gibi yaptıktan sonra iki ağaca gittim. Her birinden bir dal kopardım. Dalları alıp Rasûlullah'm durduğu yere geldim. Dallardan birini sağımdaki, diğerini de solumdaki yere diktim. Sonra Rasûlullah'm yanma giderek:
- Emrini yerine getirdim ya Rasulallah, dedim ve:
- Peki ama bunu yapmamı niçin bana emrettin? diye sordum. Bana şöyle cevap verdi:
- îki mezara uğradım. Mezardaki adamların azab çekmekte olduklarım gördüm. Bu iki taze daim mezarları üzerinde durduğu sürece şefaatim sayesinde üzerlerinden azabın kaldırılmasını istedim.
Ordugaha geldik. Rasûlullah (s.a.v.), bana şu buyruğu verdi:
- Ey Cabir, abdest almaları için insanlara çağrıda bulun. Ben de şöyle çağrıda bulundum:
- Haydi abdest alın, haydi abdest alın, haydi abdest alın. Abdest almayacak mısınız?
Ben de Rasûlullah'a şöyle dedim:
- Kervanda bir damla dahi su göremedim,
Ensâr'dan bir adam, Rasûlullah (s.a.v.) için üç ayaklı bir sehpada kab içinde suyu serinletiyordu. Rasûlullah bana dedi ki:
- Falan Ensârf nin yanma git. Onun su serinletme kabında su bulunup bulunmadığına bak.
Ben de o adamın yanına gittim. Kabına baktım. Kabındaki çatlak yerde sadece bir damla su vardı. Eğer onu da boşaltsaydım kuru yerler onu içerdi. Rasûlullah'a gelip şöyle dedim:
- Ya Rasulallah, o adamın kabında sadece bir tek damla su gördüm. Eğer onu da oynatsaydım kuru yere geçen o damla su kaybolurdu.
- Git, onu bana getir.
Gittim, o kabı getirdim. Rasûlullah, içinde tek damla su bulunan kabı eline aldı. Birşeyler söylemeye başladı, ama neler dediğini anlayamadım. Eliyle beni iteledi. Sonra kabı bana verdi ve şöyle dedi:
- Ey Cabir, büyük bir kazan getirmeleri için insanlara çağrıda bulun.
Ben de şöyle seslendim:
- Ey kervandaki adamlar, büyük kazanı getirin!
Cemaat, o büyük kazam alıp getirdi. Rasûlullah'm önüne koyduk. Rasûlullah da elini kazana şöylece koyup yaydı, parmaklarını açtı ve sonra kazanın dibine yerleştirdi ve şöyle dedi:

- Ey Cabir, Bismillah diyerek kabı al, elimin üzerine dök. Ben de Bismillah diyerek kabı alıp elinin üzerine döktüm Parmakları arasından suyun fışkırmakta olduğunu gördüm. Sonra kazan taştı. Rasûlullah bana şöyle dedi:
- Ey Cabir, suya ihtiyacı olan varsa gelsin, diye ünle. İnsanlar geldiler, su içtiler. İhtiyaçlarını temin ettiler. Nihayet suya kandılar. Ben de:
- Suya ihtiyacı olan kimse kaldı mı? diye sordum. Ses çıkaran olmayınca da Rasûlullah (s.a.v.), elini dolu kazandan çıkardı.
Yine bir defasında insanlar açlıklarını dile getirip Rasûlullah'a şikayette bulundular. Rasûlullah da onlara:
- Umulur ki Allah, size yemek yedirecektir, dedi.
Nihayet Sif el-Bahr denen yere vardık. Deniz dalgalandı ve büyük bir balığı kıyıya attı. Ateş yaktık, etini pişirdik. Doyasıya yedik. Ben ve arkadaşlarımdan dört kişi (Cabir bunların adlarını birer birer saymaktadır.) balığın göz çukuruna girip saklandık, hiç kimse bizi göremedi.
Sonra çıkıp kaburga kemiklerinden birini aldık. Kavis yaparak yere koyduk. Sonra kervandaki en büyük devenin getirilmesini, yüklü olan bu deveye en uzun boylu adamın bindirilmesini ve böylece kemer şekline soktuğumuz balığın kaburga kemiğinin altından geçmesini söyledik. Adam geçti, başını bile eğmedi.»
Buharı, Musa b. İsmail kanalı ile Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hudeybiye gününde insanlar susadılar. Peygamber (s.a.v.)'in önünde de küçük bir su kabı vardı. Oradan abdest alıyordu. İnsanlar o suya saldıracak gibi oldular. Peygamber (s.aw.) onlara:
- Sizin neyiniz var? diye sorunca, onlar da:
- Yanımızda abdest almak ve içmek için su yok. Sadece senin önündeki şu su var, dediler. Onların böyle söylemeleri üzerine Peygamber (s.a.v.), elini o küçük kaba daldırdı. Parmaklan arasından pınar gibi sular fışkırmaya başladı. Biz de o suları içtik ve abdest aldık.
Hadisin ravilerinden Salim b. Ebi Ca'd diyor ki: Ben Cabir'e şöyle sordum:
- Siz o gün kaç kişiydiniz?
- Biz 100.000 Mşi de olsaydık o gün o su bize yeterdi, ama biz 1500 kişiydik.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Günün birinde Rasûlullah (s.a.v.) ile birlikte gazaya gittik (veya sefere çıktık). O gün 1200 küsur kişi idik. Namaz vakti geldi. Rasûlullah (s.a.v.):
- Yanınızda su var mı? diye sordu. Adamın biri koşarak içinde azıcık su bulunan bir ibrik getirdi. Rasûlullah (s.a.v.), ibrikteki suyu bardağa koydu ve o suyla abdest aldı. Abdestini mükemmel bir şekilde tamamladı. Abdestini tamamladıktan sonra bardağı yerinde bıraktı, insanlar gelip bardağın yanında toplanarak, "Mesnedin, mesnedin." dediler. Rasûlullah (s.a.v.), onların böyle dediklerini işitince:
- Yavaş olun, kendinize gelin bakalım, dedi. Elini de suya daldırdı, sonra Bismillah diyerek:
- Abdestinizi eksiksiz olarak alın, diye emretti.
Cabir diyor ki: Gözlerimi elimden alarak beni imtihan eden Allah'a yemin ederim ki, o gün Rasûlullah'm parmakları arasından pınar gibi su fışkırdığını gördüm. Oradaki cemaatın tamamı abdestlerini almadan o, elini su kabından çekmedi.»
Ahmed b. Hanbel, Hüseyin el-Aşkar kanalı ile îbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) sabahladığında ordugahta su yoktu. Adamın biri gelip:
- Ya Rasulallah, ordugahta askerlerin yanında su yok, dedi. Rasûlullah da ona şöyle sordu:
- Senin yanında hiç su var mı?
- Evet, var.
- Öyleyse o suyu bana getir.
Adam, içinde azıcık su bulunan bir kabı Rasûlullah (s.a.v.)'a getirdi. O da parmaklarım su kabının içine koydu ve kapta parmaklarım açtı. Sonra parmaklarının arasından pınardan fişkırırcasma sular fışkırmaya başladı. Bundan sonra BilaTe şu emri verdi:
- İnsanlara duyur ki, gelsinler de şu mübarek abdesti alsınlar.»
Buharî, Muhammed b. Müsenna tariki ile Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Biz, ayetleri bereket için sayardık. Siz ise korkutmak için sayıyorsunuz. Bir seferde Rasûlullah (s.a.v.) ile beraber idik. Su azaldı.
- Fazla su isteyin, dedi. Yanma, içinde azıcık su bulunan bir kap
getirdiler. Elini kaba koydu. Sonra şöyle dedi:
- Mübarek, temizleyici suya gelin. Yüce Allah'ın bereketine gelin. Rasûlullah'm parmaklan arasından su fışkırmakta olduğunu gördüm. Yenmekte olan yemeğin teşbihini duyardık.»
Bunu, Tirmizî, Bündar vasıtasıyla îbn Ahmed'den rivayet etmiş olup hasen ve sahih olduğunu söylemiştir.
Buharî, Ebu'l-Velid kanalı ile İmran b. Husayn'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir seferde Rasûlullah (s.a.v.) ile birlikteydik. Gece karanlığı basınca uykuya daldık. Sabah olunca da uyanamadık. Uyku gözlerimize galib geldi. Güneş yükseldikten sonra uyanabildik. İlk olarak Ebu Bekir uyanmıştı. Rasûlullah'ı uyandırmak istemiyordu. Rasûlullah'm kendiliğinden uyanmasını bekliyordu. O esnada Ömer uyanmıştı. Ebu Bekir onun yanı başında

oturmuş, tekbir getirmeye başlamış, sesini yükseltmiş, nihayet Rasûlullah (s.a.v.) da uyanmış idi. Rasûlullah (s.a.v.) uyanınca yanımıza gelip bize sabah namazını (kaza olarak) kıldırdı. Ancak arkadaşlarımızdan biri yanımızdan uzaklaştı. Bizimle beraber sabah namazını kılmadı. Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- Ey falan! Bizimle beraber namaz kılmana engel olan şey neydi? diye sorunca, adam:
- Cünüb oldum, dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), temiz toprakla teyemmüm etmesini emretti. Adam teyemmüm etti, sonra namaz kıldı.
Rasûlullah (s.a.v.), beni önündeki bir bineğe bindirdi. Çok susamıştık. O sırada yan taraflarında su dolu iki tulum bulunan bir hayvana binmiş, ayaklarını sallaya sallaya gelen bir kadına rastladık. Ona:
- Su nerede? diye sorduk.
- Buralarda su yok, dedi.
- Suyun yeri çok mu uzak? dedik.
- Bir gün bir gecelik mesafededir, dedi.
- Haydi, Allah'ın peygamberinin yanına gidelim, dedik.
- Allah'ın peygamberi ne demektir? dedi.
Onu daha fazla konuşturmadan Rasûlullah'm yanına götürdük. Kadın bize ne söylediyse Efendimize de onu söyledi. Ancak ona fazla olarak:
- Kocam öldü, çocuklarım yetimdir, dedi.
Allah'ın rasûlü, tulumların indirilmesini emretti ve aşağıdaki ağızlarına elini sürdü. Kırk kişi kadardık. Hepimiz hem içtik, hem de kırba ve mataralarımızı doldurduk. Ancak hiçbir deveye su vermedik. Tulumlar olduğu gibi dolu duruyordu. Eksilme olmuyordu. Rasûlullah (s.a.v.) bize:
- Kadına yardım edin, dedi.
Aramızda birçok ekmek parçası ve kuru hurma topladık. Kadın, bunları alıp götürdükten sonra kavmine:
- İnsanların en büyücüsüne rastladım veyahut onların dedikleri gibi adam gerçekten peygamberdir, deyip olanları anlattı. Bunun üzerine hem kendisi, hem de kavmi Müslüman oldular.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Yezid b. Harun tariki ile Ebu Katade'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. Bize şöyle dedi:
- Yarın suya ulaşamazsanız susarsınız. Susuz kalırsınız. Bunun üzerine insanlar suya ulaşmak için hızlı yürümeye başladılar. Ben, Rasûlullah'm yanından ayrılmadım. Bineğinin üzerinde iken Rasûlullah uyuklamaya başladı. Bineği de onu eğip yere düşürecek gibi oldu. Ben de hemen ona destek olup doğrulttum. Tekrar yana eğildi. Neredeyse düşecek gibi oldu. Yine onu doğrultmak istedim. Bu defa uyandı ve sordu:
- Sen kimsin?
- Ben Ebu Katade'yim.
- Ne zamandan beri benimle beraber yoldasın?
- Geceden beri.
- Rasûlünü koruduğun gibi Allah da seni korusun. Şimdi biraz istirahat etsek iyi olur.
Böyle dedikten sonra bir ağaca doğru gitti. Ağacın altına inip uzandı ve:
- Bak bakalım hele kimseyi görebiliyor musunuz? diye sordu. - Ben de:
- İşte bir süvari, işte iki süvari, dedim ve süvarilerin sayısı yediyi bulunca, Rasûlullah (s.a.v.) onlara şöyle dedi:
- Namaz vakti bizi uyandırın.
Uykuya daldık. Sabah namazına uyanamadık. Güneş doğduktan sonra güneşin sıcaklığı bizi uykudan uyandırdı. Uyandık Rasûlullah (s.a.v.) bineğine bindi. Biz de bindik. Biraz gittikten sonra sonra Rasûlullah bineğinden indi ve:
- Yanınızda su var mı? diye sordu. Ben de şöyle cevap verdim:
- Evet, yanımda içinde azıcık su bulunan bir ibrik var.
- Onu bana getir.
İbriği getirdim. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Elinizi bu su kabına sürün. Bu su kabına sürün. Cemaat o suyla abdest aldı. Geride de bir miktar su kaldı. Bundan sonra Rasûlullah, bana şöyle dedi:
- Ey Ebu Katade, bu hadise ile sevin, ferahlan, çünkü bunun önemli bir haberi olacaktır.
Bundan sonra Bilal ezan okudu. Sabah namazının farzından önce iki rekat (sünnet) namaz kıldılar, sonra da iki rekat (farz) namaz kıldılar. Sonra Rasûlullah (s.a.v.) bineğine bindi, biz de bindik. Cemaatteki-lerden bazıları diğerlerine:
- Kusur işledik, namazımızı vaktinde kılamadık, deyince Hz, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Siz ne diyorsunuz? Eğer dünyanızla ilgili bir iş olsaydı bunu siz bilirdiniz. Ama dininizle ilgili bir iş olursa bunun hükmünü söylemek bana aittir.
Biz de dedik ki:
- Ya Rasulallah, biz kusur işleyip namazımızı vaktinde kılmadık.
- Uyku halinde kusur yoktur. Kusur, ancak uyanıklık halindedir. Böyle bir hal vuku bulursa (uykuda kalırsanız) gün doğduktan

sonra ertesi gün kılın. Ertesi günde de vakti vardır.
- Ya Rasulallah, sen dün şöyle demiştin: "Eğer suya yarın ulaşamazsanız susuz kalırsınız", "İşte insanlar suya geldiler." Ravi diyor ki: Sabah olduğunda insanlar peygamberlerini bulamadılar. Birbirlerine dediler ki:
- Rasûlullah sudadır. Cemaat arasında Ebu Bekir'le Ömer de vardı. Onlar şöyle dediler:
- Ey insanlar, Rasûlullah (s.a.v.) sizi geride bırakıp suya gitmiş değildir. Eğer siz bize uyarsanız, peşimizden gelirseniz, doğru yolu bulursunuz.
Öğle vakti sıcaklar bastırınca, Rasûlullah (s.a.v.)'ı gördüler ve şöyle dediler:
- Ya Rasulallah, susuzluktan helak olduk, boyunlarımız koptu.
- Helak olmayacaksınız. Ey Ebu Katade, ibriği getir. Ben de ibriği ona getirdim. Bana:
- Şunun kapağını aç, dedi. Ben de kapağı açıp kendisine verdim. İbrik* en kapağa su koyarak onunla insanlara içirdi. Kalabalık bastırınca, Rasûlullah (s.a.v.) onlara şöyle dedi:
- Ey insanlar, cemaate iyi davranın (izdiham meydana getirmeyin), hepiniz suya kanıp gidecektir.
Oradaki herkes su içti. Benden ve Rasûlullah (s.a.v.)'tan başka içmeyen kalmadı. Rasûlullah (s.a.v.) bana:
- Al, sen de iç, dedi. Ben de:
- Ya Rasulallah, siz için, dedim.
- Suculuk yapan en sonra içer, buyurdu.
Bu söz üzerine elinden ibriği alıp içtim. Benden sonra kendileri içti.
Sonra ibriğe baktım, içinde yine eskisi kadar su vardı. O gün ashab 300 kişi idi.
Bu hadisin ravilerinden Abdullah b. Rebah diyor ki:
Ben bu hadisi, büyük camide okumakta iken îmran b. Husayn beni
dinledi ve şöyle dedi:
- Kim bu adam?
- Ben Abdullah b. Rebah el-Ensârf yim dedim.
- Kavim, hadislerini senden daha iyi bilirler. Bak bakalım hele o geceki yedi kişiden biri ben değil miyim?
Ben bu hadisi tamamladıktan sonra îmran şöyle dedi:
- Bu hadisi, benden başka kimsenin ezberlemiş olacağına sanmıyordum.»
Hammad b. Seleme, Hümeyd et-Tavil kanalı ile Ebu Katade el-Musılfnin rivayetinde aynı şeyleri söylediğini ve rivayetine şu cümleleri eklediğini ifade etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), geceleyin istirahate çekilip uyurken sağ tarafına uzanırdı. Sabahleyin istirahat ederken de sağ dirseğini diker ve başını sağ elinin içine yaslardı."
Beyhakî, Hafız Ebu Ya'lâ el-Musılî kanalı ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), aralarında Ebu Bekir'in de bulunduğu bir orduyu müşriklerin üzerine göndermek üzere yola çıkardı. Onlara şu talimatı verdi:
- Çabuk yürüyün. Çünkü sizinle müşrikler arasında bir su vardır. Müşrikler, sizden önce o suya ulaşırlarsa susuzluk size çok zahmet verir. Şiddetli bir susuzluğa maruz kalırsınız. Bineklerinizde susuz kalırlar.
Rasûlullah (s.a.v.)'m kendisi de sekiz kişiyle beraber geride kaldı. Yavaş yavaş yürüyecekti. O sekiz kişinin dokuzuncusu da bendim. Arkadaşlara şöyle dedi:
- Var mısınız biraz istirahat etmeye. Sonra kalkar, öndekilere ulasırız. Onlar da şöyle dediler:
- Evet ya Rasulallah.
Uykuya daldılar, ama sabah namazına uyanamadılar. Ancak güneş doğduktan sonra güneşin sıcaklığı onları uyandırdı. Rasûlullah (s.a.v.) uyanınca, arkadaşlarını da uyandırdı, onlara şöyle dedi:
- Haydi ilerleyip ihtiyacınızı giderin.
Onlar da emri yerine getirdiler. Sonra Rasûlullah'm yanına döndüler. Rasûlullah, onlara şöyle sordu:
- Sizin yanınızda su var mı? Topluluktan biri şu karşılığı verdi:
- Ya Rasulallah, yanımda, içinde biraz su bulunan bir ibrik var.
- Onu bana getir.
Adam ibriği getirdi. Rasûlullah ibriği eline aldı. Avucuyla onu sıvazladı. Bereket duası okudu. Sonra da ashabına:
- Gelin de abdest alın, dedi. Onlar da yanma geldiler. Rasûlullah (s.a.v.), onlara su vermeye başladı. Tamamı abdest aldı. Onlardan biri ezan okudu. Rasûlullah kalkıp sabah namazını kıldırdı ve ibrik sahibine de şöyle dedi:
- İbriğinle sevin, çünkü onun çok önemli bir durumu olacaktır. Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.), diğerlerinden önce bineğine bindi ve arkadaşlarına şöyle dedi:
- Öndekiler ne yaptılar dersiniz?
- Allah ve rasûlü daha iyi bilirler.
- Onların arasında Ebu Bekir ve Ömer var. Onlar, insanlara Önderlik edip doğru yolu gösterirler.
Önden giden topluluk menzile ulaşmıştı, ama müşrikler onlardan önce su başını tutmuşlardı. Bu da çok zorlarına gitti. Hem kendileri, hem de binekleri şiddetli bir susuzluğa maruz kaldılar. Bu durumu gören Rasûlullah (s.a.v.) şöyle sordu:
- İbriğin sahibi nerede?

- Şuradadır ya Rasulallah.
- İbriğini bana getir.
Adam ibriği getirdi. İçinde azıcık su vardı. Rasûlullah (s.a.v.) onlara:
- Gelin için, dedi. Onlara birer birer su verdi. Nihayet tamamı içtikleri gibi bineklerine ve hayvanlarına içirdiler. Yanlarındaki tulumları, kırbaları, kabları doldurdular. Sonra Rasûlullah (s.a.v.) ile ashabı, müşriklere hücum ettiler. O esnada Cenâb-ı Allah, bir fırtına gönderip müşriklerin yüzlerine çarptı. Yardımım Müslümanlara indirdi. Müşriklerin diyarlarını Müslümanların ellerine geçirdi. Çok sayıda müşrik Öldürdüler. Çok sayıda da esir aldılar. Çok miktarda davarlarını önlerine katıp götürdüler. Rasûlullah (s.a.v.) ile Müslümanlar, bol miktarda ganimet ve çok sayıda esir ile huzur içinde geri döndüler.»
Cabir'den de buna benzer bir rivayet daha önceki sayfalarda "Sa-hih-i Müslim" kaynaklı olarak nakledilmiştir.
Müslim'in, Muaz b. Cebel'den yaptığı Tebük gazvesiyle ilgili rivayeti de önceki sayfalarda nakletmiştik. Bu rivayette anlatıldığına göre Rasülullah (s.a.v.), Tebük gazvesine giderken sahabelere şöyle demiştir:
«Yarın inşallah Tebük pınarına varacaksınız. Ancak kuşluk vakti oraya ulaşabilirsiniz. Oraya ulaşan kimse, ben gelmeden suya elini dokundurmasın.
Oraya vardığımızda bizden önce iki kişi su başına varmıştı. Pınardan ayakkabı ipi inceliğinde az bir su akıyordu. Rasülullah (s.a.v.) onlara:
- Pınarın suyuna el vurdunuz mu? diye sorunca, onlar:
- Evet, diye cevap verdiler. Bunun üzerine Rasülullah (s.a.v.), onlara çok ağır sözler söyledi. Sonra pınardan azar azar avuçladılar ve bu su, bir kaba aktarıldı. Sonra Rasülullah (s.a.v.), yüzünü ve ellerini o su ile yıkadı. Tekrar o suyu pınara dökünce, pınardan bol miktarda sular akmaya başladık İnsanlar da o sudan kana kana içtiler. Sonra Ra-sûluîlah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Ey Muaz, eğer ömrün vefa ederse yakın bir zamanda şuraların insanlarla dolup taşacağını göreceksin.
Rasûlullah'a gelen heyetler babında Ziyad b. Haris es-Südaî'nin şöyle dediğini nakletmiştik:
Daha sonra biz:
- Ya Rasulallah, bizim bir kuyumuz var. Kış mevsiminde suyu bize bol bol yetiyor. Etrafında toplanabiliyoruz. Yaz mevsiminde suyu azalıyor. Biz de orayı bırakıyor, çevremizdeki diğer suların başlarına gidiyoruz. Artık biz Müslüman olduk. Çevremizdeki herkes düşmanımızda*. Dua et de Allah kuyumuzda bize yetecek kadar su var etsin. Böylece biz de kuyumuzun çevresinde yaşayalım. Dağılıp başka yerlere gitmeyelim.
Rasülullah (s.a.v.), yedi çakıl tanesi getirilmesini emretti. Getirilen çakıl tanelerini ellerinde ovaladı. Üzerlerine dua okudu. Sonra şöyle buyurdu:
- Şu çakıl tanelerini alıp götürün. Kuyunun başına vardığınızda birer birer içine atın. Aziz ve Celil olan Allah'ı anın.
Biz de Rasûlullah'm emrini yerine getirdik. Çakıl tanelerini içine attıktan sonra kuyunun suyu o kfldar bollaştı ki, artık dibini göremiyor-duk.» [1]

Kuba'daki Kuyuda Görülen Bereket

Ebu'1-Hasan Muhammed b. Hüseyin el-Alevî, Yahya b. Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Küba'da Enes b. Malik yanımıza geldi. Oradaki bir kuyuyu bana sordu. Ben de kuyunun yerini kendisine gösterdim. Kuyuyu görünce, şöyle dedi:
- Bu öyle bir kuyu idi ki, adamın biri merkebinin üzerinde gelir,
kuyudan eliyle suyu alıp merkebine serperdi. Ama sonraları suyu azaldı. Rasülullah (s.a.v.) geldi. Bir kova getirilmesini emretti. Kova ile kuyunun dibinden biraz su aldı. Onunla ya abdest aldı veya içine üfledi. Sonra da o suyun tekrar kuyuya dökülmesini emretti. Öyle yaptılar. Kuyunun suyu artık kurumadı.»
Başka bir rivayete göre Enes şöyle demiştir:
"Rasülullah (s.a.v.), küçük abdestini bozdu. Sonra gelip kuyunun suyu ile abdest aldı. Yanını meshetti. Sonra namaz kıldı."
Ebu Bekir el-Bezzar, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasülullah (s.a.v.), bize gelip konuk oldu. Evimizdeki kuyunun suyundan ona içirdik. Cahiliye döneminde kuyumuza Nezur kuyusu denirdi. Rasülullah o kuyuya üfledi. Artık suyu hiç kurumadı." [2]

Peygamber (S.A.V.)'İn Yemekleri Çoğaltıp Bereket Katması

Peygamber (s.a.v.), birkaç yerde sütü çoğaltıp içine bereket katmıştır.
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Allah'a yemin ederim ki ben, yeryüzünde açlıktan ötürü ciğerime güvenirim (açlığa çok dayanıklıyım) ama açlıktan ötürü karnıma taş bağlamıştım. Bir gün sahabelerin geçmekte oldukları bir yola gidip oturdum. Ebu Bekir geldi. Ona Allah'ın kitabından bir ayet sordum. Amacım, beni peşine takıp götürmesi (bana birşeyler yedirmesi) idi. Ama yapmadı. Biraz sonra Ömer (r.a.) geçti, ona da Allah'ın kitabından bir ayet sordum. Amacım, beni peşine takıp götürmesi (bana birşeyler yedirmesi)

idi. Ama yapmadı. Biraz sonra Ebu'l-Kasım (s.a.v.) oradan geçti. Yüzümdeki ve ruhumdaki hali anlayıp bana şöyle dedi:
- Ebu Hüreyre!
- Buyur ya Rasulallah.
- Peşime takıl!
Peşine takılıp evine gittim. Kapıya vardığımızda içeriye girmek için izin istedim. Bana giriş izni verildi, içeride bir bardakta süt gördüm. Rasûlullah (s.a.v.), evdekilere sordu:
- Bu sütü nereden getirdiniz?
- Bunu, falan adam (ya da falan aile) bize hediye etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), bana şöyle seslendi:
- Ebu Hüreyre!
- Buyur ya Rasulallah.
- Suffa ehline git, onları yanıma çağır.
Suffa ehli, Müslümanların misafirleriydiler. Aileleri ve malları yoktu. Rasûlullah (s.a.v.)'a bir hediye gelince, bunu onlara verirdi. Bir sadaka gelince de o sadakayı onlara gönderirdi. Kendine birşey ayırmazdı. Rasûlullah'm bu emri beni üzdü. Çünkü o günüme ve geceme yetecek kadar güç bulmak için o sütü ben kendim içmek ümidindeydim. Suffa ehline giden elçi benim. Onlar gelince de bu sütü onlara dağıtacak olan da ben olacaktım, bana ise hiçbir şey kalmayacak, dedim. Ama Allah ve rasûlünün emrine itaat etmek de gerekliydi. Dışarı çıktım. Yanlarına gittim. Onları Rasûîullah'm evine davet ettim. Onlar da kapıya geldiler, içeri girmek için izin istediler. Onlara gerekli izin verilince içeri girdiler. Yerlerine oturdular. Sonra Rasûlullah (s.a.v.), bana şöyle dedi:
- Ebu Hüreyre! Sütü al, bunlara dağıt!
Ben de bardağı aldım. Onlara dağıtmaya başladım. Gelen misafirler sırasıyla bardağı alıyor, kana kana içiyor, doyduktan sonra bardağı geriVeriyordu. Böylece sonuncu adama kadar gittim. Ona da verdim, o da içti. Bardağı bana geri verdi. Sonra Rasûlullah (s.a.v.)'a verdim. Bardağı eline aldı. içinde bir miktar süt kalmıştı. Sonra başını kaldırıp bana baktı ve gülümsedi, şöyle dedi:
- Ebu Hüreyre!
- Buyur ya Rasulallah.
- Ben ve sen kaldık, öyle değil mi?
- Doğru söyledin ya Rasulallah.
- Otur da iç.
Oturdum, içtim. Sonra bana:
- îç, dedi. Ben yine içtim. Yine iç dedi, yine içtim. Nihayet dedim ki:
- Hayır, seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, içimde sütün girebileceği bir yer kalmadı.
- Öyleyse bardağı bana ver.
Bardağı ona verdim. Kalan sütü kendisi içti.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Bekr b. Ayyaş kanalı ile İbn Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ben, Ukbe b. Ebu Muayt'm koyunlarını güden bir çobandım. Hz. Peygamber (s.a.v.) ile Ebu Bekir bana uğradılar. Rasûlullah bana şöyle dedi:
- Ey delikanlı, yanında süt var mı?
- Evet, ama ben emanetçi biriyim.
- Üzerine koç sıçramamış koyun var mı?
Ben de öyle bir koyun getirdim. Rasûlullah memesini sıvazladı, memesi süt doldu. Sütü bir kaba sağdı. Kendisi içti, Ebu Bekir'e içirdi, sonra da koyunun memesine: "Büzül bakalım." dedi. Meme büzüldü. Süt kesildi. Aradan bir zaman geçtikten sonra yanına gittim ve şöyle dedim:
- Ya Rasulallah, bana şu sözü öğret. Elini başıma sürdü ve şöyle dedi:
- Ey delikanlı, Allah sana rahmet etsin. Sen, bilen ve öğreten birisin.
Başka bir rivayete göre ise Rasûlullah (s.a.v.), ona şöyle demiştir:
- Sen öğretici bir delikanlısın.
Ben de ondan yetmiş sûre öğrendim ki, hiçbir beşer bu hususta benimle tartışmadı.»
Hicret bahsinde de anlatıldığı gibi Ümmü Ma'bed'in alız koyununu Rasûlullah sağmıştı. Cılız olan bu koyun, daha önce süt vermez iken Rasûlullah memesinden süt sağmış; hem kendisi içmiş, hem de ashabına içinnişti. Sonra Ümmü Ma'bed'e büyük bir kapta süt bırakmıştı. Nihayet kocası da gelip durumu görmüştü.
Köleleri dışında Rasûlullah (s.a.v.)'a hizmet eden sahabeler babında da anlatıldığı gibi Mikdad b. Esved, Rasûlullah (s.a.v.)'a getirilen sütü içmiş, sonra geceleyin kalkarak Rasûlullah'a yedirmek amacıyla bir koyun kesmek istemişse de çok miktarda sütü hayvanın memesinde görünce kesmekten vazgeçerek sadece sütünü sağarak büyük bir kabı doldurmuştu.
Ebu Davud et-Tayalisî, Ebu İshak'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Habbab'm kızı, Hz. Peygamber (s.a.v.)'e bir koyun getirmişti. Rasûlullah, o koyunu bağlamış, sonra da:
- Bana en büyük kabınızı getirin, demişti. Ona büyük hamur teknesini getirmişler; doldurıncaya kadar içine süt sağmıştı. Daha

sonra da:
- Siz ve komşularınız için, demişti.» Beyhakî, Nafi'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. 400 kadar adamdık. Susuz bir yere inip konakladık. Bu da ashaba ağır geldi. Ama:
- Rasûlullah bizden daha iyi bilir, dediler. O esnada iki boynuzlu bir koyun geldi. Rasûlullah'ın karşısında durdu. Rasûlullah, onu sağıp sütünü içti. Doyduktan sonra ashabına da içirdi. Onlar da doydular. Sonra şöyle dedi:
- Ey Nafi! Bu hayvanı bu gece yanında tut, ama tutabileceğini sanmıyorum.
Ben hayvancağızı alıp bir kazık çaktıktan sonra o kazığa bir iple bağladım. Sonra geceleyin uykudan uyanınca onu göremedim, ama boynundaki ipin yere atılmış olduğunu gördüm. Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına gittim. O bana sormadan durumu ona anlattım. Bana dedi ki:
- Ey Nafi! Onu getiren, götürdü de.»
Beyhakî, Ebu Bekir'in azadlısı Sa'd'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) bana:
- Benim için bir keçi sağ, dedi.
Oralarda bildiğime göre keçi yoktu. Gidip baktım. Keçi sürüsü gördüm. Birini yakalayıp sağdım. Keçiyi de yanımda tuttum arkadaşlarıma da, ona göz kulak olmalarını tenbihledim. Göç hazırlıklarını yaparken keçiyi kaybettik.
- Ya Rasulallah, keçiyi kaybettim, dedim. O da şöyle buyurdu:
- Onun sahibi vardır.»
Bu, garip bir hadistir. Senedinde bilinmeyen kimseler vardır. Hayvanlarla ilgili mucizeler bölümünde de bir ceylanla ilgili hadisi nakledeceğiz. [3]

Peygamber (S.A.V.)'În Ümmü Süleymiçîn Yağı Çoğaltması

Hafiz Ebu Yala, Şeyban kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Annem'in bir koyunu vardı. Onun sütünden elde ettiği yağı, bir tulum içinde biriktirdi. Tulum dolunca, onu bir cariyesiyle Rasûlullah'a gönderdi. Ona şöyle talimat verdi:
- Şu yağı Rasûlullah'a götür de ekmeğine katık yapıp yesin. Cariye onu götürüp teslim etti ve şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, bu tulumu Ümmü Süleym, (Enes'in annesi) sana gönderdi.
- Tulumunu boşaltın bakalım.
Bu emir üzerine tulumu boşalttılar. Ben de boş tulumu alıp eve getirdim. Ümmü Süleym, evde değildi. Tulumu çiviye astım. Sonra Ümmü Süleym geldi. Tulumun yağla dopdolu olduğunu ve ağzından yağ damlamakta olduğunu görünce, şöyle dedi:
- Ey cariye! Şu yağ dolu tulumu Rasûlullah'a götürmeni sana söylememiş miydim?
- Evet, götürüp teslim ettim. Eğer bana inanmıyorsan git de kendin Rasûlullah'a sor.
Bunun üzerine Ümmü Süleym cariyeyi de yanma alarak gitti ve şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, ben şu cariyemle sana bir tulum yağ göndermiştim. Getirip teslim etti mi sana?
- Evet, getirip teslim etti.
- Seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a ve hak dine yemin ederim ki, tulumumdan yağ damlıyor, içi yağ dolu.
- Ey Ümmü Süleym! Sen, Allah'ın kendi Peygamberine yağ yedirdiği gibi sana da yedirmesine şaşıyor musun? Ye ve yedir.
Ümmü Süleym diyor ki: Eve geldim, tulumdaki yağı büyük bir kaba ve diğer kaplara aktardım, bir (ya da iki) ay boyunca onu ekmeğimize katık yapıp yedik.»
Beyhakî, Ümmü Evs el-Behziyye'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Kendim için bir tulumda yağ biriktirdim. Sonra onu Rasûlullah'a hediye ettim, o da kabul etti. Tulumdaki yağı aldı. îçinde azıcık bıraktı, sonra içine üfledi ve bereket duası yaptıktan sonra da şöyle dedi:
- Bunu sahibine (Ümmü Evs'e) verin.
Onu bana geri verdiler, ama içinin yağla dolu olduğunu gördüm. Rasûlullah'm bu hediyeyi kabul etmediğini zannettim. Ağlayarak tekrar yanına gittim ve şöyle dedim:
- Ben o yağı, sen yiyesin diye o tulumda biriktirip sana hediye etmiştim ya Rasulallah.
Rasûlullah cevap beklediğimi anlayınca şöyle dedi:
- Gidin, şu kadına deyin ki, yağını yesin ve bereket duası yapsın. Ben de Rasûlullah'm ömrü boyunca Ebu Bekir, Ömer, Osman Ali
ve Muaviye'nin hilafetleri süresince o yağı yemeye devam ettim.»
Beyhakî, el-Hakim tariki ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Devs kabilesinden Ümmü Şüreyk adında bir kadın vardı. Ramazan ayında Müslüman oldu. Hicret etti. Bir Yahudi ile karşılaştı. Susamıştı. Ondan su istedi, ama Yahudi, dinine dönmeden ona su vermeyeceğini söyledi. Bunun üzerine Ümmü Şürayk, su içmeden uykuya daldı. Rüyasında bir adam ona su içirdi. Uyandığında suya kanmış vaziyette idi. Rasûlullah

(s.a.v.)'ın yanına vardığında başından geçen hadiseyi anlattı. Rasûlullah, onunla evlenmek istediyse de o kendini Rasûlullah'a layık görmedi ve:
- Beni kendinden başka dilediğin bir adamla evlendir ya Ra-sûlallah, dedi. Rasûlullah da onu Zeyd ile evlendirdi. Ona otuz ölçek arpa verilmesini emretti ve:
- Yeyin, ama asla ölçeklemeyin, dedi.
Bu kadının yanında bir tulum yağ vardı. Rasûlullah'a hediye etmek istedi. Cariyesine, o tulumu alıp Rasûlullah'a götürmesini emretti. Cariye onu alıp götürdü. Rasûlullah'm evindeki bir kaba boşalttı. Rasûlullah da boşaltılan tulumu cariyeye verirken tulumu eve götürüp bir askıya asmasını, ağzını asla bağlamamasını emretti. Cariye, Rasûlullah'm emrini yerine getirdi. Bir süre sonra Ümmü Şürayk evine dönünce tulumun yağla dolu olduğunu gördü. Bunun üzerine cariyesine:
- Şu yağ dolu tulumu Rasûlullah'a götürmeni söylememiş miydim? dedi. Cariyesi de:
- Emrini yerine getirdim, diye karşılık verdi. Bu durumu Rasûlullah'a anlattıklarında Rasûlullah, o tulumun ağzını asla bağlamamalarına dair emrini tekrarladı. Tulumun içi devamlı yağ doluydu, nihayet bir gün Ümmü Şürayk, tulumun ağzını bağlayınca bu bereket sona erdi. Sonra o arpayı ölçeklediler. Otuz ölçek olduğunu gördüler. O kadar ye-_ dikleri halde hiç eksilmemişti.»
imam Ahmed b. Hanbel, Hasan tariki ile Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ümmü Malik el-Behziyye adında bir kadının bir tulumu vardı. Bu tulum içinde Peygamber (s.a.v.)'e yağ getirip hediye ederdi. Bir ara oğulları ondan katık istediler. Yanında hiçbir şey yoktu. O tulumunun yanma gitti. Sıktı, içinde birşey bulamadı. Gidip durumu Rasûlullah'a arzetti. Rasûlullah da ona şöyle sordu:
- Sen o tulumu sıktın mı?
- Evet.
- Eğer onu kendi halinde bıraksaydm, içinde devamlı yağ olacaktı.".
İmam Ahmed b. Hanbel, Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gelip yiyecek birşeyler istedi. Rasûlullah (s.a.v.), ona yarım ölçek arpa verdi. Adam, karısı ve misafirleri, o arpadan yapılan ekmekleri yemeğe devam ettiler. Uzun bir süre sonra o arpayı ölçeklediler. Rasûlullah (s.a.v.), onlara dedi ki:
- Eğer ölçeklemeseydiniz, o arpanın ekmeğini devamlı yiyecektiniz ve arpanız da olduğu gibi hiç eksilmeksizin kalacaktı.» [4]

Ebu Talha El-Ensârî'nîn, Rasûlullah'a Ziyafet Vermesi

Buharı, Abdullah b. Yusuf tariki ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ebu Talha, karısı Ümmü Süleym'e şöyle dedi:
- Rasûlullah (s.a.v)'m sesinin zayıf olduğunu işittim. Aç olduğunu anladım. Yanında yiyecek bir şey var mı senin?
- Evet.
Karısı böyle dedikten sonra birkaç parça arpa ekmeği çıkardı. Sonra örtü getirip ekmeği ona sardı ve elimin altına koydu. Sonra da beni Rasûlullah'a gönderdi. Onu mescitte bazı insanlarla birlikte gördüm. Rasûlullah, bana şöyle sordu:
- Seni, Ebu Talha mı gönderdi?
- Evet.
- Yemek için mi gönderdi?
- Evet.
Rasûlullah (s.a.v.), yanındaki adamlara:
- Kalkın, dedi. Kendisi de kalktı. Ben de önlerine düştüm. Nihayet onları Ebu Talha'mn evine getirdim. İçeri girip durumu haber verdim. Ebu Talha, karasına şöyle dedi.
- Ey Ümmü Süleym! Rasûlullah bir cemaatla beraber evimize geldi. Yanımızda onlara yedirecek bir şeyimiz de yok!
- Allah ve rasûlü daha iyi bilirler.
Ebu Talha, dışarı çıktı. Rasûlullah'ı karşıladı. Rasûlullah, Ebu Talha ile birlikte içeri girdi ve Ebu Talha'mn karısına şöyle dedi:
- Ey Ümmü Süleym! Gel bakalım buraya, senin yanında ne var? Ummü Süleym, baş örtüsüne sardığı ekmeği getirdi. Rasûlullah, ufalamasını emretti. O da ufaladı ve üzerine tulumdaki yağı katık olarak döktü. Sonra Rasûlullah, o yemek üzerine Allah'ın dilediği şeyleri söyledi. Bereket duası okudu ve şöyle dedi:
- On kişiyi çağır, içeri girmelerine izin ver.
Ebu Talha da on kişiye izin verdi. îçeri girdiler. Doyuncaya kadar yediler. Sonra kalkıp gittiler. Rasûlullah (s.a.v.):
- On kişiye daha izin ver, gelsinler, dedi. Ebu Talha da ikinci on kişiye izin verdi. Onlar da gelip yediler, doyduktan sonra kalkıp gittiler. Rasûlullah (s.a.v.):
- On kişiye daha izin ver, dedi. Ebu Talha, onlara da izin verdi. Onlar da gelip doyuncaya kadar yediler. Sonra çıkıp gittiler.

Rasûlullah (s.a.v.):
- On kişiye daha izin ver, diye emretti. Nihayet cemaatın tamamı o yemeği yedi. Sayıları yetmiş veya seksen kadardı.»
Ebu Ya'lâ, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Ebu Talha, Rasûlullah (s.a.v.)'m aç olduğunu gördü. Karısı Ümmü Süleym'in yanma gelip şöyle dedi:
- Doğrusu ben, Rasûlullah (s.a.v.)'ın acıktığını gördüm. Senin yanında yiyecek birşey var mı?
- Yanımızda bir avuç un, bir miktar da arpa var.
- Bunu yoğur ve ekmek yap. Belki Rasûlullah (s.a.vjı davet ederiz de evimizde ekmek yer.
Ebu Talha'nın karısı Ümmü Süleym, hamur yoğurup ekmek pişirdi ve ekmeği ocaktan alıp getirdi. Bana da:
- Ey Enes, Rasûlullah'ı buraya davet et, dedi. Ben de Rasûlullah'a gittim. Yanında bir cemaat vardı. Sanırım seksen küsur kişi idiler. Dedim ki:
- Ya Rasulallah, Ebu Talha seni davet ediyor. Rasûlullah da ashabına:
- Ebu Talha'nın davetine icabet edin, dedi. Ben de korkarak aceleyle Ebu Talha'nın evine geldim ve Rasûlullah'm ashabıyla birlikte evlerine geleceğini haber verdim. Ebu Talha da:
- Allah'ın rasûlü evimdeki durumu benden daha iyi bilir, dedi ve çıkıp Rasûlullah'ı karşıladı. Ona şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Yanımızda sadece bir ekmek var. Senin acıktığını gördüm. Karım Ümmü Süleym'e emir verdim, o da sana bir ekmek pişirdi.
Rasûlullah, içeri girip o ekmeği getirmelerini, ayrıca bir de çanak getirmelerini emretti. Ekmeği çanağa koydu ve:
- Biraz yağ var mı? diye sordu. Ebu Talha:
- Tulumda biraz olmalı, dedi ve tulumu getirdi. Rasûlullah ile Ebu Talha, tulumu sıktılar. Tulumdan çok az miktarda yağ çıktı. Rasûlullah (s.a.v.), işaret parmağını o yağa sürdü. Sonra ekmeğe sürdü. Ekmek şi-şip kabardı. Bismillah dedi, ekmek daha da büyüdü. Hep böyle yaptı. Nihayet o ekmeğin çanağın dışına taşdığını gördüm. Bana:
- Ashabımdan on kişiyi çağır, dedi. On kişiyi çağırdım. Rasûlullah (s.a.v.) elini ekmeğin ortasında koydu ve:
- Bismillah diyerek yeyin, dedi. Onlar da ekmeğin çevresinden koparıp yediler, nihayet doydular. Onar kişilik gruplar halinde ashabını içeri çağırmaya devam etti. Onlar da o ekmekten yediler, nihayet ondan seksen küsur kadar adam yedi. Ekmeğin çevresinden koparıp yediler ve nihayet doydular. Ekmeğin ortası da olduğu gibi duruyordu. Rasûlullah'm eli de onun üzerindeydi.»
Bunlar, Enes b. Malik (r.a.)'den mütevatir yollarla nakledilen rivayetlerdir. Hamd ve minnet Allah'adır.
Hendek gazvesinde de Cabir'in Rasûlullah (s.a.v.)'ı evine davet edişinden önceki sayfalarda bahsetmiştik. Cabir (r.a.), evinde bir oğlak kesip yemek yapmış, arpa ekmeği pişirmiş ve Rasûlullah'ı davet etmişti. Rasûlullah (s.a.v.) da 1000 kadar olan Hendek'teki sahabeleri tamamen oraya davet etmişti. Onlar, hep birlikte gitmişler, o oğlağı ve bir ölçeklik ekmeği doyuncaya kadar yemişler, ama hiç eksiltmemişlerdi.
Bu rivayetin sened ve metnini önceki sayfalarda nakletmiştik. Hamd ve minnet Allah'adır. Yalnız şaşırtıcı ve tuhaf bir durumla karşılaşıyoruz. Şöyle ki: Hanz Ebu Abdurrahman b. Muhammed b. Münzir el-Herevî, "Acâibü'l-Garibe" adlı kitabında b hadisi nakletmiş, senedini uzun uzadıya kaydetmiş ve sonunda da garip birşeyden bahsetmiştir. Şöyle ki:
Ka'b b. Malik'ten rivayete göre Cabir b. Abdullah, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma geldi. Onun aç olduğunu yüzünden anladı Evine döndü. Evde beslemekte oldukları bir oğlakları vardı. Onu kesti, pişirdi. Tirit yaptı. Rasûlullah'a da haber gönderdi Ensâr'ı da davet etmelerini Rasûlullah'a arzetti. O da beraberindeki sahabelerle birlikte hep beraber Cabir'in evine geldiler. Gelenlerin tamamı, o yemeği yediler ve yemekten hiçbir şey eksilmedi. Rasûlullah (s.a.v.), gelen sahabelere yemeği yemelerini, ama kemikleri kırmamalarını emretti. Sonra o kemikleri büyük tepsinin ortasına topladı. Elini üzerine koydu. Sonra da duymadığım bazı sözler söyledi, ancak dudaklarının hareket ettiğini görüyordum. Bir de baktım ki, o oğlak silkinip kalktı. Kulaklarını silkelemeye başladı. Rasûlullah (s.a.v.), Cabir'e dedi ki:
- Ey Cabir, işte oğlağını al. Allah, onu sana mübarek kılsın! Cabir de onu alıp götürdü. Karısı da ona şöyle dedi:
- Ey Cabir, bu nedir?
- Vallahi bu, Rasûlullah (s.a.v.) için kestiğimiz oğiağımızdır. ûlllh, Allah'a dua etti. Allah'ın da onu bizim için yeniden diriltti.
- Onun, Allah'ın rasûlü olduğuna şahadet ederim. Onun Allah'ın, rasûlü olduğuna şahadet ederim. Onun Allah rasûlü olduğuna şahadet ederim.»
Ebü Ya'lâ el-Musılî ile Bağendî, Sabit el-Benanfnin şöyle dediğini rivayet ederler:
"Enes b. Malik'e dedim ki:
- Ey Enes! Bana, gördüğün en hayret verici şeyi bildir.
- Olur ey Sabit. Ben Rasûlullah (s.a.v.)'a on sene hizmet ettim. Kötü yaptığım birşeyden ötürü beni hiç ayıplamadı. Allah'ın Peygamberi, Cahş kızı Zeyneb'le evlendiğinde, annem bana dedi ki:
- Ey Enes, Rasûlullah (s,a.v.) gerdeğe girdi. Sabah olunca yemeklerinin olup olmadığını bilmiyorum. Sen şu yağ tulumunu bana getir hele.
Yağ tulumunu ve biraz da hurmayı alıp anneme verdim. Annem ona hays yemeği yaptı ve şöyle dedi:
- Ey Enes, bunu al, Allah'ın Peygamberine ve karısına götür. Ben de bu hays yemeğim bir çömleğe koyup Rasûlullah'a götürdüm. Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

- Yemek kabını evin bir köşesine bırak. Sonra bana Ebu Bekir'i, Ömer'i, Ali'yi, Osman'ı sahabelerden de birkaç kişiyi, mescitte bulunanları ve yolda karşılaştığın herkesi çağır.
Ben yemeğin azlığından ve davetlilerin çokluğundan dolayı şaşırdım. Ama Rasûlullah'm buyruğuna karşı gelmek de istemedim. Dediği kimseleri davet ettim. Nihayet ev ve odalar doldu. Rasûlullah (s.a.v.) bana sordu:
- Çağırman gereken herhangi bir kimse kaldı mı?
- Hayır ya Rasulallah.
- Öyleyse şu çömleği getir.
Ben de çömleği getirip önüne koydum. Üç parmağını çömleğe daldırdı. Hurmalar çömleğin dışına taşmaya başladı. Davetliler gruplar halinde yeyip dışarı çıkıyorlardı. Nihayet tümü yemek yemiş oldular. Yine de çömlekte eskisi kadar yemek vardı. Sonra Rasûlullah, bana şöyle buyurdu:
- Çömleği al, Zeyneb'in önüne koy.
Ben de bu emri yerine getirdikten sonra oradan çıktım. Üzerlerine hurma dalından yapılmış bir kapıyı Örttüm. Tavan gibi evlerinin üzerine koydum.
Ravi Sabit diyor ki:
- Ey Ebu Hamza (Enes'in künyesi), o yemekten kaç kişinin yediğini sanıyorsun? diye sorduk.
Enes şöyle dedi:
- Yetmişbir, veya yetmişiki kişinin yediğini sanıyorum.» Bu hadis, bu bakımdan garibtir.
Cafer b. Muhammed el-Feryabî, Osman b. Ebu Şeybe tariki ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), yanıma gelip şöyle dedi:
- Bana arkadaşların olan Suffa ashabım çağır.
Ben de onları birer birer uyandırıp topladım. Rasûlullah'm kapısına toplu olarak geldik. İçeri girmek için izin istedik. Bize izin verildi. İçeriye girdiğimizde önümüze bir tabak konuldu. Öyle sanıyorum kî, içinde bir avuç kadar arpa ekmeği vardı. Rasûlullah (s.a.v.), elini onun üzerine koyup:
- Bismillah diyerek yeyin, dedi.
Biz de doyuncaya kadar yedik. Sonra ellerimizi tabaktan çektik. Rasûlullah (s.a.v.), tabağı yere indirirken şöyle dedi:
- Nefsim kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki, Muhammed ailesinde, sizin görmediğiniz hiçbir yemek akşama kalmış değildir. (Yani yemeğimizin hepsi bundan ibarettir.) Ebu Hüreyre'ye denildi ki:
- Siz yemekten kalktığınızda tabakta ne kadar yemek kalmıştı?
- Önceki kadar kalmıştı, hiç eksilmemişti. Ancak üzerinde parmak izleri görülüyordu.»
Bu, önceki sayfalarda içecekle ilgili olarak Suffa ashabından naklettiğimiz kıssadan başka bir kıssadır.
Cafer b. Muhammed el-Feryabî, Ebu Seleme Yahya b. Halef tariki ile Ebu Eyyüb el-Ensârî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.) ile Ebu Bekir'e yetecek kadar yemek yaptım ve onları yemeğe davet ettim. Rasûluûlah (s.a.v.), bana şöyle emretti:
- Git, bana Ensâr'm eşrafından otuz kişiyi çağır.
Bu benim zoruma gitti. Çünkü yanımda onlara verecek fazla bir yiyecek yoktu. Ağır davranır gibi oldum, ama Rasûlullah emrini tekrarladı:
- Git, bana Ensâr'm eşrafından otuz kişiyi çağır! Gittim, davet ettim. Onlar da geldiler. Rasûlullah:
- Yeyin, dedi. Onlar da yediler. Doyup sofradan kalktılar. Sonra onun Allah rasûlü olduğuna şahadet ettiler. Evden çıkıp gitmeden de onunla be/atleştiler. Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v.), bana şöyle buyurdu:
- Git, bana Ensâr'm eşrafından altmış kişiyi çağır.
Allah'a yemin ederim ki, altmış kişiyi davet ettiğim esnada otuz kişiyi davet etmeme nisbetle daha cömert gördüm kendimi ve onları davet ettim. Evime geldiler. Rasûlullah (s.a.v.), onlara:
- Bağdaş kurun, dedi. Onlar bağdaş kurup oturdular. Yemek yemeye başladılar. Doyunca sofradan kalktılar. Sonra onun Allah rasûlü olduğuna şahadet getirdiler. Evden çıkmadan önce de onunla beyatleştiler. Sonra Rasûlullah bana:
- Git, bana Ensâr'dan doksan kişiyi çağır, dedi.
Yemin ederim ki, ben doksan ve altmış kişiyi yemeğe davet ederken otuz kişiyi davet edişime göre kendimi daha cömert hissettim ve onları davet ettim. Evime gelip yemeğe oturdular. Doyuncaya kadar yedikten sonra sofradan kalktılar ve Peygamber Efendi m iz'in Allah rasûlü olduğuna şahadet ettiler. Evden çıkıp gitmeden önce de onunla bey atleştiler. O gün yemeğimi 180 kişi yedi. Hepsi de Ensâr'dandı.»
Bu, cidden garip bir hadistir. Senedi de, metni de gariptir. [5]

Hz. Fatımatntın Evinde Yemeğin Çoğaltılması

Hanz Ebu Ya'lâ, Sehl b. el-Hanzaliyye tariki ile Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), birkaç gün hiç yemek yemedi. Buna dayanamaz oldu. Zevcelerinin odalarını dolaştı, yanlarında yiyecek

birşey bulamadı. Sonra Fatıma'nm yanma gidip şöyle dedi:
- Ey kızcağızım, yanında birşey var mı ki yiyeyim, doğrusu ben çok açım.
- Hayır.
Rasûlullah (s.a.v.), oradan çıkıp gittikten sonra bir komşusu, Fatı-ma'ya iki ekmek ve bir parça da et gönderdi. Fatıma, onu alıp bir tabağa koydu. Üzerini kapattı ve: "Vallahi ben bu yemek için Rasûluilah'a hem kendi nefsime hem de yanımdakilere tercih edeceğim." dedi. Kendileri-de bir doyumluk yemeğe muhtaç idiler. Hasan'ı ya da Hüseyin'i Rasûluilah'a gönderip evine davet etti. Rasûlullah da tekrar Fatıma'nm evine geldi. Fatıma, ona şöyle dedi:
- Allah bir miktar yiyecek görderdi. Onu senin için sakladım.
- Getir bakalım ey kızcağızım.
Fatıma tencereyi açınca, tencerenin ekmek ve etle dolu olduğunu gördü. Bu manzarayı görünce şaştı ve bunun Allah'tan ihsan edilen bir bereket olduğunu anladı. Allah'a hamd edip peygamberine salat ü selam getirdi ve Rasûluilah'a yemeği takdim etti. Rasûlullah da bu yemeği görünce, Allah'a hamd edip:
- Ey kızcağızım, bu yemek sana nereden geldi? diye sordu. Fatıma da:
- Ey babacığım, bu, Allah katından geldi. Doğrusu Allah, dilediğini hesapsızca rızıklandırır, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) da Allah'a hamd edip şöyle dedi:
- Seni, Beni İsrail kadınlarının hanımefendisine benzeten Allah'a hamd olsun, ey kızcağızım. Beni İsrail'in hanımefendisi (Meryem), Allah'tan kendisine bir rızık geldiği zaman, bu rızkın kendisine nereden geldiğini soranlara şöyle cevap verirdi:
- Bu, Allah katandan gelmiştir. Doğrusu Allah, dilediğini hesapsızca rızıklandırır.
Rasûlullah (s.a.v.), Ali'ye haber gönderdi. Onu da yemeğe oturttu. Sonra hep birlikte Rasûlullah (s.a.v.), Ali, Fatima, Hüseyin ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in eşleriyle bütün hane halkı doyuncaya kadar yediler.
Hz. Fatıma dedi ki: Tencere olduğu gibi kaldı. İçindeki yemek hiç eksilmemişti. Kalan yemekler bütün komşulara da yetti. Cenâb-ı Allah, o yemeğe çok bereket ve hayır kattı.»
Bu hadis de sened ve metin bakımından gariptir.
Bisetin başlarında: "Önce en yakın akrabanı uyar." ayet-i kerimesi nazil olduğunda şöyle bir hadisenin cereyan ettiğini söylemiştik: Rabia b. Macid'in rivayetine göre Ali şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), Ha-şim oğullarım evine yemeğe davet etti. Kırk kişi kadardılar. Onlara bir avuç arpadan yapılan ekmeği takdim etti. Doyasıya yediler ve ekmek hiç eksilmemiş olarak yerinde kaldı. Yine onlara büyük bir tastan süt içirdi. Doyasıya içtiler, yine o süt olduğu gibi hiç eksilmemiş olarak yerinde durdu. Bu hal, üç gün peşpeşe devam etti. Sonra Hz. Peygamber, onları Allah'a imana davet etti.» [6]

Rasûlullah (S.A.V.)'In Evinde Cereyan Eden Başka Bir Olay

İmam Ahmed b. Hanbel, Ali b. Asım tariki ile Semüre b. Cündüb'ün şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir ara biz Peygamber (s.a.v.)'in yanında iken bir tabak tirit yemeği geldi. Kendisi yedi, orada bulunanların tamamı da yedi. O tabağı sabahtan öğleye kadar aralarında dolaştırdılar. Bir grup insan yiyor, onlar kalkıp gidiyor, sonra başkaları gelip yiyorlardı. Adamın biri Semüre b. Cündüb'e şöyle sordu:
- O tabaktaki yemeğe yemek mi katılıyordu?
- Dünyada katılmıyordu, ancak semadan katkı yapılıyordu.» İmam Ahmed b. Hanbel, Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.)'a, içinde tirit yemeği bulunan bir tabak getirildi. Orada bulunanlar o tabağı sabahtan öğleye kadar elden ele dolaştırıp yediler. Bir grup insan yedikten sonra kalkıyor, diğerleri gelip yemeğe oturuyorlardı. Adamın biri, Semüre'ye şöyle sordu:
- O tabaktaki yemeğe ilave yapılıyor muydu?
- Sen buna nasıl şaşarsın? O yemeğe ancak şuradan katkı yapılıyordu. (Böyle derken de eliyle göğü gösterdi.)» [7]

Ebu Bekir Eş-Sıddık'ın Evindeki Yemek Tabağında Görülen Bereket

Buharı, Musa b. ismail kanalı ile Abdurrahman b. Ebi Bekr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Suffa ashabı, fakir insanlardı. Bir defasında Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Yanında iki kişilik yemeği bulunan kimse, bir üçüncüyü alıp götürsün. Yanında dört kişilik yemek bulunan bir kimse, beşinci veya altıncı kişiyi alıp götürsün.
Babam Ebu Bekir, eve üç kişi getirdi. Peygamber (s.a.v.) de on kişi ile birlikte onu alıp evine götürdü. Bizim ev halkı, ben, babam, validem, bizim ev ile Ebu Bekir'in evinde müştereken hizmet eden hizmetçilerden ibaretti. (Ravi Ebu Osman en-Nehdî "Artık bir de benim zevcemden" dedi mi demedi mi, bilemiyorum." diyor.) Yine Abdurrahman b. Ebi Bekr, sözüne devamla şöyle diyor:
«Peygamber (s.a.v.)'in evinde misafirlerden ayrı olarak babam Ebu Bekir akşam yemeğini yedi. Yatsı namazı kıhnıncaya kadar orada kaldı. Sonra misafirleriyle birlikte kendi evine döndü ve hanımına, misafirlerin ağırlanmasını emredip Rasûlullah

(s.a.v.) yemeğim yeyinceye kadar kaldı. Sonra yine Rasûlullah'ın evine dönüp yanında bir miktar daha kaldıktan sonra kendi evine döndü. Geldiğinde, gece hayli ilerlemişti. Hanımı, ona:
- Seni misafirlerinin yanında bulunmaktan alıkoyan nedir? diye sordu.
O da:
- Sen onlara hâlâ yemek vermedin mi? diye çıkıştı. Hanımı da:
- Sen gelmedikçe yemek yemeyeceklerini söylediler. Yemek çıkardık, kabul etmediler, dedi.
Ben bir tarafa saklandım. O bana: "Behey cimri herif!" diye hitap etti. Küfrederek öfkeyle:
- İçinize sinmez olsun, yeyiniz! Ben bu yemekten vallahi yemeyeceğim! dedi.
Allah'a yemin ederim ki, biz yerken hiçbir lokmaya el uzatmıyorduk ki, altından yemek daha fazla çoğalmış olmasın. Nihayet doydular. Yemek de yenmezden evvelki miktarından daha fazla olarak duruyordu. Babam Ebu Bekir yemeğe baktı, bir de ne görsün, yemek olduğu gibi duruyor, hiç eksilmemiş, hatta artmış. Hanımına:
- Bu ne? Ey Beni Firas'ın kız kardeşi, dedi. O da:
- Gözümün nuru, Rasûlullah (s.a.v.) hazretlerine yemin olsun ki, şimdi evvelkinden üç kat fazladır, dedi. Bunun üzerine o yemekten yedi ve ettiği yemini kastederek: "O olan şey şeytandandı." dedi. O yemekten bir lokma yedikten sonra Peygamber (s.a.v.)'e gönderdi. Orada sabaha kadar durdu. Bizim ile bir kavim arasında bir sulh akdi vardı. Müddet sona ermiş olduğu için Medine'ye gelmişlerdi. İçlerinden yetkili olarak on iki kişi ayırdık. Onlarla birlikte kaç kişi olduklarını ancak Allah bilir. İşte onların hepsi o yemekten yediler de öyle ağırlandılar. Sonra hepimiz oradan ayrılıp evlerimize döndük.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Hazım kanalı ile Abdurrahman b. Ebi Bekr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) ile beraber 300 kişi vardık. Rasûlullah:
- Hiç birinizin yanında yemek yok mu? diye sordu. O esnada bir adam, bir ölçek buğday veya arpa getirdi. Onu yoğurdular. Sonra uzun boylu, saçı başı dağınık bir müşrik, önüne bir koyun katıp getirdi. Rasûlullah, ona sordu:
- Bunu satıyor, musun, yoksa bağışlıyor musun veya hediye mi ediyorsun?
- Hayır, satıyorum.
Rasûlullah, o koyunu ondan satın alıp kesti. Karaciğerinin kavrulmasını emretti. Allah'a yemin ederim ki, orada bulunan biz 300 kişi, o karaciğerden pay alıp yedik, orada bulunanlara payı hemen verildi. Bulunmayanların payları da kendileri için ahkonuldu. Rasûlullah, o karaciğeri iki tabağa koydu. Hepimiz doyuncaya kadar yedik, tabakta yine de bir miktar arta kaldı. Onu da develere verdik.» [8]

Yolculukta Yemeğin Bereketlenip Çoğalması

İmam Ahmed b. Hanbel, Fezzare b. Ömer tariki ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), bir gazaya gitti. Gazada Müslümanlar açlığa maruz kaldılar. Yemeğe şiddetle ihtiyaç duydular. Develerini kesmeleri için Rasûlullah'tan izin istediler. Rasûlullah da onlara bu izni verdi. Rasûlullah'm izin verdiğini duyan Hz. Ömer gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, develeri, onları taşıyıp düşmana götürüyor. Şimdi de bu develerini kesecekler mi? Sen yemeklerinin kırıntılarını getirmelerini söyle ve bu kırıntılara bereket katması için yüce Allah'a dua et.
- Olur, öyle yapalım.
Yemeklerinin kırıntılarını getirmeleri için sahabelere çağrıda bulundu. Oradakiler de yanlarında kalan yemek kırıntılarını getirdiler. Rasûlullah, bu kırıntıları bir araya getirdi. Sonra bereket katması için yüce Allah'a dua etti. Sonra kaplarını getirmelerini emretti. Kaplarını getirip yemekle doldurdular. Çok miktarda yemek de arta kaldı. O esnada Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:
- Allah'tan başka ilah olmadığına şahadet ederim. Benim de Allah'ın kulu ve elçisi olduğuma şahadet ederim. Her kim bu iki şahadet hususunda şüphesi bulunmaksızın Aziz ve Celil olan Allah'ın huzuruna varırsa, Cennet'e girer.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Ali b. Ishak kanalı ile Ebu Amre el-Ensârî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) ile bir savaşta beraberdik. Askerler içinde açlık başgösterdi. Ashab, Peygamber (s.a.v.)'den bir kısım hayvanlarını kesmek için izin isteyip:
- Allah buna bizi mecbur bıraktı, dediler.
Rasûlullah da onlara müsaade eder gibi oldu. Ömber b. Hattab: —Ya Rasulallah, biz yarın düşmanla hem aç, hem de yaya olarak karşılaşırsak nasıl olur? Eğer uygun görürseniz, kimde ne varsa getirsin. Hepsini bir araya topladıktan sonra, Allah'ın onu bereketlendirmesi için dua edersiniz. Hiç şüphem yok ki, duanızla, Aziz ve Celil olan Allah bizi doyuracaktır, dedi.
Bunun üzerine Rasûlullah'm emriyle kimde ne kalmışsa getirildi. Kiminin getirdiği bir avuç, kimininki biraz fazla, kimininki ise daha azdı. Bir ölçekten fazla getiren yoktu. Allah'ın rasûlü hepsini topladıktan sonra ayağa kalkıp edebildiği kadar dua etti. Ondan sonra:
- Herkes kendi kabını getirsin ve alabildiği kadar alsın, diye emretti.
Herkes kabını getirip doldurmaya başladı, ağzına kadar doldurmadıkları bir kap kalmadı. Sonunda erzak yığını, olduğu gibi

duruyordu. Hiç eksiîmemişti. Allah'ın Peygamberi, bundan o kadar sevinç duydu M, yan dişleri görülünceye kadar gülümseyerek şöyle dedi:
- Allah'tan başka ilah bulunmadığına ve Allah'ın peygamberi olduğuma şahitlik ederim. Bu iki kelimeye inanarak Allah'ın huzuruna çıkan hiçbir kul yoktur ki, kıyamet günü kendisiyle Cehennem ateşi arasına perde çekilmiş olmasın."
Hafiz Ebu Bekr el-Bezzar, Ebu Huneys el-Ğifarfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Tihame gazvesinde Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. Usfan'a geldiğimizde ashabı onun yanma gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, açlık bizi bitirdi, izin ver, bineklerimizi kesip yiyelim.
- Olur.
Rasûlullah'm bu iznini haber alan Ömer b. Hattab gelip şöyle dedi:
- Ey Allah'ın Peygamberi, sen ne yapıyorsun? İnsanlara bineklerini kesmelerini emretmişsin. Peki neye binecekler?
- Sen ne teklif edersin ey Hattab'ın oğlu?
- Benim teklifim şudur: Azıklarının artıklarını getirsinler. O artıkları bir bezin içinde topla, sonra onlar için dua et. Rasûlullah, sahabelere bu emri verdi. Azıklarının artıklarım toplayıp bir beze koydular. Rasûlullah'a getirdiler. O da onlar için dua etti. Sonra onlara:
- Kaplarınızı getirin, diye emretti. Herkes kabını doldurdu. Sonra yola çıkma emrini verdi. Harekete geçince yağmur yağdı Rasûlullah indi. Sahabeler de onunla birlikte indiler. Yağmur suyundan içtiler. Üç kişi geldi. İkisi Rasûlullah'la beraber oturdu. Diğeri arkasını dönüp gitti, Rasûlullah da şöyle buyurdu:
- Şu üç kişinin durumunu size bildireyim mi? Bunlardan biri Allah'tan utandı, Allah da ondan utandı. Diğeri tevbe ederek geldi. Allah da tevbesini kabul etti. Üçüncüsü ise yüz çevirip gitti. Allah da ondan
yüz çevirdi.»
Hafiz Ebu Ya'lâ, Muhammed b. Beşşar tariki ile Seleme b. Ekva'nm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Hayber savaşında Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. Bize azıklarımızı bir araya toplamamızı emretti. Bunun üzerine bir post serildi ve hurmalarımızı getirip üzerine boşalttık. Bir ara ne kadar oldu diye uzanıp baktım, bir koyunun bir defada yiyebileceği kadar olduğunu tahmin ettim. Biz ise 1400 kişiydik. Onu hepimiz yedik, yine de artmıştı. Baktım, ne kadar olduğunu tahmin edeyim dedim, yine bir koyunun bir defada yiyebileceği kadar vardı.
Rasûlullah (s.a.v.):
- Abdest almak için su var mı? diye sordu.
- Adamın biri, ibriğindeki bir damla suyu getirdi. Rasûlullah, onu alıp bir bardağa boşalttı. Biz de o bardaktaki bir damla sudan abdest aldık. Alırken de bardaktan sel gibi boşaltırcasına döküyorduk. Biz 1400 kişi idik. Sonra başka insanlar gelip dediler ki:
- Ya Rasulallah, abdest almayacak mıyız?
- Abdest tamamlandı.»
Başka bir rivayete göre yukarıda zikredilen azıkların bereketlen-mesiyle ilgili olarak Seleme şöyle demiştir: " O azıkları yedik, nihayet doyduk, sonra da torbalarımızı doldurduk."
îbn îshak, Beşir b. Sa'd'm kızının şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Annem Amre binti Revaha beni çağırdı. Bir tabak hurmayı eteğime koydu. Sonra da:
- Ey kızcağızım, şunu baban ve dayın Abdullah'a götür ki yesinler, dedi. Ben de hurmaları alıp götürdüm. Babamı ve dayımı aramaktayken Rasûlullah'm önünden geçtim. Geçerken bana şöyle dedi:
- Buraya gel ey kızcağızım. Şu eteğindeki nedir?
- Ya Rasulallah, hurmadır. Annem bunu babam Beşir b. Sa'd ile dayım Abdullah b. Revaha'ya gönderdi ki yesinler.
- Hurmaları bana ver bakalım.
Ben de hurmaları Rasûlullah (s.a.v.)'m avucuna boşalttım, ama avuçlarını doldurmadı. Sonra bir bez getirmelerini emretti. Getirilen bezin üzerine hurmaları boşalttı ve yanındaki birine de:
- Hendekte çalışanlara seslen de yemeğe gelsinler, dedi. Bu çağrı üzerine hendekte bulunan sahabeler oraya gelip toplandılar. Hurmaları yediler? Hurmalar durmadan fazlalaşıyordu. Nihayet hendekte bulunan sahabelerin tamamı doyup kalktı. Hurmaları da o sofranın etrafından yere dökülüyordu.» [9]

Cabîr'in Babasının Borcu Ve Hz. Peygamber'in Hurmaları Bereketlendirmesi

Buharı, Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Babam vefat ettiği zaman bir hayli borçları vardı. Rasûlullah (s.a.v.)'a gidip babamın borçlu olduğunu ve hurmalığının yıllık ürününden başka ödeyecek bir şeyinin olmadığını, bunun ise borçlarının ancak bir kısmını karşılayabileceğini söyledim. Alacaklıların, beni sıkıştırmamaları için benimle beraber gelmesini kendisinden rica ettim. Allah'ın Rasûlü de beni kırmayıp beraber geldi. Harmanlardan birinin yanından geçerken dua etti. Sonra bir diğer harmanın yanma varıp yine dua ettikten sonra çıkıp üstüne oturdu ve:

- Ölçünüz, buyurdu.
Alacaklılar da ölçmeye başladılar. Herkes hakkım alıp götürdükten sonra bir o kadar da bize kaldı.»
Bu hadis, Cabir'den müteaddid yollarla birçok lafızlarla rivayet edilmiştir. Özetle anlatılmak istenilen husus şudur ki, Rasûlullah (s.a.v) onun için dua etmiş, malına bereket katmış, onunla birlikte bahçesine gidip hurma harmanının üzerine oturmuş, böylece Allah onun babasının borcunu karşılamıştı. Babası Uhud'da şehid edilmişti. Cabir, o sene, hatta sonraki senelerde de babasının borcunu karşılayabileceğini ummuyordu. Bununla beraber hurması, umduğundan daha çok arttı. Hamd ve minnet Allah'adır. [10]

Selman-I Farisî'nin Mükâteblîk Borcunun Karşılanması İçin Altın Parçasının Çoğaltılması

İmam Ahmed b. Hanbel, Yakub tariki ile Selman-ı Farisî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v)'a şöyle dedim:
- Üzerimdeki şu borcu nasıl karşılayacağım, nereden karşılayacağım ey Allah'ın Rasûlü?
Benim böyle demem üzerine Rasûlullah (s.a.v.), bir altın parçasını alıp dilinin üzerinde çevirdi, sonra şöyle dedi:
- Şunu al ve borcunu öde.
Ben de onu aldım ve borcumu ödedim. Borcum kırk okiyye kadardı.» [11]

Ebu Hüreyre'nîn Dağarcığındakî Hurmalarının Çoğaltılması

îmam Ahmed b. Hanbel, Yunus kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir gün Rasûlullah (s.a.v)'a birkaç hurma getirdim ve şöyle dedim:
- Bu hurmalarda bereket meydana gelmesi için Allah'a dua et. Rasûlullah da hurmaları alıp avucuna dizdi, sonra dua etti ve bana şöyle dedi:
- Bunları bir dağarcığa koy, lüzum ettiği zaman elini içine koyup
çıkar, ama dağıtma.
Ben de dağarcıktan Allah yolunda şu kadar ve şu kadar Ölçek dağıttım. Yedim, yedirdim. Yine de boşalmıyordu. Nihayet Hz. Osman öldürüldüğü zaman hurmalar tükendi ve dağarcık yere düştü.» Tirmizî, bunun hasen ve garib bir hadis olduğunu söylemiştir.
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Ebu'1-Feth Hilal b. Muhammed kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v) bir gazada idi. Sahabeler yemeğe aşırı derecede ihtiyaç duydular. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle dedi:
- Ey Ebu Hüreyre, senin yanında yiyecek birşey var mı?
- Yanımdaki dağarcıkta biraz hurma var.
- Onu bana getir.
Ben de dağarcığı götürüp ona verdim. Sonra:
- Bir post getir, dedi. Ben de postu getirip önüne serdim. Elini dağarcığa koyup hurmaları avuçladı. Hurmalar yirmibir tane idi. Her bir hurmayı postun üzerine koyarken Besmele çekiyordu. Nihayet hepsini bıraktı ve toparladı sonra:
- Falanı ve arkadaşlarını çağır, dedi. Çağırdım, geldiler. Doyuncaya dek yediler, sonra çıkıp gittiler. Sonra:
- Falanı ve arkadaşlarını çağır, dedi. Çağırdım, onlar da gelip yediler, doyunca çıkıp gittiler. Sonra:
- Falanı ve arkadaşlarım çağır, dedi. Onları çağırdım, gelip yediler. Doyunca çıkıp gittiler. Sonra:
- Falanı ve arkadaşlarını çağır, dedi. Onları da çağırdım, gelip yediler. Doyunca çıkıp gittiler. Yine de hurmalar artmıştı. Sonra Rasûlullah (s.a.v.), bana:
- Otur, dedi. Oturdum, kendisi yemeğe başladı. Ben de yedim. Yine de hurmalar arttı. Artan hurmaları dağarcığa koydum. Bana şöyle dedi:
- Ey Ebu Hüreyre! Hurma yemek istediğin zaman elini dağarcığa koy, üstten al, dağıtma, böylece sana yeter.
Hurma yemek istediğim zaman elimi dağarcığa koyuyor, ondan alıp yiyordum. Böylece Allah yolunda iken elli ölçek hurma yedim. Hepsini o dağarcıktan çıkardım. Dağarcık bineğimin arkasında asılı durumdaydı. Hz. Osman zamanında düşüp gitti.»
Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "islâmiyet'te benzerini görmediğim üç musibetle karşılaştım. Biri Peygamber (s.a.v.)'in vefatı. Biri, Osman (r.a.)'m öldürülmesi, diğeri de azık torbası meselesidir. Ona:
- Ey Ebu Hüreyre, torba meselesi nedir? diye sordular. Şöyle-anlattı:
Bir savaşta Rasûlullah'la beraberdik. Bir gün bana:
- Ey Ebu Hüreyre, sende birşey var mıdır? diye sordu.
- Evet ya Rasulallah, torbamda biraz hurma var, dedim.
- Getir, dedi.
Ben de hurmaları çıkarıp kendisine verdim. Hurmalara elini sürüp dua ettikten sonra:

- On kişi çağır, dedi. Ben de çağırdım. Gelip doyuncaya kadar yediler; sonra:
- On kişi daha çağır, dedi.
Böylece onar kişilik gruplar halinde bütün asker yedi, torbada birkaç hurma daha vardı. Peygamber (s.a.v.):
- Sana lazım oldukça torbaya elini yavaşça sok ve hurmaları karıştırmadan üstünden al, buyurdu.
Ben de öyle yaptım. Yemin ederim ki, ben o hurmaları Rasûlullah'ın hayatı boyunca yedim. Ebu Bekir, Ömer ve Osman (r.a.)'ın devirleri boyunca da yedim. Ancak Osman (r.a.) öldürüldüğü gün evim yağma edildi ve bu meyanda o hurma torbası da elimden çıktı. O torbadan ne kadar yediğimi size söyleyeyim mi? îki yüz yükten fazla yedim.»
îmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Amir tariki ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), bana biraz hurma verdi. O hurmaları bir ölçeğe koyup evin tavanına astık. Hep o ölçekteki hurmadan yiyorduk. Nihayet Şamlılar, Medine'ye saldırıp musibet vaki olduğunda hurmalar tükendi.» [12]

Yemeğin Bereketlenmesine Dair Diğer Bazı Hadîsler

Hafız İbn Asakir, İrbad'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Hazarda ve seferde Rasûlullah'ın kapısından ayrılmazdım. Tebük'te iken gece bir iş için ayrılmıştım. Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına döndüğümüzde akşam yemeğini yemişlerdi. Bana:
- Sen gece vakti neredeydin? diye sordu.
Ben de anlattım. O sırada Cual b. Süraka ile Abdullah b. Makil el-Müzenî çıkıp geldiler. Üçümüz de açtık. Rasûlullah, zevcesi Ümmü Seleme (r.a.)'nin yanına gidip yiyecek birşey olup olmadığını sordu. O da:
- Yok, dedi. Sonra Bilal'i çağırıp torbaları yoklamasını emretti. Bilal (r.a.)t torbaları silkeleyerek yedi tane hurma buldu. Allah'ın Rasûlü, bu hurmaları bir kaba boşalttıktan sonra elini üzerine koyup Besmele
çekti ve bize:
- Siz de Besmele çekerek yeyin, buyurdu.
Yemeğe başladık. Elimde elli dört tane hurma çekirdeği birikti. Sayarak yiyor ve çekirdekleri Öteki elime koyuyordum. Diğer iki arkadaşım da benim gibi yapıyorlardı. Her birimiz elli beşer tane hurma yedikten sonra çekildik. Bir de baktık ki, yedi hurma olduğu gibi duruyor. Rasûlullah (s.a.v.):
- Bilal! Onları tekrar torbaya koy, dedi.
Ertesi gün tekrar çıkarıp kaba koydu. Bu sefer biz on kişi idik. Rasûlullah Efendimiz bize yine:
- Besmele çekerek yemeye başlayın, dedi.
Biz de Besmele çekerek yedik. Hurmaların sayısı, yine de yediden aşağı düşmedi.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Eğer Allah'tan utanmasaydım, Medine'ye dönünceye kadar hepimiz bu hurmalardan yerdik, buyurdu.
Medine'ye döndüğümüz zaman Medineli bir çocuk, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma geldi de o hurmaları ona verdi. Çocuk da onları yemeye başladı.»
Buharî ve Müslim, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: «Rasûlullah (s.a.v.) vefat ettiği zaman yanımda bir canlının yiyebileceği birşey yoktu. Ancak bir rafin üzerinde yanm Ölçek arpa vardı. O arpayı uzun zaman yedikten sonra ölçtüm. Ondan sonra arpa azala aza-la nihayet bitti.»
Müslim, Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Adamın biri, Peygamber (s.a.v.)'e gelip yiyecek birşeyler istedi. Peygamber (s.a.v.) de ona yarma yük arpa verdi. Adam, karısı ve misafirleri, o arpadan uzun bir süre yediler. Sonra bir gün ölçtüler. Miktarını belirlediler. Adam daha sonra gelip Peygamber (s.a.vje arpanın azaldığını söyledi.
Peygamber (s.a.v.) de ona:
- Eğer onu ölçmeseydin, ondan hep yerdin ve o da devamlı aynı
miktarda kalırdı, dedi.»
Müslim, Cabir'in şöyle dediğim rivayet etmiştir:
«Ümmü Malik, Rasûlullah (s.a.v.)'a bir tulum yağ hediye etti. Yağı alan Rasûlullah, tulumun içinde kalan az miktardaki yağın üzerine bereket duası okudu. Yağ bereketlendi. Tulumu alıp evine götüren Ümmü Malik, uzun bir süre çocuklarıyla birlikte o tulumdaki yağı yedi. Günün birinde çocukları gelip yemek için katık istediklerinde yağdan başka birşey bulunmadığı için Ümmü Malik gidip tulumdan yağ çıkardı ve tulumu sıktı. Sonra yağ tükenince de durumu anlatmak için Rasûlullah'a gitti Rasûlullah da ona:
- Sen tulumu sıktın mı? diye sordu. Evet, deyince de Rasûlullah
şöyle dedi:
- Eğer tulumu sıkmayıp öylece bıraksaydm, içinde hep yağ bulunacaktı.»
Beyhakî, Said b. Hars b. îkrime'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Dedem Nevfel b. Hars b. Abdülmuttalib evlenmek için Hz. Pey-gamber'den yardım istedi. Rasûlullah da bir kadını ona nikahladı. Fakat kadına vermesi için mehir olarak birşeyler istedi. Ama dedem, me-hirlik birşey bulamadı. Bunun üzerine Rasûîullah (s.a.v.), zırhını Ebu Rafi ve Ebu Eyyüb ile birlikte pazara gönderdi. Zırhı bir Yahudi'nin yanına otuz ölçek arpa karşılığında rehin bıraktılar, tşte bu arpayı Rasûlullah ona mehir

olarak verdi.
Nevfel diyor ki: Biz altı ay süreyle o arpayı yedik, sonra ölçtüğümüzde eski miktarında olduğunu gördük. Ben bunu Rasûlullah'a anlatınca, bana şöyle dedi:
- Eğer o arpayı ölçmeseydin, ömrün boyunca onu yiyecektin.» Hafız el-Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivaye etmiştir: «Adamın biri, evine geldi. Ailesinin muhtaç olduğunu gördü. Çöle
çıktı. Karısı şöyle dedi:
- Allah'ım! Hamur yoğurmak ve ekmek yapmak için bize gerekli şeyi nasib et.
Bir de baktılar ki, tekneleri hamur dolu. Değirmenleri buğday öğütüyor! Tandırları da pişmiş ekmekle dolu! Kocası geldi ve:
- Hanım, yanınızda yiyecek birşey var mı? diye sordu. Karısı da:
- Evet, Allah bize rızkımızı verdi, dedi. Değirmeni kaldırıp çevresini silip süpürdü. Adam gidip bu durumu Peygamber (s.a.v.)'e anlattı. O da şöyle buyurdu:
- Eğer karın değirmeni olduğu gibi yerinde bıraksaydı, kıyamet gününe kadar dönecekti.»
Yine "Delâil" adlı eserde Hafız el-Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Ensâr'dan muhtaç bir adam vardı. Evinden çıkıp gitti. Karısı da kendi kendine şöyle dedi:
- Eğer değirmenimi döndürür ve tandırıma hurma dalı koyup yakarsam, komşularım, değirmenin sesini duyup ocaktan da duman çıktığını görürlerse, yanımızda yiyecek bulunduğunu ve hiçbir şeye muhtaç olmadığımızı zannederler.
Böyle deyip tandırına gitti, ateşi yaktı. Oturup değirmeni döndürmeye başladı. Sonra kocası geldi. Değirmen sesini duydu Karısı ona kapıyı açmak üzere yerinden kalktı. Onu karşıladığında kocası:
- Sen ne öğütüyorsun? diye sordu. Kadın da durumu anlattı. İkisi birlikte içeri girdiler, bir de ne görsünler. Değirmenleri kendiliğinden dönüyor ve oluktan un boşaltıyordu. Evdeki bütün kaplar doldu. Boş kap kalmadı. Sonra kadın tandıra gitti. İçinin ekmekle dolu olduğunu gördü. Kocası gidip durumu Peygamber (s.a.v.)'e anlattı. Peygamber (s.a.v.) de ona şöyle sordu:
- Değirmeni ne yaptın?
- Kaldırıp silkeledim ve temizledim.
- Onu öylece bir aks aydınız, hayatıma (veya hayatınıza) yemin ederim ki, o hep öyle dönecek ve oluktan un boşaltacaktı."
Bu hadisin, senedi de metni de gariptir.
İmam Malik, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.)'a kafir bir konuk geldi. Ona bir koyundan süt sağılmasını emretti. Koyunun sağılan sütünü içti. Bir diğer koyunun sağılmasını emretti, onun da sütünü içti. Sonra üçüncü koyunun sağılmasını emretti, onunkini de içti. Böylece kafir misafir, yedi koyunun sağılan sütünü içti. Sabah olunca da Müslüman olup Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanma geldi. Rasûlullah (s.a.v.), bir koyunun sağılmasını emretti. Koyunun sağılan sütünü içti. Sonra bir diğer koyunun sütünün sağılmasını emretti, fakat o konuk, yedi tane koyunun sağılmasını tamamlatmadı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Doğrusu Müslüman, bir bağırsakla içer, kafir ise yedi bağırsakla içer.»
Hafız el-Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bedevinin biri gelip Peygamber (s.a.v.)'e konuk oldu Yiyecek bir şeyler istedi. Bulamadı. Sadece ışık penceresinde bir parça ekmek gördü. Onu ufaladı ve üzerine bereket duası okudu. Sonra da konuğuna:
- Ye, dedi. O da yedi ve ekmek arttı. Sonra da:
- Ya Muhammed, doğrusu sen iyi bir adamsın, dedi. Peygamber (s.a.v.), ona:
- Müslüman ol, dedi. Ama adam:
- Doğrusu sen iyi bir adamsın, dedi."
Hanz el-Beyhakî, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Peygamber (s.a.v.)'e bir konuk geldi. Yemek için zevcelerine haber saldı, ama hiçbirinin yanında birşey bulunmadı. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) şöyle dua etti:
- Allah'ım! Senin lütfundan ve rahmetinden diliyorum. Buna ancak sen malik olabilirsin.
Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.)'e kızartılmış bir koyun hediye edildi. Kendisi de şöyle dedi:
- Bu, Allah'ın lütfundandır. Şimdi rahmeti bekliyoruz.» Beyhakî, Vaile b. Eska'nıh şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Ramazan ayı geldi. Biz Suffa ehli arasındaydık. îftar vakti yaklaşınca bey'at ehlinden her bir adam, gelip bizden birini evine götürdü ve iftar yemeğini yedirdi. Ama bir gece hiç kimse gelip bizi götürmedi. Sabaha dek öylece kaldık. Ertesi gece yine kimse gelmedi. Kalkıp Rasûlullah'a gittik. Durumumuzu ona arzettik. O da zevcelerine haber gönderip yanlarında yiyecek bulunup bulunmadığım sordu. Hanımlarından her biri, Rasûlullah'a haber gönderip evlerinde bir canlının yiyeceği birşey bulunmadığına yemin etti. Rasûlullah (s.a.v.) onlara toplanın, dedi. Toplandılar. Dua etti ve şöyle dedi:
- Allah'ım! Senin lütfunu ve rahmetini istiyorum. Lütuf ve rahmet senin elindedir. Senden başkası ona sahip olamaz.
Hemen o esnada biri içeri girmek için izin istedi, içeri girince kızartılmış bir koyun ve ekmek getirdi. Rasûlullah (s.a.v.), yemeğin önümüze konulmasını emretti. Yemeğe başladık, nihayet doyduk. Sonra da Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:
- Allah'tan lütuf ve rahmetini istemiştik, işte bu, O'nun lütfudur. Rahmetini de bizim için yanında alıkoymuştur.»,[13]

Paçanın Bereketlenmesi

imam Ahmed b. Hanbel, ismail tariki ile Yahya b. Ishak'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Salim b. Abdullah'ın meclisinde oturan Beni Ğifar kabilesine men-sub bir adam bana dedi ki:
«Rasûlullah (s.a.v.)'a ekmek ve et yemeği getirildi. Rasûlullah, yemeği getiren adama:
- Sen bana koyunun paçasını ver, dedi. Adam ona paçayı verdi.
Yine Rasûlullah:
- Sen bana koyunun paçasını ver, dedi.
Adam ona ikinci paçayı da verdi. Rasûlullah onu yedi, sonra yine:
- Sen bana koyunun paçasını ver, dedi.
Adam:
- Ya Rasulallah, bunun ancak İM ön ayağı var, başka yok, diye cevap verince Rasûlullah şöyle dedi:
- Eğer sussaydın, ben dua ettiğim sürece onun hep paçalarını yemeye devam edecektin.»
imam Ahmed b. Hanbel, Peygamber (s.a.v.)'in azadhsı Ebu Rafi'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Bize bir koyun hediye edildi. Onu kesip kazana koydum. Rasûlullah yanıma gelince sordu:
- Ey Ebu Rafi, bu nedir?
- Koyundur, bize hediye edildi ya Rasulallah. Ben de kesip kazana koydum. Şimdi pişiriyorum.
- Hele sen bana bir paçasını ver. Ben paçayı ona verdim, sonra yine:
- ikinci paçayı da ver, dedi. ikinci paçayı da verdim. Sonra yine:
- Diğer paçayı da ver, dedi. Ben de:
- Ya Rasulallah, koyunun ancak iki ön ayağı vardır. Üçüncüsü olmaz, dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Eğer sussaydın, hep paça yiyecektim.
Sonra Rasûlullah, su getirilmesini emretti, getirilen suyu ağzına alıp çalkaladı ve parmaklarının etrafını yıkadı, sonra kalkıp namaz kıldı, tekrar yanımıza döndü. Yanımızda soğumuş et gördü. Eti yedi, sonra yine mescide girdi. Namaz kıldı. Suya elini vurmadı.»
imam Ahmed b. Hanbel, Nevfel tariki ile Ebu Rafi'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.) için bir koyun haşlandı. Rasûlullah bana:
- Ey Ebu Rafi! Bana paçayı ver, dedi. Paçayı verdim. Sonra yine:
- Ey Ebu Rafi! Bana paçayı ver, dedi. ikinci paçayı da verdim. Sonra yine:
- Ey Ebu Rafi, bana paçayı ver, dedi. Ben de dedim ki:
- Ya Rasulallah, koyunun sadece iki ön ayağı vardır. Başka var mı?
- Eğer sussaydın, istediğim sürece bana paça verecektin. » Rasûlullah (s.a.v.), paçayı çok severdi. Bu yüzdendir ki, Yahudiler onun paça sevdiğini anlayınca, Hayber'de onu o koyunun paçası ile zehirlediler. Koyunu Zeynep adında Yahudi bir kadın hazırlamıştı. Ama paça, zehirlenmiş olduğunu Rasûlullah'a haber vermişti. Rasûlullah, ağzına alır almaz bu haberi paçadan duymuştu. Nitekim Hayber gazvesinden bahsederken bu konuyu genişçe anlatmıştık.
imam Ahmed b. Hanbel, Dekin b. Said el-Has'amî'nin şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Yemek istemek için 440 kişi Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gittik. Rasûlullah, (s.a.v.) Ömer'e:
- Kalk, bunlara yiyecek birşeyler ver, dedi. Ömer de:
- Ya Rasulallah, yanımda ancak dört ay süreyle beni ve bir çocuğu doyuracak kadar yiyecek var, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- Kalk, onlara birşeyler ver, deyince Ömer:
- Ya Rasulallah, baş göz üstüne, emrini işittim ve itaat ettim, dedi. Kalkıp bizimle beraber bir odasına gitti. Anahtarı kuşağından çıkarıp kapıyı açtı. Odada, oturmuş bir deve yavrusunu andıracak miktarda hurma vardı. Ömer:
- Alabildiğiniz kadarını alın, dedi. Bizden de her birimiz ihtiyacımız kadarını aldık. En son alan da ben oldum. Oradan bir tek hurma bile eksiltmiş olmadık."
. Ali b. Abdülaziz, Ebi Reca'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) evinden çıkıp gitti. Ensâr'dan birinin bahçesine girdi. Adam kendini aniden Rasûlullah (s.a.v.) ile karşı karşıya buldu. Rasûlullah, ona şöyle dedi:
- Eğer şu bahçeni iyice sularsam, bana ne verirsin?
- Ben sulamaya çalışıyorum, ama beceremiyorum.
- Hurmaların arasından yüz hurma seçip almam karşılığında bahçeni iyice sularım. Buna ne dersin?
- Olur.
Rasûlullah (s.a.v.), kovayı eline alıp sulamaya başladı. Çok geçmeden bahçe sahibi:
- Bahçemi sular altında bıraktın, yeter, dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) da adamın hurmalarından yüz hurma seçip aldı. Kendisi ve ashabı doyuncaya kadar yediler. Sonra yine yüz tane hurmayı olduğu gibi bahçe sahibine iade etti."
Bu, garip bir hadistir. Hafiz İbn Asakir, bunu "Delâilü'n-Nübüvve" adlı eserinde Ali b. Abdülaziz el-Beğavî'den rivayet etmiştir.
Selman-ı Farisî'nin İslâm'a girişinden bahsederken Rasûlullah (s.a.v.)'m, onun için kendi mübarek eliyle diktiği hurma

ağaçlarından söz etmiştik. O ağaçlardan hiçbiri kurumamıştı. Hepsi tutmuş ve meyve vermişlerdi. 300 kadar idiler. Ayrıca Rasûlullah (s.a.v.), Selman'm mükâteblik bedelinin taksitlerini ödemesi için altını dili üzerinde döndürüp Selman'a vermiş, Selman da onu efendisine vererek hürriyetine kavuşmuştu. Allah ondan razı olsun ve onu hoşnud kılsın. [14]

Ağaçların Rasûlullah'a İtaat Etmesi

Müslim, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Peygamber (s.a.v.) ile birlikte yola çıktık. Efyah vadisine vardık. Rasûlullah (s.a.v.) def-i hacet için biraz uzaklaştı. Ben de su ibriğini peşinden götürdüm. Etrafına baktı, örtünecek birşey bulamadı. Vadinin kıyısında iki ağaç gördü. Onlardan birinin yanma gidip dallarından birini tuttu ve:
- Allah'ın izniyle bana itaat et ve eğil, dedi. Ağaç da burnuna tahta bağlanmış yularlı devenin güdücüsüne itaat edişi gibi Rasûlullah'a itaat edip eğildi. Sonra diğer ağaca gitti. Onun da dallarından birini tuttu ve ona:
- Allah'ın izniyle bana itaat edip eğil, dedi. O da burnuna tahta1 bağlanmış yularlı devenin güdücüsüne itaat edişi gibi Rasûlullah'a itaat edip eğildi. Rasûlullah, ikisi arasında kalınca, dalları birbirine bağladı ve Allah'ın izniyle birleşin, dedi. İkisi de birleştiler. Rasûlullah'ın, yakınında olduğumu hissetmesinden korktuğum için biraz geriledim. Kendi kendime konuşmaya başladım. Gözümü yan tarafa çevirince baktım ki, Rasûlullah bana doğru geliyor. Bu sırada İM ağaç da birbirinden ayrıldılar. Her biri yine gövdesi üzerine dikildi. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in durduğunu ve iki ağaca başıyla sağa ve sola doğru işaret ederek yerlerine geçmelerini emrettiğini gördüm.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Muaviye tariki ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir gün Cebrail, Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanma geldi. O, üzüntülü bir halde oturmaktaydı. Üzeri kana bulanmıştı. Mekkelilerin bazıları kendisine vurmuşlardı. Cebrail, ona sordu:
- Neyin var?
- Şunlar bana şöyle ve şöyle yaptılar.
- Sana bir mucize göstermemi ister misin?
- Evet.
Cebrail, vadinin gerisindeki bir ağaca baktı ve şöyle dedi:
- Şu ağacı çağır bakalım.
Rasûlullah, ağacı çağırdı. Ağaç, gelip önünde durdu. Sonra Cebrail, ona şöyle dedi:
- Emir ver de eski yerine gitsin.
Rasûlullah, emir verdi, ağaç yine eski yerine gitti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Bu bana yeter, dedi.»
Beyhakî, Ömer b. Hattab'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Müşrikler kendisine eziyet ettiklerinden dolayı Rasûlullah (s.a.v.) Hacun'da üzüntülü bir şekilde durmaktaydı. Şöyle demişti:
- Allah'ım, bugün bana öyle bir mucize göster ki, bundan sonra beni yalanlayanlara aldırış etmeyeyim.
Rasûlullah (s.a.v.), ilahi buyruk üzerine Medine akabesindeki bir ağaca seslendi. Ağaç, yeri yararak gelip Rasûlullah'ın önünde durdu. Sonra yine ona emir verdi. Tekrar eski yerine döndü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Bundan sonra beni yalanlayanlara artık aldırış etmeyeceğim, dedi.»
Beyhakî, Hasan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.), kavminin kendisini yalanlamalarından ötürü oldukça üzüntülü bir şekilde Mekke'nin bazı mahallelerine gitti. Dolaşırken şöyle dedi:
- Ey Rabbim, beni rahatlatacak ve üzüntümü giderecek bir mucize göster.
Cenâb-ı Allah, ona şöyle vahyetti:
- Şu ağacın dallarından herhangi birini çağır da sana gelsin.
Rasûlullah (s.a.v.), ağacın dallarından birine seslendi. O dal yerinden sökülüp çıktı, yeri yararak Rasûlullah'm huzuruna geldi. Sonra Rasûlullah:
- Yerine dön, dedi. Ağaç da yerine döndü. Rasûlullah (s.a.v.), bunun üzerine Allah'a hamd etti ve gönlü hoş oldu. Müşrikler kendisine şöyle diyorlardı:
- Ey Muhammedi Sen babandan ve dedelerinden üstün mü oldun? Bunun üzerine Cenâb-ı Allah, şu ayeti inzal buyurdu:
"Ey cahiller! Bana, Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz?" (ez-Zümer, 64.)
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Muaviye tariki ile îbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Beni Amir kabilesinden bir adam, Peygamber (s.a.v.)'in yanma gelerek şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Bana omuzların arasındaki mührü göster, çünkü ben insanlar arasında tıb ilmini en iyi bilenlerdenim.
- Sana bir mucize göstereyim mi?
- Göster.
Adam böyle dedikten sonra karşısında duran hurma ağacına bakü ve:
- Şu hurma ağacını çağır da gelsin, dedi. Rasûlullah (s.a.v.), hurma ağacına seslendi. O da sıçraya sıçraya Rasûlullah'ın karşısında durdu. Sonra Rasûlullah:

- Yerine dön, dedi. Ağaç da tekrar yerine döndü. Beni Amir kabilesinden olan adam:
- Ey Beni Amir kabilesi, bugüne kadar bu adamdan daha sihirbaz birini görmedim, dedi.»
îmam Ahmed b. Hanbel, İbn Abbas'ı şöyle dediğini nakletmiştir: «Beni Amir kabilesinden bir adam, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gelip şöyle dedi:
- Ben tıb ilmini biliyorum. Şikayetin var mı, neden şikayetçisin? Davet ettiğin hususlarda kalbine şüphe falan geliyor mu?
- Ben, insanları Allah'a ve İslâm'a davet ediyorum.
- Sen Öyle bir söz söylüyorsun ki, çok önemlidir. Senin bu hususta bir mucizen ve delilin var mı?
- Evet, istersen sana bir mucize göstereyim.
Rasûlullah'm karşısında bir ağaç duruyordu. Onun dallarından birine:
- Gel bakalım ey dal, dedi. Dal da ağaçtan kopup sıçrayarak geldi ve Rasûlullah'm karşısında durdu. Rasûlullah da ona:
- Yerine dön, dedi. Dal da tekrar eski yerine döndü. Bunun üzerine o adam şöyle dedi:
- Ey Amir b. Sa'saa ailesi!
Bundan sonra da dönüp Rasûlullah'a şöyle dedi:
- Bundan böyle söyleyeceğin sözlerden hiçbiri için seni ayıplamı-yacağım.»
Beyhakî, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Adamın biri, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip şöyle dedi:
- Senin ashabının dedikleri şu şey nedir?
O esnada da Rasûlullah'm çevresinde ağaçlar ve dallar vardı. Rasûlullah (s.a.v.), o adama şöyle sordu:
- Sana bir mucize göstermemi ister misin?
- Evet.
Rasûlullah (s.a.v.), karşısında duran ağacın dallarından birini çağırdı. Dal, yeri yararak Rasûlullah'm yanma geldi. Karşısında durdu. Secde etti. Sonra secdeden başını kaldırıp Rasûlullah'm huzurunda durdu. Bundan sonra Rasûlullah ona emir verdi, o da yerine döndü. Yanındaki adam da:
- Ey Amir b. Sa'saa ailesi! Vallahi bundan sonra Rasûlullah'm söylediği sözlerden hiçbiri için kendisini yalanlamayacağım." dedi.»
Beyhakî, Ebu Nasr b. Katade tariki ile İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bedevinin biri, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip şöyle bir soru sordu:
- Senin Allah Rasûlü olduğunu ne ile bileceğim?
- İster misin, şu ağacın dalını çağırayım da bana gelsin. O zaman sen benim Allah Rasûlü olduğuma şahadet edecek misin?
- Evet.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), karşısında duran hurma ağacının bir dalma seslendi. Rasûlullah'm çağrısı üzerine o dal, ağaçtan koparak yere düştü ve sıçrayarak Rasûlullah'm karşısına gelip durdu. Sonra Rasûlullah ona:
- Yerine dön, dedi. Dal da yerine döndü. Adam:
- Senin Allah Rasûlü olduğuna şahadet ederim, deyip iman etti.» Ben derim ki: Belki de bu adam, Rasûlullah'm mucizesine önce büyü demiş, ama sonra basiretini kullanarak Müslüman olup Allah'ın hidayet yoluna koyulmuştur. Doğrusunu Allah bilir.
Hakim, Ebu Abdullah en-Nisaburî, İbn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. Bir bedevi geldi. O yaklaşınca, Rasûlullah şöyle dedi:
- Nereye gidiyorsun?
- Aileme gidiyorum.
- Bir hayır ve iyiliğe var mısın?
- Nedir o hayır ve iyilik?
- Allah'tan başka ilah bulunmadığına, O'nun bir ve ortaksız olduğuna, Muhammed'in de O'nun kulu ve Rasûlü olduğuna şahadet etmendir.
- Senin bu söylediklerinin doğruluğunu isbatlayan bir şahit var mı?
- Şu ağaçtır.
Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.), vadinin kenarında duran ağacı çağırdı. Ağaç da yeri yararak geldi ve Rasûlullah'm huzurunda durdu. Rasûlullah, Allah'tan başka ilah bulunmadığına, kendisinin de O'nun rasûlü olduğuna şahadet getirmesini üç kez ağaçtan istedi. Ağaç da Rasûlullah'm dediği gibi şahadet etti. Sonra da eski yerine döndü. Bedevi adam da kavmine döndü. Dönerken Rasûlullah'a şöyle dedi:
- Eğer kavmim bana uyarsa, onları alıp sana getiririm. Yoksa ben kendim döner ve seninle beraber olurum.» [15]

Hurma Ağacının Rasûlullah"A Olan Sevgisi Ve Ayrılığına Dayanamayışı Yüzünden İnlemesi

Bu konuda sahabeler topluluğundan müteaddid yollarla katiyyet ifade eden birçok hadis nakledilmiştir ki, bu hadisler, hadis imamları ve hadis meydanının bahadırları nezdinde kesinlik ifade ederler.
İmam Ebu Abdillah Muhammed b. İdris eş-Şafiî, İbrahim b. Mu-hammed tariki ile Übeyy b. KaVm şöyle dediğini rivaye

etmiştir:
"Mescid-i Nebevf nin üstü ağaç dallarıyla örtülü iken Peygamber (s.a.v.), bir hurma ağacına yaslanarak hutbe okurdu. Ashabtan biri dedi
ki:
- Ya Rasulallah, cuma günü üzerinde durarak hutbe okuman için sana bir minber yapalım mı? İnsanlar, o minber üzerinde senin irad ettiğin hutbeyi dinlerler.
- Olur.
Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.)'e üç basamaklı bir minber yapıldı. Minber yapılınca, Rasûlullah (s.a.v.) artık minber üzerine çıkıp hutbe okumaya başladı. O hurma ağacına yaslanmayıp minbere giderken ağaçtan bir böğürme ve bir hırıltı duyuldu. Neredeyse ağaç yarılıp parçalanacaktı. Peygamber (s.a.v.), bu sesi işitince minberden inip ağacın yanma geldi. Ağacı eliyle sivazladı. Sonra minbere döndü. Mescid-i Nebevi yıkıldığı zaman o hurma kütüğünü Übeyy b. Kal) aldı. Çürüyün-ceye ve kurtlar yeyip paramparça oluncaya kadar yanında idi."
Hanz Ebu Ya'lâ el-Musulî, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), cuma gününde mescitte dikili bir hurma ağacına yaslanarak insanlara hutbe irad ederdi. Rumi bir adam, ona gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, üzerinde durup insanlara hutbe irad etmen için sana bir minber yapalım mı?
Rasûlullah'ın kabul etmesi üzerine o adam, iki basamaklı bir minber yaptı. Bu iki basamağa bastıktan sonra üçüncü basamak denebilecek bir yükseklikte oturdu. Oturunca, daha önce kendisine yaslanarak insanlara hutbe irad ettiği hurma ağacı, Rasûlullah'tan ayrılmış olmanın üzüntüsüyle inlemeye başladı. Öküz gibi böğürdü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), minberden inerek böğürmekte olan hurma ağacını kucakladı. Kucaklayınca ağacın sesi kesildi. Sonra Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Muhammed'in nefsi elinde bulunan-zata yemin ederim ki, eğer ben bunu kucaklamas aydım, benden ayrılışının üzüntüsüyle kıyamete dek böylece böğürmeye devam edecekti. Böyle dedikten sonra Peygamber (s.a.v.) emir verdi, sahabeler o ağacı yere gömdüler.»
Hafiz Ebu Bekr el-Bezzar, "Müsned" adlı eserinde, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), bir hurma dalına dayanarak hutbe irad ederdi. Kendisi için minber yapılınca o dalı bırakıp minber üzerine çıkarak hutbe irad etmeye başladı. Bunun üzerine o hurma dalı inlemeye başladı. Rasûlullah (s.a.v.) gelip onu bağrına bastı da sesini kesti. Sonra Ra-sûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Eğer ben bunu kucaklamasaydım, kıyamet gününe dek inleye-cekti."
Başka bir rivayete göre Mübarek b. Fudale, bu hadisi Hasan'dan rivayet ederek şöyle demiştir:
"Hasan, bu hadisi anlatırken ağlar, sonra şöyle derdi:
- Ey Allah'ın kulları! Kendisine olan aşkından ve Allah katındaki mertebesine olan iştiyakından ötürü bir ağaç dalı Rasûlullah için inliyor. Aslında onun huzuruna varmaya sizin daha çok iştiyakh olmanız gerekir."
İmam Ahmed b. Hanbel, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), bir hurma dalma dayanarak hutbe irad ederdi. Oğlu marangoz olan Ensârî bir kadın dedi ki:
- Ya Rasulallah, benim marangoz bir oğlum var. Üzerinde hutbe okuman için minber yapmasını ona emredeyim mi?
- Olur.
Rasûlullah'm onaylaması üzerine marangoz çocuk, ona bir minber yaptı. Cuma günü olunca Rasûlullah, minbere çıkıp hutbe okumaya başladı. Daha önceleri kendisine dayanarak hutbe okumakta olduğu hurma dalı, çocuk gibi inlemeye başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurdu:
- Doğrusu şu hurma dalı, zikirden mahrum olduğu için ağladı." Buharî, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Cabir b. Abdullah el-Ensârî'nin şöyle dediğini işittim: "Mescid-i Nebevî'nin tavanı hurma dallarıyla örtülmüştü. Peygamber (s.a.v.), hutbe irad ederken bu dallardan birine dayanıyordu. Kendisi için minber yapıldığında o hurma dalının on aylık gebe deve gibi inlemeye başladığını işittik. Nihayet Rasûlullah (s.a.v.) gelip elini o dala koydu da sesi kesildi."
îmam Ahmed b. Hanbel, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), bir ağacın gövdesine (veya dalma) dayanarak hutbe okumaya başlayınca o dal inlemeye başladı, inleyişi mescidin bütün cemaatı işitti. Nihayet Rasûlullah (s.a.v.) minberden inip geldi ve elini ona sürdü de sesi kesildi. Bazıları dediler ki: "Eğer Rasûlullah (s.a.v.), o daim yanına gelmeseydi, kıyamet gününe kadar inlemeye devam ederdi."
Ebu Bekr b. Ebi Şeybe, Ebu Hazim'in şöyle dediğini rivayet eder: "Bazıları, Sehl b. Sa'd'ın yanına gelip kendisine şöyle bir soru sordular:
- Rasûlullah'm minberi nedendi?
- Rasûlullah (s.a.v.), önceleri hutbe irad ederken bir hurma dalma
dayanırdı. Kendisine minber yapılıp da minbere çıkarak hutbe okumaya başlayınca, o dal inlemeye başladı. Nihayet Rasûlullah gelip elini onun üzerine koydu da sesi kesildi."
İmam Ahmed b. Hanbel, Affan kanalı ile tbn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), kendisi için minber yapılmadan önce bir hurma dalma dayanarak hutbe okurdu. Minber yapılıp da minbere

çıkarak hutbe okumaya başlayınca, daha önceleri kendisine dayanarak hutbe okuduğu hurma dalı inlemeye başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), minberden inip gelerek hurma dalını kucaklayınca sesi kesildi. Allah elçisi şöyle buyurdu:
- Eğer ben bunu kucaklamasaydım, kıyamet gününe dek inlemeye devam ederdi."
Buharî, Muhammed b. Müsenna kanalı ile Abdullah b. Ömer'in şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), bir hurma dalma dayanarak hutbe okudu. Kendisi için minber yapılıp da minbere çıkıp hutbe okumaya başlayınca, daha önceleri kendisine dayanarak hutbe okuduğu hurma dalı inlemeye başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) gelip o dalı eliyle sıvazladı."
İmam Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Mescid-i Nebevî'de bir hurma dalı vardı. Cuma günü olunca veya olağanüstü bir durum meydana gelince, Rasûlullah insanlara hutbe irad etmek istediğinde o dala dayanarak hutbe irad ederdi. Sahabeler dediler ki:
- Ya Rasulallah, sana boyun kadar yükseklikte bir minber yapalım mı?
- Siz bilirsiniz.
Bunun üzerine üç basamaklı bir minber yapıldı. Rasûlullah çıkıp üzerine oturunca, daha önceleri kendisine dayanarak hutbe irad ettiği hurma dalı -Rasûlullah'm ayrılığına dayanamadığmdan- öküz gibi böğürmeye başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) gelip onu kucakladı ve eliyle onu sıvazladı, nihayet sesi kesildi."
Abdb. Humeyd el-Leysî, Ebu Said el-Hudrî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), cuma günleri bir hurma dalma dayanarak insanlara hutbe irad ederdi. Cemaat, ona şöyle bir teklifte bulundu:
- Ya Rasulallah, Müslümanlar çoğaldı. Onlar senin şahsını görmek istiyorlar, dilersen -insanların seni görebilmeleri maksadıyla- üzerine çıkıp hutbe irad etmen için bir minber yapalım.
- Olur. Fakat bu minberi kim yapacak?
Rasûlullah'ın böyle sorması üzerine adamın biri kalkıp şöyle cevap
verdi:
- Ben yaparım.
- Yapar mısın?
- Evet (ama adam inşaallah dememişti).
- Senin adın nedir?
- Falandır.
- Otur.
Adam oturdu. Rasûlullah, sorusunu yineledi:
- Bu minberi kim yapacak?
Başka bir adam ayağa kalkıp cevap verdi:
- Ben.
- Bunu yapar mısın?
- Evet (Bu adam da inşaallah demedi).
- Adın nedir?
- Falandır.
- Otur.-
Adam oturdu. Rasûlullah, sorusunu tekrarladı:
- Bu minberi bize kim yapacak?
- Başka bir adam kalkıp şöyle cevap verdi:
- Ben.
- Yapar mısın?
- Evet (Bu adam da inşaallah dememişti).
- Adın nedir?
- Falandır.
- Otur.
Bunun üzerine adam oturdu. Rasûlullah, sorusunu tekrarladı:
- Bize bu minberi kim yapacak?
- Bir başka adam kalkıp cevap verdi:
- Ben.
- Yapar mısın?
- Evet, inşaallah.
- Adın nedir?
- ibrahim'dir.
- Öyleyse yap bakalım.

Cuma günü olunca cemaat, Peygamber (s.a.v.) için mescidin son kısmında toplandı. Rasûlullah (s.a.v.) minbere çıkıp oturunca, cemaatın tam karşısına geçmiş oldu. Ama daha önceleri kendisine dayanarak hutbe irad ettiği o hurma dalı inlemeye başladı. Ben mescidin son kısmında durduğum halde inleyişini işittim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), minberden inip ağacın yanına geldi ve onu kucakladı. İnleyişi hemen kesildi, sonra minbere döndü. Allah'a hamd-ü senada bulunup şöyle dedi:
- Doğrusu şu hurma ağacı, Rasûîullah'a olan özleminden inledi. Ondan ayrılışa dayanamadığı için inledi. Allah'a yemin ederim ki, eğer ben yanma gelip kucaklamasaydım, inleyişi kıyamet gününe dek durmayacaktı."
Hafiz Ebu Ya'lâ, Ebu Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.), bir ağaca dayanarak her cuma günü cemaata hutbe irad ederdi. Nihayet Rumlardan bir adam gelip ona şöyle dedi:
- Dilersen senin için birşey yapayım da, üzerine oturduğunda ayakta duruyormuşsun gibi görünürsün.
- Olur.
Rasülullah'm onaylaması üzerine adam ona bir minber yaptı. Minberin üzerine çıkıp oturunca, daha önce kendisine dayanarak hutbe irad etmekte olduğu ağaç, dişi devenin kendi yavrusu üzerine inleyişi gibi inlemeye başladı. Nihayet Rasûlullah (s.a.v.), minberden inip yanına geldi. Elini üzerine koydu. Ertesi gün o ağacın yerinden alındığını gördüm.
- Bu nedir? diye sorunca, dediler ki:
- Rasûlullah, Ebu Bekir ve Ömer dün gelip bunu yerinden aldılar." Bu, garip bir rivayettir.
Haâz Ebu Ya'lâ, ağacın inleyişi ile ilgili hadisi uzun uzadıya Hz. Ai-şe'den rivayet etmiştir. Bu rivayette şu ifadelere rastlanmaktadır:
"Rasûlullah (s.a.v.), daha önceleri kendisine dayanarak hutbe irad ettiği hurma daimi dünya ve ahiretten birini tercih etme seçeneğine sahip kıldı. O hurma dalı, ahireti tercih etti ve kaybolup gitti. Yeri bilinmemektedir." Bu hadis, hem sened hem de metin bakımından gariptir.
Ebu Nuaym, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m, kendisine dayanarak hutbe okumakta olduğu bir ağacı vardı. Kendisine bir kürsü (ya da minber) yapıldı. Daha önceleri kendisine dayanarak hutbe irad ettiği ağaç, Rasûlullah'tan ayrı kaldığından öküz gibi böğürmeye başladı. Öyle ki, böğürüşünü mescit cemaatı işitti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), o ağacın yanma geldi de inleyişi durdu."
imam Ahmed b. Hanbel ile Neseî, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Minberimin ayaklan, Cennet'in bir köşesindedir."
Neseî, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Evimle minberimin arası, Cennet bahçelerinden bir bahçedir." Bu rivayetler, hurma dalının inleme hadisesinin vukuunun kesin olduğunu hadis imamları nezdinde katiyyetle ifade etmektedirler. Hadis ricalinin durumunu bilmekle beraber bu konu üzerinde düşünüp iyice tetkik yapan kimselerde bu hadisenin kesinlikle vuku bulduğunu anlayacaklardır. Yardımına başvurulacak olan zat, yüce Allah'tır.
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Amr b. Sevad'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Şafiî bana dedi ki:
- Yüce Allah, Muhammed (s.a.v.)'e verdiği mucizeleri hiçbir peygambere vermiş değildir.
- Ama Ölüleri diriltme mucizesini İsa'ya vermiştir.
- Muhammed'e de hurma dalını inletme mucizesini vermiştir. Daha Önceleri yanında durup kendisine dayanarak hutbe irad ettiği hurma dalı, kendisi için minber yapılınca inlemeye başlamış ve sesi cemaat ta-rafindan duyulmuştur. Bu mucize, Isa'nmkinden daha büyüktür." [16]

Rasûlullah'ın Avucunda Çakıl Taşlarının Tesbîh Edîşî

Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Süveyd b. Yezid es-Sülemf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ebu Zerr'in şöyle dediğini işittim:
Yaşadığım bir hadiseyi gördükten sonra Osman'ı, sadece hayırla anacağım. Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'in yalnız bulunduğu vakitleri araştıran bir adamdım. Bir gün onun yalnız başına oturmakta olduğunu gördüm. Yalnızlığını firsat bilerek gidip yanma oturdum. O esnada Ebu Bekir gelip selam verdi. Rasûlullah'm sağ tarafina oturdu. Sonra Ömer gelip selam verdi, Ebu Bekir'in sağ tarafina oturdu. Sonra Osman gelip selam verdi, Ömer'in sağ tarafina oturdu. Rasûlullah (s.a.v.)'m önünde de yedi (yahut dokuz) çakıl tanesi vardı. Onları avucuna aldı. Çakıl taneleri teşbih getirdiler. O hurma dalının inleyişi gibi inlediklerini işittim. Sonra onları yere bıraktı. İnlemeleri kesildi. Tekrar alıp Ebu Bekir'in avucuna bıraktı. O çakıl tanelerinin teşbih getirdiklerini ve hurma dalı gibi inlediklerini işittim. Onları yere bırakınca sesleri kesildi. Tekrar onları alıp Ömer'in avucuna bıraktı. Teşbih getirdiklerini ve hurma dalı gibi inlediklerini işittim. Yere bıraktı, sesleri kesildi. Sonra yine alıp Osman'ın avucuna bıraktı. Teşbih getirdiklerim, hurma daimin inleyişi gibi inlediklerini işittim. Sonra yere bıraktı ve sesleri kesildi. Rasûlullah (s.a.v.): "İşte bu, nübüvvetin hilafetidir." buyurdu."

Beyhakî, Şuayb'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Velid b. Süveyd, Beni Süleym kabilesinden Rabaza'da Ebu Zerrle görüşen yaşlı bir adamın şöyle dediğini nakletti:
"Bir gün Ebu Zerr'le beraber aynı mecliste bulunuyordum. O esnada Osman b. Affan'dan söz edildi. Kendisini Rabaza'da mecburi ikamete tabi tuttuğundan Ebu Zerr'in Osman'a kırgın olduğunu sanıyordum. Osman'dan söz edildiğinde bu konuyu bilenler lafa karıştılar, ama Osman'dan söz edildiğinde o, şöyle dedi:
- Osman hakkında iyilikten başka bir şey söyleme, çünkü ben asla unutamayacağım, ölünceye kadar aklımdan çıkmayacak olan bir manzara gördüm? Onun halini müşahede ettim. Ben kendisini dinliyeyim* kendisinden bilgiler edineyim, diye Peygamber (s.a.v.)'i yalnız bulmak isterdim. Onun yalnız olduğu zamanları gözetlerdim. Bir gün Peygamber (s.a.v.)'in evine gittim. Hizmetçiden onu sordum. Evde olduğunu söyledi, içeri girdim. Oturmaktaydı. Yanında hiç kimse yoktu. Öyle sanıyorum ki, o esnada kendisine vahiy gelmekteydi. Selam verdim, selamımı aldı. Sonra sordu:
- Niçin geldin?
- Allah ve Rasûlü beni buraya getirtti.
Bunun üzerine Rasûlullah, oturmamı emretti. Ben de yanı başında oturdum. Ona birşey sormuyordum. O da bana birşey anlatmıyordu. Biraz bekledikten sonra Ebu Bekir hızla yürüyerek geldi. Selam verdi, Rasûlullah selamını aldı. Sonra ona sordu:
- Niçin geldin?
- Allah ve Rasûlü beni buraya getirtti.
- Rasûlullah, oturması için eliyle ona işaret etti. O da Rasûlulîah'm karşısındaki tümseğe oturdu. Aralarında yol vardı. Ebu Bekir oturup yerleşince, Rasûlullah eliyle ona işaret etti. O da sağ yanıma gelip oturdu. Sonra Ömer geldi. O da aynı şey yaptı. Rasûlullah (s.a.v.), ona da aynı şeyleri söyledi. O da gelip o tümsekte Ebu Bekir'in yanma oturdu. Sonra Osman gelip selam verdi. Rasûlullah, onun da selamını aldı ve ona sordu:
- Niçin geldin?
- Beni Allah ve Rasûlü getirtti.
Rasûlullah (s.a.v.), eliyle ona işaret etti. O da o tümseğe oturdu. Sonra eliyle ona işaret etti. O da Ömer'in yanma oturdu Rasûlullah (s.a.v.), birşey söyledi, ancak sözlerinin baş kısmını anlayamadım. Yalnız şöyle dedi:
- Az ama kesin değil.
Böyle dedikten sonra yedi, yahut dokuz veya buna yakın sayıda çakıl taşları aldı. Bu çakıl taşlan, onun elinde teşbih getirdiler. Elindey-ken hurma ağacının inleyişi gibi inlediklerini işittim. Sonra beni geçerek bu çakıl tanelerini Ebu Bekir'e verdi Çakıllar, Ebu Bekir'in elinde de tıpkı Rasûlulîah'm elindeki gibi teşbih getirdiler. Rasûlullah, çakılları Ebu Beikr'in elinden alıp yere bıraktı. Teşbih sesleri kesildi. Yine normal çakıl tanelerine dönüştüler. Sonra Ömer, onları alıp elinde tuttu. Ebu Bekir'in elindeki gibi Ömer'in elinde de teşbih getirdiler. Sonra onları alıp yere bıraktı. Teşbih sesleri kesildi. Sonra Rasûlullah, o çakılları Osman'ın eline koydu. Onun elinde de tıpkı Ebu Bekir'le Ömer'in elindeki gibi teşbih getirdikler duyuldu. Sonra onları alıp yere bıraktı, teşbih sesleri kesildi."
Önceki sayfalarda da geçtiği gibi Buharı, İbn Mesud (r.a.)'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Yenmekte olan yiyeceklerin teşbih seslerini işitirdik."
Hafiz el-Beyhakî, Ebu Üseyd es-Saidî'nin şöyie dediğini rivayet et-
miştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Abbas b. Abdülmuttalib'e şöyle dedi:
- Ey Ebu Fadl! Yann sen ve oğulların, ben size gelinceye kadar evinizden ayrılmayın. Benim sizinle görülecek bir işim var.
Abbas, ertesi gün çocukları ile birlikte kuşluk vaktine kadar Rasûlullah'ı bekledi. Nihayet Rasûlullah (s.a.v.) gelip onlara selam verdi:
- Esselamü aleyküm
- Ve aleykesselam ve rahmetullahi ve berakatuhu.
- Nasıl sabahladınız?
- Rahatça sabahladık. Allah'a hamd ederiz. Babamız ve anamız sana feda olsun. Ya sen nasıl sabahladın, ya Rasulallah?
- Rahatça sabahladım. Allah'a hamd ederim. Yaklaşın, yaklaşın,
birbirinize sokulun.
Emrini yerine getirip birbirine sokularak çember meydana getirdiklerinde Rasûlullah (s.a.v.), üzerlerini abasıyla örtüp şöyle dedi:
- Ya Rab, şu benim amcamdır. Babamla aynı ağacın dalıdır. Şunlar benim ehl-i beytimdir. Hepsini -şu abamla örttüğüm gibi- Cehennem ateşinden muhafaza et." Rasûlulîah'm bu duasına kapının eşiği ve evin duvarları, hep birlikte amin, amin, amin, dediler."
İmam Ahmed b. Hanbel, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Doğrusu ben Mekke'de bir taş biliyorum. O benim bisetimden önce bana selam verirdi. Şimdi de o taşı biliyorum."
Tirmizî, Abbad b. Yakub el-Kûfî tariki ile Ali b. Ebi Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Peygamber (s.a.v.)'le birlikte Mekke'deydim. Bir gün Mekke'nin bazı yerlerini dolaşmaya çıktık, karşılaştığı her dağ ve ağaç ona:
- Esselamü aleyke ya Rasulallah, diyordu." Bu, hasen ve garip bir hadistir.
Önceki sayfalarda da anlattığımız gibi Bedir ve Hüneyn gazvelerinde Rasûlullah (s.a.v.), eline bir avuç toprak alıp düşmana savurmuş ve ashabına da yapacağı gerçek saldırıda kendisine tabi olmalarını emretmişti. Sonunda Allah'ın yardımı gelmiş, muzaffer olmuşlardı. Bedir gazvesiyle ilgili olarak yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Attığın zaman da sen atmamıştın, fakat Allah atmıştı." (el-Enfâi 17.)
Hüneyn gazvesiyle ilgili olarak bazı hadisleri sened ve lafızlanyla nakletmiştik. Onları burada tekrarlamaya gerek yok. Hamd ve minnet Allah'adır.
Mekke fethi bölümünde de anlattığımız gibi Rasûlullah (s.a.v.), Mescid-i Haram'a girdiğinde Ka'be'nm çevresindeki putlara rastlayınca onları elindeki bir sopayla vurmaya ve şöyle demeye başlamıştı: "Hak geldi, bâtıl zail oldu. Doğrusu bâtıl, zail olmaya mahkumdur."
De ki: "Hak geldi, artık bâtıl ne yeniden başlar, ne de geri gelir." (es-Sebe, 49.)
Başka bir rivayette anlatıldığına göre Rasûlullah (s.a.v.), Ka'be'nin çevresindeki putlardan hangisine işaret ediyorsa, mutlaka o put baş üstü yere düşüyordu.
Beyhakî, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), yanıma geldi. Ben resimli bir örtüyü üzerime örtmüştüm. Onu alıp parçaladı. Sonra şöyle dedi:
- Doğrusu kıyamet gününde insanların en şiddetli azab görecek olanları, Allah'ın yaratığına benzer yaratık yaratmaya çalışanlardır.*
Evzaî, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini nakletmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'a üzerinde kartal resmi bulunan bir kalkan getirildi. Elini o resmin üzerine koydu. Bunun üzerine yüce Allah o resmi giderdi." [17]

Hz. Peygamber'în Nübüvvet Delillerinden Olan Hayvanlarla İlgîli Mucizeleri Kaçan Devenin Gelip Rasûlullah'a Şikayette Bulunarak Secde Etmesi

İmam Ahmed b. Hanbel, Hüseyn tariki ile Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ensâr'dan bir ailenin devesi vardı. Bu deveye binerlerdi. Bir gün bu deve onlara serkeşlik etti. Sırtına binmelerine müsaade etmedi. Sahipleri gelip durumu Rasûlullah'a şöyle anlattılar:
- Bir devemiz var. Ona biniyorduk, ama bugün bize serkeşlik ediyor, sırtına binmemize imkân vermiyor. Hurmalarımız ve ekinlerimiz susuzluktan kuruyor. Oraya gidemiyoruz. Rasûlullah (s.a.v.), ashabına "kalkın" dedi, onlar da kalktılar. Kendisi devenin bulunduğu bahçeye girdi. Deve, bahçenin bir kenarında bulunuyordu. Rasûlullah (s.a.v.), ona doğru gitti. Ensâr dedi ki:
- Ya Rasulallah, o kuduz köpek gibi kudurmuştur. Sana saldırmasından korkarız!
- Ondan bana zarar gelmez.
Deve, Rasûlullah (s.a.v.)'a baktı. Ona doğru gitti, sonunda huzuruna varıp secdeye kapandı. Rasûlullah (s.a.v.) da alnından tuttu. Deve o zamana kadar göstermediği bir yumuşaklığı gösterdi. Uysallaştı ve Rasûlullah onu işe soktu. Ashabı ona dediler ki:
- Ya Rasulallah, aklı olmayan şu hayvan sana secde ediyor. Oysa bizim sana secde etmemiz gerekir.
- Bir beşerin başka bir beşere secde etmesi uygun olmaz. Eğer bir beşerin, başka bir beşere secde etmesi uygun olsaydı kadına, -üzerindeki hakkının büyüklüğünden dolayı- kocasına secde etmesini emrederdim. Nefsim kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, eğer erkeğin başından ayağına kadar vücudunun her taran yara olsaydı ve bu yaralardan irinler fışkırsaydı, sonra karısı gelip o irinleri yalasaydı, yine de hakkım ödeyemezdi."
İmam Ahmed b. Hanbel, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) ile bir yolculuktan dönüyorduk. Beni Neccar kabilesinin bahçelerine vardığımızda bir devenin bahçeye girmediğini ve sahipleri tarafından zorlandığını gördük. Sahipleri, durumu Ra-sûlullah'a anlattılar. O da bahçenin yanma geldi. Deveye seslendi, deve dudağını yere sürerek gelip Rasûlullah'm Önünde diz çöktü. Rasûlullah (s.a.v.):
- Bana bir yular getirin, dedi. Getirilen yuları devenin boynuna taktı. Sonra da sahibine teslim etti. Arkasından insanlara dönüp şöyle buyurdu:
- Göklerle yer arasında -cinlerle insanların asileri dışında- benim Allah Rasûlü olduğumu bilmeyen hiçbir şey yoktur."
Hafiz Ebu'l-Kasım et-Taberanî, Ibn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Birkaç kişi, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gelip ona şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, bizim bir devemiz var, serkeşlik edip kaçıyor ve bahçeye girmiyor!
Rasûlullah (s.a.v.), devenin yanma gelip:
- Buraya gel, dedi. Deve de başını eğip geldi. Rasûlullah, ona yular takıp sahibine teslim etti. Ebu Bekir es-Sıddık şöyle dedi:

- Ya Rasulallah, sanki o, senin peygamber olduğunu biliyordu. Rasûlullah (s.a.v.), Ebu Bekir'in bu sözü üzerine şöyle buyurdu:
- Medine'nin iki ucu arasında cinlerle insanların kafirleri dışındaki herkes ve her şey, benim Allah'ın peygamberi olduğumu bilir."
Hafiz Ebu'l-Kasım et-Taberanî, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ensâr'dan bir adamın iki damızlık devesi vardı. Develeri kudurmuşlardı. Onları bahçeye sokup üzerlerine kapıyı kapadı. Sonra Hz. Peygamber (s.a.v.)'e gelip dua etmesini istedi. Rasûlullah (s.a.v.) da Ensâr'dan birkaç kişiyle beraber oturmaktaydı. Gelen adam şöyle dedi:
- Ey Allah'ın peygamberi! Sana bir iş için geldim. Benim iki damızlık devem var, ancak bunlar kudurdular. Bunları bir bahçeye soktum. Kapıyı da üzerlerine kapattım. Bunları bana itaat ettirmesi için Allah'a dua etmeni diliyorum.
Rasûlullah (s.a.v.), ashabına: "Bizimle gelin." dedi. Hep birlikte gittiler. Rasûlullah (s.a.v.), bahçe kapısına vardı. Kapıya: "Açıl" dedi. Adam da Rasûlullah (s.a.v.)'a bir zarar gelmesinden korktu, ama Rasûlullah (s.a.v.)'m buyruğu üzerine kapı açıldı. Damızlıklardan birinin kapıya yakın olduğu görüldü. Hayvancağız, Rasûlullah (s.a.v.)'ı görünce ona secde etti. Rasûlullah (s.a.v.) da sahibine şöyle buyurdu:
- Birşey getir de başını bağlıyayım ve sana teslim edeyim. Adam bir yular getirdi. Rasûlullah (s.a.v.), yuları hayvanın boynuna geçirip
sahibine teslim etti. Sonra bahçenin öbür tarafındaki diğer damızlığın yanma gitti. Hayvancağız, Rasûlullah'ı görünce secdeye kapandı. Rasûlullah, sahibine şöyle dedi:
- Birşey getir de hayvanın başını bağlıyayım.
Rasûluîlah (s.a.v.), adamın getirdiği iple hayvanın boynunu bağlayıp sahibine teslim etti ve:
- Haydi şunları götür. Artık sana isyan etmeyecekler, dedi. Ashab, bu durumu görünce, Rasûlullah (s.a.v.)'a şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, şu iki damızlık deve sana secde ettiler. Biz niye sana secde etmiyelim?
- Bir kimsenin, bir başkasına secde etmesini emretmem, eğer bir kimsenin bir başkasına secde etmesini emredecek olsaydım, kadının kendi kocasına secde etmesini emrederdim."
Bunun senedi de, metni de gariptir.
Ebu Muhammed Abdullah b. Hamid el-Fakih, Ahmed b. Hamdan kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'la birlikte bir yere gittik. Bir bahçenin üst tara-findan geçerken bir deve gördük. Biz o tarafa yönelince deve başını kaldırdı. Rasûlullah (s.a.v.)'ı gördü. Çenesini yere koydu (secde etti). Bunun üzerine sahabeler şöyle dediler:
- Şu hayvan sana secde ettiğine göre bizim de sana secde etmemiz gerekir.
- Sübhanallah! Allah'tan başkasına mı secde edeceksiniz? însa-nın, Allah'tan başkasına secde etmesi uygun olmaz. Eğer bir kimsenin, Allah'tan başka birşeye secde etmesini emredecek olsaydım, kadının kendi kocasına secde etmesini emrederdim."
înaam Ahmed b. Hanbel, Yezid kanalı ile Abdullah b. Cafer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), bir gün beni bineğinin terkisine bindirdi. Bana gizlice birşey söyledi, onu asla kimseye bildirmeyeceğim. Rasûlullah (s.a.v.), def-i hacette kendine en çok hurma ağaçlarım siper edinirdi. Bir gün Ensâr'dan birinin bahçesine girdi. Bir deveyle karşılaştı. Deve öfkeyle sesini yükseltti, gözleri yaşardı. Rasûluîlah (s.a.v.)'ı görünce inle-nıeye, gözleri de yaşarmaya başladı. Rasûlullah da başını sıvazladı, gözyaşlarını sildi. Hayvancağızın sesi kesildi.
- Bu devenin sahibi kimdir? diye sordu. Ensâr'dan bir delikanlı gelip şöyle dedi:
- Bu benimdir ya Rasulallah.
- Allah'ın sana verdiği bu hayvana eza etmekten korkmaz mısın? Bu hayvan kendisini aç bıraktığından ve hızlı yürüttüğünden şikayetçi oldu." dedi."
imam Ahmed b. Hanbel, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Muhacir ve Ensâr'dan oluşan bir grup cemaatla beraberdi. O esnada bir deve gelip ona secde etti. Sahabeler dediler ki:
- Ya Rasulallah, hayvanlar ve ağaçlar sana secde ediyor. Bizim de sana secde etmemiz gerekir.
- Rabbinize ibadet edin. Kardeşinize (bana) de ikramda bulunun. Eğer bir kimsenin, bir başkasına secde etmesini emredecek olsaydım, kadının kendi kocasına secde etmesini emrederdim. Kocası, kadına sarı dağdan siyah dağa; siyah dağdan beyaz dağa intikal etmesini emredecek olursa, kadının bu emri yerine getirmesi gerekir."
tmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Seleme el-Huzaî kanalı ile Yala b. Si-yabe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdim. Def-i hacette bulunmak istedi, iki fidana emir verdi de bunlar bir araya gelip birleştiler (Rasûlullah için sütre oluşturdular), sonra onlara yine emir verdi, tekrar yerlerine döndüler. Öte yandan bir deve gelip çenesini yere koydu, sonra öfkeyle bağırdı. Çevresindekiler, onun gözyaşlanndan ıslandılar. Rasûlullah (s.a.v.), onlara şöyle sordu:
- Bu devenin ne söylediğini anlıyor musunuz? Bu, sahibinin kendisini boğazlamak istediğini söylüyor.
Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.), sahibine haber göndererek yanına çağırttı ve ona şöyle dedi:
- Şu deveyi bana hibe eder misin?
- Ya Rasulallah, benim bundan daha çok sevdiğim bir malım yok.
- Öyleyse buna iyi davran.

- Rasûlullah'm bana kıymetini bildirdiği bir mala mutlaka ikramda bulunacağım.
Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v.), sahibinin azab çekmekte olduğu bir mezara geldi ve:
- Bu adam, büyük bir günahtan değil, küçük bir günahtan dolayı azab çekiyor, dedi. Bir hurma dalının getirilmesini emretti. Getirilen hurma dalını mezarın üzerine dikip şöyle dedi:
- Umarım ki, bu hurma dalı kurumadığı sürece mezardaki adamın azabı hafifletilecektir."1
İmam Ahmed b. Hanbel, Ya'lâ b. Mürre es-Sakaffnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah'tan üç şey gördüm: Bir ara kendisiyle birlikte yolda yürümekteyken üzerine yük yüklenmiş bir deve önümüzden geçti. Deve, Rasûlullah (s.a.v.)'ı görünce öfkeyle bağırdı ve çenesini yere vurdu. Peygamber (s.a.v.), devenin yanma gidip durdu ve:
- Şu devenin sahibi nerede? diye sordu. Sahibi geldi. Rasûlullah, ona şöyle dedi:
- Şu deveyi bana sat.
- Hayır, sana hibe edeyim.
- Hayır, bana sat.
- Hayır, sana hibe edeyim. Çünkü bu, bundan başka geçim vasıtaları olmayan bir ailenin malıdır.
- Sen böyle diyorsun, fakat bu da kendisini çok çalıştırdığınızdan ve az yem verdiğinizden şikayetçi oldu. Buna iyi davranın.
Sonra yolumuza devam ettik. Bir menzile varıp konakladık. Rasûlullah (s.a.v.) orada uyudu. Kendisi uykuda iken bir ağaç, yeri yararak yanına geldi, üzerine eğildi. Sonra tekrar yerine döndü. Rasûlullah (s.a.v.) uyanınca, bu durumu kendisine anlattım. O da şöyle buyurdu:
- O ağaç, Rasûlullah'a selam vermek için yüce Rabbinden izin istedi. Rabbi de ona izin verdi.
Sonra yolumuza devam ettik. Bir su başına vardık. Bir kadın, deli oğlunu o suya getirdi. Rasûlullah (s.a.v.), çocuğun burnundan tutup şöyle dedi:
- Çık, çünkü ben Allah Rasûlü Muhammed'im.
Sonra yolumuza devam edip gittik. Sefer dönüşümüzde yine o su başına uğradığımızda o kadının bir koyun ve biraz süt getirdiğini gördüm. Rasûlullah, koyunu geri götürmesini söyledi. Sütü aldı. Sahabelere, içmelerini söyledi. Onlar da sütü içtiler. Sonra kadına, çocuğunun durumunu sordu. O da şöyle dedi:
- Seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, senin o duayı yapışından sonra çocukta şüphelenecek bir durum görmedik."
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Nümeyr kanalı ile Ya'lâ b. Mürre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'da üç şey gördüm ki, bunları benden önce kimse görmediği gibi benden sonra da kimse görmemiştir:
Rasûlullah'la beraber bir yolculuğa çıkmıştım. Yolda iken yanında çocuğu duran bir kadının yanından geçtik. Kadın dedi ki:
- Ya Rasulallah! Şu çocuk bir belaya uğradı. Biz de onunla belaya düşmüşüz. Günde bilmem kaç kez bayılıyor.
- Onu bana ver.
Kadın, çocuğu Rasûlullah'a verdi. Rasûlullah, onu kendisiyle bineği arasında durdurdu. Sonra üzerine eğilip üç kez üfledi ve şöyle dedi: "Bismillah. Ben Allah'ın kuluyum, ey Allah'ın düşmanı çık." Böyle dua ettikten sonra çocuğu anasına verdi ve şöyle buyurdu:
- Dönüşümüzde tekrar şu yerde bizi bekle ve çocuğun durumunu bize haber ver.
Yolumuza devam ettik. Sefer dönüşümüzde kadını yine o yerde gördük. Yanında üç koyun vardı. Rasûlullah ona sordu:
- Çocuğun nasıl?
- Seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, şu ana kadar onda herhangi bir fenalık görmedik. Şu koyunları al götür.
Rasûlullah bana:.
- în de şunlardan birini al, diğerini geri ver, dedi. Bir gün de çöle çıktık. Rasûlullah bana dedi ki:
- Bak hele, beni örtecek bir sütre bulabilecek misin?
- Seni örtecek sadece bir ağaç görüyorum, ama onun da sana sütre olarak yeterli olacağını sanmıyorum,
- O ağacın yakınında ne var?
- Yine onun gibi bir ağaç var.
- Git o ağaçlara de ki: Rasûlullah (s.a.v.), size Allah'ın izniyle bir araya gelmenizi emrediyor.
Gidip ağaçlara emri tebliğ ettim, ikisi bir araya geldi. Rasûlullah (s.a.v.) da onların dalları arasına girerek def-i hacette bulundu. Sonra dönüp şöyle dedi:
- Git onlara de ki: Rasûlullah (s.a.v.), yerlerinize dönmenizi emrediyor.
Ben de gidip emri onlara ulaştırdım ve her biri kendi yerine döndü.
Yine bir gün Rasûlullah (s.a.v.)'m yanında oturuyorken necib bir deve geldi. Çenesini yere vurup gözlerinden yaşlar akıttı. Bunun üzerine Rasûlullah, bana şöyle dedi:
- Bak hele, bu kimin devesiymiş, öğren. Bu hayvanın başında bir-şeyler var!
Ben de çıkıp devenin sahibini araştırdım. Ensâr'dan bir adamın olduğunu tesbit ettim. Onu çağırdım. Adam, Rasûlullah'ın yanına gelince, Rasûlullah, ona şöyle dedi:

- Seninle şu deve arasında ne var? Devenin başına neler gelmiş?
- Vallahi başına neler geldiğini bilmiyorum. Biz onu çalıştırdık. Üzerine eşyamızı yükledik. Onunla suyumuzu taşıdık. Artık su taşıyamaz olunca da dün onu kesmeye karar verdik. Kesip etini paylaşacağız.
- Böyle yapma, onu bana hibe et veya sat.
- Senin olsun ya Rasulallah.
Rasûlullah, deveyi zekat damgasıyla damgaladı. Sonra zekatlık develer araşma saldı."
tmam Ahmed b. Hanbel, Yala b. Mürre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Kadının biri, cin çarpmış oğlunu Peygamber (s.a.v.)'in yanına getirdi. Peygamber (s.a.v.) de:
- Çık ey Allah'ın düşmanı, ben Allah'ın Rasûlüyüm, dedi. Bu dua üzerine çocuk iyileşti. Annesi de Rasûlullah (s.a.v.)'a iki koç, biraz çökelek ve biraz da yağ hediye etti. Rasûlullah (s.a.v.):
Çökeleği, yağı ve koçlardan birini aldı, diğerini geri verdi." imam Ahmed b. Hanbel, Yala b. Mürre'nin şöyle dediğini rivayet etti:
"Öyle sanıyorum ki, insanlardan hiçbiri benim Rasûlullah'ta gördüğüm şeyleri görmemiştir." Ya'lâ böyle dedikten sonra cin çarpmış çocuğu, Rasûlullah'a dulda olmak için birleşen İM hurma ağacım ve derdini gelip şikayet eden devenin durumunu anlattı." Rasûlullah'ın, deve sahibine şöyle dediğini de nakletti:
- Devenin nesi var, seni şikayet ediyor? Yaşlanıncaya kadar kendisine yük yüklediğini, yaşlandıktan sonra da onü kesmek istediğini söylüyor.
- Doğru söyledin, seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, ben böyle yapmak istemiştim. Ama seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, artık onu kesmeyeceğim."
Beyhakî, Ya'lâ b. Mürre'nin şöyle dediğini rivayet eder: "Rasûlullah'ta üç şey gördüm ki, bunları benden önce hiç kimse görmüş değildir:
Onunla birlikte Mekke'nin bir sokağında yürümekteydim. Yanında cin çarpmış çocuğu bulunan bir kadının yanından geçti. O çocuk kadar şiddetli derecede cin çarpmış birini görmemiştim. Kadın dedi ki:
- Ya Rasulallah, oğlumun durumunu görüyorsun.
- İstersen onun için dua edeyim.
Rasûlullah (s.a.v.), böyle dedikten sonra, o çocuk için dua etti. Sonra yoluna devam etti. Sahibinden kaçan ve böğürerek çenesini yere vuran bir deve gördü. Şöyle dedi:
- Şu devenin sahibini bulup bana getirin. Devenin sahibi getirilince, ona şöyle dedi:
- Deven diyor ki: Ben, sahiplerimin yanında doğurdum. Beni çalıştırdılar. Yaşlanınca da beni boğazlamak istiyorlar.
Sonra Rasûlullah (s.a.v.), yoluna devam etti. Birbirinden ayrı iki ağaç gördü. Bana dedi ki:
- Git, şu ağaçlara de ki, benim için bir araya gelip dulda olsunlar. Ben de gidip Rasûlullah'ın emrini onlara tebliğ ettim. Ağaçların ikisi bir araya gelip birleştiler ve dulda oldular. Rasûlullah (s.a.v.) da onların duldasına geçip def-i hacette bulundu. Sonra yoluna devam etti. Dönüşte o hasta çocuğun yanından geçerken, çocuğun diğerleriyle beraber oynamakta olduğunu, hastalığının geçmiş olduğunu gördü. Annesi de birkaç koyun hazırlamıştı. İkisini Rasûlullah'a hediye edip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Çocuğumda cin çarpma eseri hiçbir şey kalmadı.
- Cinlerle insanların kafirleri (veya fasıkları) dışında herşey, benim Allah Rasûlü olduğumu bilir."
Hafiz el-Beyhakî, Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah'la beraber bir yolculuğa çıktım. O, def-i hacete gitmek istediği zaman uzaklaşırdı. Kimse onu göremezdi. Çölde bir menzile varıp mola verdik. Orada ne bir işaret, ne de bir ağaç vardı. Bana dedi ki:
- Ey Cabir, ibriği al, benimle gel.
Ben de ibriği doldurdum. Yürümeye başladık. Kimse tarafından görülmeyecek kadar uzaklaştık. Orada iki ağaç gördük, aralarında birkaç ziralık mesafe vardı. Rasûlullah bana dedi ki:
- Ey Cabir, git şu ağaca de ki: Rasûlullah (s.a.v.), diğer ağaçla bir araya gelip birleşmeni emrediyor ki, duldanıza girip def-i hacette bulunsun.
Ben de gidip söyledim, geri döndüm. Ağaç da diğeriyle bir araya gelip birleşti. Rasûlullah da ağaçların duldasına girip def-i hacette bulundu. Sonra dönüp bineklerimize bindik. Yola çıktık. Başlarımızın üzerinde sanki kuş vardı. Gölgelendik. Yolda bir kadınla karşılaştık, durumunu Rasûlullah'a arzedip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Şu oğlumu günde üç kez şeytan yakalıyor ve hiç bırakmıyor.
Rasûlullah durdu. Kadın, çocuğunu ona verdi. Çocuğu kendisiyle bineğinin baş kısmı arasına koydu ve:
- Defol, ey Allah'ın düşmanı! Ben Allah'ın Rasûlüyüm, dedi. Bu sözünü üç kez tekrarladı, sonra çocuğu annesine geri verdi
Sefer dönüşümüzde aynı su başına geldiğimizde o kadınla karşılaştık. Önünde, gütmekte olduğu iki koç vardı. Çocuğu da sırtına almıştı, Rasûlullah'a şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, hediyemi kabul buyur. Seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, o günden bu yana çocuğuma o kötü hal geri gelmedi.
Rasûlullah (s.a.v.):
- Koçlardan birini alın, diğerini geri verin, dedi.

Sonra yolumuza devam ettik. Rasûlullah aramızda idi. O esnada ürkmüş bir deve geldi. İki saf arasına girince, secdeye kapandı. Rasûlullah (s.a.v.):
- Ey insanlar! Şu devenin sahibi kim? diye sordu. Ensâr'dan bir kaç genç:
- O bizimdir ya Rasulallah, diye cevap verdiler. Rasûlullah (s.a.v.):
- Bu devenin nesi var? diye sorunca, şöyle cevap verdiler:
- Yirmi seneden beri ona yük yüklüyorduk. Yaşlanınca, vücudu yağ bağladı. Onu kesmek istedik ki, etini ve yağını çocuklarımıza paylaştıralım.
- Onu bana satar mısınız?
- O senin olsun ya Rasulallah.
- Eceli gelinceye dek ona iyi davranın.
- Ya Rasulallah, hayvanlar sana secde ettiklerine göre bizim de sana secde etmemiz gerekir.
- Bir insanın, başka bir insana secde etmesi uygun olmaz. Eğer böyle birşey söz konusu olsaydı, kadınların kocalarına secde etmeleri gerekirdi."
Bu, sağlam bir seneddir, ricali de sikadır (mutemeddir). Ebu Davud ile Ibn Mace, Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: "Rasûlullah (s.a.v.), def-i hacete giderken uzaklaşırdı." Beyhakî, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.), Mekke'ye giderken yolda def-i hacete çıktı. O kadar uzaklaştı ki, hiç kimse onu göremiyordu. Sütre yapmak için birşey bulamadı, iki ağaç gördü..." Ravi, burada o iki ağacın kıssası ile devenin kıssasını Cabir'in hadisine benzer bir şekilde nakleder.
Beyhakî, Üsame b. Zeyd'den, Yala b. Mürre ile Cabir b. Abdullah'ın hadislerindeM ifadelere benzer uzun bir hadisi nakletmiştir. Bu hadiste, düşüp bayılan çocuğun kıssası ile anasının Rasulallah'a kızartılmış bir koyun getirmesi olayı anlatılmaktadır. Ravi diyor ki:
"Koyunun etini yemeye başlayan Rasûlullah (s.a.v.), bana:
- Paçayı bana ver, dedi. Ben de ona paçayı verdim. (Onu yedikten sonra):
- Bana paçayı ver, dedi. Ben de:
- Koyunun iki ön ayağından başka ön ayağı var mı ki? diye karşılık verdim. O da şöyle buyurdu:
- Nefsim kudret elinde bulunan zata yemin ederim İd, eğer sussay-dın istediğim sürece sen bana paça verecektin."
Bundan sonra ravi, hurma ağaçlarınm bir araya gelip Rasûlullah'a sütre oluşturduklarını ve bu ağaçlarla birlikte taşların peş peşe atıhrca-sına oraya intikal ettiklerini anlatmıştır. Ancak bu anlatımında deve kıssası yoktur. Bu sebeple o kıssayı lafiz ve senediyle nakletmemiştir. Yardımına müracaat edilecek olan zat, yüce Allah'tır.
Hanz îbn Asakir, Gaylan b. Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'la beraber bir sefere çıktık. Hayret verici durumlar gördük."
Ravi burada, o iki ağacın kıssasını ve Rasûlullah'ın def-i hacet esnasında onların duldasına girişini, bayılan çocuğun kıssasını ve Rasûlullah'ın ona: "Bismillah. Ben Allah Rasûlüyüm, ey Allah düşmanı çık." deyişim, bu dua üzerine çocuğun iyileştiğini anlatmakta, sonra da ürken iki devenin kıssasını, onların Rasûlullah'a secde edişlerini de nakletmektedir. Belki bu başka bir kıssadır. Doğrusunu Allah bilir.
Önceki sayfalarda, Cabir'in hadisini ve onun yorgun düşmüş devesinin kıssasını anlatmıştık. Bu hadise, onların Tebük gazvesi dönüşünde cereyan etmişti. Devesi, kervanın arka tarafında kalıp gerilemişti. Peygamber (s.a.v.) ona yetişip dua etmiş, vurmuş, sonra da o deve daha önce misli görülmemiş bir şekilde hızla yürümeye başlamış ve bütün kervanın önüne geçmişti.' Peygamber (s.a.v.)'in o deveyi Cabir'den satın aldığını da söylemiştik. Ancak bedeli hususunda raviler arasında çok ihtilaf vardır. Ancak bedelinin farklılığına dair muhtelif rivayetler, kıssanın aslına zarar vermemektedir. Nitekim bunu daha önce de açıklamıştık. Önceki sayfalarda da geçtiği gibi Peygamber (s.a.v.), Medine'de insanların bir ses duymaları üzerine Ebu Talha'nın atma binmişti. O at daha önceleri çok ağır yürürdü. Diğer atlılar da sesin duyulduğu tarafa gitmişler. Rasûlullah (s.a.v.)'m ise geri gelmekte olduğunu görmüşlerdi. O, durumu keşfettikten sonra dönmüştü ve kayda değer birşeye rastlamamıştı. Kılıcını kuşanarak eğersiz bir şekilde o ata binmişti. Dönüşünde halka:
- Korkmayın, paniğe kapılmayın, hiçbir şeye rastlamadık, demişti.
O at, o geceden önceleri çok ağır yürürdü, ondan sonra artık hiçbir at onu geçemiyor, kendisi de yürürken toz çıkarmıyordu. Bütün bunlar, Rasûlullah (s.a.v.)'m bereketiyle olmuştu. [18]

Deve Kıssasıyla İlgili Garîb Bir Hadis

Şeyh Ebu Muhammed Abdullah b. Hamid el-Fakih, «Delâilü'n-Nü-büvve» adlı kitabında, Ğuneym b. Evs er-Razf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'la beraber oturmaktaydık. O esnada bir devenin koşarak geldiğini ve Allah elçisinin huzurunda ürkek bir şekilde durduğunu gördük. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:
- Ey deve, sakin ol. Eğer doğru isen, doğruluğun sana faydası olacaktır. Eğer yalancı isen, yalanının sana zararı vardır. Bununla

beraber yüce Allah, bize sığınana eman vermiştir. Bize dehalet eden korkmaz.
Biz:
- Ya Rasulallah, şu deve ne diyor? diye sorduk. O da şu cevabı verdi:
- Sahibi bu deveyi kesmeye niyetlenmiş, o da sahibinden kaçıp gelmiş ve Peygamberinizden medet diliyor.
Biz böyle konuşmaktayken bir de baktık ki, devenin sahipleri koşarak geldiler. Deve onlara bakınca, Rasûlullah'm baş ucuna geldi. Sahipleri dediler ki:
- Ya Rasulallah, şu bizim devemizdir. Üç günden beri kaçaktır. Biz onu senin huzurunda bulabildik.
- O, sizden çok acı bir şekilde şikayetçi oldu.
- Ne dedi ya Rasulallah?
- Develeriniz arasında gelişip güçlendiğini, yazın onu çimenliğe
yük yükleyerek gönderdiğinizi, kış olunca da onu deve yavrularının bulunduğu yere gönderdiğinizi soyuyor.
- Öyledir ya Rasulallah.
- îyi ve salih kölenin, efendilerinden göreceği mükâfat ne olmalıdır?
- Ya Rasulallah, biz onu artık satmayız ve kesmeyiz.
- O medet diledi, ama siz ona eman vermediniz, yardımcı olmadınız. Ben rahmet hususunda sizden daha önceyim. Yüce Allah, münafik-larm kalplerinden merhameti çıkarıp mü'minlerin kalplerine yerleştirmiştir!
Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.), o deveyi sahiplerinden yüz dirheme satın aldı. Sonra da deveye şöyle hitab etti:
- Ey deve! Git, artık sen Allah rızası için serbestsin. Rasûlullah'm
bu hitabı üzerine deve gelip onun yanı başında böğürdü. Rasûlullah (s.a.v.) da amin dedi. ikinci kez böğürdü, Rasûlullah (s.a.v.) da amin dedi. Deve üçüncü kez böğürünce, Allah elçisi yine amin dedi. Deve dördüncü kez böğürünce Rasûlullah (s.a.v.) ağladı.
- Ya Rasulallah, şu deve ne diyor? diye sormamız üzerine şu karşılığı verdi:
- Ey Peygamber, Allah sana İslâm'dan ve Kur'ân'dan hayır mükâfat versin, dedi; ben de amin dedim. Sen benim korkumu dindirdiğin gibi Allah da kıyamet gününde senin ümmetinin korkusunu dindirsin, dedi. Ben de amin dedim. Sen benim canımı koruduğun gibi Allah da senin ümmetinin canını düşmanlarına karşı korusun, dedi. Ben de amin dedim. Allah savaşını ümmetinin kendi arasına koymasın, dedi. Ben de ağladım ve dedim ki: Bu altı şeyi Rabbimden diledim; biri dışında hepsini bana verdi. Cebrail de ümmetimin kılıçla yok olacağını, Allah katından bana bildirdi. Ve olacak şeyler hakkında kader kalemi hükmünü verdi."

Ben derim ki: Bu hadis, cidden gariptir. Senedinde ve metninde ga-riblik ve münkerlik vardır, doğrusunu Allah bilir. [19]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/126-136.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/137.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/138-141.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/141-173.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/143-148.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/148-149.
[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/149.
[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/150-151.
[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/151-154.
[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/154.
[11] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/154-155.
[12] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/155-156.
[13] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/156-160.
[14] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/160-162.
[15] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/163-166.
[16] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/167-172.
[17] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/173-176.
[18] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/177-186.
[19] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/186-187.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Koyunun Rasûlullah'a Secde Etmesi
Kurdun, Rasûlullaıtın Peygamberliğine Şahadet Etmesi
Hz. Peygamberin Evindeki Yırtıcı Hayvanın Kıssası
Aslan Olayı
Geyik Vaıcası
Keler Kıssası
Eşekle İlgili Hadîs
Kaya Kuşu İle İlgîlî Mucize
Işık Mucizesi
Temim Ed-Dârî'nîn Kerameti
Bu Ümmetten Bir Velinin Kerameti
Alâ B. Hadremî İle Dîğer Bir Kişinin Olayı
Zeyd B. Harîce Kıssası Ve Onun Öldükten Sonra Konuşması
Ölülerin Konuşmaları Ve Tuhaf Halleri
Küçük Çocuklar Ve Dilsizlerin Konuşmaları
Hastalığa Yakalanan Ve Rasûlullah'ın Duası Üzerine Iyîleşen Kîşîler
Rasûlullah'ın Hayır Duaları
Fasıl
Fasıl

Koyunun Rasûlullah'a Secde Etmesi

Ebu Muhammed Abdullah b. Hamid, Enes b. Malik'in şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), Ebu Bekir, Ömer ve Ensâr'dan bir adamla birlikte Ensâr'dan birinin bahçesine girdi. Bahçede bir koyun vardı. Rasûlullah'a secde etti. Ebu Bekir dedi ki:
- Ya Rasulallah, şu koyuna nisbetîe bizim sana secde etmemiz gerekir.
- Bir kimsenin, bir başkasına secde etmesi uygun olmaz. Eğer uygun olsaydı, kadının kocasına secde etmesini emrederdim."
Bu, garib bir rivayettir. Senedinde tanınmayan kişiler vardır. [1]

Kurdun, Rasûlullaıtın Peygamberliğine Şahadet Etmesi

imam Ahmed b. Hanbel, Yezid kanalı ile Ebu Said el-Hudrî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir kurt, bir koyuna saldırdı. Yakaladı. Çoban, koyunu kurtarmak için kurdun pençesinden çekti. Bunun üzerine kurt, arkası üstü oturup şöyle dedi:
- Allah'tan korkmaz mısın sen? Allah'ın bana gönderdiği bir rızkı elimden çekip alıyorsun! Adam, hayret ve dehşet içinde:
- Hayret, bir kurt benimle insanlar gibi konuşuyor!
- Bundan daha hayret verici birşeyi sana haber vereyim mi? Mu-hammed, Medine'de öncekilerin haberlerini insanlara bildiriyor!
Çoban, koyunlarını önüne katıp Medine'ye geldi. Koyunları Medine'nin bir köşesine bıraktı. Sonra Rasûlullah'm yanma gelip durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v.) da emir verdi, insanların mescide toplanmaları çağrısında bulundu. Sonra Rasûlullah, çıkıp çobana dedi ki:
- Gördüklerini cemaata anlat.
Çoban gördüklerini orada toplanan cemaata anlatınca, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Doğru söyledi. Muhammed'in nefsi kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki, canavarlar insanlarla konuşmadıkça, kişi kendi kırbacının ucuyla ve ayakkabısının bağıyla konuşmadıkça ve baldırı da kendisinden sonra ailesinin ne yaptığını kendisine haber vermedikçe kıyamet kopmayacaktır."
Beyhakî, bunun sahih olduğunu söylemiştir.
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu'l-Yeman kanalıyla Ebu Said el-Hud-rfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir ara bedevinin biri, Medine'nin bir tarafında koyunlarını otlatmaktayken kurdun biri gelip koyunlarından birine saldırdı. Pençeleri arasına aldı. Bedevi çoban gelip koyunu kurttan kurtarmaya çalıştı, kurda bağırıp çağırdı. Ancak kurt inad etti. Gidip kuyruğunu yere vurarak arkası üstü oturdu ve çobana hitab etti:
- Allah'ın bana nasib ettiği bir rızkı elimden alıyorsun!
- Hayret, kuyruğunu yere vuran bir kurt benimle konuşuyor ha!
- Vallahi ey çoban, sen bundan daha hayret verici şeyleri bırakmışsın, benimle uğraşıyorsun.
- Bundan daha hayret verici ne var?
- iki kara taşlık arasında, iki hurma bahçesi arasındaki Allah Rasûlü, insanlara geçmişte olan şeylerle gelecekte olacak şeyleri haber
veriyor!
- Bunun üzerine bedevi çoban, koyunlarına ünledi, onları önüne katıp Medine'nin bir taranna bıraktı, sonra Peygamber

(s.a.v.)'in evine doğru yola koyuldu, gelip kapısını çaldı. Peygamber (s.a.v.), namazını tamamladıktan sonra:
- Koyunların sahibi bedevi nerede? diye sordu. Bedevi ayağa kalktı. Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- Duyduklarını ve gördüklerim insanlara anlat, dedi. Bedevi'de gördüğü kurdun durumunu ve ondan işittiği sözleri insanlara anlattı. Rasûlullah (s.a.v.) da şöyle buyurdu:
- Doğru söyledi. Kıyametten önce bazı alametler görülecektir. Nefsim kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki, sizlerden biri, ailesinin yanından çıktıktan sonra ayakkabısı veya kırbacı veya değneği kendisinden sonra ailesinin ne yaptığını kendisine haber vermedikçe, kıyamet kopmayacakür."
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir kurt, bir koyun sürüsüne gelerek bir koyunu kapıp aldı. Sürünün çobanı onunla uğraştı, nihayet koyunu onun pençesinden kurtardı. Bunun üzerine kurt, bir tepeye çıkıp kuyruğunu yere vurarak arkası üstü oturdu ve şöyle dedi:
- Allah'ın bana nasib ettiği bir rızka yöneldim, ama sen onu elimden çekip aldın!
- Vallahi bugüne kadar konuşan bir kurt görmedim.
- Bundan daha hayret verici birşey var. Bir adam iki hurmalık ve iki kara taşlık arasında (Medine'de) geçmişteki hadiseleri ve bundan sonra cereyan edecek hadiseleri size haber veriyor!
Çoban Yahudi idi. Peygamber (s.a.v.)'in yanına gidip Müslüman oldu. Gördüğü hadiseyi ona bildirdi. Peygamber (s.a.v.) de onu tasdik etti. Sonra da şöyle dedi:
- Bu, kıyametten Önce görülecek alametlerden biridir. Yakın bir zamanda kişi evinden çıkacak, evine dönmeden ayakkabıları ve değneği, kendisinden sonra ailesinin ne yaptığını kendisine anlatacaktır."
«Delâilü'n-Nübüvve» adlı eserde Ebu Nuaym, Enes b. Maliksin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
ebük gazvesinde Peygamber (s.a.v.) ile beraberdim. Koyunlarım ürküp kaçtılar. Kurdun biri gelip sürüden bir koyunu kapıp aldı. Çobanlar onun peşinden koştular. Kurt, dedi ki:
- Allah'ın-bana yedireceği bir rızkı elimden çekip alacaksınız. Öyle mi?
Oradakiler şaşkına döndüler. Kurt, konuşmasına devamla şöyle dedi:
- Kurdun konuşmasından ne diye hayrete düşüyorsunuz? Oysa Muhammed'e vahiy nazil olmuştur. Kimi onu tasdik etmiş, kimi de yalanlamıştır."
Beyhakî, İbn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.)'m zamanında bir çoban vardı. Kurdun biri gelip sürüsüne saldırdı ve bir koyunu kapıp götürdü. Çoban da arkasından koşup koyunu, kurdun pençesinden kurtardı. Kurt dönüp ona şöyle dedi:
- Allah'tan korkmaz mısın sen? Allah'ın bana yedireceği bir rızkı pençemden çekip alıyorsun!
- Hayret, bir kurt konuşuyor!
- Sana bundan daha hayret verici birşeyi göstereyim mi? O şey de şudur: Hurmalıkta (Medine'de) bir adam var, insanlara geçmişlerin ve sonradan geleceklerin haberlerini anlatıyor, işte onun bu durumu, benim konuşmamdan daha hayret vericidir.
Kurdun böyle söylemesi üzerine çoban koşup Medine'ye geldi. Ra-sûlullah'm huzuruna varıp durumu haber verdi ve Müslüman oldu. Rasûlullah (s.a.v.) da ona:
- Bu durumu insanlara da anlat, dedi."
Hafiz b. Adiy, Ebu Bekr b. Ebi Davud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Halk, o çobanın oğullarına: "Kurtla konuşanı oğullan." derdi. Onların malları ve davarları vardı. Huzaa kabilesine mensubtular. Kurtla konuşan kişinin adı Esban'dır. Muhammed b. Eşlas el-Huzaî, onun evladuıdandır."
Beyham dedi ki: Bu da bu hadisenin meşhur olduğunu göstermektedir ve sözü edilen hadisi de takviye etmektedir.
Beyhakî, Ebu Süleyman el-Makrî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir merkebe binerek bazı şehirleri dolaşmaya gittim. Ne var ki, merkeb beni yoldan saptırıyordu. Başına vurdum. Birkaç darbe vurunca, başını kaldırıp bana şöyle dedi:
- Vur ey Ebu Süleyman vur. Senin beyninde ancak: "O işte vuruyor." diye yazılıdır.
- Anlaşılır şeyler söylüyorsun!
- Nasıl sen benimle konuşuyorsan, ben de seninle konuşuyorum." Said b. Mesud, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivaye etmiştir: "O kurt geldi, Peygamber (s.a.v.)'in huzurunda oturdu. Kuyruğunu
sallamaya başladı. Rasûlullah'tan birşeyler umuyordu. Rasûlullah da sahabelere şöyle dedi:
- Bu, kurtların elçisidir. Mallarınızdan kendisine birşey vermenizi istemek için buraya geldi.
- Hayır, vallahi bunu yapmayız (ona hiçbir şey vermeyiz). Orada hazır bulunanlardan biri, bir taş alıp kurda firlattı. O da arkasını dönüp uluyarak gitti. Bu durumu gören Rasûlullah (s.a.v.):
- Kurt, ama ne kurt? dedi."
Muhammed b. îshak, Hamza b. Ebi Üseyd'in şöyle dediğini rivayet
etmişti:
"Rasûlullah (s.a.v.), EnsâVdan bir adamın Baki mezarlığına gömülmekte olan cenazesi için mezarlığa gitti. Yolda bir kurdun ön ayaklarını yere yaymış olduğunu gördü.
- Bu sizden birşeyler istemek için gelmiş, deyince sahabeler:

- Sen bu hususta ne teklif edersin ya Rasulallah? diye sordular. Rasûlullah da:
- Senelik olarak otlayan her sürüden bir koyun verin.
- Çoktur ya Rasulallah.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), gerektiğinde gelip onlardan ansızın bir şeyler kapıp götürmesi için kurda işaret etti.
Kurt da çekip gitti."
Vakidî, Muttalib b. Abdullah b. Hanteb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir ara Rasûlullah (s.a.v.), Medine'de iken kurdun biri gelip huzurunda durdu. Rasûlullah (s.a.v.):
- Bu, kurtların size gönderdiği elçidir. Dilerseniz ona malınızdan birşeyler verin ki, başkalarına saldırmasın. Yok, isterseniz onu kendi haline biralarsınız, ona karşı tedbirinizi alırsınız. Buna rağmen sizden birşey kapıp götürürse o da onun rızkı olur, dedi.
- Ya Rasulallah, ona birşey vermeye gönlümüz razı olmuyor, dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), gerektiğinde insanlardan bir-şeyleri ansızın kapıp götürmesi için kurda üç parmağıyla işaret etti. O da arkasını dönüp uluyarak gitti."
Ebu Nuaym, Cüheyne'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Yüz kadar kurt temsilcileri, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına gelip oturdular. Rasûlullah (s.a.v.) da orada bulunan sahabelere şöyle dedi:
— işte bunlar kurtların temsilci heyetleridir. Kendilerine azıklarınızdan birşey vermenizi istemek üzere size gelmişler ki, bunların zararlarından emin olasınız.
Ancak sahabeler, kendilerinin muhtaç olduklarını söyleyerek Rasûlullah'a şikayette bulundular. Kurtlar da dönüp gittiler. Uluyarak uzaklaştılar."
Vehb b. Münebbih'in rivayetine göre böyle bir durum, Ebu Süfyan b. Harb ile Safvan b. Ümeyye'nin de başına gelmiş. Bunlar bir kurdun bir çocuğu alıp Harem'e getirdiğini, oraya bıraktıktan sonra dönüp gittiğini görmüşler ve hayret etmişler. Kurt da onlara şöyle demiş:
- Bundan daha hayret verici birşey var: Medine'de Abdullah oğlu Muhammed, sizi Cennet'e davet ediyor, siz ise onu Cehennem'e davet ediyorsunuz.
Ebu Süfyan dedi ki:

"Lat ve Uzza'ya yemin olsun ki, eğer ben bu durumu Mekke'de insanlara anlatacak olsaydım, halk şehri terkederdi." [2]

Hz. Peygamberin Evindeki Yırtıcı Hayvanın Kıssası

Bu hayvan, Peygamber (s.a.v.)'e saygı gösterirdi. Bu konuda İmam Ahmed b. Hanbel, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivaye etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m evinde yırtıcı bir hayvan vardı. Rasûlullah (s.a.v.) evden çıkıp gittikten sonra bu hayvancağız oynar, sağa sola koşar, önce arkaya doğru giderdi. Rasûlullah'ın eve girdiğini hissedince, ayaklarını kıvırıp otururdu. Rasûlullah evde olduğu sürece ağzını dahi açmazdı ki, Rasûlullah rahatsız olmasın."
Bu, meşhur bir hadistir. Doğrusunu Allah bilir. [3]

Aslan Olayı

Rasûlullah (s.a.v.)'ın azadlısı Sefine'nin tercüme-i halinden bahsederken onun bir gemiye binmiş olduğunu, dalgalar sebebiyle geminin parçalanması esnasında tahta levhalardan birine tutunduğunu, böylece denizdeki bir adaya ulaştığını söylemiştik. Sefine, orada bir aslanla karşılaşmış ve ona şöyle demişti:
- Ey Ebu Haris! Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m azadlısı Sefine'yim!
Sefine diyor ki: Ben böyle deyince o, pençesini hafifçe omuzuma vurdu ve beni iteleye iteleye yola kadar götürdü. Sonra homurdandı. Homurdanmakla bana veda ettiğini anladım.
Abdurrezzak, Muhammed b. Münkedir*in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah'm azadlısı Sefine, Rum diyarında orduyu kaybetmiş veya oralarda esir düşmüştü. Orduyu aramak için kaçıp yollara düşmüştü. Yolda bir. aslanla karşılaşmış ve ona şöyle demişti:
- Ey Ebu Haristey Aslan), ben Rasûlullah (s.a.v.)'m azadlısıyım. Başıma şu ve şu haller geldi.
Sefine nin böyle demesi üzerine aslan kuyruğunu sallayarak yanı başında durdu. Onun sesini duydukça ona sokuluyordu. Sonra yanı başında yürümeye başladı ve nihayet onu orduya ulaştırdı. Sonra da geri döndü." [4]

Geyik Vaıcası

Merhum Hafiz Ebu Nuaym Naim el-İsbahanî, «Delâilü'n-Nübüvve» adlı kitabında, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivaye etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.), bir geyiği avlayıp çadırın direklerinden birine bağlayan bir kavme uğradı. Geyik, onu görünce şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, beni yakaladılar. İki yavrum var. Onlardan izin iste, beni bıraksınlar. Gidip yavrularımı emzireyim, sonra tekrar yanlarına dönüp geleyim.
Rasûlullah (s.a.v.):
- Şu geyiğin sahipleri nerede? diye sordu. Oradakiler şöyle cevap verdiler:
- Biziz ya Rasulallah.
- Bunu bırakın, gidip yavrularını emzirsin, sonra tekrar dönüp yanınıza gelsin.
- Bunu bize kim garanti eder?
- Ben.
Rasûlullah'm teminat vermesi üzerine geyiği bıraktılar. O da gidip yavrularını emzirdi, sonra tekrar sahiplerinin yanma döndü. Onu yine direğe bağladılar. Rasûlullah (s.a.v.), yine oraya gelince şöyle sordu:
- Şunun sahipleri nerede?
- Biziz ya Rasulallah, işte buradayız.
- Bunu bana satar mısınız?
- Senin olsun ya Rasulallah.
- Öyleyse onu salıverin.
Onlar da geyiği salıverdiler. Hayvancağız çekip gitti."
Ebu Nuaym, Peygamber (s.a.v.)'in zevcesi Ümmü Seleme'nin şöyle
dediğini rivayet etmiştir:
"Bir ara Rasûlullah (s.a.v.), bir yerlerde dolaşırken görünmeyen bir
ses duydu:
- Ya Rasulallah, ya Rasulallah.
Hz. Peygamber:
- Arkama dönüp baktım, hiç kimseyi görmedim. Ama o görünmeyen ses, yine bana seslendi. Sesin geldiği-tarafa yöneldim. Yürümeye başladım. Bir geyiğin kuvvetli bağlarla bağlanmış olduğunu gördüm. Öte yandan da bir bedevi bir örtüye bürünmüş, güneşte uyumaktaydı.
Geyik dedi ki:
- Ya Rasulallah, şu bedevi beni az Önce avladı. Ama şu dağda benim iki yavrum var. Eğer müsaade edersen beni bıraksın, gidip onları emzirenim, tekrar buraya geleyim, beni yine bağlasın, olmaz mı?
Rasûlullah dedi ki:
- Böyle yapar mısın?
- Eğer böyle yapmazsam, sözümü yerine getirmezsem Ailah, Aşşar'm azabıyla beni azablandırsm.
Geyiğin böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), onu salıverdi. O da gidip yavrularım emzirdi, tekrar dönüp geldi. Rasûlullah (s.a.v.), onu bağlarına bağlamaktayken avcı bedevi uyandı ve şöyle dedi:
- Anam babam sana feda olsun ya Rasulallah, onu az önce avlamıştım. Ona ihtiyacın mı var?
- Evet.
- Senin olsun.
Böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), geyiği salıverdi, ö da sıçraya sıçraya koşarak çöle gitti. Hayvancağız sevinmiş olduğundan ayaklarının ikisini yere vurarak sıçrıyor ve şöyle diyordu:
- Allah'tan başka ilah olmadığına, senin de Allah rasûlü olduğuna şahadet ederim."
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Ebu Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), bir çadıra bağlanmış bir geyik gördü. Geyik ona dedi ki:
- Ya Rasulallah, beni salıver, gidip yavrumu emzireyim. Sonra tekrar döneyim ve beni yine çadıra bağla.
Rasûlullah (s.a.v.):
- Sen bir kavmin avısın. Onların çadırına bağlanmışsın, dedi. Ondan yemin etmesini istedi. O da yemin etti. Sonra bağın çözdü. Hayvancağız gittikten kısa bir süre sonra dönüp geldi. Memesindeki sütleri silkeledi. Rasûlullah (s.a.v.) da onu tekrar eski yerine bağladı. Sonra çadırın sahipleri geldiler. Geyiği kendisine hibe etmelerini onlardan istedi. Onlar da geyiği kendisine hibe ettiler. Sonra Rasûlullah, onun bağını çözdü ve şöyle buyurdu:
- Eğer sizin bildiğiniz kadar hayvanlar ölümü bilselerdi, onların asla yağlarını ve etlerini yiyemezdiniz,"
Beyhakî, Zeyd b. Erkam'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.)'le birlikte Medine'nin bazı yollarında dolaşıyorduk. Bir bedevi çadırının önünden geçmekteyken, bir geyiğin çadıra bağlı olduğunu gördük. Geyik dedi ki:
- Ya Rasulallah, şu bedevi beni avladı. Çölde iki yavrum var, memelerimde sütüm katılaştı. Ne beni kesiyor ki, rahatımı bulup kurtulayım, ne de beni salıveriyor ki, yavrularımın yanına gideyim.
Rasûlullah buyurdu ki:
- Eğer seni salıverirsem, tekrar buraya döner misin?
- Dönerim. Eğer dönmezsem Allah beni Aşşar'm azabıyla azablandır sın.

Rasûlullah (s.a.v.), böyle demesi üzerine geyiği salıverdi. Çok geçmeden hayvancağız dilini çıkarıp soluyarak geldi. Rasûlullah da tekrar onu çadıra bağladı. Bedevi adam, yanında bir kırba su ile oraya geldi. Rasûlullah (s.a.v.) ona sordu:
- Şu geyiği bana satar mısın?
- Senin olsun ya Rasulallah.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), geyiği serbest bıraktı."
Ravi Zeyd b. Erkanı diyor ki:
«Allah'a yemin ederim ki, o geyiğin çölde teşbih getirdiğini gördüm. "Lâ ilahe illallah Muhammedün Rasûlullah" diyordu". Bu hadisle ilgili rivayetlerin bir kısmında münkerlik vardır. Doğrusunu Allah bilir.
Peygamber (s.a.v.)'in süte bereket katıp çoğaltması babında da anlattığımız gibi çölde iken Rasûlullah (s.a.v.)'a bir koyun gelmiş, Rasûlullah (s.a.v.) da Ebu Bekir'in azadhsı Hasan b. Said'e, o koyunu sağmasını emretmiş, o da koyunu sağmıştı Rasûlullah, o koyunu geceleyin muhafaza etmesini Hasan'a emretmiş, ancak o farkında değilken koyun çekip gitmişti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Onu getiren götürdü de, demişti.

Önceki sayfalarda da ifade ettiğimiz gibi bu hadis, sahabelerden iki yolla rivayet edilmiştir. Doğrusunu Allah bilir. [5]

Keler Kıssası

Beyhakî, Ebu Mansur Ahmed b. Ali ed-Damganî kanalı ile Ömer b. Hattab'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), ashabıyla bir toplantı halindeydi. Beni Süleym kabilesinden bir bedevi geldi. Bir keler avlamış, onu yerine koymuştu ki, götürüp eşyalarının yanında pişirip yesin. Topluluğu görünce:
- Bu kimdir? diye sordu. Sahabeler de:
- İşte bu, peygamber olduğunu söyleyen zattır, diye cevap verdiler. Bunun üzerine o da geldi, topluluğun arasına girdi ve şöyle dedi:
- Lat ve Uzza'ya yemin olsun ki, gökte ve yerde dili bulunan kimselerden senin kadar kendisine öfke duyduğum, kızdığım başka bir kimse yoktu. Eğer kavmin beni aceleci olarak niteleyecek olmasaydı, ben tez davranır ve seni öldürürdüm. Seni öldürmem yüzünden siyah, beyaz, kızıl tenli ve diğer renklerden olan her millet sevinecekti.
Ömer b. Hattab dedi ki:
- Ya Rasulallah, izin ver de kalkıp şu adamı öldüreyim.
- Ey Ömer, bilmez misin ki, yumuşak huylu adam neredeyse peygamber olacaktı?
Rasûlullah (s.a.v.), böyle dedikten sonra o bedeviye dönüp şöyle sordu:
- Bu sözleri söylemeye seni iten sebep neydi? Sen gerçek olmayan birşey söyledin ve meclisimde bana saygı göstermedin.
- Hâlâ benimle konuşuyor musun sen? (Böyle diyerek Rasûlullah'ı küçümsedi.) Lat ve Uzza'ya yemin olsun ki, şu keler sana iman etmedikçe, ben sana iman etmeyeceğim.
Böyle dedikten sonra, keleri yerinden çıkarıp Rasûlullah'm önüne bıraktı. Rasûlullah (s.a.v.) da:
- Ey keler! diye seslendi. Keler de ona fasih bir Arapça ile cevap verdi. Oradakiler de onun cevabım hep birlikte işittiler. Keler, şöyle cevap vermişti:
- Buyur, sana mutluluklar dilerim, ey kıyamete gelenlerin ziyneti.
- Ey keler, sen kime ibadet edersin?
- Arş'ı semada, saltanatı yerde, yolu denizde, rahmeti Cennet'te ve azabı da Cehennem'de olana ibadet ederim.
- Ey keler, ben kimim?
- Alemlerin Rabbinin elçisi ve peygamberlerin de sonuncususun, seni tasdik eden kurtuluşa erer. Seni yalanlayan kayba uğrar.
Bunun üzerine o bedevi şöyle dedi:
- Allah'a yemin ederim ki, gözümle gördüğüm şeyden sonra haberlere uymayacağım. Allah'a yemin ederim ki, ben sana geldiğimde yeryüzünde senin kadar kızdığım başka bir kimse yoktu. Ama bugün sen bana babamdan da, gözümden de, canımdan da daha sevgilisin. Ben seni içim ve dışımla, gizlilik ve aşikârlığımla seviyorum. Allah'tan başka ilah bulunmadığına, senin de Allah Rasûlü olduğuna şahadet ediyorum.
Bedevinin bu sözünden sonra da Rasûlullah şöyle buyurdu:
- Seni benim vasıtamla hidayete erdiren Allah'a hamd olsun. Doğrusu şu din yücelir ve onun üstüne hiçbir şey de çıkamaz ve bu din, ancak namazla kabul edilir. Namaz da ancak Kur'ân'la kabul edilir.
- Bana Kur'ân'ı öğret.
Rasûlullah da bedeviye Ihlas sûresini öğretti. Bedevi dedi ki:
- Bana daha fazlasını öğret. Çünkü ben düz sözlerde de, vecizelerde de bundan daha güzel birşey işitmedim.
- Ey bedevi! Kuşkusuz bu, Allah kelâmıdır. Şiir değildir. Eğer sen, îhlas sûresini bir kez okursan Kur'ân'm üçte birini okumuş kimse kadar sevab kazanırsın. Bu sûreyi iki kez okursan, Kur'ân'm üçte ikisini okuyan kimse kadar sevab kazanırsın. Bu sûreyi üç kez okursan, Kur'ân'm tamamını okuyan kimse kadar sevab kazanırsın.

- Bizim tanrımız ne güzel bir tanrıdır. Az şeyi kabul ediyor, bol sevap veriyor. .
- Senin malın yar mıdır?
- Beni Süleym kabilesinin içinde benden daha yoksul bir adam yok. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), ashabına:
- Buna birşeyler verin, diye emretti. Onlar da bedeviye çok mal verip onu nimete boğdular. Abdurrahman b. Avf, kalkıp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, benim yanımda on aylık gebe olan bir dişi deve var. Horasan devesinden daha düşük ama başıboş develerden de daha yüksek değere sahiptir. Kervana da yetişemez. Tebük gününde bana hediye edilmişti. Şimdi ben bunu vesile kılarak yüce Allah'a yaklaşmak istiyorum. Bunu bu bedeviye vereceğim. Ne dersin?
- Devenin evsafim belirttin. Ben de kıyamet gününde Allah katında sana verilecek devenin evsafını belirteyim mi?
- Evet.
- Kıyamet gününde sana, içi oyulmuş inciden yapılma bir deve verilecektir ki, onun ayakları yeşil zebercedden, boynu sarı zebercedden-dir. Üzerinde bir mahfe vardır. Mahfenin üzerinde ipek ve ibrişimler vardır. Seni Sırat köprüsünün üzerinden şimşek gibi geçirecektir. Kıyamet gününde seni gören herkes sana imrenecektir.
- Razı oldum ya Rasulallah.
Sahabelerden aldığı mallarla birlikte o bedevi Rasûlullah'm yanından kalkıp gitti. Yolda Beni Süleym kabilesinden 1000 süvariyle karşılaştı. Ellerinde birer kılıç ve kargı vardı. Onlara sordu:
- Nereye gidiyorsunuz?
- Şu tanrılarımızı yeren adama gidiyoruz, onu Öldüreceğiz.
- Böyle yapmayın. Çünkü ben, Allah'tan başka ilah bulunmadığına, Muhammed'in de Allah Rasûlü olduğuna şahadet ederim.
Böyle dedikten sonra onlara, kendisiyle Rasûlullah arasında geçen şeyleri anlattı. Onlar da topluca şahadet getirerek Rasûlullah'm meclisine gittiler. Geldikleri Rasûlullah'a haber verilince o, abasız olarak onları karşılamaya çıktı. Onlar da bineklerinden inip Rasûlullah'm neresine rastlarsa öpücük kondurarak, "lâ ilahe illallah Muhammedün Rasûlullah" deyip Müslüman oldular. Sonra:
- Ya Rasulallah, bize ne buyuracaksan buyur, dediler. Rasûlullah da:
- Halid b. Velid'in sancağı altında olun, diye emretti. Araplardan bunlar gibi topluca Müslüman olan başka bin kişilik bir grup görülmedi." [6]

Eşekle İlgili Hadîs

Büyük hadis hafizlarından birkaçı, bunu niünker saymışlardır. Ebu Muhammed b. Abdullah b. Hamid, Ebu Manzur'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Cenâb-ı Allah, peygamberine Hayber fethini nasib edince, ona Hayber ganimetlerinden dört çift katır, dört çift deve, on okiye altın ve gümüş, kara bir eşek ve bir de ölçek nasib etti. Peygamber (s.a.v.), eşekle konuştu, eşek de ona cevap verdi. Eşeğe şöyle sordu:
- Adın nedir?
- Adım Yezid b. Şihab'dır. Allah benim dedemin soyundan doksan eşek yarattı. Bu eşeklere, peygamberlerden başkası binmedi. Dedemin soyundan yeryüzünde benden başka eşek de kalmadı. Peygamberlerden de sadece sen kaldın. Ben, bana binmeni bekliyordum. Senden Önce Yahudi bir adamın mülkiyetinde idim. Onu düşürmek için kasıtlı olarak tökezlerdim. Çünkü o benim karnımı aç bırakır, sırtıma da dayak atardı.
- Ben sana Ya'fur adını taktım. Ey Ya'fur!
- Buyur.
- Dişilere arzu duyar mısın?
- Hayır.
Rasûlullah (s.a.v.), işini görmek için ona binerdi. Üzerinden inince onu gerektiği zaman bir adamın kapısına gönderir, o da gidip başıyla kapıya vurup çalar, ev sahibi çıkınca da ona, Rasûlullah'm yanına gelmesi için işaret ederdi. Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince o, Ebu Heysem b. Nebehan'm kuyusuna gelerek kendini kuyuya attı. Rasûlullah'm ayrılık hasretine dayanamadığı için kuyu ona mezar oldu." [7]

Kaya Kuşu İle İlgîlî Mucize

Ebu Davud et-Tayalisî, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. Adamın biri, düz bir araziye gidip kaya kuşu yumurtasını çıkarıp getirdi. Sonra kaya kuşu gelip Rasûlullah ile ashabının etrafında uçuşmaya başladı. Rasûlullah:
- Bunu hanginiz üzdü? diye sorunca, cemaatten bir adam kalkıp:
- Yumurtasını ben aldım, dedi. Rasûlulîah da o kuşa acıdığı için:

- Yumurtasını geri ver, geri ver, dedi."
Beyhakî, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. Bir ağacır yanma geldik. Ağacın üzerinde kaya kuşu yavruları vardı, iki yavruyu da aldık. Sonra anneleri gelip Rasûlullah'm çevresinde kanat çırpmaya başladı. Rasûlullah da:
- İki yavrusunu alarak, bunu üzen kimdir? diye sordu. Orada bulunan bizler de:
- Biziz, diye cevap verdik. Rasûlullah da yavrularmi kendisine geri vermemizi emretti. Biz de iki yavruyu ağaçtaki yuvalarına bıraktık, ama anneleri oraya geri dönmedi."
Beyhakî, İbn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.) def-i hacete çıkmak istediği zaman epey uzaklara giderdi. Yine bir gün def-i hacete gitti. Semüre ağacının altına oturdu. Mestlerini çıkardı. Sonra birini giydi. Bir kuş gelip boşta duran mestini aldı, göğe doğru uçarken o mestten bir yılan süzülüp geldi. Rasûlullah (s.a.v.) da bu hadise üzerine şöyle buyurdu:
- Bu, Allah'ın bana ikramda bulunduğu bir keramettir. Allah'ım, ben ayakları üzerine yürüyen şeylerin ve karnı üzerine yürüyen (sürünen) şeylerin şerrinden sana sığınırım." [8]

Işık Mucizesi

Buharı, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ashabdan iki adam, Rasûlullah'm yanından çıkıp gittiler. Önlerinde iki kandil gibi aydınlık vardı. Birbirlerinden ayrıldıklarında da her birinin önünde birer kandil gibi aydınlık vardı. Evlerine ulaşıncaya kadar bu aydınlık devam etti."
«Abdurrezzak, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Üseyd b. Hudayr el-Ensârî ile Ensâr'dan bir başka adam, Peygambe (s.a.v.)'in yanına gidip bir işlerini konuştular. Gece ilerlemişti. O gece de çok karanlıktı. Nihayet Rasûlullah'm yanından çıkıp evlerine gitmek üzere yola koyuldular. Her birinin elinde de bir değnek vardı. Değnekleri, onlara ışık saçtı. Değneklerinin ışığına bakarak yürüdüler. Sonra yolları ayrıldı. Bu defa herbirinin değneği kendisine ışık saçtı ve değneklerinin ışığından istifade ederek evlerine vardılar." Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.)'la beraber yatsı namazını kılıyorduk. O, namaz kılarken secdeye vardığında Hasan ile Hüseyin sırtına atlıyorlardı. Başım secdeden kaldırdığında onları sırtından alıp yere yumuşak bir şekilde bırakıyordu. Ama yine secdeye varınca, onlar yine sırtına atlıyorlardı. Namazım tamamladıktan sonra birini bir tarafa, diğerini de bir tarafa bıraktı. Bundan sonra yanma gidip:
- Ya Rasulallah, bunları annelerine götüreyim mi? diye sordum. O esnada şimşek gibi bir aydınlık zuhur etti. Raşûlullah da onlara:
- Haydi annenize gidin, dedi. Onlar da o nurun aydınlığından istifade ederek evlerine gittiler ve nihayet içeri girdiler."
«Tarih» adlı eserde Buharı, Amr el-Eslemî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Çok karanlık bir gecede Rasûlullah'la beraberdik. Ayrıldık, parmaklarım ışık saçtı. Onların ışıklarından yararlanarak yoluma devam ettim."
Beyhakî, Ebu Abs'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Namazlarımı Raşûlullah (s.a.v.)'la beraber kılıyor, sonra Beni Harise yurduna dönüyordum. Yağmurlu, karanlık bir gecede mahallemize dönmek üzere Mescid-i Nebevfden dışarı çıktım. Değneğimden bir nur zuhur etti. 3 nurun aydınlığından yararlanarak Beni Harise yurduna ulaştım."
Beyhakî der ki: Ebu Abs, Bedir gazvesine katılanlardandır.
Ben derim ki, Tabiinden Yezidb. Esved adlı zattan rivayet ettiğimize göre Ebu Abs, Cisr'den gelip Dımaşk camiinde namaz kılarmış. Belki de o karanlık gecede ayak baş parmağı ona aydınlık saçmıştır.
Tufeyl b. Amr ed-Devsf nin hicretten önce Mekke'de İslâm'a girişine dair kıssayı önceki kısımlarda nakletmiştik. Bu kıssada anlatıldığına göre o, kavmim İslâm'a davet etmek için keramet olarak gösterebileceği birşeyi Rasûlullah'tan istemişti. Bu dileği kabul edilmiş olacak ki o, kavmine giderken tepe aşağı inişinde iki gözünün arasında bir nur belirmiş ve etrafa aydınlık saçmış. Bunun üzerine kendisi de: "Allah'ım, korkarım ki kavmim bunun, benim için bir azab olduğunu sanırlar?" demiş, bu yüzden Cenâb-ı Allah da o aydınlığı gözlerinin arasından alıp değneğinin ucuna aktarmıştı ve kavmi de değneğinin ucundaki aydınlığı, kandilden saçılan ışık gibi görmeye başlamışlardı. [9]

Temim Ed-Dârî'nîn Kerameti

Hafız el-Beyhakî, Muaviye b. Harmel'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Medine'nin kara taşlığında bir ateş görüldü. Bunun üzerine Hz. Ömer, Temim ed-Dârfye gelip:
- Şu ateşin yanma gel bakalım, dedi. O da şu karşılığı verdi:
- Ey mü'minlerin emiri, ben kimim, ben neyim ki oraya geleyim?
Hz. Ömer ısrar etti, nihayet o da çaresiz, kalkıp onunla birlikte ateşin yanma geldi. Ben de ikisinin peşinden oraya gittim. Ateşin yanına gittiler. Temim ed-Dârî ateşi elleriyle iteledi, iteledi, nihayet boğaza kadar götürdü. Kendisi de ateşin ardı sıra oraya girdi. Hz. Ömer, o esnada şöyle diyordu:

- Gören, görmeyen gibi değildir (Bu sözünü üç kez tekrarlamıştı.)." [10]

Bu Ümmetten Bir Velinin Kerameti

Keramet de mucizelerden sayılır. Çünkü bir velinin gösterdiği keramet, onun peygamberinin mucizesidir.
Hasan b. Urve, Ebu Sebre en-Nehaî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Yemen'den bir adam geldi. Yoldayken eşeği ölmüştü. Kalkıp ab-dest aldı, iki rekat namaz kıldı. Sonra şöyle dua etti: "Allah'ına* ben senin yolunda cihad etmek ve senin rızanı kazanmak amacıyla Define'den kalkıp geldim. Şahadet ederim ki, ser ölüleri diriltir, mezardakileri de canlandırarak çıkarırsın. Bugün beni bir kimsenin minneti altına sokma. Bugün senden eşeğimi diriltmem istiyorum." Adamın böyle dua etmesi üzerine eşeği, kulaklarım çırparak ayağa kalktı."
Beyhakî, bu senedin sahih olduğunu söylemiştir. Böyle bir olay, şeriat sahibi için bir keramettir.
Ebu Bekr b. Ebu'd-Dünya, "Men âşe ba'del-mevti" (Ölümden sonra yaşayan) adlı kitapta, Şa'bf nin şöyle dediğini rivaye etmiştir:
"Allah yolunda gönüllü cihad etmek isteyen bir topluluk, Ye-men'den çıkıp geldi. Yolda iken onlardan birinin eşeği öldü. O adamın kendileriyle birlikte gelmesini istediler, ama adam bu isteklerini kabul etmedi. Kalkıp abdest aldı. Namaz kılda, sonra şöyle dua etti: "Allah'ım, ben Define'den senin yolunda cihad etmek ve rızanı taleb etmek maksadıyla çıkıp geldim ve senin ölüleri diriltip mezardakilerini canlandırarak çıkardığına şahadet ediyorum. Bugün beni hiç kimsenin minneti altına sokma. Senden, eşeğimi diriltmeni istiyorum."
Böyle dedikten sonra eşeğinin yanma gitti. Eşeği de kulaklarım sallayarak ayağa kalktı. Adam da eşeğini semerleyip gemledi. Sonra binip yürüttü, arkadaşlarına ulaştı. Ona dediler ki:
- Sende ne var?
- Bende şu var ki, Allah eşeğimi diriltti. Şa'bî dedi ki:
- Ben o eşeğin Kufe'de satıldığını gördüm."
îbn Ebu'd-Dünya, Müslim b. Abdullah b. Şureyk en-Nehaî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"O eşeğin sahibi Naha'dan bir adamdı. Adı, Nubate b. Yezid'di. Hz. Ömer zamanında gazaya çıkmıştı. Umeyre'ye vardığında eşeği ölmüştü, Allah tarafından diriltilen eşeğini bilahare Kufe'de sattı. Kendisine dediler ki:
- Allah'ın senin için dirilttiği eşeğini mi satıyorsun?
- Ya ne yapayım?
Onun aşiretinden bir adam, bu meseleyle ilgili olarak üç beyit söyledi. Ben bu beyti aklımda tutabildim:
"Bizden öyle biri var ki, Allah onun eşeğini diriltti.
Oysa eşeği ölmüş ve bütün organlarıyla mafsalları cansız kalmıştı."
Peygamber (s.a.v.)m süt emişi babında da anlattığımız gibi süt annesi Halime es-Sadiye'nin merkebi, Mekke'ye gelirker (Rasûlullah'ı almadan önce) ağır aksak yürürmüş, ama Rasûlullah'ı emzirmek için yanlarına alıp evlerine dönerken merkebi fevkalade hızlanmıştı. Diğer yolcuların merkeplerini geçip geride bırakmıştı. Bundan başka Rasûlullah'm bereketi, Halime'nin sütünü sağmakta olduğu dişi deve üzerinde de görülmüştü. Koyunlarına, yağlarına, sütlerine de bereket katılmıştı. Allah'ın salat ve selamı Rasûlullah'm üzerine olsun. [11]

Alâ B. Hadremî Île Dîğer Bir Kişinin Olayı

Ebu Bekr b. Ebu'd-Dünya, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ensâr'dan hastalanan bir gencin ziyaretine gittik. Biz yanına varır varmaz vefat etti. Gözlerini kapadık, üzerine bir örtü Örttük Birimiz, onun annesine şöyle dedi:
- Sabırlı ol.
- Öldü mü?
- Evet.
Bunun üzerine annesi, ellerini semaya kaldırarak şöyle dua etti:
- Allah'ım, sana iman ettim. Rasûlünün yanına hicret ettim. Başıma bir musibet geldiğinde sana dua ederdim. Sen de o musibeti üzerimden kaldırırdın. Allah'ım, senden bu musibetten daha ağır bir musibeti üzerime göndermemeni diliyorum. Böyle dua ettikten sonra yüzündeki peçeyi açtı. Biz de onunla beraber yemek yedik."
Beyhakf nin rivayetine göre, o gencin annesi yaşlı ve kör bir kadındı.
Beyhakî, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Bu ümmette üç şey gördüm. Eğer bu üç şey, İsrail oğullarında bulunsaydı, onu ümmetler kendi aralarında paylaşamazlardı. Dedi ki:
- O üç şey nedir, ey Ebu Hamza? (Ebu Hamza, Enes'in künyesidir.) Enes, şöyle cevap verdi:
- Biz, Rasûlullah'm suffasmda idik. Muhacir bir kadın geldi. Yanında bulûğa ermiş bir de oğlu vardı. Rasûlullah, kadını diğer kadınların yanına kattı. Oğlunu da yanımıza verdi. Çok geçmeden oğlu Medine vebasına yakalandı. Birkaç gün hasta yattı

Sonra vefat etti. Peygamber (s.a.v.), gencin gözlerini kapadı ve defin hazırlığı yapılmasını emretti. Onu yıkamak istediğimizde Rasûlullah (s.a.v.):
- Ey Enes! Git de durumu çocuğun annesine bildir, dedi. Ben de gidip annesine haber verdim. Annesi gelip cenazenin ayak ucunda oturdu. Ayaklarını tutup şöyle dedi:
- Allah'ım, ben senin için gönüllü olarak Müslüman oldum. Putlara muhalefet edip onlardan uzaklaştım. Kendi arzumla senin için hicret ettim. Allah'ım, putperestleri bana karşı sevindirme. Altından kalkamayacağım daha büyük bir musibeti de bana yükleme.
Allah'a yemin ederim ki, kadın sözünü tamamlamadan ceset halindeki ölü oğlu, ayaklarını kımıldatmaya başladı. Üzerindeki örtüyü attı ve Rasûlullah'm ve annesinin vefatına kadar yaşadı. Sonra Ömer b. Hattab bir ordu hazırladı, ordunun başına komutan olarak da Alâ b. Hadremf yi atadı. Ben de askerler arasmdaydım. Gaza yerimize gittik. Düşmanın bizden önce su başına varıp suyu yok ettiğini gördük. Hava çok sıcaktı, susuzluk bizi bitirdi. Bineklerimiz mahvoldu. Günlerden de cuma idi. Güneş guruba ereceği zaman komutan bize iki rekat namaz kıldırdı. Sonra ellerini semaya kaldırıp dua etmeye başladı. Yemin ederim ki, komutan Alâ b. Hadremî, elini indirmeden yağmur yağmaya başladı. Engebeli yerler, geçitler ve boğazlar su altında kaldı; hem biz içtik, hem de bineklerimize içirdik. Sonra düşmanı takibe başladık, onlar denizi aşıp karşı adaya ulaşmışlardı. Komutan Alâ b. Hadremî, boğazda durup şöyle dua etti:
- Ey yüce, ey ulu, ey yumuşak huylu, ey kerem sahibi Allah'ım! Böyle dua ettikten sonra:
- Bismillah diyerek denizi geçin, dedi. Biz de denizi geçtik, bineklerimizin toynakları bile ıslanmadı. Çok geçmeden düşmanı yakaladık. Bir kısmını öldürdük, bir kısmını da esir aldık. Sonra tekrar boğaza döndük. Alâ b. Hadremî, yine aynı duayı yaptı ve Bismillah diyerek denizi geçin, dedi. Biz de denizi geçtik. Bineklerimizin toynakları dahi ıslanmadı. Çok geçmeden vurulup şehid edildi. Onun için mezar kazdık, yıkayıp mezara defnettik. Defin işini tamamladıktan sonra adamın biri gelip şöyle bir soru sordu:
- Bu kimdir?
- İnsanların en hayırlısı Alâ b. Hadremî'dir.
- Bu yer Ölüleri kabul etmez, dışarı atar. Keşke bunu bir veya iki mil ötedeki bir yere, ölüleri kabul eden bir toprağa defnetseydiniz.
- Arkadaşımızın ne günahı var ki, onu canavarlara bırakacağız. Onu canavarlar mı yesin?
Böyle dedikten sonra onu tekrar mezardan çıkarmaya karar v*;rdik. Mezarının başına vardığımızda mezarı açtık, ama içinde cesedini bulamadık. Mezarın nurla dolduğunu, pırıl pırıl aydınlık saçmakta olduğunu gördük. Tekrar toprak atıp mezarı kapattık ve yolumuza devam ettik."
Buharî, «Tarih» adlı eserde bu kıssayı başka bir senedle nakletmiş-tir.
îbn Ebu'd-Dünya, Sehm b. Müncab'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Alâ b. Hadrrmî ile beraber gazaya gittik. O, dua esnasında şöyle dedi:
- Ey bilen, ey yumuşak huylu, ey yüce, ey ulu Allah'ım, biz senin kullarınız. Senin yolunda düşmanınla savaşıyoruz. îçmemiz ve abdest almamız için bize yağmur yağdır. Yağan suları bıraktığımızda bizden başkası o suyu elde edemesin.
Deniz kıyısına gelince de:
- Ey Rabbim! Senin düşmanına ulaşabilmek için bize bir yol yarat, diye dua etti.
Ölüm- hakkında da şöyle dua etmişti:
- Ey Rabbim, cesedimi gizle. Avretimi kimseye gösterme, avretimi görmesi için kimseye de imkan tanıma."
Doğrusunu Allah bilir.
Beyhakî, Alâ b. Hadremfnin bazı arkadaşlarının şöyle dediklerini rivayet etmiştir:
"Dicle kıyısına vardık. Nehir med halindeydi, iranlılar ise nehrin öte yarımdaydılar. Müslümanlardan bir adam: "Bismillah" dedi, sonra atını nehre sürdü. Atıyla birlikte su üzerinde yürümeye başladı. Onu gören diğerleri de Bismillah diyerek atlarını nehre sürdüler, su üzerinde yürümeye başladılar. Acemler de onlara bakarak: "Bunlar delidirler, delidirler!" dediler. Sonra yüzlerini çevirip gittiler. Gazaya katılan bizler, eşyalarımızdan eğere takılı bir mızraktan başka birşeyi kaybetmedik. Gazadan çıktıktan sonra ganimet elde ettik. Ganimeti aramızda paylaştık. Adamın biri şöyle diyordu:
- Kim sarıyı beyaza değiştirir?"
Beyhakî, Süleyman b. Muğire'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ebu Müslim el-Holanî, med halinde olup ağaç ve tahta parçalarını kıyıya atan Dicle nehrinin kenarına geldi. Su üzerinde yürümeye başladı, dönüp arkadaşlarına baktı ve şöyle dedi:
- Kaybettiğiniz bir eşyanız var mı M, bize geri vermesi için yüce Allah'a dua edelim."
Beyhakî, bunun senedinin sahih olduğunu söylemiştir.
Ben derim ki: Asıl adı Abdullah b. Sevb olan Müslim el-Holanî ile Esved el-Ansî arasında cereyan eden hadiseyle ilgil açıklama ileride gelecektir. Esved el-Ansî, onu ateşe atarken ateş, Hz. İbrahim'e olduğu gibi ona da serin ve selamet olmuştu. [12]

Zeyd B. Harîce Kıssası Ve Onun Öldükten Sonra Konuşması

O, Hz. Peygamber'in risaletine, ondan sonra Ebu Bekir es-Sıd-dık'm, sonra Ömer'in, sonra Osman'ın hilafetine de şahade etmiştir.
Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Said b. Müseyyeb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Zeyd b. Harice el-Ensârî -ki bu zat, Beni Haris b. Hazrec kabilesin-dendir- Osman b. Affan zamanında vefat etti. Üzerine örtü örtüldü. Sonra göğsünden bir ses duyuldu. Sesin ardı sıra da konuşmaya başladı ve şöyle dedi: "Ahmed ilk kitaptadır. Doğru söyledi, doğru söyledi Ebu Bekir es-Sıddık. O, kendi şahsını ilgilendiren hususlarda zayıf, ama Allah'ın emirleri hususunda güçlüdür. İlk kitaptadır. Doğru Söyledi, doğru söyledi Hattab oğlu Ömer. O da güçlüdür, emin kimsedir. İlk kitaptadır. Doğru söyledi, doğru söyledi Osman b. Affan. Bu, onların yolundadır. Dördü gitti, ikisi kaldı. Fitneler geldi, güçlü zayıfı yedi. Kıyamet koptu. Ordunuz hakkında da size haber gelecektir. Eriş kuyusu. Eriş kuyusu nedir?"
"Men âşe ba'de'l-mevti" (Ölümden sonra yaşayan) adlı kitabında îbn Ebu'd-Dünya, İsmail b. Ebi Halid'in şöyle dediğin rivayet etmiştir:
"Yezid b. Numan b, Beşir, Kasım b. Abdurrahman'ın zikir halkasına, babası Numan b. Beşir'in annesine gönderdiği mektubu getirdi. Mektupta şunlar yazılıydı:
Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla.
Numan b. Beşir'den, annesi Ümmü Abdullah binti Ebi Haşim'e, sana selam olsun. Ben, kendisinden başka tanrı bulunmayan Allah'a hamd ederim. Zeyd b. Harice hakkında sana yazmam için bana mektup göndermişsin. Onun durumu şöyle oldu: Boğazında bir sancı meydana geldi. O zaman o, Medinelilerin en sağhklısıydı, ama boğazından sancı tuttu. Sabah namazıyla ikindi namazı arasında vefat etti. Sırt üstü yatırdık. Onu, iki aba ve bir de örtüyle örttük. O esnada biri yanıma geldi. Ben de akşam namazından sonra tesbihat yapıyordum. Gelen adam şöyle dedi:
- Zeyd, öldükten sonra konuştu.
Ben de süratle oraya gittim. Ensâr'dan bir kalabalık, başında toplanmıştı. Onun şöyle dediğini anlatıyorlardı: Ortadaki olan, üç kişinin en güçlüsüdür. Allah yolunda, kınayıcmın kınamasına aldırış etmez; Güçlülerinin, zayıflarını yenmelerini insanlara emretmez. Abdullah, mü'minlerin emiridir. Doğru söyledi, doğru söyledi. Bu, ilk kitaptadır. Osmaıı, mü'minlerin emiridir. O, insanların birçok suçlarım bağışlar. İkisi gitti, dördü kaldı. Sonra insanlar anlaşmazlığa düştüler. Birbirlerini yediler, düzen ve intizam kalmadı. Hepsi meydana çıktı, sadece ikiniz kaldınız. Sonra mü'minler vazgeçtiler. Allah'ın kitabı ve kaderidir ey insanlar. Emirinize yönelin, emrini dinleyin, itaat edin. Her kim yüz çevirirse, kanla karşılaşmasın. Allah'ın emri, takdir edilmiş bir kaderdir. Allahü Ekber. İşte şu Cennet, şu da Cehennem'dir. Peygamberlerle sıddıklar, size selam olsun, diyorlar. Ey Abdullah b. Ravaha! Babam Harice ile Sa'd'ı duydun mu? "Orada sırtını çevirip yüzgeri edeni, malını toplayıp kimseye hakkını vermeden saklayanı çağıran, deriyi soyup kavuran, alevli ateş vardır." (ei-Meâric, 15-19.)
Dinleyin, dinleyin» diyordu. Birbirimize baktık, sesin, örtünün altından geldiğini anladık. Yüzündeki örtüyü açtık, şöyle dedi: "Bu, Ah-med'dir. Allah'ın Rasûlü'dür. Selam sana ey Allah'ın Rasûlü. Allah'ın rahmeti ile bereketi senin üzerine olsun. Ebu Bekir es-Sıddık emirdir.
Rasûlullah'm halifesidir. Bedenen zayıftır, ama Allah'ın emri hususunda güçlüdür. Doğru söyledi, doğru söyledi. İlk kitaptadır."
Hafiz el-Beyhakî, bunun senedinin sahih olduğunu söylemiştir. «Tarih» adlı eserde Buharî dedi ki:
"Zeyd b. Harice el-Hazrecî el-Ensârî, Bedir gazvesine katılmış olup Hz. Osman zamanında vefat etmiştir. Öldükten sonra konuşan kişi odur."
İbn Ebu'd-Dünya, Abdullah b. Ubeyd el-Ensarî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Beni Seleme kabilesinden bir adam, öldükten sonra konuştu ve
şöyle dedi:
- Muhammed, Allah Rasûlüdür. Ebu Bekir doğru sözlüdür. Osman, yumuşak huylu ve merhametlidir. Ama Hz. Ömer hakkında ne dediğini bilmiyorum."
Hafiz el-Beyhakî, Abdullah b. Ubeyd el-Ensârî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Sıffin veya Cemel savaşında biz ölüleri toplarken, ölüler arasında bulunan Ensâr'dan Ölmüş bir adam şöyle konuşmuştu: "Muhammed, Allah'ın Rasûlüdür. Ebu Bekir, doğru sözlüdür. Ömer şehiddir. Osman merhametlidir." Böyle dedikten sonra sustu."
Hişam b. Ammar da, «el-Ba's» adlı kitapta bu hadiseyi anlatmıştır. [13]

Ölülerin Konuşmaları Ve Tuhaf Halleri

Hakem b. Hişam es-Sakafî, Rebi' b. Hiraş el-Absî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Kardeşim Rebi' b. Hiraş hastalandı. Tedavisini yaptım. Ancak daha sonra vefat etti. Onu yıkayıp kefenledikten sonra mezarına götürdük. Mezara götürürken üzerindeki örtüyü attı, sonra:
- Esselamü Aleyküm, dedi. Biz de:
- Ve aleykesselam, yine dünyaya geri mi geldin? diye sorduk. O da

şu cevabı verdi:
- Evet. Sizden ayrıldıktan sonra Rabbimin huzuruna vardım. Beni rahatlık ve hoşlukla karşıladı. Rabbim öfkeli değildi. Sonra bana yeşil ipekten elbiseler giydirdi. Eğer size müjde vermek için kendisinden izin isteseydim, bu yetkiyi bana verirdi. Durum gördüğünüz gibidir. Doğru olun, Rabbinize yaklaşın. Müjde verin, nefret ettirmeyin.
Bu sözünü söyledikten sonra suya düşen bir çakıl tanesi gibi oldu." [14]

Küçük Çocuklar Ve Dilsizlerin Konuşmaları

Beyhakî, Ali b. Ahmed b. Abdan kanalı ile Muaykib el-Yemanî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Veda haccını ifa ettim. Mekke'ye gidip bir eve girdim. Orada Hz. Peygamber (s.a.v.)'i gördüm. Yüzü dolunay gibiydi. Ondan hayret verici birşey duydum. Adamın biri, yeni doğan çocuğunu doğumunun ilk gününde Rasûlullah'a getirdi. Rasûlullah, o bir günlük bebeğe şöyle sordu:
- Ben kimim?
- Sen Allah'ın Rasûlüsün.
- Doğru söyledin. Allah seni mübarek kılsın.
Rasûlullah, çocuğa böyle dedikten sonra sözünü şöyle sürdürdü: "Bu çocuk, gençlik çağına erinceye kadar artık hiç konuşmayacaktır."
Babam dedi ki: Biz o çocuğa, «Müberekü'l-Yemame» adını taktık. Şasune dedi ki: Ben, Ma'mer'e uğradım, ama ondan böyle birşey duymadım."
Ben derim ki: insanlar bu hadis yüzünden Muhammed b. Yunus el-Kadimî hakkında konuşmuşlar, onu inkar etmişler ve bu şeyhini de ga-ribsemişlerdir. Aslında bu, ne aklen ne de şer'an inkar edilecek birşey değildir. Sahih hadiste de sabit olduğu gibi Cüreyc el-Abid, fahişe bir kadının bebeğini konuşturmuş ve çocuğa şöyle bir soru sormuş:
- Ey Ebu Yunus, sen kimin oğlusun?
- Çobanın oğluyum!
Bunun üzerine israil oğulları, Cüreyc el-Abid'în suçsuz olduğunu anlamışlardı. Ona nisbet edilen fuhşun gerçek olmadığına inanmışlardı.
Beyhakî, Şemr b. Atiyye'nin şeyhlerinden birinin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Gençlik yaşma vardığı halde doğumundan beri konuşmayan bir adamı Rasûlullah'a getirdiler. Rasûlullah, ona sordu:
- Ben kimim?
- Sen Allah'ın rasûlüsün."
Hakim, Şemr b. Atiyye'nin şeyhlerinden birinin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Kadının biri, hareket etme çağına gelmiş oğlunu Rasûlullah'a getirdi ve şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, oğlum doğduğundan beri hiç konuşmadı. Rasûlullah:
- Onu yanıma getir, dedi. Kadın da oğlunu Rasûlullah'm yanına yaklaştırdı. Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- Ben kimim? diye sorunca çocuk:
- Sen Allah Hasûlüsün, diye cevap verdi." [15]

Hastalığa Yakalanan Ve Rasûlullah'ın Duası Üzerine Iyîleşen Kîşîler

imam Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Abbas (r.a.)'m şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Kadının biri, çocuğunu Rasûlullah'a getirip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, şu çocuğumu cin çarpmış. Yemek esnasmda cinler tarafından yakalanıyor, o da yemeğimizin tadını kaçırıyor.
Kadının böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), eliyle çocuğun göğsünü mes-hetti, ona dua etti. Çocuk kustu, ağzından siyah köpek yavrusu gibi birşey çıkıp kaçtı, gitti."
Ebu Bekr el-Bezzar, Ibn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.) Mekke'de idi. Ensâr'dan bir kadın, ona gelip
şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, doğrusu şu habis beni mağlub etti. Peygamber (s.a.v.) de ona şöyle karşılık verdi:
- Eğer başına gelen bu musibete sabredersen, kıyamet gününde günahsız ve hesapsız olarak gelirsin.
- Seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, Rabbimin huzuruna varıncaya kadar bu eziyete katlanacak ve sabredeceğim. Yalnız şu murdarın benim elbiselerimi soymasından (ve avret yerlerimin görünmesinden) korkuyorum. Kadının böyle demesi üzerine Peygamber (s.a.v.) onun için dua etti.
Kadın, cinlerin kendisine gelmesinden korktuğu zaman Ka'be'nin yanına gelir, Ka'be örtüsüne tutunur ve cinlere: "Defol" derdi. Cinler de defolup giderlerdi."
imam Ahmed b. Hanbel, Atâ b. Ebi Rebah'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"îbn Abbas bana dedi ki:
- Sana Cennetlik kadınlardan birini göstereyim mi?
- Göster bakalım.
- Şu siyahi kadın, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip şöyle demişti: "Ben sara hastalığına yakalanıyor ve düşüp bayılıyorum. Baygın iken üstüm başım açılıyor. Benim için Allah'a dua et. Rasûlullah da ona şöyle karşılık vermişti: "Dilersen sabredersin ve karşılığında Cennet senin olur. Yok eğer istersen sana afiyet vermesi için Allah'a dua ederim." Kadın da şöyle demişti: Hayır sabredeceğim. Yalnız Allah'a dua et de ben baygın iken üstüm başım açılmasın, avret yerlerim görünmesin." Kadının böyle demesi üzerine Rasûlullah onun için dua etmişti."
Hafiz Ibn Esir'in «el-Gabe» adlı eserinde anlattığına göre Ümmü Zü-fer adındaki bu kadın, tâ eskiden beri Hüveylid kız Hatice'nin tarakçı-sıymış ve Atâ b. Ebi Keban'ın zamanına kadar da yaşamış. Doğrusunu Allah bilir.
Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sıtma hastalığı, Rasûlullah'm yanma geldi ve ona şöyle dedi:
- Ey Allah'ın Rasûlü! Beni kavminden (veya ashabından) en çok sevdiğin adamın üzerine gönder).
- Ensâr'a git.
Sıtma hastalığı Ensâr'ın üzerine gitti, onları baygın hale getirip yataklara düşürdü. Onlar da Rasûlullah'a gelip şöyle dediler:
- Ya Rasulallah, sıtmaya yakalandık, Allah'a bizim için dua et de şifaya kavuşalım.
Rasûlullah, onlar için dua etti ve sıtmadan kurtuldular- Kadının biri, Rasûlullah'm peşine düşüp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, benim için de Allah'a dua et. Ben de Ensâr'danım. Onlara dua ettiğin gibi benim için de Allah'a dua et.
- Senin için dua mı edeyim ki bu hastalıktan kurtulasm, ya da bu hastalığa katlanıp ta Cennet mi sana vacib olsun. Bunlardan hangisini daha çok istersin?
- Hayır, vallahi ya Rasulallah, aksine ben üç gün sabrederim ve Allah'a yemin ederim ki, onun Cennet'ini (kendi açımdan) tehlikeye sokmam!"
Beyhakî, Selman-ı Farisî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sıtma hastalığı, Rasûlullah'm yanına girmek için izin istedi. îzin verilince de yanma gelip durdu. Rasûlullah, ona şöyle sordu:
- Sen kimsin?
- Ben sıtma hastalığıyım. Eli zayıflatır, kanı emerim!
- Kübalılara git.
Sıtma hastalığı, Kübalılara gidip musallat oldu. Onlar da Rasûlullah'a geldiler, yüzleri sararmıştı. Hastalıktan şikayetçi oldular. Rasûlullah, onlara şöyle sordu:
- Ne istiyorsunuz? İsterseniz sizin için Allah'a dua ederim, bu hastalıktan kurtulursunuz. Eğer dilerseniz bu hastalığı şikayet etmeyin ki, günahlarınızı üzerinizden düşürsün.
Onlar da:
- Şikayet etmiyor, bu hastalığı kendi haline bırakıyoruz ya Rasulallah, dediler."
Hicret bahsinin baş kısmında da anlattığımız gibi Rasûlullah(s.a.v.) Medineliler için, Medine'deki sıtma hastalığının Cühfe'ye gönderilmesi gayesiyle Allah'a dua etmiş, yüce Allah da onun bu duasına icabet etmişti. O zamanlar Medine, Allah'ın topraklarında en vebalı, en hastalıklı bir yerdi. Cenâb-ı Allah rasûlünün oraya yerleşmesi bereketine orayı sağlıklı bir hale getirdi. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.), Medineliler
için dua etmişti.
İmam Ahmed b. Hanbel, Osman b. Hanif in şöyle dediğini rivayet
etmiştir:
Âmâ (kör) bir adam, Peygamber (s.a.v.)'e gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, benim için Allah'a dua et de afiyet ihsan etsin.
- İstersen ahiretin için olsun, istersen de senin için dua edeyim.
- Hayır, benim için Allah'a dua et.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), o âmâ adama, abdest alıp iki rekat namaz kılmasını ve şöyle dua etmesini emir buyurdu: "Allah'ım! Rahmet peygamberi olan peygamberin Muhammed yüzü suyu hürmetine sana yöneliyor ve senden diliyorum. Ya Muhammed, şu ihtiyacım için sana yöneliyorum. Sen de hüküm ver ve bu hususta benim için şefaatçi ol. Ya Rab, onu da benim için şefaatçi kıl.
Bu duayı defalarca yaptı ve şifa buldu."
Tirmizî, bunun hasen, sahih ve garip bir hadis olduğunu söylemiştir.
Beyhakî ile Hakim, Osman b. Hanifin şöyle dediğini rivayet etmişlerdir.
"Amâ bir adam, Rasûlullah'a gelip gözlerinin görmediğinden şikayetçi olarak şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, elimden tutup beni dolaştıracak bir kimse yok. Bu da benim için çok zor oluyor.
Rasûlullah ona dedi ki:
- İbriği getir. Abdest al, iki rekat namaz kıl, sonra da şöyle dua et: "Allah'ım! Rahmet peygamberi olan peygamberin Muhammed'in yüzü suyu hürmetine sana yöneliyor ve senden diliyorum. Ya Muhammed, seni vasıta kılarak Rabbime yöneliyorum ki gözlerimi açsın. Allah'ım, Muhammed'i benim için şefaatçi kıl.

Osman dedi ki: Allah'a yemin ederim ki, biz o meclisten ayrılmadan ve söz de uzamadan o adam geldi, sanki gözleri hiç körlük görmemiş gibiydi."
Ebu Bekr b. Ebi Şeybe, Atjdülaziz b. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Habib b. Merid"şöyle dedi: Babam, Rasûlullah'm yanma gitti. Gözlerine beyaz bir perde çekilmişti. Hiçbir şey göremiyordu Rasûlullah, ona sordu:
- Nedir başına gelen bu hal?
- Ben devemi otlatıyordum. Farkında olmadan bîr yılanın karnına bastım ve gözlerim görmez oldu.
Rasûlullah, onun gözlerine üfledi ve görmeye başladı. Öyleki ben seksen yaşındayken bile onun iğne deliğine iplik geçirdiğini gördüm."
Beyhakî, Katade b. Numan'dan rivayet etti ki, onun gözlerine bir darbe isabet etmiş, gözlerinin siyahı yanakları üzerine aktığı halde Rasûlullah, onu alıp tekrar yerine yerleştirmiş ve iyileştikten sonra gözlerinden hangisinin o darbeye maruz kaldığını dahi bilememiş.
Ben derim ki: Bu hadiseyle ilgili rivayet, Uhud gazvesi bahsinde anlatılmıştı. Ebu Rafi'in öldürülmesi bahsinde de anlattığımız gibi Rasûlullah (s.a.v.), mübarek elini Cabir b. Atik'in kınlan bacağına sürmüş ve bacağı hemen o anda iyileşmişti.
Beyhakî de Muhammed b. HatüVın ateşte yanan elini Rasûlullah'm kendi mübarek eliyle meshettiğini ve o anda şifa bulduğunu anlatmıştır. Yine Rasûlullah (s.a.v.)'ın Şurahbil el-Cu'ffnin avucuna üflediğini ve avucundaki yaranın o anda iyileştiğini nakletmiştir.
Ben derim ki: Hayber gazvesi bahsinde de anlatıldığı gibi Rasûlullah (s.a.v.), Ali b. Ebu Talib'in ağrıyan gözüne üflemiş ve gözleri şifa bulmuştu.
Tirmizî de Hz. Ali'nin, Kur'ân'ı ezberlemek için Rasûlullah taraûn-dan kendisine öğretilen duayı okuduktan sonra Kur'ân'ı ezberlediğini ifade ettiğini söylemiştir'
Sahih hadiste ifade edildiği gibi Rasûlullah (s.a.v.), Ebu Hüreyre ile sahabelerden bir topluluğa hitaben şöyle buyurmuştur:
- Bugün kim abasını sererse o, benim söylediğim sözlerden hiçbirini unutmayacaktır.
Ebu Hüreyre diyor ki:
"Ben abamı serdim ve Rasûlullah'm yaptığı o konuşmadaki kelimelerden hiçbirini unutmadım."
Denildi ki: Bu, Ebu Hüreyre'nin o gün duyduğu herşeyi hıfzetmesi ile neticelendi. Hatta o günden sonra yapılan nebevî konuşmaları da hıfzetmesi ile neticelendiğini söyleyenler olmuştur. Doğrusunu Allah bilir.
Rasûlullah (s.a.v.), Sa'd b. Ebi Vakkas için de dua etmiş ve onun bu duası neticesinde Sa'd, şifa bulmuştu.
Beyhakfnin rivayetine göre Rasûlullah (s.a.v.), hastalanan amcası Ebu Talib için dua etmişti. Ebu Talib, kendisi için Rabbine dua etmesini Rasûlullah'tan taleb etmiş, Rasûlullah da ona dua etmiş ve o anda Ebu Talib şifa bulmuştu.
Bu konudaki hadisler çoktur. Tamamını burada nakletmek çok yer işgal edecektir. Beyhakî, bu tür birçok güzel hadis nakletmiştir. Ancak biz bunların bir kısmına işaret ettik ve senedi zayıf olanları nakletmedik. Naklettiklerimizle yetindik, diğerlerini bıraktık. Yardımına baş vurulacak olan zat yüce Allah'tır.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde anlatıldığına göre Cabir b. Abdullah, yorgun ve bitkin düşmüş bir deve üzerinde gitmekteydi. Deve, yürüyemez hale gelmişti. Cabir, onu salıvermek istemişti. Bunu anlatırken de şöyle demişti:
"Rasûlullah (s.a.v.), arkadan gelip bana yetişti. Deveme bir darbe vurdu ve benim için de dua etti. Ondan sonra devem, görülmemiş bir hızla yürümeye başladı."
Başka bir rivayete göre ise Cabir şöyle demiştir: "Ondan sonra devem öyle bir yürüyüşle yürüyordu ki, bütün develerin önüne geçiyordu. Hatta ben onu yavaşlatmak için yularım tutup çekiyordum, ama ona bir türlü güç yetiremiyordum. Sonra Rasûlullah bana sordu:
- Deveni nasıl buluyorsun?
- Senin bereketin ona ulaştı ya Rasulallah, dedim.
Bundan sonra Cabir, Rasûlullah'm o deveyi kendisinden satın almış olduğunu anlatıyor. Ancak raviler, deveyi Rasûlullah'a kaça sattığı hususunda muhtelif görüşler ileri sürmüşlerdir. Yalnız Cabir, deveyi Rasûlullah'a satarken Medine'ye kadar kendisinin deve üstünde gitmesini, Medine'ye vardıktan sonra deveyi kendisine teslim etme şartını ileri sürmüş, Medine'ye varınca da deveyi götürüp Rasûlullah'a teslim etmiş. Rasûlullah da bedelini ona fazlasıyla ödemiş, sonra da deveyi serbest bırakmış."
Beyhakî, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: 'İnsanlar duydukları bir gürültüden paniğe kapıldılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), Ebu Talha'rnn ağır yürüyen bir atma bindi. Onu koşturarak gitti. Rasûlullah'm ardı sıra insanlar da bineklerine binip gürültünün duyulduğu tarafa gittiler. Ancak Rasûlullah, onlardan önce olay yerine gitmiş ve dönmüştü. Dönerken de oraya gitmekte olanlara:
- Paniğe kapılmayın, iş oldu bitti, demişti.
Allah'a yemin ederim ki, Ebu Talha'rnn o atanı o günden sonra geçen başka bir at görülmedi."
- Beyhakî, Ebu Bekr el-Kadî tarikiyle Cuayl el-Eşcaî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) ile birlikte bir gazaya gittim. Ben, zayıf ve güçsüz atımın üzerindeydim. İnsanların gerisinde kalıyordum. Rasûlullah, arkadan bana ulaşıp:

- Yürü ey at sahibi, dedi. Ben de:
- Ya Rasulallah, atma güçsüz ve zayıf, diye karşılık verdim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), yanındaki kırbacı kaldırıp atıma vurdu ve:
- Allah'ım, atım ona mübarek kıl, dedi. Bir de baktım, ki atım herkesin önüne geçmiş, ben de onun yularını tutup çekiyorum. Ben ondan doğan yavruları 12.000 dirheme sattım."
Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Adamın biri, Peygamber (s.a.v.)'e gelip şöyle dedi:
- Ben bir kadınla evlendim.
- Ona baktın mı (Yani onu gördün mü)? Çünkü Ensâr'ın gözlerinde birşeyler vardır. (Gözleri arızalıdır).
- Ona baktım, onu gördüm.
- Ona ne kadar mehir verdin?
Adam, verdiği mehrin miktarını söyleyince, Rasûlullah şöyle buyurdu:
- Sanki altın ve gümüşleri şu dağlardan yontuyorlar da öyle veriyorlar. (Bu paralan nereden bulup getiriyorlar?) Bugün yanımızda sana verecek birşey yok, ama seni bir yere göndereceğim, belki oradan birşeyler elde edersin.
Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.), onu Beni Abs kabilesine gönderdi. Sonra adam gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulaüah, devem beni oraya götüremedi. Devem güçsüzdür. Adamın böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), deveye binecek-
miş gibi yaparak elini devenin üzerine koydu. Sonra ayağıyla ona bir tekme attı. Nefsim kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, o devenin, sürücüsünü geride bıraktığını gördüm."
Beyhakî, Mücahid'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Adamın biri, bir deve satın alıp Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gelip şöyle dedi:
- Ben bir deve satın aldım. Allah'a dua et de onu bana mübarek kılsın, uğurlu etsin.
- Allah'ım, devesini ona mübarek kıl, uğurlu et.
Çok geçmeden devesi öldü. Sonra başka bir deve alıp Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanma getirdi ve şöyle dedi:
- Ben bir deve satın aldım. Allah'a dua et de onu bana mübarek kd-sın, uğurlu yapsın.
- Allah'ım, devesini ona mübarek ve uğurlu kıl.
Çok geçmeden devesi öldü. Başka bir deve alıp Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına getirdi ve şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, iki deve satın aldım. Onları bana mübarek ve uğurlu kılması için Allah'a dua ettin. Şimdi de Allah'a dua et de beni buna bindirsin. Binmeyi bana nasib etsin.
- Allah'ım, bunu devesine bindir.
Rasûlullah'm bu duası bereketiyle o deve, o adamın yanında yirmi sene kaldı."
Beyhakî dedi ki: Bu, mürsel bir rivayettir. Rasûlullah (s.a.v.)'ın önceki iki deve için yapmış olduğu dua ahirete mütaallik oldu.
Hafiz el-Beyhakî, Habib b. Asaf m şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Kavmimden birkaç kişiyle birlikte bir gazasında Rasûluîlah (s.a.v.)'m yanma gelip şöyle dedik:
- Seninle birlikte savaşa katılmak istiyoruz.
- Siz Müslüman oldunuz mu?
- Hayır.
- Biz, müşriklere karşı başka müşriklerden yardım kabul etmeyiz.
Rasûlullah'm böyle demesi üzerine Müslüman olduk. Ben de onunla birlikte savaşa katıldım. Omuzumdan bir darbe yedim Yaram derin olduğundan ellerim askıda kaldı. Kımıldatamadım. Bunun üzerine Rasûlullah'm yanına gittim. Koluma üfledi ve yerine yerleştirdi. Kolum iyileşti, şifa buldum. Sonra da bana o darbeyi vuran adamı öldürdüm. Öldürdükten sonra onun kızıyla evlendim. Bilahare eşim bana şöyle dedi:
- Şu damgayı sana vuran adamı yok ettin.
Ben de ona şöyle dedim:
- Senin babanı acele Cehennem'e gönderen adamım! Onu yok ettim," [16]

Rasûlullah'ın Hayır Duaları

Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, îbn Abbas'm şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), def-i hacet için dışarı çıktı. Ben de onun için ab-dest suyu hazırlayıp bir yere koydum. Dönüp gelince, suyu gördü ve:
- Bunu kim yaptı? diye sordu. Sahabeler de:
- îbn Abbas yaptı, dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Allah'ım, onu dinde fakih kıl, diye dua etti." Beyhakî, tbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), elini omuzuma koydu, sonra:
- Allah'ım, onu dinde fakih lal ve ona tevili öğret, diye dua etti. Allah da Rasûlünün, amcası oğlu hakkında yapmış olduğu bu

duaya icabet buyurdu."
îbn Abbas, fıkıhta imamdı. Onun yolundan gidilir. Onun hidayetiy-le hidayetlenilirdi. Onun çizdiği yoldan gidilir ve şeriat ilimlerinde onun izi takib edilirdi. Özellikle tevil ilmi dediğimiz tefsirde, o bir önderdi. Kendisinden önceki sahabelerin ilimleri ve kendisinin amcası oğlu Rasûlullah'tan dinlediği sözler, onun aklında yer ve iz yapmıştı. A'meş, Abdullah b. Mesud'un bu konuda şöyle dediğini rivayet etmiştir;
"Eğer îbn Abbas, bizim zamanımıza kadar yaşasaydı, bizden hiçbiri onunla geçinemezdi. Onlara şöyle derdi: "İbn Abbas, ne güzel bir Kur'ân tercümanıdır." îbn Abbas, Abdullah b. Mesud'dan otuz küsur sene sonra vefat etmiştir. Bu süre zarfında kim bilir daha ne kadar ilim tahsil etmiştir. Onun ashabından birinden rivayet ettiğimize göre îbn Abbas, arefe gününün akşamında arkadaşlarına el-Bakara sûresini (veya başka bir sûreyi) tefsir etmişti. Eğer onun bu tefsirini Rumlar, Türkler ve Deylemliler duysalardı, Müslüman olurlardı. Allah ondan razı olsun ve onu hoşnut lalsın.
Sahih hadiste belirtildiğine göre Peygamber (s.a.v.), Enes b. Ma-lik'in mal ve evladının çok olması için dua etmiş ve bu duası gerçekleşmiştir.
Tirmizî, Ebu Halde'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ebu Ali'ye dedim ki:
- Enes, Peygamber (s.a.v.)'den hadis dinledi mi?
- Ona on sene süreyle hizmet etti. Rasûlullah da onun için dua etti.
Onun bir bahçesi vardı ki, senede iki kez ürün verirdi. Bahçesinde misk kokusu saçan fesleğenler vardı."
Sahih hadiste sabit olduğuna göre, bizim de rivayet ettiğimiz gibi Enes'in yüz küsur veya yüze yakın çocuğu olmuştur. Bir rivayete göre Peygamber (s.a.v.), onun için: "Allah'ım, onun Ömrünü uzat." diye dua etmiş. Bu dua bereketiyle Enes, yüz sene yaşamıştır. Rasûlullah (s.a.v.), evlendikleri ilk gecenin ertesi günü Ümmü Süleym ile Ebu Talha için dua etmiş, bu dua bereketiyle onların bir çocukları dünyaya gelmiş, Rasûlulîah da ona Abdullah adını vermişti. Onun dokuz çocuğu olmuş, hepsi de Kur'ân'ı ezberlemişlerdi. Bu husus, sahih hadiste sabittir.
«Sahih-i Müslim» de Ebu Kesir el-Anberf nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Ebu Hüreyre, Rasûlullah'tan annesi için dua etmesini ve bu dua bereketiyle Allah'ın ona hidayet nasib etmesini dilemişti. Rasûlullah da Ebu Hüreyre'nin annesine dua etmişti. Duadan sonra Ebu Hüreyre eve gitmiş, annesinin kapı arkasında boy abdesti aldığını görmüştü. Annesi abdestini tamamladıktan sonra:
- Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Rasûlü olduğuna şahadet ederim, demişti. Ebu Hüreyre de sevinçten ağlamaya başlamış, sonra gidip durumu Rasûlullah'a haber vermiş ve Allah'ın, kendisiyle annesini mü'minlere sevimli kılmasını temin etmek için kendilerine dua etmesini Rasûlullah'tan dilemiş, Rasûlullah da her ikisi için dua etmiş ve Allah, annesiyle Ebu Hüreyre'yi mü'minlere sevdirmişti. Bu hususta Ebu Hüreyre şöyle demiştir: "Mü'min erkek ve kadınların tamamı bizi seviyordu." Ebu Hüreyre bu konuda doğru söylemiştir. Allah ondan razı olsun ve onu hoşnud kılsın. Bu duanın müstecab oluşunu tamamlayan hususlardan biri de şudur ki; Cenâb-ı Allah, Ebu Hüreyre'yi, cuma gününde adını andırarak meşhur kılmıştır. Çünkü insanlar, cuma günü hutbeden önce onun rivayet ettiği hadisin okunmasıyla onu yad ederler. Bu da kaderin bir rabıtası ve manevi takdirdir.
Sahih hadiste belirtildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.), hasta olan Sa'd b. Ebi Vakkas için dua etmiş ve o, bu dua bereketiyle afiyet bulmuştu. Yine Rasûlullah (s.a.v.), onun duasının müstecab olması için dua etmiş ve şöyle demişti: "Allah'ım, duasına icabet et. Attığını da hedefine ulaştır." Gerçekten böyle olmuştu. O, ne güzel bir seriyye ve ordu komutanıydı.
Rasûlullah (s.a.v.), yalan şahadette bulunduğu zaman Ebu Sa'de Usame b. Katade'ye beddua etmiş, ömrünün uzamasını fakirliğinin çoğalmasını, fitnelere maruz kalmasını Allah'tan dilemişti ve bu husus da gerçekleşmişti. O adama bu husus sorulduğunda şöyle cevap verirdi:
"Yaşlı ve fitneye maruz kalmış bir ihtiyarım. Bana Sa'd'm bedduası isabet etti."
«Sahih-i Buharî»de ve diğer kitaplarda sabit olduğuna göre Ra-sûlullah (s.a.v.), Saib b. Yezid için dua etmiş, elini onun basma sürmüştü. Bunun üzerine Saib'in ömrü uzamış, doksan dört yaşına varmıştı. O yaşa vardığı halde vücudu dimdikti. Rasûlullah'm elinin değdiği yerde saçları ağarmamıştı. Duyulan ve kuvveti sağlamdı."
tmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Zeyd el-Ensârî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v) bana:
- Yanıma yaklaş, dedi ve elini başıma sürdü. Sonra: "Allah'ım, bunu güzel yap. Güzelliğini devamlı kıl." diye dua etti. Ebu Zeyd, yüz küsur sene yaşadı, sakalında birkaç kıldan başka beyaz kıl yoktu. Vefat edinceye kadar yüzü kırışmadı."
Beyhakî, buna benzer birçok rivayetlerde bulunmuştur ki, bu rivayetlerde sadra şifa verici, amacı gerçekleştirici ifadeler vardır.
îmam Ahmed b. Hanbel, Mutemir b. Süleyman'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Babamın, Ebu Alâ'dan bahsederken şöyle dediğini işittim:
"Öldüğü yerde Katade b. Malhan'm yanındaydım. Evin arka kısmında bir adamla karşılaştım. Katade'ye çok benziyordu Rasûlullah (s.a.v.), elini onun yüzüne sürmüştü. Daha önce onu her ne zaman görürsem yüzünde sanki yağ vardı."
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde sabit olduğuna göre Peygamber (s.a.v.), yeni evlendiği için üzerinde safran boyalı bir zırh gördüğü Ab-durrahman b. Avf için bereket duası yapmış, Cenâb-ı Allah da ra-sûlünün bu duasına icabet etmiş ve Abdurrahman'm ticaret yolu açılmış, birçok ganimetler elde etmiş, bol miktarda mal sahibi olmuştu. Öy-leki o vefat ettiği

zaman dört karısından her biri kendi payına düşen sekizde birlik hissenin dörtte biri olarak seksen bin dinarı miras almıştı.
Hadiste sabit olduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.), Urve b. Ebu Ca'd el-Mazinf ye -bir koyun satın alması için- bir dinar vermiş, c da bu parayla iki koyun satın almış, koyunlardan birini bir dinara satmış ve Rasûlullah (s.a.v.)'a bir dinar ve bir de koyun getirmişti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), ona:
- Yaptığın alış verişte Allah sana bereket versin, demişti.
Başka bir rivayette anlatıldığına göre Rasûlullah (s.a.v.), alış verişinde ona bereket duası yapmıştı. O da toprak satın alsa bile kazanç sağlardı.
Buharı, Ebu Ukayl'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Dedem Abdullah b. Hişam, beni pazara götürür, orada yiyecek maddeleri satın alırdı. İbn Zübeyr ile İbn Ömer, ona rastlayıp şöyle derlerdi:
"Bizi ahş verişine ortak et. Zira Rasûlullah (s.a.v.), senin için bereket duası yapmıştır." Böyle demeleri üzerine o da onları alış verişine ortak ederdi. Bazen bir deve yükü mal kazanır, onu olduğu gibi eve gönderirdi."
Beyhakî, Bilal'in şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Soğuk bir günde, sabah ezanını okudum. Peygamber (s.a.v.), evden çıkıp geldi, mescitte bir kişi dahi göremedi.
- İnsanlar nerede? diye sordu.
- Soğuk, mescide gelmelerini engelledi, dedim. .
- Allah'ım, soğuru onlardan gider, dedi.
- Böyle demesi üzerine cemaatın mescide gelmeye başladıklarını gördüm." .
Beyhakî, Ebu Abdullah el-Hanz kanalı ile îbn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) ile Hattab oğlu Ömer, beraberce yola çıktılar. Yolda giderlerken kendilerine bir kadın rastladı ve şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Ben, Müslüman ve iffetli bir kadınım. Evimde kocam var, ama o da kadın gibidir.
Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- Kocanı bana çağır, dedi. Kadın da gidip kocasını çağırdı. Kocası boncuk imalatçısıydı. Rasûlullah, ona sordu:
- Ey Allah'ın kulu, karın hakkında ne dersin?
- Seni yücelten Allah'a yemin ederim ki, onunla sık sık cinsel temasta bulunduğumdan ve gusül yaptığımdan saçım hiç kuramadı.
Adamın böyle demesi üzerine karısı:
- Ayda sadece bir kez yapıyor bu işi, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- Sen kocana kızıyor musun? diye sorunca karısı:
- Evet, diye cevap verdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Başlarınızı birbirinize yaklaştırın, dedi. Başlarını birbirlerine yaklaştırdılar. Rasûlullah, kadının alnını kocasının alnının üzerine koydu, sonra da:
- Allah'ım, bunları birbirine ısındır ve aralarına sevgi koy, diye dua etti. Sonra da Hattab oğlu Ömer'le birlikte sergiciler çarşısına uğradı. O kadın, başı üzerinde bir post bulunduğu halde Rasûlullah'm karşısına çıktı. Rasûlullah'ı görür görmez başındaki postu yere nrlattı ve gelip ayaklarını öpmeye başladı. Rasûlullah da:
- Kocanla aran nasıl? diye sordu. Kadın:
- Seni yücelten Allah'a yemin ederim ki, eski, yeni hiçbir şey bana onun kadar sevimli değildir, diye cevap verdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Ben, Allah Rasûlü olduğuma şahadet ederim, dedi. Ömer de:
- Ben de senin Allah Rasûlü olduğuna şahadet ederim, dedi." Ebul-Kasım el-Beğavî, Kamil b. Tarha kanalı ile Ebu Tufeyl'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın birinin bir oğlu oldu. Onu alıp Rasûlullah (s.a.v.)'a getirdi. Rasûlullah da o çocuğun bereketli ve uğurlu olması için dua etti. Alnını tuttu. Alnında at yejesi gibi saç bitiverdi. Nihayet çocuk gelişip delikanlı oldu. Haricîlerin görüşlerini benimseyince alnındaki saç düştü. Babası Haricîlere katılmasından korktuğu için onu bir yere hapsedip bağladı. Biz yanına gidip öğüt verdik ve kendisine şöyle dedik:
- Rasûlullah'm bereketinin vuku bulduğunu görmedin mi?
Kendisine öğüt vermeye devam ettik. Nihayet onu Haricîlerin görüşlerinden vazgeçirdik. Cenâb-ı Allah da alnındaki saçı - tevbe ettiği için- tekrar bitiriverdi."
Beni Leys kabilesinden Firas b. Ömer adındaki bir adam, şiddetli baş ağrısına yakalanmıştı. Babası onu alıp Rasûlullal (s.a.v.)'a götürdü ve önünde oturttu. Öyle ki, deri ezilip büzüldü, parmaklarının tuttuğu yerde bir tüy bitti. Bundan sonra o adamın baş ağrısı gitti. Artık başı hiç ağrımadı."
Hafiz Ebu Bekr el-Bezzar, Nabiğa el-Ca'dfnin şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip şöyle bir şiir okudum:
"iffet ve saygınlık bakımından semalara ulaştık. Ama bundan daha üst bir mertebe ümid ediyoruz."
Ben bu şiiri okuduktan sonra Rasûlullah (s.a.v.), bana şöyle bir soru sordu:
- Ey Ebu Leyla, daha yüksek mertebe nerede?

- Cennet'te.
- inşallah o da olur.
Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.):
- Bana şiir oku, dedi. Ben de ona, şu şiirimi okudum:
"Saflığını bulanıklığa karşı koruyan, öfke ve kızgınlığı olmayan bir yumuşak huylulukta hayır yoktur.
Verdiği yanlış karardan dönmesini bilmeyen, yumuşak huyluluğu olmayan cehalette de hayır yoktur."
- Ben bu şiiri tamamladıktan sonra Rasûlullah (s.a.v.) bana:
- Güzel söyledin, Allah senin ağzını dağıtmasın, dedi."
Hanz el-Beyhakî, Ya'lâ b. Eşdak'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Beni Ca'de kabilesinden Nabiğa'mn şöyle dediğini işittim:
Rasûlullah (s.a.v.)'a şu şiiri okudum. O da beğendi. Şöyle ki:
"Şeref ve asaletimizin yüceliği semaya ulaştı.
Biz bundan daha yüksek bir mertebeyi ümid ediyoruz."
Ben şiiri tamamladıktan sonra Rasûlullah, bana sordu:
- Ey Ebu Leyla! O yüksek mertebe nerede?
- Cennet'te.
- İnşallah öyle olur."
Sonra Rasûlullah'a şu şiirimi de okudum:
"Saflığını bulanıklığa karşı koruyan, kızgınlık ve öfkesi bulunmayan yumuşak huylulukta hayır yoktur.
Verdiği yanlış karardan dönmesini bilmeyen, yumuşak huyluluğu olmayan cehalette de hayır yoktur."
Ben şiirimi tamamladıktan sonra Rasûlullah (s.a.v.), bana:
- Güzel söyledin, Allah senin ağzını dağıtmasın, dedi. Ravi Ya'lâ dedi ki:
Nabiğa'yı, yaşı yüz küsur olduğu halde gördüm, bir tek dişi dahi düşmemişti."
Beyhakî, Nabiğa'mn şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ben şu şiirimi okurken Rasûlullah, beni dinledi:
"İffet ve saygınlık bakımından semalara ulaştık.
Ama biz bundan daha üstün bir mertebe ümid ediyoruz."
Ravi diyor ki: Ben Nabiğa'yı gördüğümde dişleri sanki dolu tanelerini ve su kaynağım andırıyordu. Bir tek dişi dahi düşmemiş ve yerinden oynamamıştı."
Hanz el-Beyhakî, Ebu Bekr el-Kadî kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Irak, Şam ve Yemen taraflarına baktı -ama ön ce hangisine baktığını bilemiyorum-, sonra şöyle dedi:
"Allah'ım, onların kalplerini taatine yönelt, günahlarını da düşür."
Ebu Davud et-Tayalisî, Zeyd b. Sabit'in şöyle drdiğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Yemen tarafına baktı ve:
- Allah'ım, onların kalplerini (taatine) yönelt dedi. Sonra Şam tarafına baktı ve:
- Allah'ım, onların kalplerim (taatine) yönelt, ölçeğimizde ve müd-dümüzde de bereket ihsan et."
Bu dua gerçekleşti. Yemenliler, Şamlılardan önce Müslüman oldular. Sonra Irak'tan önce Yemen'de hayır ve bereket görüldü. Şamlıların da zamanın sonuna kadar hidayet üzere olacakları ve dine yardımcı olacakları vaad edildi."
îmam Ahmed b. Hanbel, «Müsned» adlı eserinde şöyle bir rivayette bulunmuştur:
"Iraklıların iyi ve seçkin kimseleri Şam'a goçmedikçe, Şamlıların da şerli adamları Irak'a goçmedikçe kıyamet kopm ayacaktır." [17]

Fasıl

Müslim, Ebu Bekr b. Ebi Şeybe kanalı ile Seleme b. Ekva'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri, Rasülullah (s.a.v.)'m yanında sol eliyle yemek yedi. Rasûlullah ona:
- Sağ elinle ye, dedi. O da:
- Sağ elimle yemeyi beceremiyorum, deyince; Rasûlullah:
- Beceremez olasın! Şu adamın sağ elle yemesini kibrinden başka hiçbir şey engellemiyor, dedi.
O adam da artık elini ağzına götüremez oldu."
Ebu Davud et-Tayalisî, İyas'm babasının şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), sol eliyle yemek yemekte olan Bişr b. Râî el-Ir'ı gördü, ona:
- Sağ elinle ye, dedi. Oda:
- Yapamıyorum, deyince, Rasûlullah (s.a.v.):
- Yapamaz olasın, dedi. Bunun üzerine adam artık elini ağzına ulaştıramadı."
"Sahih-i Müslim" de, îbn Abbas'm şöyle dediği rivayet edilmektedir:
"Çocuklarla beraber oynamaktaydım. Rasûlullah (s.a.v.) gelince,

ondan kaçıp gizlendim. Yanıma geldi. Bana bir veya iki adım attırdı,
sonra beni bir iş için Muaviye'ye gönderdi. Muaviye'nin yanma gittim.
O, yemek yiyordu. Dönüp Rasûlullah'a:
- Yanına gittim ama yemek yiyordu, dedim. Beni ikinci kez gönderdi. Gittiğimde yine yemek yiyordu. Dönüp Rasûlullah'a:
- Yanına gittim, ama hâlâ yemek yiyordu, dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- Allah onun karnını doyurmasın, dedi." Beyhakî, Ibn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Çocuklarla beraber oynuyordum. Rasûlullah (s.a.v.) geldi. Ben de:
' "Bu mutlaka benim için gelmiştir." dedim. Gidip saklandım. Kapının arkasına geçtim. Gelip beni buldu. Bir iki adım zorla yürüttü ve:
- Git, bana Muaviye'yi çağır, dedi. Muaviye, vahiy kâtipliği yapıyordu. Gidip çağırdım, ama Muaviye'nin yemek yemekte olduğunu söylediler. Dönüp Rasûlullah'a gelerek: "O, yemek yiyor." dedim. Hz. Peygamber:
- Git, onu bana çağır! dedi. Ben de ikinci kez gidip çağırdım. Ama onun yemek yemekte olduğunu söylediler. Dönüp Rasûlullah'a durumu bildirdim. Bunun üzerine o da:
- Allah onun karnını doyurmasın! dedi. Gerçekten ondan sonra Muaviye hiç doymadı. Bu duanın, Muaviye'nin emirliği zamanında da gerçekleştiğini gördüm. Anlatıldığına göre o, günde yedi kez etli yemek yer, ama yine de; "Vallahi doymuyorum, kendimi bitkin hissediyorum." dermiş."
Önceki sayfalarda da anlattığımız gibi Tebük gazvesinde Hz. Peygamber (s.a.v.), cemaata namaz kıldırmakta iken önlerinden bir delikanlı geçmiş, ona beddua edip oturtmuş, artık o da hiç kalkamaz olmuş.
Beyhakî'nin rivayetine göre bir adam, Rasûlullah'a bir söz naklederken yüzünü buruşturmuş, Rasûlullah da ona:
- Hep böyle ol, demişti. Ondan sonra, o adamın yüzü hep buruşuk kalmış, ömrü boyunca da tir tir titremiş ve bu hali ölümüne kadar devam etmişti.
Malik, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.)'la birlikte Beni Enmar gazvesine gittik. Üzerinde iki eski elbise bulunan bir adam vardı. İki elbisesi de bohçasmdaydı. Rasûlullah (s.a.v.) emir verdi, adam bohçasmdaki yeni elbiseleri giydi, sonra dönüp gitti. Rasûlullah (s.a.v.):
- Şu adamın neyi var? Allah boynunu vursun! dedi. Ama o adam da:
- Allah yolunda olsun, deyince; Rasûlullah:
- Allah yolunda olsun, dedi. Gerçekten de o adam, Allah yolunda öldürüldü."
Buna benzer birçok hadis varid olmuştur..
Sahih hadislerde ve müteaddid yollarla sahabeler cemaatından ka-tiyyet ifade eder şekilde nakledilen hadislerde de sabit olduğu gibi -ki bunları Rasûlullah'm faziletleri babında ileride anlatacağız- Rasûlullah şöyle buyurmuştur: "Allah'ım, esir ettiğin veya vurduğun veya lanetlediğin kimselerin -eğer buna müstahak değillerse- bu cezasını onlar için bir kurbet (sana yaklaşma) vesilesi kıl ki, bu sayede kıyamet gününde bunları kendine yakın lalasın."
Biset bahsinin başında da îbn Mesud'un yedi kişiyle ilgili beddua hakkındaki hadisini nakletmiştik. O yedi kişiden biri, Ebu Cehil b. Hi-şam idi. Diğerleri de onun arkadaşlarıydılar. Bunlar, Rasûlullah
(Bu Bölüm Eksiktir)
"Ey Muhammedi Sana Zülkarneyn'i sorarlar. "Onu size anlatacağım." de." Cel-Kehf, 83.) buyurmuştur.
Bundan sonra Zülkarneyn'üı haberi ve onun, doğuda ve batıda ulaştığı yerlerin haberleri, dünyada yaptığı faydalı işler anlatılıyor. Bu haberler, gerçekleşmiş şeylerin durumunu beyan ederler ve ayrıca Ehl-i x Kitabın ellerinde bulunan kutsal kitaplardaki haberlere de muvafıktırlar. Bu kitaplarda anlatılan haberlerin bir kısmı gerçektir. Bir kısmı ise, değiştirilmiş ve tahrif edilmiştir. Değiştirilip tahrif edilenler ise, reddedilmişlerdir. Doğrusu Cenâb-ı Allah, Hz. Muhammed'i hak peygamber olarak göndermiş ve üzerinde ayrılığa düştükleri haberlerle hükümleri insanlara açıklasın diye ona kitabı da indirmiştir. Cenâb-ı Allah, Tevrat ile İncil'den söz ettikten sonra şöyle buyuruyor:
"Ey Muhammedi Kur'ân'ı, önce gelen kitabı tasdik ederek ve ona şa-hid olarak gerçekle sana indirdik." (el-Maide, 48.)
Hicret bahsinin baş kısmında, Abdullah b. Selam'ın İslâm'a giriş kıssasını anlatmıştık. O, şöyle diyor:
"Rasûlullah (s.a.v.), Medine'ye geldiğinde insanlar akın akın ona gittiler. Ona gidenler arasında ben de vardım. Onun mübarek yüzünü, görünce dedim ki: "Onun yüzü, yalancıların yüzü değildir." Ondan duyduğum ilk söz de şu oldu:
- Ey insanlar! Selamı yaygmlaştırın, dost ve akrabalarınızı ziyaret edin. Akrabalık bağlarını koparmayın. Yemek yedirin. Geceleyin insanlar uykuda iken namaz kılın. Böylece selametle Cennet'e girin."
"Sahih-i Buharf de sabit olduğuna göre Enes, Abdullah b. Selam'ın, ancak bir peygamberin bileceği şu üç soruyu Rasûlullah'a sorduğunu ri-vayet etmiştir:
1- Kıyamet alametlerinin ilki nedir?
2- Cennetliklerin yiyeceği ilk yemek nedir?
3- Çocuğun, erkek veya kız olmasına sebep olan şey nedir? Bu üç soruyu Rasûluîlah (s.a.v.), .şöyle cevaplamıştı:
- Cebrail, bunların cevabını az önce bana bildirdi:
1- Kıyamet alametlerinin ilki bir ateştir ki, insanları doğudan batıya sevkedip toplar.
2- Cennetliklerin yiyecekleri ilk yemek, balık ciğerinin fazlalığı (havyar)'dır.

3- Çocuğa gelince, eğer erkeğin döl suyu, kadınınkinden önce akarsa, çocuk babasına çeker yani erkek olur. Kadının döl suyu, erkeğinkin-den önce akarsa, çocuk anasına çeker yani kız olur.
Beyhakî'nin, Said el-Makberf den yaptığı rivayete göre Abdullah b. Selam, kıyamet alametlerinin ilkinin yerine Peygamber Efendimiz'e aydaki siyah lekeleri sormuş. Peygamber Efendimiz de ona şu cevabı vermiştir:
- Aydaki siyah lekelere gelince, doğrusu onlar iki güneş idiler. Bu hususta Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurmuştur:
"Gece ve gündüzü, varlığımıza birer delil kıldık. Biz gecenin delilini kaldırdık." (ei-fcrâ, 12.)
Gördüğün o siyah lekeler, gecenin kaldırılmasıdır.
Bunun üzerine Abdullah b. Selam, şahadet getirip şöyle dedi:
- Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Rasûlü olduğuna şahadet ederim.
Hafiz el-Beyhakî, Sevban'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûluîlah (s.a.v.)'m yanında duruyordum. Yahudi âlimlerinden biri gelip:
- Esselamü aleyke ya Muhammed, dedi. Ben de onu iteledim. Neredeyse yere düşecekti. Bana:
- Niçin beni itiyorsun? diye sorunca, ben de:
- Niçin ey Allah'ın Rasûlü, diye hitab etmiyorsun? diye sitemde bulundum. O da şöyle dedi:
- Onu ailesinin kendisine verdiği adla çağırdım. Bunun üzerine Rasûluîlah (s.a.v.):
- Ailemin bana verdiği ad, Muhammed'dir, dedi. Sonra Yahudi, ona şöyle dedi:
- Sana soru sormak için geldim.
- Sana anlatırsam faydası olur mu?
- Seni iki kulağımla dinliyorum.
Rasûlullah'm elinde bir ağaç dalı vardı. Onunla yere birşeyler çizdi ve Yahudi'ye:
- Sor bakalım, dedi. Yahudi de sormaya başladı:
- Yerin başka bir yerle, göğün de başka bir gökle değiştirileceği günde insanlar nerede olacaklardır?
- Köprü gerisinde, karanlıkta olacaklardır.
- O köprüyü insanların hangisi önce geçecektir?
- Muhacirlerin yoksulları geçecektir.
- Onlar, Cennet'e girdiklerinde armağanları ne olacaktır?
- Balık ciğerinin fazlalığı (havyar) olacaktır.
- Ondan sonra ne yiyeceklerdir?
- Sonra da onlara, Cennet'in çevresinde yayılan öküz kesilip yedi-rilecektir.
- Onun üzerine ne içeceklerdir?
- Selsebil denen pınardan içeceklerdir.
- Doğru söyledin. Ancak bir peygamberin veya bir iki adamı ti bileceği birşeyi sormak için sana geldim.
- Sana anlatırsam faydası olur mu?
- Seni iki kulağımla dinliyorum. Ben çocuğun erkek mi, yoksa kız mı olacağının neye bağlı olduğunu sana sormaya geldim.
- Erkeğin döl suyu beyaz, kadmmki ise sarıdır. Bu döl suları bir araya gelip de erkeğinlri üst olursa, doğacak çocuk erkek olur. Yok eğer kadının döl suyu üst olursa, doğacak çocuk Allah'ın izniyle kız olur.
- Doğru söyledin, şüphesiz ki sen bir peygambersin. Böyie dedikten sonra çekip gitti. Rasûlullah (s.a.v.) da şöyle dedi:
- Bana sorduğu soruları daha önce bilmiyordum. Cevabından haberim yoktu. "Ancak Allah bana bu hususta bilgi verdikten sonra bildim."
Bu rivayette sözü edilen Yahudi'nin Abdullah b. Selam olması muhtemel olduğu gibi, başka birisi de olabilir. Doğrusunu Allah bilir.
Ebu Davud et-Tayalisî, İbn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bir Yahudi cemaatı, günün birinde Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip, şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, sana ancak bir peygamberin cevaplayabileceği bazı sorular yönelteceğiz. Sen de bize bunların cevabını ver,
- Dilediğinizi sorun, ancak gerçekten doğru bildiğiniz cevabı size verirsem İslâm üzere bana tabi olacağınıza dair Allah'ın zimmeti ile söz verin. Yakub'un da oğullarından söz aldığı gibi, ben de sizden söz almak istiyorum.
- Tamam, öyle olsun.
- Şimdi dilediğinizi sorun.
- Sana dört şey soracağız. Şöyle ki:
1- İsrail'in (Yakub'un), Tevrat'ın nüzulünden önce kendi nefsine haram kıldığı yiyeceği bize söyle.
2- Bize erkeğin döl suyunu ve doğacak çocuğun neye göre erkek veya dişi olacağını anlat.
3- Şu uykudaki peygamber hakkında bize bilgi ve meleklerden senin dostunun kim olduğunu da bize söyle. Peygamber (s.a.v.) de onlara:
- Eğer size bu sorularınızın cevabını verirsem bana tabi olacağınıza dair Allah'a söz verin, dedi. Onlar da Peygamber (s.a.v.)'in istediği sözü ve teminatı verdiler. Bundan sonra Peygamber (s.a.v.), onların sormuş oldukları soruları şöyle cevapladı:

- Musa'ya Tevrat'ı indiren Allah'ı size hatırlatıyorum, israil (Ya-kub), şiddetli bir hastalığa yakalanmış ve hastalığı uzun süre devam etmişti. Eğer şifa bulursa en sevdiği içeceği, en sevdiği yiyeceği kendi nefsine haram kılacağına dair Allah'a söz verip adakta bulunmuştu. Siz bunu biliyor musunuz? Onun en çok sevdiği içecek deve sütü, en çok sevdiği yiyecek de deve etiydi. Öyle değil mi?
- Allah için evet.
- Allah'ım, bunlara şahid ol. Kendisinden başka ilah bulunmayan ve Musa'ya Tevrat'ı indiren Allah'ı size hatırlatırım. Erkeğin döl suyunun beyaz, kadınınkinin ise sarı olduğunu biliyor muydunuz? İşte şu döl sularından hangisi daha üste çıkarsa, doğacak çocuk ona benzer. Eğer erkeğin döl suyu üste çıkarsa, doğacak çocuk Allah'ın izniyle erkek olur. Eğer kadının döl suyu erkeğinkinin üstüne çıkarsa, doğacak çocuk Allah'ın izniyle kız olur. Böyle değil midir?
- Allah için evet.
- Allah'ım, bunlara şahid ol. Musa'ya Tevrat'ı indiren ve kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'ı size hatırlatırım. Siz şu peygamberin gözlerinin uyuduğunu ama kalbinin uyumadığını biliyor muydunuz?
- Allah için evet.
- Allah'ım, bunlara şahid ol.
- Şimdi sen bize meleklerden hangisinin senin dostun olduğunu söyle, ona göre ya seninle birleşiriz, ya da senden ayrılırız.
- Meleklerden dostum Cebrail (a.s.)'dir. O, Allah'ın gönderdiği her peygamberin dostudur.
- Eğer dostun başka bir melek olsaydı, seninle bey'atleşir ve seni tasdik ederdik.
- Cebrail'i tasdik etmenize engel olan şey nedir?
- O, melekler arasında bizim düşman olduğumuz biridir! Bunun üzerine Aziz ve Celil olan Allah şu ayeti inzal buyurdu:
"De ki: "Cebrail'e düşman olan kimse Allah'a düşmandır." Çünkü o, Kur'ân'ı Allah'ın izniyle senin kalbine indirmiştir." (el-Bakara, 97.)
"Bu yüzden gazab üstüne gazaba uğradılar." (el-Bakara, 90.)
İmam Ahmed b. Hanbel, SafVan b. Assai el-Muradfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Yahudinin biri, arkadaşına:
- Haydi şu peygambere gidelim de ona: "And olsun ki, Musa'ya dokuz tane apaçık mucize verdik." (ei-Isrâ, 101.) ayetini soralım, dedi.
Arkadaşı da o Yahudiye şöyle dedi:
- Ona birşey deme, eğer o, senin birşey dediğini duyarsa dört gözü olur. Gidip Peygamber (s.a.v.)'e bazı sorular sordular. O da onlara şöyle dedi:
- Hiç birşeyi Allah'a ortak koşmayın, hırsızlık etmeyin. Zina yapmayın. Allah'ın haram (dokunulmaz) kıldığı bir canı -haklı sebep olmadan- öldürmeyin. Büyü yapmayın. Faiz yemeyin, suçsuz bir adamı sultanın yanında jurnallemeyin ki, sultan onu öldürmesin. İffetli kimseye zina isnadında bulunmayın, savaştan kaçmayın. Ey Yahudiler topluluğu, özellikle siz, cumartesi gününde haddi aşmayın! Peygamber (s.a.v.), sözünü tamamladıktan sonra o iki kişi elleriyle ayaklarını öpüp şöyle dediler:
- Senin peygamber olduğuna şahadet ederiz.
- Peki ne diye bana tabi olmuyorsunuz? Sizi engelleyen nedir?
- Davud peygamber, kendi soyundan sürekli olarak peygamber gönderilmesi için dua etmişti. Eğer Müslüman olursak, Yahudilerin bizi öldürmelerinden korkarız, dediler."
Tirmizî, bunun hasen ve sahih bir hadis olduğunu söylemiştir.
Ben derim ki: Bu hadisin senedinde adı geçen ravilerden bir kısmının aleyhinde konuşulmuştur. Ravi de dokuz mucize ile on emri birbirine karıştırmış gibi görünüyor.
Şöyle ki: Musa peygamber, diğer Israiloğullarıyla birlikte Mısır diyarından çıktıktan sonra bir Kadir gecesinde Tur dağının çevresinde bulunmakta iken Cenâb-ı Allah, kendisine bazı tavsiyelerde bulunmuştu. O esnada kardeşi Harun da Tur dağında Musa'nın yanında bulunmaktaydı. O sırada yüce Allah, Musa'ya on emri vermişti. Ben bunu bu hadiste açıklamışımdır. Diğer dokuz mucizeye gelince onlar, Musa peygamberi teyid etmek için gösterilmiş harikulade hallerdir. Cenâb-ı Allah, o mucizeleri Musa vasıtasıyla Mısır diyarında izhar etmişti. O mucizeler de şunlardır: Asâ, beyaz el, tufan, çekirge, kımıl, kurbağalar, kan, kıtlık ve ürünlerin eksilmesi. Bunları tefsirimizde yeterince açıkladık. Doğrusunu Allah bilir. [18]

Fasıl

Gayr-i müslimlerin, Peygamber Efendimiz'i zor durumda bırakmak için bazı soruları kendisine yönelttiklerini tefsirimizde şu ayeti açıklarken nakletmiştik:
"De ki, "Eğer ahiret yurdu Allah katında başkalarına değil de yalnız size mahsus ise ve eğer doğru sözlü iseniz, ölümü dilesenize!" Bunu, önceden işlediklerinden ötürü, asla dilemeyeceklerdir. Allah zalimleri bilir." (el-Bakara, 94-95.)
"Ey Muhammedi De ki: "Ey Yahudiler, bütün insanlar bir yana, yalnız kendinizin Allah'ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsanız ve bunda samimi iseniz, ölümü dilesenize!" Yaptıklarından ötürü, ölümü asla dileyemezler. Allah, zalimleri

bilendir." (ei-Cum'a, 6-7.)
Tefsircilerin bu konudaki kavillerini nakletmiştik. Hz. Peygam-ber'in kendisine soru soran ve bununla da onu müşkül durumda bırakmak isteyenleri lanetleşmeye çağırdığım ve batıl yolda olan ister Hristiyan, ister Yahudi, ister Müslüman olsun, her kim ise Ölmesi için beddua ettiğini de anlatmıştık. Ancak muhalifleri, kendi nefislerine zulmettikleri, yapılacak bedduanın kendilerine döneceğini bildikleri ve bu işin vebalinin de kendi üzerlerine yükleneceğini anladıkları için bu işten vazgeçmişlerdi. Aynı şekilde ziyaretine gelen Necranh Hristiyan heyette Isa peygamber hakkında Peygamber Efendimiz'le tartıştıklarında onları karşılıklı lanetleşmeye davet etmişti. Bu hususta Allah şöyle buyurmuştur:
"Ey Muhammedi Sana ilim geldikten sonra, bu hususta seninle kim tartışacak olursa, de M: "Gelin, oğullarımızı, oğullarınızı kadınlarımızı, kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım. Sonra lanetleşelim de, Allah'ın lanetinin yalancılara olmasını dileyelim." (Âl-i îmrân, 61.)
Yine Hz. Peygamber, karşılıklı lanetleşmek için müşriklere de çağrıda bulunmuştu. Bu hususta yüce Allah, ona şu buyruğu göndermişti:
"De ki: "Sapıklıkta olanı Rahman ne kadar ertelese bile, sonunda, tehdid edildikleri azab ya da kıyamet gününü gördükleri zaman onlar kimin yerinin daha kötü ve taraftarl arının daha güçsüz olduğunu bilecektir." (Meryem, 75.)
Biz bu konuyu, mezkur ayetleri tefsirimizde açıklarken yeterince vuzuha kavuşturduk. Hamd ve minnet Allah'adır. [19]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/187-188.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/188-192.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/192.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/192-193.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/193-195.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/195-197.
[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/197-198.
[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/198-199.
[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/200-201.
[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/201.
[11] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/201-203.
[12] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/203-205.
[13] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/205-207.
[14] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/207.
[15] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/207-208.
[16] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/209-215.
[17] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/216-222.
[18] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/222-225.
[19] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/225-230.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Yahudilerin Hz. Muhammed'în Allah Rasûlü Olduğunu İtirafları Ve Onu Kötü Bîr Amaçla Hakem Tayin Edişleri
Fasıl
Hz. Peygamberin Kendisine Bir Soru Soracak Olan Adama, Soruyu Sormadan Önce Cevap Vermesi
Hz. Peygamberin Kendi Hayatında Ve Ölümünden Sonra Gelecekle İlgili Olarak Verdiği Haberler
Fasıl
Hz. Peygamber'în Kendisinden Sonra Meydana Gelecek Olaylarla İlgili Olarak Verdiği Haberlerin Tertibi

Yahudilerin Hz. Muhammed'în Allah Rasûlü Olduğunu İtirafları Ve Onu Kötü Bîr Amaçla Hakem Tayin Edişleri

Yahudiler, kendi aralarında bir plan yapmış ve eğer Rasûlullah kendi heveslerine göre hüküm verecek olursa, ona tabi olacaklar, aksi takdirde birbirlerini ondan s akındır acaklardı. Bu gayelerinden dolayı yüce Allah, kutsal kitabında onları kınamıştı. Abdullah b. Mübarek, Zührf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Said b. Müseyyeb'in yanında oturmaktaydım. Said'in yanında başka biri vardı. Said, ona saygı gösteriyordu. O, Müzeyneli bi adamdı. Ba bası, Hudeybiye'de hazır bulunmuştu. Ebu Hüreyre'nin arkadaşlarm-dandı. İşte o, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğin rivayet etti:
Ben Rasûlullah (s.a.v.)'m yanında oturmakta iken Yahudilerden birkaç kişi onun yanma geldi. Onlardan bir kadın zina etmişti. Kendi aralarında birbirlerine şöyle demişler:
- Şu peygambere gidelim. Doğrusu o, bu cezaları hafifletmeyle gönderilmiştir. Eğer recmden aşağı bir ceza hususunda bize fetva verirse, bu fetvasına göre hareket ederiz ve Allah katmda da onun peygamberlerinden birini tasdik ettiğimizi delil olarak ileri süreriz. Yok eğer recm yapmamızı emrederse, kendisine itaat etmeyiz. Zaten Tevrat'ta üzerimize recm cezasını yazan Allah'a da isyan ettik.
Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma geldiler. O, ashabı arasında mescitte oturmaktaydı. Gelen Yahudiler dediler ki:
- Ey Ebu Kasım! Bizden evli bir adam zina etmiş, bunun hakkında
ne dersin?
Rasûlulîah (s.a.v.), yerinden kalktı, onlara dönüp bakmadı. Beraberinde birkaç Müslüman da kalkıp gittiler. Nihayet Yahudilerin medreselerinden birine vardılar. Yahudilerin orada Tevrat okuduklarını gördüler. Rasûlullah (s.a.v.), onlara şöyle dedi:
- Ey Yahudi cemaati! Musa'ya Tevrat'ı indiren Allah için söyleyin. Evli bir adamın zina etmesi durumunda ona verilecek cezanın ne olduğu Tevrat'ta yazılı mıdır?
- Evet. Onu, zina ettiği kimse ile beraber sırt sırta bir merkebe bindiririz ve çarşı pazar içinde dolaştırırız. Orada durar hocaları susmaktaydı. Hocaları da genç bir adamdı. Rasûlullah, sustuğunu görünce Hocalarına: "Allah aşkına cevap ver' diyerek sert ve ısrarlı bir tavırla sordu. Hocaları da şöyle dedi:
- Madem bu soruyu onlara sordun da cevabım vermediler. Ben söyleyeyim: Evli adamın zina etmesi durumunda cezasının ne olacağı Tevrat'ta yazılmıştır ki, o da recmdir.
- Allah'ın bu emrini, ne zaman uygulamadan kaldırdınız?
- Bizden bir adam zina yapmıştı. Onun, hükümdarlarımızdan biriyle akrabalığı vardı. Bu yüzden recm cezası ona uygulanmadı. Ondan sonra halk tabakasından bir adam zina yaptı. Hükümdar ona recm cezası uygulamak istedi, ama adamın akrabaları kalkıp:
- Vallahi sen amcan oğluna recm cezası uygulamadıkça, bizim adamımıza da uygulayamazsın! dediler. Sonra da işte eşeğe ters bindirme cezasını zinakârlara uygulama hususunda anlaştılar.
- Ben Tevrat'taki hükmü kabul eder ve bu hükmü veririm. Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.) emir verdi. O zinakâr Yahudiler recm edildiler."
Zührî dedi ki: Bize ulaşan bir habere göre* şu ayet-i kerime, onlar hakkında nazil olmuştur:
"Doğrusu biz, yol gösterici ve nurîandırıcı olarak Tevrat'ı indirdik. Kendisini Allah'a teslim etmiş peygamberler, Yahudi olanlara onunla hükmederlerdi." (d-Mside, 44.)
Bunun Ibn Ömer'den rivayet edilen sahih bir hadiste de şahid ve teyidi vardır.
Ben derim ki: Aşağıda nakledeceğimiz ayet-i celileden bahsederken bu konuda varid olan hadisleri de naklettik.
"Ey Peygamber! Kalpleri inanmamışken, ağızlarıyla "inandık" diyenler, Yahudilerden yalana kulak verenler ve başka bir topluluk hesabına casusluk edenlerden inkara koşanlar seni üzmesin. Sözleri, asıl yerlerinden değiştirirler de, "Size böyle bir (fetva) verilirse alın; (Yani Muhammed, eğer aramızda, üzerinde anlaştığımız kırbaçlama ve yüzü kömürle siyaha boyama cezası) verilmezse kaçının." derler. Allah'ın fitneye düşmesini dilediği kimse için Allah'a karşı senin elinden birşey gelmez. İşte onlar, Allah'ın, kalplerini arıtmak istemediği kimselerdir.
Dünyada rezillik onlaradır. Onlara, ahirette de büyük azab vardır.
Onlar yalana kulak verirler, haram yerler. Eğer sana gelirlerse aralarında hükmet, yahut onlardan yüz çevir; yüz çevirirsen sana bir zarar veremezler. Eğer hükmedersen aralarında adaletle hüküm ver. Allah, adil olanları sever. Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarında iken, ne yüzle seni hakem tayin ediyorlar da sonra bundan yüz çeviriyorlar? İşte onlar, inanmış

değillerdir." (el-Mâide, 41-43.)
Kitaplarındaki şeylere olan inançları hususundaki kötü zan ve maksatlarından dolayı Cenâb-ı Allah, onları kınamış ve yermiştir. Tevrat'taki recm hükmünü -sahih olduğunu bilmelerine rağmen- bırakmış, kendi uydurdukları, eşeğe ters bindirme ve yüzü kömürle siyaha boyama cezasını uygulamaya başlamışlardı."
Muhammed b. îshak, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"O esnada Rasûlullah (s.a.v.), İbn Suriya'ya şöyle dedi:
- Bak! Allah'ın, îsrailoğullarımn başlarına getirdiği felaket günlerini sana hatırlatarak O'nun aşkına söylemeni istiyorum! Bilmiyor musun, evli bir kimse zina ederse, onun Tevrat'taki hükmü recm değil midir?
- Allah hakkı için, evet Öyledir. Ama Allah'a yemin ederim ki ey Ebu'l-Kasım, Yahudiler senin peygamber olduğunu biliyorlar, ama seni çekemiyorlar.
Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v.) oradan çıkıp gitti. Emir verdi, o zinakâr iki Yahudi, Mescid-i Nebevf nin Malik b. Neccaı yanındaki Beni Temim tarafina bakan kapısı önünde recm edildiler. Bundan sonra Ibn Suriya kafir oldu. Yüce Allah da şu ayeti inzal buyurdu:
"Ey Peygamber! İnkara koşanlar seni üzmesin." (el-Mâide, 4i.)
Hammad b. Seleme, Sabit kanalı ile Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.)'e hizmet eden Yahudi bir genç hastalandı. Peygamber (s.a.v.), onun ziyaretine geldi. Babasının da yanı başında oturup Tevrat okumakta olduğunu gördü. Peygamber (s.a.v.), ona şöyle sordu:
- Ey Yahudi! Musa'ya Tevrat'ı indiren Allah aşkına söyle, siz Tevrat'ta benim evsafımı, niteliklerimi ve peygamber olarak ortaya çıkacağımı görmüyor musunuz?
- Hayır.
Hasta genç dedi ki:
- Evet, Allah'a yemin ederim ki ya Rasulallah, biz Tevrat'ta senin evsafını, niteliklerini ve peygamber olarak ortaya çıkacağını görüyoruz ve ben Allah'tan başka ilah bulunmadığına, senin de Allah'ın elçisi bulunduğuna şahadet ediyorum. Gencin şahadet getirmesi üzerine Peygamber (s.a.v.), ashabına şu talimatı verdi:
- Şu Yahudiyi, şu hasta gencin yanından kaldırın. Siz, Müslüman kardeşinizle ilgilenin."
Ebu Bekr b. Ebi Şeybe, Ebu Ubeyde'nin babası Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Cenâb-ı Allah, bir adamı Cennet'e koymak için peygamberini gönderdi. Peygamber (s.a.v.) de bunun için bir havraya gitti. Bir Yahudinin Tevrat okumakta olduğunu gördü. Yahudi, Peygamber (s.a.v.)'in evsa-fını anlatan bölüme gelince durdu. Yanı başında da hasta bir adam vardı. Peygamber (s.a.v.):
- Okumaya niçin son verdin? diye sordu. Okuyucunun yanındaki hasta adam da:
- Onlar, Peygamber (s.a.v.)'in evsafim anlatan bölüme geldikleri için okumalarına son verdiler, dedi. Sonra sürünerek gelip Tevrat'ı aldı. Okuyucuya, "Elini Tevrat'ın üzerinden kaldır." dedi ve kendisi okumaya başladı. Peygamber (s.a.v.)'in evsafını anlatan bölüme gelince de şöyle dedi:
- İşte burada senin ve ümmetinin evsafı anlatılmaktadır. Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın rasûlü olduğuna şahadet ederim. Böyle dedikten sonra vefat etti. Peygamber (s.a.v.) de:
- Kardeşinizle ilgilenin, dedi."
Peygamber (s.a.v.), Yahudi medreselerinden birine gidip şöyle dedi:
- Ey Yahudi cemaatı, Müslüman olun. Kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'a yemin ederim ki siz, benim Allah'ın size gönderdiği elçisi olduğumu bilmektesiniz.
- Doğru söyledin ya Ebu'l-Kasım.
- İşte ben de bunu istiyordum." [1]

Fasıl

Allah'ın kitabı ve Rasûlünün sünnetinde katiyyetle ifade edildiği gibi, Peygamber (s.a.v.)'in geleceğini, kendisinden önceki peygamberler müjdelemişlerdir. Diğer peygamberlere tabi olan diğer ümmetler de bu gerçeği bilmektedirler. Ama çokları bunu gizlemektedir. Bu hususta yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
"Onlar ki, yanlarında bulunan Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları, okuyup yazması olmayan peygamber Muhammed'e uyarlar. O peygamber, onlara uygun olanı emreder ve fenalıktan meneder. Temiz şeyleri helal, murdar şeyleri haram kılar. Onların ağır yüklerini indirir, zor tekliflerini hafifletir. Bu peygambere inanan, hürmet eden, yardım eden, onunla gönderilen nura uyanlar yok mu? İşte onlar, saadete erenlerdir.
Ya Muhammed! De ki: "Ey insanlar! Doğrusu ben, göklerin ve yerin hükümranı, O'ndan başka tanrı bulunmayan, dirilten ve öldüren Allah'ın, hepiniz için gönderilen peygamberiyim. Allah'a ve okuyup yazması olmayan, haber getiren peygamberine -ki o da Allah'a ve sözlerine inanmıştır- inanın, ona uyun ki, doğru yolu bulaşınız." (ei-A'râf, 157-158.)
"Kendilerine kitap verdiklerimiz, onun, gerçekten Rableri katından indirilmiş olduğunu bilirler." (el-En'âm, 114.)

"Kendilerine kitap verdiklerimiz, Muhammed'i, oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Doğrusu onlardan bir takımı, bile bile hakkı gizlerler."(el-Bakara, 146.)
"Kendilerine kitap verilenlere ve kitapsızlara: "Siz de Müslüman oldunuz mu?" de. Şayet İslâm olurlarsa doğru yola girmişlerdir. Yüz çevirirlerse, sana yalnız tebliğ etmek düşer." (Âl-i Imrân, 20.)
"Bu Kur'an, onunla uyarılsınlar diye insanlara tebliğ edilmiştir?"(ibrahim, 52.)
"Bu Kur'an bana, sizi ve ulaştığı kimseleri uyarmam için vahyolundu." (el-En'âm, 19.)
"Hangi topluluk onu inkar ederse yeri ateştir." (Hud, 17.)
"Diri olan kimseyi uyarsın ve verilen söz de inkarcıların aleyhine çıksın." (Yasin, 70.)
Yüce Allah, Peygamber Efendimiz'i kitaplılara, kitapsızlara, Araplara, Acemlere ve diğer tüm insanlara elçi olarak gönderdiğini hatırlatıyor. Kur'an, kendisine ulaşan herkes için bir uyarıcıdır. Bu hususta Hz. Peygamber, şöyle buyurmuştur:
"Nefsim kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki, Yahudi olsun, Hristiyan olsun bu ümmetten beni duyan, ama bana iman etmeyen her kişi mutlaka ateşe girer." Bunu Müslim rivayet etmiştir.
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde sabit olan bir hadiste, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Benden önceki peygamberlere verilmemiş beş şey bana verildi: Bir aylık mesafeden beni duyan kimselere korku verilmek suretiyle bana yardım olundu. Benden önce hiç kimseye helal kılınmadığı halde ganimetler bana helal kılındı. Yeryüzü benim için mescit ve temizleyici kılındı. Bana şefaat verildi. Önceki peygamberler, sadece kendi kavimlerine gönderilirlerdi. Ben ise, bütün insanlığa gönderildim. Kırmızı tenli, siyah tenli herkese peygamber olarak gönderildim (Bir rivayete göre ise Araplarla Acemlere, başka bir rivayete göre ise insanlarla cinlere gönderildim, demiştir.)".
Demek istediğimiz şudur ki, Peygamber (s.a.v.)'in geleceğini önceden beyan eden müjdeler, kendisinden önceki peygamberlerden kalan kitaplarda mevcut idi. Nihayet peygamberlik, îsrailoğullarmdan olan son peygambere kadar devam etti ki, o da Meryem oğlu İsa idi. İşte o, bu müjdeyi İsrailoğullarına vermişti. Onun, Peygamber Efendimiz'in geleceğine dair müjdeyi İsrailoğullarına veriş haberi, Kur'ân-ı Kerim'in şu ayetinde nakledilmektedir:
"Meryem oğlu İsa: "Ey İsrailoğulları! Doğrusu ben, benden önce gelmiş olan Tevrat'ı doğrulayan, benden sonra gelecek ve adı Ahmed olacak bir peygamberi müjdeleyen, Allah'ın size gönderilmiş bir peygamberiyim." demişti." (cs-Saff, 6.)
Peygamber Efendimizle ilgili haberler, kendisinden önceki kitaplarda zikredilmiştir. Bunu Kur'ân bize bildiriyor. Yine bu hususta sahih hadisler varid olmuştur. Bununla beraber o, yaratıkların en akılhsıydı. Bu da onun doğru sözlü, hak peygamber olduğuna katiyyetle delâlet ediyor. Şayet verdiği haberlere güveni tam olmasaydı, bu da insanların ondan şiddetle nefret etmesine yol açardı. Ve hiçbir akıllı kimse de güvenmediği haberi insanlara iletmez. Demek istediğimiz şudur ki; o, kendi muhalifleri nazarında da insanların en akılhsıdır. Hakikatte de bu böyledir.
Onun daveti, yeryüzünün doğularında ve batılarında yayıldı. Ümmetinin hakimiyet ve devleti her tarafa ulaştı. Bu hakimiyet, önceki ümmetlerden hiçbirinin eline geçmemişti. Eğer Muhammed (s.a.v.) peygamber olmasaydı, zararı herkesinkinden daha büyük olurdu. Eğer böyle olsaydı, tüm peygamberler insanları ondan şiddetle sakmdırırdi; O peygamberlerin ümmetleri de ondan şiddetle nefret edip kaçınırlardı. Nitekim bütün peygamberler, ümmetlerim sapıklık davetçüerinden sa-kındırmışlardır. Bu husus, onların kitaplarında kayıtlıdır. Ümmetlerini sapıklık davetçilerine uymaktan, peklerine takılmaktan menetmiş-lerdir. Kör gözlü yalancı Deccal'a hiç uymamalarını kesin bir ifadeyle emretmişlerdir. Hatta rasûllerin ilki Nuh peygamber de kavmini bu hususta uyarmıştı. Ama hiçbir peygamberin ümmetini, Muhammed (s.a.v.)'den sakındırmadığı da bilinmektedir. Onun hakkında methedici haberlerden başka bir haber de vermemişlerdir. Hep onu övmüş, ona dair müjdeleri vermişler, ona uymalarını emretmiş, ona muhalefet etmelerini yasaklamışlardır. Bu hususta Allah, şöyle buyurmuştur:
"Allah, peygamberlerden ahid almıştı: "Andolsun ki size kitap ve hikmet verdim. Sizde olanı tasdik eden bir peygamber gelecek, ona mutlaka inanacaksınız ve ona mutlaka yardım edeceksiniz. İkrar edip bu ahdi kabul ettiniz mi?" demişti. "İkrar ettik." demişlerdi de: "Şahit olun, ben de sizinle beraber şahidlerdenim." demişti. Bunun ardından yüz çeviren var ya, işte onlar fasık olanlardır." (Âl-i Imrân, 8i- 82.)
İbn Abbas (r.a.) dedi ki:
"Cenâb-ı Allah, gönderdiği her peygamberden mutlaka şu sözü almıştır: Eğer Muhammed onun zamanında peygamber olarak gönderilirse, mutlaka Muhammed'e iman edecek ve ona yardımcı olacaktır. (Şayet kendisinin zamanında peygamber olarak gönderilmezse) kendi ümmetinden şu sözü almasını emretmişti: Eğer onlar hayatta iken Muhammed peygamber olarak gönderilecek olursa, ona mutlaka iman edip tabi olacaklardır."
Bunu, Buharı rivayet etmiştir.
Peygamber (s.a.v.)'le ilgili müjdeleri eski kitaplarda görmüşümdür. Bu müjdeler burada tekrarlanmayacak kadar meşhur ve sayılamayacak kadar çokturlar. Peygamber Efendimiz'in veladeti bahsinde Önce bu hususta yeterince nakiller yaptık. Tefsirimizde de konuyla ilgili ayeti açıklarken buna dair birçok hadisi de naklettik. Biz burada Ehl-i Kitabın kitaplarında rastladığımız ve onlar tarafından da şahinliği itiraf edilen bazı nakilleri yapacağız ki, onlar bunu okumayı ibadet sayarlar. Onların eski, yeni mü'min âlimleri de bu nakilleri derlemişlerdir. Evet, ellerindeki mevcut kitaplarda bu delillere muttali olduk. Ellerinde mevcut Tevrat'ın birinci sifrinde İbrahim peygamberin kıssasında mea-len şöyle denmektedir:
"Doğrusu yüce Allah, İbrahim peygambere vahyetti. Nemrud'un ateşinden kurtardıktan sonra ona şöyle dedi: "Kalk, yeryüzünün doğularına ve batılarına git. Çocukların için bunu yap." İbrahim peygamber, bu vahyi zevcesi Sare'ye anlatınca o bu nimetin

kendi çocukları için olmasına ümid besledi ve büyük bir hırsla Hacer ile çocuğunu yanlarından uzaklaştırmayı istedi. Nihayet İbrahim peygamber, Sare'nin isteği üzerine Hacer ile oğlunu Hicaz çölüne ve Faran dağına götürdü. İbrahim peygamber de bu müjdenin, oğlu İshak için gerçekleşeceğini zannetti. Nihayet yüce Allah, mealen ona şöyle vahyetti:
"Oğlun îshak'a gelince, onun büyük bir zürriyeti olacaktır. Oğlun İsmail'e gelince, onu mübarek kıldım ve yücelttim. Soyu da çoğaldı. Onun zürriyetinden Muhammed (s.a.v.)'i dünyaya getireceğim. Onun zürriyetinden oniki imamı dünyaya getireceğim. Onun büyük bir ümmeti olacaktır."
Hz. İbrahim, Ka'be'nin yanına bırakıldığında Hacer de müjdelen-mişti. Susamış ve çocuğu için hüzünlenmişti. O esnada melel gelip Zemzem suyunu yerden fışkırtmıştı. Oğlunu muhafaza etmesini de ona emretmişti. Çünkü oğlunun zürriyetinden büyük bir insan dünyaya gelecekti. Semadaki yıldızlar sayısınca torunları olacaktı. Bilindiği gibi îsmail peygamberin, hatta Adem peygamberin zürriyetinden Muhammed (s.a.v.) kadar kadri yüce, şerefi büyük, mertebesi üstün, mevkii âli başka bir kimse dünyaya gelmiş değildir. O zattır ki, ümmeti doğulara ve batılara hakim olmuş, diğer ümmetleri idaresi altına almıştır.
îsmail peygamber ile ilgili birinci sifirde de şöyle denmiştir:
"İsmail'in oğlunun eli, tüm ümmetlerin üzerinde olacaktır. Ümmetlerin tümü de onun eli altında olacaklardır. O, kardeşlerinin tümünün meskenlerinde barınacaktır."
Bu da Muhammed (s.a.v.)'den başka hiç kimse için düşünülebilecek birşey değildir.
Hz. Musa'nın kıssasıyla ilgili dördüncü sifirde de şöyle denmiştir:
"Doğrusu yüce Allah, Musa peygambere şöyle vahyetti: îsrailoğul-larma dedi ki: Ey Musa, ben onlar için akrabalarından senin gibi bir peygamberi dünyaya göndereceğim. Vahyimi onun ağzına koyacağım. Ve siz de sadece onu dinleyeceksiniz."
Miad sifri olan beşinci Sifirde de şöyle denmiştir:
"Musa peygamber ömrünün sonunda, yani Tih çölünde kalışlarının otuzdokuzuncu senesinde Israiloğullarına hutbe irad etti. Onlara, Allah'ın günlerini, bahşettiği nimetlerini ve ihsanını hatırlatarak şöyle dedi: "Bilesiniz ki, Allah, beni size peygamber olarak gönderdiği gibi yakınlarınızdan birini daha peygamber olarak gönderecektir. O, size iyiliği emredecek ve sizi kötülükten men edecektir. Hoş ve temiz şeyleri size helal kılacak, pis ve murdar şeyleri de haram kılacaktır. Her kim ona asi olursa dünyada rüsvay olup ahirette de azab görecektir."
îsrailoğullarının ellerindeki Tevrat'ın beşinci sifrinde şöyle denmiştir:
"Cenâb-ı Allah, Tur-i Sina'dan geldi. Saîr dağını aydınlattı. Faran dağlarından ilan etti. Kudüs'ün tepelerinden zuhur etti Sağında nur, solunda nur vardır. Tüm halklar, onun etrafında toplanırlar."
Yani Cenâb-ı Allah'ın emir ve şeriatı, Tur-i Sina'dan geldi. Tur-i Sina, Cenâb-ı Allah'ın Musa ile konuştuğu dağdır. Saîr dağından aydınlık saçtı. Yani Isa peygamberin mahallesi olan Beyt-i Makdis dağlarından insanlığa aydınlık saçmıştır. Faran dağlarından, yani Hicaz'daki dağlardan da zuhur edip hükmü yücelmiştir. Bu da ancak Muhammed (s.a.v.)'in lisanı ile olmuştur. Cenâb-ı Allah, bu üç mekanı olayların vuku sırasına göre zikretmiştir. Önce Musa peygamberin mahallesini yani Tur-i Sina'yı, sonra îsa peygamberin mahallesini, yani Kudüs çevresindeki Saîr dağını, sonra da Muhammed (s.a.v.)'in beldesini anmıştır. Bu üç yere yemin ederken de önce faziletli olanı, sonra ondan biraz daha faziletli olanı, sonra da en faziletli olanı anmıştır. Yeminin kuralı da bunu gerektirir. Yüce Allah şöyle yemin etmiş: "Tin ve Zeytuna and olsun." Buradaki Tin ve Zeytun kelimeleriyle İsa peygamber'in bulunduğu Beyt-i Makdis'teki mahalle kastedilmiştir.
"Sina dağına and olsun." Sina, Cenâb-ı Allah'ın Musa peygamber ile konuştuğu dağın adıdır. "And olsun bu güvenli şehire:" Bu da Muhammed (s.a.v.)'in risaletle gönderildiği şehrin adıdır. Bu ayet-i kerimeyi bu şekilde tefsir etmişlerdir. Davud peygamber'in Zebur'unda Muhammed ümmeti, cihad ve ibadetle nitelendirilmiştir ve Zebur'da Muhammed (s.a.v.) için de şöyle bir misal verilmiştir: "O, yapılan kubbenin sonudur." Nitekim bu hususla ilgili olarak Buharı ve Müslim'in sahihlerinde de şöyle bir hadis varid olmuştur:
"Benim ve benden önceki peygamberlerin durumu, bina yapan ve binasını tamamlayıp sadece bir kerpiçlik yer bırakan adam ile binasının durumuna benzer. İnsanlar gelir, o binayı ziyaret eder ve binayı yapan ustaya da:
- Şu kerpici yerine koysaydın ya? derler." Bu hadisi, şu ayet-i kerime de teyid ediyor:
"Muhammed, Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur." (ei-Ahzâb, 40.)
Zebur'da Peygamber (s.a.v.) Efendimiz'in evsafı anlatılırken şöyle denmektedir:
"Onun peygamberliği ve daveti her tarafa yayılacaktır. Onun sözü denizden denize geçerli olacaktır. Diğer ülkelerden hükümdarlar, gönüllü olarak çeşitli hediyelerle ona geleceklerdir. O, dardaki adamı kurtaracak, sıkıntıdaki ümmetlerin sıkıntılarını giderecektir. Yardımcısı olmayan zayıf kimseyi kurtaracaktır. Her vakitte ona salat ü selam okunacaktır. Allah, onu her günde mübarek kılacaktır. Onun anısı ebediyete kadar devam edecektir."
Bu vasıflar da sadece Muhammed (s.a.v.)'e uymaktadır.
Şa'yân'ın (İşaya) sahifelerinde de İsrailoğullarım kınayan uzun bir konuşmadan sonra şöyle denmektedir:
"Doğrusu ben, size ve bütün ümmetlere, okur yazarlığı bulunmayan, kaba ve katı kalpli olmayan, sokaklarda bağırıp çağırmayan, gürültü çıkarmayan birini peygamber olarak göndereceğim. Onu her güzel işe hazırlayacak ve her güzel ahlakı onun için temin edeceğim. Sonra onun elbisesini huzur ve dinginlik kılacağım. İyiliği, onun prensibi yapacağım. Takvayı onun kalbine yerleştireceğim. Hikmeti onun aklına, vefakârlığı tabiatına, adaleti yaşantısına koyacağım. Hak onun şeriatıdır, hidayet onun dinidir. İslâmiyet onun dinidir. Kur'ân onun kitabıdır. Ahmed onun adıdır. Onun vasıtasıyla insanları sapıklıktan kurtarıp

hidayete ulaştıracağım. İnsanlar kıymetsiz iken onun vasıtasıyla onları yücelteceğim. İnsanlar dağınık iken onun vasıtasıyla onları toparlayacağım. Ayrılığa düşmüş kalpleri onun aracılığıyla birbirine ısındıracağım. Onun ümmetini, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmet yapacağım. Kanları kurbanlarıdır. İncilleri göğüslerindedir. Geceleyin tıpkı rahipler gibi ibadet ederler. Gündüzleyin de aslanlar gibi olurlar."

"Bu, Allah'ın dilediğine verdiği lütfudur. Allah, büyük lütuf sahibidir." (el-Hadîd, 21.)

Şa'yân'ın konuşmalarının beşinci bölümünde de şöyle denmektedir:

"Harmanları ezer gibi ümmetleri ezecektir. Arap müşriklerinin başlarına bela inecektir. Onun karşısında yenilgiye uğrayacaklardır."

Şa'yân'm konuşmalarının yirmi altıncı bölümünde de şöyle denmektedir:

"Susuz çöl arazileri sevinsinler. Ahmed'e Lübnan'ın güzellikleri verilecektir. Allah'ın celal ve azametini onun ruh ve özünde göreceklerdir."

tlyas peygamberin sahifelerinde de şöyle denmektedir:

"Üyas (a.s.), ashabından bir cemaatle seyahate çıktı. Hicaz diyarın-daki Arapları görünce, yanındaki arkadaşlarına şöyle dedi:

- Şunlara bakın. Şunlar sizin yüksek kalelerinize sahip olacaklardır.
- Ey Allah'ın peygamberi. Onlar kime ibadet edeceklerdir?
- Her yüksek tepeden daha yüksek olan yüce Rabbı tazim edeceklerdir."

Hazkil'in sahifelerinde de şöyle denmektedir:

"Doğrusu kulum beni seçti. Ona vahiy indiriyorum. O, benim adaletimi ümmetlerde gösterecektir. Ben de onu, kendim için beğenip seçtim. Onu doğru hükümlerle ümmetlere elçi olarak gönderdim."

Nübüvvetler kitabında da şöyle denmektedir:

"Peygamberlerden biri Medine'ye uğradı. Kurayza oğullarıyla Nadir oğullan onu konuk ettiler. Peygamber, onları gördüğünde ağladı. Ona sordular:

- Ey Allah'ın peygamberi, niçin ağlıyorsun?
- Allah'ın kara taşlıktan göndereceği bir peygamber gelip diyarınızı yıkacak, çoluk çocuğunuzu esir alacaktır! Onun böyle demesi üzerine Yahudiler, o peygamberi öldürmek istediler, ama o, onlardan kaçtı."

Hazkil (a.s.)'m sözlerinden biri de şudur:

Yüce Allah buyurdu ki:

"Seni ana rahminde suretlendirmeden ve şekle sokmadan önce kutsal kılıp peygamber yaptım ve seni diğer ümmetlere gönderdim."

Yine Şa'yân'm sahifelerinde şöyle denmektedir:

"Allah onu şereflendirsin." sözü^ artık Mekke için bir darbımesel oldu. Ey kısır! Rabbinin sana bahşedeceği şu çocuk sebebiyle sevin. Çünkü bunun bereketi sayesinde bütün mekanlar senin için genişleyecektir. Senin kazıkların yeryüzüne yerleşip sabitleşecektir. Sende barınan kimselerin kapılan da yükselecektir. Sağından ve solundan yeryüzünün hüküm darlan sana hediyelerle geleceklerdir ve senin şu çocuğun bütün ümmetlere sahib olacaktır. Diğer şehir ve iklimler de onun mülkiyetine geçecektir. Korkma, üzülme, artık düşmanlanmn zulmü sana asla erişemeyecektir. Mazide kalmış kötü günlerini tamamen unutacaksın."

Bütün bu nimetler, ancak Muhammed (s.a.v.) vasıtasıyla elde edildi.

Yukandaki sözlerde geçen; ey kısır, kelimesi ile Mekke şehri kastedilmiştir. Ehl-i Kitaptan bazıları bu sözü, Kudüs için tevil etseler de bu, hiçbir şekilde münasib olmaz. Doğrusunu Allah bilir.

Ermiya'nm sahifelerinde de şöyle denmektedir:

"Cenubtan bir yıldız doğdu. Işıklan yıldınmlardır, oklan mucizelerdir. Dağlar onun için sarsıldı." Bu sözlerle yine Muhammed (s.a.v.) kastedilmiştir.

îsa (a.s.) da İncil'de şöyle demektedir:

"Ben yüksek cennetlere yükseleceğim. Size, hakkın ruhu olan Fa-raklit'i göndereceğim. O size her şeyi öğretecektir. Hiçbir şeyi kendi kafasından uydurup söylemeyecektir."

Faraklit kelimesiyle Muhammed (s.a.v.) kastedilmiştir. Önceki sayfalarda da geçtiği gibi İsa peygamber, İsrailoğullarma şöyle bir müjde vermiştir:

"Benden sonra gelecek ve adı Ahmed olacak bir peygamberi müjdeleyen, Allah'ın size gönderilmiş bir peygamberiyim." (eS-Saff, 6.)

Bu, geniş bir kapıdır. Eğer insanlann bü konuda söylediklerinin tamamını burada sıralayacak olursak konumuz çok uzar. Biz bunların sadece bir nebzesine işaret ettik. Allah'ın basiretinin nurlandırdığı ve kendisinin dosdoğru yola ilettiği kimse, bu anlattıklanmızla hidayet bulup doğru yola erer. Bu nasslarm çoğunu, insanlann birçoğu kendi âlim ve bilginlerinden öğrenmişlerdir. Buna rağmen onlar bunlan saklayıp gizlemektedirler.

Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Gaylan b. Asım'ui şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Peygamber (s.a.v.)'in yanında oturmaktaydık. Gözü bir adama takıldı. Onu çağırdı, adam geldi. Yahudi idi, üzerinde bir gömlek, bir pantolon ve bir çift de ayakkabı vardı. Yahudi olan bu adam şöyle dedi:

- Buyur ya Rasulallah!.. Rasûlullah (s.a.v.), ona şöyle sordu:
- Sen, benim Allah Rasûlü olduğuma şahadet ediyor musun? Adam birşey söylemedi, sadece:
- Ya Rasulallah, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) yine ona:
- Sen, benim Allah Rasûlü olduğuma şahadet ediyor musun? diye sordu. Adam da, ya Rasulallah demekten başka birşey söylemedi.
Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- Sen Tevrat okuyor musun? diye sordu,
- Evet.
- İncil'i de okuyor musun?
- Evet. firkan'a ve Muhammed'in Rabbine yemin ederim ki, istersem onu da okurum.
- Tevrat'ı ve İncil'i indiren; halkını yaratan Allah aşkına söyle. Sen, benim evsafımı Tevrat ile İncil'de görmekte misin?
- Evsafi seninkine benzeyen ve senin yaşadığın yerden çıkacak bir peygamberi bekliyorduk. Ancak onun, kendi aramızdan biri olacağını ümid ediyorduk. Sen peygamber olarak ortaya çıkınca, baktık ki o, bizden biri değilmiş ve sen o beklediğimiz adam değilsin.
- Bunu nereden çıkarıyorsun?
- Çünkü senin ümmetinden 70.000 kişinin hesapsız olarak Cennetle gireceğini Tevrat ve İncil'de okuyoruz; bakıyorum ki sizin sayınız azdır. Bu nasıl olacak?
Adamın böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), tehlil ve tekbir getirdi. Sonra şöyle dedi:
- Nefsim kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, beklediğiniz o peygamber benim ve benim ümmetimden de 70.000 kişiden yetmiş bin kere 70.000 kişiden daha fazlası Cennet'e girecektir." [2]

Hz. Peygamberin Kendisine Bir Soru Soracak Olan Adama, Soruyu Sormadan Önce Cevap Vermesi

İmam Ahmed b. Hanbel, Affan tariki ile Vabise el-Esedî'nîn şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanına gittim. İyi kötü herşeyi ona sormak istiyordum. Çevresinde Müslümanlardan bir topluluk vardı. Ona, bazı sorular soruyorlardı. Ben de adımımı onların omuzlarının üzerinden atarak ilerlemeye başladım. Bana:
- Ey Vabise, Rasûlullah'tan uzak dur, dediler. Ben de:
- Bırakın da yanma yaklaşayım. İnsanlar içinde ona yaklaşmayı en çok arzulayan benim, dedim. Rasûlullah da:
- Vabise'ye ilişmeyin, ey Vabise bana yaklaş, dedi. Bu sözünü, iki veya üç kez tekrarladı. Ben de yanma yaklaştım. Nihayet önünde oturdum. Bana:
- Ey Vabise! Ben mi sana anlatayım, yoksa sen mi bana soracaksın? diye sordu. Ben de ona:
- Hayır, ben sormadan sen bana anlat ya Rasulallah, dedim. O da şöyle buyurdu:
- İyi kötü herşeyi bana sormak için geldin, öyle değil mi?
- Evet.
Böyle dedikten sonra parmak uçlarını topladı ve bir araya getirdiği parmak uçlanyla göğsümün üzerine birşeyler çizdi ve şöyle dedi:
- Ey Vabise! Kalbinden fetvayı iste, nefsinden fetvayı iste. (Bu sözü üc kez tekrarladı.) İyi şey, kalbinin mutmain olduğu ve kendisiyle sükûn bulduğu şeydir. Kötü ve günah şey ise, nefsi karıştıran ve kalpte tereddüt meydana getiren şeydir. İnsanlar sana fetva verseler de, fetva vermeseler de bu böyledir." [3]

Hz. Peygamberin Kendi Hayatında Ve Ölümünden Sonra Gelecekle İlgili Olarak Verdiği Haberler

Bu, büyük bir babdır. Bu konudaki herşeyi burada saymak imkansızdır. Çünkü konuyla ilgili ayet ve hadisler çoktur. Biz ancak bunların bir kısmına işaret edeceğiz. Bu hususta da Allah'ın yardımına başvuracak ve O'na tevekkül edip dayanacağız. Üstünlük ve hikmet sahibi olan Allah'tan başka hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Ancak O'nun kuvvetiyle iyilik yapar ve yine O'nun gücüyle kötülüklerden uzak durabiliriz. Evet, bu konuyla ilgili delilleri Kur'ân ve hadislerden alacağız. Kur'ân'daki delillere gelince, yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Allah, içinizden hasta olanları, Allah'ın lütfundan rızık aramak üzere yeryüzünde dolaşacak olan kimseleri ve Allah yolunda savaşacak olanları şüphesiz bilir." (el-Müzzemmil, 20.)
Bilindiği gibi cihad, ancak hicretten sonra Medine'de meşru kılınmıştır. Mekkî bir sûre olan el-Kamer sûresinde de yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Ey Muhammed! Yoksa: "Biz öc alabilecek bir topluluğuz" mu diyorlar? Toplulukları dağıtılacak, yüzgeri edeceklerdir." (el-Kamer, 44-45.)
Bu haber, Bedir gününde gerçekleşmiştir. Rasûlullah (s.a.v.), gölgeliğinin altından dışarı çıkarken bu ayeti okumuş ve müşrik ordusuna bir avuç çakıl fırlatmıştı. Böylece ilahi yardım ve zafer gelmişti. Bu da mezkur ayetin tahakkuku idi. Bir başka sûrede

de yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Ebu Leheb'in elleri kurusun, kurudu da! Malı ve kazandığı kendisine fayda vermedi. Alevli ateşe yaşlanacaktır. Karısı da, boynunda bir ip olduğu halde ona odun taşıyacaktır." (Leheb, 1-5.)
Yüce Allah, bu sûre-i celilede Rasûlullah'm amcası ve Ebu Leheb lakabıyla tanınan Abdü'1-Uzza b. Abdülmuttalib'in karısıyla birlikte Cehennem ateşine gireceğini haber vermiştir.
Cenâb-ı Allah, bu karı kocanın müşrik olarak öleceklerini ve Müslüman olmayacaklarını ezelde takdir buyurmuştur. Bunların, zahiren dahi Müslüman olmayacaklarını takdir etmiştir. Bu da nübüvvetin gözler kamaştıran açık delillerinden biridir. Yüce Allah, başka bir ayet-i celilede şöyle buyurmuştur:
"De ki: "İnsanlar ve cinler, birbirine yardımcı olarak bu Kur'ân'm
bir benzerini ortaya kovmak için bir araya gelseler, and olsun M, yine de benzerini ortaya koyamazlar." (ei-lsrâ, 88.)
Cenâb-ı Allah, el-Bakara sûresinde de şöyle buyurmuştur: "Kulumuz Muhammed'e indirdiğimiz Kur'ân'dan şüphe ediyorsanız siz de onun benzeri bir sûre meydana getirin; eğer doğru sözlü iseniz, Allah'tan başka, güvendiklerinizi de yardıma çağırın. Yapamazsanız -ki yapamıyacaksınız- o takdirde inkar edenler için hazırlanan ve yakıtı insanlarla taş olan ateşten sakının." (el-Bakara, 23-24.)
Cenâb-ı Allah, bütün yaratıkların bir araya gelseler, birbirlerine destek verip yardımcı olsalar da bu Kur'ân'm fesahati, belagatı, halave-tij ahkamının sağlamlığı, helal ve haramının açıklığı ve diğer i'câz ve-cihleri bakımından bir benzerini getirmeye çalışsalar da bunun üstesinden gelemiyeceklerini, buna güç yetiremiyeceklerini, Kur'ân'm tamamının benzerini, on sûresinin benzerini, hatta bir sûresinin benzerini dahi ortaya koyamıyacaklarını haber veriyor ve bunu asla yapamıya-caklarını bildiriyor. Bunu kesin bir dille meydan okuyarak kafi bir haberle açıklıyor ki, bunu da ancak verdiği habere güvenen bir kimse açıklayabilir. O, insanların söylediklerinden haberdardır. Hiç kimsenin Kur'ân'a meydan okuyamıyacağım katiyyetle biliyor ve böyle bir kitabın yüce Rab tarafından başka bir yerden getirilemiyeceğine de inanıyor. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Allah, içinizden inanıp yararlı iş işleyenlere, onlardan Öncekileri halef kıldığı gibi, onları da yeryüzüne halef kılacağına, onlar için beğendiği dini, temelli yerleştireceğine, korkularım güvene çevireceğine dair
SÖZ vermiştir." (en-Nûr, 55.)
Bütün bunlar, tam tamına gerçekleşmiştir. Cenâb-ı Allah, bu dini yeryüzüne yerleştirip güçlendirmiş, yüceltmiş ve diğer ufuklara yaymıştır. Hükmünü geçerli kılmıştır. Selef ulemasından bir çoğu ise, bu ayet-i celileyi Ebu Bekir es-Sıddîk'ın halifeliği şeklinde tefsir etmişlerdir. Ancak Ebu Bekir'in halifeliğinin bu ayetle ilgili olduğunda da şüphe yoktur. Fakat bu ayet, sadece onunla ilgili değildir. Aksine diğer konuları içerdiği gibi Ebu Bekir'in halifeliğini de içerir. Nitekim sahih hadiste şöyle buyurulmuştur:
"Kayser ölünce ondan sonra başka bir kayser gelmeyecektir. Kisra ölünce ondan sonra başka bir kisra gelmeyecektir. Nefsim kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, siz Kayser'le Kisra'mn hazinelerini Allah yolunda harcayacaksınız."
Bu hadiste haber verilen hususlar Ebu Bekir, Ömer ve Osman zamanında gerçekleşmiştir. Allah onlardan razı olsun ve onları hoşnut kılsın.
Yüce Allah, bir ayet-i celilede şöyle buyuruyor:
"Puta tapanlar hoşlanmasa da, dinini bütün dinlerden üstün kılınak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle gönderen Allah'tır." (et-Tevbe, 33.)
Bu din, yeryüzünün doğularında ve batılarında, işte böylece yerleşip yaygın hale geldi. Güçlenip diğer.dinlere üstün oldu. Sahabeler zamanında ve onlardan sonraki devirlerde de İslâm kelimesi yüceldi. Diğer beldeler ona boyun eğdiler. Sair iklimlerde yaşayan bütün halklar ona itaat ettiler. Her sınıftan insanlar mü'min olsun, barışçı veya muha-rib olsun ona itaat ettiler. İnsanların bir kısmı mü'min olup dine girdi. Bir kısmı barış yapıp mal verdi ve boyun eğdi. Bir kısmı da savaştı, islâm'ın satveti karşısında korkuyla yaşadı.
Bir hadisi şerifte Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:
"Cenâb-ı Allah, yeryüzünün doğularım ve batılarını benim için dürdü ve ümmetimin hakimiyeti benim için dürülen o yerlere kadar varacaktır."
Bir ayet-i kerimede de yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Ey Muhammedi Bedevilerden geri kalmış olanlara de ki: "Güçlü kuvvetli bir millete karşı, onlar Müslüman olana kadar savaşmaya çağrılacaksınız." (el-Fetih, 16.)
Sözü edilen bu kimseler Hevazinliler de olsalar, Müseyleme'nin arkadaşları da olsalar, Bizanslılar da olsalar netice değişmez. Çünkü ayette sözü edilen hadise gerçekleşmiştir. Yüce Allah, bir ayet-i kerimede şöyle buyuruyor:
"Allah size, ele geçireceğiniz bol bol ganimetler vaad etmiştir. İnananlar için bir belge olması, sizi doğru yola eriştirmesi için bunları size hemen vermiş ve insanların size uzanan ellerini önlemiştir. Bundan başka, sizin gücünüzün yetmediği fakat Allah'ın sizin için sakladığı ganimetler de vardır. Allah her şeye Kadir olandır." (el-Fetih, 20-21.)
Fethedilen yer, ister Hayber olsun ister Mekke olsun, neticede fethedilmiş ve vaad edildiği gibi tastamam ele geçirilmiştir.
Bir başka ayet-i kerimede de yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
"And olsun ki Allah, Peygamberinin rüyasının gerçek olduğunu tasdik eder. Ey inananlar! Siz, Allah dilerse güven içinde, başlarınızı traş etmiş veya saçlarınızı kısaltmış olarak, korkmadan Mescid-i Haram'a gireceksiniz. Allah, sizin bilmediğinizi

bilir. Size bundan başka, yakın zamanda bir zafer verecektir." (ei-Petih, 27.)
Bu vaad, hicretin altıncı senesi olan Hudeybiye senesinde gerçekleşti ve zafer tahakkuku da bir sene sonra hicretin yedinci senesi olan Umretü'1-Kazâ senesinde görüldü. Nitekim bu hadisi, daha önce uzun uzadıya nakletmiştik. O hadiste, Hz. Ömer'ın Rasûlullah'a şöyle dediğini nakletmiştik:
- Ya Rasulallah, Beyt'e gelip tavaf edeceğimizi sen bize haber vermiyor muydun?
- Evet, ama Beyt'e bu sene gelip tavaf edeceğimizi mi söylemiştim?
- Hayır.
- îşte sen Beyt'e gelecek ve onu tavaf edeceksin. Bir ayet-i kerimede yüce Allah, şöyle buyuruyor:
"Allah, bu iki taifeden birini size vaad etmişti; siz, kuvvetsiz olanın size düşmesini istiyordunuz." (ei-Enfâi, 7.)
Bu vaad, Bedir vak'asmda olmuştu. Rasûlullah (s.a.v.), Kureyş kervanını yakalamak için Medine'den çıktığında onun çıkışı Kureyş kervanına bildirilmişti. Onlar da kervanlarını korumak için 1000 kadar savaşçıyla yola çıktılar. Yola çıktıklarım Rasûlullah ile ashabı duyunca Cenâb-ı Allah, kendilerine zafer nasib edeceğini Rasûlullah'a vaad etmişti. Sahabelerin çoğu kervanı ele geçirmeyi arzulamışlardı. Çünkü kervandaki adamların sayısı az olduğu gibi malları da çoktu. Kureyşli-lerle karşılaşmak istememişlerdi. Çünkü onların sayıları ve teçhizatları çoktu. Cenâb-ı Allah zaferi, Kureyşlileri yakalayarak gerçekleştirmeyi tercih etmişti. Müslümanlara gücünü, kuvvetini vermişti ki, bu güç ve kuvvete karşı hiç kimse duramayacaktı. Böylece Müslümanlar, Ku-reyşlilerin yetmiş kadar savaşçısını öldürmüş, yetmiş kadarını da esir almışlardı. Bu esirler de kendilerini kurtarmak için fidye olarak bol miktarda mal vermişlerdi. Böylece Cenâb-ı Allah, Müslümanlara, dünya ve ahiretin hayrını bir arada vermişti. Bu hususta yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
"Allah, sözleriyle hakkı ortaya koymak ve inkarcıların kökünü kesmek İstiyordu," (el-Enfâl, 7.)
Bununla ilgili açıklama, Bedir gazvesi bahsinde verilmişti.
Yüce Allah, konuyla ilgili olarak başka bir ayet-i kerimede de şöyle buyurmuştur:
"Ey Peygamber! Elinizde bulunan esirlere, "Allah kalplerinizde bir iyilik bulursa, size sizden almanın daha hayırlısını verir, sizi bağışlar. Allah bağışlayandır, merhamet edendir." de." (el-Enfâl, 70.)
Ayet-i kerimede söylenenler gerçekleşmiştir. Yüce Allah, esirlerden Müslüman olanları dünya ve ahiretin hayrını vererek mükafatlandırmıştı.
Yine bu meyanda Buharî, şöyle bir rivayette bulunmuştur:
"Abbas (r.a.), Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, bana biraz mal ver. Çünkü ben kendimin ve Ukayl'm fidyesini verdim.
- Al bakalım.
Bunun üzerine Abbas (r.a.), eteğine o kadar mal koydu ki, kaldıramadı. Sonra bir kısmını eteğinden çıkarıp yere bıraktı. Nihayet kalan kısmı omuzuna alıp taşıyabildi ve alıp götürdü. Bunu ilgili bölümde genişçe anlatmıştık. Bu da mezkur ayet-i kerimenin tasdiki ve doğrulanışıdır. Yüce Allah buyuruyor ki:
"Eğer fakirlikten korkarsanız, bilin ki Allah, dilerse sizi bol nime-tiyle zenginleştirecektir?" (et-Tevbe, 28.)
Bu ayette anlatılanlar gerçekleşmiştir. Cenâb-ı Allah, Müslümanlara, müşrik hacıların mallarını bedel olarak vermişti, çünkü Ehl-i Kitapla savaşmaları durumunda onlardan elde edecekleri ganimetleri kendileri için meşru kılmıştı. Ehl-i Kitap üzerine cizye vurmuş, onların kafir olarak öldürülenlerinin mallarını Müslümanlara ganimet olarak verdirmişti. Nitekim Rum ve Fars Mecusilerinden olan Şam kafirleri ile Irak ve diğer memleketlerin kafirleri için de bu durum tahakkuk etmişti. İslâmiyet oraların şehirlerine ve çöllerine hakim olmuştu. Bu hususta yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
"Puta tapanlar hoşlanmasa da, dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle gönderen Allah'tır." (et-Tevbe, 33.)
"Döndüğünüzde kendilerine çıkışmamanız için, Allah'a yemin edeceklerdir. Siz onlardan yüz çevirin. Çünkü pistirler." (et-Tevbe, 95.)
Rasûlullah (s.a.v.), Tebük gazvesi dönüşünde münafıklardan bir grup ondan geride kalmışlardı. Savaşa katılmamışlardı. Geri kalmada da mazur oldukları hususunda Allah adını vererek yemin etmeye başlamışlardı, ama yalan yere yemin etmişlerdi. Bunun üzerine Allah, rasûlüne, onları kendi zahir halleri ile bırakmasını, iç durumlarını araştırıp da insanlar nezdinde onları rezil etmemesini emretmişti.
Cenâb-ı Allah, onlardan on dört kişinin durumunu sahabelerden bir kısmına bildirmişti. Nitekim bunu Tebük gazvesi bahsinde anlatmıştık. Onları tanıyanlardan biri de Hüzeyfe b. Yeman idi. Onları Hü-zeyfe'ye Rasûlullah tanıtmıştı. Yüce Allah, bir ayet-i kerimede bu konuya şöyle değinmektedir:
"Memleketinden çıkarmak için seni nerdeyse zorlayacaklardı. O takdirde senin ardından onlar da pek az kalabilirlerdi." (cl-Isra, 76.)
Bu ayet-i kerimede anlatılan hususlar da gerçekleşmiştir. Müşrikler, onu hapsetmek veya öldürmek veya aralarından çıkarıp sürgün etmek hususunda müşavere yapmışlar, sonra da onu öldürmeye karar vermişlerdi. İşte o esnada yüce Allah, rasûlüne, müşriklerin arasından çıkıp hicret etmesini emretmişti. Bunun üzerine Rasûlullah da Ebu Bekir es-Sıddık ile birlikte hicret yolculuğuna çıkmıştı. Sevr mağarasında üç gün sureyle gizlenmişler, sonra yine çıkıp yollarına devam etmişlerdi. Şu ayet-i kerimeden kastedilen mana da budur:

"Muhammed'e yardım etmezseniz, bilin ki, inkar edenler onu Mekke'den çıkardıklarında mağarada bulunan iki kişiden biri olarak Allah ona yardım etmişti. Arkadaşı Ebu Bekir'e: "Üzülme, Allah bizimledir." diyordu; Allah da ona güven vermiş, görmediğiniz askerlerle onu desteklemiş, inkâr edenlerin sözünü alçaltmıştı. Ancak Allah'ın sözü yücedir. Allah güçlüdür, Hakîm'dir." (et-Tevbe, 40.)
"înkar edenler, seni bağlayıp bir yere kapamak veya öldürmek veya sürmek için düzen kuruyorlardı. Onlar düzen kurarken, Allah da düzenlerini bozuyordu. Allah düzen yapanların en iyisidir." (el-Enfâl, 30.)
Bu sebeple yüce Allah, şöyle buyurmuştu:
"O takdirde senin ardından onlar da pek az kalabilirlerdi." (el-Isrâ, 76.)
Bu ayet-i kerimede haber verilen husus, olduğu gibi gerçekleşmiştir. Rasûlullah'ı hapsetmek veya öldürmek ya da sürgün etmek hususunda birbirleriyle müşavere yapan müşrikler, onun hicretinden sonra Mekke'de pek fazla kalmamışlardı. Mübarek ayağı Medine'ye basar basmaz Muhacirlerle Ensâr ona tabi olunca Bedir gazvesi yapılmış; o komplocu müşrikler öldürülmüş kafaları kırılmıştı. Hz. Peygamber (s'a.v.), yüce Allah'ın kendisine haber vermesi ile bunu önceden biliyordu. Bu sebeple Sa'd b. Muaz, Ümeyye b. Halefe şöyle demişti:
- Doğrusu ben, Muhammed'in seni öldüreceğini anlattığını işittim.
- Sen mi işittin?
- Evet.
- Vallahi, o hiç yalan söylemez.
Önceki sayfalarda da anlattığımız gibi Peygamber (s.a.v.), Bedir gazvesi yapılmadan önce müşriklerin nerede öldürüleceklerini ve ce-sedlerinin nereye düşeceğini haber vermişti ve müşrikler onun işaret ettiği yerlere düşüp ölmüşlerdi. Allah'ın salat ü selamı rasulünün üzerine olsun.
Bir ayet-i kerimede yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
"Elif, Lâm, Mîm. Rumlar en yakın bir yerde yenildiler, onlar bu yenilgilerinden sonra üç ile dokuz yıl arasında galip geleceklerdir. îş, eninde sonunda Allah'a aittir. İşte o gün, inananlar, istediğine yardım eden Allah'ın yardımına sevineceklerdir. O, güçlüdür, merhametlidir.
Bu, Allah'ın va'di; Allah verdiği sözden caymaz, fakat insanların çoğu bilmezler." (cr-Rûm, 1-6.)
Bu ayet-i kerimede haber verilen durum da olduğu gibi gerçekleşmiştir. Şöyle ki: Farslar, Bizanslıları yendiklerinde müşrikler sevinmişler, ama mü'minler üzülmüşlerdi. Çünkü Hristiyanlar, Mecusilere nisbetle Müslümanlara daha yakın idiler. Bunun üzerine Cenâb-ı Allah, Bizanslıların, bu yenilgiden yedi sene sonra Farsları mağlub edeceklerini rasûlüne haber verdi. Ebu Bekir es-Sıddık da, müşriklerin başlarıyla bu konuda karşılıklı bahis yapmıştı. Meşhur olan bu karşılıklı bahsi tefsirimizde açıklamıştık. Durum, Kur'ân'ın haber verdiği şekilde tahakkuk etmiş; Bizanslılar mağlubiyetlerinden sonra Farshları büyük bir yenilgiye uğratmışlar ve galip olmuşlardı. Bu olayla ilgili kıssayi burada anlatmak uzun zaman alacak ve büyük bir yer tutacaktır. Biz bunu tefsirimizde yeterince açıkladık. Hamd ve minnet Allah'adır.
Yüce Allah, bir ayet-i kerimede şöyle buyuruyor:
"O'nun hak olduğu meydana çıkıncaya kadar varlığımızın belgelerini onlara hem dış dünyada ve hem de kendi içlerinde göstereceğiz. Rabbinin her şeye şahid olması yetmez mi?" (ei-Fussüet, 53.)
Bu ayet-i kerimede de haber verilen hususlar, tamamen gerçekleşmiştir. Cenâb-ı Allah, mucize ve delillerini, beşerin nefsinde ve ufuklarda izhar etmiştir. Peygamberliğe düşman olan insanlar, bu deliller karşısında âciz kalmışlardır. Şeriata muhalif olup da hakkı yalanlayan ki-tab ehli kimselerle Mecusi ve müşrikler de bu mucizelerle deliller karşısında susmuşlardır. Yine bu delil ve mucizeler karşısında basiret ve akıl sahibi kimseler, Hz. Muhammed'in, Allah'ın gerçek rasûlü olduğunu anlamışlardır. Onun, Allah katından getirdiği vahyin doğru ve gerçek olduğuna inanmışlardır. Yüce Allah, bu delil ve mucizeleriyle düşmanlarının kalplerine korku ve heybet bırakmıştır. Nitekim Buharı ve Müslim'in sahihlerinde sabit olan bir hadiste Cenâb-ı Peygamber, şöyle buyurmuştur:
"Bir aylık mesafede düşmanlarımın kalplerine korku bırakılmasıyla bana yardım edilmiştir." Bu da Allah'ın kendisine verdiği yardım ve teyiddir. Düşmanları, aralarında bir aylık mesafe bulunduğu halde Rasûlullah'tan korkarlardı. Denildi ki: Rasûlullah (s.a.v.), bir kavmin üzerine gaza yapmaya karar verdiği zaman, Rasûlullah onlara varmadan korkup ürkmeye başlarlardı. Halbuki Peygamber, onların üzerine ancak bir ay sonra ulaşabilecekti. Allah'ın salat ü selamı kıyamet gününe kadar her zaman onun üzerine olsun. [4]

Fasıl

Şimdi de Peygamber (s.a.v.)'in ileride vuku bulacak olayları haber vermesi ve verdiği bu haberlerin gerçekleştiğine delâlet eden hadislere gelelim. Bu hadislerden biri, Kureyşlilerin boykot kararını içeren belge ile ilgilidir. Kureyşliler, Haşim oğulları ve Muttalib oğullarıyla evlenmeme, alış veriş yapmama, onları barındırmama hususunda bir akid yapmış, bunu bir belgeye geçirmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v.)'ı kendilerine teslim etmelerine kadar bu akid yürürlükte kalacaktı. Bunun üzerine Haşim oğullarıyla Muttalib oğulları, Müslümanları ve kafirleriyle birlikte bu boykot kararına karşı koyarak Ebu Talib'in mahallesine

geçmişlerdi. Orada boykot altında kalmışlardı. Ancak onlar da yaşadıkları ve nesilleri ürediği sürece, bu boykot kararını protesto edeceklerdi. Bu hususta Ebu Talib, meşhur «Kaside-i Lamiye» sini söylemişti. Bu kasidesinde Ebu Talib şöyle diyordu:

"Yalan söylediniz: Allah'ın Beyt'ine yemin olsun ki, biz, uğruna mücadele verip savaşmadıkça ve çevresinde düşüp ölmedikçe, çocuklarımızdan, kadınlarımızdan el çekmedikçe, Muhammed'i size teslim etmeyiz.

Irzını koruyan ve tevekkül yolunu bırakan hiçbir kavim, efendisini bırakmaz. Senin baban yok olsun.

Muhammed beyaz yüzlü ve beyaz tenlidir. Onun yüzü suyu hürmetine bulutlardan yağmur istenilir.

Öksüzlerin velisi, dulların da sığmağıdır.

Haşim ailesinden mahvolmuşlar ona sığınırlar. Onlar onun yanında nimet ve lütuf içindedirler."

Kureyşliler, liderlik belgesini Ka'be'nin tavanına asmışlardı. Cenâb-ı Allah, ona bir kurtçuğu musallat etti. O kurtçuk da belgedeki yazıları yeyip yok etti. Sadece Allah adının bulunduğu yeri bıraktı ki; o belgede, zulüm ve günahkârlıkla ilgili ifadeler bir araya gelmesin.

Denildi ki: O kurtçuk, yüce Allah'ın adından başka bütün yerleri yedi. Rasûlullah (s.a.v.) da bunu amcası Ebu Talib'e bildirdi. Ebu Talib, Kureyşlilerin yanma gidip şöyle dedi:

- Kardeşim oğlu, sizin belgenizle ilgili bir haberi bana iletti. Onun anlattığına göre Cenab-ı Allah, o belgeye bir kurtçuğu musallat etmiş; kurtçuk o belgede, Allah adının yazılı olduğu yerlerden başka her tarafi yemiş; şimdi siz o belgeyi bana getirin. Eğer onun dediği gibiyse mesele yok. Öyle değilse Muhammed'i size teslim edeceğim.

Kureyşliler, belgeyi indirip açtılar. Hz. Peygamber'in verdiği haberin gerçek olduğunu anladılar. Bunun üzerine belgenin hükmünü bozdular. Haşim oğullarıyla Muttalib oğulları Mekke'ye girdiler ve tekrar eski minval üzere yaşamaya başladılar. Bununla ilgili açıklamayı önceki bölümlerde vermiştik. Hamd Allah'adır.

Yine bu cümleden olarak Habbab b. Eret ve benzeri müstazaf Müslümanlar, yardımını istemek için Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gitmişlerdi. O, Ka'be'nin gölgesinde uzanmış, abasını yastık edinmişti. Bu müstazaf Müslümanlar, müşriklerden gördükleri azab ve hakaretlerden dolayı Rasûlullah'm, müşriklere beddua etmesi talebinde bulunmuşlar; Rasûlullah da yüzü kızararak kalkıp oturmuş ve şöyle buyurmuştu: "Sizden öncekilerden birinin vücudu ikiye bölünür, ama yine bu işkence onu dininden döndürmezdi. Allah'a yemin ederim ki, Allah bu işi tamamlayacaktır. Ama siz, acele ediyorsunuz."

Buharî, Ebu Musa'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki: Rüyada Mekke'den hurmahklı bir diyara hicret ettiğimi gördüm. Orasının Yemame veya Hecer olduğunu sandım. Oysa orası Yesrib imiş. Yine 6 rüyamda, bir kılıç salladığımı ve ağzının parçalandığını gördüm. Bu da mü'minlerin Uhud gününde aldıkları darbe idi. Sonra o kılıcımı yine salladım, eskisinden daha güzel hale geldi. îşte o da Mekke fethiyle gelen zafer ve mü'minlerin bir araya gelip toparlanmasıydı. Yine rüyamda bir sığır gördüm, vallahi bu hayırdır. Bu da mü'minlerin Uhud günündeki halleridir. O hayır da, Allah'ın gönderdiği hayır ve Bedir gününden sonra bize gelen sadakanın sevabıdır."

Buharı, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sa'd b. Muaz, umre için Mekke'ye geldi. Ümeyye b. Halefe konuk oldu. Ümeyye de Şam'a giderken Medine'ye her uğrayışmda Sa'd'a konuk olurdu. Mekke'ye konuk olarak gelen Sa'd'a Ümeyye dedi ki:

Birazcık bekle, gün Öğleye ersin. İnsanlar başka işlerle meşgul olsunlar. Seni o zaman Ka'be'ye götürüp tavaf ettiririm.

Sa'd, Ka'be'yi tavaf etmekteyken Ebu Cehil oraya geldi ve dedi ki:

Ka'be'yi tavaf eden şu adam kimdir? Sa'd dedi ki:

Ben Sa'd'ım.

Muhammed ile ashabım bağrınıza basıp barındırdığınız halde şimdi gelmiş Ka'be'yi güven içinde tavaf mı ediyorsun?

Evet.

Aralarında tartıştılar. Ümeyye, Sa'd'a dedi ki:

Ebu Hakem'e (Ebu Cehü'e) bağırma. O, bu vadinin efendisidir. Sonra Sa'd, şöyle dedi:

- Allah'a yemin ederim ki, eğer Ka'be'yi tavaf etmeme engel olursan, ben de senin Şam'a gidip ticaret yapamana engel olur ve yolunu keserim.

Ümeyye, Sa'd'a:

- Bağırma, sesini yükseltme, deyip onu tutmaya başladı. Sa'd öfkelenip:
- Bırak beni! Çünkü ben Muhammed'in seni öldüreceğini söylediğini işittim, dedi.
- Ben mi?
- Evet.
- Allah'a yemin ederim ki, Muhammed konuşurken asla yalan söylemez.

Ümeyye, böyle dedikten sonra karısının yanına dönüp şöyle dedi:

- Yesribli kardeşim (Sa'd)'in bana ne dediğini biliyor musun? deyince, hanımı:
- Sana ne, dedi?
- Muhammed'in beni öldüreceğini söylediğini işittiğini bana ifade etti.
- Vallahi Muhammed yalan söylemez.

Ravi diyor ki: Mekkeliler duyuru yapılıp da Bedir savaşı için yola çıktıklarında karısı, Ümeyye'ye şöyle dedi:
- Yesribli kardeşin (Sa'd)'in sana dediğini hatırlamıyor musun? Karısının bu hatırlatması üzerine Ümeyye savaşa gitmemek istedi.
Ebu Cehil, ona dedi ki:
- Sen bu vadinin eşrafindansm. Bir iki gün bizimle beraber yürü. (Ondan sonra geri dönebilirsin.)
Bunun üzerine Ümeyye, Kureyşli müşrik ordusuyla birlikte yola çıktı. Allah onu öldürdü."
Yine bu cümleden olarak deriz ki: Übeyy b. Halefin bir atı vardı. Atını yemliyordu. Rasûlullah'ın yanından geçerken ona:
- Ben seni, bu atın üzerinde öldüreceğim! diyor. Rasülullah da ona:
- İnşaallah ben seni öldüreceğim! diye karşılık veriyordu. Nitekim Rasülullah (s.a.v.) -önceki bölümlerde genişçe anlattığımız gibi- Uhud gazvesinde onu öldürdü."
Yine bu meyanda örnek olarak şunu da deriz ki: Rasülullah (s.a.v.), Uhud gazvesinin başlarında müşriklerin nerelerde öldürüleceklerini ve cesetlerinin nerelere düşeceğini işaret ederek göstermiş ve: "Yarın inşaallah falan müşrik burada düşüp Ölecektir. Falan müşrik de şuraya düşüp ölecektir." demişti. Onu hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, onun işaret edip gösterdiği yerlerde hiçbir yanılma olmadı. Her müşrik, kendisi için işaret edilen yerde öldürülmüş ve cesedi oraya düşmüştü.
Bir adam vardı, Müşriklerden kenarda köşede her kimi bulursa kılıcıyla onu ikiye yarıyordu. Bu hadise, Uhud gününde cereyan etmişti. Bazıları da bu hadisenin Hayber savaşında cereyan ettiğini söylemişlerdir. Hüneyn gününde cereyan ettiğini söyleyenler de olmuştur. Onun bu kahramanlığını görenler:
- Bu adamın bugün kazandığı sevap kadar sevap kazanan başka biri yoktur, dediler.
O adamın adının Kuzman olduğu söylenir. Sahabeler, ondan övgüyle bahsederlerken Peygamber (s.a.v.):
- O, Cehennemliklerdendir, dedi. Oradaki sahabelerden biri dedi ki:
- Ben Kuzman'm arkadaşıydım. Onu izledim, savaş esnasında yaralandı. Çabucak ölmek istedi. Kılıcının ucunu göğsüne dayadı. Sonra kendini kılıcın üstüne bastırdı. Kılıç onu delip ucu sırtından çıktı.
Bunu anlatan adam, Kuzman'm yanından ayrılıp Rasûlullah'ın yanma gitti ve şöyle dedi:
- Allah'tan başka ilah bulunmadığına, senin de Allah Rasûlü olduğuna şahadet ederim.
Rasülullah:
- Hayrola ne var? diye sorunca, adam şöyle cevap verdi:
- Az önce sözünü ettiğin adam şöyle ve şöyle yaptı.
Peygamber (s.a.v.), Kisra'mn Medayin'inin ve Şam kasırları ile diğer beldelerin fethedileceğini, Hendeği kazdığı günde Müslümanlara haber vermişti. Mübarek eliyle zorlu bir kayaya vurduğu darbeden sonra bir kıvılcım ve aydınlık görülmüştü. Sonra ikinci bir aydınlık, sonra da üçüncü bir aydınlık görülmüştü. îşte o esnada bu müjdeyi Müslümanlara vermişti. Bunu önceki bölümlerde de anlatmıştık.
Peygamber (s.a.v.), kendisine yedirilen koyunun paçasının zehirli olduğunu haber vermişti ve verdiği haber de doğru idi. Ona güya ikramda bulunan Yahudi de bunu itiraf etmişti. Kendisiyle beraber o koyundan yiyen Bişr b. Bera b. Ma'rur vefat etmişti.
Abdürrezzak'm Ma'mer'den rivayetine göre Rasûlullah (s.a.v.) günün birinde: "Allah'ım, gemidekileri kurtar." demiş, bir saat bekledikten sonra: "Devam etti." demişti. Sözü edilen gemi batmak üzereydi, içinde Yemen'den gelen Eş'arîler vardı. Kendisi HayberMe iken Eş'arî-ler ona gelmişlerdi.
Peygamber (s.a.v.), Taife giderken bir mezarın Önünden geçmiş, o mezarın Ebu Rigal'e ait olduğunu, mezardaki cesedin yanında altın bir dal bulunduğunu haber vermişti. Mezarı kazdıklarında durumun, Peygamber Efendimiz'in haber verdiği gibi gerçek olduğunu görmüşlerdi. Allah'ın salat ü selamı onun üzerine olsun.
Peygamber (s.a.v.), Arapların liderlerinden ve Kureyşlilerin başlarından olan Müellefe-i Kulûba ganimet taksiminde fazla pay verip onlara öncelik vermesi nedeniyle Ensâr'dan bazısının kalplerinde kırgınlık meydana gelmişti. Peygamber (s.a.v.) de onları teselli edici bir hutbe irad etmiş ve şöyle buyurmuştu:
"İnsanların develeri ve koyunları alıp gitmelerine, sizinse Ra-sûlullah'ı alıp evlerinize gitmenize razı olmaz mısınız?
Benden sonra nahoş haller göreceksiniz, havuz başında benimle bu-luşuncaya kadar sabredin. İnsanlar çoğalıyor, Ensâr ise azalıyor."
Rasûlullah (s.a.v.), onlara bu hutbeyi irad etmeden Safa tepesi üzerinde de şöyle demişti:
"Hayatım sizinle, ölümüm de sizinle beraber olacaktır." Ra-sûlullah'm haber verdiği şeylerin tamamı, olduğu gibi gerçekleşmiştir.
Buhari, Ebu Hüreyre'den naklen Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Kisra öldükten sonra artık başka bir kisra gelmeyecektir. Kayser öldükten sonra artık başka bir kayser gelmeyecektir. Muhammed'in nefsi kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki sizler, bu ikisinin hazinelerini Allah yolunda sarfedeceksiniz."
Bu haberlerin gerçekliği Ebu Bekir, Ömer ve Osman'ın halifelikleri döneminde görülmüştü ve tıpkı Rasûlullah'm dediği şekilde olaylar cereyan etmişti. Bu hükümdarların ülkeleri fetih yoluyla Müslümanların eline geçmiş, Bizans hükümdarı Kayser ile Fars hükümdarı Kisra'mn malları -inşaallah ileride de anlatacağımız gibi- Allah yolunda sarfedil-mişti. Bu hadiste Müslümanlar için büyük bir müjde vardı. Şöyle ki: Fars hükümdarlığı inkıraz bulduktan sonra artık dönmeyecekti.

Bizanslıların Şam hakimiyeti sona erecek, artık Bizanslılar Şam'a hakim olamayacaklardı. Hamd ve minnet Allah'adır. Ayrıca bu hadiste Ebu Bekir, Ömer ve Osman'ın halifeliklerinin sahihliğine delâlet ve onların adaletli olduklarına da şahadet vardır. Çünkü onların zamanında Allah yolunda yapılan cihad sebebiyle elde edilen ganimet malları takdire şayan bir şekilde sarfedilmişti.

Buharî, Adiy b. Hatim'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bir ara ben, Peygamber (s.a.v.)in yanında iken adamın biri gelip yoksulluğundan şikayetçi oldu. Bir başkası da gelip yolunun kesildiğinden şikayetçi oldu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), bana sordu:

- Ey Adiy, sen Hire'yi gördün mü?
- Görmedim ama ora hakkında bana bilgi verilmiştir.
- Eğer ömrün yeterse Hire'den kalkan bir kadının, Mekke'ye gelip KaTae'yi tavaf edeceğini ve bu yolculuğu esnasında yüce Allah'tan başka hiç kimseden korkmayacağını göreceksin. (Rasûlullah böyle derken ben de kendi kendime diyordum ki: Nerede ülkeleri ateşe yakan Tay kabilesinin ahlaksızları?) Ey Adiy! Eğer Ömrün vefa ederse göreceksin ki, Kisra'nın hazineleri fethedilecektir.
- Kisra b. Hürmüz'ün hazineleri mi?
- Evet, Kisra b. Hürmüz'ün hazineleri fethedilecektir. Eğer ömrün vefa ederse göreceksin ki, bir adam, avuç dolusu altın ya da gümüş çıkaracak ve onu (sadaka olarak) kabul edecek bir adam arayacak, ama onu kabul edecek bir kimse göremeyecektir. Sizden biri, Allah'ın huzuruna vardığı günde, onunla Allah arasında bir tercüman bulunmayacak. Allah, ona şöyle diyecektir:
- Sana elçi göndermedim mi ki sana tebliğ etsin?
- Evet gönderdin.
- Sana mal (ve evlad) vermedim mi, sana lütufta bulunmadım mı?
- Evet verdin ve lütufta bulundun.

Böyle dedikten sonra o adam sağına bakacak, Cehennem'den başka birşey görmeyecek, soluna da bakacak, Cehennem'den başka birşey görmeyecektir. Adiy b. Hatim diyor ki: Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu işittim:

"Yarım hurma tanesiyle de olsa ateşten sakının. Eğer bunu bulamazsanız güzel bir söz söyleyin." Adiy b. Hatim dedi ki: Ben bir kadının, Hire'den kalkıp Mekke'ye geldiğini, Ka'be'yi tavaf ettiğini ve Mekke'ye gelirken de yüce Allah'tan başka hiç kimseden korkmadığını gördüm. Kisra b. Hürmüz'ün hazinelerini fetheden askerler arasında bulundum. Eğer sizin ömrünüz uzarsa, Peygamber Ebu'l-Kasun'ın dediği gibi avucunu altın ve gümüşle doldurup onu sadaka olarak kabul edecek bir adam arayan, ama onu kabul edecek bir adam bulamayan kimseyi de göreceksiniz."

îmam Ahmed b. Hanbel, Habbab b. Eret'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Ka'be'nin gölgesinde bulunan Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına geldik. Abasına yaslanmıştı. Ona şöyle dedik:

- Ya Rasulallah, bizim için Allah'a dua et ve O'ndan yardım dile. Bizim bu talebimiz üzerine Rasûlullah'm yüzünün rengi kızardı (veya rengi değişti), sonra da şöyle buyurdu:
- Sizden öncekilerden biri için çukur kazılır, testere getirilir, başının üzerine konulur, vücudu ikiye yarılırdı, ama bütün bu eziyetler onu dininden geri döndürmezdi. Demir tarakla etleri taranır, kemiği ile etleri ve sinirleri birbirinden ayrılır, yine de bütün bu eziyetler onu dininden döndürmezdi. Allah, mutlaka bu işi tamamlayacaktır. Öyle zaman olacak M, yolcu San'a'dan kalkıp Hadramut'a gidecek ve yolda Allah'tan başka hiç kimseden korkmayacaktır. Bir de koyununa kurdun saldırmasından başka bir korkusu olmayacaktır, ama siz aceleci davranıyorsunuz."

«Alâmâtü'n-Nübüvve» adlı kitapta Buharî, Utbe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Peygamber (s.a.v.), bir gün Medine dışına çıktı. Uhud şehidleri üzerine cenaze namazı kıldı. Sonra dönüp minbere çıktı ve şöyle dedi:

- Ben ölüme sizden önce gidenim. Ben sizin şahidinizim ve Allah'a yemin ederim ki, şu anda havuzuma bakmaktayım. Bana, yerin hazinelerinin anahtarları verildi ve doğrusu ben Allah'a yemin ederim ki, benden sonra şirk koşmanızdan korkmuyorum. Ancak dünya hususunda rekabete girişmenizden korkuyorum."

Bu hadiste, bizim değindiğimiz bazı hususlar vardır. Şöyle ki: Peygamber (s.a.v.), kendisini dinleyen cemaata onlardan önce öleceğini haber vermiş ve bu haberi vefatla neticelenen -hastalığında olmuştu. Sonra kendisinin ümmetine kıyamet gününde şahidlik edeceğini ve vefatının onlardan önce olacağım bildirmiş, ayrıca yer hazinelerinin anahtarlarının kendisine verildiğini beyan etmişti. Yani Ebu Hüfeyre'nin yukarıda geçen hadisinde de anlatıldığı gibi beldeler ona fetih yoluyla teslim olmuşlardı. Ebu Hüreyre dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v.) gitti. Siz de beldeleri birer birer fethedip ele geçirdiniz."

Yine Peygamber (s.a.v.), ashabının kendisinden sonra şirke bulaşmayacaklarını bildirmişti ve bu haberi de gerçekleşmişti. Hamd ve minnet Allah'adır. Ancak o, ashabının ve Müslümanların dünya hususunda birbirleriyle rekabete girişeceklerinden korkmuştu ve bu korkusu da Ali ile Muaviye zamanında ve onlardan sonraki devirlerde tahakkuk etmişti ve bu durum zamanımıza kadar devam etmiştir.

Buharî, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Peygamber (s.a.v.), Sabit b. Kays'ı arayıp sordu. Adamın biri dedi
ki:

- Ya Rasulallah, ben onun hakkında sana bilgi vereyim mi? Adam böyle dedikten sonra kalkıp gitti. Sabit'i, evinde başını eğmiş

vaziyette buldu. Ona:
- Neyin var? diye sorunca, Sabit şöyle cevap verdi:
- Çok kötü durumdayım. Sesimi Rasûlullah'm sesinden yükselttim, ona bağırdım. Amelimin sevabı boşa gitti. Ber Cehennemliklerdenim.
Sabit'in bu cevabı üzerine adam kalkıp Rasûlullah (s.a.v.)'a geldi ve Sabit'in şöyle ve şöyle dediğini haber verdi.
Adam tekrar döndü, bu defa büyük bir müjde getirdi. Rasûlullah (s.a.v.) da ona dedi ki:
- Git Sabit'e de ki: Sen Cehennemliklerden değilsin. Aksine Cennetliklerdensin."
Sabit h. Kays b. Şemmas, Yemame savaşında şehid oldu. Bununla ilgili açıklama ilerideki bölümlerde gelecektir.
Aynı şekilde sahih hadiste sabit olduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.), Abdullah b. Selam'ı müjdeleyerek onun îslâm üzere öleceğini haber vermişti. Cennetlik olacağım önceden açıklamıştı. Allah ondan razı olsun. O, en mükemmel durumda ve en güzel halde vefat etti. İnsanlar hayatında iken onun Cennetlik olduğuna şahadet ederlerdi. Çünkü doğru sözlü Peygamber (s.a.v.), onun îslâm üzere Öleceğini haber vermişti. Öyle de oldu.
Sahih-hadiste sabit olduğuna göre Peygamber (s.a.v.), Aşere-i Mü-beşşere'nin de cennetlik olduklarını Önceden haber vermiştir.
Yine ağacın altında kendisiyle bey'atîeşen kimselerin de Cenen-nem'e girmeyeceklerini haber vermiştir. Sahabelerin (başka bir rivayete göre 1500 sahabenin) Cehennem ateşine girmeyeceklerini müjdelemiştir. Hudeybiye'de hazır bulunan sahabelerden hiçbirinin fena halde yaşadığına, kötü yola saptığına ve vefat edinceye kadar dalâlete düştüğüne, istikametten, tevfik-i ilahiyeden ayrıldığına hiç kimse şahitlik etmemiştir. Hepsi de güzel halde yaşamış, doğru yoldan ayrılmamış, istikamet ve tevfik-i ilahiye üzere vefat etmişlerdir. Hamd ve minnet Allah'adır. Bu da peygamberlik alâmetlerinden ve risalet delillerinden-dir.
Beyhakî, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri, Rasûluîlah (s.a.v.)'a gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, falan adam öldü. Rasûluîlah dedi ki:
- O, ölmedi.
Adam, sözünü ikinci kez tekrarladı:
- Falan adam öldü.
- O ölmedi.
Adam, sözünü üçüncü kez tekrarladı. Rasûluîlah, ona cevaben şöyle dedi:
- Palan adam, yanındaki bir makasla kendini vurup intihar etti! Rasûluîlah, böyle dedikten sonra da onun cenaze namazını kılmadı."
İmam Ahnıed b. Hanbel, Esved b. Amir tarikiyle Kays b. Ebi Şehm'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
'Medine'de bir cariye bana uğradı. Ben de onu böğründen tutup çektim. Sonra Rasûluîlah (s.a.v.), insanlarla bey'atleşmeye başladı. Ben de yanına gittim, ama benimle bey'atleşmedi ve bana:
- O cariyeyi tutup çeken sen misin? diye sordu. Ben de:
- Vallahi artık bir daha öyle yapmayacağım, dedim. Bunun üzerine o da benimle bey'atleşti."
Buharî, Abdullah b. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûluîlah (s.a.v.)'m zamanında hakkımızda bir ayet nazil olmasından korktuğumuz için söyleyeceğimiz sözü ayıklayarak söyler ve kadınlarımızla da rahatça konuşmazdık. Ama Rasûluîlah (s.a.v.) vefat ettikten sonra gelişi güzel konuştuk ve kadınlarımıza açıldık." İbn Vehb, Sehl b. Sa'd'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Hakkında Kur'ân ayeti nazil olmasından korktuğu için bizden biri karısıyla aynı yatakta iken bile birşey yapmaktan çekinirdi."
Ebu Davud, Asım'm babası Küleyb tarikiyle Ensâr'dan bir adamın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûluîlah (s.a.v.) ile beraber bir cenazeye gittik. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in, mezar başında durup kazıcıya:
- Ölünün ayak tarafindaki yeri genişlet, baş tarafindaki yeri de genişlet, şeklinde tavsiye ettiğini gördüm. Mezar başından dönünce, ölen kişinin karısının adına onu davet eden bir kişi karşılamaya geldi. Onu eve götürdü. Yemek getirildi. Yemeğe başladılar. Babalarımız da Rasûluîlah (s.a.v.)'a baktılar ki o, ağzında bir lokmayı çiğnemeye ve yutmaya çalışıyor. Sonra Rasûluîlah şöyle buyurdu:
- Öyle sanıyorum ki, bu koyunun eti sahibinden izinsiz olarak alınmış.
Böyle dedikten sonra bizi davet eden kadına haber gönderdi. Kadın da ona şû haberi gönderdi:
- Ya Rasulallah, ben, benim için bir koyun satın alsınlar diye «damlarımı Baki'e gönderdim. Ama orada koyun bulamadılar. Bir koyun satın almaş olan komşuma haber saldım. Bedenin ödemek üzere korununu bana göndermesini söyledim, ama kendisi evde yoktu. Karısına haber saldım, karısı da koyunu bana gönderdi.
Rasûluîlah:
- Bu eti esirlere yedir, diye emir verdi. [5]

Hz. Peygamber'în Kendisinden Sonra Meydana Gelecek Olaylarla İlgili Olarak Verdiği Haberlerin Tertibi

Buharı ve Müslim'in sahihlerinde A'meş tariki ile Hüzeyfe b. Ye-man'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), aramızda bir süre kaldı. Kıyamete kadar vuku bulacak her şeyi bize anlattı. Bunu anlayan anladı, anlamayan da anlamadı. Ben bazı hadiseleri gördüm. Onlan, Rasûlullah daha önceden haber vermiş olduğu halde unutmuşum. Hadisenin cereyan ettiğini görünce, bir insanın tanımakta olduğu bir adamı, uzun bir ayrılıktan sonra görünce tanıyışı gibi tanıdım."
Buharı, Hüzeyfe b. Yeman'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"İnsanlar, Rasûluîlah (s.a.v.)'a hayrı soruyorlardı. Ben de bana bulaşmasından korktuğum için ona şerri soruyordum ve şöyle diyordum:
- Ya Rasulallah, biz daha önceleri şer ve cahiliyet içindeydik. Allah bize bu hayrı getirdi. Bu hayırdan sonra şer var mıdır?
- Evet.
- O serden sonra hayır gelecek midir?
- Evet. Ancak onda duman vardır.
- Dumanı nedir?
- Bir kavim gelecek, onlar benim yolumdan başka yola koyulacaklardır. Onlardan iyi şeyleri de kötü şeyleri de göreceksin.
- O hayırdan sonra bir şer gelecek midir?
- Evet. Cehennem kapısında duran bazı davetçiler olacaktır. Onların davetlerine icabet eden kimseyi Cehennemce atacaklardır.
- Ya Rasulallah, bize, o Cehennem davetçilerinin evsafını söyle.
- Onlar, bizden ve bizim aşiretimizdendirler. Bizim dilimizle konuşurlar.
- Eğer ben o zamana kavuşursam, bana ne yapmamı emredersin?
- Müslümanların cemaatine ve imamlarına sarılırsın.
- Eğer Müslümanların cemaatı ve imamı yoksa ne yapayım?
- O zaman bu grupların hepsinden uzak dur. Bir ağacın köküne dişini geçirecek olsan bile bu topluluklardan ayrı yaşa. Ölünceye kadar bu halini devam ettir."
«Sahih-i Müslim»de, Hüzeyfe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), kıyamete kadar olacak şeyleri bana anlattı; yalnız Medinelileri Medine'den çıkaracak olan şeyi ona sormadım."
«Sahih-i Müslim»de, Amr b. Ahtab'm şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah bize, olmuş ve kıyamete kadar olacak şeyleri haber verdi. Bunları bize öğretti. Biz de bunları aklımıza yerleştirdik."
Önceki sayfalarda Habbab b. Eret'le ilgili hadiste de şöyle denmişti: 'Yemin ederim ki, Allah bu işi (İslâm'ın güçlenmesini) tamamlayacaktır, ama siz acele ediyorsunuz."
Adiy b. Hatim'in bu konuda rivayet ettiği hadiste de aynı şeyler söylenmiştir. Bu hususta yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere...." (et-Tevbe, 33.)
"Allah, içinizden inanıp yararlı iş işleyenlere, onlardan öncekileri halef kıldığı gibi, onları da yeryüzüne halef kılacağına dair söz vermiştir." (en-Nûr, 55.)
«Sahih-i Müslim»de, Ebu Said'den rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Doğrusu dünya, yeşil ve tatlıdır. Allah sizi, orada (sizden öncekilerin yerlerine) halef kılmıştır. Sizin orada nasıl iş işleyeceğinize bakmaktadır. Dünyadan sakının. Kadınlardan da sakuun. Çünkü İsrail oğulları, ilk olarak kadınlardan Ötürü fitneye düşmüşlerdi." Başka bir hadiste de Peygamber (s.a.v.), şöyle buyurmuştur:
"Kendimden sonra erkeklere karşı kadınlar kadar zararlı bir fitne
bırakmadım."
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde Ebu Ubeyde'nin Bahreyn'e gönderilişi bahsi ele alınırken Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğu da nakledilmiştir:
"Size müjdeler olsun ve sizi memnun edecek şeyleri ümid edip bekleyin. Allah'a yemin ederim ki, ben sizin yoksul düşmenizden korkmuyorum. Ama sizden öncekilere dünyanın bolca verilişi gibi size de dünyanın bolca verilmesinden ve onlar gibi sizin de dünya hususunda rekabete girişmenizden, dolayısıyla onları helak ettiği gibi dünyanın sizi de helak etmesinden, korkuyorum."
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Cabir'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) bize:
- Sizin yaygı ve kilimleriniz var mı? diye sordu. Ben de:
- Ya Rasulallah, bizim yaygı ve kilimlerimiz olur mu hiç, bize nereden gelsin bunlar? diye karşılık verdim. Rasûlullah (s.a.v.) da şöyle buyurdu:
- Sizin yaygı ve kilimleriniz olacaktır.
Ben de bilahare varlıklı bir kimse oldum. Yaygı ve kilimlerim bollaştı. Karıma:
- Kilimini benden uzaklaştır, diyordum. O da:

- Rasûlullah (s.a.v.), "Sizin yaygı ve kilimleriniz olacaktır." demedi mi? diye karşılık verince ben ona karışmıyordum."
Buharı ve Müslim'in sahihleri, Müsned ve sünenler ile diğer hadis kitaplarında Ebu Zûheyr'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurdu:
"Yemen fethedilecektir. Bir kavim gelecek, etrafa yayılacak ve aileleriyle emirlerindeki kimseleri toplayıp gideceklerdir. Eğer bilseler, Medine onlar için daha hayırlıdır." -
İmam Ahmed b. Hanbel, Süfyan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Yakında Şam fethedilecek. Medine'den oraya bazı adamlar gidecekler. Oranın bolluk ve refahı onların hoşlarına gidecektir. Ancak bilseler, Medine onlar için daha hayırlıdır. Sonra Irak fethedilecek, oraya bir kavim sıçrayarak gidecek, sonra da aileleri ile emirlerindeki kimseleri toplayıp gideceklerdir. Onlar da bilseler, Medine onlar için daha hayırlıdır."
tbn Havalemden rivayet edilen hadis de buna şahadet etmekte ve bunu doğrulamaktadır:
"Şam, Ölçek ve dinarlarını esirgedi. Irak, dirhem ve ölçeğini esirgedi. Mısır, dinar ve Ölçeğini esirgedi. Siz de başladığınız yere döndünüz."
"Mikatlar, Şamlılarla Yemenliler içindir." hadisi de bunu teyid etmektedir.
Şu aşağıdaki hadis de bu gerçeği doğrulamaktadır. Şöyle ki:
"Kisra öldükten sonra başka bir kisra gelmeyecektir. Kayser öldükten sonra başka bir kayser gelmeyecektir. Nefsim kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki, siz kayser ile kisra'nın.hazinelerini Aziz ve Celil olan Allah yolunda sarfedeceksiniz."
"Sahih-i Buharf'de, Avf b. Malik'ten nakledildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.), Tebük gazvesi hakkında şöyle buyurmuştur:
"Kıyamet saatinden önce altı şey sayıyorum." Rasûlullah (s.a.v.) böyle dedikten sonra kendi ölümünü, sonra Kudüs'ün fethini, sonra vebayı, sonra mal çoğalmasını, sonra fitne kopmasını, sonra Müslümanlarla Bizanslılar arasında anlaşma yapılmasını anlatmıştır.
Müslim, Ebu Zerr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurdu:
"Siz, kırattan söz edilen bir yeri fethedeceksiniz. Oranın ahalisine iyi davranın. Çünkü onların (Mariyetü'l-Kâbtiyye sebebiyle) bizimle hısımlıkları vardır ve onlar bizim zimmetimiz dedirler. Bir kerpiçlik yerde iki kişinin tartıştıklarını görürsen, oradan çık."
Ebu Zerr de, bir kerpiçlik yerde, yani Mısır diyarında Rebia ile Abdurrahman b. Şurahbil b. Hasene'nin tartışmakta olduklarını görünce orayı terk edip gitti. O zaman Mısır'ı, Amr b. As yönetiyordu. Bu hadise, hicretin yirminci senesinde cereyan etmişti. Bununla ilgili açıklama ileride de gelecektir.
İbn Vehb, Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Mısır'ı fethettiğiniz zaman Kıptilere iyi davranın, çünkü (Mariye-tü'1-Kıbtiyye sebebiyle) onlarla hısımlığımız vardır. Onlar bizim zimmetimizde dirler."
İmam Ahmed b. Hanbel, yukarıdaki hadiste geçen hısımlığın sebebinin Süfyan b. Uyeyne'den sorulduğunu, Süfyan'ın ise şöyle cevap verdiğini rivayet etmiştir:
"İnsanlardan bir kısmı demişler ki: İsmail peygamberin annesi Ha-cer, Kıbti idi. Yine bazı kimseler de Hz. Peygamber'in oğlu İbrahim'in annesinin Kıbti olduğunu söylemişlerdir. İşte bu yüzden Rasûlullah (s.a.v.), Kıbtilerin kendisiyle hısım olduklarını ifade buyurmuştur."
Ben derim M: Şüphe içermeyen sahih görüşe göre bunların ikisi de Kıbtidirler. Mukavkis, Mariye'yi Rasûlullah'a hediye etmiş, Rasûlullah da onu kabul buyurmuştu. Bu da bir zimmet oluşturmaktadır. Bir nevi barış ifade etmektedir. Doğrusunu Allah bilir.
Adiy b. Hatim'in rivayet ettiği hadiste Kisra hazinelerinin fethedileceği, güvenliğin yayılacağı, malın çoğalacağı ve kimsenin sadaka, zekat kabul etmeyeceği kadar zenginliğin her tarafa sirayet edeceği anlatılmıştı. Yine hadiste anlatıldığına göre Adiy b. Hatim, Kisra hazinelerinin fethinde hazır bulunmuş; bir kadının Hire'den kalkıp Mekke'ye yalnız başına yolculuk ettiğini-ve yolculuğu esnasında Allah'tan başka hiç kimseden korkmadığını görmüş, sonra da şöyle demişti: Eğer ömrünüz vefa ederse, Ebu'l-Kasım (s.a.v.)'m söylediği gibi malın çoğalacağını ve hiç kimsenin onu kabul etmeyeceğini de göreceksiniz."
Beyhakî dedi ki: Bu anlatılanlar, Ömer b. Abdülaziz zamanında da gerçekleşti.
Ben derim ki: Bu anlatılanların gerçekleşmesi, Mehdi'nin zamanına ertelendi. Ya da İsa peygamberin Deccal'ı öldürmesinden sonra yeryüzüne inişine kadar ertelenmiştir. Çünkü sahih hadiste anlatıldığına göre Hz. İsa, domuzu öldürecek ve haçı kıracaktır. Mal da o kadar çoğalacak ki, onu hiç kimse kabul etmeyecektir. Doğrusunu Allah bilir.
«Sahih-i Müslim»de, Cabir b. Semüre'den rivayet olunduğuna göre, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Kureyş'ten on iki halife gelinceye .kadar bu din hep devamlı ayakta duracaktır. Sonra kıyamet öncesinde yalancılar çıkacaktır. Müslümanlardan bir cemaat, Kisra'nın beyaz sarayının hazinelerini fethedecektir. Ben de sizden önce vefat edip havuz başına gideceğim." Önceki sayfalarda da Ebu Hüreyre'den merfu olarak rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğu kaydedilmişti:
"Kayser öldükten sonra başka bir kayser gelmeyecektir. Kisra Öldükten sonra başka bir kisra gelmeyecektir. Nefsim kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki; siz bu ikisinin hazinelerini, Aziz ve Celil olan Allah yolunda sarfedeceksiniz."

Beyhakî dedi ki: "Bu hadiste ifade edilmek istenen husus şudur ki, Kayser'in Şam üzerindeki hakimiyeti sona erecek. Artık Şam'da Bizanslılar hüküm süremeyeceklerdir. Zira Peygamber (s.a.v.), mektubunu saygıyla karşıladığı zaman Kayser (Herakliyus) için: "Hakimiyeti sabit olsun." demişti. Fars hükümdarlığına gelince, bu, tamamen ortadan kalkmıştı. Zira Peygamber (s.a.v.), Kisra için: "Allah, onun mülkünü parçalasın!" diye beddua etmişti."

Ebu Davud'un rivayetine göre Kisra'nın kürkü, kılıcı, kemeri, tacı ve bilezikleri getirildiği zaman Hz. Ömer, bütün bunları Süraka b. Malik b. Cu'şum'a giydirmiş ve şöyle demişti: "Kisra'nm giysilerini çöllü bedevi bir adama giydiren Allah'a hamd olsun, de."

Şafiî dedi ki: Hz. Ömer'in, bu eşyaları Süraka'ya giydirmesinin sebebi şuydu: Bir gün Hz. Peygamber, Süraka'nm bileklerine bakmış ve şöyle demişti: "Sanki Kisra'nın bileziklerini takınmışsın gibi görüyorum seni." Doğrusunu Allah bilir.

Süfyan b. Uyeyne, Adiy b. Hatim'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:

- Hire, bana köpeklerin sivri dişleri gibi göründü. Ama siz orayı fethedeceksiniz.

Bunun üzerine bir adam ayağa kalkarak:

- Ya Rasulallah, bana Hire'nin kızı Nüfeyle'yi hibe et. Rasûlullah (s.a.v.) da:

- O senin olsun, dedi.

Nihayet Hire fethedildiği zaman Nüfeyle'yi bu adama verdiler. Nü-feyle'nin babası gelip adama sordu:

- Sen bu kızı bana satmaz mısın?

- Evet.

- Kaça satarsın?

- Dilediğim gibi karar vereceğim, bin dirheme satarım.

- Onu satın aldım.

Orada bulunanlar, adama dediler ki:

- Eğer babasına otuz bin dirhem deseydin de, babası onu senden parayla satın alacaktı. Niçin daha fazla fiyat söylemedin?

Adam dedi ki:

- Binden daha fazla sayı var mı ki?"

imam Ahmed b. Hanbel, İbn Zağb el-îyadf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Abdullah b. Havale el-Ezdî, bana konuk oldu ve şöyle dedi:

"Rasûlullah (s.a.v.), ganimet toplamamız için bizi yaya olarak Medine çevresine gönderdi. Biz de hiçbir ganimet elde edemeden geri döndük. O da yorgun olduğumuzu anladı. Kalkıp şöyle dedi:

- Allah'ım! Bunların işini bana yükleme. Ben güçsüz kalırım. İşlerini kendilerine de yükleme. Yoksa aciz kalırlar. Bunların işlerini insanlara da havale etme, çünkü insanlar kendi nefislerini bunlardan öncelikli tutarlar.

Rasûlullah (s.a.v.), böyle dedikten sonra dönüp bize şöyle bir müjde
verdi:

- Şam, Rum ve Fars'ı fethedeceksiniz. Her birinizin şu kadar ve şu
kadar devesi, şu kadar ve şu kadar sığırı, şu kadar ve şu kadar da koyunu olacaktır. Öyle ki sizden birinize yüz dinar verilse bile onu az görecektir.

Böyle dedikten sonra Rasûlullah (s.a.v.), elini başımm üzerine koydu ve şöyle dedi:

- Ey İbn Havale! Hilafetin arz-ı mukaddese indiğini görürsen, bil ki depremler, ayrılıklar ve büyük felaketler yaklaşmıştır. Kıyamet, o gün insanlara benim elimin senin basma olan yakınlığından daha yakın olacaktır."

İmam Ahmed b. Hanbel, İbn Havale'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu M: "İşler o raddeye varacaktır ki, çeşitli yerlerde ordular bulunacaktır. Bir ordu Şam'da, bir ordu Yemen'de, bir ordu da Irak'ta olacaktır.

İbn Havale dedi ki:

- Ya Rasulallah, eğer ben o zamana yetişirsem ne yapmamı tavsiye buyurursun?

- Eğer o zamana yetişirsen, Şam'a sarıl. Çünkü o, Allah'ın kendi yerinden seçtiği bir yerdir. Kullarının seçkin olanları oraya gelecektir. Eğer Şam'a sarılmazsanız Yemen'e sarılın. Oraya ihanet edene karşı ittifak edin? Çünkü Cenâb-ı Allah, Şam'ı ve Şamlıları koruyacağını bana tekeffül etmiştir."

Beyhakî, Abdullah b. Havale'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanmdaydık. Yoksulluk ve çıplaklığımızı ona şikayet ettik. Eşyamızın olmadığını söyledik. O da şöyle buyurdu:

- Size müjdeler olsun. Allah'a yemin ederim ki, malınızın azlığından çok, fazlalığından korkarını. Allah'a yemin ederim ki, bu işiniz böylece devam edecek. Nihayet Cenâb-ı Allah size, Şam diyarının fethini nasip edecektir. (Veya Fars, Rum ve Himyer diyarlarının fethini nasib edecektir, dedi.) Ve nihayet sizin üç ordunuz olacaktır. Bir ordu Şam'da, bir ordu Irak'ta, bir ordu da Yemen'de olacaktır ve bir adama yüz dirhem verilse bile onu memnuniyetle karşılamayacaktır. Ben de dedim ki:

- Ya Rasulailah, birçok nesilleri olan Rumların, içinde yaşadığı Şam'ı kim ele geçirebilir?

- Vallahi, Allah oranın fethini size nasib edecek ve sizi oraya yerleştirecektir. Onlar, beyaz tenli ve melhamiye gömleği giymiş, üzerine de kaban giymiş olup küçücük binekler üzerindedirler. Siyah tenli ve traşlı olanlarınız, onlara ne emrederlerse onu

yaparlar."
Ebu Alkame dedi ki: Abdurrahman b. Mehdi'nin şöyle dediğini işittim: Rasûlullah (s.a.v.)'ın sahabeleri, bu hadisin belirlediği vasıfları Cüz b. Süheyl es-Sülemf nin üzerinde müşahede ettiler. Cüz, o zamanlar Acemlerin başında bulunuyordu. Mescide dönüp geldiklerinde ona ve çevresinde bulunan adamlara baktılar. Rasûlullah'ın, o ve adamları hakkında belirlediği vasıflardan ötürü hayrette kaldılar.
îmam Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Havale el-Ezdî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Üç şeyden kurtulan kimse kurtuluşa ermiştir.
Dediler ki:
- Ya Rasulailah, o üç şey nedir?
- Benim ölümüm, hak üzere sabreden halifenin öldürülmesi ve DeccaTdır."
îmam-Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Havale'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m yanına geldim. Ö, bir sedir ağacının gölgesinde oturmaktaydı. Yanında bir kâtip vardı.
Kâtibe birşeyler yaz;diriyordu. Bana dedi ki: .
- Ey Ibn Havale, seni yazalım mı?
- Ne hususta ya Rasulailah?
Benim böyle sormam üzerine o, yüzünü benden öte yana çevirdi. Kâtibinin üzerine eğildi. Ona birşeyler yazdırdı. Sonra yine:
- Seni yazalım mı ey İbn Havale? diye sordu. Ben de:
- Allah ve rasûlünün benim için neyi uygun bulduklarını bilemiyorum, dedim. Bunun üzerine benden öte yana döndü ve kâtibine, eğilerek birşeyler yazdırdı, sonra yine:
- Seni yazalım mı ey îbn Havale? diye sordu. Ben de:
- Allah ve rasûlünün benim için neyi hayırlı bulduklarını bilemiyorum, diye cevap verdim. Bunun üzerine o, yüzünü benden öte yana çevirdi ve kâtibine eğilerek birşeyler yazdırmaya devam etti. Baktım, yazılan yazıda Ömer'in adını gördüm ve:
- Ömer'in adı mutlaka hayırlı bir iş için yazılır, dedim. Sonra Rasûlullah (s.a.v.):
- Seni yazalım mı ey îbn Havale? diye sordu. Ben de:
- Evet, deyince şöyle buyurdu:
- Ey îbn Havale! Dünyanın her tarafinda öküz boynuzunu andıran fitneler çıktığı zaman ne yapacaksın?
- Allah ve rasûlünün benim için neyi hayırlı bulduklarını bilmiyorum.
- Daha sonra çıkacak olup da birincisi ona göre tavşan kabarması gibi olan fitne karşısında ne yapacaksın?
- Allah ve Rasûlünün benim için neyi hayırlı bulduklarını bilmiyorum.
- O zaman şuna tabi olun. Şunun pekine düşün. Baktım ki, o esnada bir adam sırt üstü uzanmış. Koşup yanma gittim, omuzunu tuttum, yüzünü Rasûlullah'a çevirdim ve:
- Bundan mı söz ediyorsun? diye sordum. Rasûlullah da:
- Evet, dedi. Baktım ki o adam, Osman b. Affan (r.a.)'dır." «Sahih-i Müslim»de, Ebu Hüreyre tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: "Irak, dirhem ve ölçeğini menetti. Şam, müd ve dinarım menetti. Mısır irdep ve dinarını menetti ve siz başladığınız yere döndünüz. Başladığınız yere döndünüz, başladığınız yere döndünüz. Buna Ebu Hüreyre'nin kanı ve eti şahid oldu."
Yahya b. Adem ile diğer ilim sahibi kimseler dediler ki: "Bu, peygamberlik delillerindendir. Çünkü bu hadis-i şerifte Rasûlullah (s.a.v.), Hz. Ömer'in Irak diyarına vergi olarak tarhettiği dirhem ve Ölçeklerden haber vermektedir. Yine Hz. Ömer'in, bundan önce Şamlılarla Mısırlılara tarhettiği haraa önceden haber vermektedir. Allah'ın salat-ü selamı rasûlünün üzerine olsun."
insanlar, yukarıdaki hadis-i şerifte geçen; "Irak, ölçek ve dirhemini menetti." sözünün anlamı üzerinde ihtilafa düşmüşlerdir. Kimine göre, bu hadisin manası şöyledir:
"Iraklılar, teslim olacaklar ve dolayısıyla haraç yükü üzerlerinden düşecektir." Beyhakî de bu yorumu tercih etmiştir.
Hadisin şu anlama geldiğini söyleyenler de olmuştur: "Iraklılar, itaat etmez olacaklar ve üzerlerine tarhedilen haracı ödemeyeceklerdir." Bu sebeple de Rasûlullah (s.a.v.), sözünü şöyle sürdürmüştür: "Ve siz başladığınız yere döndünüz. Daha önce bulunduğunuz hale geri döndünüz." Nitekim «Sahih-i Müslim»de sabit olan bir hadiste de şöyle denmektedir:
"Doğrusu îslâm garib olarak başladı, garib olarak da dönecektir.
Gariblere ne mutlu."
îmam Ahmed b. Hanbel'in şu rivayeti de bunu teyid etmektedir:
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Nasra'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Biz, Cabir b. Abdullah'ın yanmdaydık. Bize şöyle dedi:
Yakında öyle bir zaman gelecektir ki, Iraklılara ne bir ölçek ne de bir dirhem gelecektir.
Biz dedik ki:
- Nereden?
- Acemistan'dan taraf onlar, bunu Iraklılara vermeyecektir. Yine yakın bir zamanda Şamlılara da artık dinar ve ölçek

gelmeyecektir.
- Nereden?
- Bizans'tan. Bizanslılar onlara, ne bir ölçek ne de bir dinar vermeyeceklerdir.
Böyle deyip de biraz sustuktan sonra Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu, dedi:
- Ümmetimin sonunda bir halife gelecek ve o, malı savuracak hiç saymayacaktır."
Cerirî dedi ki: Ben, Ebu Nasra ile Ebu Alâ'ya:
- Ne dersiniz bu Halife, Ömer b. Abdülaziz değil mi? diye sordum. Onlar da hayır, diye cevap verdiler."
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde rivayet olunduğuna göre Hz. Peygamber {s.a.v.), Medineliler için Zülhuleyfe'yi, Şamlıla için Cühfe'yi, Yemenliler için Yelemlem'i mikat olarak belirlemiştir.
«Sahih-i Müslim»deki, rivayete göre Cabir, Rasûlullah (s.a.v.)'m Iraklılar için de, Zat-ı Irk'ı mikat olarak belirlediğin söylemiştir. Bu da peygamberlik delillerindendir. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.), Şamlılarla Yemen ve Iraklıların haccmdan dolayı meydana gelecek hadiseleri önceden haber vermiştir. Allah'ın salât-ü selâmı onun üzerine olsun.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, Ebu Said'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, o zamanda bir grup insan gazaya gidecek, onlara:
- Aranızda Rasûlullah'm ashabından biri var mı? diye sorulacak, onlar da:
- Evet, diye cevap verecekler. Bunun üzerine Cenâb-ı Allah, onlara fetih nasib edecektir.
Sonra yine insanlara öyle bir zaman gelecek ki, o zamanda bir grup insan gazaya gidecek, onlara:
- Aranızda Rasûlullah'm sahabelerinin arkadaşları var mı? diye sorulacak, onlar da:
- Evet, diye cevap verecekler ve onlara fetih nasib olacaktır. Yine insanlara öyle bir zaman gelecek ki, o zamanda bîr grup insan gazaya gidecek, onlara:
- Rasûlullah'm sahabeîeriyle arkadaşlık etmiş kimselerle tanışık olanınız var mı? diye sorulacak, onlar da:
- Evet, diyecekler ve Allah onlara fethi nasib edecektir." Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğ rivayet edilmiştir:
"Biz, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanında oturmaktaydık. Kendisine el-Cum'a sûresi nazil oldu:
"Onlardan başkalarına da -ki henüz onlara katılmamışlardır- kitap ve hikmeti öğretmek üzere peygamberi gönderen Allah'tır." (ei-Cum'a, 3.)
Adamın biri kalkıp sordu:
- Onlar, kimlerdir ya Rasulallah?
Adamın bu sorusu üzerine Rasûlullah (s.a.v.), elini Selman-ı Farisî'nin üzerine indirip şöyle buyurdu:
- Eğer iman, Süreyya yıldızının yanında olsaydı bile şunlardan bazı adamlar ona ulaşırlardı."
Peygamber (s.a.v.)'in verdiği bu haber, olduğu gibi gerçekleşti.
Hafiz el-Beyhakî, Abdullah b. Bişr tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Nefsim kudret elinde bulunan zata yemin ederim ki, Fars ve Rum ülkeleri sizler için fethedilecek (oraların kapıları size açılacak) nihayet yiyecekler çoğalacak ve yiyecekler üzerine Aziz ve Celil olan Allah'ın adı anılmayacaktır."
imam Ahmed b. Hanbel, Beyhakî, îbn Adiy ve diğer muhaddisler, Abdullah b. Büreyde b. Hasib'in merfu olarak şöyle bir hadis rivayet ettiğini nakletmişlerdir:
"Bazı heyetler gönderilecektir. Sen Horasan heyetinde bulun, sonra Merv şehrinde ikamet et. Çünkü orayı Zülkarneyn kurmuş ve orası için bereket duası yapmış, sonra da:
"Buradaki ahaliye kötülük isabet etmeyecektir, demiştir."
Bu hadis, garib senedlilerden sayılmaktadır. Hatta bazıları bunu mevzu saymaktadırlar. Doğrusunu Allah bilir.
Ebu Hüreyre'nin Türklerle savaşa dair hadisi, önceki bölümlerde geçmiş ve o hadiste haber verilen durumlar, olduğu,gibi tahakkuk etmiştir ve geleceğe dair haberler de tahakkuk edecektir.
Buhaıfnin "Sahih"inde Ebu Hüreyre tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:
"îsrailoğullarmı peygamberler idare ederlerdi. Her bir peygamber vefat edince, onun ardı sıra başka bir peygamber gelirdi. Ancak benden sonra peygamber gelmeyecektir. Halifeler gelecektir. Hem de çoğalacaklardır."
Orada bulunanlar dediler ki:
- Ya Rasulallah, bize ne tavsiye edersin?
- ilk be/atan şartlarını yerine getirin. Bu şartlara sırasıyla riayet edin. Onlara haklarını verin. Allah da onlardan kendi idareleri altında bulunan kimselerin haklarını soracaktır."
«Sahih-i Müslim»de, Abdullah b. Mesud tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:
"Her peygamberin mutlaka havarileri olmuştur ve onlar, onun yolundan gitmişler, sünnetine tabi olmuşlardır. O havarilerin ardı sura bazı halefler gelecektir ki, yapmadıkları şeyleri söyleyecek ve insanlara çirkin gösterdikleri işleri kendileri yapacaklardır."
Hafiz el-Beyhakî, Ebu Hüreyre tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Peygamberlerden sonra halifeler gelecek ve onlar Allah'ın kitabıyla amel edecek, Allah'a ibadet hususunda orta yolu

tutacaklardır. Halifelerden sonra hükümdarlar gelecek, intikam peşine düşecek, adam öldürecek, malları seçeceklerdir. Kimi eliyle değiştirecek, kimi de dili ile değiştirecektir. Bunlardan ötede iman diye birşey yoktur."
Ebu Davud et-Tayalisî, Ebu Ubeyde b. Cerrah ile Muaz b. Cebel tarikiyle Peygamber (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivaye etmiştir:
"Allah, bu işi peygamberlik ve rahmet ile başlattı. Hilafet ve rahmet ile devam edecek, ısırıcı bir hükümdarlıkla da devam edecek. Sonra da şeref, zorbalık ve ümmet içinde fesad ile devam edecektir. Onlar, tenasül organlarını helal sayacak, içki ve ipekli elbiseleri helal görecekler ve bu hususta birbirlerine yardımcı olacaklardır. Aziz ve Celil olan Allah'ın huzuruna varıncaya kadar da rızıklanacaklardır."
Bu hadislerde verilen haberlerin tamamı gerçekleşmiştir.
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Davud, Tirmizî ve Nesefnin, Hz. Pey-gamber'in azadlısı SefÎne'den rivayet ettikleri bir hadist şöyle buyu-rulmuştur:
"Halifelik benden sonra otuz senedir, sonra hükümdarlık olacaktır."
Başka bir rivayete göre ise Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurmuştur: "Sonra Cenâb-ı Allah, mülkünü dilediğine verir." Bu hadislerde haber verilen şeyler tamamen gerçekleşmiştir. Çünkü Ebu Bekir (r.a.)'in hilafeti iki yıl üç ay yirmi gün, Ömer (r.a.)'in hilafeti on yıl altı ay dört gün, Osman (r.a.)'m hilafeti oniki yıldan oniki gün eksik, Ali b. Ebi Talib (r.a.)ın hilafeti dört yıl on ay devam etmiştir.
Ben derim ki: Bunların hilafet sürelerinin toplamı, Hz. Ali'nin oğlu Hasan'm altı aylık hilafet süresiyle birlikte otuz yıl eder. Hz. Ali'nin oğlu Hasan, hilafetinin altına ayında hicri kırkma senede Muaviye lehine hilafetten feragat etmiştir. Bununla ilgili açıklama ileride gelecektir.
Yakub b. Süfyan, Abdurrahman b. Ebu Bekre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim:
"Peygamberlikten sonra gelen halifelik otuz yıl sürecektir. Sonra Allah, mülkünü dilediğine vercektir." Muaviye, "Mülke (hükümdarlığa) razı olduk." dedi. Bu hadiste, üç halifenin hilafetini inkar eden Rafizîlere açıkça reddiye vardır. Ayrıca Emevilerle onlara tabi olan Şamlılara da bu hadiste reddiye vardır. Çünkü onlar, Hz. Ali'nin halifeliğini inkar ediyorlardı.
Eğer Sefine'nin hadisiyle önceki sayfalarda geçen ve «Sahih-i Müs-lim»de yer alan: "Bu din, Kureyş'ten on iki halife gelinceye kadar ayakta duracaktır." mealindeki Cabir b. Semüre tarafından rivayet edilen hadisi uzlaştırmak nasıl mümkün olacaktır? diye sorulacak olursa, buna cevaben deriz ki:
İnsanlardan bazıları demişler ki: "İslâm dini, oniki halife gelinceye kadar ayakta duracaktır. Sonra Emeviler zamanında karışıklık meydana gelince diğer bazı insanlar da şöyle demişlerdir:
Bu hadiste, Kureyş'ten oniki adil halifenin geleceği müjdelenmiş-tir. Eğer bunlar peşpeşe olmasa bile aralıklı olarak geleceklerdir. Ancak peşpeşe halifeler, peygamberlikten sonra otuz yıl içinde gelmişlerdir. Bundan sonra Raşid halifeler gelmiştir ki, aralarında Ömer b. Abdüla-ziz b. Mervan b. Hakem el-Umevî (r.a.) vardır. Onun hilafetinin, adaletinin, Raşid halifelerden biri oluşunun gerçekliği hususunda birçok imam kesin ifadeler kullanmışlardır. Hatta imam Ahmed b. Hanbel (r.a.), şöyle demiştir:
"Tabiilerden Ömer b. Abdülaziz dışında hiç kimsenin sözü hüccet değildir."
Bazı insanlar, bu Raşid halifelerden biri olarak Mehdi b. Emrillah el-Abbasî'yi de saymışlar. Buna ahir zamanda geleceği müjdelenen Mehdi'yi de eklemişlerdir. Çünkü onun Ehl-i Beytten olduğunu, adının Muhammed b. Abdullah olduğunu kesin ifadelerle beyan etmişlerdir. Bu Mehdi, Samarra'daki yer altından çıkışı beklenen Mehdi değildir. Böyle biri asla mevcut değildir. Ancak Rafizîlerin cahilleri böyle birini beklemektedirler.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde Hz. Aişe tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:
"istedim ki babam ve kardeşini çağrayım ey Aişe, onlar için bir yazı yazayım ki, hiç kimse dedikodu yapmasın veya hiçbir kuruntu sahibi temennide bulunmasın." Rasûlullah (s.a.v.), böyle dedikten sonra sözünü şöyle sürdürmüştü: "Allah ve mü'minler ancak Ebu Bekir'i kabul ederler."
Gerçek de böyle olmuştu. Cenâb-ı Allah, onu hilafete tayin etmiş, mü'minler de topluca ona bey'at etmişlerdi. Nitekim bu husus önceki bölümlerde anlatılmıştır.
«Sahih-i Buharî»de anlatıldığına göre kadının biri, Rasûlullah (s.a.v.)'a şöyle demiştir:
- Ya Rasulallah, ne dersin, eğer gelir de seni bulamazsam ne yaparım?
Kadın, böyle demekle Peygamber Efendimiz'in vefat edeceğini ima etmişti. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz» ona şöyle cevap vermişti:
- Eğer beni bulamazsan Ebu Bekir'e git.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, îbn Ömer ile Ebu Hüreyre tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:
"Bir ara ben uyumaktaydım. Kendimi bir kuyu başında buldum. Oradan Allah'ın nasib ettiği kadarıyla su çektim. Sonra Ebu Kuhafe'nin oğlu (Ebu Bekir) o kuyudan bir veya iki kova su çekti. Onun çekişinde zayıflık vardı. Allah onu bağışlasın. Sonra Hattab'm oğlu kovayı eline aldı. O kova, onun elinde bir su dolabı gibi oldu. (Yani onunla çok su çekti.) İnsanlardan onun gibi işini sağlam yapan bir lider görmedim. Nihayet insanlar ondan sularını alıp içtiler ve istirahat yerlerine çekildiler. (Yani hilafeti uzun sürdüğü için ondan çok yararlandılar.)"

Şafiî (r.a.) dedi ki: "Peygamberlerin rüyası vahiydir." "Hz. Ebu Bekir'in su çekmesinde zayıflık vardı." sözünden kasıt, onur halifelik süresinin kısalığı ve vefatının acele olması, ayrıca mürtedlerle savaşmakla meşgul olduğu için Hz. Ömer kadar çok fetihler gerçekleştirememiş olmasıdır."
Ben derim ki: Bu hadiste Ebu Bekir ile Ömer'in insanlara halife olacaklarına işaret vardır ve hadiste verilen haber, tamamer gerçekleşmiştir.
Bu sebeple îmam Ahmed b. Hanbel, Tirmizî, îbn Mace ve Hibban, Hüzeyfe b. Yeman tarikiyle Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğunu rivayet etmişlerdir: "Benden sonraki iki kimseye, Ebu Bekir ile Ömer'e uyun."
Tirmizî, bunun hasen bir hadis olduğunu söylemiştir. Önceki sayfalarda Zührî tariki ile Ebu Zerr'in şöyle dediği rivayet edilmişti:
"Çakıl taneleri Rasûlullah (s.a.v.)'m elinde teşbih getirdiler. Sonra Ebu Bekir'in, sonra Ömer'in, sonra Osman'ın elinde teşbih getirdiler. Bundan sonra da Peygamber (s.a.v.):
- İşte peygamberlik hilafeti budur, dedi."
Sahih hadiste Ebu Musa'nın şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), bir bahçeye girdi. Ayağını büyük bir zembilin içine sarkıttı. Ben de: "Bugün Rasûlullah (s.a.v.)'m kapıcısı olacağım." dedim. Kapının gerisinde oturdum. Adamın biri gelip:
- Kapıyı aç, dedi. Ben de:
- Sen kimsin? diye sordum. Adam:
- Ben Ebu Bekir'im, deyince Ebu Bekir'in geldiğini Rasûlullah (s.a.v.)'a haber verdim, o da:
- Kapıyı ona aç, onu Cennet'le müjdele, dedi. Sonra Ömer geldi. Ona da aym şekilde söyledi. Sonra Osman geldi. Rasûlullah onun için şöyle dedi:
- içeri girmesine izin ver ve onu karşılaşacağı bir bela karşılığında Cennet'le müjdele.
Ben de kendisine içeri girmesi için izin verdim. O da yardımına başvurulacak olan Allah'tır, diyerek içeri girdi."
«Sahih-i Buharî»de, Enes'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Rasûluîlah (s.a.v.) ile Ebu Bekir, Ömer ve Osman, Uhud dağına çıktılar. Dağ sarsılmaya başladı. Rasûlullah (s.a.v.), ayağıyla vurarak şöyle dedi:
- Yerinde dur. Çünkü senin üzerinde bir peygamber, bir sıddık ve iki şehid vardır."
Abdürrezzak, Sehl b. Sa'd'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.), Ebu Bekir, Ömer ve Osman üzerinde iken Hira dağı sarsıldı. Peygamber (s.a.v.), ona şöyle dedi:
- Yerinde dur. Senin üzerinde bir peygamber, bir sıddık ve iki şe-hidden başka kimse yok."
Ma'mer dedi ki: Peygamber Efendimiz'in böyle bir sözü söylediğini Katade'den de işittim.
Müslim, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.); Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ah, Ebu Talha ve Zü-beyr ile birlikte Hira dağında idi. Kayalar hareket geçtiler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurdu: "Sakin ol, senin üzerinde bir peygamber, bir sıddık ve bir şehidden başkası yok."
Bu da peygamberlik delillerindendir. Çünkü ismi geçenlerin hepsi şehidlik mertebesine nail oldular. Rasûlullah (s.a.v.), mertebelerin en yücesi olan risalet ve nübüvvet mertebesini haiz oldu. Ebu Bekir de sıd-dıkiyyet makamlarının en yükseğine sahip oldu. Sahih hadiste sabit olduğuna göre Cennet'le müjdelenen on kişi şehidlik mertebesine ulaşmışlardır. Hatta Hudeybiye senesinde Bey'atü'r-Rıdvana katılan sahabelerin tamamı şehidlik mertebesine nail olmuşlardır ki, onlar 1400 kişi idiler. Bir rivayete göre 1300 , başka bir rivayete göre ise 1500 Mşi idiler. Hepsi de vefatlarına kadar doğruluk ve istikametten ayrılmadılar.
«Sahih-i Buharî»de sabit olduğuna göre Ukkaşe, Cennet'le müjde-lenmiştir. O da Yemame savaşında şehid düştü.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.y.)'m şöyle buyurduğunu işittim:
"Ümmetimden 70.000 kişi hesapsız olarak Cennet'e girecektir.
Yüzleri dolunay gecesindeki ay gibi ışık saçacaktır." Ukkaşe, üzerindeki elbiseyi sürüyerek kalktı ve:
- Ya Rasulallah! Benim de onlardan biri olmam için Allah'a dua et, deyince Rasulallah (s.a.v.):
- Allah'ım! Ukkaşe'yi de onlardan biri kıl, dedi. sonra Ensâr'dan başka bir adam kalkıp şöyle dedi:
- Ya Rasulallah! Beni de onlardan biri kılması için Allah'a dua et. Rasûlullah (s.a.v.):
- Ukkaşe, senden önce davrandı, diye cevap verdi. Bu hadis, müte-addid yollardan katiyyet ifade eden cümlelerle rivayet edilmiştir. Bunu Cennet'in evsafi babında da nakledeceğiz. Mürtedlerle savaş bahsinde de anlatacağımız gibi Ukkaşe b. Mihsan, Talha el-Esedî'yi öldürmüştür. Sonra Talha el-Esedî, iddia ettiği peygamberlikten vazgeçmiş, Allah'a yönelip tevbe etmiş, Ebu Bekir es-Sıddık'm yanına gelmiş, umre yapmış ve îslâmiyetini güzelce yaşamıştır."
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde Ebu Hüreyre'den rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurmuştur:
"Bir ara ben uyumaktaydım. Rüyada elime iki bilezik kondu. Onları parçaladım. Rüyada bana: "Onlara üfle." diye vahyedildi. Ben de üfle-dim; onlar uçtular. Bunları, ortaya çıkacak iki yalancı peygamber olarak tevil ettim; bunlardan biri San'a sahibi (Esved el-Ansî), diğeri de Ye-mame sahibi (Müseylemetü'l-Kezzab) dir."
Heyetler bahsinde de anlatıldığı gibi Peygamber (s.a.v.), kavmiyle birlikte yanma gelen Müseyleme'nin:
- Eğer Muhammed, kendisinden sonra beni veliahd ilan ederse ona tabi olurum, demesi üzerine karşısına dikilip durmuş ve

şöyle buyurmuştu:
- Allah'a yemin ederim ki, (elimdeki şu dalı) istesen onu dahi sana vermem. Eğer arkanı dönüp gidersen Allah seni öldürür. Ben senin hakkında iyi şeyler görmüyorum."
Rasûlullah'm dediği gerçekleşmişti. Allah, Yemame gününde onu Öldürmüş, tahkir etmiş, şevketini kırıp mağlub etmişti. Nitekim Esved el-Ansî de San'a şehrinde öldürülmüştü. Bunu inşaallah ileride de açıklayacağız.
Beyhakî, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Müseyîeme ile karşılaştı. Müseyleme, ona şöyle dedi:
- Sen, benim Allah elçisi olduğuma şahadet eder misin? Rasûlullah (s.a.v.):
- Ben Allah'a ve peygamberlerine iman ettim, diye karşılık verdi. Sonra da şöyle buyurdu:
- Doğrusu bu adam, kavminin helaki için hayatta bırakılmıştır."
Başka bir hadiste sabit olduğuna göre bu hadiseden sonra Müseyleme, Peygamber (s.a.v.)'e şöyle bir mektup yazmıştır:
"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
Allah Rasûlü Müseyleme'den, Allah Rasûlü Muhammed'e. Selam sana...
İmdi ben, senden sonra bu işe (peygamberliğe) ortak oldum. Şehirler sana, obalar bana olsun. Ama Kureyşliler aşırı giden, haksızlık eden bir kavimdir."
Rasûlullah (s.a.v.) da ona şu cevabi mektubu yazdı:
"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
Allah Rasûlü Muhammed'den yalancı Müseyleme'ye.
Hidayete tabi olana selam olsun.
İmdi yeryüzü Allah'ındır. Onu kullarından dilediğine verir. İyi son da takva sahiplerinindir."
Cenâb-ı Allah, Muhammed ile ashabına iyi sonu nasib etti. Çünkü onlar, takva sahipleriydiler. Adaletli mü'minlerdiler. İyi son onların oldu. Onlara düşmanlık edenlerin değil.
Hz. Ebu Bekir es-Sıddık zamanında başgösteren irtidad olaylarına dair haberler çeşitli yollarla varid olmuştur. Hz. Ebu Bekir mürtedlerle savaşmış, onların üzerine Muhammedi ordularla gitmiş, nihayet onlar bölük bölük Allah'ın dinine dönmüşlerdi. Acılaştıktan sonra iman suyu t a thl aşmıştı. Bu hususta yüce Allah, şöyle buyurmuştur:
"Ey inananlar! Aranızda dininden kim dönerse bilsin ki, Allah, sevdiği ve onların O'nu sevdiği, inananlara karşı alçak gönüllü, inkarcılara karşı güçlü, Allah yolunda cihad eden, yerenin yermesinden korkmayan bir millet getirir." (ei-Mâide, 54.)
Ayet-i kerimede sözü edilen kimseler ile, Ebu Bekir ve arkadaşlarının kastedildiğini müfessirler söylemişlerdir.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, Hz. Aişe'den rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.), kızı Fatıma'ya gizli birşeyler söylemiş ve Cebrail'in her sene Kur'ân'ı kendisine bir defa okuduğunu, ama o sene iki defa okuduğunu, bunun da kendi ecelinin yakınlaşmasından olduğunu bildirmiş, bunun üzerine Hz. Fatıma ağlamıştı. Sonra yine ona, gizli birşeyler söylemiş ve Fatıma'mn Cennet kadınlarının hanımefendisi olduğunu bildirmiş, ayrıca kendisinin vefatından sonra yanma ulaşacakların da ilkinin Fatıma olacağını beyan etmişti. Rasûlullah'm bu haber ve beyanları, olduğu gibi tahakkuk etmişti.
Beyhakî dedi ki: Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatından sonra Hz. Fatı-ma'nm ne kadar süreyle yaşadığı hususunda ihtilaf edilmiştir. Kimine göre Hz. Fatıma, Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatından sonra iki ay yaşamış, kimine göre üç ay yaşamış, kimine göre sekiz ay yaşamış, kimine göre ise bir yıl yaşamıştır. Zührfnin, Hz. Aişe'den rivayetine göre Hz. Fatıma, Rasûlullah (s.a.v.)'ır vefatından sonra altı ay süreyle yaşamış ve ondan sonra vefat etmiştir. [6]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/231-234.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/234-242.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/242-243.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/244-250.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/250-259.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/260-275.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Nübüvvet Delilleri Cümlesinden Olarak Hz. Peygamber'în Geleceğe Ait Bilinmeyen Şeyleri Haber Vermesi
Hz. Peygamberin, Osman'ın Hilafetinin Son Günleri İle Alînin Hilafeti Döneminde Çıkacak Fitneleri Haber Vermesi
Alî Zamanında Görevlendirilen İki Hakem Hakkında Rasûlullah'ın Önceden Haber Verişi
Hz. Peygamber'ın Haricîlerden Ve Onlarla Yapılacak Olan Savaştan Haber Vermesi
Hz. Peygamber'in Alî B. Ebi Talîb'in Öldürüleceğini Haber Vermesi
Hz. Hasan'ın Başa Geçlp Sonra Da Hilafeti Muaviye'ye Devretmesi
Hz. Peygamberin, Deniz Savaşçılarının Kıbrıs'a Gîdeceklerînî Haber Vermesi
Rumlarla Yapılan Savaşa Dair Söylenen Sözler
Hz. Peygamber'in, Hindistan'a Yapılacak Gazveyi Haber Vermesi
Hz. Peygamber'in Türklerle Yapılacak Savaşı Haber Vermesi
Abdullah B. Selam'la İlglll Bir Haber
Hz. Peygamber'în, Meymune Blntî Harîs'în Şerifte Öleceğini Önceden Haber Vermesi
Hz. Peygamber'în, Hlcr B. Adiy İle Arkadaşlarının Öldürüleceklerini Haber Vermesi
Rafi B. Hadîc'în Haberi
Hz. Peygamber'în Kendî Vefatından Sonra Benî Haşîm'den Çıkacak Fitneleri Haber Vermesi
Rasûlullah'ın, Ali'nin Oğlu Hüseyin'in Öldürüleceğini Önceden Haber Vermesi
Yezîd B. Muavîye Zamanında Vuku Bulan Harre Vaıcası
Başka Bîr Mucize
Fasıl

Nübüvvet Delilleri Cümlesinden Olarak Hz. Peygamber'în Geleceğe Ait Bilinmeyen Şeyleri Haber Vermesi

Buharı ve Müslim'in sahihlerinde İbrahim b. Sa'd tariki ile Hz. Ai-şe'den rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Doğrusu önceki ümmetlerde muhaddisler vardı. Benim ümmetimde de muhaddis varsa, o, Ömer b. Hattab'dır."
Yakub b. Süfyan, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah'm sahabeleri olan bizler çok olduğumuz halde huzurun, Ömer'in lisanı ile konuştuğunu reddetmiyorduk." Yani huzur ve sükuneti o temin ederdi.
Yakub b. Süfyan, Tarık b. Şihab'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Biz, Hz. Ömer'in melek diliyle konuştuğunu söylerdik." Hz Ömer'in siretiyle ilgili olarak birçok şeyler söyledik. Sariye b. Zenim'le ilgili kıssasında da olduğu gibi onun mükaşefesini, gayba dair haberler verişini ve buna benzer şeyleri anlattık. Hamd ve minnet Allah'adır.
Yine bu cümleden olarak Buharî, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hz. Peygamber'in kadınları, bir gün onun yanında toplanıp şöyle dediler:
- Ya Rasulallah! Senin vefatından sonra ilk vefat edenimiz kim olacaktır?
- Eli uzun olanınız benden sonra ilk vefat eden olacaktır." Şevde, bizim aramızda eli en fazla uzun olan kadındı ve Rasûlullah'm vefatından sonra ilk vefat eden kadın da o oldu."
Buharfnin "Sahih"inde de o kadının Şevde olduğu ifade edilmiştir.
Yunus b. Bükeyr, Şa'bfnin konuyla ilgili hadisi, mürsel olarak rivayet ettiğini beyan etmiş ve Şa'bf nin şöyle dediğini nakletmiş tir:
"Zeyneb vefat edince, Rasûlullah'ın zevceleri anladılar ki o, hayır ve sadaka hususunda onlar arasında eli en fazla uzun olandır."
Müslim, Hz. Aişe'nin bu hadisi naklettiğini ve şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Zeyneb, eli en fazla uzun olanımızdı. Çünkü o, eliyle çalışır ve sadaka verirdi."
Tarih bilginlerinden nakledilen meşhur görüşe göre Zeyneb binti Cahş, Peygamber (s.a.v.)'in ilk vefat eden zevcesidir.
Vakidf nin beyanına göre Zeyneb, hicri yirminci senede vefat etmiştir. Cenaze namazını da Hz. Ömer kıldırmıştır.
Ben derim ki: Sevde'ye gelince o, Hz. Ömer'in halifeliğinin son demlerinde vefat etmiştir. Bunu İbn Ebi Hayseme de söylemiştir.
Yine bu cümleden olarak Müslim, Veysel Karanî'nin kıssasıyla ilgili olarak Üseyd b. Cabir'den rivayette bulunmuş ve Hz Peygamber'in Hz. Ömer'e, Veysel Karanî'nin Tabiîlerin en hayırlısı olduğunu, onun vücudunda bir alacalık bulunduğunu, Allah'a dua etmesi neticesinde alacalığın vücudundan gittiğini, sadece bir dirhem iriliğinde bir leke kaldığım, onun, annesine iyi davranan bir kimse olduğunu haber verdiğini beyan etmiştir. Hz. Peygamber (s.a.v.) ayrıca Hz. Ömer'e, Veysel Karanî'den Ömer için istiğfarda bulunmasını istemesini emretmişti.
Gerçekten de Hz. Ömer'in zamanında Rasûlullah (s.a.v.)'m belirttiği evsafa uygun olarak Veysel Karanî isminde bir şahsiyete rastlanmıştı. Hamd ve minnet Allah'adır.
Yine bu cümleden olarak Ebu Davud, Cerir b. Abdullah ile Abdur-rahman b. Hallad el-Ensârf nin şöyle dediklerini rivaye etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Bedir gazvesine giderken Ümmü Varaka bint-i Nevfel ona şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, izin ver de seninle beraber gazaya katılayım ve hasta bakıcılığı yapayım. Belki Allah bana şehidliği nasib

eder. Bunun üzerine Allah elçisi:
- Evinde otur. Çünkü Allah -evinde de otursan- sana şehidliği nasib edecektir." dedi.
Gerçekten Ümmü Varaka'ya, Şehide adı takılmıştı. Kur'ân okurdu. Peygamber (s.a.v.)'den kendi evinde ezan okumak üzere bir müezzin tutması için izin istemişti. Bir kölesiyle bir cariyesini müdebber yapmıştı. Kölesi ile cariyesi, geceleyin kalkıp onu bir kadifeye sarıp boğdular ve çekip gittiler. Ertesi sabah Hz. Ömer, cemaat arasında kalkıp şöyle dedi:
- Bu köle ile cariye hakkında bilgisi olan veya bunları gören kimse onları yanıma getirsin.
Köle ile cariyeyi yakalayıp Hz. Ömer'e getirdiler. Hz. Ömer de emir verdi, idam edildiler. Medine'de idam edilen ilk iki kişi bunlardı."
Beyhakî, Velid b. Cemi'nin ninesinin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Ümmü Varaka binti Abdullah b. Haris'i ziyaret eder ve ona 'Şehide' adım verirdi."
Hz. Ömer de şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v.) doğru söyledi. Kalkın, Şehide'yi ziyarete gidelim."
Yine bu cümleden olarak Buharî, Avf b. Malik'den şöyle bir rivayette bulunmuştur:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatından sonra görülecek altı mucizeden biri şudur: Sonra sizin koyun kırılması gibi ölüp kırılmanızdır." Bu hadise, on gün içinde vuku buldu. Hicretin onsekizinci senesinde Amvas taunu diye bir veba salgını görüldü. Bu hastalık yüzünden sahabelerin Önde gelenlerinden bir topluluk vefat etti. Süfyan, Şurahbil b. Hasene, Ebu Cendel Sehl b Amr ve babası, Fadl b. Abbas b. Abdülmuttalib, bu salgından ötürü öldüler." Allah hepsinden razı olsun.
İmam Ahmed b. Hanbel, Muaz b. Cebel'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Altı şey, kıyamet alametlerindendir: Benim vefatım, Kudüs'ün fethi, insanları, koyunların ölüp kırılması gibi yakalayan bir ölüm, her Müslümanın evinin mahrem yerlerine kadar sızan bir fitne, kişiye 1000 dinar verilmesine rağmen onun memnun olmaması ve Rumlarm savaş çıkarması. Onların üzerine sekiz koldan gidilecek ve her kolda da on iki bin asker bulunacaktır."
Hafiz el-Beyhakî, Süleyman b. Musa'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Amuse köprüsü savaşında insanlar vebaya yakalandılar. Amr b. As kalkıp şöyle dedi:
- Ey insanlar! Şu hastalık pistir. Bundan uzak durun. Şurahbil b. Hasene de kalkıp şöyle dedi:
- Ey insanlar! Ben arkadaşınızın söylediklerini duydum. Vallahi ben Müslüman oldum. Namaz kıldım. Ama Amr, kendi ailesinin devesinden daha çok yolunu bilmez biridir. O, Aziz ve Celil olan Allah'ın indirdiği bir beladır, sabredin.
Muaz b. Cebel, kalkıp şöyle dedi:
- Ey insanlar! Ben şu iki arkadaşınızın da söylediklerini işittim. Doğrusu şu veba sizin için bir rahmettir ve Peygamber (s.a.v.)'in de dua-sıdır. Ben Peygamber (s.a.v.)'in şöyle dediğini işittim: "Siz Şam'a gideceksiniz. Amuse denen bir yere konaklayacaksınız. Orada vücudları-mzda kara sinek iriliğinde çıbanlar çıkacaktır. Allah, o çıbanlar sebebiyle sizleri, çoluk çocuklarınızı şehid edecek. Onunla mallarınızı temizleyecektir."
Allah'ım, eğer benim bu hadisi Rasûlullah'tan işittiğimi biliyorsan, Muaz'a ve ailesine bu vebadan en büyük payı ver ve afiyete de erdirme.
Ravi diyor ki: Muaz'm işaret parmağında o çıbanlardan biri çıktı. Yarasına bakıp şöyle diyordu:
"Allah'ım, bunu bereketli kıl. Çünkü sen küçük birşeye bereket katarsan o şey büyür." Böyle dedikten sonra oğlu da çıban çıkarmaya başladı. Oğlunun yanına gidip şöyle dedi:
"Gerçek Rabbindendir, sakın şüphelenenlerden olma." (ei-Bakara, 147.) Oğlu da ona şu cevabı verdi:
"Allah dilerse, sabredenlerden olduğumu göreceksin." (es-Sâfîât, 102.) Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Hüzeyfe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Biz, Ömer'in yanında oturmaktaydık. Bize dedi ki:
- Hanginiz Rasûlullah (s.a.v.)'m fitneyle ilgili hadisini hatırlıyor? Ben de dedim ki:
- Ben hatırlıyorum.
- Oku bakalım, sen cesaretlisin.
- Rasûlullah (s.a.v.) kişinin kendi ailesinde, malında, çocuğunda, komşusunda fitneye maruz kalacağını; ancak namaz, sadaka, emri bil-maruf ile nehyi anilmünkerin buna keffaret olacağım anlattı.
- Ben bunu sormadım. Benim kasdettiğim deniz dalgası gibi dalgaları olan fitneydi.
- Ey mü'minlerin emiri! Seninle o büyük fitne arasında kilitli bir kapı vardır.
- Yazıklar olsun sana! Allah açar mı yoksa kırar mı o kapıyı?
- Aksine kırar.
- Eğer o kapı kırılırsa, artık edebiyyete kadar kilitlenemez.
- Evet.
Biz; Hüzeyfe'ye şöyle dedik:
- Ömer, o kapıyı biliyor muydu?
- Evet. Ben ona demagoji içermeyen bir konuşma yaptım.
Ravi diyor ki: Hüzeyfe'ye kapıda kimin bulunduğunu sormayı akıl edemedik. Mesruk'a söyledik. O, ona sordu:
- Kapıda kim var?

- Ömer vardır. Fitne kapısının önünde o duruyor. Gerçekten de öyle idi.
Amr b. As dedi ki: Öyle de oldu. Ömer'in öldürülmesinden sonra insanlar arasında fitne koptu. Osman b. Affan'ın öldürülmesiyle de fitnenin ortaya çıkışı güçlendi. Allah, Ömer'den de Osman'dan da razı olsun."
Ya'lâ b. Ubeyd, Halid b. Velid'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Emirü'l-mü'minîn olan Ömer, beni Şam'a gönderdi. Şam'ın dışındaki binaların yanına vardığımda o başka bir komutanı bana tercih etmek ve beni görevden alıp Hindistan'a göndermek istedi. Astlarımdan biri bana sabırlı olmamı, çünkü fitnenin ortaya çıktığını söyledi. Ben ona şu cevabı verdim: "Hattab'm oğlu hayatta olduğu sürece fitne çık-nıayacaktır." Gerçekten de onun vefatından sonra fitneler ortaya çıktı."
imam Ahmed b. Hanbel, Salim'in babasının şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Ömer'in üzerinde bir elbise gördü, ona:
- Elbisen yeni midir, yoksa yıkanmış mıdır? diye sordu. O da:
- Yıkanmıştır, dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu:
- Yeni giy. Övgüye layık bir hayat yaşa, şehid olarak öl."
Ravi diyor ki: Öyle sanıyorum ki Rasûlullah, Ömer'e şunu da söyledi: "Allah sana dünya va ahirette göz aydınlığı nasib etsin."
Gerçekten de Rasûlullah'm bu hadiste verdiği haberler, ileriki zamanlarda tahakkuk etti. Hz. Ömer, Mescid-i Nebevf nin mihrabında sabah namazını kılmaktayken şehid edildi. O mescidin sahibine salat-ü selamların en faziletlisi olsun.
Önceki sayfalarda Ebu Zerr kanalıyla rivayet edilen hadiste çakıl tanelerinin Hz. Ebu Bekir'in, sonra Hz. Ömer'in, sonra Hz Osman'ın ellerinde teşbih getirdikleri ve Hz. Peyamber'in de: "İşte bu, peygamberliğin hilafetidir." dediği nakledilmişti.
Nuaym b. Hammad, Sefine'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Medine mescidini bina ederken Ebu Bekir bir taş getirip duvara yerleştirdi. Sonra Ömer bir taş getirip duvara yerleştirdi. Sonra Osman bir taş getirip duvara yerleştirdi. Rasûlü Ekrem de şöyle buyurdu: "İşte bunlar, benden sonra halife olacaklardır."
Abdullah b. Havale tarafından rivayet edilen ve önceki sayfalarda da geçen bir hadis-i şerifte Peygamber (s.a.v.), şöyle buyurmuştur:
"Üç şeyden kurtulan kimse kurtuluşa ermiştir: Ölüm, halife Mutta-hid'in öldürülmesi ve Deccal."
Abdullah b. Havale tarafından rivayet edilen diğer hadiste ise Hz. Peygamber, fitne meydana gelmesi esnasında Osman'a uyulmasını emretmiştir.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, Ebu Musa'nın şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Evimde abdest aldım. Sonra dışarı çıktım. Bugün Rasûlullahla beraber olacağım, dedim. Mescide gittim. Onu sordum. Çıktığım ve şu tarafa yöneldiğini söylediler. Peşine düştüm. Nihayet Eriş kuyusuna vardım. Orada bir hurma dalı yoktu. Kapının yanında durdum. Sonra Peygamber (s.a.v.)'in ihtiyacını giderdiğini, artık oturduğunu anladım. Yanma gidip selam verdim. Baktım ki o, Eriş kuyusunun başında oturmuş. Ayaklarını kuyuya sarkıtmış, paçalarını da sıvamıştı. Kapıya döndüm ve: Ben Rasûlullah'm kapıcısı olacağım, dedim. Çok geçmeden kapıyı vurdular. Kim o? diye seslendim.
- Ebu Bekir, denildi.
- Yavaş ol, azıcık bekle, dedim. Sonra Peygamber (s.a.v.)'e gidip:
- Ya Rasulallah, Ebu Bekir kapıda duruyor, içeri girmek için izin istiyor, dedim.
- İçeri girmesine izin ver ve onu Cennetle müjdele, dedi.
Aceleyle kapıya gittim ve Ebu Bekir'e:
- İçeri gir, Rasûlullah (s.a.v.), seni Cennet'le müjdeliyor, dedim. O
da içeri girdi. Gelip Rasûlullah (s.a.v.)'ın sağ yanında oturdu, ayaklarını kuyuya sarkıttı. Rasûlullah gibi o da paçalarım sıvadı. Sonra yine kapıya döndüm. Kardeşimi abdest almakla baş başa bırakmıştım? Bana dedi ki:
- Ben de seni izliyorum. Ona dedim ki:
- Eğer Cenâb-ı Allah, bir adama hayır murad ederse hayrı ona mutlaka ulaştırır.
Kapının hareketlendiğini gördüm ve:
- Kim o? diye sordum.
- Ömer, denildi.
- Yavaş ol, azıcık bekle, dedim. Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gidip selam verdim ve Hz. Ömer'in kapıda durduğunu söyledim.
- Ona, içeri girmesi için izin ver ve onu Cennetle müjdele, dedi. Kapıya gittim, Ömer'e, içeri girmesi için izin verdim ve:
- Rasûlullah (s.a.v.), seni Cennet'le müjdeliyor, dedim. O da içeri girdi. Gelip Rasûlullah (s.a.v.)'m sol tarafina oturdu. O da Rasûlullah ile Ebu Bekir gibi ayaklarını kuyuya sarkıtıp paçalarını sıvadı. Kapıya döndüm ve: "Eğer Allah falan kimse (kardeşim) için hayır murad etmişse onu hemen gönderir." dedim. Kapının hareketlendiğini gördüm.
- Kim o? diye sordum.
- Osman b. Affan, denildi.
- Yavaş ol, azıcık bekle, dedim. Sonra Rasûlullah'a gidip:
- Osman kapıda duruyor. İçeri girmek için izin istiyor, dedim. İçeri girmesine izin ver ve karşılaşacağı bir bela mukabilinde onu Cennet'le müjdele, dedi. Kapıya gittim ve:

- Rasûlullah (s.a.v.), içeri girmene izin veriyor ve karşılaşacağın bir bela veya belalar mukabilinde seni Cennet'le müjdeliyor, dedim.
Osman da: "Allah'ın yardımına müracaat edilir." diyerek içeri girdi. Kuyunun çevresinde oturacak bir yer bulamadı. Rasûlullah ile Ebu Bekir ve Ömer'in karşılarına geçip oturdu. Rasûlullah, Ebu Bekir ve Ömer'in yaptıkları gibi o da paçaların sıvayıp ayaklarını kuyuya sarkıttı."
Said b. Müseyyeb dedi ki: Onların kuyu başında bu şekilde oturuşlarını, mezarlarının planı olarak tevil ettim. Rasûlullah, Ebu Bekir ve Ömer'in mezarı bir arada, Osman'ınki ise ayrı yerde oldu.
Beyhakî, Zeyd b. Erkam'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), beni gönderdi ve bana şöyle dedi:
Git, Ebu Bekir'in yanma, onu evinde oturmuş olarak göreceksin ve ona de ki: Rasûlullah (s.a.v.), sana selam söylüyor ve seni Cennet'le müjdeliyor.
Sonra git tepeye var, orada Ömer'i bir merkebe binmiş olarak göreceksin. Kafasının saçsız yeri parlamakta olacaktır. Ona de ki: Hz. Peygamber, sana selam söylüyor ve seni Cennetle müjdeliyor.
Sonra Osman'a git. Onu pazarda alış veriş yaparken göreceksin. Ona de ki: Rasûlullah, sana selam söylüyor ve seni şiddetli bir beladan sonra Cennetle müjdeliyor."
Hepsine gittim. Her birini de Rasûlullah'ın anlattığı halde buldum. Onlara bu müjdeyi verirken her biri:
- Rasûlullah nerede? diye sordu. Ben de falan yerde olduğunu söyledim. Kalkıp yanına gittiler. Osman, Rasûlullah'm yanma vardığında şöyle sormuştu:
- Ya Rasulallah hangi bela bana isabet edecektir? Seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, sana bey'at ettiğimden beri gıybet etmedim, koğuculuk yapmadım. Sağ elimi de tenasül organıma değdirmedim. Şu halde hangi bela başıma gelecek?
Rasûlullah da ona, başına gelecek belayı anlattı." Hz. Osman'ın başına gelen bela, kendisine karşı protestolarda bulunan bilgisiz ayak takımının çıkardığı belalardı. İnşallah ileride Hz. Osman'la ilgili bölümde de anlatacağımız gibi Rasûlullah'ın verdiği bela haberi gerçekleşmişti. Nitekim ayak takımı onu evinde kuşatmışlar, nihayet ona eziyet edip öldürmüşler ve cesedini yol ortasına atmışlar, cesedi günlerce o halde kalmıştı. Ne namazı kılmıyordu, ne de kendisine dönüp bakan oluyordu. Günlerce yerde kaldıktan sonra yıkandı, namazı kılındı, Baki yolunda bir yere defiıedüdi Allah ondan razı olsun. Onu hoşnud kılsm. Makamını Firdevs Cennet'i yapsın.»
İmam Ahmed b. Hanbel, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), bana:
- Ashabımdan birini bana çağır, dedi. Ben de ona sordum:
- Ebu Bekir'i mi çağırayım?
- Hayır.
- Ömer'i mi çağırayım?
- Hayır.
- Amcan oğlu Ali'yi mi çağırayım?
- Hayır. .
- Osman'ı mı çağırayım?
- Evet.
Osman geldiğinde Rasûlullah bana, yanlarından uzaklaşmamı emretti. Sonra eğilip Osman'ın kulağına birşeyler fısıldadı Osman'ın rengi değişti."
Ebu Sehle dedi ki: Hz. Osman'ın evi kuşatıldığı ve muhasara altına zalındığı günde kendisine dedi ki:
- Ey mü'minlerin emîri! Senin için asilerle savaşmayalım mı?
- Hayır, çünkü Rasûlullah (s.a.v.) bana bir söz söyledi ve bu hususta da benden söz aldı. Ben bunun için sabredeceğim. Nefsimi dayanmaya zorlayacağım, dedi."
«Kitabu'l-Fiten ve'l-Melahim»de Nuaym b. Hammad, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma girdim. Huzurunda Osman vardı. Onunla gizli konuşuyordu. Rasûlullah'ın ona söylediklerini duymadım. Yalnız Osman'ın şöyle dediğini işittim:
- Ya Rasulallah, ama bu zulüm ve tecavüzdür, öyle değil mi?
Rasûlullah'm ona ne dediğini, Osman'ın öldürüldüğü zamana kadar anlayamadım. Sonra anladım ki, Rasûlullah onu Öldüreceklerini haber vermiş. Osman'ın başına gelecek şeylerin benim de başıma gelmesini isterdim. Onun basma geler şeylerden hoşlanmadım. Eğer öldürülmesinden memnun olmuşsam ben de öldürüleyim.
Devesinin mahfiline o kadar ok atılmıştı ki, o mahfil adeta kirpiyi
andırıyordu."
Ebu Davud et-Tayalisî, Hüzeyfe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"İmamınızı öldürmedikçe ve kılıçlarınıza dayanıp güçlülük gösterisi yapmadıkça, şerli kimseleriniz de dünyanıza sahip

olmadıkça kıyamet kopmayacaktır."
Beyhakî, Abdullah b. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim:
"Size on iki halife gelecektir. Bunlardan biri Ebu Bekir es-Sıddık'tır. O, benden sonra çok kalmayacaktır. Arapların değirmeninin sahibi, övgüye layık bir şekilde yaşayacak ve şehid olarak ölecektir."
Adamın biri:
- O kimdir ya Rasulallah? diye sordu.
Rasûlullah:
- Ömer b. Hattab'dır, dedi. Sonra Osman'a dönüp baktı ve şöyle dedi:
- Ve insanlar Allah'ın sana giydirdiği bir gömleği çıkarmanı senden isteyeceklerdir. Beni hak peygamber olarak gönderen zata yemin ederim ki, eğer o gömleği üzerinden çıkarırsan, deve iğne deliğinden geçinceye kadar Cennet'e giremezsin."
Beyhakî, Ebu Habibe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Osman'ın evine girdim. O, evinde kuşatma altına alınmıştı. Ebu Hüreyre, konuşmak için ondan izin istedi. Osman ona izin verdi. O da kalkıp Allah'a hamd ü senada bulunduktan sonra şöyle dedi: Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim:
"Benden sonra fitne ve ihtilafla karşılaşacaksınız." Yanında bulunanlardan biri kalkıp sordu:
- O zaman kimin yaranda yer alalım. Bize ne emredersin ya Rasu-lallah.
- Güvenilir insanın ve arkadaşlarının yanında yer alın. (Böyle derken Rasûlullah, Osman'a işaret ediyordu.)"
Bu hadisin doğruluğuna delil olarak, önceki sayfalarda Abdullah b. Havale'nin de bir hadisi geçmişti. Doğrusunu Allah bilir.
imam Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"İslâm'ın değirmeni, hicretin otuzbeşinci veya otuzaltmcı veya otuz yedinci senesine kadar dönecektir. Eğer helak olurlarsa bu, helak olanların yoludur. Eğer dinleri ayakta kalırsa, onlar için yetmiş yıl ayakta kalır."
Ben ona şöyle bir soru sordum:
- Bu yetmiş senelik süre geçen zamandan mı, yoksa kalan zamandan mı mahsub edilecektir?"
Rasûlullah:
- Kalan zamandan, dedi."
Ebu Davud, Abdullah b. Mesud tarikiyle Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Doğrusu İslâm değirmeni, hicretin otuzbeşinci veya otuzyedinci senesinde duracak ve yok olacaktır. Eğer helak olursan bu helak olanın yoludur. Eğer dinleri ayakta durursa onlar için yetmiş sene ayakta duracaktır."
Ömer (r.a.) dedi ki:
- Ya Rasulallah, bu yetmiş sene geçen zamandan mı, yoksa kalan zamandan mı mahsub edilecektir?
- Hayır, kalan zamandan mahsub edilecektir, dedi." Beyhakî, Mansur'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Bana ulaşan bir habere göre bu hadiste, Hz. Osman'ın hicri otuzbeşinci senede,,öldürülmesiyle ortaya çıkan fitneye, sonra da Hz. Ali'nin hilafeti zamanında ortaya çıkan fitnelere işaret edilmiştir. Yetmiş sene ile de Emevilerin hakimiyetleri kastedilmiştir. Çünkü Emevilerin hakimiyetlerinin kurulması ile Horasan'da propagandacıların zuhur etmesi ve Emevi idaresinin gevşeyip zayıflaması arasında yetmiş senelik bir zaman geçmiştir.
Ben derim ki: Sonra bu savaşlar, Sıffin günlerinde dürüldü. Ali (r.a.), o esnada Haricîlerle savaştı. Nitekim bunu haber veren ve şahinliğinde ittifak edilen hadis, önceki bölümlerde geçmişti. O hadiste Haricîlerin ve onlar arasında bulunan eksik yaratılışlı adamın evsafı bildirilmektedir.
İmam Ahmed b. Hanbel, Ishak b. İsa kanalı ile Ümmü Zerr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ebu Zerr, can çekiştiği zaman ben ağladım. Bana:
- Niçin ağlıyorsun? diye sorunca, ben de şu cevabı verdim:
- Niçin ağlamıyayım. Sen çölde ölüyorsun ve senin defninle ilgilenecek kimse yok. Ayrıca yanımda sana kefen olarak yetecek bir kumaş da mevcud değil.
- Ağlama, sana müjdeler olsun. Çünkü ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim:
"Sizden bir adam çölde vefat edecektir. Onun cezanesinde mü'min-lerden bir cemaat hazır bulunacaktır." O cemaattan her biri mutlaka bir köyde veya bir topluluk içinde vefat etti. Ben ise çölde ölecek olan kişiyim. Allah'a yemin ederim ki, Rasûlullah böyle demekle yalan söylemedi. Ben de onun böyle dediğini sana anlatırken yalan söylemedim."
Bu hadis, Ebu Zerr'in hicri otuzikinci senede Osman b. Affan'm halifeliği zamanında Rabaza'da öldüğünü bildiren meşhur bir hadistir. Cenazesine gelen cemaat arasında Abdullah b. Mesud vardı. Namazını o kıldı, sonra Medine'ye gitti. Orada on gece kaldıktan sonra kendisi de vefat etti. Allah ondan razı olsun.
Beyhakî, el-Hakim kanalı ile, Ebu Derda'nm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Dedim ki: Ya Rasulallah, duyduğuma göre ser şöyle buyurmuşsun: "Bir kavim iman etmişken sonra yine dinden çıkacaktır."
- Evet, böyle dedim, ama sen onlardan biri değilsin. Ebu Derda, Hz. Osman'ın öldürülmesinden Önce vefat etti."
Yakub b. Süfyan, Ebu Derda'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Ben, sizden önce vefat edip havuz başına gideceğim, sizden yanıma gelecek olanları bekleyeceğim. Sakın sizden biri için benimle tartışılmasın. Ben onun, ümmetimden olduğunu söyleyeyim de onun hakkında bana:
- Onların senden sonra neler çıkardıklarını biliyor musun? denilmesin.
Ebu Derda diyor ki: Ben öylelerinden biri olmaktan korktum. Ra-sûlullah'ın yanına gidip ona bunu söyledim. Rasûlullah da bana:
- Sen onlardan biri değilsin, dedi."
Ebu Derda, Hz. Osman'ın öldürülmesinden ve fitnelerin ortaya çıkmasından önce vefat etti.
Said b. Abdülaziz dedi ki: Ebu Derda, Hz. Osman'ın hilafetinin bitimine iki sene kala vefat etti. Vakidî, Ebu Ubeyd ve birkaç kişi daha dediler ki: Ebu Derda, hicretin otuzikinci senesinde vefat etti. Allah ondan razı olsun.[1]

Hz. Peygamberin, Osman'ın Hilafetinin Son Günleri İle Alînin Hilafeti Döneminde Çıkacak Fitneleri Haber Vermesi

Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, Süfyan b. Uyeyne kanalı ile Üsa-me b. Zeyd'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.), Medine tepelerinden birine çıktı ve şöyle buyurdu:
"Benim gördüklerimi görüyor musunuz? Doğrusu ben evlerinizin arasına yağmur damlalarının düştükleri yerleri gördüğüm gibi fitnelerin çıkacağı yerleri de görüyorum."
İmam Ahmed b. Hanbel ile Müslim, Hüzeyfe b. Yeman'm şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
"Allah'a yemin ederim ki ben, benimle kıyamet arasında çıkacak fitnelerin tamamını diğer insanlardan daha iyi bilmekteyim. Bu da Rasûlullah'm, başkasına değil de sadece bana anlattığı bir sırra vâkıf olmamdan ötürüdür. Ne var ki Rasûlullah (s.a.v.), kendisine fitnelerin sorulduğu bir mecliste oturmaktayken fitneleri sayıyor ve şöyle buyu-ruyordu: "Fitnelerden üç fitne vardır ki, hemen hemen hiçbir şeyi bırakmazlar (hepsini yok ederler). Fitnelerin bazısı yaz rüzgarları gibidir. Kimi küçük, kimi de büyüktür?"
Hüzeyfe dedi ki: Rasülullah'ın kendilerine fitneden bahsettiği o cemaatın tamamı vefat etti. Sadece ben hayatta kaldım."
Beyhakî dedi ki: Hüzeyfe, Hz. Osman'ın öldürülmesiyle kopan ilk fitneden sonra ve Hz. Ali'nin devrinde vuku bulan ilk fitneden önce vefat etti.
Ben derim ki: İclî ile birkaç tarih âlimi şöyle dediler: "Hüzeyfe'nin vefatı, Hz. Osman'ın öldürülüşünden kırk gün sonra vuku buldu. Hüzeyfe, Hz, Osman'ın öldürülmesi bir hidayet olsaydı, ümmet o sayede süt sağardı. (Yani sükûna kavuşurlardı. Ama onun Öldürülüşü bir dalalet idi' Bu yüzden de ümmet kan sağdı. (Öldürme hadiseleri çoğaldı.) Eğer Osman'a yaptıklarınız sebebiyle bir kimseden sevinip oyun oynamasını isterseniz, bunu isteyenin sevinip oyun oynaması daha uygun olur."
İmam Ahmed b. Hanbel, Süfyan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.) uykudan uyandı, yüzü kızarmıştı. Şöyle diyor-
du:
"Allah'tan başka ilah yoktur. Zamanı yaklaşan bir serden dolayı Araplara yazıklar olsun. Bugün Ye'cuc ve Me'cuc şeddinden kapı açıldı. (Böyle derken de işaret ve başparmağıyla bir halka yaptı.) Dedim ki:
- Ya Rasulallah, aramızda salih kimseler olduğu halde yine helak olur muyuz?
- Evet, eğer kötülük ve murdarlık çoğalırsa helak olursunuz." Buharı, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), uykudan uyandı ve şöyle dedi: "Sübhanallah. Allah ne hazineler ve ne fitneler indirmiş?"
Ebu Davud et-Tayalisî, Zübeyr'in şu aşağıdaki ayeti okurken şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Aranızdan yalnız zalimlere erişmekle kalmayacak fitneden sakının." {el-Enfâl, 25.)
Ben daha önceleri bu ayeti okurden, kendimi bu ayetin kapsamında görmüyordum. Ama şimdi kapsamına girmiş olduk.» Bunun senedi zayıftır. Ama başka bir yoldan da rivayet edilmiştir.
İmam Ahmed b. Hanbel, Zübeyr b. Avvam'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Aranızdan yalnız zalimlere erişmekle kalmaya cak fitneden sakının." (el-Enfâl, 25.)
Bu ayet nazil olurken biz, Rasülullah'ın yanında kalabalık bir cemaat olarak bulunuyorduk. Ayet nazil olunca: "Bu ne fitnedir?" diye sormaya başladık, ama bu fitnenin ne zaman ve nerede vuku bulacağını bilmiyorduk."
Zübeyr b. Avvam, Cemel gazvesi dönüşünde Siba' vadisinde öldürülmüştü. Yeri gelince bunu inşaallalı anlatacağız.
Ebu Davud es-Sicistanî, "Sünen" adlı eserinde, Said b. Zeyd'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.)'in yanındaydık. O, bize bir fitneden bahsetti ve müthiş bir fitne olacağını söyledi. Biz de dedik ki:
- Ya Rasulallah, eğer sözünü ettiğin fitne zamanında yaşayacak olursak hepimiz mahvoluruz.
- Hayır, öldürmek size yeter.
Said dedi ki: Kardeşlerimin öldürüldüklerini gördüm."
Ebu Davud es-Sicistanî, Hüzeyfe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Fitne zamanına yetişen herkesin başına bir felaket gelmesinden korktum. Ancak Muhammed b. Seleme için korkmuyordum. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.)'m ona: "Fitne sana zarar vermeyecektir." dediğini işittim."
Ebu Davud et-Tayalisî, Hüzeyfe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Ben bir adam biliyorum ki, fitne ona zarar vermeyecektir.
Medine'ye geldik, bir çadırın kurulu olduğunu gördük. Çadırda Mu-hammed b. Mesleme el-Ensârî ile karşılaştık. Ona durumunu sordum. O da dedi ki:
- Bu fitne, Müslüman cemaatın üzerinden kalkmadıkça ben şehire yerleşmeyeceğim."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Bürde'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rabaza'ya gittim. Orada bir çadırın kurulu olduğunu gördüm. Kime ait olduğunu sordum. Muhammed b. Mesleme'nin çadırı olduğunu söylediler. İçeri girmek için izin istedim. İzin verilince, içeri girdim ve ona şöyle dedim:
- Allah sana rahmet etsin. Sen bu işte saygın bir yere sahipsin, insanlar arasına girsen de onlara iyiliği emredip kötülükten menetsen daha iyi olmaz mı?
- Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurdu: "Fitneler, ayrılmalar ve ihtilaflar olacaktır. Böyle olduğu zaman sen kılıcını alıp Uhud'a git. Kılıcının keskin tarafını dağa vur. Ağzını parçala. Okunu kır. Kirişini kopar ve kör bir darbe sana gelinceye veya Allah sana afiyet verinceye kadar evinde otur," Gerçekten de Rasûlullah'm verdiği bu haber ortaya çıktı. Söylediği şey gerçekleşti. Ben de onun bana verdiği emri yerine getirdim.
Böyle dedikten sonra o, çadırın direğine asılı bir kılıcı indirdi. Parçaladı. Kılıcın tahtadan yapılmış olduğunu gördüm. Bana dedi ki:
- Ben Rasülullah'm bana verdiği emri yerine getirdim ve bu kılıcı da insanları korkutmak için yanıma almıştım."
Beyhakî, Mahmud b. Lebid'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Muhammed b. Mesleme dedi ki:
- Ya Rasulallah, dalalet sahibi kimseler ihtilafa düştükleri zaman ne yapayım?
- Kılıcını al, kara taşlığa git ve kılıcını taşlara vur. Sonra da ecelin gelinceye veya serseri bir darbe sana isabet edinceye kadar evinde bekle."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebul-Eş'as es-San'anf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Yezid b. Muaviye, bizi İbn Zübeyr'e gönderdi. Medine'ye geldiğimde bir adamın yanma girdim. Adam bana dedi ki:
- İnsanlar yapabildikleri kadarıyla kötülük yaptılar. Sen bu işe ne dersin, tavsiyen nedir?
- Dostum Ebu'l-Kasım bana şu tavsiyede bulunmuştu: (fEğer şu fitnelerin zamanına kadar yaşarsan, Uhud'a git. Kılıcını dağa vurup ağzını parçala. Sonra dönüp evine git ve evinde otur. Eğer bir kimse senin evine girerse, sen evinin kilerine gir. O adam kilere de girerse, sen dizlerin üzerine çömel ve ona şöyle de: Eğer üzerime gelirsen hem benim günahımla, hem kendi günahınla döner ve cehennemliklerden olursun, bu da zalimlerin cezasıdır." işte ben kılıcımı kırdım ve evimde oturuyorum."
«el-Fiten ve'1-Melahim» adlı eserde Nuaym b. Hammad, Ehban el-
Gifarfnin kızının şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Hz. Ali, Ehban'ın yanma gelip şöyle dedi:
- Bize tabi olmanı engelleyen sebep nedir?
- Dostum ve senin amcan oğlu Peygamber (s.a.v.), ileride bölünmeler, fitne ve ihtilaflar olacağını bana bildirdi ve şu tavsiyede bulundu: "İleride ayrılmalar, ihtilaf ve fitneler doğacaktır. Eğer böyle olursa sen kılıcını kır. Evinde otur ve (başkalarını caydıracak bir silah görünümünde olması için) tahtadan bir kılıç edin." dedi. İmam Ahmed b. Han-bel'in başka bir rivayetine göre ravilerden Müemmil, yukarıdaki hadise şunu eklemiştir: "Tahtadan bir kılıç edin ve serseri bir darbe sana isabet edinceye veya hayatına son verecek ölüm seni yakalayıncaya kadar
evinde otur."
Buharî, Ebu Hüreyre kanalıyla Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Yakın bir gelecekte bir takım fitneler olacaktır. Fitne zamanında (ona kanşmayıp) oturan kişi, (karışmak üzere) ayakta durandan hayırlıdır. O esnada ayakta duran da (fitne sebeplerini hazırlamaya) gidenden hayırlıdır. Bu yolda yürüyen de fiilen fesada çalışandan hayırlıdır. Her kim fitne vukuuna vakıf olup onu görmeye çalışırsa, muhakkak onun kahrına uğrar. Her kim, o fitne zamanı sığınacak bir yer bulursa, hemen sığınsın (fesadçılara karışmasın)."
Buharî, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki:
"Yakın bir gelecekte hükümdarların zulmü olacak ve hoşlanmadığınız işlerle karşılaşacaksınız."
Sahabeler dediler ki:
- O zaman ne yapmamızı emredersin ya Rasulallah?
- Başkalarının sizin üzerinizdeki haklarını ödersiniz ve sizin de haklarmızı Allah'tan istersiniz."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Bekre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Yakın gelecekte bir fitne görülecek, ondan sonra başka bir fitne daha görülecektir. Dikkat edin, o fitneler esnasında yürüyen adam, o fitneleri hazırlamaya çalışandan daha hayırlıdır. O fitneler esnasında oturan adam, ayakta durandan «laha hayırlıdır. Dikkat edin, o esnada uzanıp yatan adam, oturandan daha hayırlıdır. Dikkat edin, bu fitneler koptuğu zaman koyunu olan kişi, koyununun başına gitsin. Arazisi olan kişi, arazisinin başına gitsin. Devesi olan kişi de devesinin başına gitsin. O esnada hazır bulunanlardan biri dedi ki:
- Ey Allah'ın Peygamberi, Allah beni sana kurban etsin. Peki ya koyunu, devesi veya tarlası olmayan adam ne yapsın?
- Kılıcını alsın. Sonra onu bir kayaya vursun ve kılıcının ağzını taşa vurarak parçalasın. Sonra da kurtulabiliyorsa kurtulsun.

Allah'ım, tebliğ ettim mi? Başka bir adam da şöyle sordu:
- Ya Rasulallah, Allah beni sana kurban etsin, ya elimden zorla tutulur, ben iki saftan veya iki gruptan birine götürülürsem, bir başka adam da kalıcıyla beni vurup Öldürürse, benim durumum ne olacaktır?
- Hem senin günahını alır, hem kendisi günahkârlarla Cehennemlikler arasına katılır."
îmam Ahmed b. Hanbel, Kays'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Hz. Aişe, Cemel savaşına gitmek üzere yola çıktığında geceleyin Beni Amir kabilesinin sularına vardığında köpek ulumalarını işitti.
- Bu hangi sudur? diye sorunca,
- Hav'ab suyudur, dediler. O da:
- Mutlaka dönmem gerektiğini sanıyorum, dedi. Beraberinde bulunanlardan biri:
- Hayır, yoluna devam etmelisin. Müslümanlar seni görürlerse, belki bu sayede Allah onların arasım düzeltir, dedi. Bunun üzerine Aişe de şu karşılığı verdi:
- Doğrusu Allah'ın Rasûlü, bir gün bize şöyle demişti: "Sizden birine Hav'ab köpekleri ulursa, onun hali nice olacaktır?"
îmam Ahmed b. Hanbel, Kays b. Ebi Hazm'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hz. Aişe, (Cemel savaşma giderken) Hav'ab mıntıkasına geldiğinde, oradaki köpeklerin ulumalarını işitti ve şöyle dedi:
- Öyle sanıyorum ki, geri dönmem gerekiyor. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.), bize şöyle demişti: "Durun bakalım hele, Hav'ab köpekleri sizden hanginize uluyacaktır?"
Zübeyr, Hz. Aişe'ye şöyle karşılık verdi:
- Geri mi dönüyorsun? Oysa bu savaşa gelirsen, belki Allah senin vasıtanla insanların arasım düzeltir."
Hafiz Ebu Bekr el-Bezzar, Ibn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Ah keşke bilseydim hanginiz Edip devenin sahibi olacaktır ki, o deveyle yola koyulacak, nihayet ona Hav'ab köpekleri uluyacaktır. Onun sağında,ve solunda birçok insanlar öldürülecektir?"Taberânî, îbn Abbas'm şöyle' dediğini rivayet etmiştir:
"Basra'ya giderlerken Basrahların, Talha ile Zübeyr'i yakalayıp etraflarını çembere aldıkları haberi Hz. Ali ve arkadaşlarına ulaşınca, bu durum onları üzdü. Hz. Ali de şöyle dedi:
- Kendisinden başka Tanrı bulunmayan Allah'a yemin ederim ki; Rabbim, Talha ile Zübeyr'i, Basralılara galip kılacaktır. Ama sonunda onlar, Talha ile Zübeyr'i öldüreceklerdir. Kûfelilerden karşınıza 6000 yahut 5500 veya 5550 adam çıkacaktır."
îbn Abbas dedi ki: Ali'nin bu sözleri kalbime tesir etti. O, Kûfe'ye gelince yanına gittim ve dedim ki:
- Hele bir duruma bakayım. Eğer Hz. Ali'nin dediği gibi olursa bu, mutlaka onun duyduğu bir hadise dayanmaktadır. Aksi takdirde bu, onun bir savaş taktiğidir.
Ordudan bir adama rastladım. Ona bu durumu sordum. O da hiç beklemeden Hz. Ali'nin dediklerinin aynısını söyledi. Demek ki bu haberi ona Rasûlullah vermişti."
Beyhakî, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.), kendi zevcelerinden bazılarının devlet düzenine baş kaldıracaklarını anlattı. Hz. Aişe de güldü. Peygamber (s.a.v.) ona:
- Bak ey Hümeyra! Sen bu kadınlardan biri olmayasm, dedi. Sonra Hz. Ali'ye dönüp şöyle dedi:
- Ey Ali, eğer bu senin idaren altında olursa buna yumuşak davran."
Bu, cidden garib bir hadistir. Bundan daha garibi de Beyhakî'nin, Ebu Bekre'den yaptığı şu rivayettir: "Ebu Bekre'ye denildi ki:
- Cemel savaşında güçlü olduğun halde savaşmanı engelleyen sebep neydi?
- Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle dediğini işittim: "Bir kavim, meşru devlet düzenine baş kaldıracaktır. Onlar helak olacaklar, felah bulmayacaklardır. Liderleri ve komutanları bir kadındır. Liderleri ve ko-mutanlarıysa cennettedir."
Bu, cidden münker bir hadistir.
Buharı, Ebu Bekre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Farslıların başlarına Kisra'nm karısını hükümdar yaptıklarını duyunca, şöyle dedi:
"İdarelerinin başına bir kadım geçiren kavim felah bulmayacaktır."
Bu hadis, mahfuzdur.
îmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Vail'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hz. Ali, Ammar ile Hasan'ı Kûfe'ye gönderdi ki Hz. Aişe ve etrafındaki adamları geri çevirsinler. Bunun için de Ammar, şöyle bir konuşma yaptı: "Doğrusu ben biliyorum ki, Hz. Aişe dünyada da ahirette de Rasûlullah'm zevcesidir. Ama Allah, sizin kendisine mi, yoksa Aişe'ye mi tabi olduğunuzu bilmek için sizi imtihana tabi tutmuştur." Buharî, Gunder'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: Bütün bu hadiseler, Cemel Vak'ası günlerinde görüldü. Hz. Aişe de oraya gelişine pişman oldu. Zübeyr b. Avvam da pişman olmuştu. O, savaş alanında durmaktayken orada savaşmasının doğru olmayacağını hatırlamış ve geri dönmüştü.
Abdürrezzak, Katade'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Cemel savaşında Zübeyr geri dönünce, Ali bundan haberdar oldu ve şöyle dedi: "Safiyye'nin oğlu eğer hak yolda olduğunu bilseydi, savaştan geri dönmezdi." Zübeyr'in geri dönüşünün sebebi şuydu: Peygamber (s.a.v.), Beni Saide gölgeliğinde Zübeyr ile Ali'ye rastlamış ve Zübeyr'e şöyle sormuştu:
- Ey Zübeyr, sen Ali'yi seviyor musun?
- Onu sevmeme ne engel var ki onu sevmiyeyim?

- Peki kendisine karşı haksız olduğun halde, onunla savaşırsan ne yapacaksın?
işte Zübeyr, bu sebepten dolayı savaştan geri dönmüştü." Hafiz el-Beyhakî, Ebu Esved ed-Dakalî'nin şöyle dediğini rivaye etmiştir:
"Ali ile arkadaşları, Talha ve Zübeyr'in yakınına gelip de safları birbirine tamamen yaklaştığında Hz. Ali, Rasûlullah'n katırına binmiş olarak ortaya çıktı ve şöyle seslendi:
- Bana Zübeyr b. Avvam'ı çağırın.
Zübeyr geldi. O da binek üzerindeydi. Yaklaştı, nihayet Ali ile Zü-beyr'in bineklerinin boyunları birbirine değdi. Ali, ona şöyle dedi:
- Ey Zübeyr, Allah aşkına söyle. Sen Rasûlullah (s.a.v.)'ın falan günde falan yerde sana uğradığı ve:
- Sen Ali'yi seviyor musun? diye sorduğunu, senin de kendisine:
- Dayım oğlunu, amcam oğlunu, dindaşımı niye sevmiyeyim? dediğini hatırlıyor musun?
O esnada Rasûlullah, dönüp bana da şöyle sormuştu:
- Ey Ali, sen de Zübeyr'i seviyor musun? Ben de şu cevabı vermiştim:
- Ya Rasulallah, halam oğlunu ve dindaşım Zübeyr'i niye sevmiyeyim?
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), sana şöyle demişti:
- Ama vallahi ey Zübeyr, sen, kendisine karşı haksız olduğun halde Ali ile savaşacaksın.
Bunun üzerine Zübeyr (r.a.) şöyle dedi:
- Evet, vallahi ben bu hadisi Rasûlullah'tan duyduğum günden beri ta şimdiye kadar hatırlanmamıştım. Allah'a yemin ederim ki, seninle savaşmayacağım.
Böyle dedikten sonra Zübeyr (r.a.), bineğinin üzerinde safları yararak geri döndü. Oğlu Abdullah b. Zübeyr karşısına çıkü ve:
- Neyin var senin? diye sorunca Zübeyr, ona şu cevabı verdi:
- Ali, Rasûlullah'tan duyduğum şu hadisi bana hatırlattı: Rasûlullah (s.a.v.) bana:
- Ey Zübeyr! Kendisine karşı haksız olduğun halde Ali ile savaşacaksın! demişti. îşte bu sebeple ben Ali ile savaşmayacağım.
- Sen savaşmak için mi gelmiştin? Oysa sen insanların arasını düzeltmek ve bu ihtilafi halletmek için gelmiştin.
- Ali'yle savaşmamaya yemin ettim.
- Köleni azad et, bir hayır işle ve insanların arasını düzeltinceye kadar da burada bekle.
Oğlunun böyle demesi üzerine Zübeyr, kölesini azad etti ve orada beklemeye başladı. İnsanların işi karışınca ve aralarında ihtilaf başgös-terince o, atına binip geri döndü."
Beyhakî, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Organlarından birinin kendisinden önce Cennet'e gireceği bir adama bakmak isteyen kimse Zeyd b. Savhan'a baksın."
Ben derim ki: Hadiste kendisinden söz edilen Zeyd, Cemel Vak'asın-da Ali'nin askerlerince öldürüldü.
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Davaları aynı olan iki büyük cemaat birbirleriyle savaşmadıkça kıyamet kopm ayacaktır."
Bu iki cemaat, Cemel ve Sıffin savaşlarında çarpışan iki taraftır. Çünkü tarafların ikisi de İslâm'a davet ediyorlardı. Sadece idare konusunda birbirleriyle çekişiyorlardı. Ümmet ve reaya ile ilgili bazı maslahatların gözetiminde anlaşamıyorlar di. Aslında savaşmamaları, savaşmalarından daha iyi olacaktı. Nitekim ileride de anlatacağımız gibi cumhur-u sahabe bu görüştedir.
Yakub b. Süfyan, Safvan b. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Şamlılar 60.000 kişiydiler. Onlardan 20.000'i öldürüldü. Iraklılar 120.000 kişiydiler. Onlardan da 40.000 kişi öldürüldü. Ama Ali ile arkadaşları, Muaviye'nin adamlarına nisbetle hakka daha yakın idiler. Mu-aviye'nin adamları, Ali ve grubuna karşı haksızlık edip taşkınlık yapıyorlardı. Nitekim Müslim, Ebu Katade'nin şöyle dediğim rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.), Ammar'a: "Seni mütecaviz bir grup Öldürecektir." dedi."
Müslim, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.): "Ammar'ı mütecaviz bir grup öldürecektir." dedi. Başka bir rivayete göre de Rasûluûlah: "Onu öldüren Cehennemidedir." demiştir."
Bu hadis, Hz. Peygamber'in hicretinin ilk zamanlarında Mescid-i Nebevî'nin yapılışından bahsederken nakledilmişti. Bazı Rafizîler, bu hadise: "Allah, kıyamet gününde benim şefaatimi ona ulaştırmasın." cümlesini eklemişlerdir ki, bunun dayanağı yoktur. Aksine bu, Ra-fizîlerin ihtilafındandır. Allah onları kahretsin.
Beyhakî, Ammar'm cariyesinin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ammar hastalandı. Uykusu kaçtı, bayıldı. Sonra ayılmca çevresinde oturup ağlamakta olduğumuzu gördü ve bize şöyle dedi:
- Niçin ağlıyorsunuz? Yatağımda Öleceğimden mi korkuyorsunuz? Oysa sevgilim Rasûlullah (s.a.v.), beni mütecaviz bir topluluğun öldüreceğini ve dünyadaki en son azığımın da su karıştırılmış bir içimlik süt olacağını bildirmiştir."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Bahterî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Sıffin savaşında Ammar şöyle dedi:
- Bana bir içimlik süt getirin. Zira Rasûlullah (s.a.v.), bana şöyle demişti: "Dünyada en son içeceğin şey, bir içimlik süttür."

Böyle dedikten sonra Ammar, getirilen sütü içti. İleriye atıldı. Sonra da öldürüldü."
Abdurrahman b. Mehdi, Ebu Bahterî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ammar b. Yasir'e, bir içimlik süt getirildi. O da gülüp şöyle dedi: Öleceğim zaman içeceğim en son içeceğin, bir içimlik süt olacağını Rasûlullah bana bildirmişti."
Beyhakî, İbn Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "İnsanlar ayrılığa düştükleri zaman îbn Sümeyye hakla beraber olacaktır." Bilindiği gibi Ammar (İbn Sümeyye), Sıffin'de Şamlı adamlar tarafından öldürüldü. Onu öldürenin adı Ebu Fadiye idi. Basit bir adamdı. Sahabe olduğunu söyleyenler de vardır. Ebu Ömer İbn Abdilberr ile diğerleri sahabelerin adları arasında Ebu'l-Fadiye Müslim diye birinin bulunduğunu zikretmişlerdir, Ammar'ı öldüren kişinin Yesar b. Üzeyhir el-Cühenî eî-Kudaî olduğunu söyleyenler de olmuştur. Yesar'm Müzen kabilesinden olduğu da söylenmiştir. Bazılarına göre, Ammar'm katilleri iki kişidir. Başkaları bu kişinin, Ammar b. Yasir'in katili olduğunu ifade etmişlerdir. Hatta bu kişi, Ammar'ı, nasıl öldürdüğünü utanmadan açıkça anlatmıştır. SıfEn savaşından bahsederken, bu adamın tercüme-i halinden ve Ammar'ı öldürüşünden ayrıca bahsedeceğiz. Bunun, Bedir gazvesine katılmış bir kişi olduğunu söyleyenler yanılmıştır.
İmam Ahmed b. Hanbel, Hanzale b. Hüveylid el-Anzfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir ara ben Muaviye'nin yanındayken iki kişi ona gelip Ammar'ın başı hakkında tartıştılar. İkisi de Ammar'ı kendisinin öldürmüş olduğunu iddia ediyordu. Abdullah b. Amr, onlara dedi ki:
- Babacığım, sen, Rasûlullah (s.a.v.)'m Ammar'a şöyle dediğini işitmedin mi?: "Vay sana ey İbn Sümeyye (Ammar)! Seni mütecaviz bir topluluk öldürecektir." Bunun üzerine Amr, Muaviye'ye:
- Şunun dediklerini işitiyor musun? diye sordu. Muaviye de ona şu cevabı verdi:
- Buna dair yasak, bize hâlâ gelmektedir, ama Ammar'ı biz mi öldürdük ki böyle diyorsun? Aslında onu, getirenler öldürdüler."
Muaviye'nin: "Ammar'ı kılıçlarımızın önüne getirenler öldürdüler." demesine gelince bu, tevili, gerçekten akıldan uzak bir sözdür. Zira durum böyle olursa, ordunun komutanı, Allah yolunda savaşan kimselerin katili olur. Çünkü onları, düşmanın kılıçları Önüne süren odur.
Abdürrezzak, Misver b. Mahreme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Amr, Abdurrahman b. Avfa şöyle dedi:
- Şu ayeti okuduğumuzu sen bilmiyor musun?
"Allah uğrunda gereği gibi cihad edin." (el-Hacc, 78.) Yani zamanın evvelinde Allah uğruna hakkıyla cihad ettiğiniz gibi zamanın sonunda da cihad edin.
Abdurrahman b. Avf dedi ki:
- Bu ne zaman olacaktır ey mü'minlerin emiri?
- Ümeyye oğulları emir, Muğire oğulları da vezir oldukları zaman bu böyle olacaktır."
Beyhakî, bunu burada zikretmekle bu babdan sonra anlatılacak hakem meselesi için bunu delil olarak ileri sürmek istemiştir. [2]

Alî Zamanında Görevlendirilen İki Hakem Hakkında Rasûlullah'ın Önceden Haber Verişi

Ali b. Ahmed b. Abdan, Süveyd b. Gafle'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"İsrailoğulları ayrılığa düştüler. İhtilafları aralarında devam etti. Nihayet iki hakem görevlendirdiler. O hakemler de saptılar ve kendilerine uyanları da saptırdılar. Bu ümmet de ayrılığa düşecektir. Aralarındaki ihtilafları devam edecek, nihayet iki hakem görevlendireceklerdir. Bu hakemlerin kendileri sapıtacakları gibi, kendilerine tabi olanları da saptıracaklardır."
Bu, gerçekten tuhaf ve münker bir hadistir. Çünkü hakemlerin ikisi de sahabelerin seçkin şahsiyetlerindendiler. Bunlardan biri Amr b. As, diğeri de Ebu Musa el-Eş'arî idi. Bunlar insanların aralarını bulmak, Müslümanların akan kanlarını durdurmak için hakem olarak görevlendirilmişlerdi ve görevlerini de ifa etmişlerdi. Bunlar sebebiyle Haricîler fırkasından başka sapıklığa düşen de olmamıştı. Haricîler, Mua-viye ile Ali'nin hakem tayin etmelerine karşı çıkmış, onları kafirlikle itham etmişlerdi.
Nihayet Ebu Talib oğlu Ali onlarla savaşmıştı. îbn Abbas, onlarla münazara yapmış, bu münazara neticesinde onlardan bir grup hakka dönmüş, diğerleri sapıklıkta kalmaya devam etmişlerdi. Neticede çokları Nehrevan'da ve diğer rezil yerlerde öldürülmüşlerdi. Nitekim bunu ileride de açıklayacağız. [3]

Hz. Peygamber'ın Haricîlerden Ve Onlarla Yapılacak Olan Savaştan Haber Vermesi

Buharı, Ebu'l-Yeman kanalı ile Ebu Said el-Hudrf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir gün Peygamber, ganimet dağıtırken oradaydık. O sırada Temim oğulları kabilesinden Zü'1-Huvaysıra adında bir adam gelerek:
- Ya Rasulallah, adil ol ve hakkaniyetten ayrılma, dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber:
- Yazıklar olsun sana. Ben adil davranmıyorsam, İrim davranıyor? Eğer ben adaleti yürütmüyorsam büyük bir zarara uğramış

olurum. Ben adaleti yürütmüyorsam lam yürütür? dedi.
Hz. Ömer:
- Ya Rasulallah, bana izin ver de şunun boynunu vurayım, dedi. Peygamber Efendimiz de ona şöyle karşılık verdi:
- Vazgeç ondan. Zira onun öyle arkadaşları vardır ve onlar öyle bir topluluktur İri, herhangi biriniz, kendi namazını onların namazı karşısında ve kendi orucunu onların orucu karşısında küçük görür. Kur'ân'ı okurlar, fakat okudukları Kur'ân onların hançere ve köprücük kemiklerini geçmez. Okun avı delip geçtiği gibi onlar da İslâm dininden çıkarlar. O okun temrenine bakılır, onda birşeye rastlanamaz. Ucuna bakılır, onda birşeye rastlanamaz. Sonra gövdesine bakılır, onda birşeye rastlanamaz. Son teleğine de bakılır, onda da birşeye rastlanamaz. İşkembe, bağırsak ve kana bulaşmadan delip geçmiştir. O topluluğun alametleri, aralarında siyah bir adamın bulunmasıdır. Adamın iki kolundan biri, kadın memesi veya gövdeden kesilip sarkan et parçası gibi sallanıp durur. Halk arasında tefrika ve ayrılık başgösterince onlar ortaya çıkarlar."
Şahidlik ederim İri ben bunu Hz. Peygamberden kulağımla dinledim ve şahidlik ederim ki, Ebu Talib oğlu Ah" bu kimselerle savaşırken ben de beraberindeydim. Ali (r.a.)'nin emri üzerine o adam ortaya getirildi de adama baktım. Tıpa tıp Peygamber Efendimiz'in buyurduğu vasıfla idi."
Müslim, Ebu Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Müslümanların tefrikaya düştüğü sıralarda bir grup dinden çıkacaktır. Onları, hakka en yakın olan grup öldürecektir."
Müslim, Beşir b. Amr'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Sehl b. Hanife şöyle bir soru sordum:
- Rasûlullah (s.a.v.)'ın şu Haricîlerden söz ettiğini duydun mu?
- Duydum ve eliyle doğuya -başka bir rivayete göre ise Irak'a- işaret edip gösterdi. Sonra da onlar hakkında şöyle buyurdu:
"Bir kavim ortaya çıkacak ki, onlar Kur'ân'ı dilleriyle okuyacaklar, ama bu onların köprücük kemiklerini geçmez. Okun yaydan çıkışı gibi onlar da dinden çıkacaklardır. Başları traşlıdır."
Muhammed b. Kesir el-Mısısî de bu hadisi merfu olarak Enes'ten rivayet etmiştir. Bu rivayete göre Peygamber (s.a.v.) Haricîlerden söz ederken şöyle buyurmuştur: "Onların alameti ve siması traşlı olmaktır. Onlar, halkın en şerlisi ve en ahlaksızlarıdır."
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Ali b. Ebi Talib'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu işittim:
"Ahir zamanda yeni yetme bir topluluk ortaya çıkacaktır. Beyinsiz ve akılsız kimselerden oluşan bu topluluk, yaratıkların en hayırlısının sözünü söyleyeceklerdir, ama imanları hançerelerini aşmayacaktır. Nerede rastlarsanız onları öldürün. Onları öldüren kimse kıyamet gününe kadar sevap kazanacaktır."
Yakub b. Süfyan, Said b. Ebi Vakkas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), memeli adamdan bahsetti ve onunla ilgili olarak şöyle buyurdu:
"Redhe şeytanıdır. At çobanı gibidir. Becile'den gelen bir adam onu kovacaktır. Becileli adama, Eşheb veya tbn Eşheb denir. O, zalim bir kavim içinde bir alamettir."
Süfyan dedi ki: Ammar ez-Zehebfnin bana anlattığına göre kendilerine Eşheb veya tbn Eşheb denen bir adam gelmiş.
Yakub b. Süfyan, Sa'd b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ebu Talib oğlu Ali, Redhe (Mahdic) şeytanını öldürdü." Allah bilir ya o, böyle demekle onu Hz. Ali*nin arkadaşlarının öldürmüş olduğunu söylemek istemiştir.
Ali b. Ayyaş, Habib vasıtasıyla Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hz. Aişe, Merv ordusunun ya da Nehrevan halkının Muhammed (s.a.v.)'in dili ile lanetlenmiş olduklarını biliyordu."
İbn Abbas dedi ki: "Merv ordusu, Hz. Osman'ın katilidir." Beyhakî, Ebu Said el-Hudrf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir "Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu işittim: "Sizden bazı kimseler, Kur'ân'm indirilmesi konusunda savaştığı gibi, tevili konusunda da savaşacaktır. Ebu Bekir dedi ki:
- O ben miyim ya Rasulallah?
- Hayır. Ömer dedi ki:
- O ben miyim ya Rasulallah?
- Hayır, ama ayakkabıyı yamayıp dikendir (yani Ali'dir.)." Yakub b. Süfyan, Lahik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Nehrevan'da Hz. Ali'ye karşı çıkan Haricîler 4000 kişiydiler. Müslümanlar, onlara hücum ettiler ve onları öldürdüler. Onlar da Müslümanlardan ancak dokuz kişiyi öldürmüşlerdi. Dilerseniz Ebu Berze'ye gidip sorun. O buna şahadet edecektir."
Ben derim ki: Haricîlerle savaşılacağına dair haberler, Rasûlullah (s.a.v.)'dan mütevatir olarak rivayet edilmiştir. Çünkü bu rivayetler, hadis imamları nezdinde kesinlik ifade eden yollarla nakledilmektedirler. Bu savaşın Hz. Ali zamanında vuku bulmuş olduğu, bütün ilim ehli nazarında kesin olarak bilinmektedir. Ama onların isyanlarının ne şekilde vuku bulduğu, isyan sebebi ve İbn Abbas'm bu konuda onlarla münazara yaptığı, onlardan bir çoğunun sapıklıktan geri dönüşü ile ilgili açıklamalar yeri geldiğinde anlatılacaktır. [4]

Hz. Peygamber'in Alî B. Ebi Talîb'in Öldürüleceğini Haber Vermesi

İmam Ahmed b. Hanbel, Ammar b. Yasir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Uşeyre gazvesine gönderirken üzerinde toprak gördüğü için Ali'ye: "Ey Ebu Turab" diye hitab etmiş ve sonra da ona şöyle demişti:
- Sana insanların en bahtsız iki adamım söyliyeyim mi?
- Evet ya Rasulallah, diye cevap verdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Ali'ye hitaben şu cevabı verdi:
- Biri Salih peygamber'in devesini boğazlayan Semud kavminin kızıl tenli adamıdır. Diğeri de senin şu kafana vurup sakalını ıslatacak kadar kanatan adamdır."
Beyhakî, babası Bedir gazvesine katılmış olan Fudale b. Ebu Fuda-le el-Ensârfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ali'nin yaralanması sebebiyle ziyaretine babamla birlikte gittim. Babam ona şöyle sordu:
- Seni şu evinde ikamete zorlayan sebep nedir? Eğer ecelin gelirse Cüheyneliler seni alıp Medine'ye götürürler. Eğer ecelin isabet ederse, arkadaşların senin cenazenle ilgilenir ve namazını kılarlar.
Hz. Ali dedi ki:
- Rasûlullah (s.a.v.), kafamın kanıyla sakalım ıslanmadıkça ölmeyeceğimi bana söyledi.
Gerçekten de Hz. Ali öldürülüp şehid olmuş, Ebu Fudale de onun yanında Sıffin savaşında öldürülmüştü."
Ebu Davud et-Tayalisî, Zeyd b. Vehb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Haricîlerin reisi, Ali'nin yanma geldi ve ona:
- Allah'tan kork. Sen öleceksin, dedi. Ali de ona şu karşılığı verdi:
- Hayır, taneyi yarıp ekini bitiren ve canlıları yaratan Allah'a yemin ederim ki ben, şu kafamdan darbe yeyip sakalım kanla ıslanmadıkça ölmeyeceğim. Bu, kesinleşmiş bir hükümdür ve Rasûlullah tarafından bana bildirilmiştir. İftira edenler de kayba uğramışlardır."
Ebu îdris el-Ezdî, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), bana dedi ki: "Bu ümmet benden sonra sana hıyanet edecektir."
Buharî, Sa'lebe b. Yezid'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ali dedi ki:
- Habbeyi yarıp ekini bitiren ve canlıları yaratan Allah'a yemin ederim ki, başımdan sakalıma kadar yüzüm kana bulanacaktır (Yani öldürüleceğim.).
Abdullah b. Sübey' dedi ki:
- Allah'a yemin ederim ki, ey mü'minlerin emiri! Eğer bir adam çıl-dırıp ta seni öldürecek olursa, biz onun aşiretinin tamamını sana karşılık öldürmeyi tercih edeceğiz.
- Allah aşkına böyle yapmayın. Katilimden başkasını öldürmeyin.
- Ey mü'minlerin emiri! Yerine bir kimseyi halef tayin etmeyecek misin?
- Rasûlullah sizleri nasıl bıraktıysa, ben de sizleri öylece bırakacağım.
- Bizi başsız bıraktığın takdirde Rabbine ne diyeceksin?
- Derim ki: Allah'ım, sen uygun gördün, beni onların başına emir yaptın. Sonra canımı aldın. Ben de seni onların başında bıraktım. Dilersen onları ıslah edersin, dilersen bozarsın."
Meşhur rivayete göre, Hz. Ali, sabah namazına giderken sed yanında Abdurrahman b. Mülcem denen bir Haricî tarafından vurulmuştu. Yaralanan Hz. Ali, iki gün yatakta yattı. O sırada İbn Mülcem de hapsedildi. Hz. Ali, oğlu Hasan'a vasiyetini yaptı. Orduyu alıp göreve devam etmesini emretti ve: "Cariyenin gelişi gibi yanıma gelme." dedi. Hz. Ali vefat edince Abdurrahman b. Mülcem, kısas veya had gereği öldürüldü. Doğrusunu Allah bilir. Sonra oğlu Hasan, ordunun başına geçip Muaviye'ye gitti Bununla ilgili açıklama ileride gelecektir. [5]

Hz. Hasan'ın Başa Geçlp Sonra Da Hilafeti Muaviye'ye Devretmesi

Buharî, «Delâilü'n-Nübüwe»de, Abdullah b. Muhammed kanalı ile Ebu Bekre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), günlerden bir gün Ali'nin oğlu Hasan'ı alıp minbere çıkardı ve şöyle buyurdu:
- Benim şu oğlum liderdir. Umarım ki Allah, bunun vasıtasıyla Müslümanlardan iki grubun arasını düzeltir."
«Kıtabu's-Sulh»ta Buharî, Ebu Musa'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hasan'm şöyle dediğini işittim: "Allah'a yemin ederim ki Ali'nin oğlu Hasan, dağlar büyüklüğünde ordularla Ebu Süfyan oğlu Muaviye'yi karşılamaya gitti. Amr b. As, ona şöyle dedi:
- Ey Muaviye, doğrusu ben rakibini öldürmedikçe geri dönmeyecek ordular görmekteyim.
Muaviye (ki o iki adamın en hayırlısıydı) şöyle dedi:
- Ey Amr! Eğer şunlar bunları, bunlar da şunları öldürürlerse artık insanların idaresini kim yürütecek? İnsanların kadınlarına kim sahiplik edecek? İnsanların tarlalarını kim sürecek? Onların mal ve mülklerini kim koruyacak?
Böyle dedikten sonra Muaviye, Hz. Hasan'a Kureyş'in Abdüşşems oğullarından Abdurrahman b. Semüre ile Abdullah b. Amir b. Küreyz'i elçi olarak gönderdi ve onlara şu talimatı verdi:

- Şu adama gidin. Kendisine tekliflerde bulunun. Bu söylediklerimi anlatın ve barış talebinde bulunun.
Elçilerin ikisi de Hasan'm yanma gitti. Onunla konuştular. Muavi-ye'nin sözlerini aktardılar ve barış talebinde bulundular. Hasan b. Ali de onlara şöyle dedi:
- Biz Abdühnuttalib oğullarıyız. Bu mala sahip olduk ve bu ümmet de kan dökmede ileri gitti.
Elçiler dediler ki:
- Muaviye, sana şu ve şu tekliflerde bulunuyor. Senden barış talebinde bulunuyor.
- Bu söylenenleri kim bana tekeffül eder?
- Biz tekeffül ediyoruz.
Hasan onlardan ne istediyse hepsine biz kefiliz, dediler. Bunun üzerine o da onlarla barış yaptı."
Ravilerden Hasan diyor ki: Ebu Bekre'nin şöyle dediğini işittim:
"Rasûlullah (s.a.v.), minber üzerindeyken Hasan yanında olduğu halde insanlara dönüp bakıyor ve şöyle diyordu: Doğrusu benim şu oğlum liderdir. Umarım ki, Allah bunun vasıtasıyla Müslümanlardan iki büyük cemaatın arasını düzeltir."
Gerçekten de Peygamber (s.a.v.) Efendimiz'in verdiği bu haber olduğu gibi tahakkuk etti. Hz. Ali'nin oğlu Hasan, hilafeti babasından sonra eline alıp ta Iraklıların teşkil ettiği ordunun başına geçtiğinde Muaviye onun karşısına gitti. Saflar Hasan-ı Basifnin anlattığı şekilde karşı karşıya geldiğinde Ali'nin oğlu Hasan barışa yöneldi. İnsanlara hitap etti ve hilafetten feragat etti. Halifeliği Muaviye'ye teslim etti. Bu da hicretin kırkıncı senesinde olmuştu. Bunun üzerine iki ordunun komutanları Muaviye'ye bey'at ettiler. Muaviye, ümmetin idare yükünü yalnızca ele geçirdi. İşte o seneye, toplanma senesi denildi. Çünkü o senede idare yetkisi bir tek adamın elinde toplanmıştı. Bunu yeri geldiğinde tafsilatlı bir şekilde açıklayacağız.
Sözü doğru ve doğrulanmış olan Rasûlullah (s.a.v.), Müslümanların iki firkaya ayrılacağını önceden haber vermişti. Salt bu olayların vukuu sebebiyle bu nrkaîarın ikisini ya da birini tekfir eden kişi yanılgıya düşmüş ve kendi kafasından konuşmayan, sözleri vahiyden başka bir-şey olmayan Muhammedi nassa muhalefet etmiş olur ve hilafetin Muaviye'ye devredildiği sene de dahil olmakla Rasûlullah (s.a.v.)'m işaret buyurduğu, kendisinden sonraki hilafet süresi tamamlanmış oluyor. Nitekim Rasûlullah'm azadlı cariyesi Sefine'nin rivayet ettiği hadiste de iki cihan serveri şöyle buyurmuştur:
"Halifelik, benden sonra otuz sene sürecek, sonra hükümdarlık olacaktır."
Başka bîr rivayete göre Rasûlullah, hükümdarlıktan söz ederken: "Isına bir hükümdarlık olacaktır." demiştir. Yine başka bir rivayete göre Muaviye şöyle demiştir: "Biz, bu hükümdarlığa razı olduk."
«el-Fiten ve'1-Melahim» adlı kitabında Nuaym b. Hammad, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Beni, halife olmaya sevkeden sebep, Rasûlullah (s.a.v.)'m bana söylediği şu sözüdür: "Ey Muaviye! Eğer idareyi ele alırsan güzelce idare et."
Beyhakî dedi ki: Bu hadisi teyid eden başka hadisler de vardır. Mesela, Amr b. Yahya, dedesi Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: Muaviye ibriği aldı. Rasûlullah'ı takib etti. Rasûlullah da ona bakıp şöyle dedi:
"Ey Muaviye! Eğer bir idarenin başına geçersen, Allah'a karşı gelmekten sakın, takvalı ve adaletli ol."
Muaviye dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v.)'ın bana bu sözü söylemesinden itibaren mutlaka idarenin başına geçerek imtihan edileceğimi düşünüyordum."
Sevrî, Muaviye'nin şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim: "Eğer sen insanların gizliliklerini araştırırsan onları bozarsın veya bozmak üzere olursun."
Sonra Ebu Derda, Muaviye'nin Rasûlullah'tan işittiği bir kelimeyi söylüyor ve Allah'ın onu o kelimeden yararlandırdığını ifade ediyor.
Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Halifelik, Medine'de olacak, hükümdarlık da Şam'da olacaktır."
îmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Derda'mn şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: Bir ara ben uyumaktayken kitabın direğinin yastığımın altından çıkarılıp kaldırıldığını gördüm. Onun götürüleceğini zannettim. Gözlerimle onu takib ettim. O direk Şam'a götürüldü. Dikkat edin, fitne koptuğu zaman imanı Şam'dadır."
Beyhakî, bunun senedinin sahih olduğunu söylemiş ve Abdullah b. Amr'dan da şöyle bir rivayette bulunmuştur:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: Kitap direğinin yastığımın altından çekilip alındığım gördüm. Baktım ki o, parlayan bir nurdur. Şam'a götürüldü. Dikkat edin, fitne çıktığı zaman iman Şam'da olacaktır."
Abdürrezzak, Abdullah b. Safvan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Sıffin savaşında adamın biri:
- Allah'ım, Şamlılara lanet et, deyince Ali, ona şöyle karşılık verdi:
- Şamlıların hepsine küfretme. Çünkü Şam'da abdallar vardır. Şam'da abdallar vardır. Şam'da abdallar vardır."
îmam Ahmed b. Hanbel, Şüreyh b. Ubeyd el-Hadremî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir;
"Irak'ta bulunan Ali'nin nezdinde Şamlılardan bahsedildi ve ona dediler ki:
- Şamlılara lanet et, ey emirü'l-mü'minîn.

- Hayır. Zira ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim: "Abdallar, Şam'da olacaktır. Onlar kırk kişidirler. Bunlardan biri Ölünce Allah, onun yerine başka bir Abdal tayin eder. Onların yüzü suyu hürmetine yağmur yağdırılması istenilir. Onların yüzü suyu hürmetine düşmanlara karşı zafer taleb edilir. Yine onların yüzü suyu hürmetine azab, Şamlılardan uzaklaştırılır."

Bunu sadece îmam Ahmed b. Hanbel rivayet etmiştir. Senedinde inkıta (kopukluk) vardır. [6]

Hz. Peygamberin, Deniz Savaşçılarının Kıbrıs'a Gîdeceklerînî Haber Vermesi

Malik, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), Ümmü Haram binti Melhan'm yanına gider, Ümmü Haram da ona yemek yedirirdi. Ümmü Haram, Ubade b. Sa-nait'in zevcesiydi. Yine bir gün Hz. Peygamber, Ümmü Haram'ın yanına gitti. Ümmü Haram ona yemek yedirdi. Sonra oturup Rasûlullah (s.a.v.)'m başında bit aramaya başladı. O esnada Rasûlullah (s.a.v.) uykuya dalmıştı. Gülerek uyandı, Ümmü Haram, ona sordu:
- Ya Rasulallah, niçin gülüyorsun?
- Ümmetimden bazı kimseler, şu denizin ortasına Allah yolunda gaza yapmayı bana arzettiler. Hükümdarların aileler üzerine gaza edişleri gibi gaza etmeyi teklif ettiler. Ümmü Haram diyor ki: Ben de dedim ki:
- Ya Rasulallah, Allah'a dua et ki beni de gazveye gidenler arasına katsın.
Rasûlullah, Ümmü Haram için dua etti. Sonra başını koyup yattı. Bir süre sonra yine gülerek uyandı. Ümmü Haram, ona ded ki:
- Niçin gülüyorsun ya Rasulallah?
- Ümmetimden bazı kimseler, Allah yolunda (denize) gaza etmeyi bana teklif ettiler.
Ben de dedim ki:
- Ya Rasulallah! Allah'a dua et de, beni o gazveciler arasına katsın.
- Sen ilk gazveye gidenlerden olacaksın."
Ümmü Haram binti Melhan, Muaviye'nin hilafeti zamanında Kıbrıs'a gazaya gitti. Denizden karaya çıkarken bineğinden düşüp Öldü."
Buharı, Enes b. Malik'ten böyle bir rivayette bulunmuş ve Enes, rivayetin sonunda şöyle demiştir: "Ümmü Haram, kocası Übade b. Sa-mit'le beraber Muaviye'nin zamanında ilk deniz gazasına gitti. Gaza dönüşünde Şam'a geldiler. Orada, binmesi için kendisine bir binek yaklaştırıldığında binekten düşüp vefat etti." [7]

Rumlarla Yapılan Savaşa Dair Söylenen Sözler

îshak b. Yezid ed-Dımaşkî, Ümmü Haram'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim: "Ümmetimden ilk deniz gazasına gidecek olan orduda bulunanlar mağfireti hak etmişlerdir." Ben de dedim ki:
- Ya Rasulallah, ben de onlar arasında bulunacak mıyım?
- Evet, sen de onlar arasında bulunacaksın. Ümmetimden Kay-ser'in şehrine gazaya gidecek ilk orduda bulunanlar bağışlanacaklardır.
- Ya Rasulallah, ben onlar arasında bulunacak mıyım?
- Hayır."
Bu hadiste, nübüvvete dair üç delil vardır. Birincisi denize yapılacak ilk gazvedir. Bu gazve hicretin yirmiyedinci senesinde Muaviye b. Ebi Süfyan'la beraber yapılmıştı. Muaviye, o zaman Osman b. Afîan'ın Şam valisiydi. Bu orduda o zaman Ümmü Haram binti Melhan da vardı. Kocası, sahabelerden Ubade b. Samit idi. Ubade, Akabe beratında Medine nakiplerinden biriydi. Ümmü Haram, deniz gazvesi dönüşünde Şam'da ölmüştü.
İbn Zeyd ise, onun Kıbrıs'ta hicretin yirmiyedinci senesinde vefat
ettiğini söylemiştir.
İkinci gazve ise, istanbul'a yapılan gazvedir. Bu orduda da komutan, Yezid b. Muaviye b. Sufyan vardı. Bu gazve, hicretin elliikinci senesinde yapılmıştı. Orduda Ebu Eyyüb Halid b. Zeyd el-Ensârî de vardı. Bu zat, İstanbul'da vefat etmişti. Allah ondan razı olsun ve onu hoşnut kılsın. Ancak bu gazvede Ümmü Haram yoktu. Çünkü o, Kıbrıs'a yapılan ilk gazvede vefat etmişti. Bu hadiste, nübüvvete dair üç delil vardı. Biri iki gazvenin yapılacağı, diğeri de Ümmü Haram'ın ikincide değil de birincide mevcut olacağıdır ve bu haber aynen gerçekleşmiştir. [8]

Hz. Peygamber'in, Hindistan'a Yapılacak Gazveyi Haber Vermesi

İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.), Hindistan'a gaza yapılacağını bize vaad etti. Eğer ben o gazvede şehid edilirsem şehidlerin en hayırlılarından olacaktım. Eğer dönersem o zaman Cehennemiden azad olan Ebu Hüreyre olacağım."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Doğru sözlü ve sözü doğrulanan dostum Rasûlullah (s.a.v.) bana dedi ki: Bu ümmetten bir grup, Çin'e ve Hindistan'a gidecektir." Eğer ben bu gazaya katılıp da şehid olursam ne alâ, yok eğer geri dönersem Allah beni Cehennem azabından azad edecektir." Müslümanlar, Muaviye zamanında, hicretin kırkdördüncü senesinde Hindistan'a gazaya gittiler. Orada bazı olaylar cereyan etti. Bunlarla ilgili açıklama ileride
gelecektir. Gazne valisi büyük hükümdar Mahmud b. Sebüktekin, hicretin 400. senesinin sınırlarında Hindistan'a sefere gitti. Oraya girdi. Bir kısım insanları öldürdü. Bir kısmını da esir aldı. Birçok malları ganimet olarak ele geçirdi. Saminat şehrine girdi. Orada, tapmakta oldukları en büyük putu kırdı. Kılıçlarını ve takılarım yağmaladı. Sonra güçlenmiş, salim ve muzaffer olarak geri döndü. [9]

Hz. Peygamber'in Türklerle Yapılacak Savaşı Haber Vermesi

Bunu yeri geldiğinde inşaallah açıklayacağız. Buharı, Ebu HüreyT re'nin şöyle dediğini rivaye etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki;
"Siz ayakkabıları keçe olan bir kavim ile savaşmadıkça ve küçük gözlü, kırmızı yüzlü, basık burunlu, yüzleri -deri üstüne deri kaplanmış kalkanlar gibi- kalın etli Türklerle savaşmadıkça kıyamet kopmaya-caktır. Bu işin içine düştüğünde onların bundan en çok nefret edenlerini, insanların en hayırlısı olarak bulacaksınız. İnsanlar madenler gibidirler: Cahiliyette seçkin olanları, İslamiyet'te de seçkin olanlarıdır. Sizden birinizin üzerine öyle bir zaman gelecektir ki, beni görmesi, mal ve evlad sahibi olmaktan daha çok hoşuna gidecektir."
Buharı, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki:
"Siz, Acemlerden kırmızı yüzlü, basık burunlu, küçük gözlü, yüzleri -deri üstüne deri kaplanmış kalkanlar gibi- kalın etli ve ayakkabıları keçeden olan Huz ve Kirman halkı ile savaşmadıkça kıyamet kopmayacaktır."
İmam Ahmed b. Hanbel, Amr b. Saleb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu işittim:
"Ayakkabıları keçe olan (veya keçeden yapılan ayakkabı giyen) bir milletle savaşmanız, kıyamet alametlerindendir. Geniş yüzlü bir kavimle savaşmanız da kıyamet alametlerindendir. Onların yüzleri, deri üstüne deri kaplanmış kalkanlar gibi kalın etlidir."
Türklerle yapılan savaş, sahabelerin son zamanlarında vuku bulmuştur. Yapılan savaşta sahabeler, Türklerin en büyük putunu kırmışlardı. Yeri geldiğinde bunu tafsilatlı bir şekilde inşaallah açıklayacağız. Güç ve kuvvet Allah'tandır. Başarı O'ndan gelir. [10]

Abdullah B. Selam'la İlglll Bir Haber

İmam Ahmed b. Hanbel, İshak b. Yusuf kanalı ile Bişr b. Abbad'm şöyle dediğini rivayet etmiştir;
"Ben Mescid-i Nebevf de iken adamın biri geldi. Yüzünde huşu eseri görülüyordu. Mescide girip iki rekat namaz kıldı Namazı kısa tuttu. Orada bulunanlar:
- Bu, cennetliklerdendir, dediler. Adam mescitten çıktıktan sonra peşine takıldım. Nihayet evine girdi. Ben de onunla beraber evine girdim. Onunla konuştum. Bana alışınca, kendisine şöyle dedim:
- Sen mescide girdiğinde, orada bulunanlar şöyle ve şöyle dediler.
- Sübhanallah. insanın bilmediği birşeyi söylemesi uygun değildir. Ben sana Rasûlullah'm zamanında görmüş olduğum bir rüyayı anlatayım. Bu rüyayı ona da anlatmıştım. Yeşil bir bahçede orta yerde demirden bir sütun gördüm. Sütunun altı yerde, üstü de semadaydı. Semadaki ucunda bir kulp vardı. Bana:
- Şu sütuna tırman, denildi. Ben de:
- Yapamam, dedim. Bir hizmetçi geldi, elbisemi arkadan toplayarak kaldırdı ve:
- Sütuna tırman, dedi. Ben de tırmandım. Nihayet semadaki ucunda bulunan kulpu yakaladım. Hizmetçi:
- Kulpu tut, bırakma, dedi. O esnada ben, kulp elimdeyken uyandım. Gidip bu rüyayı Peygamber (s.a.v.)'e anlattım. O da bana rüyamı şöyle yorumladı:
- Gördüğün bahçe İdam bahçesidir. O sütun da islâm sütunudur. Gördüğün kulp kopmaz ve metin olan kulptur. Sen ölünceye kadar islâm üzere olacaksın."
Ravi diyor ki: Rüyayı gören adam, Abdullah b. Selam idi.
imam Ahmed b. Hanbel, Hareşe b. Hürr'ün şöyle dediğini rivayet

etmiştir:
"Abdullah b. Selam, yukarıdaki hadisi uzun uzadıya anlattı ve anlatımı esnasında şu cümleleri de sarfetti:
"Nihayet kaygan bir dağa vardım. Elimden tuttu ve beni uzattı. Kendimi dağın zirvesinde gördüm. Ama orada sebat edip tutunamıyor-dum. Baktım ki, elimde demirden bir direk var, ucunda da altın bir halka var. Elimi tuttu ve beni uzattı. Nihayet kulpu yakalayabildim."
Müslim, Hareşe b. Hürr'ün şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Abdullah b. Selam, yukarıdaki hadisi anlattı ve anlatımı esnasında şu cümleleri de sarfetti:
"Nihayet ben bir dağa götürüldüm. Bana: "Dağa tırman." denildi. Dağa tırmanmaya başladım, ama biraz tırmanınca da tepe üstü düştüm. Bunu defalarca tekrarladım."
Abdullah b. Selam, bu rüyasını anlatırken Rasûlullah (s.a.v.), ona şöyle bir yorum yapmıştı:
"Dağ, şehidlerin menzilidir, sen oraya ulaşamıyacaksm."
Bu, ikinci bir mucizedir. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.), şahadet mertebesine ermeyeceğini Abdullah b. Selam'a önceden haber vermiş ve gerçek de böyle cereyan etmiştir. Çünkü Abdullah b. Selam, hicretin kırk-üçüncü senesinde Ebu Ubeyd el-Kasım b
Selam ile diğerlerinin anlattıkları gibi normal bir ölümle vefat etmiştir. [11]

Hz. Peygamber'în, Meymune Blntî Harîs'în Şerifte Öleceğini Önceden Haber Vermesi

«Tarih» adlı eserde Buharî, Yezid b, Asam'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
- "Meymune, Mekke'de ağır bir hastalığa yakalandı. Kardeşinin oğullarından da yanında hiç kimse yoktu. Bunun üzerine: . — Beni Mekke'den çıkarın. Çünkü ben Mekke'de ölmeyeceğim. Rasûlullah, Mekke'de ölmeyeceğimi bana önceden haber vermişti, dedi. Bunun üzerine onu alıp Şerife getirdiler. Orada vefat etti. Allah ondan razı olsun."
Ben derim ki: Sahih kavle göre Meymune, hicretin ellibirinci senesinde vefat etmiştir. [12]

Hz. Peygamber'în, Hlcr B. Adiy İle Arkadaşlarının Öldürüleceklerini Haber Vermesi

Yakub b. Süfyan, Ebu Bükeyr kanalı ile Abdullah b. Rezin el-Gafikf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ali b. Ebi Talib'in şöyle dediğini işittim:
- Ey Irak halkı! Sizden yedi kişi Azra'da öldürülecektir. Onların durumu (hendeğe atılarak öldürülen) Uhdud ashabının durumuna benzer.
Hicr b. Adiy ile arkadaşları, Hz. Ali'nin dediği yerde öldürüldüler." Yakub b. Süfyan, Ebu Nuaym'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ziyad b. Sümeyye, minber üzerinde Ali b. Ebi Talib'ten söz etti. Hicr ise çakıl tanelerini avuçladı. Sonra attı. Hicr'in etrafındaki adamlar Ziyad'ı çakıl taneleriyle taşladılar. Bunun üzerine Ziyad, Muavi-ye'ye şöyle bir mektup gönderdi:
"Ben minber üzerindeyken Hicr beni çakıl taneleriyle taşladı." Muaviye de Ziyad'a Hicr'i yakalayıp kendisine göndermesini emreden bir mektup yazıp gönderdi. Yakalanan Hicr, Şam'a yakm bir yere geldiğinde Muaviye, onu karşılamak için bazı adamlar gönderdi. Hicr, Azra mıntıkasında onlarla karşılaştı ve onları öldürdü."
Beyhakî dedi ki: "Eğer Rasûlullah'tan duymuş olmasaydı, Azra'da yedi kişinin öldürüleceğini kendi kafasından söylemezdi."
Yakub b. Süfyan, Ebu Esved'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Muaviye, Hz. Aişe'nin yanına gitti. Hz. Aişe, ona şöyle sordu:
- Seni, Azralılar ile Hicr ve arkadaşlarını öldürmeye sevkeden sebep neydi?
- Ey mü'minlerin annesi! Onları öldürmenin ümmeti ıslah edeceğini, hayatta kalmalarının ise ümmeti bozacağını ve fesada sürükleyeceğini düşündüm. Bunun için onları öldürdüm.
- Rasûlullah (s.a.v.)'ın bu hususta şöyle buyurduğunu işittim: "Azra'da bazı kimseler öldürülecektir, onların öldürülmelerinden ötürü Allah ve semadaki diğer varlıklar gazablanacaklardır."
Yakub b. Süfyan, Mervan b. Hakem'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Muaviye, mü'minlerin annesi Aişe (r.anha)'nin yanına gitti. Aişe, ona şöyle bir soru sordu:
- Ey Muaviye! Hicr'i ve arkadaşlarını öldürdün ve şöyle ve şöyle yaptın. Senin için bir adamı pusuya koyup seni öldürtmemden korkma-dın mı?
- Hayır. Çünkü ben güvenlik ve eman evindeyim. Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim:
"İmam, ölümün kaydıdır. Bu kayıt çözülemez. Ey mü'minlerin annesi, bir mü'min öldürülemez. Şimdi bundan başka senin ne ihtiyacın var. Onu bana söyle?
- İyiyim, hiçbir ihtiyacım yok.
- Öyleyse beni ve Hicr'i bırak. Aziz ve Celil olan Rabbimizin huzurunda onunla karşılaşacağız."
Yakub b. Süfyan, Ubeydullah b. Muaz kanalı ile Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
«Rasûlullah (s.a.v.), ashabından on kişiye hitaben şöyle buyurdu: "En son ölecek olanınız ateşte." dedi. On kişi arasında Semüre b. Cün-düp de vardı.
Ebu Nadre dedi ki: "Onların en son ölenleri Semüre oldu." Beyhakî dedi ki: Bu hadisin ravileri sıkadır (mutemed kimselerdir).

Yalnız Ebu Nadre el-Abdî'nin Ebu Hüreyre'den hadis dinlediği sabit değildir. Doğrusunu Allah bilir.
ismail b. Hakim, Enes b. Hakim'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Medine'ye gidip te Ebu Hüreyre ile karşılaştığımda o, hemen bana Semüre'yi sorardı. Eğer Semüre'nin hayatta olup sağlıkl olduğunu haber verirsem sevinirdi ve bana şöyle derdi:
- Biz on kişi Beyt'te idik. Rasûlullah (s.a.v.), kalkıp yüzümüze baktı ve kapının eşiğini tutup şöyle dedi: "En son öleniniz ateşte olacaktır." Sekiz kişi öldü. Şimdi ben ve Semüre'den başka, hayatta kimse kalmadı. Şimdi en çok istediğim şey, ondan önce ölümü tatmaktır."
Bu hadisin başka bir rivayet tariki de vardır:
Yakub b. Süfyan, Evs b. Halid'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ben, Ebu Mahzure'nin yanma gittiğimde, o bana Semüre'yi sorardı. Semüre'nin yanına gittiğimde, o da bana Ebu Mahzure'y sorardı. Ebu Mahzure'ye şöyle dedim:
- Neyin var senin? Sana geldiğimde hep bana Semüre'yi soruyorsun, Semüre'nin yanma gittiğimde de o seni soruyor?
- Ben, Semüre ve Ebu Hüreyre Beyt'te idik. Peygamber (s.a.v.), gelip: "En son öleniniz ateştedir!" dedi.
Ravi dedi ki: Ebu Hüreyre öldü. Sonra Ebu Mahzure, sonra da Semüre öldü."
Abdürrezzak, Ibn Tavus ile diğerlerinin şöyle dediklerini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), Ebu Hüreyre ve Semüre b. Cündüb ile başka bir adama şöyle dedi:
"En son öleniniz ateştedir." Adı açıklanmayan o adam önce vefat etti. Ebu Hüreyre ile Semüre de ondan sonra bir süre daha yaşadılar. Herhangi bir kimse, Ebu Hüreyre'yi kızdırmak isteyince; "Semüre vefat etti." derdi. Ebu Hüreyre, bu sözü duyunca düşüp bayılırdı. Ama Ebu Hüreyre, Semüre'den Önce vefat etti. Semüre birçok kimseyi öldürdü."
Beyhakî, bu rivayetleri genel olarak zayıf görmüştür. Çünkü bunların bir kısmı münkati, bir kısmı da mürseldir. Beyhakî dedi ki: îlim ehli bazı kimseler, Semüre'nin yangında öldüğünü söylemişlerdir. Onun günahları yüzünden Cehennem'e gitmesi, sonra da imanı sayesinde oradan kurtulması ve şefaatçılarm şefaati vesilesiyle oradan çıkması muhtemeldir. Doğrusunu Allah bilir.
Yine Beyhakî'nin, Hilal b. Alâ er-Rakî tarikiyle yaptığı bir rivayette anlatıldığına göre Semüre ateşle ısınmış, bir süre sonra dalmış, ailesi de kendisinden habersiz kalmış ve nihayet ateş onu yakmıştır.
Ben derim ki: Başkalarının anlattıklarına göre Semüre b. Cündüb'e birçok hücumlar yapılmıştır. Onun için su dolu bir kazan ateşlenir, kendisi o kazanın üzerinde oturup buharı ile ısmırmış. Bir gün kazanın içine düşmüş ve ölmüştü. Allah ondan razı olsun. Hicretin ellidokuzuncu senesinde, Ebu Hüreyre'den bir sene sonra vefat etmiştir. Ziyad b. Sü-meyye, Kûfe'ye giderken Semüre, Basra'da onun yerine vekalet edermiş. Ziyad'm Basra'ya gelişinde de Semüre onun yerine Kûfe'de vekalet edermiş. Böyle olunca da o, senenin altı ayını Kûfe'de, altı ayını da Basra'da geçirirmiş. Haricîlere karşı çok sertmiş. Onlardan çok adam öldürmüştür. Haricîlerden öldürdüğü kimseler için de:
- Onlar, gök kubbenin altındaki maktullerin en şerlileridirler, dermiş.
Hasan-ı Basrî ile Muhammed b. Şirin ve diğer Basra uleması onu çok överlermiş. Allah ondan razı olsun. [13]

Rafî B. Hadîc'în Haberi

Beyhakî, Yahya b. Abdülhamid b. Rafi'nin dedesinin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rafi b. Hadic, Uhud (veya Hüneyn) savaşında memesine bir ok saplanmış olarak geldi ve şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, şu oku mememden çekip çıkar.
- Ey Rafi! Dilersen oku da kabzasını da birlikte çekip çıkarırım ve kıyamet gününde senin şehid olduğuna tanıklık ederim.
- Ya Rasulallah! Oku çek ve kabzayı bırak. Kıyamet gününde de şehidliğime tanıklık yap.
Ravi diyor ki: Rafi, Muaviye'nin halifeliği dönemine kadar yaşadı. Sonra yarası nüksetti ve ikindiden sonra vefat etti."
Vakidî ile diğer bazı tarihçilerin anlattıklarına göre o, Muaviye'nin hilafetinin üçüncü senesinde vefat etmiştir. Başkaları dediler ki: Hicretin yetmişdördüncü senesinde vefat etmiştir. Muaviye (r.a.) ise, hicretin altmışıncı senesinde vefat etmiştir ki, bunda ihtilaf yoktur. Doğrusunu Allah bilir. [14]

Hz. Peygamber'în Kendî Vefatından Sonra Benî Haşîm'den Çıkacak Fitneleri Haber Vermesi

Buharı, Muhammed b. Kesir kanalı ile Ibn Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki:
- Emirlerden bazı eziyetler ve hoşlanmadığınız işler göreceksiniz.
- Ya Rasulallah, o zaman ne yapmamızı emredersiniz?
- Başkalarının sizin üzerinizdeki haklarını ödersiniz ve kendi hakkınızı da Allah'tan dilersiniz."
Buharı, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
- Kureyş'ten şu kabile, insanları mahvedecektir. Dediler ki:
- Ya Rasulallah, ne yapmamızı emredersiniz?

- Keşke insanlar bunlardan uzak dursalardı." Buharî, Said el-Ümevî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ben, Mervan ve Ebu Hüreyre ile beraber bulunuyordum. Ebu Hü-reyre'nin şöyle dediğini işittim:
- Sözü doğru ve tasdik edilmiş (Rasûlullah)'m şöyle buyurduğunu işittim: "Ümmetimin mahvoluşu, Kureyş'ten bazı gençlerin eliyle olaçaktır."
Mervan:
- Bazı gençlerin eliyle mi? diye sorunca, Ebu Hüreyre şu cevabı verdi:
- istersen onların adlarını da veririm. Falan oğlu falan diyebilirim."
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim: "Ümmetimin mahvoluşu, bazı gençlerin eliyle olacaktır." Yönetime geçmeden önce Mervan dedi ki:
- O gençler, bizimle beraber cemaat içindedirler. Ama Allah'ın laneti onların üzerine olsun.
Ebu Hüreyre de dedi ki:
- Ama vallahi istersem, o gençlerin adlarını sayarım ve falan oğlu falan diye isim belirtirim.
Ravi Said b. Amr b. Said diyor ki:
Ben, hükümdarlığa geçmelerinden sonra babam ve dedemle birlikte Mervan oğullarına giderdim. Onların, insanları çocuklara be^at ettirdiklerini gördüm, hatta bazı çocukları kundağa sarılı olduğu halde halkı onlara beyat ettirirlerdi. O esnada Mervan, bize şöyle dedi:
- Belki de kendilerine bey'at ettiğiniz şu çocuklar, Ebu Hüreyre'nin, Rasûlullah'tan duyduğunu söylediği çocuklardır. O, şu hükümdarların birbirlerine benzediklerini söylüyor."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Sözü doğru ve tasdik edilmiş Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu işittim:
"Ümmetimin mahvı, Kureyş'ten beyinsiz bazı genç emirler eliyle olacaktır."
imam Ahmed b. Hanbel, Ebu Said el-Hudrî'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Hicretin altmışıncı yılından sonra bazı namazı zayi eden, şehvetlere uyan ve azgınlıklarının karşılığını bulan halifeler gelecektir. Onlardan sonra da Kuran okuyan halifeler gelecektir ki, okudukları Kuran, onların kürek kemiklerini geçmez. Kur'ân'ı üç kişi okur. Bunlardan biri mü'min, biri münafik, biri de facirdir."
Beşir dedi ki: Ben Velid'e şöyle bir soru sordum:
- Kur'ân'ı okuyan bu üç kişinin açıklaması nasıldır?
- Münafik, Kur'ân'ı inkar eder. Facir, Kur'ân'ı vasıta ederek dünya malı yer. Mü'min de Kur'ân'a iman eder."
Beyhakî, Şa'bî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hz. Ali, Sıffin savaşından döndüğünde şöyle dedi: "Ey insanlar! Muaviye'nin emirliğinden hoşlanmazlık etmeyin. Siz onu kaybederseniz, ondan sonra kafaların Ebu Cehil karpuzu gibi omuzlardan fırladıklarını göreceksiniz."
Beyhakî, Umeyr b. Hani'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ebu Hüreyre, Medine sokaklarında dolaşarak şöyle diyordu "Allah'ım! Beni hicretin altmışıncı senesine ulaştırma. Yazıklar olsun size ey insanlar! Muaviye'nin saçlarının favori kısmına tutunun, onu bırakmayın. Allah'ım! Sen beni, çocukların emirliklerinin zamanına ulaştırma."
Beyhakî dedi ki: Ali ile Ebu Hüreyre de: "Biz bunu Rasûlullah'tan işittik" diyorlardı.
Yakub b. Süfyan, Ebu Ubeyde b. Cerrah'tan rivayet etti ki, Ra-sûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Beni Ümeyye'den bir adam kırıp köreltmedikçe bu iş (din), mutedil bir şekilde adaleti yerine getirerek devam edecektir."
Beyhakî, Ebu Zerr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu işittim: "Benim sünnetimi, ilk olarak Beni Ümeyye'den bir adam değiştirecektir."
Sünneti değiştiren ilk adamın, Yezid b. Muaviye b. Ebi Süfyan olması muhtemeldir. Doğrusunu Allah bilir.
Ben derim ki: Yezid b. Muaviye açısından insanlar çeşitli kısımlara ayrılırlar. Bir kısmı, onu sever ve onu dost sayar ki, bunlar bazı Şamlılardır. Rafizîlere gelince bunlar onu tahkir eder, çirkin görür ve ona, yapmadığı bazı işleri isnad ederler. Hatta çoğu Rafizîler, onu zındıklı-hkla itham ederler. Oysa o, zındık değildi. Başka bir grup insan da vardır ki onu sevmezler, ama ona küfretmezler. Çünkü onun -Rafizîlerin iddia ettikleri gibi- zındık olmadığını bilirler. Ama onun zamanında çok feci hadiseler ve hoş karşılanmayan çirkin olaylar cereyan etmiştir. Bu olayların en fecii, Hz. Ali'nin oğlu Hüseyin'in Öldürülmesinden Yezid'in haberi yoktu. Onun bilgisi dahilinde öldürülmemişti. Belki de o, bundan memnun olmamıştı, ama bu olayı da kmamamıştı. Bu, gerçekten çirkin bir olaydır. Yine onun zamanında cereyan eden çirkin olaylardan biri de Hz. Peygamber'in şehri. Medine'de cereyan eden Harre vak'asıdır. Yeri geldiğinde, bunu detaylı bir şekilde açıklayacağız. [15]

Rasûlullah'ın, Ali'nin Oğlu Hüseyin'in Öldürüleceğini Önceden Haber Vermesi

İmam Ahmed b. Hanbel, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Yağmur meleği, Peygamber (s.a.v.)'in yanına gelmek için izin istedi. Ona izin verildi. Peygamber (s.a.v.) de Ümmü Seleme'ye:
- Kapıyı kapa. Yanımıza kimse gelmesin, dedi. Sonra Ali'nin oğlu

Hüseyin kapıya geldi. Sıçrayıp içeri girdi. Rasûlullah (s.a.v.)'m omuzlarına çıktı. Melek, Rasûlullah'a sordu:
- Bunu seviyor musun?
- Evet.
- Ama ümmetin onu öldürecektir. İstersen öldürüleceği mekanı
sana göstereyim.
Melek böyle dedikten sonra elini vurdu ve Rasûlullah'a kırmızı bir toprak gösterdi. Ümmü Seleme de o toprağı alıp elbisesinir bir ucuna koyup bağladı. Enes diyor ki: Biz, Hüseyin'in Kerbela'da öldürüleceğini
işittik."
Beyhakî, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: «Rasûlullah (s.a.v.), bir gün uzanıp uyudu, ama hayretler içerisinde uyandı. Sonra yine uzanıp uyudu, yine hayretler içinde uyandı. Ama bu defaki hayret ve şaşkınlığı öncekine nisbetle biraz daha azdı. Sonra yine uzanıp uyudu, tekrar uyandığında elinde biraz kırmızı toprak vardı. Toprağı evirip çeviriyordu. Ona sordum:
- Bu toprak da ne, ya Rasulallah?
- Cebrail, Hüseyin'in Irak'ta bu toprak üzerinde öldürüleceğini bana haber verdi.
Cebrail'e dedim ki:
- Ey Cebrail, Hüseyin'in öldürüleceği yerin toprağını bana göster.
- İşte bu, Hüseyin'in öldürüleceği yerdeki topraktır, dedi." Hafız Ebu Bekr el-Bezzar, «Müsned» adlı eserinde, Ibn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hüseyin, Hz. Peygamber'in kucağında oturmaktaydı. Cebrail, ona sordu:
- Onu seviyor musun?
- Onu nasıl sevmiyeyim? O benim ciğerimin meyvesidir.
- Ama ümmetin onu öldürecektir. İstersen mezarının yerini sana göstereyim.
Böyle dedikten sonra Cebrail, bir avuç toprak getirdi. İşte bu, o kırmızı topraktır."
Beyhakî, Ebu Ammar Şeddad b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ümmü Fadl binti Haris, Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gidip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, bu gece, görülmemiş acayip bir rüya gördüm.
- Rüyan nasıldı?
- Senin vücudundan bir parçanın koparılıp kucağıma konulduğunu gördüm.
- Hayırlı bir rüya görmüşsün. Bunun yorumu şudur: Faüma inşa-allah bir erkek çocuk doğuracak ve o çocuk da senin kucağında olacaktır.
Gerçekten de Faüma, Hüseyin'i doğurdu. Rasûlullah (s.a.v.)'ın buyurduğu gibi o benim kucağımda oldu. Ben de alıp Rasûlullah'm kucağına bıraktım. Sonra Rasûlullah bana dönüp baktı. Gözlerinden yaş boşanmakta olduğunu gördüm. Dedim ki:
- Ey Allah'ın Peygamberi; anam babam sana feda olsun. Neyin var?
- Cebrail (a.s.), yanıma geldi ve ümmetimin şu oğlumu öldüreceklerini bana haber verdi.
- Şu çocuğu mu?
- Evet.
Cebrail böyle dedikten sonra, onun öldürüleceği yerin kırmızı toprağını bana getirdi."
îmam Ahmed b. Hanbel, Ümmü Fadl'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanına gidip şöyle dedim:
- Rüyamda gördüm ki, evimde veya kucağımda senin vücudunun organlarından biri var.
Rasûlullah buyurdu ki:
- Inşaallah Fatıma bir erkek çocuk doğuracak ve sen o çocuğun bakıcılığım yapacaksın.
Fatıma, Hüseyin'i doğurdu. Onu ban* verdi. Ben de onu emzirdim. Sonra bir gün ziyaret için Rasûlullah'm yarana giderken Hüseyin'i de beraberimde götürdüm. Rasûlullah, Hüseyin'i alıp kucağına koydu. Kucağında iken Hüseyin işedi. Sidiğ Rasûlullah'ın eteğine bulaştı. Ben de elimle Hüseyin'in omuzuna vurdum. Rasûlullah bana dedi ki:
- Allah seni İslah etsin, oğlumu incittin.
- Ya Rasulallah, izarını ver de yıkayayım.
- Hayır, lazm sidiği yıkanır, ama erkek çocuğun sidiğinin üzerine su serpilir."
imam Ahmed b. Hanbel, îbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.)'i, kişinin gündüzün ortasında görüşü gibi rüyamda gördüm. Şöyle diyordu: Tozlu ve saçı başı dağınık, elinde bir şişe vardı. Şişede de kan vardı. Ona dedim ki:
- Anam babam sana feda olsun ya Rasulallah, bu nedir? Dedi M:
- Bu, Hüseyin ile arkadaşlarının kanıdır.
O günden beri Hüseyin'i hep göz altında tuttum ve o günü takib ettim. Gerçekten de o günde öldürüldüğünü gördük. Allah ondan razı olsun."
Katade dedi ki: Hüseyin, hicretin altmışbirinci senesinde cumaya denk gelen aşure gününde öldürüldü. O zaman kendisi, kırkbeş sene altı ay on beş günlük bir ömrü geride bırakmıştı.

Leys, Ebu Bekir b. lyaş el-Vakidî, Halife b. Hayyat, Ebu Maşer ve birçok tarihçi, onun, hicretin altmışbirinci senesinin aşure gününde öl* durulduğunu söylemişlerdir.
Bazıları da onun cumartesi günü öldürüldüğünü iddia etmişlerdir. Ama önceki görüş daha doğrudur.
Onun öldürülmesi yüzünden birçok olayın cereyan ettiği anlatılmıştır. Mesela, o gün güneşin tutulmuş olduğunu söylerler. Bu, zayıf bir rivayettir. Semanın ufuklarının değiştiğini, kaldırılan her taşın altında kan görüldüğünü söylemişlerdir. Bazıları ise, sadece Kudüs'teki taşların altında kan görüldüğünü söylemişlerdir. Ayrıca o gün Alaçehre çiçeğinin küle dönüştüğünü, etin zehir gibi acı hale geldiğini ve içinden ateş çıktığını ifade etmişlerdir. Buna benzer daha görülmemiş haller vuku bulduğunu söylemişlerse de bunların bir kısmı kabul edilemeyecek derecede münkerdir. Bir kısmının ise vukuu muhtemeldir. Doğrusunu Allah bilir.
Çünkü Rasûlullah (s.a.v.), dünyada ve ahirette Adem oğullarının" efendisi olduğu halde vefat ettiği zaman böyle şeyler görülmemişti. Ondan sonra Ebu Bekir es-Sıddık vefat etmiş, yine bu gibi haller görülmemişti. Sonra Hattab oğlu Öme mihrapta sabah namazını kılarken şe-hid edilmişti, ama böyle hallere rastlanmamıştı. Hz. Osman da kendi evinde kuşatma altına alınıp şehid edildiği zaman yine bu gibi durumlarla karşılaşılmamıştı. Ebu Talib oğlu Ali, sabah namazından sonra şehid edilmiş, ama sözünü ettiğimiz olaylara benzer olaylar cereyan etmemişti. Doğrusunu Allah bilir.
Hammad b. Seleme, Ümmü Seleme'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Cinlerin, Ali oğlu Hüseyin için ağıt yaktıklarını işittim." Bu, sahih bîr rivayettir.
Şehr b. Havşeb dedi ki: Biz, Ümmü Seleme'nin yanmdaydık. Hz. Hüseyin'in öldürüldüğü haberi gelince düşüp bayıldı.
Hz. Hüseyin'in Öldürülme sebebini kısaca şöylece özetleyebiliriz:
Kendisine halife olarak bey'atlerini takdim etmeleri için Iraklılar, Hz. Hüseyin'e birçok mektup gönderdiler. Amcası oğlu Müslim b. Ukayl da bu hususta ona mektup yazmıştı. O sıralarda Yezid Ibn Muaviye'nin Irak valisi Ubeydullah b. Ziyad bu durumdan haberdar olunca, Müslim b. Ukayl'a adamlar gönderip boynunu vurdu ve kellesini, köşkünden halkın üzerine firlattırdı. Bunun üzerine Müslim b. Ukayl'm etrafında toplanan adamlar dağıldılar. Birlikleri bozuldu. Öte yandan Hz. Hüseyin de Hicaz'da ordu hazırlayıp Irak'a doğru yola çıkü. Orada olup bitenlerden haberi yoktu. Ailesini ve kendisine itaat eden adamlarını da yanına aldı. 300'e yakın bir cemaat teşkil etmişti. Ancak sahabelerden bir topluluk, onu bu yolculuktan vazgeçirmeye çalıştı. Vazgeçirmeye çalışanlar arasında Ebu Said, Cabir, İbn Abbas ve İbn Ömer de yardı. Ne var ki Hüseyin onların bu nasihatlarma kulak vermedi. îbn Ömer, onu bu yoldan geri döndürmek için güzel nasihatlarda bulunmuş, onun amacına ulaşamayacağını çeşitli delillerle ispatlamaya çalışmış, ancak Hüseyin bunları kabul etmemişti.
Hafiz ei-Beyhakî, Şa'bî'nm şöyle dediğim rivayet etmiştir: "îbn Ömer; Medine'ye geldi. Hz. Hüseyin'in Irak'a doğru yola çıktığını duydu. O da Medine'den çıkıp iki ya da üç gece yol gitti. Sonunda Hüseyin'i buldu. Ona nereye gitmekte olduğunu sordu. O da Iraklıların kendisini davet ettiklerini söyledi ve yanındaki bir yığın mektubu da gösterdi. İbn Ömer:
- Oraya gitme, dedi. Hüseyin de:
- îşte onların mektupları ve bana bey1 at edeceklerine dair vesikaları!., dedi. Mektupları ve vesikaları gösterdi. îbn Ömer de ona şöyle karşılık verdi:
- Doğrusu yüce Allah, peygamberini, dünya ve ahiretten birini tercih etme seçeneğine sahip kıldı. Peygamber (s.a.v.), dünyayı istemedi, ahireti tercih etti. Siz de onun vücudundan birer parçasınız. Allah'a yemin ederim ki, sizden hiçbiri dünyaya asla sahip olamayacaktır. Ahire-ti, sizden daha hayırlı birine vermeyecektir. Gelin bu dünya içindekiler-den vazgeçin. Irak'a gitme, geri dön.
Hz. Hüseyin, îbn Ömer'in teklifini kabul etmedi ve:
- îşte Iraklıların mektupları ve be/at edeceklerini bildiren vesikaları!., dedi.
Bunun üzerine îbn Ömer, onu kucakladı ve:
- Seni öldürülmekten koruması için Allah'a emanet ediyorum, de-<ü.
Abdullah b. Ömer'in anladığı kadarıyla Hz. Hüseyin öldürülecekti ve onun tahmini de gerçekleşti. Yine o, Ehl-i Beytten hiç kimsenin müstakil olarak halifeliği ele geçiremeyeceğini ve idareye yalnız başına sahip olamayacağım belirtmişti. Osman b. Affan ile Ali b. Ebu Talib de Ehl-i Beytten herhangi bir kimsenin asla idareye tek başına sahip olamayacağını söylemişlerdi. Onların böyle dediklerim Ebu Salih Halil b. Ahmed b. îsa b. Şeyh, «el-Fiten ve'1-Melahim» adlı eserinde rivayet etmiştir.
Ben derim ki: Mısır'daki Fatımî halifelerine gelince, âlimlerin çoğu bunların, Ehl-i Beytin asıl üyeleri değil de evlatlıklar oldukları görüşündedir. Ali b. Ebu Talib de Ehl-i Beytten değildi. Bununla birlikte yine de önceki üç halife gibi müstakil bir halife olamadı. îslâm diyarının
tümüne hakim olamadı. Sonra da onun zamanında idare bozuldu. Oğlu Hasan'a gelince o, ordusuyla birlikte gelip te Şamlılarla karşı karşıya olduğu zaman menfâat ve maslahatın halifeliği bırakmakta olacağını anladı. Bu sebeple Allah rızası için ve Müslümanların kanlarının akmasını önlemek için halifeliği bıraktı. Allah onun sevabını versin ve ondan razı olsun.
Hz. Hüseyin'e gelince, îbn Ömer, onun Irak'a gitmemesini tavsiye etmiş, ama o, îbn Ömer'in tavsiyesine uymamıştı. Bunun üzerine îbn Ömer, vedalaşarak onu kucaklamış ve:
- Seni ölümden koruması için Allah'a emanet ediyorum, demişti ve onun feraset yoluyla tahmin ettiği tatsız hadise de vuku bulmuştu. Hz. Hüseyin, Irak'a doğru gidince, Ubeydullah b. Ziyad, 4000 kişilik bir birliği ona karşı çıkardı. Başlarında Amr b Sa'd b. Ebi Vakkas vardı. Amr, vazifeden affını dilemiş, ama bu dileğini yerine getirmemişlerdi. Nihayet iki ordu Kerbeta'da

karşı karşıya gelmişlerdi. Hz. Hüseyin ile arkadaşları kamışlığa sırt vermiş ve orduyla yüzyüze gelmişlerdi. Hz. Hüseyin onlardan üç şeyden birini kabul etmeleri talebinde bulunmuştu:
- Ya kendisini bırakacaklar ve geldiği yoldan geri dönecekti.
- Ya sınır boylarından birine gidecek, orada savaşacaktı.
- Ya da kendisine yol verecekler ve gidip Yezid b. Muaviye ile el ele verecek, Yezid'in dilediği şekilde hüküm vermesine razı olacaktı.
Fakat onlar, bu üç tekliften birini dahi kabul etmediler ve şöyle dediler:
- Mutlaka Ubeydullah b. Ziyad'm yanma geleceksin, senin hakkında o karar verecektir.
Hz. Hüseyin de Ubeydullah'ın yanma gitmeyi kabul etmedi ve onlarla savaştı. Onlar da onu öldürdüler. Allah ona rahmet etsin. Başını alıp Ubeydullah b. Ziyad'a götürdüler, önüne koydular. Ubeydullah da elindeki bir kırbaçla Hz. Hüseyin'in kesik başının dişlerine vurdu. Sağa sola döndürüp tahkir etti. O esnada yanmda Enes b. Malik de oturmaktaydı. Ubeydullah'a şu uyanda bulundu:
- Ey adam, şu kırbacını kaldır bakalım! Çünkü ben çoğu kez Rasûlullah (s.a.v.)'ın bu dişleri öptüğünü gördüm! Sonra Ubeydullah b. Ziyad, Hz. Hüseyin'in ailesi ile beraberindeki adamlarının Şam'a, Yezid b. Muaviye'ye götürülmesini emretti
Denilir ki: Ubeydullah b. Ziyad, onlarla beraber Hz. Hüseyin'in kesik başını da Yezid'e gönderdi. Kesik baş, Yezid'in önüne konulunca, Yezid şu şiiri söyledi:
"Bize karşı güçlü olan adamların kafalarını gövdelerinden ayırırız. Onlar, daha zalim ve anneleriyle babalarına karşı daha kötü davranırlardı."
Bundan sonra Yezid, Hz. Hüseyin'in ailesinin Medine'ye gönderilmesini emretti. Bunların Medine'ye girişlerinde Abdülmuttalib'in kızlarından biri saçını başım yolup elini de başına koyup ağlamaya başladı ve şu şiiri okudu:
"Eğer Peygamber, size dese ki: Siz ümmetlerin en sonuncusu olduğunuz halde benim vefatımdan sonra yakınlarıma ve Ehl-i Beytime ne yaptınız? Onların bir kısmı esir düşmüş, bir kısmı öldürülüp kana boyanmış! Benden sonra akrabalarıma kötü davranmamanızı size Öğütle-miş olduğuma göre sizden beklediğim bu değildi.
Evet, size böyle derse ne cevap vereceksiniz?"
Biz, yeri geldiğinde bu konuyu detaylı bir şekilde anlatacağız. Güvencimiz ve dayanağımız Allah'tır.
Hz. Hüseyin'in öldürülmesi yüzünden birçok insan kendisine defalarca ağıt yakmıştı. Ama bunların en güzeli, Hakim Ebu Abdullah en-Nisaburfninlddir:
"Ey Muhammed'in kızının oğlu! Senin başını kana bulanmış olarak getirdiler.
Ey Muhammed'in kızının oğlu! Seni öldürmekle onlar sanki kasıtlı olarak ve aşikar bir surette peygamberi öldürdüler.
Susamış olduğun halde seni öldürdüler. Temiz ve tevili gözetmeksizin seni vurdular.
Senin öldürülmenle onlar tekbir getirdiler. Aslında onlar, seni öldürmekle tekbir ve tehlili yok ettiler." [16]

Yezîd B. Muavîye Zamanında Vuku Bulan Harre Vaıcası

Yakub b. Süfyan,.ibrahim b. Münzir kanalı ile Eyyüb b. Beşir el-Meanrf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) bir sefere çıkmış iken Zühre oğullarının Harre-sine uğradığında durdu ve : «înnâ iillâh ve innâ ileyhi râciun.» dedi. Böyle yapması, yanındaki sahabeleri üzdü. Bu yolculukta nahoş bir hal ile karşılaşacaklarını zannettiler. Ömer b. Hattab:
- Ya Rasulallah ne gördün? diye sorunca, Rasûlullah (s.a.v.):
- Hayır, bu yolculuğunuzda bir şeyle karşılaşacak değilsiniz", diye cevap verdi.
Sahabeler:
- Ya ne var ya Rasulallah? diye sorunca, o şöyle cevap verdi:
- Şu Harre'de ashabımdan sonra ümmetimin seçkinleri öldürülecektir?"
Bu, mürsel bir rivayettir.
Yakub b. Süfyan, Ibn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Eğer Medine'nin etrafından üzerlerine varılmış olsa, sonra da kendilerinden fitne çıkarmaları istense, hemen buna girişip derhal yapmaktan geri kalmazlardı." (ei-Ahz&b, 14.)
îbn Abbas, bu ayetin tevilinin, hicretin altmışıncı yılının başında geldiğini söyledi. Yani Şamlı Harise oğullan Medine'ye, etrafından gelip saldırdılar ve fitne çıkardılar."
Bu rivayetin senedi, Ibn Abbas'a uzanmaktadır ki sahihtir. Ibn Abbas gibi bir sahabenin tefsiri de âlimlerin çoğuna göre merfu hadis hükmündedir.
«Ritâbü'l-Fiten ve'1-Melahim» adlı eserde Nuaym b. Hammad, Ebu Zerr*in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "RasûluUa (s.a.v.) bana dedi ki:
- Ey Ebu Zerr! insanlar zeyt taşları kana bulanmcaya kadar öldü-rülürse sen ne yapacaksın?
- Allah ve Rasûlü daha iyi bilirler.

- Ö zaman sen evine gir.
- Ya üzerime gelirlerse ne yapayım?
- Senin kendisinden olduğun kimse senin üzerine gelir. (Yani senin üzerine gelen de senin gibi bir Müslümandır.)
- Ona silah çekeyim mi?
- O zaman, sen de onun suçuna ortak olursun.
- Ya ne yapayım ya Rasulallah?
- Kılıcın parıltılarının seni şaşırtmasından korkarsan, o zaman abanın bir tarafını yüzüne ört, senin üzerine gelen kişi, hem senin günahını alarak, hem de kendisi günahkâr olarak geri dönsün."

Ben derim ki: Harre vak'asının sebebi şuydu: Medinelüerden bir heyet, Yezid b. Muaviye'nin yanma, Şam'a gittiler. Yezid, onlara ikramda bulundu ve güzel ödüller verdi. Heyetin emin Abdullah b. Hamele bl AntiYe de 100.000'e yakın dirhemi mükafat olarak verdi. Bunlar, Medine'ye dönüşlerinde içki içerek kötülükler işleyen Yezid'in fena fiillerini, buna bağlı olarak da sarhoşluğu nedeniyle başta en büyük günah olan namazı vaktinde kılmayışını ve benzeri günahlarını anlattılar. Bunun üzerine Medineliler, onu halifelikten hal' etmeye karar verdiler. Peygamber (s.a.v.)'in minberi yanında onu hal' ettiklerini açıkladılar. Yezid bu haberi alınca, Medinelilerin üzerine bir seriyye gönderdi. Seriyyenin başında da Müslim b. Ukbe adında biri vardı. Selef uleması ona, Müsrif b. Ukbe adını takmışlardı. Bu kişi, askerleriyle birlikte Medine'ye geldiğinde, orayı üç gün süreyle mubah saydı. Haramhğını hiçe saydı. O günler zarfında birçok adam Öldürdü. Hemen hemen hiç kimse onun elinden kurtulamadı. Bazı selef uleması, o üç günlük süre zarfında 1000 kadar bakireyi de Öldürdüğünü söylemişlerdir. Doğrusunu Allah bilir.

Abdullah b. Vehb, İmam Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Harre gününde 700 kadar Kur'ân hafızı öldürüldü; aralarında Rasûlullah'ın sahabelerinden üç kişi de vardı. Bu hadise Yezid'in hilafeti esnasında vuku buldu."

Yakub b. Süfyan dedi ki: Said b. Kesir b. Afir el-Ensârî'nin şöyle dediğini işittim: "Harre gününde Abdullah b. Yezid b. el-Mazinî, Makil b. Süleyman el-Eşcaî, Muaz b. Haris el-Karî ve Abdullah b. Hanzale b. Ebi Amir öldürüldü."

Yakub b. Süfyan, Yahya b. Abdullah b. Bükeyr tarikiyle Leys'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Harre vak'ası hicretin altmışüçüncü senesinin zilhicce ayının bitimine üç gün kala bîr çarşamba günü vuku buldu. Sonra seriyye komutanı Müsrif b. Ukbe, Abdullah b. Zübeyr'i öldürmek için Mekke'ye gitti. Çünkü Abdullah, Yezid'e bey'at etmekten kaçmıştı. O esnada Yezid b. Muaviye ölmüştü. Abdullah b. Zübeyr de bu vesileyle Hicaz'da halifeliğini ilan etmiş ve yönetimi yalnız başına ele geçirmişti. Sonra Irak ve Mısır'ı elde etmişti. Yezid'den sonra ise oğlu Muaviye b. Yezid'e bey'at edilmişti. Muaviye salih bir adamdı, ama emirliği uzun sürmedi. Kırk gün kaldı. Bazıları ise yirmi gün süreyle emirlik yaptığını, sonra vefat ettiğim söylemişlerdir. Onun vefatından sonra Mervan b. Hakem Şam tahtına geçmiş ve orayı ele geçirmişti. O da dokuz ay süreyle hüküm sürmüş, sonra vefat etmişti. Ardı sıra oğlu Abdullah, tahtı ele geçirmek için ayaklanmış, ama tahtı onaa kaptırmamak için Muaviye ve Yezid ile Mervan zamanında Medine valiliği yapan Amr b. Said b. Eşdak onunla çe-kişmişti. Mervan ölünce, Amr b. Said b. Eşdak, onun kendisinden sonra oğlu Abdülmelik'in emir olmasını vasiyet ettiğini sanmıştı. Fakat bu kişi, Abdülmelik'i sıkıntıya düşürmüştü. Abdülmelik de Şam'da hakimiyeti tam olarak ele geçirinceye kadar onunla mücadele etmiş, nihayet hicretin altmış dokuzuncu senesinde (başka bir rivayete göre ise yetmişinci senesinde) onu öldürmüştü."

Abdülmelik'in hakimiyeti devam etti. Bu hakimiyeti esnasında îbn Zübeyr'i mağlub etmiş ve hicretin yetmişüçüncü senesinde emir vererek Mekke'de onu Haccac b. Yusuf es-Sakafî vasıtasıyla öldürmüştü. Haccac, uzun bir kuşatmadan sonra Abdullah b. Zübeyr'i öldürmüştü. Onu yakalamak için mancınık kurmuş ve KaTae'yi taşlamıştı. Zübeyr'in Harem'e sığındığını anladığı için böyle bir yola başvurmuştu. Kuşatmayı devam ettirmiş ve nihayet Ibn Zübeyr'i öldürmüştü. Abdühnelik, kendi vefatından sonra dört oğlunu, Velid'i, Süleyman'ı, Yezid'i ve Hişam'ı veliahd tayin etmişti."

İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:

"Hicretin yetmişinci yılının başından ve çocukların emirlik yapmalarından Allah'a sığının. Alçak oğlu alçak zuhur edinceye kadar dünya gitmeyecek (yok olmayacak)tır."

Tirmizî, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur;

"Ümmetimin ömrü altmış seneden yetmiş seneye kadardır."

İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Ümeyye oğullarının zorbalarından bir zorba, şu minberimin üzerinde bağırıp çağıracak ve azarlayacaktır. Burnundan kan gelinceye kadar azarlamasını sürdürecektir."

Ravi diyor ki: Amr b. Said b. As'ı gören biri bana dedi ki: "O, Peygamber (s.a.v.)'in minberi üzerinde burnundan kan gelinceye kadar bağırıp çağırdı."

Ben derim ki: Bu hadisin rivayet senedinde adı geçen Ali b. Yezid b. Cüd'ân'm rivayetinde gariplik ve münkerlik vardır. Onda Şiîlik de vardır. Şu Amr b. Said'e "Eşdak" denirdi ki, Müslümanların önde gelenlerinden ve dünya hususunda eşrafından idi. Bir sahabe cemaatinden rivayette bulunmuştur. Mesela «Sahih-i Müslim»de abdest bölümünde Hz. Osman'dan rivayette bulunmuştur. Muaviye'nin ve Muaviye'den sonra oğlu Yezid'in Medine valiliğini yapmıştır. Sonra idarede mevkii güçlenmiş,

öyle ki Abdülmelik b. Mervan'a karşı hücuma kalkmıştır. Sonra Abdülmelik, onu bir fırsatını yakalayarak ele geçirmiş ve hicretin altmışdokuzuncu ya da yetmişinci senesinde öldürmüştür, doğrusunu Allah bilir.
Amr b. Said'in güzel ahlakına dair birçok rivayetler nakledilmiştir. Bunların en güzeli şudur:
"Vefat edeceği esnada üç oğluna; Amr, Ümeyye ve Musa'ya şöyle demişti:
- Borcumu kim öder? Oğlu Amr, ileriye atılıp:
- Ben öderim ey babacığım, borcun ne kadar? diye sordu.
- 30.000 dinardır.
- Tamam, öderim.
- Kızkardeşlerine gelince, onlara arpa ekmekleri de yedirecek olsalar mutlaka onları denkleri olan erkeklerle evlendir..
- Tamam, öyle yaparım.
- Benden sonra arkadaşlarım her ne kadar benim yüzümü göre-mezlerse de iyiliklerimi ve güzel şeylerini kaybetmesinler, hatırlasınlar.
- Tamam, Öyle yapsınlar.
- Sen böyle diyorsun. Sen daha beşikte iken böyle bir adam olacağını, yüzünün çizgilerinden anlamıştım."
Beyhakî, Muhammed b. Yezid b. Ebi Ziyad es-Sakafî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Kays b. Hareşe ile Ka'b arkadaşlık ettiler. Nihayet Sıffin'e ulaştılar. O esnada Ka'bu'l-Ahbar durdu ve Sıffin'de Müslümanların kanlarının akacağını ve bu hususu Tevrat'ta okumuş olduğunu söyledi.
Anlatıldığına göre Kays b. Hareşe de Rasûluîlah (s.a.v.)'a, her zaman gerçeği söylemek üzere be^at etmiş, Rasûlulîah ona şöyle demiştir:
- Ey Kays b. Hareşe! Belki zaman sana işkence yapar ve benden sonra sana zahmetler çektirir. Altından kalkamayacağın zorluklarla karşılaşırsın, ama mutlaka insanlara hakkı söyle.
- Allah'a yemin ederim ki, sana verdiğim sözü mutlaka yerine getiririm ve bey'at esnasında taahhüd ettiğim şeylere bağlı kalırım.
- Böyle yaparsan hiçbir insan sana zarar veremez! Kays b. Hareşe, Abdullah b. Ziyad b. Süfyan'm zamanına kadar yaşadı Ubeydullah b. Ziyad, bir meseleden ötürü ona öfkelenmiş ve huzuruna çağırmıştı. Ona şöyle demişti:
- Hiçbir insanın kendisine zarar veremeyeceğini iddia eden kişi sen misin?
- Evet.
- Öyleyse yalan söylemiş olduğunu bugün anlayacaksın. Ubeydullah b. Ziyad, Kays'a böyle dedikten sonra maiyyetindeki adamlara da:
- Bana celladı çağırın, diye emir verdi. O esnada Kays, cellad gelmeden düşüp vefat etti. [17]

Başka Bîr Mucize

Beyhakî, Musa b. Meysere'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: Beni Abdullah'tan biri, beni Mekke yolunda yürüttü ve şöyle dedi: Abbas b. Abdülmuttalib bana dedi ki: Bir iş için oğlumu Rasûlullah'a gönderdim. Oğlum, Rasûlullah'm yanında bir adam gördü (o adamın mevkii sebebiyle Abbas, ismini vermemiştir). Sonra ben Rasûlullah'm yanma gittim. Durumu ona sordum. Rasûluîlah bana dedi ki:
- Oğlun onu gördü mü?
- Evet.
- O adamın kim olduğunu biliyor musun? O, Cebrail idi ve onun ilim sahibi olmadan, gözlerini kaybetmeden vefat etmeyeceğini bildirdi."
Ibn Abbas, gözlerini kaybettikten sonra hicretin altmışsekizinci senesinde vefat etmiştir."
Beyhakî, Zeyd b. Erkam'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), hastalandığım zaman ziyaretime geldi ve bana şöyle dedi:
- Hastalığından korkulacak birşey yok. Ama benden sonra yaşayıp da gözlerini kaybedersen ne yapacaksın?
- O zaman sabreder ve sevabımı Allah'tan beklerim.
- Öyle yaparsan, hesapsız olarak Cennet'e girersin." Gerçekten de Zeyd b. Erkanı, Rasûlullah'm vefatından sonra gözlerin kaybetti. Sonra Cenâb-ı Allah gözlerini tekrar açtı ve sonra da vefat etti. [18]

Fasıl

Buharî'nin sahihinde Ebu Hüreyre, Müslim'in sahihinde de Cabir tariki ile Semüre'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Kıyametten önce otuz yalancı Deccal ortaya çıkacaktır. Bunların -hepsi de peygamber olduklarını iddia edeceklerdir."
Beyhakî, Abdullah b. Zübeyr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Otuz yalancı ortaya çıkmadıkça, kıyamet kopmayacaktır. Müsey-leme, Ansı ve Muhtar bunlardandır. Arap kabilelerinin en şerlisi Beni Ümeyye, Beni Hanife ve Sakif kabileleridir."
Beyhakî, Esma binti Ebi Bekr'in, Haccac b. Yusuf a şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.) bize dedi ki: Sakif kabilesinden bir yalancı, bir de helak edici vardır. Yalancı olanı gördük. Helak edici olana gelince, zannederim ki o, mutlaka sensin."
Beyhakî, Ebu Mahya'nın annesinin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Haccac, Abdullah b. Zübeyr'i öldürdüğü zaman Hz. Ebu Bekir'in kızı Esma'nm yanma gitti ve ona şöyle dedi:
- Anacığım! Emirü'l-mü'minîn, seninle ilgilenmemi bana tavsiye etti. Bir ihtiyacın var mı?
- Ben senin anan değilim, aksine ben, şu tepe başında asılan adamın anasıyım. Benim bir ihtiyacım da yok. Ama az dur da Rasûlullah (s.a.v.)'tan duyduğum bir hadisi sana nakledeyim:
"Sakif kabilesinden bir yalancı, bir de helak edici çıkacaktır." Yalancıyı gördük, helak edici de sensin.
Esma'nm böyle demesi üzerine Haccac, şu cevabı verdi: "Münafıkların helak edicisi."
Ebu Davud et-Tayalisî, Ibn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu işittim: "Saki kabilesinden bir yalancı ve bir de helak edici vardır." Irak'ta valilik yapan Muhtar b. Ebu Ubeyd'in çok yalancı bir kimse olduğuna dair mütevatir haberler nakledilmiştir. Bu kişi, kendisinin peygamber olduğunu, Cebrail'in kendisine vahiy getirdiğini iddia edermiş. Muh-tar'm kızkardeşinin kocası ve yakım olan Ibn Ömer'e sorulmuş:
- Muhtar, kendisine vahiy geldiğini iddia ediyor, buna ne dersin? İbn Ömer de şu cevabı vermiş:
- Doğru söylemiş, zira yüce Allah, bir ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur:
"Doğrusu şeytanlar sizinle tartışmaları için dostlarına vahyederler (fısıldarlar)." (el-En'âm, 121.)
Ebu Davud et-Tayalisî, Rufaa b. Şeddad'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Yalancı Muhtar'la çok yakın alakam vardı. Bir gün yanına gittim. Bana şöyle dedi:
- Şimdi sen yanıma geldiğinde, Cebrail şu kürsünün üzerinden kalkıp gitti.
Muhtar'm böyle demesi üzerine kendisini vurmak için elimi kılıcın kabzasına götürdüm. O esnada Amr b. Hank el-Huzaf nin bana naklettiği bir hadisi hatırladım. Bu hadiste Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurmuştur:
"Bir adam canım birisine güvenir de güvendiği adam onu öldürürse, öldüren adam için kıyamet gününde ihanet bayrağı kaldırılır." Bu hadisi hatırlayınca, onu öldürmekten vazgeçtim."
Yakub b. Süfyan, Şa'bî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Basrahlara karşı Kufelüeri ileri sürerek iftiharlaştım. Onlara karşı göğsümü kabarttım ve mağlub ettim. Ahnef de susmuştu, konuşmuyordu. Onları mağlub ettiğimi görünce, kölesini bana gönderdi. Kölesine de bana vermesi için bir mektup teslim etmişti. Mektubu getiren köle:
- Al da şu mektubu oku, dedi.
Ben de mektubu okumaya başladım. Mektupta şöyle deniyordu:
- Peygamber olduğunu iddia eden Muhtar lillah kimdir? Bu mektubu bana getirdiklerini gören Ahnef, şöyle diyordu:
- Bizde böyle biri ne arasın? Haccac b. Yusuf a gelince, onun Sakif kabilesinden helak edici bir genç olduğuna dair hadis önceki sayfalarda geçmişti. O, Abdülmelik b. Mervan zamanında, ondan sonra da oğlu Ve-lid b. Abdülmelik zamanında Irak valiliğini yapmıştı. Zorba hükümdarlardandı. Ama bununla beraber cömert bir kişi olup fesahat sahibiydi."
Beyhakî, Ebu Azbe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri, Ömer b. Hattab'm yanma geldi. Ona, Iraklıların kendi emirlerini taşladıklarını söyledi. Hz. Ömer de Öfkelendi kalkıp bize namaz kıldırdı. Namazda hata yaptı. Öyle ki cemaat:
- Sübhanallah, sübhanallah, demeye başladı. Selam verdikten sonra cemaata dönüp şöyle bir soru yöneltti:
- Burada Şamlı bir kimse var mı?
Bir adam kalktı, sonra bir başkası kalktı, üçüncü veya dördüncü olarak da ben ayağa kalktım. Bize hitaben dedi ki:
- Ey Şamlılar! Iraklılara karşı hazırlıklı olun. Zira şeytan onların arasına girmiş, orada yunıurtlamış ve yavrulamıştır. Allah'ım, onlar benim işlerimi alt üst ettiler. Sen de onlara cahiliyet hükmü ile hükmeden, iyi adamlarım kabul ile karşılamayan, kötülerinden de vazgeçmeyen Sakifli bir delikanlı vasıtasıyla işlerini altüst et!"
Ebu'l-Yenan dedi ki:
"Hz. Ömer, Haccac'm mutlaka ortaya çıkacağını biliyordu, ama Iraklılar onu öfkelendirince azabın onlar üzerine çabuk gelmesini istedi-"
Ben derim ki: Eğer bu sözler, Hz. Ömer'in Rasûlullah (s.a.v.)'dan
naklettiği sözler ise, buna dair başka şahıslardan da rivayet edilen teyid edici mahiyette hadisler önceki sayfalarda verilmişti. Eğer, kendiliğinden söylemiş ise, bu da bir velinin (Hz. Ömer'in) kerameti ve Peygam-ber'in de mucizesidir.
Abdürrezzak, Hasan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Hz. Ali, Kufeliler için şöyle dedi:
"Allah'ım, ben onlara güvendim, ama onlar bana ihanet ettiler. Ben onlara öğüt verdim, ama onlar bana hile yaptılar. Sen onlara Sakif kabilesinden zalim ve kibirli bir genci musallat et ki, sebze ve meyvelerini yesin, kürklerini giysin, cahiliyet

hükmüyle onlara hükmetsin."
Hasan vefat etti, ama o zamanda Cenab-ı Allah, Haccac'ı henüz dünyaya göndermemişti.
Beyhakî, Ali b. Ebi Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Eteğini yerde sürüyerek kibirlenen genç, Mısırlılara emir olsun. Kürklerini giysin, sebze ve meyvelerini yesin, eşrafını öldürsün, Iraklılar ondan kaçsın ve çoklarını esir etsin. Allah, onu kendi taraflarına musallat kılsın."
Beyhakî, Habib b. Ebi Sabit'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Hz. Ali dedi ki:
- Sakifli bir gencin zamanına ulaşmadıkça ölmeyesin? Denildi ki:
- Ey Emirü'l-Mü'minîn! Sakifli genç kimdir?
- Kıyamet gününde ona şöyle denilecektir: "Cehennem köşelerinden birini bizim için doldur." Evet, o genç yirmi küsur sene hüküm süreçektir. Bütün günahları irtikab edecektir, işlemediği günah kalmayacaktır. Öyle ki kendisiyle son günah arasında kilitli bir kapı bulunsa bile, o günahı işlemek için kilitli kapıyı dahi kıracaktır. Ona itaat eden kimse, ona isyan edenle fitneye düşecektir." Bu sözlerin Hz. Ali'ye nis-betinde ihtilaf vardı. Doğrusunu Allah bilir.
Beyhakî, Ömer b. Abdülaziz'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Kıyamet gününde bütün ümmetler kendi habis adamlarını getirecek olsa, biz onlara karşı Haccac'ı ileri sürdüğümüz takdirde bütün ümmetleri yenmiş oluruz."
Ebi Bekr b. Ayyaş, Ebu Nücud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Haccac, Allah'ın haramlarından hepsini irtikab etmiştir. Onun işlemediği günah kalmamıştır."
Abdürrezzak, Ibn Tavus'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Haccac'ın ölümü kesinleşince, babam şu ayet-i kerimeyi okudu: "Alemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun ki, zulmeden milletin kökü böylece kesildi." (ei-En'âm, 45.)
Ben derim ki: Haccac, hicretin doksanbeşinci senesinde öldü. [19]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/276-285.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/286-295.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/295-296.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/296-298.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/298-300.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/300-303.
[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/303.
[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/303-304.
[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/304-305.
[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/305.
[11] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/305-307.
[12] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/307.
[13] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/307-310.
[14] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/310.
[15] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/310-312.
[16] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/312-318.
[17] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/318-322.
[18] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/322-323.
[19] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/323-326.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Emevilerin Tacı Ömer B. Abdülaziz'in Devletine Dair Nebevi İşaret
Muhammed B. Ka'b El-Kurazîtstin, Icur'ân Tefsirin! Bilmesine Ve Hafizasın Sağlamlığına Dair Nebevi İşaret
Hz. Peygamberin Haber Verdiği Geceden Yüz Sene Sonra Kendi Çağında Yaşayanların Hayatlarının Sona Ereceğine Daîr Verdiği Haber
Velîd Hakkında Bîldîrîlhn Tehditler
Emevî Halifeleri Hakkındaki Toplu Haberler
Abbasî Hakimiyetine Dair Haberler
Tamamı Kureyş'ten Gelecek Olan On İkî İmam
Abbasîler Döneminde Meydana Gelen Bazı Hadiseler
Gelecekten Haber Veren Bazı Hadîs-Î Şerifler
Hz. Nuh'a Verîlen Mucîzeler
Alâ B. Hadremî'nin Kıssasına Benzeyen Başka Kıssalar
Hud Peygambere Verilen Mucizeler
Salih Peygambere Verilen Mucize
İbrahim Halîlullah'a Verilen Mucizeler

Emevilerin Tacı Ömer B. Abdülaziz'in Devletine Dair Nebevi İşaret

Ebu îdris el-Holanî, Hüzeyfe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.)'a sordum:
- O hayırdan sonra şer gelecek midir?
- Evet.
- O serden sonra hayır gelecek midir?
- Evet, ama onda bir duman bulunacaktır.
- Duman nedir?
- Bir kavimdir ki, benim sünnetimin gösterdiği yoldan başka bir yola sapacaklardır. Hidayetimden başka bir yola koyulacaklardır. Onların iyi amelleri olduğu gibi kötü amelleri de olacaktır."
Beyhakî ve diğerleri bu ikinci haberi, yani serden sonra hayır geleceğine dair peygamber haberini, Ömer b. Abdülaziz'in dönemi olarak algılamışlardır.
Hakim, Velid b. Mersed'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hüzeyfe'nin, Rasûlullah'a: "O hayırdan sonra şer gelecek midir?" şeklinde yönelttiği sorunun izahı Evzafye sorulduğu zaman o şöyle de-" mistir: Bu, Rasûlullah'm vefatından sonraki irtidat hadiseleridir.
Hüzeyfe'nin: "O serden sonra hayır gelecek midir? diye sorması, Rasûlullah'm da ona: Evet, ama onda duman vardır, şeklinde cevap vermesi ile ilgili olarak Evzafye soru sorulduğunda, Evzaî şu cevabı vermiştir: O hayır ve iyilik cemaattir. Rasûlullah, namaz kıldıkları müddetçe onlarla savaşmaya izin vermemiştir."
Ömer b. Abdülaziz'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: Rasûlullah (s.a.v.)'ı rüyamda gördüm. Yanında Ömer, Osman ve Ali vardı. Bana: 'Yaklaş" dedi. Ben de yaklaştım, önünde durdum. Gözünü kaldırıp bana baktı ve şöyle dedi:
- Sen, bu ümmetin idaresinin başına geçeceksin, onlara adaletle hükmedeceksin."
İlerideki sayfalarda da nakledilecek bir hadiste anlatıldığına göre Cenâb-ı Allah, her yüz senenin başında bu ümmete bir yönetici gönderecektir ki, ümmetin dinini yenilesin. İmamlardan çoğu, bu yenileyici zatın, Ömer b. Abdülaziz olduğunu söylemişlerdir. Çünkü o, hicretin 101. senesinde hilafete geçmiştir.
Beyhakî, Hz. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Benim evladımdan yüzü yaralı bir adam, bu ümmetin idaresinin başına geçecek ve yeryüzünü adaletle dolduracaktır." Nafi dedi ki: "Ben bu sözün, Ömer b. Abdülaziz için söylendiğini biliyorum."
Başka rivayetlerde de anlatıldığına göre, İbn Ömer şöyle dermiş: "Ömer b. Hattab'm evlâdından olup da yüzünde yara izi bulunan ve yeryüzünü adaletle dolduracak olan adam keşke ben olsaydım."
Ömer b. Abdülaziz'in, yönetimin başına geçeceği, doğumundan önce dahi bilinen meşhur bir hadise idi. Anlatıldığına göre, Eşec b. Mervan adında Emevilerden bir adam, bu ümmetin idaresinin başına geçecekmiş. Anası Ervâ binti Asım b. Ömer b Hattab imiş, babası da Abdülaziz b. Mervan imiş. Bu zat, kardeşi Abdülmelik'in hükümdarlığı zamanında onun adına Mısır valiliği yapmakta imiş. Abdülaziz b. Mervan, Abdullah b. Ömer'e ikramda bulunur, ona çeşitli hediye ve armağanlar gönderir, o da bu hediye ve armağanları kabul edermiş. Bir defasında Abdülaziz b. Mervan, İbn Ömer'e 1000 dinar göndermiş, o da bunu kabul etmiştir. Günün birinde Ömer b. Abdülaziz çocuk iken babasının ağılma gitmiş, ağıldaki atlardan biri onun alnını tekmeleyerek yaralamıştı. Babası da gelip kanını silmiş ve ona şöyle demişti:
- Eğer sen, Beni Mervan'm Eşecci (yaralısı) isen, sen mutlu birisin. Çünkü insanlar şöyle diyorlar: Yüzü yaralı olan kişi ile yaratılışı noksan olan kişiler, Mervan oğullarının en adaletlileridirler. Gerçekten de yüzü yaralı olan, Ömer b. Abdülaziz idi. Yaratılışı noksan olan da Yezid b. Velid b. Abdülmelik idi ki, şair onun hakkında şöyle demiştir:
"Yezid b. Velid'i, mübarek bir adam olarak gördüm. Onun omuzlan, hilafet yükünün altında çökmüştü."
Ben derim ki: Ömer b. Abdülaziz, Süleyman b. Abdülmelik'ten sonra hilafete geçip iki buçuk sene süreyle hüküm sürdü. Yeryüzünü ada-
letle doldurdu.Her taraf servetle dolup taştı. Öyle ki* kişi, zekatını verecek adamı bulmakta güçlük çekiyordu.
Beyhakî, Adiy b. Hatim'den nakledilen önceki hadisin, Ömer b. Ab-dülaziz devriyle ilgili olduğunu söylemiştir. Bence bunun üzerinde düşünmek gerekir. Doğrusunu Allah bilir.

Beyhakî, Üseyd'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ömer b. Abdülaziz, Mekke'ye gitmekteyken çölde ölü bir yılana rastladı ve:
- Bana kazmayı getirin, dedi. Onlar da:
- Allah seni ıslah etsin. Biz senin yerine çukuru kazarız, dedilerse de o:
- Hayır, diye cevap verdi. Sonra kazmayı alıp bir çukur kazdı ve yılanın ölüsünü bir beze sararak o çukura gömdü. O esnada görünmezlerden bir ses:
- Allah sana rahmet etsin ey Serak! diye ünledi. Ömer b. Abdülaziz, sesin geldiği tarafa yönelerek:
- Allah sana rahmet etsin, sen kimsin? diye sordu. Sesin sahibi de şöyle cevap verdi:
- Ben cinlerden bir adamım. Ölen şu yılanın adı da Serak'tır. Ra-sûlullah'a bey'at etmiş cinlerden sadece ben ve Serak kalmıştık. Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle dediğini işittiğime şahadet ederim:
- Ey Serak! Sen falan çölde öleceksin ve ümmetimin en hayırlısı seni defnedecektir."
Başka bir rivayette ise şöyle denmektedir:
"O cinler dokuz kişiydiler. Rasûlullah (s.a.v.)'a bey'at ettiler. Ömer b. Abdülaziz, kendisine seslenen o cine yemin ettirmiş, o da yemin edince, Ömer b. Abdülaziz ağlamaya başlamıştı."
Ancak bununsıhhatinde ihtilâf vardır. Bunda Vehb b. Münebbih övülmekte, Gaylan ise yerilmektedir. Beyhakî, Ubade b. Samit'ten rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ümmetimde kendisine Vehb denen bir adam olacaktır. Allah ona hikmet bahşedecektir. Yine ümmetimden Gaylan adlı bir adam olacaktır ki o, ümmetime îblis'ten daha zararlı olacaktır."
Bu, sahih bir hadis olamaz; çünkü Mervan b. Salim, bu hadisin ravi-leri arasında yer almaktadır ki, o da metruk bir şahıstır.
Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki:
"Şeytan, Şam'da öyle bir anırışla anıracaktır ki, onların üçte ikisi kaderi yalanlayacaktır."
Bu ve benzeri hadislerde, Gaylan'a işaret edilmektedir, Ayrıca Gaylan sebebiyle Şam'da kaderi yalanlama hadisesinin zuhur edeceği bildirilmektedir. Nihayet Gaylan, bu hadiseler sebebiyle öldürülmüştür. [1]

Muhammed B. Ka'b El-Kurazîtstin, Icur'ân Tefsirin! Bilmesine Ve Hafızasın Sağlamlığına Dair Nebevi İşaret

Harmele, Ibn Vehb kanalı ile Ebu Bürde/ez-Zürrf nin dedesinin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim:
"İki kahinden birinden bir adam çıkacaktır ki, Kur'ân'ı kendisinden sonra hiç kimsenin inceleyemeyeceği derecede inceleyecektir."
Beyhakî, Rebia b. Ebi Abdurrahnıaii'dan rivayet etti M, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"İki kahinden birinden bir adam olacaktır ki, o kendisinden sonra hiç kimsenin inceleyemeyeceği bir şekilde Kur'ân'ı inceleyecektir."
Müslümanlar, Kur'ân'ı hiç kimsenin inceleyemeyeceği derecede inceleyecek olan bu zatın Muhammed/b. Ka'b el-Kurazî olduğu görüşünde idiler.
Ebu Sabit dedi ki: Hadiste sözü edilen iki kahinden kasıt, Kurayza ve Nadir kabileleridir.
Başka yoldan gelen mürsel,oir rivayette ise şöyle denmektedir:
"İki kahinden birinden bir âdâm çıkacaktır ki o, insanlar arasında Allah'ın kitabını en iyi bilen kişidir."
Avn b. Abdullah dedi ki:
"Muhammed b. Ka'b el-K/u-azî kadar Kur'ân tevilini iyi bilen başka bir kimse görmedim." [2]

Hz. Peygamberin Haber Verdiği Geceden Yüz Sene Sonra Kendi Çağında Yaşayanların Hayatlarının Sona Ereceğine Daîr Verdiği Haber

Buharı ve Müslim'in sahihlerinde, Abdullah b. Ömer'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), ahir Ömründe bir gece bize yatsı namazını kıldırdı. Selam verdikten sonra kalkıp şöyle dedi:
- Şu gecenizi görüyor musunuz? Doğrusu yüz senenin başında, bugün yeryüzünde bulunanlardan hiç kimse kalmayacaktır. Orada bulunanlar, Rasûlullah'm bu sözünden korktular ve yüz sene sonra dünyada insan kalmayacağını zannettiler. Oysa Rasûlullah böyle demekle, kendi çağında yaşayanların, o zaman artık hayatta olmayacaklarını kas-detmişti."
«Sahih-i Müslim»de, Cabir b. Abdullah'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah'm/vefatından bir ay önce şöyle buyurduğunu işittim:
"Kıyamet saatim soruyorlar. Oysa kıyametin ne zaman kopacağına dair bilgi ancak Allah k:atmdadır. Allah'a yemin ederim ki, yeryüzünde şu anda nefes almakta olan hiçbir canlı yüz sene sonra hayatta olmayacaktır."
Bu ve benzeri hadisler;, Hızır'ın şu anda dünyada mevcut olmadığını ileri süren imamlar için bir delil teşkil etmektedir.

Nitekim bunu «Kısa-su'l-Enbiya»da Hızır'dan bahsederken nakletmiştik, Bu hadis, Hz. Pey-gamber'in böyle dediği zamanda yaşayan insanların yüz sene sonra hayatta olmayacaklarına dair keöin bir nasstır. Bu hadis ayniyle de tahakkuk etmiştir ve sahabelerden o andan itibaren yüz sene sonra hayatta kalan bir kimse de bilmiyoruz. IŞütün insanlar da o andan itibaren yüz sene sonra hayatta kalamamışl&trdır.
Sonra bazı âlimler, bu hükmen, her yüz sene için geçerli olacağını söylemişlerdir. Ancak hadiste bun\a temas eden bir ifade yoktur. Doğrusunu Allah bilir.
Muhammed b. Ömer el-Vakidü Abdullah b. Büsr'ün şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), elini basımım üzerine koydu ve şöyle buyurdu: "Şu çocuk bir asır yaşayacaktır." Vakiflî dedi ki: "Abdullah b. Büsr, yüz sene yaşadı."
«Tarih» adlı eserde Buharı, Ebu Hayat Şureyh b. Yezid'in de böyle dediğini rivayet etmiştir. Başka railer;, buna şu sözleri de eklemişlerdir: Abdullah b. Büsr'ün yüzünde çıban vlardı. Bu çıbanlarla ilgili olarak Rasûlullah şöyle buyurdu: "Yüzündeki şu\çıban gitmedikçe, bû çocuk ölmeyecektir." Gerçekten de Abdullah, yüzündeki çıbanlar yok olmadan vefat etmedi."
Vakidî ve birkaç tarihçi de şöyle dedi: "Abdullah b. Büsr, Humus'ta hicretin seksensekizinci senesiyle doksandördüncü seneleri arasında vefat etti. O, Şam'da en son kalan sahabe olmuştu." [3]

Velîd Hakkında Bîldîrîlhn Tehditler

Eğer sahih ise bu, Velid b. Abdülmelik değil de Velid b. Yezid'dir.
Yakub b. Süfyan, Said b. Müseyyeb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Kardeşim Ümmü Süleym'in bir ç ocuğu oldu. Ona, Velid adını taktılar. Rasûlullah (s.a.v.) da bunun üzeırine şöyle. buyurdu:
"Siz çocuklarınıza Firavunlarınızın adlarımı takıyorsunuz. Bu ümmette Velid adında bir adam ortay? ı çıkâcafeır. O, ümmetime Fira-vun'un kendi kavmine verdiği zar ar elan daha çok zarar verecektir."
Ebu Ömer el-Evzaî dedi ki: İnsanlar, Peygamber Efendimiz'in kendisinden bahsettiği o adamın Velid b. Abdülmelik; olduğunu zannediyorîardı, ama sonra gördük ki o, -insanların onunla fitneye düşmesi yüzünden- Velid b. Yezid imiş. Nihayet insanlar ona isyan ettiler ve onu öldürdüler. Bu sebeple ümmet, fitneye ve anarşiye maruz kaldı. Hercü-merc oldu. Düzensizliğin kapıları açıldı.
Nuaym b. Hammad, Zührfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Eğer Velid b. Yezid hilafete geçerse, bu zaten böyle olacaktır. Aksi takdirde hilafete Velid b. Abdülmelik geçecektir."
Nuaym b. Hammad, Hasan'dan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Velid isminde bir adam olacaktır ki, onunla Cehennem'in bir köşesi veya bir rüknü kapatılacaktır." Bu da mürsel bir rivayettir.
Süleyman b. Bilal, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ebu'1-Asım oğulları kırk kişiye varınca, Allah'ın dinini şüpheli bir hale getirir, Allah'ın kullarım, cömertlik edecekleri bir mal haline getirir ve Allah'ın malını da kendi ellerinde dolaştıracakları bir nesne haline getirirler."
Nuaym b. Hammad, Ebu Zerr'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ümeyye oğulları kırk kişiyi bulunca, Allah'ın kullarını, kendisiyle cömertlik edecekleri bir mal haline, Allah'ın malını da kendisiyle teberruda bulunacakları birşey haline, Allah'ın kitabını da şüpheli hale getirirler."
İshak b. Raheveyh, Ebu Said'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ebu'1-Asım oğulları otuz kişiyi bulunca, Allah'ın dinini şüpheli hale getirirler. Allah'ın malım da kendi ellerinde dolaştıracakları bir nesne haline, Allah'ın kullanın da kendisiyle cömertlik yapacakian bir-mal haline getirirler."
Beyhakî, Ebu Kubeyl'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"İbn Vehb bana dedi ki: Ben, Muaviye b. Ebu Süfyan'm yanındaydım. Mervan, onun yanına geldi ve bir ihtiyacı için onunla konuşup şöyle dedi:
- Ey mü'minlerin emiri, ihtiyacımı karşıla. Allah'a yemin ederim ki, benim geçim yüküm büyüktür. Ben on çocuğun babasıyım. On çocuğun amcasıyım, on.çocuğun da kardeşiyim.
Mervan böyle deyip de gittikten sonra İbn Abbas, tahtın üzerinde Muaviye ile beraber oturmaktayken, Muaviye ona şöyle dedi:
- Ey İbn Abbas, Allah aşkına söyle; sen, Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu bilmiyor musun: "Hakem oğullan otuz kişiye vannea, Allah'ın malım kendi ellerinde dolaştıracaklan bir nesne haline, Allah'ın kullannı kendisiyle bağış yapacakîan bir mal haline, Allah'ın kitabını da şüpheli hale getireceklerdir. Bunlar 497 kişiye varınca da helakleri, bir meyvenin çiğnenmesinden daha çabuk olacaktır." îbn Abbas dedi ki:
- Evet, Allah için ben bunu işittim.
Abdülmelik, bir ihtiyacını Mervan'a anlattı. Mervan da onu Muavi-ye'ye gönderdi. Abdülmelik gidip ihtiyacını Muaviye'ye anlattı. Yanından çıkıp giderken Muaviye, yanında duran îbn Abbas'a şöyle dedi:
- Ey îbn Abbas! Allah aşkına söyle. Sen, Rasûlullah (s.a.v.)'m bu adamdan söz ederken bunun dört zorba hükümdarın babası

olacağını söylediğini bilmiyor musun?
- Allah için, evet Öyledir."
Bu hadiste gariplik ve şiddetli derecede münkerlik vardır. îbn Lu-hay'a da zayıftır.
Ebu Muhammed Abdullah b. Abdurrahman ed-Darimî, Amr b. Mürre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hakem b. Ebu'l-As geldi ve Peygamber (s.a.v.)'in yanına girmek için izin istedi. Peygamber (s.a.v.), onu konuşmasından tanıdı ve şöyle buyurdu:
- Ona izin verin, o yılandır. (Ya da yılan oğludur.) Allah'ın laneti onun üzerine ve onun nesebinden gelecek olanlara olsun. Yalnız mü'minler, bu lanetten müstesnadırlar. Ama onlar da azdırlar. Bunun soyundan gelecek olanlar, dünyada lüks ve konfor içinde yaşayacaklar ama ahirette alçaklardır. Bunlar, hileci ve dalavereci kimselerdir. Dünyada bunlara servet verilecektir, aina ahirette nasipleri yoktur."
«el-Fiten ve'1-Melahim» adlı eserde Nuaym b. Hammad, Raşid b. Sa'd'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Mervan b. Hakem doğduğu zaman, kendisine dua etmesi için Rasûlullah (s.a.v.)'a götürüldü. Ancak Rasûlullah (s.a.v.), dua etmedi, sonra şöyle dedi:
"îbn Zerka! Ümmetimin helaki bunun elinde ve zürriyetinin elinde olacaktır." Bu, mürsel bir hadistir. [4]

Emevî Halifeleri Hakkındaki Toplu Haberler

Yakub b. Süfyan, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Rüyada Beni Hakem'i (veya Ebu'l-As oğullarını) minberimin üzerine maymunlar gibi sıçrarlarken gördüm."
Rasûlullah (s.a.v.), vefat edinceye kadar beni gülerken hiç görmedi."
Sevrî, Said b. Müseyyeb'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), rüyasında Ümeyye oğullarını kendi minberi üzerinde görmüştü. Bundan ötürü üzülmüş, bu yüzden Cenâb-ı Allah, ona şöyle vahyetmişti: "Bu, dünyadır. Onlara verilmiştir." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) rahatlayıp memnun oldu. Kendisine gösterilen bu rüya şu ayette açıklanmaktadır:
"Sana gösterdiğimiz rüya ile sadece insanları denedik."(ei-lsrâ, 60.)
Yani sana göstermiş olduğumuz bu rüya ile insanları imtihan ettik.
Bu hadisin ravilerinden Ali b. Zeyd b. Cüd'ân zayıf olduğu gibi hadis de mürseldir.
Ebu Davud et-Tayalisî, Yusuf b. Mazin er-Rasibfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri, Muaviye'ye bey'at ettikten sonra kalkıp Hz. Ali'nin oğlu Hasan'a şöyle dedi:
- Ey mü'minlerin yüzünü karartan!
- Allah sana rahmet etsin. Beni azarlama. Zira Rasûlullah (s.a.v.), rüyasında Emevilerin kendi minberi üzerine birer birer çıkıp hutbe irad ettiklerini görmüş, bundan dolayı üzülmüş ve dolayısıyla şu ayetler nazil olmuştur:
"Ey Muhammed! Doğrusu biz sana Kevser'i (yani Cennet'teki bir havuzu) vermişizdir."
"Doğrusu biz, Kur'ân'ı Kadir gecesinde indirmişizdir. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır."
Yani Ümeyye oğulları 1000 ay süreyle hüküm süreceklerdir. Bunun üzerine Kasım dedi ki: Bu ayet bizim için yeterlidir. Demek ki Emeviler ne bir gün fazla, ne de bir gün eksik, tam 1000 ay süreyle hüküm süreceklerdir.
Ben bu hadisi, şeyhimiz Hanz Ebu'l-Haccac el-Mizzî'ye sordum. O, bunun münker bir hadis olduğunu söyledi. Ama Kasım b Fidayl'm: «Emevi devleti, 1000 ay süreyle hüküm sürecektir. Ne bir gün fazla, ne de bir gün eksik." demesine gelince, bu cidden gariptir ve ihtilaf konusudur." Çünkü Hz. Osman'ın on iki yıllık hilafetini bu süreye dahil etmek imkansızdır. Ne maddeten ne de manen bu mümkün değildir. Zira Hz. Osman, övülmüş bir şahsiyetti. Hulefa-i Raşidîn'den ve hidayet yolundaki imamlardan biriydi. Onlar, hak ile hükmetmiş, hak yolda adaletle hüküm sürmüşlerdi. Bu hadis burada, Emevilerin devletini kötülemek için nakledilmiştir. Oysa hadisin kötülemeye delalet ettiğinde şüphe vardır. Çünkü bu hadis, Kadir gecesinin 1000 aydan -ki bu Emevilerin hakimiyet süresidir- daha hayırlı olduğunu ifade ediyor. Kadir gecesi, hayırlı bir gecedir. Kadri yücedir. Bereketlidir. Nitekim Cenâb-ı Allah, onu bu şekilde nitelemiştir. Kadir gecesinin, Emevi devletinden daha üstün olduğunu söylemek, onların devletlerinin kötü olduğunu gerektirmez. Bunu böyle düşünmek gerekir. Bu ince bir meseledir. Ve hadisin şahinliğinde şüphe olduğunu gösteriyor. Çünkü bu hadis burada, Emevi hakimiyetini kötülemek maksadıyla ileri sürülmüştür. Doğrusunu yüce Allah bilir.
Ama Emevi hakimiyetinin, Muaviye'nin, halifeliği Hz. Hasan'dan devraldığı tarihte başladığı söylenmek istemişse o zaman bu hadise, hicretin kırkıncı ya da kırkbirinci yılında vuku bulmuştu ki bu seneye, cemaat senesi yani toplanma senesi denmişti. Zira insanlar, o senede bir imamın idaresi altında toplanmışlardı. Önceki sayfalarda geçen ve Buharî'de sabit olan bir rivayette anlatıldığına göre Ebu Bekre, Rasûlullah (s.a.v.)'ın Hasan b. Ali için şöyle dediğini işitmiştir:
"Benim şu oğlum seyyiddir. Umarım ki Allah, onun vasıtasıyla Müslümanlardan iki büyük cemaatın arasını düzeltir."
Gerçekten de hicretin kırkıncı veya kırkbirinci senesinde Ceriâb-ı Allah, Ali'nin oğlu vasıtasıyla iki büyük Müslüman cemaatın arasım düzeltmiştir. Allah'a hamd ve minnet olsun. O tarihten sonra yönetim, Emeviîerm eline geçti ve hicretin 132.

senesine kadar devam etti. Sonra da -ileride de anlatacağımız gibi- yönetim, Abbasilerin eline geçti. Böylece Emeviler toplam olarak doksan iki yıl süreyle yönetimi ellerinde tutmuşlardı. Bu süre, 1000 aylık süreye denk düşmemektedir. Çünkü 1000 aylık süre, seksen üç yıl dört ay eder.
Adamın biri çıkıp şöyle bir soru soracak olursa:
- Ben, İbn Zübeyr'in valilik süresini bu doksan iki yıllık süreden çıkarıyorum. O zaman geriye, seksen üç yıllık bir süre kalır. Ya buna ne dersiniz?
Bu soruya cevaben deriz ki:
- îbn Zübeyr'in valilik süresi, bu doksan iki yıllık süreden çıkarılsa bile geriye kalan seksen üç yıllık süre de tam tamına 1000 ay etmemektedir. Aksine bu, takribi bir süre olur.
Bu, yukarıdaki soruya verdiğimiz birinci cevaptı. îkinci cevabımız ise şöyle olacaktır:
- İbn Zübeyr'in valiliği, Hicaz, Ahvaz ve Irak'ta idi. Bir kavle göre Mısır'da da hükmü geçerliydi. Ancak Emeviîerin hakimiyeti Şam'da asla kesintiye uğramadı. Bu süre zarfında onların hakimiyetleri ortadan kalkmadı.
Yukarıdaki soruya vereceğimiz üçüncü cevap ise şudur:
- Bu, Ömer b. Abdülaziz'in hilafet süresini de Emevi hakimiyeti süresine katmayı gerektirir. Bu durumda Emevi hakimiyeti çerçevesinde Ömer b. Abdülaziz'in hilafetini de kınamak icab edecektir ki, bunu İslâm imamlarından hiçbiri söylemez. Hatta İslâm imamları, Ömer b. Abdülaziz'in Hulefa-i Raşidin'den biri olduğunu açıkça söylemektedirler. Onun hilafet süresini önceki dört halifenin hilafet süresine bitiştirmektedirler. Hatta onun mu, yoksa sahabelerden biri olan Muaviye b. Ebi Süfyan'ın mı daha faziletli olduğu hususunda İslâm imamları ihtilaf bile etmişlerdir.
İmam Ahmed b. Hanbel demiş ki: "Ömer b. Abdülaziz dışında tabiilerden hiçbirinin kavlinin hüccet olduğu görüşünde değilim." Bu böyle bilindiğine göre, Ömer b. Abdülaziz'in hilafet süresi, Emevilerin hilafet süresinden çıkarıldığı takdirde hesap bozulur. Şayet bu süre, Emevi hakimiyetinin süresine dahil edilirse, Ömer b. Abdülaziz'in hilafeti de on-lannkinin zımmında yerilmiş olur. Oysa bu, imamların görüşüne muhaliftir. Ama bu, böyle hesaplanması durumunda kaçınılmaz olacaktır ki, bütün bunlar, mezkur hadisin münkerliğini göstermektedirler. Doğrusunu Allah bilir.
Nuaym b. Hammad, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Kendi aralarında ayrılığa düşmedikleri sürece İslâm ümmetinin yönetimi, Emevilerin elinde olacaktır."
îbn Vehb, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Yönetim, Emevilerin elinde olacaktır. Nihayet onlar, kendi aralarında rekabete düşecek ve adamlarını öldüreceklerdir. Hal böyle olunca Cenâb-ı Allah, doğudan onlar üzerine bazı kavimler gönderecek, onları öldürüp darmadağın edecek ve birer birer yok edecektir. Allah'a yemin ederim ki, onlar bir sene hüküm sürerlerse, biz iki sene hüküm süreriz. Onlar iki sene hüküm sürerlerse, biz dört sene hüküm süreriz."
Nuaym b. Hammad, Ebu Derda'nm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Şam ile Irak arasında Emevilerden genç bir halife mazlum olarak öldürüldüğü ve taatîer hafife alındığı, Velid b. Yezid'in kanı haksız yere akıtıldığı zaman yönetim, Emevilerin elinden çıkacaktır." [5]

Abbasî Hakimiyetine Dair Haberler

Abbasiler, hicretin 132. senesinde Horasan'dan zuhur etmişlerdi.
Yakub b. Süfyan, Muhammed b. Halid b. Abbas tariki ile Ebban b. Velid b. Ukbe b. Ebi Muayt'm şöyle dediğini rivaye etmiştir:
"Abdullah b. Abbas, Muaviye'nin yanma geldi. Ben de orada hazır bulunuyordum. Muaviye, ona güzel armağanlar verdi. Sonra da şöyle bir soru sordu:
- Ey İbn Abbas, sizin devletiniz olacak mıdır?
- Bu soruyu cevaplamaktan beni affet ey mü'minlerin enairi.
- Hayır, bana mutlaka cevap ver.
- Evet, devletimiz olacaktır.
- Kimler size yardım edecektir?
- Horasanlılar yardım edeceklerdir. Emeviler içinde Haşimilerden yüz üstü düşecek olanlar vardır,"
Beyhakî, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Peygamber (s.a.v.)'e uğradım, yanında Cebrail vardı. Ben onu Dıh-yetü'l-Kelbî sanıyordum. Cebrail, Peygamber (s.a.v.)'e dedi ki: Doğrusu elbiseler kirlendi. Senden sonra oğlun siyah giyecektir.
İbn Abbas, bu hadisin tamamını ve kendisinin gözlerini kaybedeceğini, ölmeden önce yine görmeye başlayacağım, Cebrail'in anlattıklarını söylemiştir."
Beyhakî, Abbas b. Abdülmuttalib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bir gece Peygamber (s.a.v.)'in yanındaydım. Bana, şöyle bir soru sordu:
- Bak bakalım, gökte birşey görüyor musun?
- Evet.

- Ne görüyorsun?
- Süreyya yıldızını görüyorum.
- Doğrusu bu ümmetin başına senin soyundan yıldızlar sayısınca hükümdarlar geçecektir."
Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Abbas'a şöyle dedi:
"Sizde peygamberlik vardır. Sizde hükümdarlık vardır."
Ebu Bekr b. Hayseme, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Cenâb-ı Allah, bu işi bizim evvelimizle açtığı gibi yine bizimle sona erdireceğini umuyorum."
Yakub b. Süfyan, Said b. Cübeyr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Biz: "On iki emir ve on iki... sonra kıyamet saati." demekteyken tbn Abbas, bize şöyle dedi:
- Ne kadar da ahmaksınız! Bundan sonra biz Ehl-i Beytten Man-sur, Seffah ve Mehdi gelecektir. Nihayet bunlar idarey Meryem oğlu isa'ya ulaştıracaklardır.
Abdürrezzak, Sevban'dan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Şu Kir dağınızın yanında üç kişi öldürülecektir. Bunların hepsi de halife çocuğudur. Yönetim, bunlardan hiçbirinin eline geçmeyecektir. Sonra Horasan'dan siyah bayraklar size yönelecektir. Onları misli görülmemiş bir şekilde öldüreceklerdir. Sonra Allah'ın halifesi Mehdi gelecektir. Gelişini duyduğunuz zaman kar üzerinde sürünerek de olsa ona gelin ve onunla be/atleşin. Çünkü o, Allah'ın halifesi Mehdi'dir."
Hafiz Ebu Bekr el-Bezzar, Abdullah b. Mesud'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Haşim oğullarından birkaç genci anlattı, gözleri yaş doldu. Sonra bayrakları anlattı ve şöyle buyurdu: "Kim ona yetişirse, kar üzerinde sürünerek de olsa ona gelsin."
Hafiz Ebu Ya'lâ, Abdullah b. Mesud'dan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Doğu tarafından siyah bayraklar gelecek ve (o bayrakların sahiplerinin bindikleri atlar) adaleti ortaya koyuncaya kadar atlarım kana dal-dıracaklardır. Adalet isteyecekler, ama vermeyeceklerdir. Ortaya çıkıp güçlenecekler, kendilerinden adalet istenecek ama adaleti vermeyeceklerdir."
Bu hadisin senedi hasendir.
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'den rivayet ettiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Horasan'dan siyah bayraklar çıkacaktır. O bayraklar, Kudüs'e di-kilinceye kadar onları hiçbir şey geri çeviremeyecektir."
Yakub b. Süfyan, Ka'bu'l-Ahbar'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Abbasilerin siyah bayrakları ortaya çıkacak ve nihayet onlar Şam'a ineceklerdir. Allah, onların eliyle her zorbayı ve kendilerine düşman olan herkesi öldürecektir."
İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Said el-Hudrfden rivayet etti-ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Zamanın kesintiye uğradığı ve fitnelerin ortaya çıktığı zaman Seffah denen bir adam ortaya çıkacaktır. O, malı avuçla az verecektir."
Horasan'dan siyah bayraklar ile çıkacak Seffah'm asıl adı Ebu'l-Abbas Abdullah b. Muhammed b. Ali b. Abdullah b. Abbas b Abdülmutta-lib'dir. Hicretin 130. yılı sınırlarında valilik yapmıştır. Sonra yardımcılarıyla birlikte siyah bayraklarla ortaya çıkmıştır. Sembolleri siyahtı. Nitekim Rasûlullah (s.a.v.) da fetih gününde Mekke'ye başında mığferi, mığferinin üzerinde de siyah sarığıyla girmişti. Sonra Seffah, amcası Abdullah'ı Emevilerle savaşmak üzere göndermişti. Abdullah, onları hicretin 132. senesinde kırıp geçirdi. Emevilerin son halifesi savaştan kaçtı ki o, Mervan b. Muhammed b. Mervan'dır. Eşek Mervan (Merva-nu'1-Himar) lakabıyla tanınır. Ona, Mervan el-Ca'dî de denilir. Çünkü o, Ca'd b. Dirhem ile çok uğraşmıştır.
Seffah'm amcası Abdullah, Şam'a girdi. Emeviîerin Şam'daki mal ve mülklerini ele geçirdi. Çok hadiseler cereyan etti. Yeri gelince, inşa-allah o hadiselerden bahsedeceğiz.
Horasan'dan çıkacak siyah bayraklarla ilgili olarak seleften bir âlim grubundan konuyla ilgili birçok rivayet varid olmuştur ki, onları burada nakletmek çok yer işgal edecektir. Nuaym b. Hammad, bu rivayetleri kitabında toplamıştır. Bazı rivayetlerde bunun henüz gerçekleşmediği, ancak ahir zamanda böyle bir hadisenin gerçekleşeceğine delâlet eden ifadeler vardır. Nitekim yeri gelince inşaallah bunu da anlatacağız. Güvencimiz ve dayanağımız Allah'tır.
Abdürrezzak, Ma'mer tarikiyle Zührf den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Dünya, alçak oğlu alçağın olmadıkça kıyamet kopmayacaktır."
Ebu Ma'mer dedi ki: Hadiste sözü edilen alçak oğlu alçak, Abbasi devletini kuran Ebu Müslim el-Horasanf dir. Demek istediğimiz şu ki, o senede hakimiyet, Emevilerden Abbasilere geçmiştir. Abbasilerin ilk hükümdarı da Ebu'l-Abbas es-Seffah'tır. Sonra kardeşi Ebu Cafer Abdullah el-Mansur idareyi ele geçirmiştir ki, o da Medinetü's-Selam'm (Bağdad banisidir. Ondan sonra oğlu Mehdi Muhammed b. Abdullah, Mehdi'den sonra oğlu Hadi, Hadi'den sonra oğlu Harun er-Reşi hilafete geçmiştir. Sonra bu konuyu ele alacağımız kısımda da detaylı olarak anlatacağımız gibi halifelik Ebu'l-Abbas es-Seffah'm zürriyetine yayılmıştır.
Yukarıda naklettiğimiz hadislerde, Abbasi halifelerinden sadece Seffah, Mansur ve Mehdi'nin adından açıkça söz edilmektedir. Kuşkusuz hadiste adı geçen Mehdi, Abbasi halifelerinin üçüncüsü Mehdi b. Mansur'dur. Yoksa birçok hadislerde kendisinden söz edilen meşhur Mehdi değildir. O Mehdi ahir zamanda gelecek, zulüm ve haksızlıkla dolan

yeryüzüne adalet ve hakkaniyeti dolduracaktır. Onunla ilgili hadisleri, bir bölümde müstakil olarak ele almışızdır. Nitekim Ebu Davud da, «Sünen» adlı eserinde onun için müstakil bir bölüm düzenlemiştir. Bu hadislerin bir kısmında anlatıldığına göre Mehdi, halifeliği, yeryüzüne indiği zaman- Meryem oğlu İsa'ya teslim edecektir. Doğrusunu Allah bilir.
Seffah'a gelince, onun ahir zamanda ortaya çıkacağı yukarıda söylenmişti. Böyle olunca onun -kendisine be/at edilen ilk Abbasi halifesi olması- uzak bir ihtimal olmakta, hatta imkansız birşey haline gelmektedir. Belki de yukarıda sözü edilen Seffah, başka bir halifedir. Kuvvetli olan görüş budur. Zira Nuaym b. Hammad, Nüfey5 b. Amir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Seffah, kırk sene yaşayacaktır. Onun adı Tevrat'ta semada uçan '
kişi (Tairü's-Sema)'dir,"
Ben derim ki: Bu evsaf, ahir zamanda ortaya çıkacak olan Mehdi'ye ait olmalıdır. Çünkü o, adaleti ayakta tutmak, hakkaniyeti her tarafa yaymak için çok kan akıtacaktır. Eğer sahih ise, mezkur hadiste sözü edilen siyah bayraklar, Mehdi ile beraber ortaya çıkacaklardır. Ona ilk olarak Mekke'de bey'at edilecektir. Sonra yardımcıları Horasan'dan çıkacaktır. Nitekim ilk zamanlarda Seffah'm yardımcıları da Horasan'dan çıkmışlardı. Doğrusunu Allah bilir.
Bütün bunlar, mezkur hadisin şahinliği üzerine ortaya atılan ayrıntılardır. Yoksa o hadisin senedinde adı geçen ravilerin hepsi üzerinde çeşitli fikirler ileri sürülebilir. Noksanlıklardan münezzeh olan yüce Allah, doğruyu en iyi bilendir. [6]

Tamamı Kureyş'ten Gelecek Olan On Îkî İmam

Bunlar, Rafizîlerin imamlıklarını iddia ettikleri on iki imam değildir. Onların iddia ettikleri on iki imamdan Hz. Ali ile oğlu Hasan dışındaki hiçbiri Müslümanların idaresinde söz sahibi olmamışlardır. Onların iddialarına göre bu on iki imamın sonuncusu Mehdi, Samarra bodrumlarından birinde imiş ve gelişi beklenmekteymiş. Aslında onun varlığı yoktur. Ne zatı, ne de eseri mevcuttur. Aksine sözünü ettiğimiz bu on iki imam, hadiste, haklarında bilgi verilen on iki imamdır M, dördü Hulefa-i Raşidîn'dir: Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali. Allah onlardan razı olsun. Ömer b. Abdülaziz'in de bu on iki imamdan biri olduğu hususunda ihtilaf yoktur. İmamlar, bu hususta ittifak etmişlerdir. Ehl-i sünnet imamları, on iki imamla ilgili ilerideki açıklamalarımızda Ömer b. Abdülaziz'in de bunlardan biri olduğunda söz birliği etmişlerdir.
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde, Cabir b. Semüre'nin şöyle dediği
rivayet edilmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim: "On iki halife gelecektir," Bundan sonra Rasûlullah, benim duymadığım bir söz söyledi. Ben de babama dedim ki:
- Rasûlullah'm duymadığım o sözü neydi?
Babam dedi ki:
- Rasûlullah: "O on iki halifenin tamamı da Kureyşlilerden olacaktır." dedi."
«el-Fiten ve'1-Melahim» adlı eserde Ebu Nuaym b. Hammad, Abdullah b. Mesud'dan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Benden sonra Musa'nın arkadaşları sayısınca halifeler gelecektir."
Ebu Davud, Cabir b. Semüre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Bu iş devam edecektir. Nihayet onlardan on iki halife (ya da emir) gelecektir. Ümmet onların halifeliği üzerinde ittifak edeceklerdir."
Cabir diyor ki: Ben bundan sonra Peygamber (s.a.v.)'in bir söz söylediğini işittim, ama anlayamadım. Babama dedim ki:
- Rasûlullah ne diyor? Babam dedi ki:
- Rasûlullah diyor ki: Bu halifelerin tamamı Kureyş'tendir." Yine Ebu Davud, Cabir b. Semüre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Bu ümmetin durumu istikamet üzere olmakta devam edecektir. Düşmanına karşı galip olacaktır. Nihayet on iki halife gelip geçecektir ki, bunların hepsi de Kureyş'tendir."
Ravi Cabir diyor ki: Rasûlullah (s.a.v.), böyle buyurduktan sonra evine döndü. Evine dönünce, Kureyşliler yanına gidip dediler ki:
- Peki ondan sonra ne olacaktır? Rasûlullah:
- Ondan sonra kargaşalık olacaktır, dedi."
Beyhakî dedi ki: Birinci rivayette on iki imam denmekle, imamların sayısı açıklanmıştır. İkinci rivayette on iki imam denilerek bu sayı ile neyin kastedildiği beyan edilmiştir. Üçüncü rivayette de on iki imam denmekle bunlardan sonra kargaşalığın yani öldürme hadiselerinin vuku bulacağı açıklanmak istenmiştir. Bu sayılar, mezkur nitelikte Ve-lid b. Yezid b. Abdülmelik devrine kadar tamamlanmıştır. Bunlardan sonra, kargaşalık ve büyük fitneler vuku bulmuştur. Nitekim bunlar mezkur rivayette haber verilmiştir. Bunlardan sonra, Abbasilerin hakimiyeti başlamıştır. Ancak raviler, haberdeki mezkur sayıya ekleme yapmaktadırlar. Haberdeki mezkur sıfat terkedildiği zaman, onlardan kargaşalıktan sonra gelecek olanlar tehdit edilmiş olmaktadır. Peygamber (s.a.v.) buyurmuş ki:
"insanlardan iki kişi bulunduğu sürece, bu yönetim işi, Kureyşlile-rin elinde kalmakta devam edecektir."

«Sahih-i Buharî»de, Muaviye b. Ebi Süfyan'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Yönetim işi, Kureyşlilerin elinde olacaktır. Onlar dini ayakta tuttukları sürece, Allah, onlara karşı düşmanlık eden kimseyi yüz üstü düşürecektir."
Beyhakî dedi ki: Yani Kureyşliler, kendi amellerinde taksirli olsalar dahi dinin prensiplerini uyguladıkları sürece bu yönetim işi ellerinde olacaktır.
Beyhakî böyle dedikten sonra, bu konudaki hadisi ileri sürmüştür. Doğrusunu Allah bilir. Beyhakfnin bu konuda takib ettiği yol budur ve takib ettiği bu yol hususunda bir cemaat da ona muvafakat etmiştir. Yani bu hadiste sözü edilen on iki halifeden kasıt, Velid b. Yezid b. Abdülmelik el-Fasık zamanına kadar peş peşe gelen halifelerdir. Fasık Velid'i yeren ve onu tehdit eden hadisi önceki sayfalarda nakletmiştik. Bunu daha da açıklayabiliriz. Şöyle ki: Velid b. Yezid devrine kadar gelen halifeler, on ikiden fazla olmaktadır. Şöyle ki: Dört halife:Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali. Bunların halife oldukları, Sefine'den rivaye edilen hadisin nassı ile muhakkaktır. Sefine'nin rivayet ettiği hadiste şöyle denmiştir: "Halifelik benden sonra otuz senedir." Bu dört halifeden sonra Hz. Ali'nin oğlu Hasan hilafete geçmiştir. Çünkü Hz. Ali, onun halife olmasını vasiyet etmiş, bu sebeple Iraklılar ona bey'at etmişlerdi. Nihayet o ve beraberindekiler atlarına binip Şamlılarla savaşmaya gitmişler, neticede Hasan'la Muaviye barış yapmışlardı.
Hz. Hasan'dan sonra hilafete Muaviye geçmiş, Muaviye'den sonra oğlu Yezid halife olmuş; Yezid'den sonra da Yezid'in oğlu Muaviye hilafete geçmişti. Yezid'in oğlu Muaviye'den sonra Mervan b. Hakem, ondan sonra Mervan'm oğlu Abdülmelik, ondan sonra Abdülmelik'in oğlu Velid, ondan sonra Abdülmelik'in oğlu Süleyman, ondan sonra Ömer b. Abdülaziz, ondan sonra Abdülmelik'in oğlu Yezid, ondan sonra Abdülmelik'in oğlu Hişam hilafete geçmiştir. Böylece Hişam b. Abdülmelik'e kadar on beş zat hilafete geçmiştir. Hişam b. Abdülmelik'ten sonra Velid b. Yezid b. Abdülmelik hilafete geçmiştir. Abdülmelik'ten önce Zü-beyr'in valiliğini nazarı itibara alırsak, halifelerin sayısı on altıyı bulacaktır. Ama her takdirde Ömer b. Abdülaziz'den önceki halifelerin sayısı on ikidir. Hal böyle olunca, on iki sayısına Yezid b. Muaviye de girmektedir. Ama Ömer b. Abdülaziz bunların dışında kalmaktadır. Oysa imamlar, onun övgüye layık bir kimse olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Onu Hulefa-i Raşidîn'den saymışlardır. Bütün insanlar, onun adaletli olduğu hususunda görüş birliği etmişlerdir. Onun zamanının, İslâm tarihinde en adaletli dönem olduğunu kabul etmişlerdir. Rafizi-ler dahi bunu itiraf etmektedirler. Eğer adamın biri dese ki: — Ben sadece bütün ümmetin ittifakla kabul ettiği kimseyi halife olarak kabul ederim. Böyle diyen bir adamın, hem Ali'yi hem de oğlu Ha-san'ı halife saymaması gerekir. Çünkü bütün insanlar, bunların halife oluşlarım ittifakla kabul etmiş değildirler. Şamlılar tamamen bunlara beyat etmemişlerdir. Ayrıca Muaviye'yi, oğlu Yezid'i, Yezid'in oğlu Mu-aviye'yi de halife olarak kabul etmemek gerekir. Mervan'm ve îbn Zü-beyr'in yönetimlerini de hilafet yönetimi saymamak gerekir. Çünkü bütün îslâm ümmeti, bunlardan herhangi birinin halifeliği üzerinde ittifak etmiş değildir. Eğer burada halife sayım metodunu uygularsak, şöyle bir sonuca varacağız: Ebu Bekir, Ömer, Osman, Muaviye, Yezid b. Muaviye, Abdülmelik, Velid b. Süleyman, Ömer b. Abdülaziz, Yezid, Hi-şam. Bunlar on halife etmektedir. Hişam'dan sonra Velid b. Yezid b. Abdülmelik el-Fasık geliyor, ama bunu halife statüsüne tabi tutmamak gerekir. O zaman da Hz. Ali ile oğlu Hasan'ı on iki halife dışında tutmak gerekiyor ki, bu da sünnet imamlarının hatta Şiilerin kesin olarak ileri sürdükleri hükme ters düşmektedir. Ayrıca Sefme'den rivayet edilen hadisin nassma da aykırı düşmektedir. Sefme'den rivayet edilen ha-dis-i şerifte Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Benden sonra halifelik otuz yıl devam edecektir. Ondan sonra ısırıcı bir hükümdarlık olacaktır."
Sefine, halifeliğin bu otuz senesinin dökümünü şöyle yapmıştır: Dört halifenin hilafet süresine Hasan'm altı aylık hilafet süresi eklenince otuz yıl etmektedir. Altı ay sonunda Hasan, halifeliği Muaviye'ye devretmişti. Ama hilafet Muaviye'ye geçince, hükümdarlığa dönüşmüştü. Çünkü mezkur hadis, Muaviye'nin halife olarak adlandırılmasına engel teşkil etmektedir.
Ayrıca halifeliğin otuz seneden sonra kesintiye uğrayacağı görüşü mutlak değildir. Yani tamamen sona ermeyeceği beyan edilmiştir. Bu da daha sonraki dönemlerde Raşid halifelerin hakimiyeti ellerine alacaklarına engel teşkil etmemektedir. Nitekim Cabir b. Semüre'nin naklettiği hadis de buna delâlet etmektedir.
Nuaym b. Hammad, Hüzeyfe b. Yeman'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
- Osman'dan sonra Emevilerden on iki hükümdar gelecektir.
- Halifeler mi gelecektir?
- Hayır hükümdarlar gelecektir."
Beyhakî, Ebu Bahr'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ebu Celd, benim komşum idi. Onun, yemin ederek şöyle dediğini işittim: "Aralarında on iki halife çıkıncaya kadar bu ümmet helak olmayacaktır. Halifelerin hepsi de hidayet ve hak din ile amel edeceklerdir. Bu halifelerden iki kişi Ehl-i Beytten olacaktır. Bunlardan biri kırk sene, diğeri ise otuz sene yaşayacaktır."
Sonra Beyhakî, Ebu Celd'in bu sözlerine dayanaksız sözlerle karşı çıkmıştır. Bu da Beyhakî için şaşılacak bir durumdur. Oysa âlimlerden bir grup, Ebu Celd'e muvafakat etmiştir. Belki de Ebu Celd'in bu sözü tercihe şayandır. Çünkü o, eski kitaplara bakan ve o kitapları mütalaa eden bir kimseydi. Ehl-i Kitabın elindeki Tevrat'ta, şu mealde ifadeler vardır:
"Doğrusu yüce Allah, îbrahim peygambere İsmail'i vereceğini müjdelemişti. İsmail'in, onun neslini çoğaltacağını ve neslinden on iki büyük adam geleceğini de müjdelemişti."
Şeyhimiz Allame Ebu'l-Abbas b. Teymiyye dedi ki:
"İşte Cabir b. Semüre'nin hadisinde müjdelenenler bunlardır. Bunlar ümmete dağılacaklardır. Bunlar mevcud oldukları sürece

kıyamet kopm ay acaktır."
Yahudilerden İslâmiyet'le müşerref olan birçok kimse, bunu yanlış anlamışlar ve kendilerini davet edenlerin Rafizî fırkası olduğunu zannetmiş ve Rafizîlere tabi olmuşlardır.
Nuaym b. Hammad, KaVm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Doğrusu Cenâb-ı Allah, İsmail peygambere kendi soyundan on iki kayyım bahşetti ki, bunların en faziletlisi Ebu Bekir, Ömer ve Osman'dır."
Nuaym b. Hammad, Yahya b. Amr eş-Şeybanfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Mescid-i Haram ile Mescid-i Aksa gibi iki mescide sahip olmayan kimse, halifelerden değildir." [7]

Abbasîler Döneminde Meydana Gelen Bazı Hadiseler

Nuaym b. Hammad, Ertad b. Münzir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri, îbn Abbas'm yanma geldi. O esnada Hüzeyfe de İbn Abbas'm yanında duruyordu. Gelen adam dedi ki:
- Ey İbn Abbas! Ha-Mîm, Ayn, Sin Kaf ne demektir? tbn Abbas başım eğdi, adama bakmadı.
Adam yine aynı soruyu tekrarladı, ama İbn Abbas ona cevap vermedi. Soru sahibine Hüzeyfe dedi ki:
- Bu sorunun cevabını ben sana söyleyeyim: Bu ayet, bir adam hakkında nazil olmuştur. O adamın ailesinden Abdü'1-ilah ya da Abdullah isminde biri gelecek ve doğudaki nehirlerden birinin kıyısına konacaktır. O nehrin kıyısında iki şehir inşa edecek ve nehir, o iki şehrin ortasından geçecektir. Nehrin iki yakasındaki şehirlerde zorba ve inatçı olan herkes bir araya gelecektir."
Ebu'l-Kasım et-Taberanî, Ali el-Haşimî'nin dedesinin şöyle dediğini rivayet etmiştir;
"Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki:
"Hicretin 154. senesinden sonra birinizin bir köpek yavrusunu beslemesi, onun kendi sulbünden bir çocuğu beslemesinden daha hayırlıdır."
Şeyhimiz Zehebî, bu hadisin uydurma olduğunu söylemiştir.
«el-Fiten ve'1-Melahim» adlı eserinde Nuaym b. Hammad, Kabm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hicretin 160. senesine varıldığında, akıl sahiplerinin akılları, görüş sahiplerinin de görüşleri eksilir." [8]

Gelecekten Haber Veren Bazı Hadîs-Î Şerifler

Tirmizî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Yakın zamanda insanlar develerinin karnına vuracak (sefere çıkacak), ilim taleb edeceklerdir. Ama Medine âliminden daha bilgili bir kimseyi bulamayacaklardır."
Tirmizî, bunun hasen bir hadis olduğunu söylemiştir. Bu, İbn Uyey-ne'nin rivayet ettiği bir hadistir. Rivayete göre o, bu hadiste sözü edilen Medine âliminin Malik b. Enes olduğunu söylemiştir. Abdürrezzak da böyle demiştir. -
Ben derim ki: Merhum îmam Malik, hicretin yüz 179. senesinde vefat etmiştir.
Ebu Davud et-Tayalisî, Abdullah'tan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur;
"Kureyşlilere küfretmeyin, çünkü Kureyş kabilesinin âlimi, yeryüzünü ilimle dolduracaktır. Allah'ım, Kureyşlüerin evvelinevebal tattırdın, sonlarına da bol rızık tattır." Bu hadiste sözü edilen Kureyş âliminin, imam Şafiî olduğunu Hafiz Ebu Nuaym el-İsbahanî söylemiştir.
Ben derim ki: Merhum imam Şafiî, hicretin 204. senesinde vefat etmiştir. Onun tercüme-i halini bir ciltlik kitapta anlatmıştık. Onunla birlikte ashabının da tercüme-i halini anlatmıştık.
Revvad b. Cerrah, Hüzeyfe'den merfu olarak şu hadisi rivayet etmiştir:
"Hicretin 200. yılından sonra sizin en hayırlınız sırtı hafif olandır." Sahabeler dediler ki:
- Ya Rasulallah, sırtı hafif ne demektir?
- Ailesi, malı ve çocuğu olmayandır."
ibn Mace, Enes b. Malik'ten rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ümmetim beş tabaka olacaktır, ilk kırk senedekiler takva ve iyilik sahipleridirler. Onlardan sonra 120. seneye kadar gelecek olanlar da akrabalık ve dostluk bağım gözetecek olanlardır. Onlardan sonra 160. seneye kadar gelecek olanlarsa birbirlerine sırt çevirecek, aralarındaki bağları koparacaklardır. Sonra da kargaşalıklar, hem de ne kargaşalıklar vuku bulacaktır. Kurtuluşa bakın, kurtuluşa bakın." Bu hadiste münkerlik vardır. Doğrusunu Allah bilir.
îmam Ahmed b. Hanbel, tmran b. Husayn'dan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"İnsanların en hayırlısı, benim muasırım olanlardır. Onlardan sonra gelecek olanlar da hayırlı kimselerdir. Sonra bir kavim gelecek ki, şişmanlayacaklar ve yağ seveceklerdir. Kendilerine sorulmadan önce şahadette bulunacaklardır."
Buharı, tmran b. Husayn'dan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ümmetimin en hayırlısı, benim zamanımda yaşayanlardır. Sonra onları takib edenler, sonra da onları takip edenlerdir. (Imran diyor ki: Bilemiyorum, kendi muasırlarından sonra iki mi yoksa üç nesil mi söyledi; bunu hatırlayamıyorum.) Sizden sonra bir kavim gelecek, kendilerine sorulmadan şahitlik yapacaklardır. Hainlik edecekler, kendilerine güvenilmeyecektir. Adakta

bulunacaklar ama adaklarını yerine getirmeyeceklerdir. Onlarda şişmanlık görülecektir."
Buharî, Abdullah'tan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Nesillerin en hayırlısı, benim zamanımda yaşayanlardır. Onlardan sonra gelecek olanlar ve onlardan sonra gelecek olanlar ve onlardan sonra gelecek olanlar da hayırlıdır. Sonra bir kavim gelecektir ki, onlardan birinin şahitliği yemininden önce olacak, yemini de şahitliğinden önce olacaktır."
ibrahim dedi ki: Biz küçük yaşta olduğumuz halde onlar şahitlik için bizi döverlerdi.
Nuaym b. Hammad, Ebu Amr el-Basrî kanalı ile tbn Mesud'dan rivayet etti ki, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Abbas'm oğullarından yedincisi, insanları küfre davet edecek, ama insanlar onun bu davetine icabet etmeyeceklerdir. Onun ehl-i beyti kendisine:
- Sen bizi maişetlerimizden dışarı mı çıkarmak istiyorsun? diye soracaklar, o da şu cevabı verecektir:
- Ben Ebu Bekir'le Ömer gibi sizi idare etmek ve onların gidişatını takip etmek istiyorum.
Ehl-i beyti, onun bu davetini kabul etmeyeceklerdir. Kendi ailesinden ve Haşimîlerden biri onu öldürecektir ki, bu düşman onun üzerine atıldığı zaman onlar kendi aralarında ayrılığa düşeceklerdir."
îbn Mesud, bunu anlatırken aralarında çıkacak ve uzun sürecek bir ihtilâftan söz etmekte ve bu ihtilâfın Süfyan'm çıkış zamanına kadar uzayacağını anlatmaktadır.
Bu hadis, insanları Kur'ân'm mahluk olduğuna kail olmaları için zorlayan ve onlara bu doğrultuda çağrı yapan Abdullah el-Me'mun'a tıpa tıp uymaktadır.
Süfyan da, ahir zamanda çıkacak bir adamdır ki, Ebu Süfyan'm sülâlesinden olacaktır. Bununla ilgili açıklama «el-Melahim» kitabının sonunda verilecektir.
İmam Ahmed b. Hanbel, Haşim tariki ile Cübeyr'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Muaviye, insanları Kostantiniyye'ye gazaya gönderirken, Fus-tat'ta-bulunan ve Raaûlullah'm sahabelerinden olan Ebu Sa'lebe el-Huşanî, şöyle bir hadis rivayet etti:
"Vallahi bu ümmet yarım gün bekletilmekten aciz kalmaz. Sen Şam'ı, bir adamın ve ailesinin sofrası olarak gördüğün zaman Kostanti-niyye fethedilecektir."
Ebu Davud, Ebu Sa'lebe'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Allah, bu ümmeti yarım günde aciz bırakmayacaktır."
Ebu Davud, Sa'd b. Ebi Vakkas'tan rivayet etti ki, Rasûlullah şöyle buyurmuştur:
'Umarım ki ümmetim, Rabbinin katında yarım gün bekletilmekten dolayı aciz olmayacaktır."
Sa'd'a denildi ki:
- Yarım gün ne kadardır?
- 500 senedir."
Bu da peygamberlik delillerindendir. Bu da ümmetin yarım gün yani sahabelerin de tefsir ettikleri gibi 500 sene bekletilmesini gerektirmektedir. Bu tefsir, şu ayetten alınmıştır:
"Doğrusu senin Rabbinin katında bir gün, sizin saydıklarınızdan 1000 sene gibidir."
Bu müddetin vukuuna dair varid olan bu haberler, daha fazla bir sürenin vukuuna engel teşkil etmemektedir. Ama insanların çoğunun; "Peygamberin azaları mezarında bir araya gelmeyecektir." dedikleri söze gelince bu, güya şu anlama gelmekteymiş: Peygamber (s.a.v.)m vefatından sonra 1000 sene geçmeden kıyamet kopacaktır. Bu hadisin, islâmî kitaplardan hiçbirinde aslı yoktur. Doğrusunu Allah bilir.
Hadiste, Hicaz diyarında çıkacak olup Basra'daM develerin boyunlarını aydınlatacak olan bir ateşin haberi önceden verilmektedir. Bu ateş, hicretin 654. senesinde görülmüştür.
Buharî, Ebu'l-Yeman kanalı ile Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki,
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Hicaz bölgesinde, Basra'daki develerin boyunlarını aydınlatacak bir ateş ortaya çıkmadıkça kıyamet kopmayacaktır."
Tarihçilerle diğer bazı insanlar bu ateşin hicri 654. senede görüldüğünü mütevatiren nak-letmişlerdir.
Zamanında tarihçilerin önderi Şeyh îmam Hafiz Şeyhü'l-Hadis Şi-habüddin Abdurrahman b. İsmail (Ebu Şame), «Tarih»inde şöyle demiştir:
"Bu ateş, hicretin 654. senesinin cemaziyelahir ayının beşinci gününde yani bir cuma gününde görüldü. Bir aydan daha fazla bir süre yanmaya devam etti." Bu zat, Medinelüerden mütevatiren yaptığı nakillerde ateşin nasıl ortaya çıktığını, Uhud dağı karşısında Seza vadisi tarafında yanıp Medine'yi aydınlattığım ve oradaki vadileri doldurduğunu, bütün Hicaz'ı yok eden kıvılcımların o ateşten sıçradığını, Medine'nin bu sebeple sarsıldığını, ateşin zuhurundan beş gün önce rahatsız edici sesler işittiklerini, yani cemaziyelahir ayının başında pazartesi günü o sesi duyduklarını, sesin gece ve gündüz cuma gününe kadar devam ettiğini, nihayet ateşin de cuma günü görüldüğünü, Seza vadisinde gerçekten büyük bir ateşin parlamaya başladığını anlatmıştır. Yine anlattığına göre ateşin uzunluğu dört fersah, eni de dört mil imiş. Derinliği ise bir buçuk boy imiş. Dağları kurşun gibi akıtmış, sonra o dağlar simsiyah kömür haline dönüşmüş. Ateşin aydınlığı Teyma'ya kadar uzanmış ve insanlar geceleyin onun aydınlığında yazı yazabilecek duruma gelmişlerdi. Teyma'daki insanların evlerinde o ateşin aydınlığından ötürü sanki birer kandil varmış da o kandilin ışığıyla aydınlanmışlardı. Medine'de görülen bu ateşin aydınlığım insanlar, Mekke-i

Mükerreme'de de görmüşlerdi.
Ben derim ki: Basra'ya gelince, Kadi'l-Kudât Sadreddin Ali b. Ebu Kasım et-Teymî el-Hanefî, bu hususta bana şöyle dedi Babam Şeyh Sa-fiyyüddin, Basra kentindeki bazı Arapların o gecenin sabahında develerinin boyunlarının Hicaz'daki ateşi aydınlığıyla aydınlandığını kendisine söylediklerini bana nakletti.
Şeyh Şihabüddin'in anlattığına göre, ateşin yandığı günlerde Medi-neliler Mescid-i Nebeviyye'ye sığınmışlar ve işledikler günahlardan ötürü Allah'a tevbe edip Peygamber (s.a.v.)'in kabri yanında, geçmiş günahları için mağfiret taleb etmişler, kölelerini azad etmişler ve yoksul-larıyla yaralılarına sadakalar vermişlerdir. Medinelüerden biri, bu hususta şöyle bir yakarışta bulunmuştur:
"Ey sıkıntıları gideren Allah'ım! Günahlarımızı bağışla. Ey Rabbi-miz! Azab bizi kuşattı.
Altından kalkamayacağımız ve direnemeyeceğimiz olayları sana şi-- kayet ediyoruz. Ama biz bunlara müstahak olduk. Hiç duymayan sağırların bile korktuğu depremlerle karşı karşıyayız. Sağırlar depremlere karşı nasıl dayanırlar. Bu ateş yedi gün süreyle yeri sarstı, yer çatladı. Ateşin manzarası karşısında güneş karardı ve kör gibi oldu. Ateşten bir deniz ki, üzerinde gemiler akıp gidiyor. Tepeler gibi... Ama onların yere attığı demirler var. Bu ateşin büyük kalaslar gibi kıvılcımları var ki bizleri yakalıyor.
Devamlı sağanak yağmurlar yağdıran bulutlar gibidir. Kayaların yarıldığını görüyoruz. Bu ateşten korkup ürküyorlar. Kor gibi ışıklar saçıp yıldırımlar çakıyor. Bu ateşten ötürü gökte dumanlar yoğunlaştı. Güneş bunun karşısında karardı.
Bu ateşin alevleri yüzünden dolunay üzerinde çıbanlar çıktı. . Geceleyin gökyüzü dolunayla parıldamakta iken karanlığa dönüştü.
Vay! Bu Rasûlullah'ın mucizelerinden biriymiş. Bunu ancak akıllı bir kavim anlayabilir."
Yine hicretin 654. senesinde bu ateşle birlikte Bağdad'm sular altında kalmasına dair söylenen bir şiir şöyledir:
"iradesi bir kaderle kâinatta cari olan Allah, noksanlıklardan münezzeh ve yücedir.
Hicaz diyarını ateşle yaktığı gibi Bağdad'ı da sular altında bırakıp boğdu."
îmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Amir kanalı ile Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Eğer ömrünüz vefa ederse, yakın bir zamanda bir kavim göreceksiniz. Onlar, Allah'ın gazabıyla sabahlayacak, O'nun lanetiyle de akşam-layacaklardır. Ellerinde, öküz kuyruğu gibi "kırbaçlar olacaktır."
Müslim, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Cehennemliklerden iki sınıf insan vardır ki, onları henüz görmüş değilim. Bir kavim ki, beraberlerinde öküz kuyruğu gibi kırbaçlar vardır. Bu kırbaçlarla insanları döverler. Bir de giyinik çıplak kadınlar vardır. Bunlar yürürken, salınarak yürürler. Başkalarını da kendilerine meylettirirler. Başları deve hörgücü gibidir, meyillidir. Cennet'e girmeyeceklerdir ve kokusunu da duymayacaklardır. Oysa Cennet'in kokusu " şu kadarlık mesafeden hissedilebilir."
Bu iki sınıf cellatlardır ki, erkeksi ve diri kimseler olarak adlandırılırlar. Bunlar, hem zamanımızda hem de daha önceleri çok sayıda mevcutturlar. Giyinik çıplak kadınlara gelince, bunların üzerinde elbise vardır ama avretlerini örtmez, aksine avretlerini daha da açığa çıkarır. Ziynetlerini gösterir. Yürürken salınarak yürürler. Başkalarını da ken-
dilerine meylettirirler. Bunlar sebebiyle zamanımızda bela çoğalmış .umumileşmiştir. Önceleri de böyleydi. Bu, peygamberliğin en büyük delillerin dendir. Çünkü hadiste haber verildiği gibi bu olaylar vuku bulmuşlardır. Konuyla ilgili olarak Cabir tarafından rivayet edilen hadis daha önceki sayfalarda geçmişti. O hadiste de şöyle denmekteydi: "Ama sizin de sergi ve yaygılarınız olacaktır."
Cabir, bu hadisin tamamını anlatmış, karısı da bu hususta ona karşı çıkmıştı.
İmam Ahmed b. Hanbel, Talha b. Amr el-Basrf nin şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Ben Medine'ye Rasûlullah (s.a.v.)'m yanma gittim. O, namaz kılmaktayken adamın biri gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, hurma yiye yiye karnımız yandı, gücümüz gitti. Adamın böyle demesi üzerine Rasûlullah (s.a.v.), Allah'a hamd ü senada bulunduktan sonra şöyle dedi:
- Gördüm ki benim ve arkadaşımın hurmadan başka yiyeceğimiz yok. Nihayet Ensâr'dan kardeşlerimiz geldiler de kendi yemeklerini vererek bize iyilikte bulundular. Onların yiyecekleri de hurma idi. Kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'a yemin ederim ki, size hurma ve ekmek verme gücüm olsaydı, bunları size yedirirdim. Ama size öyle bir zaman gelecektir ki (ya da sizden bazıları öyle bir zamana ulaşacaktır ki), Ka'be'nin astarı gibi kumaşlardan elbiseler giyeceksiniz. Sabah akşam size çanaklarla yemek getirilecektir.
Orada bulunanlar sordular:
- Ya Rasulallah, bugün mü hayır içindeyiz, yoksa o gün mü daha çok hayır içinde olacağız?
- Hayır, bugün daha çok hayır içindesiniz. Çünkü bugünde siz kardeşsiniz, ama o günde birbirinizin boynunu vuracaksınız."
Süfyan es-Sevrî, Ebu Musa'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Ümmetim kibirli bir şekilde yürüdüğü, Farslarla Rumlar kendilerine hizmet ettiği zaman Allah, onların bazısını bazısına musallat edecektir."
Ebu Davud, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Cenâb-ı Allah, her 100 senenin başında bu ümmet için dinini yenileyecek birini gönderecektir."

Alimlerden her grup, her 100 senenin başında kendi bilginlerinden birinin bu hadisin şümulüne girdiğini söylemişlerdir.
Mürsel ve gayr-i mürsel çeşitli yollardan gelen hadiste de söylendiği gibi âlimlerden bir grup dedi ki: Bu asırlarda farz-ı kifaye olan ilmi eda etme, yani seleften olan âlimlerin kendilerinden sonra gelenlere ilmi ulaştırmaları vazifesini yerine getiren âlimlerden her ferdin bu hadisin kapsamına girmiş sayılacağı doğru mudur? İptal edicilerin uğraşları ve aşırı gidenlerin tahrifatları gibi zararları ilimden ayıklayan halef uleması vasıtasıyla da bu ilim bize kadar ulaşmıştır ve bu durum, Allah'a hamd-ü minnet olsun ki, zamanımıza kadar da mevcudiyetini muhafaza etmiştir. Biz, şu anda sekizinci asırdayız. Allah'tan dileriz ki, akibeti-mizi hayırla neticelendirsin, bizi salih kullarından eylesin ve Nimet Cennet'inin varislerinden yapsın. Amin, amin ya Rabbe'l-Alemîn.
Sahih hadis kitaplarında yer alan bir hadis de ilerideki sayfalarda gelecektir ki, onu mükerreren burada zikretmekte fayda mülâhaza ediyorum:
"Ümmetimden bir cemaat, hak üzere olmakta devam edecektir. Kendilerini yardımsız bırakan ve kendilerine muhalefet eden kimseler, onlar bu haldeyken Allah'ın emri gelinceye kadar kendilerine zarar vermeyeceklerdir."
«Sahih-i Buharî»de anlatıldığına göre bu cemaat Şam'dadır. Selef ulemasından çoğu da dediler ki: Bu cemaat hadis ehlidir.
Bu hadis de peygamberlik delili erindendir. Çünkü Şam'da, diğer İslâm ülkelerindekine nisbetle daha çok hadis ehli vardır. Allah'a hamd olsun. Özellikle Dımaşk şehrinde daha çok hadis ehli kimse vardır. Allah, orayı koruyup muhafaza buyursun. İleride nakledeceğimiz bir hadiste de bu anlatılacaktır. «Sahih-i Müslim»de Nevvas b. Seman'dan rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (s.a.v.), Meryem oğlu İsa'nın semadan Dımaşk doğusundaki beyaz minare üzerine ineceğini haber vermiştir. Belki de bu hadisin kelimeleri, Dımaşk doğusundaki beyaz minare üzerine yazılmıştır. Duyduğuma göre bu hadisin lanzları, o minarenin bazı kısımları üzerine yazılmıştır. Ama şimdiye kadar ben bunu görmedim. İşleri kolaylaştıran yüce Allah'tır.
Dımaşk camiinin doğusundaki bu beyaz minare, hicretin 740. senesinden sonra Hristiyanlar tarafından yakılmasını müteakiben yenilenmiştir. Müslümanlar, Hristiyanların yaptıkları bu tecavüzkârane fiilden ötürü bir kısas olsun diye bu yenileme masrafını Hristiyanların mallarından karşılamışlardı ki, bunda da büyük bir hikmet vardır. Bu hikmet de, Hz. İsa'nın, Hristiyan malıyla yapılan bu minare üzerine inecek olması, kendisine ve Allah'a karşı uydurdukları iftiraları yüzünden onları yalanlaması, haçı kırması, domuzu öldürmesi, üzerlerine cizye tarhetmesi, onlardan ve diğer milletlerden din olarak da sadece islâmiyet'i kabul edecek olmasıdır. İslâm'a girmeyenleri ise öldürecek olmasıdır. Onun böyle yapacağını, Rasûlullah (s.a.v.) önceden haber vermiş ve onaylamıştır. Allah'ın salat ü selamı kıyamete kadar onun ashabının ve onlara güzelce tabi olanların üzerine olsun.
Bu babta, Rasûlullah (s.a.v.)'m mucizelerinin kendisinden önceki peygamberler topluluğunun izhar ettikleri mucizelere denk, hatta onlardan daha üstün olduğuna dair beyyineler zikredilecektir. Onun mucizeleri, kendisinden önceki peygamberlerin mucizelerinin özelliklerinden farklı Özelliklere sahiptir. Nitekim Rasûlullah (s.a.v.)'m en büyük mucizesi olan Kur'an-ı Kerını'in ne önünden ne arkasından asla batıl şeyler gelmemiştir. Ona, asılsız şeyler karışmamıştır. Çünkü o, hikmet sahibi ve övülen Allah katından indirilme bir kitaptır ve mucizeliği de ebediyete kadar devam edecektir. Burhanı gizlenmez ve benzeri bir kitap da keşfedilemez. Rasûlullah (s.a.v.), Kur'ân-ı Kerim'i öne sürerek, cin ve ins'e meydan okuyarak onun bir mislini ya da on sûresinin mislini hatta bir sûresinin mislini ortaya koymaları çağrısında bulunmuş, ama onlar, bunu yapmaktan aciz kalmışlardı. Biz bu hususu mucizeler kitabının baş kısmında anlatmıştık.
Buharı ve Müslim'in sahihlerinde Ebu Hüreyre'den rivayet edilen bir hadis önceki sayfalarda geçmişti. O hadiste Rasûlullah (s.a.v.), şöyle buyurmuştur:
"Peygamberlerden her birine mucizeler verilmiştir ki, o mucizeler sayesinde beşer onlara iman etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bana da verilen bir vahiydir ki, Allah onu bana vahyetmiştir. Umarım ki, kıyamet gününde peygamberler arasında tabileri en çok olan ben olurum."*
Yani her peygambere, harikalar ve mucizeler verilmiştir. Öyle harika ve mucizeler ki, onları gören akıl ve basiret sahibi kimseler, iman etmek mecburiyetinde kalırlar. Ama inat sahibi ve kara bahtlı şaki kimseler, elbetteki bunlara iman etmezler.
Ona verilen mucizelerin en göz alıcısı, en büyüğü ve muazzamı ise, Allah'ın kendisine vahyettiği Kur'ân'dır. Kur'ân, diğer peygamberlerin mucizeleri gibi yok olup gitmez. Ortadan kalkmaz. O peygamberlerin mucizelerinin zamanı geçmiş, artık gözle görülemez hale gelmişlerdir. Ancak o mucizeleri müte-vatir ya da ahad haberlerle öğrenmekteyiz. Kur'ân ise öyle değildir. Cenâb-ı Allah, onu Hz. Muhammed'e vahyetmiştir ve bu, ondan bize intikal eden mütevatir bir kelimedir. Ondan sonra varlığını devam ettirmiş ve ettirmektedir. Hazır bulunup kulak veren herkes onu duymaktadır.
Hz. Peygamber'in özellikleri bahsinde de anlattığımız gibi o, diğer peygamber kardeşlerinden ayrı özelliklere sahiptir. Nitekim Buharı ve Müslim'in sahihlerinde Cabir b. Abdullah'tan rivayet olunduğuna göre, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Benden önceki peygamberlere verilmemiş beş şey bana verildi: Bir aylık mesafeden düşmanlarımın kalbine korku bırakılmasıyla bana yardım olundu. Yeryüzü de benim için temizleyici ve mescit kılındı. Ümmetimden bir kimse nerede namaz vaktine ulaşırsa, namazını orada kılsın. Benden önce hiç kimseye helal kılınmadığı halde ganimetler bana helal kılındı. Şefaat etme yetkisi bana verildi. Önceki peygamberler, sadece kendi kavimlerine gönderilirlerdi. Ben ise, bütün insanlığa peygamber olarak gönderildim." Buna benzer ifadeleri, önceki sayfalarda kullanmıştık. Onları burada tekrarlamamıza gerek yoktur. Allah'a hamd olsun.
Birçok âlim, her peygamberin göstermiş olduğu mucizenin aynı zamanda son peygamber Muhammed (s.a.v.)'in mucizesi sayılacağını ifade etmişlerdir. Zira önceki peygamberlerden her biri, Hz. Muham-med'in peygamber olarak gönderileceğini

müjdelemiş ve ümmetlerinin ona ulaştıkları takdirde uymalarını emretmişlerdir. Nitekim bu husus-- ta yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Allah, peygamberlerden ahid almıştı: "And olsun ki size kitap, hikmet verdim, sizde olanı tasdik eden bir peygamber gelecek, ona mutlaka inanacaksınız ve ona mutlaka yardım edeceksiniz, ikrar edip bu ahdi kabul ettiniz mi?" demişti. "İkrar ettik." demişlerdi de: "Şahid olun, beni de sizinle beraber şahidierdenim." demişti. Bunun ardından yüz çevi-j ren var ya, işte onlar fasık olanlardır." (âi-i tmrân, sı.)
Buharı ve diğerlerinin rivayetlerine göre îbn Abbas, şöyle bir hadis nakletmiştir:
"Allah, gönderdiği her peygamberden mutlaka şu ahdi ve misakı almıştır: Eğer Muhammed, sen hayatta iken peygamber olarak gönderilirse, ona mutlaka iman edecek, ona tabi olacak ve ona yardım edeceksin."
Birçok âlimin anlattığına göre evliyanın kerametleri aynı zamanda peygamberlerin mucizeleridirler. Zira veli, keramet izhar etmeye, ancak peygamberine tabi oluşunun bereketi ve imanının sevabı ile ulaşabilmiştir.
Bu babı tertiplememin amacı şuydu: Şeyhimiz îmam Allâme Şeyhülislâm Kemaleddin Ebu'l-Mealî Muhammed b. Ali el-Ensârî es-Simakî -ki Ebu Dücane el-Ensârî Simak b. Harb b. Hareşe el-Evsî (r.a.)'nin soyundan gelir- kendi zamanında tartışmasız olarak Şa-fiîlerin şeyhi idi. îbn Zemlekânî olarak bilinirdi. Evet bu şeyhimiz, îmam Muhammed b. îshak b. Yesar'ın «Siret»inden özetleyerek bir mevlid hazırlamıştı. Bu mevlidin son kısmında Rasûlullah (s.a.v.)'ın faziletlerini anlatmıştı. O babta bir fasıl düzenlemiş ve orada güzel şeylerden söz etmiş, özet mahiyetteki bazı faydaları anlatarak dikkat çekmişti. Ama birçok güzel şeyleri de orada anmamıştı ki, kendisinden Önceki imamlar, o güzel şeyleri anlatmışlardı. Bu konudaki her sözü orada zikretmemişti. Ya hattından düşmüş ya da tasnifini tamamlamamıştı.
Bunun üzerine arkadaşlarımızdan bazıları, bu babı tamamlamamı ve düzene sokup tehzib etmemi, ayrıca bazı eklemeler yapmamı benden istediler ki, bu isteklerine cevap vermem zorunlu hale gelmişti. Bunun üzerine bir süre Allah'a istiharede bulundum, sonunda sevap ve mükafat kazanmak için bu işe teşebbüs ettim. Şeyhimiz îmam Allame Hafiz Ebul-Haccac el-Mizz nin şöyle dediğini işitmiştim:
"Bu konuda İlk konuşan zat, îmam Ebu Abdullah Muhammed b. îd-ris eş-Şafiî (r.a.)'dir,"
Hanz Ebu Bekr el-Beyhakî, «Delâliü'n-Nübüvve» adlı kitabında, Amr b. Sivar'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Şafiî dedi ki:
- Allah, Muhammed (s.a.v.)'e verdiği kadar başka peygamberlere mucize vermiş değildir.
Ben de dedim ki:
- Allah, îsa'ya, ölüleri diriltme mucizesi vermişti.
- Muhammed (s.a.v.)'e de yanı başında durup hutbe irad etmekte -olduğu hurma dalını vermişti. Bu hurma dalı, Rasûlullah'a minber yapıldığı zaman inlemiş ve inleyişi başkaları tarafından duyulmuştu. Bu mucize, ölüleri diriltme mucizesinden daha büyüktür."
Bizim bu babta, bu hususları anlatmaktaki maksadımız, Cenâb-ı Allah'ın peygamberlerine verdiği apaçık mucizeleri ve kesin harikalarla vazıh hüccetleri izah etmemizdir. Ayrıca Cenâb-ı Allah, peygamberlerin sonuncusu ve efendisi olan, kulu ve rasûlü Muhammed (s.a.v.)'e güzellik çeşitlerinin ve mucizelerin her türlüsünü bir arada vermiştir. Ayrıca kendisinden Önceki peygamberlerden hiçbirine vermediği bazı Özellikleri de ona vermiştir. Nitekim bu hususları, onun özellikleri ve şemaili bahsinde anlatmıştık. Ben bu manada güzel bir bölüme vâkıf oldum. Bu bölüm, Hafiz Ebu Nuaym'm «Delâilü'n-Nübüvve» adlı kitabın-dadır. Ayrıca Ahmed b. Abdullah el-îsbahanî'nin üç ciltlik kitabı da bu hususlarla dopdoludur. Fakih Ebu Muhammed Abdullah b. Hamid de çok değerli bir kitap olan «Delâilü'n-Nübüvve» adlı kitabında bu hususlardan söz etmiştir. O kitapta çok nefis bölümler mevcuttur. Şair Sarsarı de bazı kasidelerinde bu hususlara değinmektedir. Ben burada, çeşitli kitaplarda ve yerlerde veciz ibarelerle anlatılan hususlara kısaca işaret ederek geçeceğim. Yardımına başvurulacak olan yüce Allah'tır. Dayanacağımız O'dur. Güç ve kuvvet, ancak Aziz ve Hakim olan Allah'ındır. O, bize güç ve kuvvet verir. [9]

Hz. Nuh'a Verîlen Mucîzeler

Yüce Allah buyurdu ki:
"O da: "Ben yenildim, bana yardım et." diye Rabbine yalvarmıştı.
Biz de bunun üzerine gök kapılarını boşanan sularla açtık. Yeryüzünde kaynaklar fışkırttık, her iki su, takdir edilen bir ölçüye göre birleşti. Onu, tahtadan yapılmış, mıhla çakılmış bir gemiye bindirdik, inkar edilmiş olan Nuh'a mükafat olarak verdiğimiz gemi, nezaretimiz altında yüzüyordu. And olsun ki biz, o gemiyi bir ibret olarak bıraktık, öğüt alan yok mudur?" (ei-Kamer, 10-15.)
Biz Tufan kıssasını, bu kitabın başında detaylı olarak anlatmıştık. Hz. Nuh'un, kavmine nasıl beddua ettiğini, Allah'ın, onu ve kendisine tabi olan inanmışları kurtardığını, mü'minlerden hiç kimsenin helak ol-. madiğini, Hz. Nuh'a muhalif olan kafirlerin suda boğulduğunu, Hz. Nuh'un oğlu dahil olmak üzere kafirlerden hiçbirinin kurtulamadığını anlatmıştık.
Şeyhimiz Allâme Ebu'l-Mealî Muhammed b. Ali el-Ensârî ez-Zemlekânî şöyle demiştir: "Her peygamberin ne mucizesi varsa bizim peygamberimizin de benzer mucizesi vardır." Onun bütün mucizelerini anlatmaya kalkışacak ve onları ayrıntılı bir

şekilde size sunmaya teşebbüs edecek olsak, bunu ciltlerle kitaba sığdırmak gerekir. Ama biz bunların bir kısmına işaret edecek ve bu hususta dikkatlerinizi çekeceğiz. Peygamberlerin sadece bazı önemli mucizelerine değinip geçeceğiz. Mesela, Hz. Nuh'un mü'minlerle birlikte gemiye binip tufanda boğulmaktan kurtulmasını ele alalım. Şüphesiz insanların gemisiz olarak su üzerinde yürümeleri, gemi ile su üzerinde gitmelerinden plaha büyük bir mucizedir. Velilerden birçoğu, hiçbir vasıta olmaksızın su üzerinde yürümüşlerdir. Sahabelerden Alâ b. Ziyad'm kıssası bunu ispatlamaktadır. Müncab demiş ki:

Alâ b. Hadremî ile birlikte Darin'e gazaya gittik. O üç dua yaptı. Bu duaları müstecab oldu. Bir menzile varıp konakladık. Su aradı, bulamadı. Kalkıp iki rekat namaz kıldı ve şöyle dua etti:

- Allah'ım, biz senin kullarınız ve senin yolunda düşmanlarınla savaşıyoruz. Allah'ım, bize bir yağmur yağdır da yağmur suyu ile abdest alalım ve o suyu içelim, ama bizden başkaları o sudan nasiplenmesinler.

Biraz yürüdük, bir suyla karşılaştık. Yağmur yağmış ama kesilmişti. Su birazcık göilenmişti. O gölcükten abdest aldık. Su kaplarımızı doldurduk, ben de ibriğimi doldurup orada bıraktım. Hadremf nin duasının müstecab olup olmadığını göreyim, dedim. İbriğimi orada bıraktıktan sonra biraz yürüdük, sonra arkadaşlarıma dedim ki:

- Ben ibriğimi su başında unuttum.

Oraya döndüm, ama ona hiç su değmemiş gibi olduğunu gördüm. Sonra yolumuza devam ettik. Darin'e vardık, düşmanla bizim aramızda deniz vardı. Alâ b. Hadremî şöyle dua etti:

- Ey yüce, ey hikmet sahibi! Doğrusu biz senin kullarınız ve senin ' yolunda düşmanlarınla savaşıyoruz. Allah'ım, onlara ulaşabilmek için bize bir yol yarat. Böyle dua etmesinden sonra denize girdik. Su, altunız-daki sergilere bile ulaşamadı. Su üzerinde yolumuza devam ettik. Hiçbir tarafımız ıslanmadı.

Bu, gemiye binerek su üzerinde yolculuk yapmaktan daha harika bir şeydir. Çünkü gemiye binip su üzerinde yolculuk yapmak, alışılagelmiş bir durumdur. Hiçbir vasıta olmaksızın su üzerinde yürümek, denizin Musa peygamber için yol açmasından da muazzam ve harika bir durumdur. Çünkü o zaman Musa peygamber ile beraberindekiler için deniz ayrılıp yol vermiş, onlar da yer üzerinde yürümüşlerdi. Mucize olan durum, suyun açılması ve geriye çekilmesiydi. Ama Alâ b. Hadremî ile arkadaşlarının kıssasında anlatıldığına göre, su âdeta donmuş ve insanlar onun üzerinde, yerde yürür gibi yürümüşlerdi, işte bu mucize de Hz. Peygamber'e aittir. Onun bereketi dolayısıyla vuku bulmuştur. Beyhakî, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bu ümmette üç şeyi gördüm. Eğer bu şeyler, îsrailoğulları arasında görülseydi, ümmetler onu paylaşamazlardı. - Dedi ki:

- Ey Ebu Hamza (bu, Enes b. Malik'in künyesidir), o üç şey nedir? Enes dedi ki:

- Biz Saff'da Rasûlullah (s.a.v.)'m yanmdaydık. Muhacir bir kadın oğluyla birlikte Rasûlulîah'm yanına geldi. Oğlu bulûğ çağına ulaşmıştı. Rasûlullah, kadını diğer kadınların araşma kattı, oğlunu da yanımıza verdi. Çok geçmeden oğlu Medine vebasına yakalandı. Birkaç gün hasta yattıktan sonra vefat etti. Peygamber (s.a.v.), çocuğun yüzünü Örttü ve teçhiz edilmesini emretti. Biz onu yıkamak istediğimiz zaman Rasûiullah (s.a.v.) bana:

- Ey Enes, şu çocuğun annesine git ve durumu ona bildir, dedi. Ben de gidip durumu annesine bildirdim. Annesi geldi, oğlunun ayak ucunda oturdu. Ayaklarım tutup şöyle dedi:

- Allah'ım, ben gönüllü olarak sana teslim oldum ve Müslüman oldum. Putları bir tarafa attım. Altından kalkamayacağım bir musibeti bana yükleme!

Kadın, bu sözünü tamamlar tamamlamaz oğlu ayaklarını oynattı ve yüzündeki perdeyi attı. Kalkıp yaşamaya başladı. Rasûlüllah'm ve annesinin vefatından sonraya kadar yaşadı.

Sonra Ömer b. Hattab, bir ordu hazırladı. Ordunun başına da Alâ b. Hadremf yi tayin etti. Ben de askerler arasındaydım. Gaza yerine vardığımızda düşmanın bizden önce oraya ulaştığını, su kaynaklarını kapatıp tahrip ettiğim gördük. Hava çok sıcaktı. Susuzluk, bizi ve bineklerimizi mahvetti. Günlerden de cuma idi. Güneş guruba meylettiği zaman Alâ b. Hadremî, bize iki rekat namaz kıldırdı. Sonra ellerini göğe kaldırıp duaya başladı. Biz o esnada, gökte bulut namına birşey görmüyorduk. Allah'a yemin ederim ki, o elini indirir indirmez Cenâb-ı Allah, bir rüzgar estirdi. Semada bulutlar belirdi. Yağmurlar yağmaya başladı. Boğazlar ve engebeli yerler, su ile dolup taştı. Hem biz içtik, hem bineklerimize içirdik ve kaplarımızı doldurduk. Sonra düşmana doğru yürümeye başladık, ama onlar denizdeki boğazı aşıp adaya ulaşmışlardı. Ala b. Hadremî, boğazda durup şöyle dua etti:

- Ey yüce, ey ulu, ey yumuşak huylu, ey kerem sahibi! Böyle dua ettikten sonra dönüp bize:

- Bismillah diyerek geçin, dedi. Biz de suyun üzerine atılıp yürümeye başladık. Adaya geçtik. Su, bineklerimizin toynaklarını dahi ıslatmadı. Çok geçmeden düşmanla karşı karşıya geldik. Bir kısmını öldürdük. Bir kısmını esir aldık. Sonra boğaza döndük. Alâ b. Hadremî yine aynı duayı yapıp bize:

- Bismillah diyerek geçin, dedi. Biz de suyun üzerine atılıp yürümeye başladık. Karşı tarafa geçtik. Su, bineklerimizin toynaklarım dahi ıslatmadı."

Enes, burada Alâ b. Hadremî'nin vefatını, onu ölüleri kabul etmeyen bir toprağa defnettiklerini, sonra dönüp onu oradan çıkararak başka bir yere nakletmek için mezarı başına geldiklerinde cesedini orada bulamadıklarını, ama mezarının nurla parıl parıl ışıklanmakta olduğunu gördüklerini, mezarı tekrar kapatarak yollarına devam ettiklerini anlatmaktadır. [10]

Alâ B. Hadremî'nin Kıssasına Benzeyen Başka Kıssalar

«Delâil» adlı eserde Beyhakî, Süleyman b. Mervan el-Ameş'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Arkadaşlanmdan biri dedi ki: Dicle kıyısına vardık. Kıyı med halindeydi. Acemler de karşı yakadaydılar. Müslümanlardar biri, Bismillah diyerek atını nehre sürdü. Atıyla birlikte su üzerinde gitmeye başladı. Onu görenler de Bismillah diyerek atlarını nehre sürdüler, atlarıyla birlikte onlar da su üzerinde gitmeye başladılar. Acemler, onların bu halini görünce: "Bunlar deli, bunlar deli!" demeye başladılar. Sonra da Müslümanlar yollarına devam edip hedefe vardılar. Su üzerinde yürüyen Müslümanlar, eşyalarından hiçbir şey kaybetmediler. Sadece bir eğerin okluğundaki bir oku kaybetmişlerdi. Düşmanla savaştıktan sonra birçok ganimet elde ettiler ve bu ganimetleri paylaştılar. Adamın biri:
- Kim sarıyı beyaza değiştirir? demeye başladı." Hz. Ömer'in sireti ve hilafetini anlatırken -bunu tefsirimizde de anlatmıştık- o gün Dicle kıyısını ilk aşan adamın Ebu Ubeyde en-Nüfeyl olduğunu söylemiştik ki, o, Hz. Ömer'in hilafeti zamanında ordularır komutanıydı. O zat, kıyıya geldiğinde Dicle nehrine bakmış ve şu ayeti okumaya başlamıştı:
"Hiçbir kimse Allah'ın izni olmadan ölmez. O, belli bir vakte bağlanmıştır." (Âl-i Imrân, 145.)
Bu ayeti okuduktan sonra atını nehre sürmüş, yoluna devam etmişti. Askerleri de ardı sıra atlarını nehre sürerek yollarına devam etmişlerdi. Acemler, onların böyle yaptıklarını görünce: "Bunlar deli, bunlar deli!" diye bağrışmaya başlamışlardı. Sonra da arkalarını dönüp kaçmışlar, Müslümanlar onları öldürmüşler, onların birçok mallarını ganimet olarak ele geçirmişlerdi.
Beyhakî, Süleyman b. Muğire'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ebu Müslim el-Holanî, Dicle kıyısına geldi. Nehir med halinde olduğundan ağaçları kıyıya atıyordu. Ebu Müslim, su üzerinde yürümeye başladı, arkadaşlarına dönüp:
- Kaybettiğiniz bir eşyanız var mı? Allah'a dua edelim de bize geri versin, diye sordu.
Ben derim ki: Hafiz el-Kebir Ebu Kasım b. Asakir, Ebu Abdullah b. Eyyüb el-Holanî'nin tercüme-i halinden bahsederken onun, Rum diyarına gazaya gittiğini ve arkadaşlarına:
- Bismillah diyerek geçin, deyip nehri geçtiklerini, geçerken de hayvanlarının dizlerine veya dize yakın bir yere kadar ıslandıklarını anlatmıştır. Arkadaşları suyu geçtiklerinde onlara dönüp:
- Kaybettiğiniz birşey oldu mu? Bir kimsenin kayıp eşyası varsa onu ben tekeffül ederim, demişti. Adamın biri de hayvanının yem torbasını kasıtlı olarak suya bırakmış, nehri geçtikten sonra da:
- Hayvanımın yem torbası nehre düştü, demiş; Ebu Abdullah da ona:
- Benimle gel, demişti. Gidip yem torbasının nehirdeki bir dala takılı durduğunu görmüşler ve Ebu Abdullah, o adama:
- Al bakalım torbanı, demişti."
Ebu Davud, Humeyd'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ebu Müslim el-Holanî, Dicle kıyısına geldi. Nehir med halinde olduğundan ağaç parçalarını kıyıya atıyordu. Ebu Müslim kıyıda durdu. Sonra Allah'a hamd ü senada bulundu. İsrail oğullarının denizi nasıl aştıklarını hatırladı. Sonra bineğini nıahmuzlayıp suya daldı. İnsanlar da peşine takıldılar. Nihayet karşı yakaya geçtiler. Geçtikten sonra Ebu Müslim, arkadaşlarına:
- Kaybettiğiniz bir eşyanız var mı ki, Allah'a dua edeyim de onu geri versin, diye sordu."
îbn Asakir, Humeyd b. Hilal el-Adevî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Amcam oğlu bana dedi ki:
"Ben Ebu Müslim'le birlikte bir gazaya gittim. Görülmemiş derecede kabarmış bir nehrin kıyısına vardık. Köylülere:
- Buralarda geçit var mı? diye sorduk. Onlar da:
- Buralarda geçit yok. Geçit iki gecelik mesafede aşağı taraflardadır, dediler. Bunun üzerine Ebu Müslim, şöyle dua etti:
- Allah'ım, İsrail oğullanın denizden geçirdin. Biz de senin kullarınız ve senin yolunda cihad ediyoruz. Bugün bizi bu nehirden geçir.
Böyle dua ettikten sonra dönüp bize:
- Bismillah diyerek geçin, dedi. Ben de bir at üzerindeydim. Ebu Müslim'in atının peşi sıra ilk olarak ben atımı süreceğim dedim. Suyu geçtik. Allah'a yemin ederim ki su, atlarımızın karınlarına dahi ulaşmadı. Karşı yakaya geçtikten sonra Ebu Müslim, dönüp bize dedi ki:
- Ey Müslüman topluluğu! Sizden birinizin kaybolmuş bir eşyası var mı ki Allah'a dua edeyim de o eşyayı geri versin?"
Velilere ait olan bu kerametler, aynı zamanda Rasûlullah (s.a.v.)'m mucizesi sayılırlar. Çünkü o veliler bu kerametleri, Rasûlullah'a tabi olmanın bereketi ve onun elçiliğini yapmanın uğuru ile elde etmişlerdir. Zira bunda Müslümanlar için katiyyet ifade eden dinî hüccet ve deliller vardır. Bu kerametler, Allah'ın emri ile yaparak bindiği gemi ile su üzerinde giden Hz. Nuh'un mucizesine ve denizi yararak yol bulan Musa peygamberin mucizesine benzemektedir. Ama Ebu Müslim'in bu kerameti, mezkur iki peygamberin mucizelerinden daha harikulade bir durum arzetmektedir. Çünkü Ebu Müslim ve beraberindeki gaziler, hiçbir vasıta olmaksızın su üzerinde doğrudan doğruya yürümüşlerdi. Aynca bu gaziler, akar bir suyun üzerinden geçmişlerdi ki, akar su üzerinden geçmek durgun su üzerinden geçmekten daha hayret vericidir. Tufan sulan, her ne kadar daha çok ve daha muazzam idiyseler de Ebu Müslim'in bu hareketi daha harikadır. Harikulade hallerin azı ile çoğu arasında fark yoktur. Zira med halindeki akar bir suya dalan, buna rağmen atlarının nalları ıslanmayan, yahut atlarının kannlanna kadar su ulaşmayan bir kimsenin gösterdiği harika ile 1000 boy derinliğinde olan bir denize veya bir nehire dalmak

arasında mucizelik bakımından herhangi bir fark yoktur. Hatta nehrin çarpıcı bir şimşek ve akan bir sel gibi med halinde olması daha hayret verici, daha garip ve daha muazzanv dır. Bu keramet, Musa peygamber için denizin yarılıp yol vermesine nis-betle daha harikuladedir. Musa peygamber, Kalzum Denizinin (Kızıl Deniz) kıyısına varmış, orada denizin sulan büyük dağlar gibi ayrılarak kendisine ve beraberindeki İsrail oğullanna yol vermiş, sağa sola açılmıştı. Nihayet denizin dibi görülmüştü. O esnada Cenâb-ı Allah, bir rüzgar estirerek denizin ıslak dibini dahi kurutmuştu. Bundan sonra atlar rahatsızlık hissetmeden o kuru yoldan karşı tarafa geçmişlerdi.

Sonra da Firavun, askerleriyle birlikte deniz kıyısına varmıştı.

"Deniz de onlan içine alıverdi, hem de ne alış! Firavun, milletini saptırdı, onlara doğru yolu göstermedi." (Tâ-Hâ, 78-79.)

Firavun ve askerleri, denizin ortasına gelip de karşı tarafa çıkmaya çalıştıkları esnada Cenâb-ı Allah, denize emir verdi. Deniz de üzerlerine kapandı. Hepsi boğuldular. Hiçbiri kurtulamadı. Buna karşın İsrail oğullarından bir tek kişi dahi telef olmadı. Bunda da büyük bir mucize, hatta birçok mucizeler vardır. Nitekim bunu tefsirimizde detaylı olarak anlatmıştık. Hamd ve minnet Allah'a mahsustur.

Demek istediğimiz şudur ki; Alâ b. Hadremî ile Ebu Abdullah es-Sakafî ve Ebu Müslim el-Holanî'nin akar su üzerinde gitmeleri, giderken hiçbir zayiat vermemeleri ve eşyalarını dahi kaybetmemelerine dair anlattığımız kıssa, gerçekten harikulade bir durumun kıssasıdır. Bunlar, Allah'ın dostlanydılar. Biri sahabe, ikisi de tabii idiler. Yanlarında Rasûlullah yoktu. Şayet Rasûlullah da beraberlerinde olsaydı, düşünün daha neler yapacaklardı. Rasûlullah ki; peygamberlerin sey-yidi, sonuncusu, İsrâ gecesinde onların en yüksek mertebelisi ve yine o gecede Kudüs'te onlann imamlığını yapmış olan bir zattır. Kudüs M; on-lann velilik mahalli ve işe başlama yerleridir. Rasûlullah (s.a.v.), kıyamet gününde diğer peygamberlerin hatipliğini yapacaktır. Cennet'te, onlardan daha yüksek bir makamda bulunacaktır. Haşirde ilk şefaat eden, Sırat'tan ilk geçip ateşi geride bırakan ve Cennet'e ilk girecek olan zattır. Dereceler, onun vasıtasıyla yükselir. Nitekim biz şefaatin çeşit ve kısımlarını, kıyametin korkulu hallerine dair kitabın son kısmında ayrıntılı olarak ani atmışı zdır. Yardımına başvurulacak olan zat, yüce Allah'tır.

Hz. Musa'nın mucizelerinden bahsederken Hz. Muhammed'in mucizelerinin, o mucizelerden daha güçlü ve daha göz alıcı olduğunu da anlatacağız. Biz şu anda Hz. Nuh'un mucizelerine değinmekteyiz. Şeyhimiz, Hz. Nuh'un önceki sayfada anlattığımız mucizesinden başka bir mucizeden söz etmemiştir.

Hafiz Ebu Nuaym Ahmed b. Abdullah el-îsbahanî'ye gelince o, «Delâilü'n-Nübüvve» adlı kitabının sonunda şöyle demiştir.

"Otuz üçüncü fasıl, peygamberlerin faziletlerinin, bizim peygamberin faziletleriyle mukayese ve muvazenesine dairdir. Bu fasılda aynca onlann mucizeleriyle Peygamberimiz'in mucizeleri arasında bir karşılaştırma yapacağız. Çünkü onlara verilen mucizelerin benzeri, Peygamberimize de verilmiştir. Bunun için işe, ilk olarak Hz. Nuh'tan başlayacağız. Ona öfkesini dindirme, duasına icabet etme ve kendisini yalanlayanlara Allah'ın azabının çabuk indirilmesi hususunda verilen mucizeden bahsedeceğiz. Onu yalanlayanlara, Allah'ın azabı çabuk inmiş, nihayet yeryüzünde onu yalanlayan, konuşan, konuşmayan her-kes helak olmuştu. Sadece ona iman edip onunla birlikte gemisine binen kimseler kurtulmuşlardı ki, bu büyük bir mucizedir ve o yalanlayıcıiara dair ezelde takdir edilen ve Allah'ın hükm-i ezelîsinde sabit plan hükme muvafiktır.

Peygamberimiz (s.a.v.)'e gelince, kavmi onu yalanlayıp aşırı derecede eziyet edip Aziz ve Celil olan Allah katındaki mertebesini küçümseyip eza ve cefalarını ileri derecelere götürmüşlerdi. Öyle ki beyinsiz Ukbe b. Ebi Muayt, deve işkembesini secde halinde iken onun sırtına atmıştı. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

"Allah'ım, şu Kureyş topluluğunun hakkından gel." diye beddua etmişti.

«Sahih-i Buharî»de ve diğer hadis kitaplarında da anlatıldığı gibi Kureyşli bir topluluk, Ka'be yanında secde halindeki Hz Peygamber (s.a.v.)'in üzerine deve işkembesini atmışlar, bu manzara karşısında katıla katıla gülmüşler, öyle ki şiddetli derecede güldüklerinden birbirlerinin üzerine eğilip yıkılmışlardı ve bu işkembe, Rasûlullah'm sırtı üzerinde kalmış, nihayet kızı Fatıma (r.a.) gelip sırtından kaldırıp atmış, sonra dönüp Kureyşlüere küfretmeye başlamıştı. Rasûlullah (s.a.v.) da namazını tamamlayıp selam verdiğinde, ellerini semaya kaldırıp: "Allah'ım, şu Kureyş topluluğunun hakkından gel." diye beddua etmiş ve kendisine bu hakareti reva görenlerin adlarını vererek şöyle demişti:

"Allah'ım! Ebu Cehil'in, Utbe'nin, Şeybe'nin, Velid b. Utbe'nin, Ümeyye b. Halefin, Ukbe b. Ebi Muayt'm ve Ammare b Velid'in hakkından gel."

Abdullah b. Mesud dedi ki: "Onu hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, ben Rasûlullah tarafından isimleri verilerek kendilerine beddua edilen kişilerin Bedir gününde öldürülmüş olduklarını gördüm. Sonra cesetleri Bedir kuyusuna atıldı."

Kureyşliler, Bedir gününde ordu ve techizatlarıyla birlikte savaş alanına geldiklerinde, Rasûlullah (s.a.v.) onları görünce, ellerini semaya kaldırarak şöyle demişti:

"Allah'ım! Şu Kureyş, bütün gurur ve kibiriyle sana karşı geldi. Senin rasûlünü yalanlayıp mücadele ediyor. Allah'ım, yarın sen onların başına bela getir."

Ertesi gün Rasûlullah (s.a.v.), onların eşrafından yetmiş kişiyi öldürdü. Yetmiş kişiyi de esir aldı. Allah düeseydi, onları baştan sona yok eder, köklerini kazırdı. Ama peygamberinin yumuşak huyluluğu ve şerefi sebebiyle onlardan ezelde Allah ve Rasûlüne iman edeceklerine dair hüküm verilmiş olan kimseleri hayatta bıraktı. Rasûlullah (s.a.v.), Şam'da bir köpeği kendisine musallat etmesi için Allah'tan dilekte bulunduğu Utbe b. Ebi Muayt, Basra şehrinden önceki bir mıntıka olan Vadî-i

Zerka'da bir aslan tarafından öldürülmüştü.
Buna benzer daha birçok harikulade haller ve mucizeler mevcuttur. Tıpkı Yusuf peygamberin zamanında Mısırlılara isabet eden yedi yıllık kıtlık gibi— Kureyşliler de kıtlığa maruz kalmışlar, öyle ki bağırsaklar üzerindeki kanı kurutarak yemek, kemikleri ve herşeyi yemek mecburiyetinde kalmışlardı. Kıtlığa, açlığa, yokluğa dayanamamışlar, sonra gidip akrabalık bağlarını ileri sürerek Rasûlullah'm şefkat ve merhametine sığınmışlar, o da onlar için dua etmişti. Bunun üzerine Cenâb-ı Allah, üzerlerindeki sıkıntıyı gidermiş, rasûlünün duası bereketiyle onlara yağmur yağdırmıştı. Ebu'l-Fakih Ebu'l-Muhammed Abdullah b. Hamid, «Delâilü'n-Nübüvve» adlı kitapta Hz. Nuh'a verilen faziletlerle Peygamber Efendimiz'e verilen ve daha fazla kıymete sahip olan faziletler arasında bir mukayese yapmıştır. Şöyle ki:
«Nuh kavmi, Hz. Nuh'a aşm derecede eziyet verip onu küçümsedik-leri, Allah katından kendilerine getirmiş olduğu şeylere inanmadıkları zaman Nuh peygamber, onlara beddua edip şöyle demişti:
"Rabbim! Yeryüzünde hiçbir inkarcı bırakma."(Nûh, 26.) Cenâb-ı Allah, onun bu duasına icabet etmiş, kavmini tufan suları içinde boğmuştu. Öyle ki, gemiye binenler dışında bir tek hayvan ve canlı kurtulamamıştı. Bu da Hz. Nuh'a verilen bir fazilet ve üstünlük idi. Çünkü duasına icabet edilmiş ve kavmi helak edilerek öfkesi dindirilmişti.»
Biz deriz ki: Kureyşlilerden gördüğü yalanlama ve horlamalardan ötürü Muhammed (s.a.v.)'e de böyle bir fazilet ve üstünlük verilmişti. Şöyle ki: Cenâb-ı Allah, ona dağların meleğini göndermişti. Meleğe, kendisine kavmini helak etmesi yolunda vereceği emirlere itaat etmesi talimatım vermişti. Ama Rasûlullah (s.a.v.), onların kendisine yaptıkları eziyete karşı sabretme, onların hidayete ermesi için de dua etme yolunu tercih etmişti.
Ben derim ki: Bu daha güzeldir. Konuyla ilgili hadis, önceki sayfalarda Hz. Aişe'den nakledilerek anlatılmıştı.
Bu hadiste onun Taife gidişi, onları imana davet edişi, onların kendisine eziyet verişleri, bunun üzerine onun da üzüntülü ve kederli bir halde geri dönüşü anlatılmaktadır. Dönüşünde Karnu's-Sealib denen yere vardığında, dağların meleği ona şöyle seslenmişti:
- Ya Muhammed! Doğrusu senin Rabbin, kavminin sana söylediklerini ve sana verdikleri cevabı işitmiştir. Bana vereceğin emirleri yerine getirmem için beni sana göndermiştir. Dilersen Ahşebeyn dağlarını onların üzerine bırakırım.
Rasûlullah (s.a.v.), onlara azabın hemen indirilmemesini tercih etti. Onların zürriyetlerinden Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayan kimselerin dünyaya geleceğini ümid etmişti.
"O da: "Ben yenildim, bana yardım et." diye Rabbine yalvarmıştı.
Biz de bunun üzerine gök kapılarını boşanan sularla açtık. Yeryüzünde kaynaklar fışkırttık. Her iki su, takdir edilen bir Ölçüye göre birleşti." (el-Kamer,10-13.)
Hafız Ebu Nuaym, Hz. Nuh'a verilen Tufan mucizesini, Hz. Pey-gamber'in mucizeleriyle karşılaştırırken Enes'ten ve diğerlerinden bu konuda rivayet edilen istiska (yağmur yağdırılmasını dileme) hadislerini nakletmiştir. Nitekim biz bunun için peygamberlik delilleri adlı kasımda da bu konuda bir hadis nakletmiştik. Şöyle ki:
"Arabinin biri, içinde bulundukları açlık ve kıtlıktan kurtulmaları amacıyla kendileri için dua etmesini istediği zaman Rasûlullah (s.a.v.), ellerini semaya kaldırıp şöyle dua etmişti:
- Allah'ım, bize yağmur yağdır; Allah'ım, bize yağmur yağdır. Rasûlullah (s.a.v.), bu duayı yapıp minberden inmeden yağmurların yağmaya başladığı ve mübarek sakalından yağmur damlacıklarının yere düştükleri görüldü. Bunun üzerine orada bulunan sahabelerden bazıları, Rasûlullah'm amcası Ebu Talib'in kendisi hakkında söylemiş olduğu şu şiirim hatırladılar:
"Beyaz yüzlü ve beyaz tenlidir. Onun yüzü suyu hürmetine yağmur yağdırılması istenir.
Yetimlerin velisi, dulların da sığınağıdır. Haşimîlerden helak olanlar ona sığınırlar. Onlar onun yanında lütuf ve nimet içredirler."
Peygamber (s.a.v.), kuraklık ve susuzluk sebebiyle birçok yerde yağmur duasına gitmiş, Rabbinden yağmur dilemiş, bu duasına ve dileğine -ne fazla ne eksik- tam su ihtiyacı kadar icabet edilmiştir. Bu da çok kuvvetli bir mucizedir. Ayrıca onun istediği su, rahmet ve nimet suyu idi. Hz. Nuh'a verilen su ise Tufan suyu, gazab ve azab suyu idi.
Ömer b. Hattab da yağmur duasına giderken Hz. Abbas'ı götürür, onun yüzü suyu hürmetine yağmur yağdırılmasını Allah'tan diler ve bu dileği yerine getirilir, yağmur yağardı. Aynı şekilde birçok zamanlarda ve yerlerde Müslümanlar yağmur duasına giderler, bu dualarına icabet edilir. Yağmur yağar, ama başkalarının bu dilekleri çoğu kez karşılanmaz, yağmur yağmaz. Hamd Allah'adır.
Ebu Nuaym dedi ki: Hz. Nuh, kavmi arasında 950 sene kaldı. Bu süre zarfında ona iman eden kadın ve erkeklerin toplam sayısı onunla birlikte gemiye binenlerdi ki, bunlar da yüz kişiden daha az idiler. Oysa on senelik bir süre zarfında Peygamberimiz'e doğuda ve batıda birçok insanlar iman etmişlerdi. Zorbalar ve hükümdarlar, ona boyun eğmişlerdi. Kisra ve Kayser gibilerin hakimiyetleri sona ermiş, Necaşi ve diğer bazı emirler, Allah'ın dinine rağbet ederek Müslüman olmuşlardı. Kendişine iman etmeyen bazı büyük hükümdarlar ise cizye vermeyi kabullenmişler, boyun büküp bu cizyeyi kendi elleriyle ödemişlerdi. Mesela, Necranhlar, Hecerliler, Eyleliler, Dûme hükümdarları boyun büküp teslimiyetlerini arzetmişlerdi. Çünkü Cenâb-ı Allah, peygamberini te-yid etmişti. Bir aylık mesafede bile düşmanları, onun adını duyunca korkarlardı. Fetihler yaptı, insanlar Allah'ın dinine akın akın, bölük bölük girdiler. Nitekim Nasr sûresinde yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Ey Muhammedi Allah'ın yardımı ve zafer günü gelip, insanların, Allah'ın dinine akın akın girdiklerini görünce Rabbini överek teşbih et."(en-Nasr, 1-3.)

Ben derim ki: Rasûlullah (s.a.v.) vefat ettiği zaman Cenâb-ı Allah, Medine'yi, Hayber'i, Mekke'yi, Yemen'in birçok yerlerini, Hadramut'u fetih yoluyla onun hakimiyetine vermişti. Vefat ettiği zaman 100.000'-den fazla sahabesi vardı. Mübarek ömrünün sonunda diğer ülkelerin hükümdarlarına mektuplar yazarak onları Allah'a imana davet etmişti. Kimi onun bu davetine icabet etmiş, kimi işi geçiştirerek kendini kurtarmaya çalışmış, kimi de gururlanıp büyüklük taslamış ve kayba uğramıştı.

Nitekim Kisra b. Hürmüz, Rasûlullah'ın bu davetine karşı gelip taşkınlık ederek büyüklük taslamıştı. Nihayet onun hükümdarlığı paramparça olmuş, orduları darmadağın olmuştu. Rasûlullah'tan sonra gelen halifeleri de fetihler yapmışlardı. Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali yeryüzünün doğuları ile batılarına, batı denizinden doğu denizine kadar fetihleri yaymışlardı. Rasûlullah (s.a.v.) da bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmuştu:

"Yeryüzü benim için dürüldü. Onun doğularını ve batılarını gördüm. Ümmetimin hakimiyeti, yerin benim için dürülen mmtıklarına kadar uzanacaktır."

Bir başka hadis-i şerifinde de Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Kayser ölünce, ondan sonra başka bir kayser gelmeyecektir. Kisra ölünce, ondan sonra başka bir kisra gelmeyecektir. Nefsim kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, siz bu ikisinin hazinelerini Allah yolunda sarfedeceksiniz."

Bu hadislerde haber verilen müjdeler tastamam gerçekleşmiştir, islâm hakimiyeti, Kayser'in hüküm sürdüğü yerlere kadar uzanmıştı. Sadece Kostantiniyye, Müslümanların eline geçmemişti. Ayrıca Müslümanlar, Kisra'nm hakimiyetinde olan yerleri ve doğu illeri ile batı illerinin en uç noktasına kadar olan yerleri de ellerine geçirmişlerdi. Hz. Osman'ın, hicri otuzaltmcı senede öldürülmesine kadar Müslümanlar fetihlerini devam ettirmişlerdi.

Yeryüzündeki herkes, Hz. Nuh'un bedduası sebebiyle umumi aza-
ba maruz kalmıştı. Hz. Nuh, onların küfür, günah ve sapıklıkta devam ettiklerini görünce, Allah'ın dini ve risaleti için gazaplanarak beddua etmiş, Allah da onun bu bedduasına icabet etmişti. Nuh peygamber öfkelendiği için Allah da kafirlere gazaplanmış, bu sebeple onlardan intikam almıştı. Aynı şekilde yeryüzünün bütün insanları, Rasûlullah (s.a.v.)'m risalet ve davetinin bereketine nail olmuşlardı. İnsanlardan iman edenler iman etmiş, kafirlere karşı ise hüccetler dimdik ayakta durmuştu. Nitekim bir ayet-i kerimede Cenâb-ı Allah, rasûlüne hitaben şöyle buyurmuştur:

"Ey Muhammedi Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (el-Enbiyâ, 107.)

Peygamber (s.a.v.) de bir hadisinde şöyle buyurmuştur:

"Ben kendisiyle hidayet olunan bir rahmetim."

"Ey Muhammedi Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." ayet-i kerimesiyle ilgili olarak İbn Abbas şöyle demiştir:

"Allah'a ve peygamberlerine iman edenler için dünya ve ahirette rahmet tamam olmuştur. Allah'a ve peygamberlerine iman etmeyen kimseler ise, önceki ümmetlere isabet eden azab, fitne, iftira ve yere batma gibi acil azapları hak eden kimseler zümresine dahil edilmişlerdir.

Bir başka ayet-i kerimede de Cenâb-ı Allah, şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın verdiği nimeti nankörlükle karşılayanları ve milletlerini helak olacakları yere, yaslanacakları Cehennem'e götürenleri görmüyor mUSUn?"(ibrahim, 28.)

Bu ayet-i kerime ile ilgili olarak İbn Abbas dedi ki: "Bu ayette sözü edilen nimetten kasıt, Muhammed (s.a.v.)'dir. Allah'ın nimetini küfürle değiştirenler ise, Kureyş kafirleridir ve Rasûlullah'ı yalanlayan diğer insanlardır."

Başka bir ayet-i kerimede de Cenâb-ı Allah, şöyle buyurmuştur:

"Hangi topluluk onu inkar ederse yeri ateştir. "(Hü d, 17.)

Ebu Nuaym dedi ki:

"Eğer Cenâb-ı Allah'ın, Nuh peygamberi şükredici bir kul olarak kendi güzel isimlerinden biriyle adlandırmış olduğu söylenecek olursa, biz de deriz ki: Cenâb-ı Allah, Muhammed'i de kendi güzel isimlerinden ikisiyle adlandırmıştır: "Mü'minlere karşı şefkatli ve merhametlidir."

Cenâb-ı Allah, peygamberlere adlarıyla hitap etmiştir. Ey Nuh, ey İbrahim, ey Musa, ey Davud, ey Yahya, ey İsa, ey Meryem oğlu gibi. Muhammed (s.a.v.)'e de unvanı ile hitap etmiştir. Şöyle ki: Ey rasul, ey peygamber, ey bürünen, ey örtünen gibi. Bu unvanlar da şeref sıfatı olup künye yerine geçerler. Müşrikler, kendi peygamberlerini delilik ve beyinsizlikle itham ettikleri zaman peygamberlerin her biri kendi adına onlara cevap vermişlerdi. Mesela Nuh peygamber, onlara şu cevabı vermişti:

"Ey milletim! Ben beyinsiz değil, âlemlerin Rabbinin peygamberiyim. "(el-A'râf, 67.)

Hud (a.s.) da kavmine böyle cevap vermişti.

Firavun, Hz. Musa'ya: "Ey Musa! Ben seni büyülenmiş sanıyorum." deyince Hz. Musa, ona şu cevabı vermişti: "And olsun ki bunları göklerin ve yerin Rabbinin açık belgeler olarak indirdiğini biliyorsun. Ey Firavun! Doğrusu senin mahvolacağını sanıyorum."

Muhammed (s.a.v.)'e gelince, kavminin ithamları karşısında onun mübarek zatı adına Cenâb-ı Allah, onlara cevap vermeyi üstlenmişti. Nitekim ayet-i kerimede şöyle buyuruluyor:

"Onlar: "Ey kendisine kitap indirilen kimse! Sen mutlaka delisin. Doğrulardan isen melekleri bize getirsene." dediler." (ei-Hicr, 6-7.)

Kavminin böyle demesine karşı Cenâb-ı Allah, onlara şu cevabı verdi:

"Biz melekleri, gerektiği zaman indiririz. O takdirde de ceza görecekler asla geri bırakılmazlar."

Başka ayet-i kerimelerde de yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Kur'an, Öncekilerin masallarıdır. Başkalarına yazdırıp sabah akşam kendisine okunmaktadır." dediler."
"Ey Muhammed! De ki: "Onu, göklerin ve yerin sırrını bilen indirmiştir. Şüphesiz O, bağışlayandır, merhamet edendir."(el-Purkân, 5-6.)
"Yoksa senin için şöyle mi derler: "Şairdir, zamanın onun aleyhine dönmesini gözlüyoruz." De ki: "Gözleyin, doğrusu ben de sizinle beraber gözlemekteyim." (et-Tûr, 30-31.)
"O, şair sözü değildir; ne az inanıyorsunuz! Kahin sözü de değildir; ne az düşünüyorsunuz! Kur'ân, âlemlerin Rabbinden indirilmedir."(ei-Hâkka, 41-43.)
"Doğrusu inkar edenler, Kur'an'ı dinlediklerinde nerdeyse seni gözleriyle yıkıp devireceklerdi. "O delidir." diyorlardı. Oysa Kur'ân, âlemler için bir öğütten başka birşey değildir."(Nün, 51-52.)
"And olsun ki: "Muhammed'e elbette bir insan öğretiyor." dediklerini biliyoruz. Kasdettikleri kimsenin dili yabancıdır, Kur'ân ise fasih Arapçadır."(en-Nahl, 103.) [11]

Hud Peygambere Verilen Mucizeler

Ebu Nuaym, mealen şöyle demiştir: Doğrusu yüce Allah, Hud peygamberin kavmini kısır bir rüzgarla helak etti. O rüzgar gazab rüzgarıydı. Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'e Hendek savaşında sabâ rüz-ganyla yardım etti. Nitekim Cenâb-ı Allah bir ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur:
"Ey inananlar! Allah'ın size olan nimetini anın, üzerinize ordular gelmişti. Biz de onların üzerine rüzgar ve göremediğiniz ordular göndermiştik. Allah yaptıklarınızı görüyordu."(el-Ahzâb, 9.)
Ebu Nuaym, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hendek savaşı gününde güney rüzgarı, poyraza dedi ki: Haydi gidelim de Allah'ın Rasûlü Muhammed (s.a.v.)'e yardım edelim."
Poyraz da güney rüzgarına dedi ki: "Doğrusu kara taşlıklı Medine, geceleyin görülmez."
Bunun üzerine Cenâb-ı Allah, Müslümanların savaştıkları yere sabâ rüzgarım gönderdi. Buna, şu ayette de işaret edilmektedir: "Biz de onların üzerine rüzgar ve göremediğiniz ordular göndermiştik."
Buna önceki sayfalarda geçen hadis de şahadet etmektedir: "Bana sabâ rüzgarıyla yardım edildi. Ad kavmi ise debür (batı) rüzgarıyla helak edildi." [12]

Salih Peygambere Verilen Mucize

Ebu Nuaym dedi ki: Eğer denilse ki: Cenâb-ı Allah, Salih peygambere kayadan bir deve çıkardı ve bunu, onun için bir mucize olarak yarattı. Kavmine karşı delil kıldı. Deveye bir gün su verilmesini, kavmine de belirli günlerde su verilmesini emretti. Buna ne dersiniz?
Buna cevaben deriz ki: Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'e de bunun gibi, hatta bundan daha tesirli bir mucize verdi. Zira Salih peygamberin devesi, onunla konuşmadı ve onun peygamberliğine de şahadet etmedi. Oysa bir deve, Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğine şahadet etti ve sahibinden çektiği eziyetleri şikayet etti. Onların kendisini aç bıraktıklarını ve kesmek istediklerini söyledi. Ayrıca bir ceylan da gelip Peygamber Efendimizin risaletini kabul edip şahadet getirdi. Bir keler de aynı şekilde onun risaletine şahadet etti. Kendisinin de bir hadis-i şerifte buyurduğu gibi risaletle görevlendirilmesinden önce bir taşın kendisine selam verdiği bilinen bir gerçektir. Ağaçlar, taşlar ve ovalar, bi-setten önce ona selam verirlerdi. [13]

İbrahim Halîlullah'a Verilen Mucizeler

Şeyhimiz Allâme Ebu'l-Mealî b. Zemlekânî dedi ki: "ibrahim peygamber için ateş söndü. Ama Peygamberimiz (s.a.v.) için de doğumu esnasında yani peygamber oluşundan kırk sene önce Mecusiîerin ateşi söndü. Nemrud'un ateşi, İbrahim peygamberle doğrudan temasta olduğu esnada söndü. Oysa Peygamberimiz (s.a.v.) ile Mecusiîerin ateşi arasında birkaç aylık mesafe var iken ateş sönmüştü. Bu ümmetten bazıları ateşe atılmış, ama Peygamber (s.a.v.)'in be-reketiyle ateşten etkilenmemişlerdi. Bunlardan biri Ebu Müslim el-Holanî'dir. Esved b. Kays el-Ansî, Yemen'de iken Ebu Müslim el-Ho-lanî'ye haber göndererek ona şöyle sormuştu:
- Sen, Muhammed'in Allah Rasûlü olduğuna şahadet ediyor musun?
- Evet.
- Benim de Allah Rasûlü olduğuma şahadet ediyor musun?
- İşitmedim.
Esved b. Kays, sorusunu tekrarladı. Ancak Ebu Müslim:

- İşitmedim, diyerek cevabını tekrarladı. Bunun üzerine Esved b. Kays, büyük bir ateş yakılmasını emretti. Yakılan ve alevleri göklere yükselen ateşe Ebu Müslim'in atılmasını emretti. Ama Ebu Müslim, içine atıldığı ateşten zarar görmedi. Bunun üzerine Esved'e:
- Eğer bu adamı kendi ülkende bırakırsan ülkendeki insanları sana karşı kışkırbr ve düzenini bozar, dediler. O da Ebu Müslim'in oradan göç etmesini emretti. Ebu Müslim, kalkıp Medine'ye geldi. Rasûlullah (s.a.v.) vefat etmişti. Ebu Bekir halife olmuştu. Gidip mescidin direklerinden birinin yanında namaz kıldı. Hz. Ömer, onu gördü:
- Bu adam nereden geliyor? diye sorunca, Yemen'den geldiğini söyledi. Bunun üzerine Ömer, ona şöyle bir soru sordu:
- Ateşe atılıp yakılan ama ateşten zarar görmeyen adamımıza Allah ne yaptı?
Ebu Müslim cevap verdi:
- O, Abdullah b. Eyyüb'tür.
- Allah aşkına söyle, yoksa o sen misin?
- Evet benim.
Bunun üzerine Hz. Ömer gözlerini öptü, onu alıp Ebu Bekir'in yanına götürdü ve kendisiyle Ebu Bekir'in arasına oturttu ve şöyle dedi:
- Cenâb-ı Allah'ın, İbrahim peygambere yaptığını Muhammed Ümmetinden birine de yaptığını bana göstermeden beni vefat ettirmediği için Allah'a hamd ediyorum."
Hafiz Ebu Kasım b. Asakir, Şurahil b. Müslim el-Holanî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Esved b. Kays b. Zilhimar el-Ansî, Yemen'de peygamberliğini ilan etti. Ebu Müslim el-Holanf ye haber gönderip onu yanma getirtti. Ebu Müslim onun yanma varınca, Esved ona şöyle bir soru sordu:
- Benim, Allah rasûlü olduğuma şahadet eder misin?
- Ben böyle birşey işitmedim.
- Sen, Muhammed'in Allah Rasûlü olduğuna şahadet eder misin?
- Evet.
- Benim, Allah Rasûlü olduğuma şahadet eder misin?
- Ben böyle birşey işitmedim.
- Muhammed'in Allah Rasûlü olduğuna şahadet eder misin?
- Evet.
Esved, bu sorusunu defalarca tekrarladı, aynı cevabı almış olmalı ki, büyük bir ateş yakılmasını emretti. Yakılan ateşin içine Ebu Müslim'i attı, ama ateş, Ebu Müslim'e zarar vermedi.
Bunun üzerine Esved'e:
- Bunu yanından uzaklaştır. Yoksa tebeayı sana karşı ayaklandırır, dediler. O da Ebu Müslim'in oradan göç etmesini emretti. Ebu Müslim de kalkıp Medine'ye geldi. Rasûlullah (s.a.v.) vefat etmiş, Ebu Bekir halife olmuştu. Bineğini mescidin kapısı önünde çöktürdü, sonra mescide girdi. Bir direğin yanma gidip orada namaz kılmaya başladı. Hattab oğlu Ömer, onu gördü, yanma geldi ve:
- Sen kimsin? diye sordu. O da Yemenli olduğunu söyleyince Ömer, ona şu soruyu sordu:
- Yalancı peygamber Esved'in ateşte yaktığı adama ne oldu?
- O, Abdullah b. Eyyüb'tür.
- Allah aşkına söyle, yoksa o sen misin?
- Evet benim.
Böyle demesi üzerine Hz. Ömer, onu kucakladı. Sonra alıp Hz. Ebu Bekir'in yanma götürdü. Kendisiyle Ebu Bekir'in arasın oturttu ve şöyle dedi:
- İbrahim Halilürrahman'a yaptığı ikramı, Muhammed ümmetinden birine de yaptığını bana göstermeden beni vefat ettirmeyen Allah'a hamd olsun."
İsmail b. Ayyaş dedi ki: "Yemen'in Holan kentinden bize imdada gelen takviye kuvvetlerindeki bir adamla görüştüm. Bunlar kendi aralarında birbirleriyle şakalaşır ve Holanlılar, Anshlara şöyle derlermiş: Yalancı adamınız Esved, bizim adamımız Ebu Müslim'i ateşe attı, ama ateş ona zarar vermedi."
Hafiz tbn Asakir, Ebu Büşr Cafer b. Ebu Vahşiye'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Adamın biri Müslüman oldu. Kavmi onu tekrar küfre döndürmek istedi. Fakat o küfre dönmeyince, onu ateşe attılar. Ateş onu yakmadı. Sadece bir parmağının ucu yandı. Abdest alırken suyu oraya ulaştıra-mıyordu. Hz. Ebu Bekir'in yanma geldi. Hz. Ebu Bekir ona:
- Benim için mağfiret dile, dedi. O:
- Sen buna daha layıksın, deyince Hz. Ebu Bekir dedi ki:
- Hayır, senin mağfiret dilemen daha uygun olur. Çünkü sen ateşe atıldın ve ateş seni yakmadı.
Bunun üzerine adam, Hz. Ebu Bekir için mağfiret diledi. Sonra çıkıp Şam'a gitti. Onu ibrahim (a.s.) diye adlandırıyorlardı. Bu adam Ebu Müslim el-Holanî'dir. Bu fazlalığıyla birlikte bu rivayet, tastamam tahakkuk etmiştir. Ebu Müslim, bu yüksek mertebeye, tertemiz ve mukaddes olan Muhammedi şeriata uymasının bereketiyle ulaşmıştı. Nitekim şefaat hadisinde de şöyle

buyurulmaktadır:
"Cenâb-ı Allah, secde yerlerini yemesini ateşe haram kılmıştır." Ebu Müslim, Şam'ın batısındaki Darıya mahallesine yerleşmişti. Şam'daki camiye, sabah namazlarına ilk önce o gelirdi. Ondan önce kimse camiye gelmezdi. O, Rum illerine gazaya giderdi. Birçok harika halleri ve kerametleri vardı. Mezarı Dariya'da meşhur bir ziyaretgah-tır. Kuvvetli görüşe göre, orası mezarı değil makamıdır. Çünkü Hafiz Ibn Asakir, onun Muaviye'riin halifeliği döneminde Rum illerinde vefat etmiş olduğuna dair ileri sürülen görüşü tercih etmiştir. Bazılarına göre o, Yezid'in idaresi döneminde hicretin altmışıncı senesinden sonra vefat etmiştir. Doğrusunu Allah bilir.
Birkaç yoldan gelen rivayette de anlatıldığına göre Ahmed b. Ebu'l-Havarî, üstadı Ebu Süleyman'ın yanma gitmişti. Üstadından birşeyler öğrenecekti. Fakat gördü ki, tandırda ateş yakılmış. Üstadın aile efradı da orada toplanmışlar. Üstadın kendilerine vereceği emri bekliyorlar. Aile efradı, onu çevrelemiş vaziyette iken üstadı halkla konuşuyordu. Ondan birşeyler öğrenmek istediğini söyleyince üstadı, halkla meşgul olmaya devam etti. Ona aldırış etmedi. Sonra dönüp kendisine birşeyler öğretmek isteyince de bu defa Ahmed b. Ebu'l-Havarî ona iltifat etmedi. Daha sonra çevresindeki adamlarla birlikte ona birşeyler Öğretmeye
başladı ve ona:
- Git şu tandırın içinde otur, dedi.
Ahmed b. Ebu'l-Havarî de tandıra gidip cayır cayır yanmakta olan ateşin içine oturdu. Ama ateş ona serin ve selamet oldu. Tandırda oturmaya devam etti. Nihayet üstadı Ebu Süleyman, cemaatle yaptığı ko-" nuşmaya ara verdi ve Ahmed'in tandırda oturmakta olduğunun farkına vardı. Çevresindeki adamlara şöyle dedi:
- Kalkın, Ahmed b. Ebu'l-Havarf nin yanma gidelim. Öyle sanıyorum ki o, kendisine verdiğim emre uyarak gidip tandırda oturmuş.
Gittiler, Ahmed'i tandırın içinde oturmuş vaziyyette buldular. Üstadı Şeyh Ebu Süleyman elini uzatıp Anmed'i tandırdan çıkardı. Allah'ın rahmeti ikisinin üzerine olsun. Allah ikisinden de razı olsun.
Şeyhimiz Ebu'l-Mealî dedi ki: İbrahim peygamberin mancınıktan atılmasına gelince diyeceğimiz şudur ki: Böyle bir hadise Müseyleme-tü'1-Kezzab vak'asıyla ilgili Bera b. Malik'in hadisinde de anlatılmıştır. Müseylemetü'l-Kezzab'ın adamları bir bahçeye girmiş, oraya sığınmış ve kapıyı üzerlerine kilitlemişlerdi. Bera b. Malik de dedi ki:
- Beni hurma lifinden yapılmış bir hasırın içine koyun ve mızrakların ucuna yerleştirin. Sonra da beni kapının üst tarafından bahçenin
içine atın.
Bera'nın dediğini yaptılar. Onu mızrakların ucuna takarak bahçenin içine firlattılar, o da gidip bahçenin içine düştü. Kalktı, müşiklerle savaştı ve Müseylemetü'l-Kezzab'ı öldürdü.
Ben derim ki: Bu hadise, Hz. Ebu Bekir es-Sıddık'm hilafeti döneminde cereyan etmiştir. O, Müseylemetü'l-Kezzab ve Ber Halife kabilesiyle savaşması için Halid b. Velid'i 10.000 küsur askerden teşekkül eden bir ordunun başında gönderdi. Müseyleme taraftarları ise 100.000 civarında veya daha fazla idiler. îki taraf karşı karşıya gelince, Arabile-rin çoğu kaçmaya başladı. Muhacirlerle Ensâr:
- Kurtar bizi ey Halid, dediler. Halid de onları Arabilerden ayıkladı. Muhacirlerle Ensâr 2500 kişiye yakın idiler. Kuvvetli bir hamle yaptılar. Karşılarındaki düşman, ardını dönüp kaçmaya başladı. Müslümanlar:
- Ey Bakara sûresinin ashabı! Bugün büyü bozuldu! dediler. Allah'ın izniyle onları yenilgiye uğrattılar. Onları oradaki bir bahçeye sığınmak mecburiyetinde bıraktılar. O bahçeye, ölüm bahçesi denir. Müseyleme ve taraftarları bahçeye sığındılar. Müslümanlar, onları orada kuşatma altına aldılar. Enes b. Malik'in ağabeyi olan Bera b. Malik, kendini bir hasırın içine koydurup mızrakların ucuna bağlatarak mancınık şeklinde surların üzerinden bahçenin içine attırdı. Bahçenin içine düşünce, süratle kalkıp düşmanın üzerine saldırdı. Yalnız başına onlarla savaşmaya başladı. Nihayet bahçeyi fethetti. Kapıyı açma imkanını buldu. Müslümanlar da tekbir getirerek içeri girdiler, Müseyleme'nin kasrına vardılar. O, kasrın dışında duvarın yanında mor renkli bir deve gibi durmaktaydı, ilk olarak ona Vahşî b. Harb el-Esved (Hz. Ham-za'nm katili) ile Ebu Dücane Simak b. Hareşe el-Ensârî saldırdı. Şeyhimiz Ebu'l-Mealî b. Zemlekânî, Ebu Dücane'nin nesebinden gelmektedir. İkisi birlikte saldırdıkları halde önce Vahşî mızrağını ona sapladı. Sonra Ebu Dücane gelip bir kılıç darbesiyle onu öldürdü, ama köşkün üzerinden bir cariye:
- Vah benim emirime! Onu siyahı bir köle öldürdü! diye ünlemeye başladı.
Anlatıldığına göre, öldürüldüğü gün Müseyleme 140 yaşındaymış. Allah ona lanet etsin. Ömrü uzun olup ta ameli kötü olan kimseyi Allah rezil etsin. Şeyhimizin, İbrahim peygamberle ilgili olarak anlattıkları bundan ibarettir.
Hafiz Ebu Nuaym'a gelince, o bu hususta şöyle demiştir: "Eğer denilse ki:
- İbrahim (a.s.), peygamberlik rütbesinin yanında dostluk unvanıyla da özel bir konuma sokulmuştur.
Buna cevaben deriz ki: Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'i hem dost hem de sevgili kabul etmiştir. Sevgili, dosttan daha latif ve güzeldir."
Hafiz Ebu Nuaym, böyle dedikten sonra Abdullah b. Mesud (r.a.)'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
"Eğer ben bir dost edinseydim, Ebu Bekir'i dost edinirdim. Ama sizin arkadaşınız (yani Rasûlullah) Allah'ın dostudur."

Müslim, Abdullah b. Mesud'dan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Eğer ben bir dost edinseydim, mutlaka Ebu Bekir'i dost edinirdim. Ama o, benim kardeşim ve arkadaşımdır. Allah da sizin arkadaşınızı (yani Rasûlullah'ı) dost edinmiştir."
Ebu Nuaym, Ka'b b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Ben Peygamberiniz (s.a.v.)'in yanında iken şöyle buyurduğunu işittim: Her peygamberin, ümmetinden mutlaka bir dostu vardır. Benim dostum da Ebu Bekir'dir. Doğrusu Allah, sizin arkadaşınızı (yani Rasûlullah'ı) dost edinmiştir." Bu hadisin senedi zayıftır.
Muhammed b. Aclan, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Her peygamberin bir dostu vardır. Benim dostum da Ebu Bekir b. Ebu Kuhafe'dir. Arkadaşınızın (yani Rasûlullah'm) dostu ise Rahman'dır."
Abdülvehhab b. Dahhak, Amr b. As'tan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Doğrusu yüce Allah, ibrahim'i dost edindiği gibi beni de dost edinmiştir. Benimle İbrahim'in makamı Cennet'te karşı karşıyadır. Abbas da aramızdadır. Mü'min (yani Abbas), iki dostun arasında olacaktır."
Müslim, «Sahih» adlı eserinde, Cündüb b. Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Vefatından beş gün önce Peygamber (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu işittim:
"Aranızda birinizi dost edinmekten Allah'a sığınırım, çünkü Allah, İbrahim'i dost edindiği gibi beni de dost edinmiştir. Eğer ümmetimden birini dost edinseydim, mutlaka Ebu Bekir'i dost edinirdim. Dikkat edin, sizden öncekiler peygamberlerinin ve salih kişilerinin mezarlarını mescid edinirlerdi. Sakın siz mezarları mescid edinmeyin. Ben sizi bundan men ediyorum."
Hz. Peygamber'in Hüseyin'i dost edinmesi konusuna gelince, Ebu Nuaym bunun senedini görmemiştir.
Hişam b. Ammar, «el-Meb'as» adlı kitabında Yahya b. Hamza kanalı ile Urve b. Rüveym el-Lahmf den şöyle rivayet etmiştir:
"Allah, beni mezkur ecelime yaklaştırdı ve beni yakınına almak için vefat ettirecek ve beni can çekiştirmek üzere yatağıma yatıracaktır. Biz sonuncularız. Ama kıyamette önde olacağız. Ben bir söz söyleyeceğim ama bununla övünmüyorum: İbrahim, Allah'ın dostudur. Musa, Allah'ın seçkin kuludur. Ben ise, Allah'ın sevgilisiyim ve kıyamet gününde Adem oğullarının efendisiyim. Elimde Livau'1-Hamd bulunacaktır. Allah, sizin için bana üç hususta teminat vermiştir: Sizi kıtlık ile helak etmeyecektir. Sizi düşmanlarınızın eline bırakmayacak, onlar da sizi istedikleri gibi yok edemeyeceklerdir. Sapıklıkta da asla bir araya gelmeyeceksiniz."
Fakih Ebu Muhammed Abdullah b. Hamid, dostluk (hillet) makamı üzerinde uzun uzadıya konuşmuş ve neticede şöyle demiştir:
"Anlatıldığına göre dost (halil), kendi arzu ve korkusu ile Rabbine ibadet eden kimsedir. Çünkü bir ayet-i kerimede Allah'ın dostu İbrahim hakkında şöyle denilmiştir: "Doğrusu İbrahim, çok içli ve yumuşak huyluydu." (et-Tevbe, 114.)
İbrahim peygamber, çok ah vah ettiğinden kendisi hakkında böyle denmiştir. Sevgiliye (habibe) gelince o, görerek ve severek Rabbine ibadet eden kimsedir. Anlatıldığına göre dost, dostundan bağış bekleyendir. Sevgili ise sevgilisine kavuşmayı bekleyendir. Dost, dostuna ancak bir aracı ile ulaşabilen kimsedir. Bir ayet-i kerimede, bu hususta şöyle buyurulmaktadır:
"Yakinen bilenlerden olması için İbrahim'e göklerin ve yerin hükümranlığını şöylece gösteriyorduk." (el-En'âm, 75.)
Sevgili ise, sevgilisine vasıtasız ve aracısız ulaşan kimsedir. Bu hususta bir ayet-i kerimede şöyle buyurulmaktadır: "Araları iki yay aralığı kadar, belki daha da yakın oldu." (en-Necm, 9.)
Dost, yani Hz. İbrahim, Rabbi hakkında şöyle dedi:
"Ahiret gününde yanılmalarımı bana bağışlamasını umduğum O'dur." {eş-Şuarâ, 82.)
Cenâb-ı Allah, sevgili Muhammed (s.a.v.)'e şöyle demiştir: "Senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar." (ei-Fetih, 2.)
Dost, yani İbrahim (a.s.), Rabbine şöyle demişti: "İnsanların diriltileceği gün, beni rezil etme." (eş-Şuarâ, 87.)
Cenâb-ı Allah, Peygamber (s.a.v.) için şöyle buyurmuştur: "Allah'ın peygamberini ve onunla beraber olan mü'minleri utandırmayacağı o gün." (et-Tahrîm, 8.) Dost, yani İbrahim (a.s.), ateşe atıldığı zaman şöyle demişti: "Allah bize yeter. O, ne güzel Vekil'dir." (Âl-i Imrân, 173.)
Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'e hitaben şöyle buyurmuştu:
MEy Peygamber! Allah'ın yardımı sana ve sana uyan mü'minlere yeter." (ei-Enfâi, 64.) Dost, yani İbrahim (a.s.) şöyle demişti
"Doğrusu ben, Rabbim uğrunda sizi bırakıp gidiyorum; O beni doğru yola eriştirir." (es-
Sâffât, 99.)
Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'e şöyle demişti: "Seni şaşırmış bulup, doğru yola eriştirmedi mi?" (ed-Duhâ, 7.) Dost, yani İbrahim (a.s.) Rabbine şöyle dua etmişti: "Beni ve oğullarımı, putlara tapmaktan uzak tut." (Ibrâhîm, 35.)
Cenâb-ı Allah, sevgilisi Muhammed (s.a.v.) için şöyle demişti: "Ey Peygamberin ev halkı! Şüphesiz Allah, sizden kusuru giderip sizi tertemiz yapmak ister." (el-Ahzâb, 33.) Dost, yani İbrahim (a.s.) Rabbine şöyle dua etmişti: "Beni Nime Cennet'ine vâris olanlardan kıl." (eş-Şuarâ, 85.) Cenâb-ı Allah, sevgilisi Muhammed (s.a.v.)'e: "Doğrusu biz sana Kevser' vermişizdir." demiştir.
Fakih Ebu Muhammed Abdullah b. Hamid, dostluk (hillet) maka-mıyla ilgili birçok şeyler daha anlatmıştır,
«Sahih-i Müslim»de Übey b. Ka'b'dan rivayet edilen bir hadiste, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Kıyamet gününde ben öyle bir makamda duracağım ki, babalan İbrahim Halil de dahil olmak üzere bütün yaratıklar bana imrenecektir." Bu da gösteriyor ki, Peygamber (s.a.v.)'in habiblik (sevgililik) makamı, İbrahim peygamber'in halillik (dostluk)

makamından daha üstündür. Çünkü ahirette Peygamber Efendimiz'in habiblik makamına ihtiyaç duyulacaktır ve yine bu hadis gösteriyor ki; İbrahim peygamber, Rasûlullah (s.a.v.)'dan sonra yaratıkların en üstün şahsiyetidir. Eğer İbrahim peygamberden daha üstün bir kimse olsaydı, Peygamber Efendimiz onun adını da anardı.
Ebu Nuaym dedi ki: İbrahim peygamberin Nemrud'a karşı üç perdeyle korunmuş olduğu ileri sürülecek olursa, buna cevaben biz de deriz ki: Aynı şekilde Muhammed (s.a.v.) de kendisine kötülük yapmak isteyen kimselere karşı beş perdeyle korundu. Onunla ilgili olarak yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Önlerine ve arkalarına sed çekmişizdir. Gözlerini perdelediğimizden artık göremezler," (Yâsîn, 9.) Bu ayette, üç perdeden bahsediliyor. Sonra başka bir ayette Cenâb-ı Allah şöyle buyuruyor:
"Ey Muhammed! Kur'ân okuduğun zaman seninle ahirete inanmayan kimseler arasına görünmeyen bir perde çekeriz." (el-Isrâ 45.)
Diğer bir ayette de şöyle buyurulmaktadır: "Boyunlarına, çenelerine kadar varan demir halkalar geçirmişizdir. Bunun için başlan yukan kalkıktır." (Yâsîn, 8.)
Böylece Peygamber (s.a.v.) Efendimiz ile kendisine kötülük yapmak isteyen kimseler arasına çekilmiş olan perdelerin sayısı beşi bulmaktadır. Fakih Ebu Muhammed b. Hamid de böyle demiştir, ama bu iki zattan hangisi bu bilgileri diğerinden almıştır, bunu bilemiyorum. Doğrusunu Allah bilir. Ama Fakih Ebu Muhammed Abdullah b. Ha-mid'in bu söyledikleri garib şeylerdir. Onun, İbrahim peygamber için bahsettiği perdelerin mahiyetinin ne olduğunu bilemiyorum. Bu perdeler olsaydı, Cenâb-ı Allah onu ateşe nasıl attırırdı? Allah, onu ateşten kurtardı. Ama bu ayetleri, delil olarak ileri sürdüğü perdelere gelince denilmiştir ki: Bu perdelerin hepsi de maddi değil manevidirler. Yani İbrahim peygamberin ve Rasûlullah'm muhatapları ile kendileri arasında bulunan perdeler, bu peygamberlerden onlara ulaştırılmak istenen hakkı perdelemiştir. Bu sebeple hak, o kafirlere ulaşmamış, kalplerine geçmemiştir. Nitekim bu hususta yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Ey Muhammedi Bizi çağırdığın şeye karşı kalplerimiz kapalıdır, kulaklarımızda ağırlık, bizimle senin aranda anlaşmamıza engel vardır, istediğini yap, biz de yapacağız." derler." (Fussiiet, 5.)
Bu ayet ve sözü edilen perdeler hakkında tefsirimizde ayrıntılı açıklamalar yaptık. Tefsirimizde ve "Siret" adlı eserimizde de anlattığımız gibi Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil, kendisini ve kocasım yeren, ikisinin de birlikte Cehennem'e gireceklerini kayba uğrayacaklarını bildiren sûrenin nüzulünden sonra büyük bir taş almış, vurmak için Peygamber Efendimiz'e giderken Ebu Bekir'in yanına varmış, Ebu Bekir'in Peygamber Efendimiz'in yanında oturmakta olduğunu görmüş, ama Peygamber Efendimizi (Allah'ın hikmeti gereğince) görememiş ve Ebu Bekir'e şöyle sormuştu:
- Arkadaşın nerede?
- Onunla ne işin var?
- O beni hicvetti.
- Hayır, seni hicvetmedi.
- Allah'a yemin ederim ki, eğer onu görürsem şu taşla onu vuracağım.
Böyle dedikten sonra: "Yerilmiş olarak bize geldi. Onun dini bizi terk etti." diyerek geri döndü.
Peygamber Efendimiz'i secde halindeyken ayağıyla başına basıp ezmek isteyen Ebu Cehil'e karşı da manevi bir engel çıkmış onunla Peygamber Efendimiz arasına bir perde gerilmişti. Peygamber Efendimiz'e hücum etmek isteyince Ebu Cehil ateşten bir mezar görmüş, dehşet verici bir manzarayla karşılaşmış, arada5 meleklerin kanatlarını görmüştü. Elini yüzüne siper ederek gerisin gferi dönmüştü. Kureyşliler, bu halini görünce ona:
- Yazıklar olsun sana, neyin var? diye sormuşlar. O da gördüğü manzarayı onlara anlatmıştı. Peygamber (s.a.v.) Efendimiz de: "Eğer Ebu Cehil bana yaklaşsaydı, melekler onun uzuvlarım birer birer koparıp götüreceklerdi." demişti.
Rasûlullah (s.a.v.), hicret gecesinde evinden çıkarken müşrikler onun yolunu bekliyorlardı. Onu gözetliyorlardı. Evinden dışarı çıkmaması için kapısına bekçiler göndermişlerdi. Çıktığı takdirde, onu öldüreceklerdi. Ama PeygamberrHz. Ali'ye emir vermiş, Hz. Ali de gelip onun boş yatağında yatmıştı. Hz. Peygamber evden çıkarken, müşrikler evin kapısı önünde oturmaktaydılar. Her birinin başına toprak savurdu ve: "Yüzler çirkin olsun!" dedi. Hiçbiri onu göremedi. Nihayet Ebu Bekir es-Sıddık ile birlikte Sevr mağarasına ulaştı. Nitekim bunu "Siret" isimli eserimizde ayrıntılı bir şekilde anlattık. Yine orada anlattığımız gibi Örümcek, mağaranın kapısına ağını örmüştü ki, müşrikler onun mekanını göremesinler. Sahih hadiste anlatıldığına göre, Ebu Bekir demişti
ki:
- Ya Rasulallah, eğer müşriklerden biri, ayağının bastığı yere bakacak olsaydı, mutlaka bizi görürdü.
Buna cevaben Rasûlullah (s.a.v.) da ona şu soruyu sormuştu:
- Üçüncüleri Allah olan iki kişi hakkında senin zannm nedir ey Ebu Bekir?
Şairlerden biri, bu konuda şöyle demiş:
"Davud'un örgüsü, mağaradaki adamı korumadı. Aksine bu hususiaki övünç örümceğe aittir."
Yine kendisiyle Ebu Bekir'i izlemeye çıkan Süraka da ona bir kötülük yapamamıştı. Aralarına perde ve engel girmişti. Süraka'nın atının ayakları yere batmıştı. Nihayet o, Rasûlullah'tan bir emannâme almıştı. Bu meseleyi de hicret bahsinde detaylı olarak anlatmıştık.
tbn Hamid, kitabında İbrahim peygamberin, Allah'ın emrine teslim olarak oğlunu boğazlamak için yere yatırışma karşılık

Rasûlullah (s.a.v.)'ın da Uhud savaşında ve diğer savaşlarda kendini ölüme atışını göstermiştir. Evet Rasûlullah (s.a.v.), kendini feda ederek düşmanın üzerine atılmış, düşmanlar da başım ezmişler, alt çenesindeki süt dişlerinin sağda olanım kırmışlardı. Nitekim bunu da "Siref'te ayrıntılı bir şekilde anlatmıştık.

Yine îbn Hamid der ki: Anlatıldığına göre ibrahim peygamberi kavmi ateşe attıkları zaman Cenâb-ı Allah, ateşi onun için serin ve selamet kılmıştı. Biz de deriz ki, Rasûlullah'a da bunun benzeri bir mucize verilmiştir. O, Hayber'e indiği zaman Hayberli bir kadın onu zehirlemiş ti. Bu zehir, onun karnında ecelinin sonuna dek onun için serin ve selamet olmuştu. Zehir bir damar gibidir. İnsanın karnında rahat durmaz, tıpkı ateş gibi yakar.

Ben derim ki: Bununla ilgili hadis, Hayber'in fethi bölümünde geçmiştir ve o hadis şunu da teyid etmektedir: Bişr b. Bera b Marur, o zehirli koyunun etini yediğinden hemen ölmüştü. Koyunun paçası da, kendisinin zehirli olduğunu Rasûlullah'a haber vermişti. Ama Rasûlullah, ondan bir çiğnemlik et koparıp çiğnemişti. Ashnda onun çiğnediği kısımda zehir daha fazla miktardaydı. Çünkü Yahudiler, Rasûlullah (s.a.v.)'m paçayı çok sevdiğini anlamışlardı. Ama Aziz ve Celil olan Allah'ın izniyle ecelinin sonuna kadar o zehir Rasûlullah'a zarar vermemisti. O koyundan yediği zehirli etin tesirini vücudunda hissettiğini anlatmıştı.

Şam beldelerinin fatihi Halid b. Velid el-Mahzumî'nin tercüme-i halinden bahsederken de kendisine zehir getirildiğini, o zehiri -kendilerini korkutmak için- düşmanların karşısında yuttuğunu ve onun bundan bir zarar da görmediğini anlatmıştık. Allah ondan razı olsun.

Ebu Nuaym dedi ki: Eğer İbrahim peygamberin nübüvvet delillerini ileri sürerek Nemrud'u tartışmada yenip şaşkına döndürdüğü ve Cenâb-ı Allah'ın da buna: "İnkar eden şaşırıp kaldı." ayeti ile değindiği söylenecek olursa, biz de buna cevaben şöyle dendiğini söyleriz:

Ölüm sonrasındaki dirilişi yalanlayan Übey b. Halef, eline aldığı çürük bir kemiği Muhammed (s.a.v.)'in yanına getirdi. Onu ufalayıp parçaladı ve: "Çürümüş kemikleri kim diriltecek?" dedi. Bunun üzerine yüce Allah da parlak bir delili indirdi: "Ey Muhammed! De ki: "Onları ilk defa yaratan dirütecektir. O, her türlü yaratmayı bilendir." (Yâsîn, 79.)

Bunun üzerine Übey b. Halef, Peygamber (s.a.v.)'in nübüvvet burhanı karşısında şaşkına dönerek gitti.

Ben derim ki: Bu, daha kesin bir hüccettir. Karşı taraf için de, ileri sürülecek herhangi bir delil bırakmamaktadır. Bu ayette, ahiretin varlığına, yaratılışın başlangıcı anlatılarak delil getirilmektedir. Hiç yok iken yaratıkları meydana getirip yaratan Allah, onları ölümlerinden sonra yeniden yaratmaya elbette muktedirdir. Nitekim bir ayet-i kerimede de Cenâb-ı Allah şöyle buyurmaktadır:

"Gökleri ve yeri yaratan, kendilerinin benzerini yaratmaya kadir olmaz mı? Elbette olur; çünkü O, yaratan ve bilendir." (Yâsîn, sı.)

Yani onları nasıl ilk olarak yaratmış ise, öldürdükten sonra yeniden meydana getirebilir. Nitekim başka bir ayette de şöyle buyurulmuştur:

"Allah'ın, ölüleri diriltmeye de kadir olduğunu görmezler mi?" (ei-Ahkâf, 33.)

"Önce yaratan, ölümünden sonra tekrar dirilten O'dur. Bu O'nun için daha kolaydır." (er-Rûm, 27.)

Şunu da belirtelim ki, çoklarının kavline göre ahiret meselesi zaruri ve fitri değil, nazaridir. İbrahim peygamberin, Rabbinin varlığı konusunda kendisiyle tartıştığı kimse (Nemrud), inatçı ve büyüklük taslayan bir kimseydi. Zira yaratıcının varlığı, insanın fıtratında zikredilmiştir. Her insan da bu fıtrat üzere yaratılmıştır. Ancak fıtratı değişen kimseye göre bu mesele nazari olur. Bazı kelamcılar, saniin mevcudiyetini, zaruriyattan değil de nazariyattan saymaktadırlar. Şu halde Nem-rud'un, ölüleri dirilttiğine dair ortaya atmış olduğu iddiasını ne akıl, ne de vahiy kabul etmemektedir. Herkes onu, bu hususta kendi aklı ile yalanlamaktadır. Bu yüzden İbrahim peygamber, Rabbinin güneşi doğudan doğdurduğunu, Nemrud'un da batıdan doğdurmasını teklif edince

Nemrud susmak zorunda kalmıştı. Yani ona, eğer Rab isen güneşi batıdan doğdurmasını teklif ettiğinde Nemrud susmak mecburiyetinde kalmıştı. Yani ona, eğer Rab isen güneşi batıdan doğdur deyince Nemrud, verecek cevap bulamamıştı: "İnkar eden şaşırıp kaldı. Allah zulmeden kimseleri doğru yola eriştirmez." (ei-Bakara, 258.)

Bunu anlatmanın yanı sıra Rasûlullah (s.a.v.), ahireti inkar eden, çürümüş kemikleri kimsenin diriltemeyeceğini iddia eden Übey b. Halefe Uhüd gününde hücum etmiş, onu mübarek eliyle öldürmüştü. Ona attığı mızrağım kürek kemiğine isabet ettirmiş, o da atından yere yuvarlanmış ve ölmüştü. Çevresindekiler, yere düşen Übey b. Halefe:

- Yazıklar olsun sana neyin var? diye sorduklarında, o şöyle cevap vermişti:

- Allah'a yemin ederim ki, bana isabet eden yara, Zülmecaz halkına isabet etseydi, tamamı ölürdü. Muhammed dememiş miydi M: "Hayır, aksine ben Übeyy'i öldüreceğim." Vallahi o beni mızrakla vurma-saydı, sadece tükürseydi beni öldürürdü,"

Şu mel'un Übeyy b. Halef, Rasûlullah (s.a.v.)'ı Öldürmek için bir at ve mızrak hazırlamıştı. Ama böyle bir hazırlık içinde olduğunu duyan Rasûlullah (s.a.v.): "İnşaattan ben onu öldürürüm." demişti ve bu haberi de Uhud savaşında tahakkuk etmişti.

Ebu Nuaym dedi ki: Eğer İbrahim peygamberin, Allah için öfkelenerek kavminin putlarını kırdığı söylenecek olursa, buna karşı biz de deriz ki: Muhammed (s.a.v.) de 360 put kırdı. Şeytan, onlan kurşun ve bakırla bağlamıştı. Yine de hepsini kırdı. Hangisinin yakınma gelirse, eli değmeden o putlar yere düşüyordu. O esnada Rasûlullah (s.a.v.) da şu ayeti okuyordu: "Hak geldi, batıl zail oldu. Zaten batıl, zail olmaya mahkumdur." (el-Isrâ, 81.)

Putlar, yüz üstü yere düşüyorlardı. Sonra Rasûlullah emir verdi, uzaklara götürülüp atıldılar.

Bu, İbrahim peygamberin yaptığından daha kuvvetli ve daha zaîiir bir iştir. Bunu Peygamber (s.a.v.) Efendimiz'in fetih senesinde Mekke'ye girişini anlatırken konunun baş kısmında anlatmıştık. Orada yeterince sahih ve gayr-i sahih sened ve nakillerle bu meseleyi açıklamıştık.
Birçok siyer âliminin anlattığına göre Hz. Peygamberdin doğumu esnasında da putlar yüz üstü yere düşmüşlerdi. Bu hadise onun putları bizzat kırmasından daha "büyük ve tesirli bir mucizedir. Yine önceki kısımlarda anlattığımız gibi Rasûlullah'm doğduğu gece Mecusilerin tapmakta oldukları ateş de sönmüştü. Oysa o ateş, 1000 seneden beri yanmakta idi ki, hiç sönmemişti. Fakat kutlu doğum gecesinde sönmüştü. Aynı gece Kisra'nın sarayındaki balkonlardan ondördü yere düşüp parçalanmıştı. Bütün bunlar, Farslann ondört hükümdardan sonra devletlerinin yıkılıp yok olacağını ilan ediyordu. Oysa onların 3000 seneye yakın hakimiyetleri olmuştu.
ibrahim peygamberin isteği üzerine dört kuşun yeniden diriltilmesi meselesine gelince, Ebu Nuaym ile İbn Hamid, bu meseleye değinme-mişlerdir. îsa peygamberin eliyle ölüleri diriltme mucizesi anlatılırken Hz. Muhammed'in bu tarzdaki mucizelerine de değinilecektir. Nitekim onun ümmetinin çağrısı üzerine ölüleri diriltmesi, hurma dalının ondan ayrılığa dayanamayıp inlemesi, taşların, ağaçların, taşlaşmış çamur parçalarının ona selam vermeleri, zehirli paçanın onunla konuşması ve benzeri mucizeleri ileride anlatılacaktır.
"Yakinen bilenlerden olması için İbrahim'e göklerin ve yerin hükümranlığını şöylece gösteriyorduk." (ei-En'âm, 75.)
"Kulu Muhamnıed'i bir geçe Mescid-i Haram'dan, kendisine bir kısım ayetlerimizi göstermek için, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah'ın şanı yücedir. Doğrusu O, işitir ve görür." (el-tsrâ, 1.)
Daha sonra vâkıf olduğuma göre, İbn Hamid bu meselelere de değinmiştir. Bu kitabımızda ve tefsirimizde İsrâ hadislerini anlatırken Rasûlullah (s.a.v.)'m İsrâ gecesinde Mekke ile Kudüs arasında müşahede ettiği, oradan da dünya semasına çıkarken gördüğü ilahi ayetleri anlatmıştık. Sonra o yedi kat göklerde, oralardan sonra Sidretü'l-Münte-ha'da, Cennetü'l-Me'vâ'da ve kötü bir durak olan Cehennem'de gördüğü şeyleri anlatmıştık. Peygamber (s.a.v.), İmam Ahmed b. Hanbel ile Tirmizî tarafından rivayet edilen hadisinde şöyle buyurmuştur: "Her-şey bana apaçık bir şekilde göründü ve ben de onları bilip tanıdım."
İbn Hamid, Yakub peygamberin, oğlu Yusuf u kaybetmesi, onun ayrılığına sabretmesi, bu hususta Aziz ve Celil olan Rabbinden yardım dilemesi gibi imtihan edilişini anlatırken buna karşı Rasûlullah (s.a.v.)'ın da benzer bir imtihandan geçirildiğini anlatmış ve oğlu İbrahim'in vefat ettiğini, Rasûlullah'm onun ayrılığına sabrettiğim, sonra da şöyle dediğini nakletmiştir: "Göz yaşanyor, kalp hüzünleniyor ve biz ancak Rab-bimizin razı olacağı şeyi söylüyoruz. Ey ibrahim, doğrusu biz senin vefatın yüzünden üzülmekteyiz,"
Ben derim ki: Rasûlullah (s.a.v.)'m Rukiye, Ümmü Külsum ve Zey-neb adında üç kızı vefat etmiş, Allah'ın ve kendisinin aslan olan amcası Hamza da Uhud savaşında katledilmiş, ama kendisi buna sabredip ecrini Allah'tan beklemişti.
İbn Hamid, Yusuf peygamberin güzelliğinden bahsederken buna karşı Rasûlullah'a da Cenâb-ı Allah'ın güzellik, heybet, tatlılık, hidayet, uğur ve bereket nasib ettiğini anlatmıştır. Nitekim onun şemailinden bahseden hadislerde de buna delâlet eden ifadeler daha Önceki sayfalarda geçmişti. Nitekim Rebi binti Mesud demiş ki: "Onu görseydin, güneş doğmuş sanırdın."
ibn Hamid, Yusuf peygamberin ayrılık ve gurbet mihnetinden bahsederken Rasûlullah (s.a.v.)'ın da Mekke'den Medine'ye hicret ettiğini, vatanından, ailesinden ve Mekke'de bulunan ashabından da ayrıldığını, gurbete düştüğünü anlatmıştır. [14]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/326-328.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/329.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/329-330..
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/330-332.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/332-335.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/336-339.
[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/339-343.
[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/343-344.
[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/344-353.
[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/353-356.
[11] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/356-365.
[12] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/365-366.
[13] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/366.
[14] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/366-379.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Hz. Musaya Verilen Mucizeler
Ebu Musa El-Holanî'nîn Kıssası
Rasûlullah Ve Ondan Önceki Peygamberlere Verilen Şeyler
Güneşin Batı Ufkunda Bekletilmesi
İdrîs Peygambere Verilen Yüksek Makam
Davud Peygambere Verîlen Mucize
Hz. Davud'un Oğlu Süleyman (A.S.)'A Verilen Mucizeler
Meryem Oğlu Îsa Peygambere Verîlen Mucizeler
Başka Bir Kıssa
Rasûlullah (S.A.V.)'In Duası İle Hasta Ve Gözü Tekrar Görmeye Başlayan Kör Kişîlerîn Kıssaları

Hz. Musaya Verilen Mucizeler

Bu mucizelerin en büyükleri ve en muazzamları dokuz tanedir. Nitekim yüce Allah buyurmuş ki: "And olsun ki, Musa'ya dokuz tane apaçık mucize verdik." (e]-isrâ, 101.)
Biz bunu tefsirimizde şerhetmiş ve selef ulemasının bu konudaki kavillerini, ihtilaflarını nakletmiştik. Cumhur-u ulemaya göre Musa peygamberin mucizeleri şunlardan ibarettir: Değneği, koşan bir yılana dönüşmüştü. Eli de mucize idi. Elini gömleğinin yakasından koynuna sokup çıkardığında sanki bir ay parçası gibi parıldar ve ışık saçardı.
Firavun'un kavmi kendisini yalanladığı zaman onlara beddua etmiş, Cenâb-ı Allah da üzerlerine tufan, çekirge sürüsü, kımıl, kurbağalar ve kan göndermişti ki bunlar, tafsilatlı ayetler ve mucizelerdir. Nitekim biz bunları tefsirimizde ayrıntılı bir biçimde açıkladık. Aynı şekilde Cenâb-ı Allah onları, tahılların ve meyvelerin eksilip yok olmasıyla kıtlığa maruz bırakmıştı. Yaygın bir ölümle müptela kılmıştı. Bir kavle göre bu yaygın ölüm, tufan sebebiyle olmuştu.
Yine Cenâb-ı Allah, İsrail oğullarını kurtarmak ve Firavun hanedanını boğmak için denizi Musa peygambere ve etrafındaki İsrail oğullarına açmış, bir yol meydana getirmişti.
İsrail oğullarının Tih sahrasında (çöl) şaşkın şaşkın dolaşmaları, üzerlerine kudret helvası ve bıldırcın indirilmesi, Musa peygamberin onlar için yağmur duası yapması da onun mucizelerindendir. Cenâb-ı Allah, onların sularını beraberlerinde binek üzerinde taşıdıkları bir taştan çıkarmıştı, O taşın dört bir yanından sular akardı. Musa peygamber, asasıyla ona vurunca, dört bir yanından üçer kanaldan su fışkırırdı. Her bir kanal bir sıbt içindi. Su ihtiyacı tamamlandıktan sonra Musa peygamber, yine asasıyla o taşa vurur ve sular kesilirdi. Bundan başka birçok göz alıcı, hayret verici mucizeleri de vardı. Nitekim bunları tefsirimizde detaylı olarak açıkladık. Ayrıca «Kısasü'l-Enbiyâ» adlı kitabımızda Musa peygamberin kıssasından bahsederken de bunu açıklamıştık. Hamd ve minnet Allah'adır.
Yine denildi ki: Buzağıya tapan herkesi öldürdü, sonra Cenâb-ı Allah onları diriltti. Ayrıca sığır meselesi de Musa peygamberin mucizelerinden biridir.
Musa peygamberin asasına gelince, bununla ilgili olarak şeyhimiz Allame Ibn Zemlekânî şöyle demiştir:
"Musa peygamberin asası nasıl yılana dönüştüyse, çakıl taneleri de Rasûlullah (s.a.v.)'m elinde teşbih getirmişlerdir. Çakıl taneleri de cansız varlıklardır." Bu hususta rivayet edilen hadis sahihtir ve biz bunu peygamberlik delilleri bahsinde burada tekrarlamaya gerek bırakmayacak kadar ayrıntılı bir şekilde ani atmışız dır.
Denildi ki: O çakıl taneleri Rasûlullah (s.a.v.)'m avucunda teşbih getirdikleri gibi, Ebu Bekir, Ömer ve Osman'ın ellerinde de teşbih getirmişlerdi. Bu da peygamberlikten sonraki hilafetin bir işaretidir.
Ebu Müslim el-Holanî'nin elinde bir teşbih vardı. Onunla tesbihat-ta bulunurdu. Teşbih elinde iken uykuya daldı. Teşbih dönmeye ve onun koluna sarılmaya başladı. Sarılırken de: "Ey bitkileri yerden bitiren ve daima sebat üzere olan Allah'ım! Seni noksanlıklardan münezzehsin." diye teşbih getiriyordu. Teşbihten bu sesi duyan Ebu Müslim, karısı Ümmü Müslim'e seslenerek:
- Ey hatun, gel de acaipliklerin en acaibini gör, dedi. Karısı geldiğinde teşbih dönüyor ve tesbihat yapıyordu. Kadın oturunca, teşbihten gelen ses kesildi. Buharf nin İbn Mesud'dan rivayet ettiği hadis bundan daha sahih ve daha sarihtir. Şöyle ki: "Yediğimiz yemeklerden teşbih sesleri işitiyorduk." Şeyhimiz dedi ki: Taşlar, Rasûlullah (s.a.v.)'a selam vermişlerdir.
Ben derim ki: Bu hadisi, Müslim, Cabir b. Semüre'den rivayet etmiştir. Bu rivayette anlatıldığına göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ben öyle bir taş biliyorum ki, bisetimden önce o taş bana Mekke'de selam verirdi. Şimdi de o taşı bilmekte ve tanımaktayım."
Bazıları bu taşın Hacer-i Esved olduğunu söylemişlerdir.
Tirmizî, Ali b. Ebi Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Mekke'nin bazı taraflarında Peygamber (s.a.v.)le dolaşmaktaydım. Onun karşılaştığı her dağ ve her ağaç mutlaka esselamü aleyke ya Rasulallah diye selam veriyordu."
«Delâil» adlı eserde Ebu Nuaym, Hz. Ali'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'la çıkıp dolaştım. Uğradığı her taş, her ağaç, her çamur ve herşey ona mutlaka esselamü aleyke ya Rasulallah diye selam veriyordu. Onun çağırması üzerine bir ağaç gelip karşısında durdu."
Yine ravi, iki ağacın, Rasûlullah (s.a.v.)'m def-i haceti esnasında kendisine dulda olmak için bir araya gelip birleştiklerini,

ihtiyacını gidermesinden sonra tekrar eski yerlerine dönmelerini de anlatmıştır. Bu iki hadis de Buharî'nin sahihinde mevcuttur. Ama bu hadislerden, o ağaçlara hayat girmiş olduğunu anlamak gerekmez. Çünkü onları, manevi bir gücün hareket ettirmiş olması mümkündür. Ama Rasûlullah (s.a.v.)'m, o ağaçlara: "Allah'ın izniyle benim emrime itaat edin." demesi, onun onlara hitap etmesi için kendilerinde şuur bulunmuş olduğuna delâlet eder. Özellikle onların, Rasûlullah'm emrine uymaları da böyle bir düşünceyi akla getirmektedir.

Ravi diyor ki: Rasûlullah (s.a.v.), bir hurma dalma, ağaçtan inip gelmesini emretmiş, o hurma dalı da inip yeri yararak gelmiş ve Rasûlullah'm huzurunda durunca; Rasûlullah ona, şöyle bir soru sormuş:

- Benim, Allah rasûlü olduğuma şahadet eder misin? Hz. Peygam-ber'in bu sorusuna cevaben o dal üç defa şahadet getirmiş, sonra yerine dönmüştü. Bu, önceki rivayete daha uygun düşmekte ve daha münasib görünmektedir. Ancak bu ifadelerde bir gariblik vardır.

imam Ahmed b. Hanbel, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Bedevinin biri, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip:

- Senin, Allah elçisi olduğunu neyle anlayacağım? diye sormuş. Rasûlullah da ona şu cevabı vermişti:
- Şu hurma ağacmdaki dalın, benim çağırmam üzerine gelip Allah Rasûlü olduğuma şahadet etmesine ne dersin?
- Olur, gelsin bakalım.

Rasûlullah (s.a.v.), o dala çağrıda bulundu, dal da ağaçtan kopup yere düştü. Sonra yeri yararak Rasûlullah (s.a.v.)'m huzuruna geldi. Hz. Peygamber de ona:

- Geri dön, dedi. O da tekrar eski yerine döndü. Bedevi de:
- Senin, Allah Rasûlü olduğuna şahadet ederim, dedi ve Ra-sûlullah'a iman etti."

Lafzı Bayhakî'ye ait olan bu rivayette açıkça görüldüğü gibi Ra-sûlullah'ın peygamberliğine şahadet eden o bedevidir. Bu kişi, Beni Amir kabilesinden bir adamdı. Ama A'meş tarikiyle tbn Abbas'tan yapılan ve Beyhakî'ye ait olan rivayette şöyle denmektedir:

"Adamın biri, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip şöyle sordu:

- Senin ashabının dedikleri şu şey nedir?

O esnada Rasûlullah (s.a.v.)'ın çevresinde hurma ağacı ve dalları vardı. Rasûlullah, o adama dedi ki:

- Sana bir mucize göstermemi ister misin?
- Evet.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), o ağaçtaki dallardan birini çağırdı. Dal, yeri yararak gelip Rasûlullah'm huzurunda durdu. Secde etmeye, sonra da başını yerden kaldırmaya başladı. Sonra Rasûlullah, ona geri dönmesini emretti, o da geri döndü.

Rasûlullah'm yanma gelmiş olan Amirî kabilesine mensup (Amir b. Sa'saa adındaki) o adam şöyle dedi: "Vallahi Muhammed (s.a.v.)'in söylediği sözlerden hiçbirini artık yalanlamayacağım."

Önceki bölümlerde anlatılan ve «el-Müstedrek» adlı eserinde Hakim tarafından İbn Ömer'den nakledilen bir hadiste şöyle denilmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), bir adamı islâm'a davet etti. Adam da:

- Senin bu söylediklerini doğrulayacak bir şahidin var mı? diye sordu. Rasûlullah da:
- İşte şu ağaç benim şahidimdir, dedi. Ağacı çağırdı. Ağaç, vadinin kıyısmdaydı. Yeri yararak geldi. Rasûlullah'm huzurunda durdu. Hz. Peygamber, ondan üç defa şahadet getirmesini istedi, o da Rasûlullah'm dediği gibi şahadet getirdi. Sonra yerine döndü. O Arabi de kavmine döndü. Giderken Rasûlullah'a şöyle dedi:
- Eğer kavmim bana uyarsa, onları da sana getiririm. Uymazlarsa, kendim gelir senin yanında dururum."

Peygamber (s.a.v.)'in daha önce hutbe irad ederken kendisine yaslanıp hitap ettiği ama bilahare kendisi için minber yapılıp ta minber üzerine çıkarak hutbe irad etmesi üzerine inleyen hurma dalma gelince, bu hurma dalı cuma günü bütün halkın huzurunda on aylık gebe deve gibi inlemeye başlamıştı. Rasûlullah (s.a.v.), nihayet minberden inip hurma dalının yanına gelmiş, onu kucaklamış ve teskin etmişti. Hurma dalını taptaze bir dala dönüşmek veya Cennet'te dikili bir ağaç haline gelip Allah'ın veli kullarının kendisinden yemeleri şıkları karşısında serbest bırakmış, o dal da Cennet'te bir ağaç olmayı yeğlemişti. Bunun üzerine kendisi de inlemesine son verip sükunet bulmuştu. Bu, meşhur ve bilinen bir hadistir. Birçok sahabe tarafından mütevatir olarak rivayet edilmiştir. Ayrıca tabiilerden de birçokları bunu rivayet etmişlerdir. Onlardan sonra da yalan üzerinde ittifak etmeleri ve bir araya gelmeleri imkansız olan birçok kimse tarafından rivayet edilmiştir. Bu, kesin bir hususlur. Ama şeyhimizin anlattığı gibi hurma dalının taptaze bir dala dönüşmek ya da Cennet'te bir ağaç olma tercihleri arasında serbest bırakılması meselesi mütevatir değildir. Hatta senedi de sahih değildir.

Hafiz Ebu Nuaym'm rivayetine göre Hz. Aîşe, bu hadisi uzun uzadı-ya anlatmıştır. Bu hadiste anlatıldığına göre güya Rasûlullah (s.a.v.), o hurma dalını dünya ve ahiretten birini seçme şıkları arasında bırakmış, o da ahireti seçmiş, yere gömülüp kaybolmuş, artık yeri bilinemez hale gelmiştir. Bu da sened ve metin bakımından garip bir rivayettir. Ebu Nuaym ise, bunu güzel bir senedle Ümmü Seleme'den rivayet etmiştir. Üzerinde düşünen kimse için bu katiyyet kesbetmiştir. Üzerinde düşünen kimse için bu, katiyyet ifade eden bir hadistir. Hamd ve minnet Allah'adır

Şeyhimiz dedi ki: Bu, cansız varlıklar ile bitkiler hususunda Peygamber Efendimiz'in gösterdiği bir mucizedir. Hurma dalı inlemiş ve bazı cansız varlıklar da onunla konuşmuşlardır. Bunun karşılığında Musa peygamberin asasının yılana dönüşmesi mucizesi vardır.

Ben derim ki: Biz, îsa peygamberin ölüleri Allah'ın izniyle diriltme-sme dair mucizelerinden bahsederken buna işaret edeceğiz. Beyhakî, Amr b. Sivar'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Şafiî baca dedi ki:
- Allah, Muhammed (s.a.v.)'e verdiği mucizeler kadar başka bir peygambere mucize vermiş değildir. Ben de dedim ki:
- îyi ama, İsa peygambere de ölüleri diriltme mucizesini vermiştir.
- Muhammed (s.a.v.)'e de kendisine minber yapıldığı zaman daha önce yaslanıp hutbe irad ettiği hurma dalı inlemiştir. Onun inleyişini cemaat işitmiştir. Bu, İsa peygamberin ölüleri diriltme mucizesinden daha büyüktür."
Ben bunu merhum şeyhimiz Hafiz Ebu'l-Haccac el-Mizzf den dinlemiştim. O bunu merhum Şafif den naklediyordu. Allah onun makamını yüceltsin. Ancak o dedi ki: Bu, daha büyük bir mucizedir. Çünkü hurma dalı, hayat ve yaşam mahalli değildir. Bununla beraber onda bir şuur ve vecd meydana gelmişti. Peygamber Efendimiz, ondan ayrılıp minbere çıktığı zaman on aylık gebe deve gibi inlemeye başlamıştı. Nihayet Rasûlullah (s.a.v.), minberden inip gelmiş, onu kucaklamış ve teskin etmişti.
Hasan Basrî dedi ki: "Hurma dalı, Rasûlullah için inlediğine göre, Müslümanların onun için daha çok inlemeleri gerekir. Daha önce içinde bulunduğu ama ölüm sebebiyle ayrıldığı hayatın, cesede geri dönmesine gelince, bu Allah'ın izniyle olmuştur ki, bu da büyük bir mucizedir. Ama hurma dalında hayat ve şuurun meydana gelmesi, daha Önce kendisinde hayat olmadığına göre daha büyük ve daha hayret verici bir mucizedir. Alemlerin Rabbi olan Allah, noksanlıklardan münezzeh ve yücedir.
Tenbîh: Rasûlullah (s.a.v.)'m, savaşlarda kullanılan bir sancağı vardı. Bu sancak, bir aylık mesafedeki düşmanlarının kalplerine korku salardı.
Rasûlullah (s.a.v.)'m bir bastonu da vardı. Namaz kılacağı zaman, karşısında bir duvar veya bir engel yok ise, bu baston onun karşısına dikilirdi. Yürürken dayanmakta olduğu bir değneği de vardı. Satih, kardeşi oğlu Abdülmesih b. Nüfeyle'ye bu değnekten bahsederken şöyle demişti: "Ey Abdülmesih! Okuma çoğaldığı ve büyük değnek sahibi ortaya çıktığı, Sava gölü kuruduğu zaman Şam, artık Satih'in Şam'ı değildir. Başka bir Şam'a dönüşecektir."
İşte bu yüzden bu tür mucizelerden, Musa peygamberin değneğinin yılana dönüşmesi mucizesi anlatılırken bahsedilmiştir. Peygamber Efendimiz'in buna benzer çeşitli yerlerde zuhur etmiş birçok mucizeleri vardır. Musa peygamberin asası ise böyle değildir. O, her ne kadar mü-teaddid idiyse de sadece yılana dönüşmüştür. Aslında o, bir tek nesne-
dir. Doğrusunu Allah bilir.
İsa peygamberin ölüleri diriltmesinden bahsederken de bu konuya dikkatleri çekeceğiz. Çünkü bu, onun mucizesinden daha hayret verici, daha büyük ve daha kuvvetlidir.
Şeyhimiz dedi ki: Cenâb-ı Allah, Musa peygamberle konuşmuş ise de Hz. Peygamber'e de İsrâ gecesinde hem görünmüş hem de hitab etmiştir. Bu, Musa peygamberin mucizesinden daha tesirli bir mucizedir, îsrâ gecesinde Hz. Peygamber'e şöyle hitab edilmişti:
- Ey Muhammedi Sen iki fariza ile yükümlü kılındın. Ben kullarımın yüklerini hafiflettim."
Peygamber Efendimiz'in Rabbini görmesi meselesine gelince, bu hususta halef ve selef arasında meşhur bir ihtilaf vardır. İmamlar imamı unvanıyla meşhur-Ebu Bekir Muhammed b. İshak b. Huzeyme de Peygamber Efendimiz'in İsrâ gecesinde Rabbini görmüş olduğu görüşünden yanadır. Kadi îyaz ile Şeyh Muhyiddin en-Nevevî de bu görüşü benimsemişlerdir. Peygamber Efendimiz'in İsrâ gecesinde Rabbini görmüş olduğuna dair görüşün hem tasdik edildiği, hem de reddedildiğine dair iki rivayet İbn Abbas'tan gelmiştir ki, bu rivayetlerin ikisi de «Sa-hih-i Müslim»de yer almaktadır. Buharî ve Müslim'in sahihlerinde ise Hz. Aişe'nin, Peygamber Efendimiz'in îsrâ gecesinde Rabbini görmüş olduğuna dair ileri sürülen görüşü inkar ettiği nakledilmektedir. İsrâ bahsinde İbn Mesud, Ebu Hüreyre, Ebu Zerr ve Aişe'den naklettiğimiz rivayetlerde anlatıldığına göre, Necm sûresinin başında sözü edilen, iki defa Peygamber Efendimiz'e görünen zatın ancak Cebrail olduğu ifade edilmektedir. «Sahih-i Müslim»de ise, Ebu Zerr'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Dedim ki:
- Ya Rasulallah, Rabbini gördün mü? Rasûlullah buyurdu ki:
- Ben bir nur gördüm."
Bunun detaylı açıklaması, «Siret» adlı eserimizde ve tefsirimizin Beni İsrail sûresinin evvelinde veıilmiştir.
Şeyhimizin, Musa peygamberin mucizeleriyle ilgili anlattıkları bunlardan ibarettir.
Cenâb-ı Allah, Tur-i Sina'da Musa ile konuştu. Musa O'nu görmek istedi, ama Cenâb-ı Allah, onun kendisini görmesine man oldu. îsrâ gecesinde Peygamber Efendimiz Rabbi ile konuştu. Yüksek bir makama çıkarıldığında, orada kader kaleminin cızırtılarım işitmiş ve Rabbini de görmüştü. Selef ve halef ulemasından büyük bir çoğunluk bu görüştedirler. Doğrusunu Allah bilir.
Sonra ibn Hamid'in, bu konuyu kitabında güzel ve açık ifadelerle işlediğini gördüm. îbn Hamid diyor ki:
Yüce Allah, Musa peygambere hitaben şöyle buyurdu: "Seni sevimli kıldım." (Tâ-Hâ, 39.)
Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'e hitaben de şöyle buyurdu: "Ey Muhammed, de ki: "Allah'ı seviyorsanız bana uyun. Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah, affeder ve merhamet eder."
(Âl-i Imrân, 31.)
îbn Hamid, asânm yılana dönüşmesini anlattıktan sonra Cenâb-ı Allah'ın, Firavun'a karşı Musa'nın elini burhan ve hüccet kılmasını anlatıyor ve şu ayeti naklediyor:

"Elini koynuna koy, lekesiz, bembeyaz çıksın, korkudan açılan kollarını kendine çek, bu ikisi, Firavun ve erkanına karşı Rabbinin iki delilidir." (el-Kasas, 32.)
Tâ-Hâ sûresinde de şöyle buyurulmaktadır: "Daha büyük mucizelerimizi sana göstermemiz için elini koltuğunun altına koy da, diğer bir mucize olarak kusursuz, bembeyaz çıksın." (Tâ-Hâ, 22-23.)
Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'e de eliyle işaret etmesi üzerine ayı ikiye ayırarak bir mucize vermişti. Rasûlullah (s.a.v.)'m bu işareti üzerine ayın bir parçası Hira dağının gerisinde, bir parçası da berisinde görülmüştü. Nitekim bununla ilgili mütevatir hadisler, şu ayetin açıklamasını yaptığımız bölümde verilmiştir:
"Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır, onlar bir delil görünce hâlâ yüz çevirirler ve: "Süregelen bir sihir" derler." (ei-Kamer, 1-2.)
Şüphesiz ki ayın yarılması, mucizelerin en parlağı, en göz alıcısı, en geneli, en tesirlisi ve en muazzamıdır.
Tevbesiyle ilgili hususları anlattığı uzun bir hadisinde KaTa b. Malik şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v.) sevindiğinde yüzü ay parçası gibi aydınlanırdı."
Bu hadis, «Sahih-i Buharî»de mevcuttur.
îbn Hamid dedi ki: "Musa peygambere mucize olarak bembeyaz el verildiğini söylerlerse, biz de deriz ki: Muhammed (s.a.v.)'e bundan daha üstün bir mucize verilmiştir: Rasûlullah (s.a.v.), bir yere oturduğu zaman insanların görebileceği şekilde sağından ve solundan nur zuhur ederdi ve bu nur, onun oradan kalkışma kadar görülmeye devam ederdi. Onun mezarında bir gün ve bir gecelik mesafeden de parlak bir nur ve aydınlık görüldüğünü bilmez misin?"
îbn Hamid'in bu sözlerinde gerçekten gariplik vardır. Ancak «es-Sîre» adlı eserimizde Tufeyl b. Amr ed-Devsî'nin İslâm'a girişini anlatırken onun, kavmini İslâm'a davet edeceği esnada kendisine bir destek ve yardım olsun diye Peygamber (s.a.v.)'den bir keramet istediğini ve bunun üzerine onun iki gözü arasında kandil gibi bir nur parladığım söylemiştik. Nurun, tam alnının ortasından zuhuru sebebiyle o da:
- Allah'ım, şu nuru başka bir yerde göster. Yoksa kavmini bana bir azab işareti olarak alnımdan aydınlık zuhur ettiği zannına kapılacaklardır, diye dua etmişti. Onun bu duası üzerine alnındaki nur, kırbacının ucuna intikal etmişti. Kavmi de tıpkı bir kandil gibi ışık saçan o nuru seyretmişler ve Rasûlullah'm bereketi ve duasıyla islâm'a girmişlerdi. Çünkü Rasûlullah, Tufeyl'in kavmi için:
- Allah'ım, Devs kabilesine hidayet ver ve onları bize getir, diye dua etmiş, Tufeyl'e de bu yüzden "Nur sahibi" adını takmıştı.
tbn Hamid, Üseyd b. Hudeyr ile Abbad b. Bişr'in karanlık bir gecede Peygamber Efendimiz'in yanından çıkıp evlerine gidişleri esnasında ikisinden birinin değneğinin ucundan aydınlık saçıldığını anlatmıştır ki, bu rivayet «Sahih-i Buharı» ile diğer hadis kitaplarında mevcuttur.
Muhamnıed b. Harnza b. Amr el-Eslemî, babasının şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir seferde Rasûlullah (s.a.v.)'la karanlık bir gecede beraberdik. Parmaklarımdan ışık saçıldı. Arkadaşlarım gelip çevremde birikip eşyalarını toparladılar. Parmaklarımdan hâlâ aydınlık saçılmaktaydı. Hiçbir şeyleri kaybolmamıştı."
Hişam b. Ammar, Ebu Tayyah ed-Dab'f nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Mutarrif b. Abdullah, her cuma erken davranır ve sabah karanlığında camiye gelirdi. Çoğu kez onun kırbacının ucunda bir nur görünürdü. Yine bir gece atma binerek yola çıktı. Mezarlıktan geçerken atı bir mezarı yıkıverdi. O esnada Mutarrif, her ölünün mezarı başında kalkıp oturduğunu gördü ve Ölülerin: "Bu, Mutarrif tir, cumaya gidiyor." dediklerini işitti. Sonra Mutarrif, onlara şöyle sordu:
- Siz cuma gününün geldiğini anlar mısınız?
- Evet, o günde kuşların neler söylediklerini dahi biliriz.
- Kuşların dediklerini de mi anlarsınız?
- Kuşlar derler ki: "Ey Rabbimiz, salih bir kavmi belalardan uzak tut"
Musa peygamberin, kendisine tabi olmamaları, muhalefetten vazgeçmemeleri, taşkınlık ve azgınlıklarını artırmaları sebebiyle Mısır halkına ve Firavun hanedanına beddua etmesine, onların tufana, yani yaygın bir ölüme, kıtlık ve kuraklığa maruz kalmaları için Rabbine dua etmesine gelince, bu hususta yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Onlara gösterdiğimiz her mucize diğerinden daha büyüktü, doğru yola dönmeleri için onları azaba uğrattık.
"Ey sihirbaz! Sana verdiği ahde göre Rabbine bizim için yalvar da doğru yola erişelim" dediler." (ez-Zuhmf, 48-49.)
"Firavun ailesi: "Bizi sinirlemek için ne mucize gösterirsen göster, sana inanmayacağız." dediler.
Bunun üzerine su baskınım, çekirgeyi, haşeraü, kurbağaları ve ka-
nı birbirinden ayrı mucizeler olarak onlara musallat kıldık, yine de büyüklük taslayıp suçlu bir millet oldular.
Azab başlarına çökünce, "Ey Musa! Rabbine, sana verdiği ahde göre, bizim için yalvar. Bizden azabı kaldınrsan sana, and olsun İd inanacağız ve İsrail oğullarım seninle beraber göndereceğiz." dediler. Azabı -nasıl olsa sonuna gelecekleri- bir müddet için üzerlerinden kaldırınca, hemen sözlerinden cayıyorlardı. Busebeple onlardan öc aldık, ayetlerimizi yalan sayıp umursamadıkları için onları denizde boğduk." (ei-A'râf, 132-136.)
Kendisine muhalefete devam ettikleri zaman Rasûlullah (s.a.v.) da Kureyşlilere, Yusuf peygamberin kavmine isabet eden yedi yıllık kıtlık gibi bir kıtlığın inmesi için dua etti. Onlar da Peygamber Efendimiz'in bu duası üzerine kıtlığa maruz kaldılar. Her şeylerini yeyip bitirdiler. Yiyecek bir şeyleri kalmadı. Öyle ki Kureyşlilerden biri, aşırı derecede açlığından semada duman

görür gibi oluyordu. îbn Mesud (r.a.), şu ayeti böyle tefsir etmiştir: "Ey Muhammedi Göğün, insanları bürüyecek ve gözle görülecek bir duman çıkaracağı günü bekle." (ed-Duhân, 10.)
Kureyşliler, uzun süre kıtlığa maruz kaldıktan sonra akrabalık bağlarını vesile edinerek kendisinin de rahmetle gönderilmiş bir peygamber olduğunu söyleyerek RasûluUah'a gidip yalvardılar. Bu kıtlığın, üzerlerinden kaldırılması dileğinde bulundular. Rasûlullah da onlar için dua etti ve kıtlık sona erdi. Azab da üzerlerinden kaldırıldı. Onlar, ölümle yüz yüze geldikten sonra yeniden canlandılar.
İsrail oğullarıyla Firavun ordusu karşı karşıya geldiği esnada Cenâb-ı Allah'ın emri üzerine Musa peygamber, asasıyla denize vurmuş, deniz de açılarak her bir taran büyük dağlar misali iki parçaya bölünmüş, böylece İsrail oğulları için yol açılmıştı. Bu, göz alıcı, parlak ve büyük bir mucize, düşmanı kahredici kesin bir hüccettir. Bunu tefsirimizde ve «Kısasu'l-Enbiya»da detaylı olarak açıklamıştık.
Kureyşlilerin isteği doğrultusunda Peygamber (s.a.v.), ayın dolunay olduğu bir gecede müşriklerle beraber oturmaktayken mübarek eliyle gökteki aya işaret etmiş ve ay, ikiye yarılmıştı ki; bu da Hz. Pey-gamber'in, Allah katından gönderilmiş bir elçi olduğuna ve onun Allah katında itibarlı bir zat olduğuna büyük bir işaret, sağlam bir delil, vazıh bir hüccet ve göz alıcı bir burhandır. Önceki peygamberlerden hiçbirinin gözle görülür bü kadar büyük bir mucize izhar ettiği nakledilmiş değildir. Nitekim bunu tefsirimizde biset bahsinin baş kısmında, Kitap ve Sünnet'ten delillerle açıklamıştık. Ayıca bu mucize, Yuşa' b. Nun için cumartesi gecesi fethi tamamladığı esnada güneşin batı ufkunda bekletilmesi mucizesinden de büyük bir mucizedir. Önceki sayfalarda Alâ b. el-Hadremî, Ebu Ubeyd es-Sakafî ve Ebu Müslim el-Holanî'nin izhar ettikleri kerametleri ve beraberindeki askerlerin Dicle nehri üzerinden yürüyerek geçmelerini de anlatmıştık M; bu, Musa peygamber için denizin yol vermesi mucizesinden daha büyüktür. Doğrusunu Allah bilir, îbn Hamid dedi ki: "Musa peygamberin, asasıyla denize vurması üzerine denizin yol verdiğine dair anlatılan mucizenin bize karşı ileri sürülmesi durumunda deriz ki: Rasûlullah (s.a.v.), bunun gibi bir mucize izhar etmiştir. Bu konuda Hz. Ali, şöyle demiştir: "Hayber'e gidişimiz esnasında Saht vadisiyle karşılaştık. Vadi, su ile dolup taşmaktaydı. Derinliğini ölçtük. On dört boy olduğunu gördük. Sahabeler dediler ki:
- Ya Rasulallah, arkamızda düşman, önümüzde de şu dere var, ne yapalım?" Onlar, tıpkı Musa'nın arkadaşları gibi "Yakalandık." dediler. Rasûlullah (s.a.v.), bineğinden indi. Atlar sudan geçtiler, develer de peşlerinden geçtiler. Atların toynakları ile develerin tabanları ancak ıslanabildi. Bu da bir fetih oldu."
İbn Hamid'in anlattığı bu meseleyi, mutemed kitaplarda senedli olarak görmedim. Hatta bu hususta ne sahih ve hasen, ne de zayıf bir se-ned görmüş değilim. Doğrusunu Allah bilir.
Musa peygamberin Tih çölünde, üzerindeki bir bulutla gölgelendi-rilmesi meselesine gelince, bu mucize Peygamber Efendimiz için de va-kidir. Rahib Bahira'nın, arkadaşları arasında sırf Rasûlullah'ı gölgeleyen bir bulut gördüğüne dair hadis, önceki bölümlerde geçmiştir. O esnada Rasûlullah (s.a.v.), on iki yaşında bir genç idi. Amcası Ebu Talib'le beraber ticaret için Şam'a gitmişti, işte orada Rahib Bahira, Peygamber Efendimiz'in, başı üzerindeki bir bulutla gölgelenmekte olduğunu görmüştü. Kendisine vahiy gelmeden Önce böyle bir ilahi muhafaza altında olması, Peygamber Efendimiz için gözler kamaştıran bir mucizedir. Bir bulut, arkadaşları arasında sadece Rasûlullah'ı gölgeliyordu. Bu da onun çok sıkı bir koruma ve itina altında olduğunu göstermektedir. îs-rail oğullarını gölgeleyen bulut ile diğer bulutlardan daha kuvvetlidir. Ayrıca İsrail oğullarını gölgeleyen bulut, hararetin şiddetinden, dolayısıyla onların gölgeye olan ihtiyacından ötürüydü.
Bu kitabın peygamberlik delilleri bölümünde anlattığımıza göre Peygamber (s.a.v.), kuraklık ve kıtlığa, buna bağlı olarak açlığa maruz kaldıkları zaman Kureyşlilerin yağmur duası yapma istekleri üzerine ellerini kaldırıp:
- Allah'ım, bize yağmur yağdır, Allah'ım, bize yağmur yağdır. Allah'ım, bize yağmur yağdır, diye dua etmişti.
Enes diyor ki:
"Vallahi o esnada biz, gökte bulut diye birşey görmüyorduk. Bizimle Sel dağı arasında ne bir ev, ne bir oda vardı. Rasûlullah, dua ettikten sonra Sel' dağının arkasından, kalkan büyüklüğünde bir bulut göründü. Bu bulut, semanın ortasına gelince yayıldı. Sonra yağmur yağmaya başladı. Allah'a yemin ederim ki, o günden itibaren bir hafta boyunca
güneşi göremedik. Bir hafta boyunca yağmur yağmaya devam etti. insanlar gelip yağmurun dinmesini istedikleri zaman da Rasûlullah .(s.a.v.), ellerini semaya kaldırıp:
- Allah'ım, üzerimize değil de çevremize yağdır, diye dua etti. Dua ederken eliyle hangi tarafa işaret ediyorsa, bulut, mutlaka o tarafa gidiyordu. Öyle ki Medine bir tac gibi oldu. O tacın çevresine yağmur yağıyor, ama altına yağmur yağmıyordu. Bu, Tih çölünde İsrail oğulları üzerinde duran bulutun gölgelendirmesinden daha kuvvetli bir mucizeydi ve buna ihtiyaç da vardı. Bu, ondan daha faydalıydı. Yine aynı zamanda bu, Peygamber Efendimizin daha kuvvetli bir koruma ve itina altında olduğuna işaret etmektedir. Doğrusunu Allah biîir.
Musa peygamber ile israil oğullarına bıldırcın ve kudret helvası indirilmişti. Buna karşılık Rasûlullah (s.a.v;) da -peygamberlik delilleri adlı kısımda anlatıldığı gibi- birçok yerde yiyecek ve içecekleri bereketlendirip çoğaltmıştı. Az miktardaki yiyecek ve içeceği, büyük bir topluluğa yetecek kadar çoğaltmıştı. Nitekim Hendek gününde Cabir b. Abdullah'ın küçük bir oğlağını ve bir ölçeklik arpasını, 1000 kişiden fazla aç insana yedirmiş, onları doyurmuştu. Allah'ın salat-ü selamı kıyamet gününe kadar onun üzerine olsun.
Yine bir çanak yiyeceği, büyük bir kalabalığa yedirmiş, onları da doyurmuştu. Ona, semadan manevi takviye gelmekteydi. Buna benzer daha birçok mucizeleri vardır ki, onları burada anlatmak uzun sürecek ve büyük bir yer işgal edecektir.

Ebu Nuaym ile İbn Hamid, bıldırcın ve kudret helvasının israil oğullarının bir çaba ve gayreti olmaksızın Allah tarafından kendilerine gönderilen bir rızık olduğunu söylemişlerdir. Bu zatlar, bu mucizeye karşılık olarak Peygamber Efendimiz'e de daha önce hiçbir peygambere helal kılınmadığı halde ganimetlerin helal kılındığını ifade etmişlerdir. Yine bunlar, şu hadisi rivayet etmişlerdi:
Cabir, aç olduklarını, açlıktan dolayı ağaç yapraklarım yediklerini ve bir seriyyede kendilerine denizin anber adındaki bir büyük balığı kıyıya attığını, o balığı otuz gün otuz gece süresince yediklerini, böylece şişmanlayıp göbekleri üzerinde et kıvrımları meydana geldiğini söylemiştir. Önceki sayfalarda da anlatıldığı gibi bu hadis, Buharfde yer almaktadır. Ayrıca Meryem oğlu Mesih'in mucizelerinden biri olan sofra mucizesi bahsinde de anlatılacaktır. [1]

Ebu Musa El-Holanî'nîn Kıssası

Ebu Musa ile arkadaşlarından bir cemaat, hacca gitmek üzere yola çıkmışlardı. O, arkadaşlarına, yanlarına azık ve dağarcık almamalarını emretmişti. Bir menzilde konakladıkları zaman o, iki rekat namaz kilar, sonra da Allah tarafından onlara ve bineklerine sabah akşam yetecek kadar yiyecek ve içecek gönderilirdi. Bu hal, hacca gidiş ve dönüş süresince devam etmişti.
Bir ayet-i kerimede yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Musa, milleti için su aramıştı; "Asanla taşa vur" dedik; ondan on Üd pınar fışkırdı. Herkes içeceği yeri bildi." (ei-Bakara 60.)
Musa peygamberin kıssasından bahsederken ve tefsirimizde de bu ayete değinirken gerekli açıklamayı yapmıştık.
Peygamber (s.a.v.)'in, elini açmaksızın ancak yumarak içine koyabileceği bir kaba daldırdığını, sonra parmaklarından pınar gibi sular fışkırdığını ve bunun birçok yerlerde görüldüğünü de anlatmıştık. Örnek olarak bir kadının tulumunun yağla dolup taştığım, Hudeybiye gününde az bir yiyecekle büyük bir cemaatı doyurduğunu, buna benzer bereketle ilgili mucizeleri de anlatmıştık. Yine Peygamber (s.a.v.)'in talebi üzerine Medine'de ne fazla ne eksik, tam ihtiyaca yetecek kadar yağmur yağmıştı. Bu da büyük ve tesirli bir mucizedir. Bir ulema cemaatının kavline göre Peygamberin parmaklarından su fışkırması, taştan su fışkırmasına nisbetle daha muazzam bir mucizedir. Çünkü taştan su çıkması normaldir, ama parmaklardan su çıkması alışılmış bir durum değildir.
Hafiz Ebu Nuaym dedi ki: "Musa peygamberin, taşa asâsıyla vurması neticesinde Tih çölündeki taştan on iki kanal halinde su fışkırması ve insanların hepsinin de hangi kanaldan içeceklerini bilmiş olmaları hadisesi, Musa peygamberin bir mucizesi olarak anlatılacak olursa, biz de deriz M: Muhammed (s.a.v.)'in de bunun gibi hatta bundan daha hayret verici mucizesi görülmüştür. Taştan su nşkırması, ilim ve marifetçe bilinen birşeydir. Ama bundan daha hayret verici olan durum, kan, et ve kemik arasından suyun fışkırmış olmasıdır. Mina'da Hz. Peygamber (s.a.v.), parmaklarını ayrık tutmuş ve parmakları arasından sular fiş-kırmıştı. Yanındaki insanlar da parmakları arasından fışkıran tatlı ve akar suyu içmişler, bineklerine de içirmişlerdi. Orada çok sayıda insan, at ve deve, o suyu içmişlerdi.
Ebu Umre el-Ensârî'den konuyla ilgili diğer bir rivayet şöyledir:
"Bir gazada Rasûlullah (s.a.v.)'la beraberdik. İnsanlar aç halde ge-celemişlerdi. Rasûlullah (s.a.v.), bir kova getirilmesini emretti. Kovayı getirip önüne bıraktılar. Birazcık su getirilmesini de emretti. Getirilen az miktardaki suyu kovaya boşalttı. Sonra içine üfledi ve Allah'ın dilediği şeyleri söyledi. Sonra da parmağını kovaya daldırdı. Yemin ederim ki, Rasûlullah (s.a.v.)'m parmaklarından pınar gibi su fışkırdığını gördüm. Sonra insanları çağırdı, içmelerini emretti. Onlar da içtiler ve kırbala-nyla ibriklerini doldurdular." Buzağıya tapmaları ve sığır meselesi yüzünden öldürülen İsrail oğullarının diriltilmesi meselesine gelince, Rasûlulîah (s.a.v.)'m da bunun benzeri olarak bazı insanları ve hayvanları diriltme mucizesi ileride anlatılacaktır. Meryem oğlu İsa'nın ölüleri diriltmesinden söz ederken buna da değineceğiz. Doğrusunu Allah bilir. Ebu Nuaym, burada daha birçok şeyler anlatmıştır. Ancak biz konuyu uzatmamak için burada onlara değinmedik. [2]

Rasûlullah Ve Ondan Önceki Peygamberlere Verilen Şeyler

Muhammed b. Şuayb, Ravh b. Müdrik kanalı ile Amr b. Hassan et-Temimfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Musa peygambere, Arş'm hazinelerinden bir ayet verilmişti. O ayet de şudur: "Ey Rabbim! Şeytan kalbime girmesin. Ben ondan ve bütün kötülüklerden koru. Kudret, saltanat, hükümranlık ve mülk senindir. Sen ezellerin ezeli ve ebedlerin ebedisin. Amin, amin."
Muhammed (s.a.v.)'e de Arş'm hazinelerinden iki ayet verilmişti. Bu ayetler el-Bakara sûresinin sonundaki iki ayettir: "Amene'r-Rasûlü bimâ ünzile ileyhi min Rabbihi." [3]

Güneşin Batı Ufkunda Bekletilmesi

Güneş, İsrail oğullarının Musa peygamberden sonra gelen Yuşa' b. Nun adındaki peygamberleri için batı ufkunda bekletilmişti.

Bu peygamber, İsrail oğullarım Tih çölünden çıkarıp kuşatma ve çarpışmadan sonra Kudüs'e sokmuştu. Fetih, cuma günü ikindiden sonra gerçekleşmişti ki, o esnada güneş batmak üzereydi. Cumartesi gecesi girecekti ki, gece olunca da savaşı devam ettiremeyeceklerdi. Bunun üzerine Yuşa* peygamber, güneşe bakıp: "Ey güneş! Sen emir altındasın, ben de emir altındayım." Böyle dedikten sonra da: "Allah'ım, güneşi benim için batı ufkunda beklet." diye dua etti. Allah da onun bu duası üzerine güneşi ufukta bekletti. Fetih tamamlanınca, güneş battı.

«Kıs asü'l-Enbiya» adlı kitabımızda, «Sahih-i Müslim»de Ebu Hü-reyre'nin, Peygamber Efendimiz'den rivayet ettiği şu hadis nakletmiştik:

"Peygamberlerden biri gaza yaptı. İkindi namazını kıldığı zaman veya ona yakın bir zamanda fethedeceği kasabaya yaklaştı. Güneşe de: "Sen emir altındasın, ben de emir altındayım." dedi, sonra da: "Allah'ım, şu güneşi benim için batı ufkunda biraz beklet." diye dua etti. O kasabayı fethedinceye kadar güneş onun için batı ufkunda bekletildi."

Bu hadiste sözü edilen peygamber, Yuşa' b. Nun'dur. İmam Ahmed b. Hanbel'in rivayet ettiği hadis bunu göstermektedir. Ahmed b. Hanbel, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.y.) şöyle buyurmuştur:

"Güneş, Kudüs'e gittiği gecelerde Yuşa' peygamberden başka hiçbir insan için batı ufkunda bekletilmemiş tir." Bu, böyle bilindiğine göre ayın ikiye bölünmesi, bir parçasının Hira dağının gerisinde, diğer parçasının da berisinde görülmesi, güneşin batı ufkunda azıcık bekletilmesine nisbetle daha muazzam bir mucizedir. Peygamberlik delilleri bölümünde, güneşin battıktan sonra tekrar ufka döndürüldüğüne dair hadisi de nakletmiştik. O bölümde bu konuyla ilgili olarak söylenen sözleri de nakletmiştik. Doğrusunu Allah bilir.

Şeyhimiz Allâme Ebul-Mealî İbn Zemlekânî dedi ki: "Zorbalarla savaşması esnasında Yuşa' peygamber için güneş ufukta bekletilmişti. Ama Peygamberimiz (s.a.v.) için de ay yarılmıştı. Ayın ikiye bölünmesi, güneşin batı ufkunda bekletilmesine nisbetle daha tesirli bir mucizedir. Bu hususta rivayet edilen hadisler sahih ve mütevatirdir. Ayın bir parçası Hira dağının önünde, bir parçası da arkasında görünmüş, Kureyşli-ler: "Gözlerimiz büyülendi." demişlerdi. Ama bilahare dışarıdan yolcular Mekke'ye geldiklerinde ayın ikiye ayrılmış olduğunu Kureyşlilere haber verdiler. Bununla ilgili olarak yüce Allah şöyle buyurmuştu:

"Kıyamet saati yaklaşır, ay yarılır, onlar bir delil görünce hâlâ yüz çevirirler ve: "Süregelen bir sihir" derler." (el-Kamer, 1-2.)

Güneş, Rasûlullah (s.a.v.) için iki kez bekletilmişti. Bir defasında Peygamber (s.a.v.), başı Hz. Ali'nin kucağmdayken kendisine vahiy gelmeye başlamıştı, Güneş batıncaya kadar başını Ali'nin kucağından kaldırmamıştı. Ama Ali de ikindi namazını kılamamıştı. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.), şöyle dua etti: "Allah'ım! Doğrusu Ali, senin ve Rasûlünün itaatindedir. Güneşi onun için tekrar ufka döndür."

Peygamber Efendimiz'in bu duası üzerine Allah, güneşi onun için tekrar ufka döndürdü. Tam olarak güneş ufukta göründü. Bunun üzerine Ali b. Ebi Talib de kalkıp ikindi namazını kıldı. Sonra da güneş battı, ikincisi de Isrâ gecesinin sabahında bekletilmiş ve geç doğdurulmuş olmasıdır. Çünkü Peygamber (s.a.v.) Kureyşlilere, geceleyin Mekke'den Kudüs'e gitmiş olduğunu söylemişti. Kureyşliler de durumu tahkik etmek için Kudüs'teki bazı şeyleri, Hz. Peygamber'e sormuşlardı. Cenâb-ı Allah, gözündeki perdeyi kaldırmış, Peygamber Efendimiz de Kudüs'e bakarak oranın durumunu ve evsafını Kureyşlilere anlatmıştı. Yine Kureyşliler, kendilerine ait olup yolda gelmekte olan bir kervanı Peygamber'e sormuşlar, o da onlara şu cevabı vermişti:

- Kervanınız güneş doğarken size ulaşacaktır. Kervan gecikti. Cenâb-ı Allah da güneşi bekletti, doğdurmadı. Tam ikindi vakti olunca, güneşi doğdurdu."

îbn Bükeyr, bu hadisi «Sünen» adlı eserine yaptığı ilave niteliğindeki «Ziyadat» adlı eserinde rivayet etmiştir.

Güneşin, Hz. Ali'nin ikindi namazım kılabilmesi için tekrar batı ufkuna döndürülmesiyle ilgili hadise gelince, biz bunu Esma bînti Umeys tarikiyle nakletmişizdir ki, en meşhur tarik de budur. Rafizî ulemasından İbn Mutahhar gibi kimseler, bu hadisi sahih saymışlardır. Ali b. Medinî, İbrahim b. Yakub el-Cüzcanî gibi hadis hafizlan ise bunu zayıf saymışlardır. Güneşin doğduruimayıp bekletilmesiyle ilgili hadise gelince, bunu Yunus b. Bükeyr'den başkası rivayet etmemiştir. Bundan daha garib olan bir durum var M, o da ibn Mutahhar'ui «Minhac» adlı kitabında anlattığına göre güneş, Hz. Ali için iki defa ufka geri döndürülmüştür. Birincisi, Hz. Peygamber'e vahiy nazil olurken ikindi namazını kılamamış olan Hz. Ali'nin bu namazını kılabilmesi için güneşin tekrar batı ufkuna döndürülmesi idi. ikincisine gelince, o da şöyle cereyan etmiştir:

Ali, Babil'de Fırat nehrini geçmek istediği zaman arkadaşlarından çoğu binekleriyle meşgul olmuşlardı. Kendisi bir grup arkadaşıyla ikindi namazını kılmıştı, ama çokları bu namazı kılamamışlardı. Bu hususta dedikodu yaptılar. Ali de güneşin tekrar batı ufkuna döndürülmesini Allah'tan dilemiş ve güneş tekrar ufka döndürülmüştü.

Ebu Nuaym, Musa peygamberden sonra tdris peygamberin geldiğini söylemişti. Tefsircilerin çoğuna göre îdris peygamber, israil oğullarının peygamberlerindendir. Muhammed b. îshak b. Yesar ile diğer bazı neseb ulemasına göre İdris peygamber, Nuh peygamberden önce gelmiştir. Buna daha önce de değinmiştik. [4]

İdrîs Peygambere Verilen Yüksek Makam

Onun ulaştığı yüksek makam, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle zikredilmektedir: "Onu yüce bir yere yükselttik." (Meryem, 57.)
Bu hususta diyeceğimiz şudur ki: Muhammed (s.a.v.)'e bundan daha yüksek, bundan daha faziletli, bundan daha mükemmel bir makam verilmiştir. Zira Allah, onun şanını dünya ve ahirette yüceltmiş ve bu hususta şöyle buyurmuştur:
"Senin şanını yükseltmedik mi?" (ei-Inşirah, 4.)
Her hutbe irad eden, her şefaat dileyen, her namaz kılan kimse mutlaka "Eşhedü enlâ ilahe illallah ve enne Muhammeder Rasûlullah" diye seslenir. Allah, Rasûlünün adını kendi adıyla bir araya getirmiştir. Bu, yeryüzünün batılarında da doğularında da böyledir. Bu şahadet kelimesi, farz namazlar için bir anahtar durumundadır.
"Senin şanını yükseltmedik mi?" (el-Inşirâh, 4.)
Bu ayet-i kerimeyle ilgili olarak ibn Luhay'a, Ebu Said'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Cebrail, yüce Allah'ın şöyle buyurduğunu bana söyledi: "Benim adım anıldığı zaman mutlaka senin de adın anılır."
Enes b. Malik, Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Allah'ın, bana göklerle yerin işleriyle ilgili verdiği emirleri yerine getirmemden sonra dedim ki:
- Ey Rabbim, benden önceki her peygambere ikramda bulundun, onları yücelttin, ibrahim'i dost edindin, Musa ile konuştun. Davud'un emrine de dağları verdin. Rüzgarı ve şeytanları, Süleyman'ın emrine verdin. İsa'ya da ölüleri diriltme mucizesi verdin. Ya benim için ne yaptın?
Rabbim buyurdu ki:
- Bütün bu saydıklarından daha üstün şeyi sana vermedim mi? Benim adım anıldığı zaman mutlaka sen de anılacaksın. Senin ümmetinin kalplerine İncilleri (Kur'ân'ları) yerleştirdim. Kur'ân'ı açıkça okurlar, ben bu fazileti hiçbir ümmete vermedim. Arş'ımm hazinelerinden bir kelimeyi de sana indirdim. O kelime şudur: La havle vela kuvvete illa billah."
Bu rivayetin senedinde gariplik vardır. Ancak Ebu Zür'a er-Razî, «Delâilü'n-Nübüvve» adlı kitapta bunu başka bir ifadeyle nakletmiştir ki, onda da inkita vardır.
Hişam b. Ammar ed-Dımaşkî, Enes b. Malik'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Allah, bana ayetlerini gösterdiği ~aman güzel bir koku hissettim. Ey Cebrail, bu nedir?" diye sordum, o da bu Cennet'tir, dedi. Ya Rab, beni ehlimle buraya getir, dedim." Yüce Allah buyurdu ki:
- Sana verdiğim sözü yerine getiririm. Benden başkasını Rab edinmeyen inanmış her erkek ve her kadın buraya gelecektir. Her kim benim için borç verirse (dünyada sevab işlerse) onu kendime yakın kılarım. Her kim bana tevekkül edip dayanırsa, ben ona yeterim. Dileğini yerine getiririm. Her kim benden ne isterse, istediğini veririm. Benim için infakta bulunan kimsenin nafakası eksilmez ve istediği şey de nok-sanlaşmaz. Sana verdiğim sözü yerine getiririm. Takva sahiplerinin yurdu ne güzeldir.
Dedim ki:
- Razı oldum.
Sidretü'l-Münteha'ya vardığımız zaman secdeye kapandım. Başımı secdeden kaldırıp şöyle dedim:
- Ya Rab, İbrahim'i dost edindin, Musa ile konuştun, Davud'a Zebur'u verdin. Süleyman'a büyük bir hükümranlık verdin.
Yüce Allah buyurdu ki:
- Ben de senin şamnı yücelttim. Ümmetin hutbe irad ederken senin, benim rasûlüm olduğuna şahadet getirmedikleri takdirde hutbeleri caiz olmaz. Ümmetinin kalplerine İnciller (Kurbânlar) yerleştirdim. Sana Arş'ımm altından el-Bakara sûresinin son iki ayetini verdim."
Sonra Rasûlullah (s.a.v.), diğer peygamberlerin ruhlarıyla karşılaştı. Onlar, Aziz ve Celil olan Rablerini övüp hamd ü senada bulundular. Hz. İbrahim dedi ki:
"Beni dost edinen, bana büyük bir hükümranlık veren, beni gönüllü olarak kendisine ibadet eden bir ümmet kılan Allah'a hamd ederim. Ölümüm ve dirimim O'nun içindir. O, beni ateşten kurtardı. Ateşi benim için serin ve selamet kıldı."
Sonra Musa peygamber, Rabbine hamd ü senada bulunarak şöyle dedi:
"Benimle konuşan, beni risaleti ve konuşması için seçen, beni sırdaşı yapan, bana Tevrat'ı indiren, Firavun'u, benim elimle helak ettiren Allah'a hamd olsun."
Sonra Davud peygamber, Rabbine hamd ü senada bulunarak şöyle dedi:
«Beni hükümran kılan, bana Zebur'u indiren, demiri benim için yumuşatan, dağları emrime veren, benimle birlikte dağlan ve kuşları teşbih ettiren, bana hikmeti ve hükmetme yetkisini veren Allah'a hamd olsun.»
Sonra Süleyman peygamber, Rabbine hamd ü senada bulunup şöyle dedi:
"Rüzgarlarla cin ve insanları emrime veren, şeytanları bana mü-sahhar kılan -ki bunlar benim dilediğim mabetleri, heykelleri, büyük kapları ve taşınması güç kazanları yaparlar- bana kuşlarla konuşmayı öğreten, bakırı erimiş su gibi benim için akıtan, benden sonra hiç kimseye verilmeyecek bir hükümranlığı veren Allah'a hamd olsun."
Sonra Hz. İsa, Allah'a hamd ü senada bulunarak şöyle dedi:
"Bana Tevrat ve İncil'i öğreten, kör ve alacalıyı iyileştirme mucizesini veren, izniyle ölüleri diriltmeme imkan veren, beni arındıran ve kafirler arasından çıkarıp yücelten, kovulmuş şeytandan koruyan, şeytanın bize güç yetirmesine imkan vermeyen Allah'a hamd olsun."
Sonra Muhammed (s.a.v.), Rabbine hamd ü senada bulunarak şöyle dedi:
"Her biriniz Rabbine hamd ü senada bulundu. Ben de Rabbime hamd ü senada bulunacak ve O'nu öveceğim. Beni âlemlere

rahmet olarak gönderen, bütün insanlığa müjdeleyici ve uyana yapan, bana içinde herşeyin açıklaması bulunan Furkân'ı indiren, ümmetimi insanlık için çıkanlmış en hayırlı ümmet kılan, ümmetimi en üstün ümmet yapan, ümmetimi ümmetlerin en evveli ve en sonuncusu kılan, göğsümü genişleten, günahımı kaldıran, şanımı yücelten, beni peygamberlerin evveli ve sonu kılan Allah'a hamd olsun." İbrahim peygamber dedi ki: "Böylece Muhammed (s.a.v.), sizden üstün oldu."
- Hakim ile Beyhakî, Hz. Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: "Adem peygamber dedi ki:
- Ya Rab, Muhammed hakkı için beni bağışlamanı diliyorum. Cenâb-ı Allah da ona sordu:
- Henüz kendisim yaratmadığım halde Muhammed'in varlığını nereden biliyorsun?
- Ya Rab, onun adını senin adınla birlikte Arş'm sütunu üzerinde yazılı gördüm. "Lâ ilahe illallah Muhammedün Rasûlullah" diye Arş'm sütunu üzerinde bir yazı vardı. Bundan anladım ki sen, yaratıkların arasında en çok sevdiğin kişinin adını kendi adınla birlikte zikreder ve zikrettirirsin.
- Doğru söyledin ey Adem. Eğer Muhammed olmasaydı, seni yaratmazdım.
Bazı imamlar dediler ki: Cenâb-ı Allah, Muhammed (s.a.v.)'in şanını yüceltti. Evvelin ve ahirin insanları arasında onun adını kendi adıyla birleştirdi. Böylece onun kadri yüceldi. Kıyamet gününde onu Makam-ı Mahmud'a yerleştirecektir. İnsanların evveli ve ahiri ona imrenecektir. İbrahim Halilullah da dahil olmak üzere bütün yaratıklar ona gıpta ile bakacaklardır.
Rasûlullah (s.a.v.)'m şanının geçmiş ümmetlerde ve önceki nesillerde yüceltilmiş olduğuna gelince, bu konuda «Sahih-i Buharî»de Ibn Ab-bas'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Cenâb-ı Allah, gönderdiği her peygamberden mutlaka şu sözü almıştır: Eğer o peygamber hayatta iken Muhammed (s.a.v.) risaletle görevlendirilecek olursa, mutlaka Muhammed (s.a.v.)'e iman edecek, ona tabi olacak ve ona yardım edecektir. Yine Cenâb-ı Allah, gönderdiği her peygambere de şu emri vermiştir: Eğer ümmeti hayatta iken Muhammed (s.a.v.) risaletle görevlendirilecek olursa, ona iman etmeleri, ona tabi olmaları hususunda onlardan kesin söz alacak."
Peygamberler, Rasûlullah (s.a.v.)'m geleceğini önceden müjdelemişlerdi. En son müjdeleyen de Meryem oğlu Isa peygamber idi ki o, israil oğullarına gönderilen peygamberlerin sonuncusuydu. Yahudi âlimleri, rahipler ve kâhinler de Rasûlullah (s.a.v.)'m geleceğini önceden müjdelemişlerdir. Nitekim bununla ilgili açıklamaları önceki kısımlarda detaylı olarak vermiştik.
Isrâ gecesinde Rasûlullah (s.a.v.), semadan semaya yükseldi. Nihayet semanın dördüncü katında bulunan İdris peygambere selam verdi. Sonra beşinci kata, oradan da altıncı kata yükseldi. Orada Musa peygambere selam verdi. Oradan da yedinci kata yükseldi. Orada Beyt-i Mamur'un yanında ibrahim Halilullah'a selam verdi. Sonra o makamı da aştı. Kader kalemlerinin cızırtısının duyulduğu bir seviyeye yükseltildi. Sidretü'l-Münteha'ya vardı. Cennet'i, Cehennem'i ve başka büyük ayetleri gördü. Peygamberlere namaz kıldırdı. Her makamdaki görevliler onu karşıladılar. Giderken de uğurladılar. Cennet'in bekçisi Rıdvan ile Cehennem'in bekçisi Malik ona selam verdiler, işte şeref budur. İşte yücelik budur, işte ikram budur. Azamet, üstünlük, fazilet ve şöhret işte budur. Allah'ın salat ü selamı, onun ve diğer peygamberlerin üzerine olsun.
Muhammed (s.a.v.)'in son nesillerde şanının yüceltilmiş olmasına gelince, bu hususta da deriz ki: Onun dini bakidir. Diğer dinlerin tamamını neshetmiştir. Ama kendisinin dini neshedilmeyecektir. O din ezellerin ezeli, ebedlerin ebedidir. Kıyamete kadar varlığını sürdürecektir. Onun ümmetinden bir grup insan devamlı olarak hak yolda bulunacaktır. Onları yardımsız bırakanlar ve onlara muhalefet edenler, kıyamet kopuncaya kadar onlara zarar veremeyeceklerdir. Günde beş vakit yüksek yerlerde ezan okunacak, ezanda "Eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah" denilecektir. Her hatip de hutbesini irad ederken mutlaka onun adını anmak mecburiyetindedir. Şair Hassan ne güzel söylemiş:
"Onun peygamberliğine imreniyorum. O, Allah'tan gönderilen son peygamberdir. Onun üstünlüğüne tanıklık edilmiştir. O, parlar ve ışık saçar. Allah, onun adını kendi adıyla birleştirmiştir. Çünkü günde beş vakit ezanda müezzin onun adım anarak şahadet getirir. Cenâb-ı Allah, kendi isim kelimesinden türettiği bir kelimeyle ona isim vermiştir. - Arş'm sahibi Allah'ın adı Mahmud, onunki ise Muhammed'dir."
Merhum Sarsarı de şöyle demiştir:
"Bilmez misin ve görmez misin ki, onun adını her ikisinde tekrarlamadığımız takdirde ezanımız ve farz namazımız sahih olmaz." [5]

Davud Peygambere Verîlen Mucize

Yüce Allah buyurdu ki:
"Güçlü kulumuz Davud'u an; o, daima Allah'a yönelirdi. Doğrusu biz, akşam sabah onunla beraber teşbih eden dağları, kuşları da toplu halde onun buyruğu altına vermiştik. Her biri ona yönelmekteydi." (Sâd, 17-19.)
(<Ey dağlar ve kuşlar! Davud teşbih ettikçe siz de onu tekrarlayın, diyerek and olsun ki, ona katımızdan lütufla bulunduk. "Geniş zırhlar yap, dokumasını sağlam tut." diye ona demiri yumuşak kıldık. Ey insanlar, yararlı iş işleyin, doğrusu ben yaptıklarınızı görenim." (Sebe', 10-11.)
Tefsirimizde Davud peygamberin kıssasını anlatırken onun güzel
sesli olduğunu, Cenâb-ı Allah'ın, kuşları onun emrine verdiğini, kuşların onunla birlikte teşbih getirdiklerini, dağların da ona icabet ederek onunla birlikte teşbih getirdiklerini, hızlı bir okuyuş sahibi olduğunu, bineklerine emir verip onları salıverdiğini,

bulabildiği boş zamanda Zebur okuduğunu, sonra bineğine bindiğini söylemiştik. Allah'ın salat ü selamı onun üzerine olsun.
Peygamber (s.a.v.) de güzel ve tatlı bir sese sahipti. Kur'ân'ı tatlı bir eda ile okurdu. Cübeyr b. Mut'im dedi ki:
"Rasûlullah (s.a.v.), akşam namazında Ve't-Tîni ve'z-Zeytuni sûresini okudu. Onun sesi kadar hoş bir ses işitmedim. Kur'ân'ı tertil üzere okurdu. Nitekim Aziz ve Celil olan Allah, ona böyle okumasını emretmişti."
Kuşların Davud peygamberle birlikte tesbihat yapmalarına gelince, cansız ye dilsiz dağların teşbih getirmeleri bundan daha da hayret vericidir. Önceki bölümlerde nakledilen bir hadiste anlatıldığına göre çakıl taneleri, Rasûlullah (s.a.v.)'ın avucunda teşbih getirmişlerdir.
îbn Hamid tarafından rivayet edilen, bilinen ve meşhur bir hadiste anlatıldığına göre taşlar ve ağaçlarla çamur kersekleri de Rasûlullah (s.a.v.)'a selam verirlermiş. «Sahih-i Buharî»de îbn Mesud'un şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Peygamber (s.a.v.)'in sofrasında yenen yemeklerin teşbih seslerini işitirdik. Zehirlenmiş koyun paçası, zehirli olduğunu Rasûlullah (s.a.v.)'a söylemişti. Ehli ve yabani hayvanlar da onun peygamberliğine şahadet getirmişlerdi. Cansız varlıklar da ona şahadet getirmişlerdi. Nitekim bütün bunlarla ilgili açıklamalar önceki bölümlerde verilmiştir. Kuşkusuz içlerinde boşluk bulunmayan cansız ve dilsiz küçücük çakıl tanelerinden teşbih seslerinin çıkması, dağlara nisbetle daha hayret vericidir. Çünkü ne de olsa dağlarda boşluklar ve mağaralar vardır. Böylece dağlar, teşbih getiren kişinin sesini yankılayarak bir nevi cevap vermiş olurlar. Nitekim Abdullah b. Zübeyr, Medine emiri iken Harem-i Şerifte hutbe irad ettiği zaman Ebu Kubeys ve Zerud dağlan da onun sesini yankılarlardı. Ama bu, teşbih getirmeleri demek değildi. Bu da Davud peygamberin mucizelerindendir. Ama bununla beraber çakıl taneleri, Rasûlullah (s.a.v.)'m, Ebu Bekir'in, Ömer'in ve Osman'ın avuçlarında teşbih getirmişlerdir ki; bu teşbih getiriş, Davud peygamberin mucizesinden daha hayret vericidir.
Davud peygamberin, kendi elinin kazancından başka birşey yeme-yişine gelince, Rasûlullah (s.a.v.) da kendi elinin kazancını yerdi. Nitekim birkaç ölçek tahıl karşılığında Mekkelilerin koyunlarım otlatırmış. Koyun çobanlığı yapmayan hiçbir peygamber yoktur. Hz. Hatice ile mal ortaklığı yapıp ticaret için Şam'a gitmişti. Yüce Allah, bu hususta şöyle buyuruyor:
"Şöyle dediler: "Bu ne biçim peygamber ki yemek yer, sokaklarda gezer? Ona, beraberinde bulunup uyaran bir melek indirilseydi ya! Yahut, kendisine bir hazine verilseydi, veya besleneceği bir bahçe olsaydı ya!"
Bu zalimler, inananlara: "Siz, sadece büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz." dediler.
Ey Muhammed! Sana nasıl misaller getirdiklerine bir bak! Onlar sapmışlardır, yol bulamazlar." (ei-Furkân, 7-9.)
"Ey Muhammed! Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de, şüphesiz yemek yerler, sokaklarda gezerlerdi." (el-Furkân, 20.)
Yani helal kazanç sağlamak için ticaret yapmak üzere sokaklarda gezip dolaşırlardı. Sonra Allah, Medine'de cihadı meşru kıldığı zaman Rasûlullah (s.a.v.) -kendisinden önceki peygamberlerden hiç birine helal kılınmayan ama kendisine helal kılman ganimetleri- ve kafirlerin mallarından kendisine fey olarak düşen payı yemeye başladı. Nitekim Tirmizî, îbn Ömer'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Kıyametten önce ben kılıçla gönderildim ki, yalnızca tek ve ortak-sız olan Allah'a ibadet edilsin. Rızkım, mızrağımın gölgesi altına konulmuştur. Emrime muhalefet edenlere de küçülme ve zillet vardır. Her kim bir kavme benzerse o, onlardandır."
Ateş olmaksızın demirin hamur gibi Davud peygamberin elinde yumuşatılmasına gelince, o, sağlam halkalardan örülü zırhlar imal ederdi. Zırh yapmasını bizzat Cenâb-ı Allah ona emretmiş ve: "Geniş zırhlar yap, dokumasını sağlam tut." demişti. Yani çiviler, o zırhlan inceltmesin ve üst üste yığılmalar meydana gelmesin ki, halkaları kırılmasın. Nitekim Buharf de de böyle bir rivayet vardır. Yüce Allah buyurdu ki:
"Ona, sizi savaşta korumak için zırh yapma sanatını öğrettik, artık şükreder misiniz?"(ei-Enbiyâ, so.) Nübüvvet mucizeleriyle ilgili olarak şairin biri demiş ki:
"Mağaradaki Rasûlullah'ı Davud'un zırhı korumadı. Korumadaki bu övünç, örümceğe aittir."
Hicretin dördüncü senesinde hendek kazımı esnasında da hendekte sert bir kayaya rastlanmış, sahabeler onu kıramamışlardı. Hz. Peygamber (s.a.v.), aşın derecede aç olduğundan karnına taş bağlamış olduğu halde yerinden kalktı. Gidip o kayaya üç darbe vurdu. Birinci darbede kazmanın (külünk) ucundan bir aydınlık çıktı ki, o aydınlıkta Şam sarayları göründü. İkinci darbede de bir aydınlık çıktı ki, o aydınlıkta Iran sarayları göründü. Üçüncü darbede de bir aydınlık çıktı. Sonra o kaya parçası kum yığını gibi darmadağın oldu. Kuşkusuz ateşle dahi erimeyen bir kaya parçasının kum yığını gibi paramparça olması, ancak ateşte ısıtıldığı zaman yumuşayan demirin yumuşamasından daha hayret vericidir. Nitekim şairin biri demiş ki:
"Gönlünün yumuşaklığını nefsim ile tedavi edecek olsaydı, mutlaka sarp kaya parçası yumuşardı."
Kayadan daha sert birşey mevcud olsaydı, şair bu şiirinde mutlaka onu söylerdi. Nitekim bir ayet-i kerimede Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:
"Sonra kalpleriniz yine katüaştı, taş gibi, hatta daha da katı..." Şimdi de şu ayet-i kerimeye bakalım:
"De ki: "İster taş veya demir ya da kalbinizde büyüttüğünüz başka bir yaratık olun, yine de dirileceksiniz." (el-Isrâ, 50.)
Burada başka bir mana kastedilmiştir. Demek istenilen şudur ki: Herhangi bir müdahaleye tabi tutulmadan demir, taşa nisbetle daha serttir. Ama herhangi bir müdahale yapıldığı zaman demir yumuşar, etkilenir, ama taş asla etkilenmez ve yumuşamaz. Doğrusunu Allah bilir.
Ebu Nuaym dedi ki: "Eğer Davud peygamber için demirin yumuşa-tıldığı söylenirse, buna karşı şöyle denir: Muhammed (s.a.v.) de taşlan ve sağır kayaları yumuşattı. Sert bir kaya onun için bir mağara haline geldi. İçine girip müşriklerden gizlendi.

Bu hadise, Uhud gününde cereyan etmişti. Şahsını müşriklerden gizlemesi için dağa yönelmiş, dağ da yumuşamış, kendisi başını kayalığın içine koyup gizlenmişti. Bu, Davud peygamberin demiri yumuşatma mucizesine nisbetle daha hayret vericidir. Çünkü demiri ateş yumuşatır. Ama ateşin taşı yumuşattığını görmemişizdir ve Peygamber Efendimiz'i Uhud savaşında gizleyen mağara hâlâ bugün yerinde durmaktadır ki, insanlar onu görürler. Yine aynı şekilde Mekke'nin bir tarafında dağdan bir taş gelmiş, o taş, Rasûlullah için yumuşamış, hatta Rasûlullah (s.a.v.) elini ve kolunu o taşa gömmüştü. O taş hâlâ bilinen bir taştır ki, hacılar Mekke'ye gittiklerinde onu ziyaret ederler. Mirac'a gittiği gece Kudüs'teki bir kaya parçası da hamur gibi yumuşamış, Rasûlullah (s.a.v.), bineği Burak'ı ona bağlamıştı. O taş, bugün hâlâ yerindedir. İnsanlar onu ziyaret eder ve ellerini ona sürerler."
Uhud gününde Peygamber (s.a.v.)'in içine girip müşriklerden saklandığı ve Mekke'nin bir mahallesinde elini kolunu içine gömdüğü taşla ilgili olarak müellifin söylediklerinde gerçekten gariplik vardır. Aslında bu gibi taşlardan meşhur siret kitaplarında söz edilmemektedir. Ama Miraç gecesinde bineğini bir taşa bağlamış olması doğrudur, «Sa-hih-i Müslim»de de anlatıldığına göre, onun bineğini o taşa Cebrail bağlamıştı.
Davud peygambere hikmetin ve hükmetme yetkisinin verilmiş olmasına gelince, bu doğrudur. Ama bu, Peygamber (s.a.v.)'e de verilmiştir. Peygamber'e verilen şeriat, kendisinden önceki peygamberlere verilen şeriat ve hikmetten daha mükemmeldir. Allah'ın salat ü selamı, tamamının üzerine olsun. Cenâb-ı Allah, kendisinden Önceki bütün peygamberlerde bulunan güzellik, fazilet ve üstünlükleri toplu olarak Peygamber Efendimize (s.a.v.)'e vermiştir. Onu diğerlerine üstün ve mükemmel kılmıştır. Ondan öncekilere vermediğini ona vermiştir. Peygamber (s.a.v.), bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:
"Özlü sözleri söyleme üstünlüğü bana verildi. Bana hikmet Özetlenerek verildi."
Şüphesiz Araplar, ümmetlerin en fasih konuşanlarıdır. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de Arapların en fasih konuşanı idi. O, mutlak olarak bütün yaratıklardan daha güzeldi. [6]

Hz. Davud'un Oğlu Süleyman (A.S.)'A Verilen Mucizeler

Allah Teâlâ buyurdu ki:
"Bunun üzerine biz de, istediği yere onun buyruğu ile kolayca giden rüzgarı, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini onun buyruğu altına verdik.*1 İşte bizim bağışımız budur; ister ver, ister tut, hesapsızdır." dedik. Doğrusu onun, katımızda yakınlığı ve güzel bir istikbali vardır." (Sâd, 36-40.)
"Bereketli kıldığımız yere doğru, Süleyman'ın emriyle yürüyen şiddetli rüzgarı, onun buyruğuna verdik. Biz herşeyi biliyorduk. Dalgıçlık yapan ve bundan başka işler de gören şeytanlardan da onun buyruğu altına verdik. Onların hepsini gözetiyorduk." <ei-Enbiyâ, 81-82.)
"Gündüz estiğinde bir aylık mesafeye gidip, akşam da bir aylık mesafeden gelen rüzgarı Süleyman'ın buyruğu altına verdik. Onun için, su gibi erimiş bakır akıttık. Rabbinin izniyle, yanında iş gören cinleri onun buyruğu altına verdik ki, bunlar içinde buyruğumuzdan çıkan olursa ona alevli ateşin azabım tattınrdık.
Süleyman için, o ne dilerse, mabedler, heykeller, büyük havuzlara benzer çanaklar ve taşınması güç kazanlar yaparlardı. Ey Davud ailesi, şükredin! Kullarımdan şükredenler pek azdır." (Sebe', 12-13.)
Bütün bu açıklamaları, Süleyman peygamberin kıssasında ve tefsirde nakletmiştik.
imam Ahmed b. Hanbel tarafından rivayet edilen, Tirmizî, İbn Hib-ban ve Hakim tarafından da sahih kabul edilen bir hadiste Abdullah b. Amr, Hz. Peygamber'in şöyle buyurduğunu nakîetmiştir:
"Süleyman peygamber, Mescid-i Aksa'nın inşaasım tamamladıktan sonra Allah'tan üç şey istedi: Allah'tan kendi hükmüne uygun bir hüküm vermesini, kendisinden sonra hiç kimseye verilmeyecek bir hükümranlığı bahşetmesini ve Mescid-i Aksa'ya gelen herkesin bu mescitten çıkarken anasından doğduğu günkü gibi günahsız olarak çıkmasını diledi."
Rüzgarın Süleyman peygamberin enirine verilmesine gelince; Allah, Ahzab savaşından bahsederken bu hususta da şöyle buyurmuştur:
"Ey inananlar! Allah'ın size olan nimetim anın, üzerinize ordular gelmişti. Biz de onların üzerine rüzgar ve göremediğiniz ordular göndermiştik. Allah, yaptıklarınızı görüyordu." (el-Ahzâb, 9.)
Müslim, İbn Abbas'tan rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Bana (doğudan esen tatlı) saba rüzgarı ile yardım edildi. Ad kavmi ise (batıdan esen) debur rüzgarı ile helak edildi."
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde sabit olan bir hadiste, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Bana, bir aylık mesafeden düşmanın yüreğine korku bırakılmakla yardım edildi."
Yani Peygamber (s.a.v.), kafir bir kavimle savaşmaya yöneldiği zaman kendisi onlara ulaşmadan bir ay Önce kalplerine korku bırakılırdı. Bu da Süleyman peygambere sabah bir aylık, akşam bir aylık mesafede uçan rüzgarın verilmesi nimetine karşılık bir nimettir. Hatta bu, zafer, takviye ve teyid bakımından o rüzgara nisbetle daha tesirlidir. Rasûlullah (s.a.v.), yağmur duası yaptığı zaman Cenâb-ı Allah, birçok yerde yağmur yağdırmak için bulutları sevkedici rüzgarları onun emrine vermişti.
Ebu Nuaym dedi ki: Süleyman peygambere, rüzgarın müsahhar kılındığı ve onu sabah bir aylık, akşam da bir aylık mesafelerde Allah'ın beldelerine götürdüğü söylenecek olursa, buna karşılık denilir ki: Mu-hammed (s.a.vO'e verilen mucize, bundan daha

muazzam ve daha büyüktür. Çünkü o, bir gecede Mekke'den bir aylık mesafedeki Kudüs'e gitmiş, orada da mesafesi yerden 50.000 sene uzaklıkta olan semavat âlemine yükselmişti ki, bütün bunlar, gecenin üçte birlik diliminden daha az bir süre içinde olup bitmişti. Rasûlullah (s.a.v.), kat kat semalara yükselmiş, oradaki hayret verici durumları görmüş, Cennet ve Cehen-nem'e vâkıf olmuştu. Ümmetinin amelleri kendisine arzedilmiş, peygamberlere ve semavattaki meleklere namaz kıldırmıştı. Perdeleri aşıp ilerilere gitmişti. Bütün bunların bir gecede cereyan etmiş olması, elbet-teki Süleyman peygamberin rüzgara binip dolaşmasına nisbetle daha büyük ve daha hayret verici bir mucizedir.

Şeytanlarla cinlerin, Süleyman peygamberin emrine verilmeleri, bunların, onun için mabetler ^ heykeller, kazan gibi büyük çanaklar ve taşınması çok zor kazanlar yapmalarına karşılık Cenâb-ı Allah, kulu ve elçisi Muhammed'e birçok yerde yardım etmeleri için gözde meleklerini yeryüzüne indirmişti. Bedir, Uhud, Hendek ve Hüneyn ile benzeri birçok gazada melekler onun yardımına koşmuşlardı. Nitekim bütün bunları ilgili bölümlerde ayrıntılı olarak açıkladık ki; bu, Hz. Süleyman'ın emrine verilen cinlerle şeytanların büyük işler yapmalarına nisbetle daha muazzam, daha göz alıcı, daha üstün bir mucizedir. îbn Hamid bunu kitabında anlatmıştır.

Buharî ve Müslim'in sahihlerinde Ebu Hüreyre'den rivayet edildi ki, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Cinlerden bir ifrit, dün gece namazımı bozdurmak için bana ansızın hücum etti. Ama Allah beni galip getirip ona istediğimi yapmama fırsat verdi. Sabah olunca hepiniz onu görüp seyredersiniz diye mescidin direklerine bağlamak istedim. Fakat kardeşim Süleyman'ın, "Ya Rab, bana mağfiret et ve benden sonra kimsenin olmayacak bir mülkü bana bağışla." demiş olduğu hatırıma geldi de ifriti kovdum. Allah, onu kayba uğramış olarak geri çevirdi." Müslim'in rivayetine göre ise Rasûlullah şöyle buyurmuştur:

"Sonra onu yakalamak istedim. Vallahi kardeşimiz Süleyman'm duası olmasaydı, sabahleyin Medine çocukları onunla oynayacaklardı."

İmam Ahmed b. Hanbel, Ebu Said'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.), sabah namazını kıldırıyordu. Ben de arkasm-daydım. Namaz esnasında kıraatim karıştırdı. Namazı tamamladıktan sonra şöyle buyurdu:

- Beni ve İblis'i görmeliydiniz. Elimle onu yakaladım, neredeyse onu boğacaktım. Öyle ki, salyasının serinliğini şu iki parmağım arasında hissettim. (Rasûlullah böyle derken işaret parmağıyla orta parmağını gösterdi.) Kardeşim Süleyman'm duası olmasaydı, o İblis, sabahleyin mescidin direklerinden birine bağlı olacak, Medine'nin çocukları da onunla oynayacaklardı."

Sahih hadislerde ve müsnedlerde nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Ramazan ayı girdiğinde Cennet'in kapıları açılır. Cehennem'in kapıları kilitlenir, şeytanlar da bukağılara vurulurlar."

Bu da Cenâb-ı Allah'ın, Hz. Peygambere meşru kıldığı ramazan ayı orucu ile ramazan gecelerinde Teravih kılmasının bereketi sayesinde meydana gelmiştir.

İsa peygamberin körleri ve alacaları şifaya kavuşturması bahsinde de anlatılacağı gibi Rasûlullah (s.a.v.), Müslüman olan cinlerden birkaçı için dua etmiş ve onlar şifa bulmuşlardır. Şifaya kavuşan bu cinler, Rasûlullah'm heybetinden korktukları ve emrine uydukları için cinlerden ayrılmışlardır. Allah'ın salat ü selamı Rasûlullah'm ve diğer peygamberlerin üzerine olsun.

Ayrıca Cenâb-ı Allah, cinlerden birkaç kişilik grubu Kur'ân dinleyip iman getirsinler ve Rasûlullah'ı tasdik etsinler diye Rasûlullah'm yanma göndermişti. Onlar da Kur'ân dinleyip iman getirdikten sonra kavimlerine dönmüşler ve onları Muhammed (s.a.v.)'in dinine girmeye davet etmişler, Rasûlullah (s.a.v.)'a muhalefet etmekten onları sakm-dırmışlardı. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.), hem insanlara hem de cinlere peygamber olarak gönderilmişti. Cinlerden birçokları -önceki kısımlarda da anlattığımız gibi- ona iman etmişlerdi. Onlardan birçok kişiden oluşan heyetler, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelmiş, Rasûlullah (s.a.v.) da onlara, Rahman sûresini okumuştu. Onlardan iman edenler için hazırlanan cennetleri onlara haber vermiş, inkar edenler için ise Cehennem ateşinin hazırlandığını bildirmişti. Kendi yiyecekleri ve hayvanlarına yedirecekleri yemler için de onlara İslâm'ın hükümlerini beyan etmişti. Bu da onlar için bunun apaçık olduğunu ve diğer peygamberlerin mucizelerinden daha önemli ve daha büyük olduğunu isbatlamaktadır.

Ebu Nuaym, geceleyin Rasûlullah (s.a.v.)'m ashabından bir topluluktan hurma çalan korkunç çehreli bir ifritin de haberini ve onunla ilgili hadisi anlatmaktadır. Sahabeler onu yakalamak istemişlerse de o, Rasûlullah (s.a.v.)'m huzuruna götürülmekten korktuğu için bütün gücüyle direnmişti. Sonra o sahabeler, ayete'l-kürsiyi okumayı öğrendikleri ve okudukları için o ifrit onlardan kurtulmak için ödün vermişti. Ayete'l-kürsiyi okuyan kimseye şeytan yaklaşmaz. Bununla ilgili açıklamaları tefsirimizde vermiştik. Allah'a hamd olsun.

Ebu Nuaym, Cebrail'in birkaç defa Hz. Peygamberi Ebu Cehü'den korumuş olduğunu, ayrıca Uhud gününde Hz. Peygamber'i sağ tara-finda Cebrail'in, sol tarafında ise Mikail'in savaştıklarını anlatmıştır.

Cenâb-ı Allah'ın, Davud peygambere verdiği gibi Süleyman peygambere de hem hükümdarlık hem peygamberlik vermiş olmasına gelince, bu hususta da şöyle deriz: Cenâb-ı Allah, kulu Hz. Muhammed (s.a.v.)'i, hükümdar peygamber olmak ya da kul rasûl olmak arasında serbest bırakmış, Rasûlullah (s.a.v.) da bu hususta Cebrail'e danışmış, Cebrail ise mütevazi davranması için ona tavsiyede bulunmuş, bunun üzerine Hz. Peygamber, kul ve rasûl olmayı tercih etmişti. Bu hususta Hz. Aişe ile îbn Abbas, bir hadis rivayet etmişlerdir. Şüphesiz ki risalet makamı, herşeyden daha üstündür. Peygamberimiz (s.a.v.)'e yerin hazineleri arzedilmiş ama o, bunları kabule yanaşmamış ve şöyle demişti:

"Eğer dileseydim, Allah benimle birlikte yerin dağlarını altın olarak akıtırdı. Ama ben bir gün aç kalır, bir gün de doyarım."
Bütün bunları, delil ve senedleriyle tefsirimizde ve "Sîret" adlı eserimizde anlatmıştık. Allah'a hamd ve minnet olsun.
Hafiz Ebu Nuaym, Ebu Hüreyre'den rivayet etti M, Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Bir ara ben uyumaktayken yerin hazinelerinin anahtarları bana getirildi ve elime konuldu."
Hüseyin b. Vakid, Cabir'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Rasûlulîah (s.a.v.) buyurdu ki: "Cebrail, alaca bir at üzerinde bana dünya hazinelerinin anahtarlarım sündüsten bir kadife kese içinde getirdi."
Kasım, Ebu Lübabe'den merfu olarak rivayet ettiği bir hadiste Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğunu nakletmiştir:
"Rabbim Mekke vadisini, benim için altına dönüştürmeyi teklif etti. Ben ise şöyle cevap verdim:
- Hayır ey Rabbim. Aksine ben bir gün aç kalır, bir gün de doyarım. Acıktığım zaman sana yalvarırım. Doyduğum zaman da sana hamd ve şükrederim."
Ebu Nuaym dedi ki: Süleyman peygamberin kuş dilini anladığı, karıncalarla konuştuğu söylenmekte ve bu husus şu ayetlerle de teyid edilmektedir: "Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi." (en-Neml, ıe.)
"Karıncaların bulunduğu vadiye geldiklerinde bir karınca: "Ey karıncalar, yuvalarınıza girin, Süleyman'ın ordusu farkına varmadan sizi ezmesin." dedi. Süleyman, onun sözüne hafifçe güldü." (en-Neml, 18-19.) Buna karşı da denilir ki: Muhammed (s.a.v.)'e böyle mucizeler hatta bundan daha çokları verilmiştir. Önceki bölümlerde de anlattığımız gibi yabani hayvanlarla yırtıcı hayvanlar Rasûlullah (s.a.v.)'a konuşmuşlar, deve onun yanına gelip boğürmüş, ağaç onunla konuşmuş, çakıl tanele-riyle taşlar onun yanında teşbih getirmişler, hurma dalı ondan ayrılığa dayanamadığı için inlemişti. Rasûlullah (s.a.v.), bunlara seslenmiş, bunlar da onun çağrısına icabet etmişler, kurt onun peygamberliğini ikrar etmiş, ona itaat etmek için kuşlar teşbih getirmişler, geyik gelip onunla konuşmuş ve şikayette bulunmuş, keler de gelip onun peygamberliğini ikrar etmişti. Buna benzer daha birçok mucize Hz. Peygamber tarafından izhar edilmiştir. Bunlarla ilgili açıklamalar, önceki bölümlerde verildiğinden bunları burada yeniden detaylı olarak anlatmaya gerek yoktur.
Ben derim ki: Zehirli koyun gövdesindeki paça, zehirli olduğunu Ra-sûlullah'a bildirmişti. Bu zehiri o ete koyan Yahudi kadın da bunu itiraf etmişti.
Hudeybiye barışının hükümlerini ihlal eden Beni Bekr kabilesine karşı müeyyide uygulanmasını taleb eden Amr b. Salim el-Huzaî, kasidesini inşa ederken Rasûlullah, gökteki bir bulutu göstererek Amr'a:
- Ey Amr! Şu bulut senin muzaffer olacağını müjdeliyor, demişti. Beni Bekr kabilesinin, Hudeybiye barış hükümlerini ihlal etmeleri,
Mekke'nin fethine sebep teşkil etmişti ki, bunu daha önceleri de anlatmıştık.
Peygamber (s.a.v.), bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:
"Ben öyle bir taş biliyorum ki, bisetten önce Mekke'de o taş bana selam verirdi. O taşı şimdi de bilmekteyim." Eğer o taş lisan-ı hâl ile selam vermiş ve Rasûlullah da bunu anlamış ise mesele yok. Onun lisan-ı hâl ile konuşması da çok tesirlidir. Çünkü taş, kuşa ve karıncaya göre cansızdır. Kuş ile karınca ruh sahibi, canlı hayvanlardandırlar. Ama o taş, lisanen selam vermiş ise bu daha kuvvetlidir ve karıncalarla kuşların konuşmasından daha hayret vericidir. Nitekim Hz. Ali demiş ki:
"Rasûlullah (s.a.v.) ile birlikte Mekke'nin bazı mahallelerini dolaştım. Hangi taşa, hangi ağaca, taşlaşmış olan hangi çamur parçasına uğrarsa onlar mutlaka kendisine selam veriyor ve "esselamü aleyke ya Ra-sulallah" diyorlardı."
O cansız varlıkların bu konuşmalarını ve selamlamalarını hem Rasûlullah hem de Ali işitmişlerdi.
Ebu Nuaym, Halid b. Muallâ b. Cebel'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hayber'de iken Peygamber (s.a.v.)'e siyah bir eşek geldi, karşısında durdu. Rasûlullah (s.a.v.) ona sordu:
- Sen kimsin?
- Ben Amr b. Fehran'ım. Biz yedi kardeştik. Bizden her birimize bir peygamber binmiştir. Ben, kardeşlerimin en küçüğüyüm ve senin payına düştüm. Ben, Yahudi bir adamın mülkiyetindeydim. Seni andıkça tökezler, onu yere düşürürdüm, o da beni incitinceye dek döverdi.
- Sen Ya'fur'sun."

Bu hadiste, şiddetli bir münkerlik vardır. Önceki sahih hadisleri naklettikten sonra bunu burada anlatmaya ihtiyaç yoktur. [7]

Meryem Oğlu Îsa Peygambere Verîlen Mucizeler

İsa peygambere "Mesih" denir. Yeri meshettiği veya ayak tabanının dümdüz oluşu veya ana karnından çıkarken yağlanmış olarak çıktığı veya Cebrail'in bereket için kendisini meshettiği veya Allah'ın onun günahlarını sildiği veya hasta olan bir kimseye elini sürüp meshettiği zaman o adamın iyileşmiş olması nedeniyle kendisine bu ad verilmiştir. Hafız Ebu Nuaym, kendisine Mesih denmesine dair ileri sürülen bu gerekçelerin tamamını nakletmiştir. Allah ona rahmet etsin.
İsa peygamberin özelliklerini şöylece sıralayabiliriz: O, Havva'nın, dişisi olmayan bir erkekten yaratılması, Adem peygamberin de erkek ve
dişi bir çift olmaksızın yaratılmış olması gibi, İsa peygamber de Allah'ın kelimesiyle, erkeği olmayan bir dişiden yaratılmıştır.

Allah, Adem peygamberi topraktan yaratmış, sonra o toprağa ol demiş, o da oluvermişti. Aynı şekilde îsa peygamber de Allah'ın kelimesi ve Cebrail'in Meryem'e üflemesi neticesinde halkedilmiştir.
Hz. İsa ile annesi Meryem'in Özelliklerinden bir diğeri de şudur ki, Hz. İsa'nın doğumu esnasında İblis ona darbe vurmaya gitmiş ama darbesi, Hz. İsa'nın içinde bulunduğu meşime denen perdeye isabet etmişti. Nitekim bu husus «Sahih-i Buharî»de de anlatılmaktadır.
Hz. İsa, ölmediği gibi şu anda diridir. O, şu anda cesedi ile dünya se-masmdadır. Kıyametten önce Şam'daki Ümeyye camiinin doğusundaki beyaz minareye inecek ve zulüm ve haksızlıkla dolu olan yeryüzünü adalet ve hakkaniyetle dolduracaktır. Hz. Muhammed'in şeriatı île hükmedecek, sonra vefat edecek ve Rasûlullah (s.a.v.)'m mezarının yanma defnedilecektir. Nitekim Tirmizî de böyle bir rivayette bulunmuştur. Onun kıssasından bahsederken bu hususu detaylı olarak anlatmıştık.
Şeyhimiz Allame îbn Zemlekanî dedi ki: İsa peygamberin mucizelerine gelince, bu mucizelerden biri, onun ölüleri diriltmesidir. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in mucizeleri bundan daha çoktur. Cansız varlıkları canlandırmak, ölüyü diriltmekten daha tesirli bir mucizedir. Zehirlenmiş koyun paçası, zehirli olduğunu Rasûlullah (s.a.v.)'a söylemişti. Kesilip pişirilmiş koyunun etinin Rasûlullah (s.a.v.) tarafından diriltilmiş olması, Isa peygamberin ölü insanları diriltmesine nazaran birkaç bakımdan daha tesirlidir. Şöyle ki:
1- Rasûlullah (s.a.v.), koyunun bir organını diriltmiş, geri kalan kısmı cansız kalmıştı. Diriltilen bu kısım cansız kısma bitişik ise, bu elbet-teki bir mucizedir.
2- Rasûlullah (s.a.v.), koyunun paçasını diğer organlarından ayrı olarak diriltmişti. Diğer organlarıysa cansız kalmıştı.
3- Rasûlullah (s.a.v.), koyunun o organını akıl ve idrakle birlikte canlandırmıştı. Oysa o hayvan daha önce hayatta iken akıl sahibi değildi. Konuşan bir varlık da değildi. Bu, Allah'ın İbrahim peygamber için dirilttiği kuşlarla ilgili mucizeden daha tesirli bir mucizedir.
Ben derim ki: «Sahih-i Müslim»de de rivayet edildiği gibi Peygamber (s.a.v.)'e hitap eden taşa akıl, idrâk ve hayatın girmesi, hayvanların diriltilmesine nisbetle daha tesirli bir mucizedir. Çünkü ölü hayvan, bir zamanlar hayat sahibiydi. Kendisinde hayat ve canlılık vardı. Oysa taşta hayat ve canlılık eseri daha önceleri de yoktu. Taşların ve taşlaşmış çamur parçacıklarının da Rasûlullah'a selam vermeleri, ağaçların, dalların onun risaletine şahadet getirmeleri, hurma dalının ona olan ayrılık hasretinden inlemesi de bu tür mucizelerdendir.
îbn Ebu Dünya, ölümden sonra yaşayanlarla ilgili olarak derlediği kitapta birçok örnekler vermektedir. Bu kitapta sabit olduğuna göre, Enes (r.a.) şöyle demiştir:
"Ensâr'dan bir adamın yarana gittik. Hastaydı, ama aklı başındaydı. Henüz yanından ayrılmadan önce o vefat etti. Üzerine elbisesini örttük. Yaşlı bir annesi vardı. Baş ucunda oturuyordu. Bizden biri dönüp o kadına baktı ve ona:
- Sabırlı ol, şu basma gelen musibetin sevabım Allah'tan bekle, dedi. Kadın da şöyle dedi:
- Bu ne? Oğlum öldü mü?
- Evet, dedik.
- Gerçek mi söylüyorsunuz?
- Evet.
Kadın, elini semaya kaldırıp Allah'a şöyle yalvardı:
- Allah'ım, biliyorsun ki ben her türlü sıkıntı ve rahatlık zamanında bana yardım edeceğini umarak Müslüman olup rasûlünün yanına hicret edip geldim. Bugün şu musibeti bana yükleme."
Kadın, duasını tamamlayınca oğlu, yüzündeki örtüyü atıp kalktı. Öldükten sonra dirilmişti. Yanımızda bizimle birlikte yemek yedi."
Beyhakî'nin bir rivayetinde anlattığına göre, ölüp te sonra dirilen bu Ensârî adamın annesi yaşlı ve âmâ bir kadındı.
Yine Beyhakî'nin rivayetinde anlatıldığına göre bu hadise Ra-sûlullah (s.a.v.)'m huzurunda cereyan etmiştir. Bu rivayetin senedinde adı geçen raviler sıka yani mutemed kimselerdirler. Ancak rivayet zincirinde Abdullah b. Avn ile Enes arasında kopukluk (inkita) vardır. Doğrusunu Allah bilir. [8]

Başka Bir Kıssa

Hasan b. Arfe, Ebu Sebre en-Nehaf nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Yemen'den bir adam geldi. Yoldayken eşeği ölmüştü. Kalkıp ab-dest aldı. Sonra iki rekat namaz kılıp şöyle dua etti:
- Allah'ım, senin yolunda cihad etmek ve rızam kazanmak amacıyla Medine'den geldim ve ben şahadet ederim ki; sen ölüleri diriltir, me-zardakileri canlandırıp kaldırırsın. Bugün beni herhangi bir kimsenin minneti altına koyma. Bugün senden dilerim ki, eşeğimi diriltesin.
Adam duasını tamamlayınca, eşeği kalkıp kulaklarını silkelemeye başladı."
Beyhakî, bu rivayetin senedinin sahih olduğunu söylemiştir. Bir Müslümanın izhar ettiği böyle bir keramet, aynı zamanda şeriatın sahibi Rasûlullah (s.a.v.)'a da aittir.
Ben derim ki: îbn Ebu Dünya da İsmail tarikiyle ŞaTrî'den böyle bir rivayette bulunmuştur. ŞaTrî, bu rivayette şöyle demiştir

"Ben o eşeğin Kûfe'de satıldığım gördüm."
Bu hadise, Ömer b. Hattab zamanında vuku bulmuştur. Eşeği öldükten sonra diriltilen adamın akrabalarından biri şöyle demiştir:
"Bizde öyle biri var ki, eşeği ölüp te bütün organ ve mafsalları cansız hale geldikten sonra Allah onun eşeğim diriltmiş tir."
Zeyd b. Harice'nin öldükten sonra konuşması, Peygamber (s.a.v.) ile Ebu Bekir, Ömer, Osman için doğru tanıklıkta bulunması kıssasına gelince, bu birçok sahih yollarla rivayet edilen meşhur bir hadisedir. «Ta-rihü'l-Kebir» adlı eserde Buharı demiş ki:
"Zeyd b. Harice el-Hazrecî el-Ensârî, Bedir gazvesine katıldı. Hz. Osman zamanında da vefat etti. O, öldükten sonra konuşan adamdır."
Hakim ile Beyhakî, Said b. Müseyyeb'in şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
"Zeyd b. Harice el-Ensârî el-Haris el-Hazrecî, Osman b. Affan zamanında vefat etti. Üzerine örtü örtüldü. Sonra onun göğsünden bir ses duyuldu. Bu senin ardı sıra konuşup şöyle dedi:
- Ahmed ilk kitaptadır. Doğru söyledi, doğru söyledi. Nefsinde zayıf, ama Allah'ın emri hususunda kuvvetli olan Ebu Bekir ilk kitaptadır. Doğru söyledi, doğru söyledi. Ömer b. Hattab güçlüdür, ilk kitaptadır. Doğru söyledi, doğru söyledi. Osman b. AfFan da onların yolundadır. Dördü gitti, ikisi kaldı. Fitneler geldi. Güçlü zayıfı yedi. Kıyamet koptu. Size ordunuzdan bir hayır gelecektir."
Yahya b. Said, Said b. Müseyyeb'in şöyle dediğim rivayet etmiştir:
"Sonra Beni Hutama'kabilesinden bir adam vefat etti. Üzerine bir
elbise örtüldü. Göğsünden bir ses duyuldu. Sonra konuşup şöyle dedi:
- Beni Haris b. Hazrec kabilesinden olan din kardeşim doğru söyledi, doğru söyledi."
Öldükten sonra bazı kimselerin konuştuklarına dair rivayetler bir cemaat tarafından nakledilmiştir ki, bu rivayetlerin senedleri de sahihtir. Doğrusunu Allah bilir.
Ben derim ki: Hendek savaşında Cabir'in kuzusu ve azıcık arpasıyla yapılan yemeği 1000 kişi yemişti. Bunu önceki bölümlerde de anlatmıştık. Hanz Muhammed b. Münzir (Bişker adıyla bilmen bu zat), «el-Ga-raib ve'1-Acaib» adlı kitabında senediyle naklettiğine göre Rasûlullah (s.a.v.), Cabir'in kesilen kuzusunun kemiklerini bir araya getirmiş, sonra Allah'a dua etmiş ve kuzusu tekrar eski haline gelip canlanmış ve Rasûlullah, o kuzuyu yine Cabir'in evinde bırakmıştır. Doğrusunu Allah bilir.
Şeyhimiz dedi ki: tsa peygamberin mucizelerinden biri de delileri akıllandırıp şifaya kavuşturmasıydı. Peygamber (s.a.v.) de delileri akıllandırıp şifaya kavuşturmuştu. Isa peygamberin delileri akıllandırıp şifaya kavuşturduğuna dair özel bir nakil bilmemekteyim, ancak o, körleri ve alacaları şifaya kavuştururdu. Buna dair nakiller mevcuttur. Ayrıca çeşitli müzmin hastalıklara ve felaketlere de şifa bulurdu. Hz. Pey-gamber'in delileri akıllandırıp şifaya kavuşturmasına gelince, bu hususta İmam Ahmed b. Hanbel ile Hafiz el-Beyhakî birkaç vecihten naklettiler ki, Ya'lâ b. Mürre şöyle demiştir: Kadının biri, küçük yaştaki oğlunu Peygamber'e getirdi. Çocuğunu cin çarpmıştı. Onun kadar şiddetli derecede cinler tarafından çarpılmış bir kimse görmemiştim. Kadın dedi ki:
- Ya Rasulallah, gördüğün gibi şu oğlumun başına bir bela geldi. Bu yüzden biz de belaya uğradık. Günde birkaç defa düşüp bayılmakta ve eziyet görmektedir.
Rasûlullah (s.a.v.):
- Çocuğunu bana uzat, dedi. Kadın da çocuğu Rasûlullah ile bineğinin eğeri arasına koydu. Rasûlullah, üzerine eğildi ve çocuğa üç kez üfledi, sonra da şöyle dua etti:
"Bismillah, ben Allah'ın kuluyum, defol ey Allah'ın düşmanı." Böyle dua ettikten sonra çocuğu, tekrar kadına uzattı. Yoluna devam etti. Dönüşte o kadınla karşılaştı. Kadın, Rasûlullah'm dua etmesinden sonra artık çocukta şüpheli bir hal görmediğini, çocuğun tamamen iyileştiğini anlattı.
imam Ahmed b. Hanbel, İbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Kadının biri, oğlunu Rasûlullah (s.a.v.)'a getirip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, oğlumu cin çarpmış. Sofraya oturduğumuz zaman cin onu yakalıyor, yemeği burnumuzdan getiriyor.
Rasûlullah (s.a.v.), çocuğun göğsünü ovaladı, dua etti. Çocuk kustu, ağzından siyah köpek yavrusu gibi birşey çıkıp gitti. Bunun üzerine çocuk iyileşip şifa buldu."
Bu rivayette gariplik vardır. Doğrusunu Allah bilir.
Bezzar, Sa'd b. Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Peygamber (s.a.v.), Mekke'de iken Ensâr'dan bir kadın gelip ona şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, şu habis beni mağlub etti. Peygamber (s.a.v.) de o kadına şöyle dedi:
- İçinde bulunduğun şu hale karşı sabredip te kıyamet gününde günahsız ve hesapsız olarak Allah'ın huzuruna gelmek istemez misin?
- Seni hak peygamber olarak gönderen zata yemin ederim ki, Allah'ın huzuruna varıncaya kadar bu halime sabredip dayanacağım. Yalnız şu habisin (bayılmam esnasında) elbiselerimi soymasından korkuyorum.
Bunun üzerine Rasûlullah, o kadın için dua etti. Kadın da bayılacağını hissettiği zaman Kabe'nin örtüsüne tutunur ve kendisine musallat olan cine: "Defol," der, cin de defolup giderdi."

Bu hadisin doğruluğunu teyid eden başka bir hadis de «Sahih-i Buharî» ile «Sahih-i Müslim»de Ata b. Ebi Rebah'tan rivaye edilmiştir:
"îbn Abbas, bana dedi ki:
- Sana, cennetliklerden bir kadın göstereyim mi? . — Evet, göster.
- Şu siyahi kadın, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip şöyle dedi:
- Ben bayılıp düşüyorum. Üstüm başım açılıyor. Benim için Allah'a dua et (de bu hastalıktan kurtulayım).
Rasûlullah buyurdu ki:
- İstersen sabret ve bunun karşılığında Cennet'i kazan, istersen de sana afiyet vermesi için Allah'a dua ederim.
- Hayır sabredeceğim. Yalnız Allah'a dua et de baygın olduğum esnada üstüm başım açılmasın.
Rasûlullah (s.a.v.), onun için dua etti. Artık o baygın iken üstü başı açılmıyordu."
Hafiz Ibn Esir, «Üsdü'1-Gabe fi Esmai's-Sahabe» adlı eserinde anlattığına göre (yukarıda sözü edilen) Ümmü Züfer adındaki o kadın, Hatice binti Hüveylid'in tarakçısı imiş ve Ata b. Ebi Rebah onu görünceye kadar yaşamış. Allah ikisine de rahmet etsin.
İsa peygamberin "ekmehi" (anasından kör olarak doğan, başka bir kavle göre ise gündüz görmeyip gece gören) ve alacalı kimseyi şifaya kavuşturması mucizesine benzeyen bir mucize olarak Katade b. Numan'ın yanağının üzerine akan gözünü mübarek avucuna alıp tekrar yerine yerleştirmiş ve Katade yeniden görmeye başlamıştı. Bu hali devam etmişti. Hatta darbeyi yeyip te Rasûlullah tarafından şifaya kavuşturulan bu göz, diğerinden daha güzel ve sağlam olmuştu. Muhammed b. Is-hak b. Yesar, «Siret» adlı eserinde ve diğer siyerciler de eserlerinde bunu böyle anlatmışlardır. Sonra biz de bu meseleyi detaylı olarak anlatmıştık. Hamd ve minnet Allah'adır. Katade'nin oğullarından Asım b. Ömer b. Katade, Ömer b. Abdülaziz'in yanma gitmiş, Ömer onun kim olduğunu sorunca, o da şu şiirle cevap vermişti:
"Ben o kimsenin oğluyum ki, gözü yanağının üzerine aktı da o göz, Mustafa'nın avucuyla tekrar daha güzel bir şekilde yerine yerleştirildi.
Eski haline döndü. O ne güzel gözdü ve o yanak da ne güzel bir yanaktı."
Ömer b. Abdülaziz de şöyle karşılık verdi: .
"Bunlar, yüksek hasletlerdir. Su ile karıştınlmış ve idrara dönüşmüş süt kapları değildirler."
Bundan sonra da Ömer b. Abdülaziz ona mükafat verdi. Güzel armağanlar takdim etti.
Darekutnî'nin rivayetine göre Katade'nin iki gözü de yanaklarının üzerine akmış, Rasûlullah (s.a.v.), gözlerinin ikisini de yerlerine yerleştirmiştir. Ama meşhur olan birinci rivayettir. îbn îshak da böyle demiştir. [9]

Rasûlullah (S.A.V.)'In Duası İle Hasta Ve Gözü Tekrar Görmeye Başlayan Kör Kîşîlerîn Kıssaları

îmam Ahmed b. Hanbel, Osman b. Hanifin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Amâ (kör) bir adam, Rasûlullah (s.a.v.)'a gelip:
- Ya Rasulallah, Allah'a dua et de beni afiyete erdirsin, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) da ona şu cevabı verdi:
- İstersen bu afiyet ertelensin ve bu, senin ahiretin için daha faziletli olur. İstersen de dua ederim.
- Hayır, benim için Allah'a dua et.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) o âmâya, abdest alıp iki rekat namaz kılmasını ve şöyle dua etmesini emretti: "Allah'ım, ben senin peygamberin ve rahmet peygamberi olan Muhammed yüzü suyu hürmetine senden diliyorum ve sana yöneliyorum. Şu ihtiyacımı gidermeni istiyorum."
Adam bu emri yerine getirdi ve iyileşip şifa buldu. Allah'a yemin ederim ki, biz o meclisten ayrılmadan ve uzun uzadıya da sohbet etmeden o adam yanımıza geldi. Sanki gözleri hiç kör olmamıştı."
Ebu Bekir b. Ebi Şeybe, Habib b. Kurayt'tan rivayet etti ki, babası, gözlerine ak düşmüş ve hiç birşeyi göremez hale gelmiş olarak Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yanma gidip halini arzetti. Rasûlullah (s.a.v.) ona sordu:
- Başına ne geldi senin?
- Kendime ait bir mahfelde idim. Bir yılan yumurtasına bastım. Bu yüzden gözlerim görmez oldu. Rasûlullah (s.a.v.), onun gözlerine üfledi ve görmeye başladı.
O adamın seksen yaşında ve gözlerinde ak perde bulunduğu halde iğneye iplik geçirdiğini gördüm."
Sahih hadiste sabit olduğuna göre Rasûlullah (s,a.v.), Hayber savaşında gözleri ağrımakta olan Ali'nin gözlerine üflemiş ve gözleri o anda şifa bulmuş, sonra hiç ağnmamıştı.
Hicazlılarm, Hayberli tacir Ebu Rafi'i öldürdüğü gece ayağı kırılan Cabir b. Atik'in ayağına Rasûlullah (s.a.v.) mübarek elin sürmüş ve Ca-bir'in ayağı o anda iyileşmişti.
Beyhakî'nin rivayetine göre Rasûlullah (s.a.v.), ateşte yanan Muhammed b. Hatıb'm eline mübarek elini sürmüş ve Muhammed b. Ha-tıb'm eli o anda iyileşmişti.
Rasûlullah (s.a.v.), Hayber gününde yaralanan Seleme b. Ekva'nm ayağına mübarek elini sürmüş, Seleme'nin ayağı o anda iyileşmişti.
Rasûlullah (s.a.v.), çekmekte olduğu hastalıktan kurtulup şifa bulması için Sa'd b. Ebi Vakkas'a dua etmiş ve Sa'd hemen şifa

bulmuştu.
Beyhakî'nin rivayetine göre, Rasûlullah (s.a.v.)'m amcası Ebu Talü> hastalanmış ve Ebu Talib, Rasûlullah (s.a.v.)'dan kendisi için Rabbine dua etmesini dilemişti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), amcasının iyileşmesi için Rabbine dua etmiş ve amcası o hastalığından kurtulup şifa bulmuştu.
Rasûlullah (s.a.v.)'m buna benzer hastalıkları iyileştirdiğine ve sakatlıkları giderdiğine dair burada anlatılması uzun sürecek birçok mucizeleri zuhur etmiştir.
Velilerin duası bereketiyle kör kimselerin görmeye başladıkları gibi kerametler, birçok defa vuku bulmuştur. Nitekim Hafiz İbn Asakir, Muhammed b. Ziyad'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Kadının biri, Ebu Müslim'in karışım ifsad edip huyunu bozmuştu. Ebu Müslim de karısının huyunu bozup ifsad eden kimseye beddua etmiş, karısının huyunu bozan o kadının gözleri görmez olmuştu. Kalkıp Ebu Müslim'in yanma gelmiş ve şöyle demişti:
- Ey Ebu Müslim! Ben şöyle ve şöyle yaptım, ama artık bir daha bu kötülükleri işlemeyeceğim. Ebu Müslim de şöyle dua etti:
- Allah'ım, eğer bu kadın doğru söylüyorsa gözlerini tekrar kendisine ver.
Ebu Müslim'in bu duası üzerine o kadın yeniden görmeye başladı." Hafiz İbn Asakir, Osman b. Ata'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ebu Müslim el-Holanî, evine girip te evin ortasına geldiğinde tekbir getirirdi. Karısı da ona karşı tekbir getirirdi Odaya girdiğinde de tekbir getirir, karısı da ona karşı tekbir getirirdi. Odaya girdikten sonra abasını ve ayakkabılarını çıkarır, yemeği kendisine getirilir, yemeğini yerdi. Yine bir gece evine geldiğinde tekbir getirdi. Fakat karısı ona karşılık vermedi. Odanın kapısına geldiğinde tekbir getirip selam verdi, ama karısı yine ona karşılık vermedi. Odada kandil yanmıyordu. Ama karısı oturmuş, elinde bir dal vardı ki, o dal ile yere bazı çizgiler çiziyordu. Karısına sordu:
- Neyin var senin?
- Herkes bolluk ve refah içinde yaşıyor. Sen de Muaviye'ye gidip talepte bulunsan da bize bir hizmetçi tahsis etse ve yaşamımızı konforlu hale getirecek birşeyler verse iyi olmaz mı?
- Allah'ım, karımı bana karşı ifsad edenin gözünü kör et! Ebu Müslim'in karısının yanına bir kadın gelirdi. O kadın, bir gün Ebu Müslim'in karısına şöyle dedi:
- Kocan, Muaviye ile konuşsa da size bir hizmetçi tahsis etse ve birşeyler verse iyi olmaz mı?
Ebu Müslim'in beddua etmesinden sonra o kadın kendi evinde oturmakta ve kandili yanmakta iken aniden gözleri görmez oldu. Hane halkına:
- Kandiliniz söndü mü? diye sordu, onlar da;
- Hayır, diye cevap verdiler. Bunun üzerine o kadın:
- Allah gözlerimi kör etti, dedi ve o halde Ebu Müslim'in yanına geldi. Ona yalvarıp yakardı, lütuf ve merhamet diledi. Ebu Müslim de onun için dua etti. Allah, onun gözlerini tekrar görür hale getirdi. Ebu Müslim'in karısı da tekrar önceki haline döndü."
Hz. isa'nın sofrası meselesine gelince, bu hususta Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:
"Havariler, "Ey Meryem oğlu İsa! Rabbin bize gökten bir sofra indirebilir mi?" dediklerinde o: "İnanıyorsanız Allah'tan sakının." demişti.
"Ondan yemeyi, kalplerimizin kanmasını ve senin bize doğru söylediğini bilmeyi, ona şahid olmayı istiyoruz." dediler.
Meryem oğlu İsa: "Allah'ım! Rabbimiz! Bize ve bizden sonra geleceklere bayram ve senden bir delil olarak gökten bir sofra indir, bizi rı-zıklandır, sen rızık verenlerin en hayırlısı sın." dedi.
Allah: "Ben onu size indireceğim, bundan sonra içinizden kim inkar ederse, dünyalarda kimseye azab etmeyeceğim şekilde ona azab edeceğim." dedi.» (el-Mâide, 112-115.)
Tefsirimizde bunun açıklamasını detaylı olarak verirken müfessir-lerin bu konuda ihtilafa düştüklerini, kimine göre bu sofranın gökten indiğini, kimine göre inmediğini ama cumhur-u ulemâdan gelen meşhur görüşe göre sofranın gökten inmiş olduğunu nakletmiştik. Yine mü-fessirler, o sofradaki yemeklerin nelerden ibaret olduğu hususunda da çeşitli görüşler ileri sürerek ayrılığa düşmüşlerdir. Tarihçilerin anlattıklarına göre Musa b. Nusayr, Emevî devrinde Mağrib ülkelerini fethederken o sofrayı görmüştür. Ama bazılarının dediklerine göre o sofra, Davud peygamberin oğlu Süleyman peygamberin sofrasıymış. Altından imal edilmiş olup mücevherlerle süslüymüş. Musa b. Nusayr, o sofrayı Velid b. Abdülmelik'e göndermiş ve sofra, Ölünceye kadar onun yanında kalmış. Sonra da sofrayı kardeşi Süleyman teslim almıştır. Denildiğine göre, bu sofra İsa peygamberin sofrasıymış, ama hristiyanlarm o sofrayı tanımamış olmaları uzak bir ihtimaldir. Birçok âlim böyle demistir. Doğrusunu Allah bilir.
Kısaca diyeceğimiz şudur ki, İsa peygamberin o sofrası gökten inmiş olsa da olmasa da değişen birşey yoktur. Ama Rasûlullah (s.a.v.)'m sofraları gökten inerlerdi ve ashab onun sofrasında yenen yemeklerin teşbih seslerini işitirdi. Rasûlullah (s.a.v.), birçok defa az bir yemekle onlarca, yüzlerce, binlerce kişiyi doyurmuştur. Onun bu mucizesi, zamanın devamı ve göklerle yerlerin yerlerinde kaldıkları sürece baki kalacaktır.
İşte Ebu Müslim el-Holanî'nin kıssasını okudunuz. Hafiz İbn Asa-kir, onun tercüme-i halinden bahsederken onunla ilgili hayret verici ve garip bir durumu anlatıyor. Şöyle ki:
"Ebu Müslim el-Holanî'nin yanma akrabalarından birkaç kişi gelip şöyle dediler:
- Ey Ebu Müslim, hacca gitmeyi arzulamıyor musun?

- Evet arzuluyorum^ ama kendime göre arkadaş bulursam gideceğim.
- Biz senin arkadaşın olalım.
- Siz bana arkadaş olamazsınız. Benim arkadaşlarım azık ve dağarcık istemeyen kimselerdir.
- Sübhanallah. Bir topluluk azıksız ve dağarcıksız_olarak sefere çıkabilir mi hiç?
- Kuşları görmüyor musunuz? Sabah gidip akşam yuvaya dönerken azıksız ve dağarcıksız olarak gidip gelirler. Onları, Allah rızıklandı-rıyor. Onlar alış veriş yapmıyorlar. Ekin ekmiyor ve biçmiyorlar. Onları, Allah rızı ki andırıyor.
- Tamam, seninle birlikte sefere çıkıyoruz.
- Haydi öyleyse, Allah'ın bereketiyle yola çıkın. Şam'ın dış mahallesinden hareket edip yola çıktılar. Yanlarına azık ve dağarcık almadılar. Bir menzile varıp konakladıklarında:
- Ey Ebu Müslim bize yemek, hayvanlarımıza da yem gerek, dediler.
Ebu Müslim, evet diye cevap verdi. Kısa bir süre hareketsiz durdu. Sonra taşlardan yapılı bir mescide yöneldi. Orada iki reka namaz laldı. Namazı tamamlayınca diz üstü çöküp şöyle dua etti:
"Allah'ım, beni evimden çıkarıp yola koyan sebebi biliyorsun. Ben, sırf senin emrine uyarak yola çıktım. Âdem oğullarından cimri bir kimseye bir cemaatın gelip konuk olduğunu, o adamın onlara bol bol ikramda bulunduğunu gördüm. Biz de senin misafirlerin ve ziyaretçileriniziz. Bize yedir ve içir. Bineklerimize de yem ver."
Ebu Müslim, duasını tamamladıktan sonra bir sofra getirilip önlerine serildi. Bir kazan tirit ve iki testi de su getirildi. Ayrıca binekleri için de yem getirildi. Bunların nereden getirildiğini ve kimin getirdiğini de bilmiyorlardı. Evlerinden çıkıp yola koyulmalarından itibaren tekrar evlerine dönünceye kadar bu halleri devam etti. Azık ve dağarcık taşıma zahmetine katlanmadılar."
Muhammed ümmetinden veli bir kulun durumu bu idi. Ona ve arkadaşlarına, günde iki kez gökten bir sofra geliyordu. Ayrıca su ve binekleri için de yem gönderiliyordu ki, büyük bir itinadır. O veli kul, bu yüce mertebeye kerem sahibi Hz. Peygamber'e uymasının bereketiyle nail olmuştur. Bu Peygamber'in üzerine salat ü selamların en faziletlisi olsun.
Şimdi de îsa peygamberin îsrail oğullarına söylemiş olduğu şu söze gelelim: "Yediklerinizi ve evlerinizde sakladıklarınızı da size haber vereceğim." (Âl-i Imrân, 49.)
Bu, peygamberler, hatta birçok veli için kolay birşeydir. Doğru sözlü Yusuf peygamber de kendisiyle birlikte zindanda bulunan o iki gence şöyle demişti:
"Rabbimin bana öğrettiği bilgi ile, daha yiyeceğiniz yemek gelmeden size onu yorumlarım." (Yûsuf, 37.)
Rasûîullah (s.a.v.) da geçmiş ümmetlerle ilgili haberleri tastamam ve doğru bir şekilde vermişti. Zamanında cereyan eden hadiseleri de eksiksiz bir şekilde bildirmişti. Nitekim Kureyşlilerin, Haşimilerle Muttalib oğullarına karşı uyguladıkları boykot kararını içeren ve Ka'be'nin tavanına asılı bulunan belgeyi bir kurtçuğun yemiş olduğunu da haber vermişti. Kureyşliler, Rasûîullah (s.a.v.)'ı kendilerine teslim etmelerine kadar Haşimilerle Muttalib oğullarına boykot uygulama kararını almışlar ve bu kararlarını bir sahifeye yazmışlar, sahifeyi de Ka'be'nin tavanına asmışlardı. Cenâb-ı Allah, bir kurtçuk göndermiş ve kurtçuk o belgedeki Allah adının yazılı olduğu yerler dışındaki bütün kısımları yemişti. Başka bir rivayete göre ise kurtçuk, Allah'ın isminin o belgedeki zulüm ve düşmanlık ibareleriyle bir arada bulunmaması için Allah'ın isminin yazılı olduğu yerleri yemiş, diğer kısımları bırakmıştı.
Rasûîullah (s.a.v.) bu durumu, boykot altında bulundukları Şibi Ebu Talib'te iken amcası Ebu Talib'e haber vermişti. Ebu Talib de kalkıp Kureyşlilerin yanma gitmiş ve Rasûîullah (s.a.v.)'m kendisine verdiği haberi onlara aktarmıştı. Onlar da şöyle demişlerdi:
- Eğer Muhammed'in dediği doğruysa ne âlâ, yoksa onu bize teslim edin.
Ebu Talib:
- Tamam öyle olsun, dedi. Kureyşliler, Ka'be'nin tavanına asılı boykot belgesini indirip açtılar ve Rasûîullah (s.a.v.)'m dediği gibi kurtçuğun o belgedeki bazı kısımları yemiş olduğunu gördüler. Bunun üzerine Kureyş kabilesinin batınları, Haşimilerle Muttalib oğullarına boykot uygulamaktan vazgeçtiler. Böylece Cenâb-ı Allah, birçok kimseyi doğru yola iletmiş oldu. Buna benzer birçok mucize, Rasûlullah (s.a.v.) tarafından izhar edilmiştir ki, onlarla ilgili detaylı açıklamalar «Siret» adlı eserimizin birkaç yerinde nakledilmiştir. Hamd ve minnet Allah'adır.
Bedir savaşında Rasûîullah (s.a.v.), amcası Abbas'tan fidye taleb ettiğinde Abbas (r.a.), malının bulunmadığını, verecek fidyesi olmadığını iddia etmişti. Rasûlullah (s.a.v.) da ona şöyle demişti:
- Zevcen Ümmü Fadl'la birlikte kapının eşiği altına gömdüğün ve kendisine: "Eğer ben öldürülürsem bu mal çocukların olsun." dediğin mal nerede? Bunun üzerine Abbas şöyle demişti:
- Allah'a yemin ederim ki ya RasulaUah, bu durumdan hiç kimsenin haberi yoktu. Sadece ben, zevcem Ümmü Fadl ve yüce Allah bundan
haberdardı.
Rasûlullah (s.a.v.), Habeşistan'da vefat eden kral Necaşi'nin ölümünü, öldüğü gün haber vermiş ve gıyabi cenaze namazını kılmıştı.
Mu'te savaşında öldürülen komutanların peşpeşe öldürülüşlerini haber vermişti. Bu haberi cemaate minber üzerinde gözleri yaşararak aktarmıştı. Rasûlullah (s.a.v.), Hatib b. Beltaa'nm, Beni AbdüİmuttaAib'in azadlısı Şakirde birlikte Kureyşlilere

gönderdiği mektubu da sahabelere haber vermiş ve mektubu götüren kadını yakalamaları için Ali, Zübeyr ve Mikdad'ı göndermişti. Bunlar da mektubu o kadının saç Örgüsünde (başka bir rivayete göre ise koynunda) bulmuşlardı. Bununla ilgili açıklama Fetih gazvesinde geçmişti.
Rasûlullah (s.a.v.) kendisinin durumunu öğrenip tahkik etmeleri için Kisra'ya bağlı Yemen valisi tarafından gönderilen iki emire: "Benim Rabbim bu gece sizin Rabbinizi (hükümdarınızı) Öldürdü." demiş, onlar da o gecenin tarihini bir tarafa yazmışlardı. Sonra Cenab-ı Allah'ın, Kisra'ya oğlunu musallat kılıp öldürttüğünü görmüşlerdi. Bunun üzerine hem o iki emir, hem de Kisra'ya bağlı Yemen valisi müslüman olmuşlardı. Bu da Yemen hükümdarlığının Rasûlullah (s.a.v.)'a bağlanması için bir sebep teşkil etmişti.
Peygamber (s.a.v.)'in gelecekle ilgili gaybi haberler vermesine gelince, bunlar gerçekten çoktur. Nitekim bunlarla ilgili açıklamalar, önceki bölümlerde verilmişti. Ayrıca aynen gerçekleşen bu haberler, tarihi haberler bölümünde de ele alınacaktır.
îbn Hamid, îsa peygamberin cihadı ile Rasûlullah (s.a.v.)'m cihadını, Isa peygamberin zühdü ile Rasûlullah (s.a.v.)'m zühdünü karşılaştırmış ve şöyle demiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), kendisine sunulduğu zaman yerin hazinelerinden yüz çevirmiş ve onları kabul etmeyip şöyle demişti: "Bir gün aç kalır, bir gün de doyarım." Rasûlullah, on üç zevcesi olduğu halde üzerlerinden bir ay hatta iki ay geçerdi ki, evlerinde ateş yakılmaz, çıra yanmazdı. Sadece iki siyah şeyle, hurma ve su ile geçinirlerdi. Bazan Rasûlullah (s.a.v.), açlıktan karnına taş bağlardı. Üç gün peş peşe buğday ekmeğine doymadılar. Onun yatağı, içi hurma lifiyle dolu deri yüzlü bir döşekten ibaretti. Çoğu kez koyunu bağlayıp sağar, elbisesini yamar, ayakkabısının da sökük yerlerini mübarek eliyle dikerdi. Vefat ettiği zaman zırhı, kendi ailesi için satın aldığı arpa karşılığında bir Yahu-dinin yanında rehinde bulunmaktaydı. Binlerce dinarı, deveyi, koyunu, ganimet ve hediyeleri başkalarına vermiş, bu hususta başkalarını kendi nefsine ve ailesine tercih etmiş, bütün bu malları yoksullara, muhtaçlara, dullara, Öksüzlere, esir ve düşkünlere sarfetmişti."
Ebu Nuaym, Hz. İsa'nın doğmasına yakın bir zamanda meleklerin doğru sözlü Meryem'e müjde verdiklerini söylerken buna karşılık yine meleklerin, Rasûlullah (s.a.v.)'ın annesi Amine'nin Rasûlullah'a hamile kaldığı zaman da rüyasında onu müjdelemişlerdi. Bir kavle göre, melekler ona şöyle demişlerdi: "Sen, bu ümmetin efendisine hamile kaldın. Ona Muhammed adını ver."
Önceki bölümlerde de anlattığımız gibi bu konuyu, Rasûlullah'm doğumu bahsinde detaylı olarak açıklamıştık.
Hafiz Ebu Nuaym, burada garib ve uzun bir hadis nakletmiştir. Rasûlullah (s.a.v.)'m doğumuyla ilgili olduğundan sonuç kısmı da başlangıç kısmına denk olsun diye bu hadisi burada nakletmeyi uygun gördük. Yardımına başvurulacak olan zat, yüce Allah'tır. O'na tevekkül edip dayanırız. Hamd O'nadır. Hafiz Ebu Nuaym, îbn Abbas'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m ana rahmine düştüğü şu delillerden anlaşılmıştı: Kureyşlilerin bütün hayvanları o gece dile gelip şöyle konuşmuşlardı: "Kabe'nin Rabbine yemin olsun ki, Rasûlullah ana rahmine düştü. O, dünyanın güvenliği, dünyalıların da kandilidir." Kureyşlilerde ve Arap kabilelerinde bulunan bütün kahinler, o gece zevcelerinden uzak durdular. Kahinlerin ilmi bu konuda ayrılığa düştü. Dünya hükümdarlarından her birinin tahtı yüz üstü devrildi. Hükümranlıkları da sustu. Artık bugün konuşamaz hale geldiler. Hakimiyetleri son buldu.
Doğudaki vahşi hayvanlar, batıdaki vahşi hayvanlara koşup bu durumu müjdelediler. Denizlerdeki canlılar da bunu birbirlerine müjdelediler. Onun ana rahminde bulunduğu her ay, bütün semalarda ve yeryüzünün her yerinde şöyle bir çağrı yapılmıştı:
"Size müjdeler olsun, Ebu'l-Kasım'm uğurlu ve bereketli olarak yeryüzüne çıkmasının zamanı yaklaşmıştır."
Rasûlullah (s.a.v.), ana karnında dokuz ay kaldı. O ana karnında iken babası Abdullah vefat etti. Melekler dediler ki:
- Ey ilahımız, ey efendimiz, senin şu peygamberin öksüz kaldı.
- Ben onun velisi, koruyucusu ve yardımcısıyım.
Melekler, onun doğumu ile kutlulandılar. O, uğurlu, bereketli ve mübarek bir insan olarak dünyaya geldi. Onun doğumu sebebiyle Cenâb-ı Allah, göklerin kapılarını ve cennetlerini açtı. Amine de ona hamile iken durumunu şu sözlerle anlatmıştır:
"Hamileliğimin altıncı ayında ben rüyada bir adam gördüm. Gelip ayağıyla bana vurdu ve şöyle dedi:
- Ey Amine, sen âlemlerin en hayırlısına hamile kaldın. Onu doğurduğun zaman ona, Muhammed veya Peygamber (Nebi) adını koy. Bunlardan hangisini dilersen ona isim olarak koyabilirsin."
Hz. Amine diyor ki: Hamile kadınların başından geçen şey, benim de başımdan geçiyordu, ama kavmimden hiç kimsenin benim durumumdan haberi yoktu. Erkek, kadın hiçbiri benden haberdar değildi. Ben evimde yalnız başıma idim. Abdülmuttalib de dolaşıyordu. Şiddetli bir gürültü işittim. Büyük birşeyle karşılaştım. Korkuya kapıldım. Günlerden de pazartesi günüydü. Sanki beyaz bir kuş kanadı gelip göğsümü sıvazladı da kalbimdeki bütün korkuyu giderdi. Sonra bana, beyaz bir içecek verildi. Onun süt olduğunu zannediyordum. Çok susamıştım, elimi uzattım. O içeceği alıp içtim. Yüksek bir nur bana geldi ve vücuduma temas etti. Sonra bazı kadınlar gördüm. Onlar uzun hurma ağaçları gibiydiler. Abdülmuttalib'in kızlarına benziyorlardı. Çevremi kuşattılar. Hayret ve şaşkınlık içindeydim. "İmdat" diye bağırdım. Bunlar beni nereden bildiler? Durumum gittikçe zorlaştı, her saat gürültü ve ses işitiyordum. Bu gürültü ve sesler öncekilere nisbetle daha büyük, daha şiddetli ve daha korkunç idiler. Gökten yere sarkıtılmış beyaz bir ipekle karşılaştım. Bir ses duydum. Şöyle diyordu: "Onu insanların gözünden saklayın." Havada duran bazı adamlar gördüm. Ellerinde gümüşten ibrikler vardı. Benden de hurma yağı gibi beyaz ter taneleri damlıyordu ki, keskin kokan miskten daha hoş kokulu idî. O esnada ben, keşke Abdülmuttalib yanıma gelseydi, diyordum. Nereden geldiklerini bilmediğim bir kuş sürüsü gelip odamı çevreleyip kapattı. Gagaları zümrütten,

kanatları da yakuttandı. Allah, gözlerimdeki perdeyi kaldırdı. O esnada yerin doğularını ve batılarını gördüm. Biri doğuda, biri batıda, biri Ka'be'nin damında olmak üzere damgalı üç bayrak gördüm. Doğum sancısı beni sıkıştırdı. Kendimi kadınların kucağına yaslanmış gibi görüyordum. Etrafımda birçok kadın vardı. Kendimi KaTae ile beraber zannettim, ama birşey göremiyordum. îşte o esnada Muhammedi doğurdum. Karnımdan çıkar çıkmaz ona dönüp baktım, secde halindeydi. Allah'a yalvarıp yakaran bir kimse gibi parmaklarını semaya kaldırmıştı. Sonra gökten beyaz bir bulutun gelip onu perdelediğini gördüm. Daha sonra o bulut, gözlerimden kayboldu. Bir ünleyicinirı şöyle ünledi-ğini işittim:
- Muhammed (s.a.v.)'i yerin doğularında ve batılarında dolaştırın.Onu bütün denizlere girdirin ki hepsi onun adını, evsafını ve suretini bilip tanısınlar. Onun yok edici şirkten yana herşeyi silip süpürdüğünü anlasınlar. Sonra çevremdeki herkes kısa sürede kaybolup gitti. Ben kendimi beyaz yünden bir örtüye sarılmış gördüm. O örtünün beyazlığı, sütten daha beyazdı. Altında da yeşil bir ipek sergi vardı. Muhammed, beyaz renkli taze incilerden yapılma üç anahtar tutmuştu. Kendisini görmediğim birinin şöyle dediğini işittim: "Muhammed zafer anahtarlarını, rüzgar anahtarlarını ve peygamberlik anahtarlarını tuttu."
Ebu Nuaym bu hadisi rivayet etti. Hakkında birşey söylemedi, ama bu, cidden garip bir hadistir.
Şeyh Cemaleddin Ebu Zekeriyya Yahya b. Yusuf b. Mansur b. Ömer el-Ensârî es-Sarsarî -ki bu zat, hadisleri ve lügati hıfzeden usta bir adamdır. Rasûlullah (s.a.v.)'a samimi bir sevgi beslemektedir- aşağıda nakledeceğimiz şu kasidesini inşad etmiştir. Bu yüzden o zat, kendi çağında Hassan b. Sabit (r.a.)'e benzemektedir. Rasûlullah (s.a.v.)'ı med-heden bir methiyesi onun divanında kayıtlıdır. O, gözleri görmeyen âmâ, fakat kalbi gören bir kimse idi. Hicretin 656. senesinde Bağdat'ta Tatarlar tarafından öldürüldü. Bununla ilgili açıklama, inşaallah kitabımızda gelecektir. Güvencimiz ve dayanağımız Allah'tır. Evet bu zat, divanında mevcud olan ve satırları ha harfiyle sona eren bir kasidesinde şöyle demiştir:
"Muhammed, bütün insanlığa rahmet olarak gönderilmiş bir peygamberdir. O, sapıklığın düşürdüğünü sağlam bağlayıp düzeltir.
Sağır kayalıklar, Davud'a icabet edip cevap vermiş ve demir tabakaları onun elinde yumuşamışsa da, sağır kayalıklar da Muhammed'in elinde yumuşamışlar ve avucundaki çakıl taneleri teşbih getirmişlerdir. Musa peygamber, değneğini vurup taştan su nşkırtmışsa da Muhammed'in avucunda sular pınar gibi akmışlardır.
Esen rüzgarlar Davud'a itaat etmiş, onun emriyle sabah gidip akşam gelmişlerse de,
Saba rüzgarı, Peygamberimiz'e yardım etmiş ve onun düşmanları bir aylık mesafede onun adını duyunca korkuya düşüp yüzleri buruş-muştur.
Süleyman peygambere büyük bir hükümdarlık verilmiş, cinler onun emrine müsahhar kılınmış ve hastalara şifa verip afiyete erdir-mişse de hazinelerin tüm anahtarları Muhammed (s.a.v.)'e sunulmuş, ama zahid olan Muhammed bütün bu anahtarları reddetmiş, ahireti tercih etmiştir. İbrahim peygambere halillik makamı, Musa peygambere de Tur dağında Allah ile konuşma mucizesi verilmişse de,
Muhammed (s.a.v.) hem halildir, hem de Allah ile konuşmuştur. O hem rüyada, hem de gerçek halde Allah ile mülakat yapma özelliğine sahip kılınmıştır ki, bu daha açıktır.
Özel olarak oha büyük Kevser havuzu ve Livaü'1-Hamd sancağı verilmiştir.
O, asilere şefaat eder ki, Cehennem ateşi onların yüzlerini yalar.
Ona Allah katında en yüksek makam verilmiştir. O, Allah katında gözdelerdendir.
Ona verilen müjdeler daha göz doyurucu ve sevindiricidir.
Bütün yüce ve hoş rütbeler ona verilmiştir. Onun rütbesinden başka rütbeler aşağıdadır. Mevki sahiplerinin rütbeleri ışık verip yalabuklanır.
O, Cennetü'l-Fîrdevs'e ilk girecek olandır. Hayırlı galibiyetle diğer kapılar da ona açılacaktır."
Bu anlattıklarımız, Cenâb-ı Allah'ın imkan bahşettiği kadarıyla derleyip toparladığımız gayba dair haberlerdir ki, zamanımıza kadar tahakkuk etmişlerdir ve bunlar peygamberlik delilleri kapsamına girmektedirler. Doğru yola ileten Allah'tır.
Bu konuyu Allah'ın izniyle tamamladıktan sonra Peygamber Efen-dimiz'in vefatından sonra, zamanımıza kadar vuku bular hadiseleri anlatmaya çalışacağız. Bu işe de ahir zamanda vuku bulan fitnelerle savaşlara değinmekle başlayacak, sonra da kıyamet alametlerini, ardı sıra da ölüm sonrası diriliş, haşir ve neşri, kıyamette görülecek korkulu halleri, Havz-ı kevser'i, Mizan'ı, Sırat'ı, Cehennem'in evsafını, sonra da Cennet'in evsafını anlatmaya çalışacağız. [10]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/379-389.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/389-391.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/391.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/391-393.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/393-397.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/397-401.
[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/401-406.
[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/406-408.

[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/408-412.

[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/412-421.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Hulefa-İ Raşidîn Dönemi
Hz. Ebu Bekir'in Halifeliği Ve O Dönemde Cereyan Eden Hadiseler
Üsame B. Zeyd Ordusunun Göreve Gönderilmesi
Yalancı Peygamber Esved El-Ansîtstîn Ortaya Çıkışı, Yönetimi Ele Geçirmesi Ve Öldürülüşü
Hz. Ebu Bekir'in İrtîdad Eden Ve Zekat Vermeyenlerle Savaşmaya Hazırlanması
On Bîr Emîre Bayrak Hazırlayıp Verdiği Zaman Hz. Ebu Bekir'in Zî'l-Kassa'ya Gldlşl
Komutanların Zi'l-Kassa'dan Ayrılıp Görev Yerlerine Gitmeleri
Ümmü Zeml Hadisesi
Fücae Kıssası
Secah Ve Beni Temîm Olayı
Malik B. Nüveyre El-Yerbuî Et-Temîmfnîn Kıssası
Müseylemetü'l-Kezzab'ın Öldürülmesi
Bahreynlilerin Îrtîdadları Ve Tekrar İslâm'a Dönüşleri

Hulefa-İ Raşidîn Dönemi

Hz. Ebu Bekir'in Halifeliği Ve O Dönemde Cereyan Eden Hadiseler

Hicri On Birinci Sene: Bu senenin rebiyülevvel ayının oniki-sinde pazartesi günü, Rasûlullah (s.a.v.)'m vefat etmiş olduğunu önceki kısımlarda anlatmıştık. Buna dair yeterli açıklamayı da vermiştik. Muvaffakiyet Allah'tandır.

Daha önce de anlatıldığı gibi Rasûlullah (s.a.v.), pazartesi günü kuşluk vaktinde vefat etti. İnsanlar Beni Saide gölgeliğinde Ebu Bekir'e bey'at etmekle meşgul oldular. Sonra da pazartesi gününün geri kalan kısmında ve salı günü sabahında mescitte ona genel bey'at yaptılar. Nitekim bu husus, önceki kısımlarda uzun uzadıya anlatılmıştı. Bey'at işi tamamlandıktan sonra Rasûlullah (s.a.v.)'m cesedini yıkama, kefenleme ve üzerine cenaze namazını kılma işiyle de salı gününün kalan kısmında meşgul oldular. Çarşamba gecesi de defnettiler. Bu meseleyi yerinde, delilli ve bürhanlı olarak anlatmıştık.

Muhammed b. İshak b. Yesar, Enes b. Malik'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Beni Saide gölgeliğinde sabahleyin Ebu Bekir'e bey'at edildiği zaman Ebu Bekir oturdu. Ömer kalkıp ondan önce konuşmaya başladı. Allah'a hamd ü senada bulunduktan ve onu layıkı veçhiyle övdükten sonra şöyle dedi:

- Ey insanlar! Ben dün size birşeyler söylemiştim. O sözleri Allah'ın kitabında ve Rasûlullah'm bana söylemiş olduğu sözler arasından çıkarıp aktarmış değildim. Ama ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m bizim işimizi idare edeceğini ve tedbirimizi alacağını görüyordum ve doğrusu yüce Allah, kendisinde Rasûlünün hidayeti bulunan zatı aranızda baki bırakmıştır. Eğer siz ona sarılırsanız, Allah'ın onu iletmiş olduğu hidayet yoluna kavuşursunuz. Yüce Allah sizin idarenizi, Rasûlullah'm arkadaşı ve mağarada iki kişiden ikincisi olan en hayırlınızın eline vermiştir. Kalkın, ona bey'at edin."

Hz. Ömer'in bu konuşmasından sonra insanlar, Ebu Bekir'e Beni Saide gölgeliğindeki bey'atten sonra umumi olarak bey'a ettiler. Sonra Ebu Bekir konuşmaya başladı. Allah'a layıkı veçhiyle hamd ü senada bulunduktan sonra şöyle dedi:

- İmdi ey insanlar! Ben sizin en hayırlınız olmadığım halde idarenizin başına geçtim. Eğer iyi idare edersem bana yardım edin. Eğer kötü davranırsam beni düzeltin. Doğruluk emanettir. Yalan hıyanettir.

Sizin en zayıfınız, hakkını alıp kendisine verinceye kadar benim nazarımda en güçlünüzdür. înşaallah bunu böyle yapacağım. Sizin en güçlünüz de başkasının kendisindeki hakkını alıp sahibine verinceye kadar benim nazarımda en zayıftır. înşaallah bunu böyle yapacağım. Bir kavim Allah yolunda cihadı terkederse, Allah mutlaka onları yardımsız bırakır, zillete düşürür. Bir kavimde fuhşiyat yayılırsa, Allah onlara umumi bela verir. Ben, Allah ve Rasûlüne itaat ettiğim sürece siz de bana itaat edin. Ben Allah ve Rasûlüne isyan edersem sizin üzerinizde itaat hakkım kalmaz. Kalkın, namazınızı kılın, Allah size rahmet etsin."

Bu rivayetin senedi sahihtir. Sahabeler, o vakitte Hz. Ebu Bekir'e bey'at edilmiş olduğu hususunda görüş birliği etmişlerdir. Hatta Ebu Talib oğlu Ali ile Zübeyr b. Avvam da bey'at etmişlerdir. Allah onlardan razı olsun. Bunun delili de Beyhakfnin şu rivayetidir:

Beyhakî, Ebu-Said el-Hudrî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.) vefat etti. İnsanlar Sa'd b. Ubade'nin evinde toplandılar. Aralarında Ebu Bekir'le Ömer de vardı. Ensâr'ın sözcüsü kalkıp şöyle dedi:

- Biliyor musunuz, biz Rasûlullah'm ensârıyız ve onun ensârı olduğumuz gibi onun halifesinin de ensârı olacağız.

Sonra Ömer b. Hattab kalkıp şöyle konuştu:

- Sözcünüz doğru söyledi. Eğer bundan başka birşey söylemiş olsaydınız, sizinle bey'atleşmezdik.

Böyle dedikten sonra Hz, Ömer, Ebu Bekir'in elini tutup:

- İşte adamınız budur! Onunla bey'atleşin, dedi. Önce kendisi Hz. Ebu Bekir'e bey'at etti. Sonra da Muhacirlerle Ensâr on bey'at ettiler.

Hz. Ebu Bekir minbere çıktı. Cemaatın yüzüne baktı. Aralarında Zübeyr'i göremedi. Haber gönderip Zübeyr'i çağırttı. O da geldi. Zü-beyr'e şöyle dedi:

- Rasûlullah (s.a.v.)'m halası oğlu Zübeyr, sen Müslümanların birliğini bozmak mı istedin?

Zübeyr:

- Ey Rasûlullah'm halifesi, bugün kimseyi kınama, dedi. Kalkıp Hz. Ebu Bekir'e bey'at etti. Sonra Hz. Ebu Bekir cemaata bakt

Hz. Ali'yi göremedi. Haber gönderip onu da çağırttı. Hz. Ali gelince, Hz. Ebu Bekir ona şöyle dedi:
- Ey Rasûlullah'm amcası oğlu ve damadı, sen Müslümanların birliğini bozmak mı istedin?
- Ey Rasûlullah'm halifesi, bugün kimseyi kınama. Hz. Ali böyle dedikten sonra kalkıp Hz. Ebu Bekir'e bey'at etti."
Musa b. Ukbe, «Megazi» adlı eserinde Sa'd b. ibrahim'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Babamın bana anlattığına göre dedem Abdurrahman b. Avf, Hz. Ömer'le berabermiş. Muhammed b. Mesleme, Zübeyr'in kılıcını kırmış. Sonra Ebu Bekir hutbe irad etmiş ve insanlardan Özür dileyip şöyle demiş:
- Allah'a yemin ederim ki, ben bir gün ve bir gece dahi emir olmaya hırs göstermedim. Ne gizli, ne de aşikâr olarak bu mertebeyi bana vermesini Allah'tan istemedim.
Muhacirler, Hz. Ebu Bekir'in bu sözünü kabul ettiler. Ah ile Zübeyr de dediler ki:
- Biz bey'at etmeye geç geldik. Çünkü meşverette geri bırakıldık. Oysa biz, Ebu Bekir'in halifeliğe insanlar içerisinde en layık şahsiyet olduğunu biliyoruz. O, mağarada Rasûlullah'a arkadaşlık etmiştir. Onun şeref ve iyiliğini kabul ediyoruz. Rasûlullah hayatta iken onu imam olarak cemaatın önüne geçirmişti."
Hz. Ali'nin böyle demesi, kendisinden beklenilen bir husustur. Eserlerde anlatıldığına göre Hz. Ali, namazlara gelip Hz. Ebu Bekir'in arkasında namaz kılarmış. Rasûlullah'm vefatından sonra da onunla birlikte Zi'1-Kassa'ya gitmiştir. Nitekim bunu ileride de anlatacağız. Ayrıca Hz. Ebu Bekir'in yanma gelir, ona öğüt verir, onun meşveret meclisine katılır, fikirlerini açıklarmış. Hz. Ali'nin, Fatıma'nm vefatından sonra Hz. Ebu Bekir'e bey'at etmesine gelince, bu hususta diyeceğimiz şudur ki Hz. Fatıma, babasının vefatından altı ay sonra vefat etmişti. Bu da Hz. Ali'nin, Hz. Ebu Bekir'e ikinci kez bey'at ettiği şeklinde anlaşılmalıdır. İkinci defa bey'at etmesinin sebebi, Rasûlullah'm mirasını taleb etmeleri, Hz. Ebu Bekir'in ise: "Biz peygamberlere mirasçı olunmaz. Bizim terekemiz sadakadır." hadis-i şerifine dayanarak mirası onlara vermemesi yüzünden aralarında meydana gelen kırgınlığı gidermek istemesiydi. Nitekim bu hadisle ilgili senedler ve lafızlar önceki kısımlarda verilmiştir. Hamd Allah'adır.
Seyf b. Ömer et-Temimî, Asım b. Adiy'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Üsame'nin ordusunu sefere göndermek için Rasûlullah'm vefatının ertesi gününde Hz. Ebu Bekir'in tellalı şöyle bir duyuruda bulundu:
- Dikkat edin. Üsame ordusunda kayıtlı bulunan her şahıs mutlaka Cüruf teki garnizona gitsin. Bunlardan Medine'de hiç kimse kalmasın!
Hz. Ebu Bekir de kalkıp cemaata yöneldi. Allah'a hamd ü senada bulunduktan sonra şöyle dedi:
- Ey insanlar! Ben de sizin gibiyim. Zannedersem siz Rasûlullah'm yapabildiği işleri bana teklif edeceksiniz. Doğrusu yüce Allah, Muham-med'i âlemler üzerine seçkin kıldı. Onu afetlerden korudu. Ben ona tabi olan bir kimseyim. Kendiliğinden iş yapabilecek biri değilim. Eğer ben doğru yolda yürümeye devam edersem, bana bey'at edin. Eğer saparsam, beni düzeltin ve doğrultun. Doğrusu Rasûlullah (s.a.v.) vefat etti ve bu ümmetten hiçbir kimse bir kırbaç darbesi kadar dahi ondan kısas alacaklısı değildir. Bana musallat olan bir şeytanım vardır. O bana geldiği zaman benden uzak durun ki, sîzin saçlarınıza ve tenlerinize zarar vermeyeyim. Siz, ecel çerçevesinde sabah gidip akşam dönmektesiniz ki, o ecelin ne zaman geleceğini bilemezsiniz. Mutlaka salih amel üzere olmayı becerebilecekseniz, bunu yapın ve salih amel işleyin. Bunu da ancak Allah'ın yardımıyla becerebilirsiniz. Ecellerinize teslim olup amellerinizin sona ermesinden önce zaman müsait iken hayırlarda yarışın. Çünkü bir kavim ecellerini unuttular ve salih amelleri sonraya bıraktılar. Sakın onlar gibi olmayasmız. Gayret gösterin, gayret gösterin. Kurtuluşa, kurtuluşa ermeye bakın. Çabuk olun, çabuk olun. Çünkü peşinizde sizi yakalamak isteyen ve sizi yakalamaya tutkulu olan bir ecel vardır ve bu ecel, hızla size doğru gelmektedir. Ölümden sakının, ona karşı tedbirli olun. Babalarınızdan, oğullarınızdan ve kardeşlerinizden ibret alın. Ölülere itaat edeceğiniz kadar dirilere itaat edin."
Yine Hz. Ebu Bekir, kalkıp Allah'a hamd ü senada bulunduktan sonra şöyle dedi:
- Allah, sadece kendi rızası için işlenen amelleri kabul eder. Yaptığınız amellerle Allah rizasmı amaçlayın. Sizler ancak ihtiyaç duyup yoksul olacağınız bir zaman için ihlaslı oldunuz. Ey Allah'ın kulları, sizden ölen kimselerden ibret alın. Simden öncekileri düşünün. Onlar dün neredeydiler, bugün nerededirler? Savaş alanlarında çarpışma ve galibiyet hatıraları okunan o zorbalar ve güçlüler bugün nerededirler? Zaman onları zayıflattı. Onlar, çürümüş kemiklere dönüştüler. Yokluk ve yoksulluk onların üzerlerinden peş peşe geçti. Murdarlar murdarlara, pisler de pislere aittirler. Yeryüzünü sürüp imar eden hükümdarlar nerede? Uzaklaştılar, anıları unutuldu, yok gibi oldular. Ancak Aziz ve Ce-lil olan Allah, sorumluluk ve günahlarını üzerlerinde kalıcı olarak bıraktı. Onların şehvet ve arzularını kesti. Geçip gittiler, ama amelleri defterlerinde yazılı kaldı. Bugünkü dünya, onların bıraktığı dünyadan başka bir dünyadır. Onlardan sonra biz dünyaya gönderildik. Eğer biz onlardan ibret alırsak kurtuluşa ereriz. Eğer vartaya yuvarlanırsak da onlar gibi oluruz. Nerede parlak yüzlü güzeller, nerede gençlikleriyle övünenler? Onlar toprak oldular. Aşın gidişleri, onlar için bir hasret ve pişmanlık oldu. Şehirleri kurup etraflarını surlarla sağlamlaştiranlar ve şehirlerde hayret verici işler yapanlar, bugün nerededirler? Onlar bütün yaptıklarını kendilerinden sonra gelecek olanlara bıraktılar, işte bu meskenler, onların boş bıraktığı hanelerdir. Onlarsa mezar karan-hklanndadırlar: "Şimdi onlardan hiç birini duyuyor veya hiçbir ses işitiyor musun?" (Meryem, 98.)
Nerede bilip tanıdığınız babalarınız ve kardeşleriniz? Ecelleri gelip onları geldikleri yerlere götürdü. Onlar ilk yerlerine dönüp ikamete başladılar. Ölüm sonrası ya şaki veya saiddirler. Ya mutlu ya da bahtsızdırlar. Dikkat edin, Allah'ın ortağı yoktur. O'nunlayaratıklarından hiçbiri arasında bir aracı yoktur ki, o aracı vasıtasıyla ona iyilik versin veya o aracı vasıtasıyla

bir kötülüğü ondan uzaklaştırsın. Hayır, insan ancak taati ve Rabbinin emrine uyması sayesinde iyiliğe ve hayra kavuşabilir, veya bir kötülükten kurtulabilir. Bilesiniz ki siz, Allah'a borçlu kullarsınız. O'nun katında bulunan şeylere de ancak O'na yapılacak ta-atla ulaşılabilir. Cehennem ateşinden uzaklaşıp Cennet'ten uzaklaşmama vaktiniz gelmedi mi? [1]

Üsame B. Zeyd Ordusunun Göreve Gönderilmesi

Rasûlullah (s.a.v.)'m, Zeyd b. Harise ile Cafer-i Tayyar ve Abdullah b. Revaha'nın öldürüldükleri Şam'ın Belka nahiyesinin sınırlarına göndermek için hazırladığı bu ordu, Cüruf e gidip ordugah kurdu. Aralarında Ömer b. Hattab da vardı. Anlatıldığına göre Ebu Bekir es-Sıddık da vardı. Ancak Rasûlullah, imamlık yapması için onu ordudan çıkardı. Rasûlullah (s.a.v.)'m hastalığı ağırlaşınca ordu Cürüfte kalmaya devam etti. Vefat edince musibet büyüdü. îş zorlaştı. Medine'de nifak zuhur etti. Medine çevresindeki Arap kabilelerinden bazıları irtidad etti. Diğerleri, Hz. Ebu Bekir'e zekat vermeye yanaşmadılar. Mekke ve Medine dışında Cuma namazı kılınan bir şehir kalmadı. «Sahih-i Bu-harî»de de İbn Abbas'tan rivayet edilen bir hadiste anlatıldığı gibi insanların hakka dönmelerinden sonra ilk Cuma namazı Bahreyn'in Cevaz kasabasında kılınmıştı. Taifteki Sakif kabilesi, islâm üzere sebat etmiş, firar etmemiş, dinden de dönmemişti.

Kısaca demek istediğimiz şudur ki, bu işler meydana geldiği zaman insanlardan birçokları Üsame ordusunu sefere göndermemesi için Hz. Ebu Bekir'e-tavsiyede bulundu. Bu orduya daha önemli işlerde ihtiyaç duyulacağım ifade ettiler. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.), barış zamanında bu orduyu sefere gitmek için hazırlamıştı. Hz. Ömer, bu yolda ona fikir beyanında bulunduysa da Ebu Bekir bu teklifleri şiddetle reddetti ve mutlaka orduyu sefere göndereceğini beyan ederek şöyle dedi:

- Allah'a yemin ederim ki, Rasûlullah'm bağladığı bir bayrağı ben çözmem. Kuşlar gelip tepemizi gagalasalar, Medine çevresindeki yırtıcı hayvanlar gelip bizi yaralasalar ve köpekler gelip mü'minlerîn annelerinin ayaklarım sürüyüp götürseler de Üsame ordusunu sefere göndereceğim. Bekçilerin de Medine çevresinde bulunmalarını emredeceğim.

Durum bu iken ordunun sefere gitmesi, elbetteki Müslümanların yararına idi. Bu ordunun uğradığı Arap kabileleri korktular. Ordu, çok güçlü kabilelere uğradı. Kırk gün -başka bir rivayete göre yetmiş gün-dolaştılar. Sonra salimen ve ganimet kazanmış olarak döndüler. Döndükten sonra Hz. Ebu Bekir bu defa orduyu, mürtedler ve zekat vermeyenlerle savaşmak için tekrar göreve gönderdi. Bununla ilgili açıklama, ilerideki kısımlarda verilecektir.

Seyf b. Ömer, Hişam'ın babası Urve'nin şöyle dediğini rivayet etmistir:

"Kendisine bey'at edildikten sonra Hz. Ebu Bekir, ihtilafa düştükleri konuda kendileriyle konuşmak için Ensâr'ı toplayıp onlara şöyle dedi:

- Üsame ordusu sefere gidecektir. Çünkü Araplar, genel olarak veya özel olarak irtidad etmişlerdir. Her kabilede irtidad hadisesi vardır. Nifak ortaya çıkmıştır. Yahudilik ve Hıristiyanlık, nifakı doyasıya içlerine sindirmişlerdir. Müslümanlar, peygamberlerini kaybettikleri, sayıları az ve düşmanları çok olduğu için soğuk bir gecede sağa sola dağılan koyun sürüsü haline gelmişlerdir.

Kendisini dinleyenler de Hz. Ebu Bekir'e şöyle karşılık verdiler:

- Gördüğün gibi Müslümanların büyük çoğunluğu ve Araplar, senden desteğini çekmek üzeredirler. Şu anda Müslüman cemaatı kendinden koparman uygun olmaz.

- Ebu Bekir'in nefsi kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, yırtıcı hayvanlar gelip beni yaralayacak olsalar bile Rasûlullah (s.a.v.)'m emrettiği gibi Üsame ordusunu -bu kasabalarda benden başka kimse kalmasa bile- sefere göndereceğim."

Hişam b. Urve, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince, Araplar toplu olarak irtidad ettiler ve münanklık onların içlerine sindi. Allah'a yemin ederim ki, benim başıma gelen musibet büyük dağların üzerine inseydi, o dağları parçalardı. Muhammed (s.a.v.)'in ashabı, yağmurlu bir gecede yırtıcı hayvanların bulunduğu bir arazideki dağınık bir topluluk haline gelmiştir. Allah'a yemin ederim ki, onlar hangi^noktada ihtilafa düşerlerse babam mutlaka o ihtilaftaki yanlış sözleri giderir, o işi çözümleyip karara bağlar."

Ravi diyor ki: Ben daha sonra Hz. Ömer'den söz ettim. Hz. Aişe, o-nun için şöyle dedi:

"Her kim Ömer'i görürse, onun İslâm'a destek ve takviye için yaratılmış olduğunu anlar. Allah'a yemin ederim ki o, işe ciddiyetle koyulan bir kimse idi. îşleri yerli yerince yapardı."

Hafiz Ebu Bekr el-Beyhakî, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'a yemin ederim ki, eğer Ebu Bekir halife seçiîmeseydi, Allah'a kulluk edilmezdi. Ebu Hüreyre, bu sözünü ikinci kez söyledi. Sonra üçüncü kez söyleyince ona:

- Bu kadarı yetmez mi ey Ebu Hüreyre? denildi, o da şöyle cevap verdi:

- Doğrusu Rasûlullah (s.a.v.), 700 kişilik bir ordunun başında Üsame b. Zeyd'i Şam'a yöneltti. Zi-Haşeb mevkiine vardıklarında Rasûlullah (s.a.v.) vefat etti. Medine çevresindeki Araplar dinden döndüler. Rasûlullah'm ashabı toplanıp Ebu Bekir'e giderek şöyle dediler:

- Ey Ebu Bekir, şu orduyu geri çek ve Rumların üzerine gönder. Çünkü Medine çevresindeki Araplar irtidad etmişlerdir.

Ashabın bu teklifi üzerine Hz. Ebu Bekir şöyle dedi:

- Kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'a yemin ederim ki köpekler, Rasûlullah (s.a.v.)'ın zevcelerinin ayaklarını çekip

sürseler bile ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m yola çıkardığı bir orduyu geri çekmem. Onun diktiği bir bayrağı indirmem.
Böyle dedikten sonra Hz. Ebu Bekir, Üsame ordusunu yola çıkardı. Bu ordu, irtidad etmek isteyen hangi kabileye uğradıysa, o kabile şöyle dedi:
- Eğer Müslümanların gücü olmasaydı, böylesine büyük bir orduyu sefere çıkaramazlardı. Şimdi biz-onları Rumlarla karşılaşıncaya kadar kendi hallerine bırakalım.
Üsame ordusu, Rumlarla çarpıştı. Rumları öldürüp hezimete uğrattı. Salimen Medine'ye döndü. Müslümanlar da îslâm üzere sebat ettiler."
Seyf b. Ömer, Hasan Basrfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Hz. Ebu Bekir, Üsame ordusunu yola çıkarmaya karar verince Ensâr'dan bazıları, Hz. Ömer'e dediler ki:
- Ebu Bekir'e söyle de Üsame'den başkasını üzerimize komutan yapsın.
Hz. Ömer, EnsâYm bu dileğini Hz. Ebu Bekir'e aktardı. Ebu Bekir de Ömer'in sakalını tutup şöyle dedi:
- Anan seni kaybetsin ey Hattab'm oğlu! Rasûlullah'ın tayin ettiği bir komutandan başkasını mı komutan yapacağım?
Daha sonra bizzat Hz. Ebu Bekir ordunun beklemekte olduğu Cüruf mevkiine gitti. Resm-i geçit yaptırdıktan sonra Üsame ordusunu yola çıkardı. Kendisi de onlarla birlikte yaya olarak bir miktar yürüdü. Üsame de binek üzerindeydi. Abdurrahman b. Avf ise, Ebu Bekir'in boş bineğini gütmekteydi. Üsame dedi ki:
- Ey Rasûîullah'm halifesi, ya sen de bineğe bin ya da ben ineyim. Hz. Ebu Bekir:
- Allah'a yemin ederim ki ne sen yere inersin, ne de ben bineğe binerim, dedi. Sonra Ebu Bekir, Üsame'den askerler arasında bulunan Ömer'i kendisine bırakmasını istedi. Üsame de Ömer'e izin verdi. Bu sebepledir ki Ömer, daha sonraları Üsame ile karşılaştığı her yerde ona mutlaka:
- Selam sana ey komutan, diye hitab ederdi." [2]

Yalancı Peygamber Esved El-Ansîtstîn Ortaya Çıkışı, Yönetimi Ele Geçirmesi Ve Öldürülüşü

Ebu Cafer b. Cerir, Gassan b. Abdülhamid ile Cüveyriye b. Esma tarikiyle onların bazı 'şeyhlerinin şöyle dediklerini rivaye etmiştir: Hz. Ebu Bekir, rebiyülevvel ayının sonlarında Üsame b. Zeyd ordusunu yola çıkardı. Bu ordu yola çıktıktan sonra rebiyülevvel ayının sonunda Es-ved el-Ansf yi öldürdü. Bu da Medine'de bulunan Ebu Bekir'in ilk fethi oldu.
Daha önce de anlatıldığı gibi Yemen, Himyerlilerindir. Hükümdarlarına Tübba adı verilirdi. Cahiliye döneminden bahsederken bu konuya biraz değinmiştik. Sonra Habeş meliki, komutanlarından iki kişiyi gönderdi. Bunlardan birinin adı Ebrehetü'l-Eşrem, diğerininkiyse Er-yat idi. Bu iki komutan Yemen'i, Habeş hükümdarı için Himyerlilerin elinden aldılar. Böylece Yemen, Habeş hükümdarının mülkiyetine geçti. Sonra bu iki komutan anlaşmazlığa düştü. Eryat öldürüldü. Ebrehe yalnız başına vali oldu. Anis adıyla adlandırdığı bir kilise inşa etti. Bu kilise yüksek olduğu için Anis adı verilmişti. Ebrehe, Arap hacılarının KaTae'yi bırakıp bu kiliseyi tavaf etmelerim istemişti. Kureyşli biri gelip bu kiliseye pislemişti. Durumdan haberdar olan Ebrehe, Mekke'deki Kale'yi yıkmaya yemin etmişti. Bunun için de büyük bir ordu hazırlamış, ordunun Ön kısmına da Mahmut adlı bir fil koyup Mekke üzerine yürümüştü. Fakat Cenâb-ı Allah'ın, kitabında da anlattığı gibi başlarına büyük bir bela gelmişti. Bunu yerinde detaylı olarak anlatmıştık. Mekke'de Allah'ın gönderdiği Ebabil kuşları sebebiyle musibete maruz kalan Ebrehe, askerlerinden arta kalanlarla birlikte çok kötü ve perişan bir halde geri dönmüştü. Yolda vücudundan parça parça etler düşüyordu. San'a kentine vardıklarında göğsü parçalandı ve Öldü. Kendisinden sonra hükümdarlığa oğlu Belsiyum b. Ebrehe, sonra diğer oğlu Mesruk b. Ebrehe geçti. Yemen hakimiyeti, yetmiş sene süreyle Habeş-lilerin elinde kaldı. Sonra Seyf b. Zî-Yezen el-Himyerî ayaklandı, öc alma tutkusuna kapıldı. Bizans hükümdarına gidip Habeşlilere karşı yardım diledi, ama Bizans hükümdarı ona yardıma yanaşmada. Çünkü onunla Himyerîler arasında din birliği vardı. Her iki taraf da Hristiyan-dı. Bunun üzerine Seyf b. Zî-Yezen Fars hükümdarı Kisra'ya gidip yardım diledi. Aralarında çeşitli konuşmalar geçti. Sonra Kisra, zindanında bulunan bazı mahkumları Vehrez adında birinin liderliğinde Seyf b. Zî-Yezen'le birlikte gönderdi. Vehrez, Yemen tahtını Habeşlilerin elinden aldı. Mesruk b. Ebrehe'yi öldürdü. San'a'ya girdiler. Seyf b. Zî-Ye-zen de baba ve dedelerinin geleneğine göre Yemen tahtına oturdu. Her taraftan Araplar gelip onu tebrik ettiler. Yalnız Kisra'nın o beldeler üzerinde bazı niyetleri vardı. Bu hal devam etti. Nihayet Rasûlullah (s.a.v.) risaletle görevlendirildi. Mekke'de bir süre kaldı. Sonra Medine'ye hicret etti. Çeşitli ülkelere mektuplar yazıp onları bir ve ortaksız olan Allah'a ibadet etmeye davet edici mektuplar yazarken Fars hükümdarı Kisra'ya da şöyle bir mektup yazdı:
"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Allah Rasûlü Muham-med'den Farsların büyüğü Kisra'ya.
Hidayete tabi olanlara selam olsun. îmdi Müslüman ol ki selamet bulasın..."
Bu mektup Kisra'ya ulaşınca: "Bu nedir?" diye sordu. Yanındakiler de: "Bu, Ceziretü'l-Arap'ta ortaya çıkan ve peygamber olduğunu iddia eden bir adamdan geliyor." dediler. Mektubu açınca yazının kendi adından Önce Muhammed adıyla başladığını gördü, buna çok kızdı. Mektubu okumadan parçaladı. Yemen'deki valisi Bazam'a şu mealde bir mektup yazdı:
"îmdi şu mektubum sana ulaşınca yanındaki kumandanlardan ikisini Ceziretü'l-Arap'ta ortaya çıkan ve peygamber olduğunu iddia eden o adama gönder. Onu yakalayıp bana getirsinler."
Kisra'nın mektubu Bazam'a ulaşınca o, yanındaki komutanlardan akıllı iki komutanı Rasûlullah (s.a.v.)'a gönderdi. Gönderirken

de onlara şu talimatı verdi:
"Şu adama gidin, durumuna bakın. Eğer yalancıysa onu yakalayıp Kisra'ya götürün. Eğer öyle değilse tekrar yanıma dönün ve durumunu bana bildirin ki ona ne yapacağımı düşüneyim."
Bu iki komutan, Medine'ye Rasûlullah'm yanına geldiler. Onu çok güzel bir halde gördüler. Hayret verici hareketlerini gördüler Yanında bir ay kaldılar. Sonra niçin oraya geldiklerini Rasûlullah'a bildirdiler ve sonra da Rasûlullah'm cevabını beklediler. Rasûlullah onlara dedi ki:
"Valinizin yanma gidin ve ona deyin ki: Benim Rabbim bu gece onun Rabbini (Kisrasım) öldürmüştür."
Komutanlar, Rasûiullah'm bu haberi verdiği anı tarih olarak bir yere yazdılar. Sonra acele ile Yemen'e döndüler ve Rasûlullah'm kendilerine verdiği haberi, vali Bazam'a ilettiler. O da şöyle dedi: "O geceyi aklınızda tutun. Eğer durum onun dediği gibi ortaya çıkarsa, demek ki o peygamberdir."
Sonra hükümdarlarından kendilerine bir mektup geldi. Mektupta, Kisra'nın şöyle ve şöyle bir gecede öldürüldüğü bildiriliyordu ki, o da Rasûlullah'm bildirdiği gece idi. Kisra'yı, oğlu öldürmüştü. Bunun için de şairin biri şöyle demiştir:
"Kisra'yı oğullan kılıçlarla bölüp parçaladılar, tıpkı et parçalar gibi, Ölüm bir günde ona geldi. Her hamile, mutlaka vakti tamam olunca doğumunu yapar."
Kisra'dan sonra oğlu Yezdücürd tahta geçti. Yezdücürd, vali Bazam'a mektup yazdı. Mektubunda tebaasından kendisi adına bey*at almasını emretti ve Rasûlullah'a gitmesini, ona hakaret etmemesini, aksine ikramda bulunmasını yazıyordu. Bunun üzerine Bazam'm ve Yemen'deki Farslılar ile zürriye ti erinin kalbine İslâmiyet girdi. Rasûlullah (s.a.v.)'a da Müslüman olduğunu bildiren bir mektup gönderdi. Rasûlullah (s.a.v.) da ona, Yemen valiliğini onun uhdesine bıraktığını bildiren bir mektubu cevap olarak gönderdi. Vefat edinceye kadar onu valilikten azletmedi. Vefat edince Bazam'm oğlu Şehr, San'a ile bazı mıntıkaların valiliğini üstlendi. Peygamber (s.a.v.) de ashabından bazılarını diğer vilayetlere vali olarak gönderdi. îlk olarak hicretin onuncu senesinde Ali ile Halid b. Velid'i, sonra Muaz ile Ebu Musa el-Eş'arfyi o vilayetlere vali olarak gönderdi Yemen valiliklerini sahabelerden bir cemaat arasında paylaştırdı. Şehr b. Bazam ile Amir b. Şehr el-He-medanî bu valilerden bazılarıdır. Rasûlullah (s.a.v.), Ali'yi Hemedan'a, Ebu Musa'yı Me'rib'e, Halid b. Said b. As'ı Amir-i Necran, Ref ve Zebi vilayetlerine, Ya'lâ b. Ümeyye'yi Cünd vilayetine, Tahir b. Ebi Hâle'yi Al vilayetine ve Eş'arîlerin üzerine, Amr b. Haram'ı Necran vilayetine, Ziyad b. Lebid'i Hadramut vilayetine, Ukkaşe b. Mür b. Ahdar'ı Sekasik vilayetine, Muaviye b. Kende'yi d Sekün vilayetine vali olarak atadı. Muaz b. Cebel'i de Yemen ve Hadramut beldelerine öğretmen olarak gönderdi. Muaz, bazen Yemen'e, bazen Hadramut'a gidip eğitim öğretim faaliyetlerinde bulunurdu. Seyf b. Amr, bunu böyle anlatmıştır. Bütün bu atama işleri, hicretin onuncu senesinde Rasûlullah'm hayatının son zamanlarında gerçekleşmişti. Onlar bu halde iken. mel'un Esved el-Ansî ortaya çıkmıştı.
Esved'in asıl adı Abhale b. Ka*b b. Gavs'tır. Kehf-i Hannan şehrindendir. 700 savaşçıyla birlikte ortaya çıkmıştı. Peygamber (s.a.v.)İn Yemen'deki valilerine hitaben şöyle bir mektup yazmıştı:
"Ey bize karşı direnenler! Elimizden aldığınız topraklarımızı bize geri verin. Topladığınız malları da iade edin. Çünkü biz o topraklara ve mallara, sizden daha layıkız ve size nisbetle o mallarla yerler üzerinde daha çok hak sahibiyiz. Siz de kendi işinize bakın."
Sonra atma binip kuvvetleriyle birlikte Necran'a yöneldi. On gece sonra orayı ele geçirdi. Necran'dan sonra San'a kentine yöneldi. Orada karşısına Şehr b. Bazam çıktı. Savaştılar. Esved onu yenip öldürdü. Farshlardan teşekkül eden ordusunu kırıp geçirdi. San'a şehrini yirmi-beşinci gecede işgal etti. Muaz b. Cebel de oradan kaçıp Ebu Musa el-Eş'arf nin yanına gitti. İkisi birlikte oradan da ayrılıp Hadramut'a gittiler. Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Yemen'deki valileri, Tahir mıntıkasına çekildiler. Amr b. Haram ile Halid b. Said b. As Medine'ye döndüler. Yemen ülkesi tamamen Esved el-Ansf nin eline geçmiş oldu. Onun işi güçlendi ve hükmü ateş kıvılcımı gibi her tarafa yayıldı. Şehr b. Bazamla karşı karşıya geldiği günde ordusu 700 süvari idi. Komutanları da Kays b. Abdi Yağus, Muaviye b. Kays, Yezid b. Mahrem b. Hısn el-Harisî, Ye-zid b. Efkel el-Ezdî idi. Hakimiyeti güçlendi. İşi sağlamlaştı. Yemenlilerden bazıları irtidad ettiler. Oradaki Müslümanlar, islâmiyet'lerini gizleyerek ona karşı takiyye yaptılar. Böylece onunla muamelelerini sürdürdüler. O zaman Esved'in Mezhiç'teki naibi Amr b. Ma'dikerib idi. Esved, ordu yönetimini Kays b. Abdi Yağus'a bıraktı.
Yemen'deki Farslıların işini de Feyruz ed-Deylemî ile Dazeveyh'e havale etti. Feyruz ed-Deylemfnin amcası kızı ve Şehr b Bazam'ın da karısı olan İzaz ismindeki güzel bir kadınla evlendi. Bu kadın, Allah ve Rasûlüne iman etmiş, saliha kadınlardandı.
Seyf b. Amr et-Temimî dedi ki: Rasûlullah (s.a.v.), Esved el-Ansfnin durumundan haberdar olunca, Vebr b. Yahnes ed-Deylemî adındaki bir adamla mektubunu Yemenlilere gönderdi. Bu mektubunda oradaki Müslümanların Esved el-Ansî ile savaşmalarını, ona hücum etmelerini emretti. Muaz b. Cebel, bu mektuptaki emri tamamiyle yerine getirdi. O, Sekün şehrinden Remle adında bir kadınla evli idi. Bu belalara sabredip tahammül ettiği için Sekün şehri âdeta onun başına yıkılmış gibiydi. Sekünlüler, Rasûlullah'ın emrini yerine getirmek için Muaz b. Cebel'le birlikte ayaklandılar ve Rasûlullah (s.a.v.)'m bu mektubunu oradaki Müslüman valilere ve Müslümanlardan da ulaştırabildikleri herkese ulaştırdılar. Esved'in ordu komutanı Kays b. Abdi Yağus ile cemaatlarını ittifak ettirdiler. Kays, Esved'e kızmış olduğu için onu hafife almış ve onu öldürmeye kasdetmişti. Feyruz ed-Deylemî de bu durumdaydı. Onun nazarında Esved gücünü yitirmişti. Dazeveyh de bu görüşteydi Durumu Vebr b. Yahnes, Kays b. Abdi Yağus'a bildirince -ki bu, Kays b. Mekşuh'tur- gökte ararken sanki yerde bulmuş gibi

oldu. Esved el-Ansî'yi öldürme hususunda onlarla işbirliği yaptı. Müslümanlar da bu anlaşmaya muvafakat ettiler. Kendileri de bu görüşe katıldılar. Onunla söz birliği ettiler. Esved'in şeytanı bu durumdan haberdâr olunca Esved'e haber verdi. O da Kays b. Mekşuh'u çağırıp şöyle dedi:
- Ey Kays! Bak bakalım bu ne diyor? .
- Ne diyormuş?
- Bana diyor ki: Sen Kays'a ikramda bulundun. Onu yüksek ma-
kamlara çıkardın. Senin kadar yüceldi, ama senin düşmanlarınla işbirliği yaptı. Senin hükümranlığım elinden almaya çabaladı. Sana ihanet etmeyi içinde planladı. Ey Esved! Ey Esved! Durum vahim, sen dolaş, Kays'ı yakala, kellesini uçur! Yoksa o, senin tahtını elinden alacak. Senden önce o hükümranlık mevkiini ele geçirecek.
- Yemin ederim ki yalan söylüyor. Karısının baş örtüsü için savaşan kişiye yemin ederim ki sen, sana anlatamıyacağım kadar kalbimde büyük ve kıymetli bir şahsiyetsin.
- Sen hükümdarına yalan söylüyorsun. Hükümdarın doğru söylüyor ve biliyor ki, sen sırrına vâkıf olunduğu için şu anda tevbe ediyorsun!
Bu konuşmadan sonra Kays, Esved'in yanından çıkıp arkadaşları Feyruz ile Dazeveyh'in yanma gitti. Esved'in kendisine söylediklerini, kendisinin de ona cevaben söylediği sözleri onlara anlattı. Onlar da kendisine tedbirli olmasını öğütlediler. O da onların bu hususta ki görüşlerini sordu. Onlar, böylece müşavere yapmaktalarken Esved'in elçisi yanlarına gelip onları huzura çağırdı. Onlar da Esved'in huzuruna gittiler. Onlara, şöyle bir soru sordu:
- Sizi, milletinizin üzerine şerefli kimseler yapmadım mı?
- Evet öyle yaptın.
- Peki hakkınızda duyduğum şeyler nelerdir, biliyor musunuz?
- Bu defa bizi affet.
- Hakkınızda duyduğum şeyler, affedilecek gibi değildir.
Kays b. Mekşuh diyor ki: Biz Esved'in yanından çıktık, ama tehlikede idik. Bu halde iken bize Amir b. Şehr adındaki Hemedan emiri, Züzu-leym Zikula ve diğer Yemen emirlerinden mektuplar geldi. Bunlar bize yardım edeceklerini ve bize itaatkâr olacaklarım, Esved'e muhalefetimiz hususunda yanımızda yer alacaklarını beyan ediyorlardı. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in mektubu bunlara gelmişti. Bunları, Esved el-Ansfye karşı hücuma geçmeye teşvik ediyordu. Bunun için bize bu mealde mektuplar göndermişlerdi. Biz de kendilerine kesin karar vermedikçe planımız hakkında kimseye birşey söylememelerine dair mektup yazdık. Ben, Esved'in karısı tzaz'm yanma gittim. Ona şöyle dedim:
- Amca kızı! Şu adamın, kavminin başına ne belalar getirdiğini biliyorsun. Önceki kocanı öldürdü ve milletini de kırıp geçirdi. Ölen adamların karılarını perişan etti. Onları rezil rüsvay hale getirdi. Buna karşı yanımızda yer almaz mısın?
- Hangi hususta?
- Onu buradan sürgün etme hususunda.
- Onu öldürme hususunda mı?
- Evet, onu öldürme hususunda ne dersin?
- îyi olur, derim. Allah'a yemin ederim ki, Allah onun kadar kendisinden nefret ettiğim başka bir adam yaratmış değildir. Allah'ın hak kıldığı işleri yapmıyor. Allah'ın haram kıldığı işlerden de geri durmuyor. Siz onu öldürmeye karar verdiğiniz zaman bana haber verin ki, bu iş için size bazı şeyler öğreteyim.
Kays b. Mekşuh diyor ki: Evsed'in karısının yanından çıktığımda, Feyruz ve Dazeveyh ile karşılaştım. Onlar ben bekliyorlardı. Ona karşı ayaklanmak istiyorlardı.
Kays b. Mekşuh, Feyruz ve Dazeveyh ile toplantı yapmaya başlamadan Esved el-Ansî ona haber salıp çağırttı. Kays da gitti Esved'in kavmi ile yaptığı toplantıya dahil oldu. Esved, ona sordu:
- Ben sana gerçeği söylemiyor muyum ki, sen bana yalan haber veriyorsun? O diyor ki: Eyvah eyvah, durum çok vahim! Eğer sen Kays'm elini kesmezsen o senin boynunu keser!
Kays, Esved'in kendisini öldüreceğini zannetti ve şöyle dedi:
- Hayır, bu doğru değildir. Senin ailene ve Allah'ın elçisi olan sana yemin ederim ki, hergün ölmektense bugün öldürülmek daha çok hoşuma gider!
Kays'm bu sözleri üzerine Esved, ona karşı yumuşadı ve yanından çıkıp gitmesini emretti. Kays da çıkıp arkadaşlanmn yanma gitti ve:
- Yapacağınızı yapın. Planınızı uygulamaya koyun, dedi. Onlar kapıda durup birbirleriyle müşavere yapmaktalarken Esved çıkıp yanlarına geldi. Onun için yüz kadar sığır ve deve getirilmişti. Bir çizgi çizdi. Kendisi çizginin beri tarafında, hayvanlar da öbür tarafında durdular. Onları bağlamadan boğazladı. Ruhlarını teslim ettiler. Kays dedi ki: "O manzara kadar feci bir manzara, o gün kadar da vahşi bir gün görmedim." Sonra Esved, Feyruz'a şöyle sordu:
- Senin hakkında duyduklarım doğru mudur ey Feyruz? Seni de kesip boğazlamak ve şu hayvanların arasına katmak isterdim!
Böyle dedikten sonra da mızrağını çıkarıp Feyruz'a gösterdi. Feyruz, ona şöyle cevap verdi:
- Bizi hısımlığa seçtin. Çocuklara üstün kıldın. Eğer sen peygamber olmasaydın, biz sana nasibimizi satamazdık. Böyle olunca da senin vasıtanla bizim için dünya ve ahiret işi nasıl bir araya gelirdi? Duyduğun şeylere göre bize muamele etme. Ben senin

hoşnud olacağın bir durumdayım. Razı olmayacağın işleri yapmıyorum.
Feyruz'un böyle demesi üzerine Esved, ondan memnun oldu ve kesilen hayvanların etlerini taksim etmesini ona emretti. Feyruz da o etleri San'ahlara taksim etti. Sonra hemen Esved'in yanına gitti. Bir adamın Esved'in kulağına eğilerek kendisi aleyhinde konuştuğunu ve Esved'i kendisine karşı kışkırttığını jurnal ettiğim işitti. Esved de o jurnalciye şöyle diyordu:
- Feyruz'u ve arkadaşlarını yarın öldüreceğim. Bu iş için yarın yanıma gel.
Esved, böyle dedikten sonra arkasına dönüp bakınca Feyruz'u gördü ve ona:
- Ne var? diye sordu. Feyruz da etleri taksim edip halka dağıttığını ona bildirdi. Bundan sonra Esved evine gitti. Feyruz da arkadaşlarının yanına döndü ve duyduklarını onlara anlattı. Kendisinin ne dediğini ve kendisine neler söylendiğini de onlara aktardı. Hepsi Esved'i öldürmek üzere karısıyla tekrar görüşme hususunda fikir birliği ettiler. Feyruz, onların temsilcisi olarak Esved'in karısının yanına gitti. Kadın, ona şöyle dedi:
- Evdeki bütün odalar bekçilerle kuşatılmıştır. Yalnız şu oda hariç. Bu odanın dış duvarı yolun falan kısmına denk gelmektedir. Akşam olunca yol tarafından bu odanın duvarını delin. Orası bekçisizdir. Böylece hiçbir engelle karşılaşın aksı zm Esved'i öldürebilirsiniz. Ben bu odaya bir kandil ve bir silah bırakacağım.
Feyruz, Esved'in karısının yanından çıkarken Esvedle karşılaştı. Esved, başım sallayarak ona:
- Karımın yanında ne işin var? diye sordu. Esved, çok sert bir adamdı. Karısı bağırınca, Esved ondan vazgeçti. Eğer böyle olmasaydı, Esved onu öldürecekti. Karısı:
- Amcam oğlu ziyaretime gelmişti, deyince Esved:
- Sus, babası ölesice. İşte onu sana bağışladım, dedi. Feyruz da çıkıp arkadaşlarının yanma gitti ve:
- Acele edin, kurtulmaya bakın, dedi ve durumu onlara bildirdi, onlar da ne yapacaklarını şaşırdılar. Kadm, onlara şöyle bir haber gönderdi:
"Kararınızdan vazgeçmeyin, gevşemeyin."
Bunun üzerine Feyruz ed-Deylemî, Esved'in karısının yanma gitti. Kendilerine gönderdiği haberin doğruluğunu tesbit etti. Sonra Esved'in karısının kendilerine göstermiş olduğu odaya girdiler. Onu iç taraftan oymaya başladılar ki, dışardan duvarı delmek kolaylaşsın. Sonra Esved'in karısı normal olarak ziyaretçi gibi onların yanında oturdu. Esved içeriye girince:
- Bu ne? diye sordu. Karısı da:
- Bu benim süt kardeşim, bu da benim amcam oğludur, diye cevap verdi. Esved, Feyruz'u kovup dışarı çıkardı. Feyruz da arkadaşlarının yanına döndü. Gece olunca odanın duvarını dışardan deldiler, içeriye girince bir kandil gördüler. Feyruz ed-Deylemî, Esved'e yöneldi. Esved, ipek bir yatak üzerinde uyumaktaydı. Başı gövdesine gömülmüştü. Sarhoştu, horluyordu. Karısı da yanında oturmaktaydı. Feyruz kapıda görününce şeytanı onu oturttu ve onun diliyle konuştu. Bununla beraber o hırıltı çıkarıyordu.
- Benim seninle ne işim var ey Feyruz? diye sordu. Feyruz geri döndüğü takdirde hem kendisinin hem de Esved'in karısının öldürüleceğinden korktu. îşi aceleye getirdi. Onunla boğuştu. O, deve gibi idi. Başını yakalayıp boynunu ezdi, dizlerini sırtına dayadı. Nihayet onu öldürdü. Arkadaşlarına haber vermek için kalkıp dışarı çıkmak istedi. Kadın, onun eteğinden tutup:
- İşini bırakıp nereye gidiyorsun? diye sordu. Feyruz'un Esved'i öldürmemiş olduğunu zannetti. Feyruz da:
- Esved'i öldürdüğümü arkadaşlarıma bildirmek için çıkmak istiyorum, dedi. Arkadaşları Esved'in kafasını koparmak için içeri girdiler. Şeytanı onu hareketlendirdi. O da titremeye başladı. Onu tam öldüre-memişlerdi. Nihayet iki kişi sırtına oturdular. Karısı da saçından yakaladı. Dilini şapırdatıp sesler çıkarmaya başladı. Diğeri de boynunu tutup çekmek için uğraştı ama Esved öküz gibi hatta daha şiddetli bir sesle böğürmeye başladı. Öyle bir ses o zamana kadar duyulmuş değildi. Böğürmesini duyan muhafızlar köşke koştular ve:
- Ne var, neler oluyor? diye sordular. Esved'in karısı da:
- Peygamberinize vahiy iniyor, diye cevap verdi. Bunun üzerine muhafızlar geri döndüler.
Kays, Dazeveyh ve Feyruz, Esved'i öldürdüklerini kendi taraftarlarına nasıl bildireceklerini düşünmeye başladılar. Neticede şu karara vardılar: Sabah olunca kendileriyle Müslümanlar arasındaki parolayla sesleneceklerdi. Sabah olunca Kays, kalenin suru üzerine çıkıp parolayı yüksek sesle söyledi. Müslümanlarla kafirler, kalenin çevresinde toplandılar. Kays (başka bir rivayete göre Vebr b. Yahneş) ezan okumaya başladı. Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah ve enne Abhale kezzab (Muhammed'in Allah Rasûlü olduğuna, Abhale'nin yani Esved'in de yalanca olduğuna şahadet ederim) dedi. Esved'in kafasını da adamlarının üzerine fırlattı. Esved'in adamları da hezimete uğrayıp dağıldılar. Müslümanlar, onları takibe başladı. Nerede yakaladılarsa onları esir aldılar, islâmiyet ve Müslümanlar güçlendiler. Rasûlullah (s.a.v.)'m valileri de vilayetlerine döndüler. Kays, Dazeveyh ve Feyruz emirlik hususunda çekiştiler. Sonra Muaz b. Cebel'in insanlara namaz kıldırması hususunda anlaştılar. Durumu Rasûlullah (s.a.v.)'a bir mektupla bildirdiler. Zaten Cenâb-ı Allah da olayın vuku bulduğu gecede Rasûlünü haberdar etmişti. Nitekim Seyf b. Ömer et-Temimî, îbn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Esved'in öldürüldüğü gecede bize müjde vermesi için Peygamber (s.a.v.)'e gökten haber geldi. Haberi alan Peygamber (s.a.v.) de şöyle dedi:
- Dün gece Ansı öldürüldü. Onu, mübarek bir aileden mübarek bir adam öldürdü.
- O kimdir ya Rasulallah? diye sorulunca:
- Feyruz'dur Feyruz, diye cevap verdi."

Anlatıldığına göre Feyruz'un, Esved'i öldürdükten sonra hakimiyeti üç ay, başka bir rivayete göre ise dört ay sürmüştür. Doğrusunu Allah bilir.
Seyf b. Ömer, Feyruz'un şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Esved'i öldürdük. San'a kentinde durum eski haline döndü. Yalnız Muaz b. Cebel'e haber saldık. Onun namaz kıldırması ve emirlik yapması hususunda anlaştık. O da San'a'da bize namaz kıldırırdı. Allah'a yemin ederim ki, o bize, üç gün namaz kıldırmadan Rasûlullah'm vefat ettiği haberi geldi, işler yine bozuldu. Daha önce uygun gördüğümüz birçok işleri uygun görmemeye başladık, işler karıştı."
Önceki kısımlarda da anlattığımız gibi Esved el-Ansî'nin öldürülmesine dair haber, Üsame ordusunun yola çıkmasından sonra rebiyül-evvel ayının sonlarında Ebu Bekir es-Sıddık'a ulaştı. Başka bir rivayete göre ise Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatının sabahında bu müjde Medine'ye ulaşmıştır. Birinci rivayet daha meşhurdur.
Kısaca demek istediğimiz şudur ki, Müslümanların faydaları, sözlerinin birliği, kalplerinin birbirine ısınması ve tamamının islâm dinine sarılmalanyla ilgili espiriyi Müslümanlara sadece Ebu Bekir es-Sıddık getirmiştir, ileride de anlatılacağı gibi Hz Ebu Bekir onlara, alt üst olan memleket işlerini düzene koyacak, güçlerini eski seviyesine çıkaracak, aralarında tslâmî prensipleri hakim kılacak adamlar göndermiştir. Allah ondan ve onlardan razı olsun. [3]

Hz. Ebu Bekir'in İrtîdad Eden Ve Zekat Vermeyenlerle Savaşmaya Hazırlanması

Daha önce de anlatıldığı gibi Rasûlullah (s.a.v.), vefat edince birçok Arap kabilesi irtidad etti. Medine'de nifak zuhur etti. Beni Hanife kabilesi ile birçok kimse Yemame'de Müseylemetü'l-Kezzab'm saflarına katıldı. Beni Esed ve Tay kabileleriyle birçok insan da peygamberlik iddiasında bulunan Tuleyha el-Esedfye iltifat edip yöneldiler. Müseyleme-tü'1-Kezzab da peygamberlik iddiasında bulunmuştu, işler karışmış, durum çok zorlaşmıştı. Ebu Bekir es-Sıddık, Üsame ordusunu yola çıkarmıştı. Ebu Bekir'in yanındaki asker sayısı azalmış, bedevilerin birçoğu Medine'ye hücum etmeye niyetlenmişlerdi. Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir, Medine girişlerine bekçiler yerleştirmişti. Bunlar sabaha kadar Medine'yi bekliyorlardı. Bu bekçi ve muhafızların komutanlarından bazıları şunlardı: Ali b. Ebi Talib, Zübeyr b. Avvam, Talha b. Abdullah, Sa'd b. Ebi Vakkas, Abdurrahman b. Avf ve Abdullah b. Mesud idi.
Bazı Arap heyetleri Medine'ye gelmeye başladılar. Bunlar namaz kılmayı kabul ediyor, ama zekat vermeye yanaşmıyorlardı. Bazıları zekat vermeyi kabulleniyorlarsa da bunu Ebu Bekir'e vermek istemiyorlardı. Hatta böylelerinden bazıları, delil olarak şu ayeti ileri sürüyorlardı:
"Ey Muhammed! Mallarının bir kısmını, kendilerini temizleyip arıtacak sadaka olarak al, onlara dua et, senin duan onlar için bir güvendir." (et-Tevbe, 103.)
Bu ayeti delil olarak ileri sürenler şöyle diyorlardı: "Zekatımızı, ancak duası bizim için güven olana veririz."
Bunlardan bazıları da şöyle bir şiir söylemişlerdi:
"Rasûlullah'a aramızda bulunduğu sürece itaat ettik.
Ama Ebu Bekir'in hakimiyeti de ne demek oluyor? Buna şaşıyoruz."
Sahabeler bunları zekat vermemeleri hususunda kendi hallerine bırakması, iman tamamen kalplerine yerleşinceye kadar onları İslâm'a ısındıncı bir davranış içine girmesi için Ebu Bekir ile konuşup bazı tekliflerde bulundular. Böyle yapıldığı takdirde bunların daha sonra zekat vereceklerini ifade ettiler. Ama Hz. Ebu Bekir es-Sıddık, bu teklifleri kabul etmedi ve böyle bir davranış içine girmeyi de yeğlemedi. îbn faace dışında bir muhaddisler cemaatı, kitaplarında Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmişlerdir:
"Ömer b. Hattab, Ebu Bekir'e dedi ki:
- İnsanlarla ne diye savaşıyorsun? Oysa Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Allah'tan başka ilah bulunmadığına, Muhammed'in de Allah'ın rasûlü olduğuna şahadet etmelerine kadar insanlarla savaşmakla em-rolündüm. Eğer onlar bu sözü söylerlerse canlarını, mallarını -hak etme dışında- bana karşı korumuş olurlar."
Ebu Bekir, buna karşılık şu cevabı verdi:
- Allah'a yemin ederim ki, onlar (daha önce zekat olarak verdikleri) bir oğlağı -başka bir rivayete göre ise bir yuları- bana vermeyecek olurlarsa, onlarla bu yüzden savaşırım. Çünkü zekat, malın hakkıdır. Allah'a yemin ederim ki, namaz ile zekat arasında ayırım yapan kimse ile savaşacağım. Ömer dedi ki: "Bu, Allah tararından Ebu Bekir'in kalbinin savaşa açılmış olduğunu gösteriyordu ve bunun doğru olduğunu da anladım."
Ben derim ki: Yüce Allah, bir ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur: "Eğer tevbe eder, namaz kılar ve zekat verirlerse yollarım serbest
birakin." (et-Tevbe, 5.)
Buharî ve Müslim'in sahihlerinde sabit olan bir hadiste de Hz. Peygamber (s.a.v.), şöyle buyurmuştur:
"İslâmiyet beş şey üzerine kurulmuştur: Allah'tan başka ilah bulunmadığına ve Muhammed'in Allah Rasûlü olduğuna şahadet etmek, namaz kılmak, zekat vermek, Beyt'i haccetmek ve ramazan orucunu tutmak."
Hafiz b. Asakir, Salih b. Keysan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"îrtidad hadiseleri vuku bulunca Ebu Bekir, insanlar arasında kalkıp Allah'a hamd ü senada bulunduktan sonra şöyle dedi:
"İnsanları hidayete iletip onlara yeten, onlara bağışta bulunup zengin kılan Allah'a hamd olsun. Kuşkusuz yüce Allah, ilim dağınık vaziyette iken Muhammed (s.a.v.)'i peygamber olarak gönderdi.
İslâmiyet gariptir, dışlanmıştır. İp çürümüştür. Zaman eskimiştir. Müslümanlar, İslâm'dan uzaklaşmışlardır. Allah, Ehl-i Kitaba gazab etsin, onlara yanlarındaki bir iyilik karşılığında hayır vermesin. Yanlarında bulunan şerri de onlardan uzaklaştırmasın. Onlar, kitaplarım değiştirdiler ve kitaptan olmayan şeyleri kitaba kattılar. Araplar güven içindedirler. Kendilerini Allah tarafından bir koruma altında sanıyorlar. Oysa onlar, Allah'a ibadet etmiyor ve O'na dua etmiyorlar. Allah da onları dar bir geçime soktu. Onları dinden uzaklaştırdı. Yeryüzünün ücra bir köşesinde üzerlerinde bulutlar durmuş iken Allah, onların sonunu Muhammed'le getirdi. Onları, en hayırlı ümmet kıldı. Kendilerine tabi olan kimseler vasıtasıyla onlara yardım etti. Onları, başkalarına muzaffer laldı. Nihayet Cenâb-ı Allah, Peygamber (s.a.v.)'i vefat ettirdi. Şeytan da onları kendi bindiği bineğe bindirdi. Ellerinden tutup onları helake sürükledi.
"Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler geçmişti. Ölür veya öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen, Allah'a hiçbir zarar vermez. Allah, şükredenlerin mükafatını verecektir." (Âl-i Imrân, 144.)
Doğrusu çevrenizde bulunan Araplar, koyunlarını ve develerini zekat olarak vermek istemiyorlar. Onlar dine dönseler de daha Önceleri dinde değillerken Peygamber onlara hiç ihtiyaç hissetmemişti ve siz de Müslüman olarak bugünkü kadar hiçbir zaman güçlü olmamıştınız. Bu da Peygamber (s.a.v.)'inizin önceki bereketi sayesindedir. O, sizi herşe-ye yetecek olan Mevla'ya ısmarlamış tır. O Mevla ki, onu, yolunu kaybetmiş olarak buldu da doğru yola iletti. Onu muhtaç olarak buldu da zengin kıldı."
"Bir ateş çukurunun kenarında idiniz, sizi oradan kurtardı." (Âl-i Imrân, 103.) Yemin ederim ki, Allah'ın sözü yerine getirilinceye, ona verilen vaad tam olarak gerçekleştirilinceye kadar Allah'ın dini uğruna savaşmaktan bir an olsun vazgeçecek değilim. Nihayet bizden şehid olarak öldürülen, cennetlik olacaktır. Hayatta kalan gaziler de Allah'ın arzında (toprağında), onun halifesi ve nesli olarak kalacaktır. Bu, Allah'ın hak olan hükmüdür ve tersi düşünülc^ıiypcek olan buyruğudur:
"Allah, içinizden inanıp yararlı iş işleyenlere, onlardan öncekileri halef kıldığı gibi, onları da yeryüzüne halef kılacağına dair söz vermiştir." (en-Nör, 55.)
Ebu Bekir, sözünü böylece tamamladıktan sonra minberden indi.
Hasan, Katade ve diğerleri; "Ey inananlar! Aranızda dininden kim dönerse bilsin ki, Allah, sevdiği ve onların kendisini sevdiği bir millet getirir." (ei-Mâide, 54.) ayetiyle ilgili olarak dediler ki:
"Bu ayette sözü edilenler, Ebu Bekir ve arkadaşlarıdır. Onlar, mür-tedler ve zekat vermeyenlerle savaştıkları için bu ayette kendilerine işaret edilmiştir."
Muhammed b. Ishak dedi ki:
"Rasûlullah (s.a.v.)'ın vefatı esnasında Mekke ve Medineliler dışındaki Araplar irtidad ettiler. Başlarında Tuleyha b. Hüveylid el-Esedî adındaki kahin olmak üzere Esed ve Gatafan kabileleri, başlarında Eş'as b. Kays el-Kindî olmak üzere Kinde kabilesi ile bağlıları ve başlarında Esved b. Ka*b el-Ansî adındaki kahin olmak üzere Mezhic ve bağlı kabileler irtidad ettiler. Mağrur b. Numan b. Munzir'le beraber Rebia kabilesi de irtidad etti. Hanife kabilesi, Müseyleme b. Habib b el-Kezzab'la birlikte kendi mürtedliklerini devam ettiriyorlardı. Enes b. Abdi Yaleyl'le birlikte Süleym kabilesi irtidad etti. Kahin bir kadın olan Se-cah'la birlikte Beni Temim kabilesi de irtidad etti."
Kasım b. Muhammed dedi ki:
"Esed, Gatafan ve Tay kabileleri, Tuleyha el-Esedfnin liderliğinde toplandılar, Medine'ye heyetler gönderdiler. Medine'nin önde gelen şahsiyetlerine uğrayıp konuk oldular. Hepsi onları konuk olarak kabul ettiler. Sadece Abbas, onları kabul etmedi. Bunlar, konuk oldukları kimseleri Ebu Bekir'e gönderdiler ki, zekâtı vermemelerini kabul etsin de kendileri sadece namaz kılmakla yetinsinler. Ancak Cenâb-ı Allah Ebu Bekir'e, hak yolda sebat etme azmini verdi.
Ebu Bekir:
- Eğer bir yuları benden esirgeyecek olsalar bile onlarla cihad ederim, dedi. Onları reddetti. Onlar da aşiretlerine döndüler ve Medine nüfusunun azlığını kavimlerine bildirdiler. Onları Medine'ye saldırmaya teşvik ettiler. Ebu Bekir (r.a.) de Medine girişlerine bekçiler ve muhanz-lar yerleştirdi. Medinelileri Mescid-i Nebevî'de toplantıya çağırdı. Toplantının açılışında şöyle bir konuşma yaptı:
- Doğrusu dünya kafirdir. Yeryüzündeki insanların heyetleri sizin az olduğunuzu görmüşlerdir. Siz onların geceleyin mi, yoksa gündüzle-yin mi üzerinize geleceklerini bilmiyorsunuz. Onların size en yakın olanları bir beridlik mesafededir. Onlar, sadece namaz kılmalarını ama zekat vermemelerini kabul etmemizi, kendileriyle anlaşacağımızı ümid ediyorlardı, ama bu tekliflerini kabul etmedik. Siz onlar için gerekli hazırlığı yapın. Onlar size saldırabilirler."
Çok geçmeden üç gün sonra onlar, Medine'ye saldırıya geçtiler. Adamlarının yarısını kendileri için ihtiyat olsunlar diye Zi-Huseyn mıntıkasında bıraktılar. Medine girişlerindeki muhafızlar, mürtedle-rin Medine'ye saldırıya geçtikleri haberini gönderdiler. Hz. Ebu Bekir de yerlerinden ayrılmamaları için muhafızlara talimat gönderdi. Kendisi de Medinelilerle birlikte develere binip mürtedlere karşı çıktı. Düşman dağıldı. Müslümanlar, develeri üzerinde onları takibe koyuldular. Nihayet Zi-Huseyn mıntıkasına vardıklarında ihtiyat kuvvetleriyle de karşılaştılar. Bütün düşman yığınları Müslümanlara karşı hücuma geçtilerse de fetih Müslümanlara nasib oldu. Mürtedlerden biri şu şiiri söyledi:
"Aramızda bulunduğu sürece Rasûlullah'a itaat ettik. Ey Allah'ın kulları, şu Ebu Bekir'e de ne oluyor?

Rasûlullah (s.a.v.) vefat ederken kendisinden sonra Ebu Bekir'i bize veliahd mı tayin etti? Eğer durum böyleyse, Allah'ır ömrüne yemin ederim ki, bu bizim belimizi kıracaktır.
Rasûlullah'ın zamanında niye heyetlerimizi geri çevirmediniz? Yoksa deve çobanının öldürmesinden mi korktunuz?
Bizim sizden istediğimiz, ama sizin bize vermek istemediğiniz şey, hurma gibi veya bana göre hurmadan daha tatlıdır."
Ebu Bekir es-Sıddık, cemaziyelahir ayında Medineliler ve Medine girişlerindeki muhafızlarla birlikte yola çıktı. Medine çevresinde bulunup Medine'ye saldırıya geçen bedevilerin üzerine gitti. Beni Abs, Beni Mürre, Beni Zübyan, onlarla işbirliğ yapan Beni Kinane kabilesi -ki bunlara Tuleyha da, oğlu Hibal vasıtasıyla takviye göndermişti- Hz. Ebu Bekir'le karşılaştıklar zaman bir tuzak kurdular. Yağ tulumlarını şişirip dağ tepelerinden aşağıya yuvarladılar. Hz. Ebu Bekir'in ve arkadaşlarının develeri bu yağ tulumlarının aşağıya doğru yuvarlandığını görünce sağa sola dağılıp kaçtılar. O gece düşmanlara, Müslümanlar birşey yapamadılar. Nihayet Medine'ye döndüler. Hatil b. Evs, bu konuda şöyle bir şiir söyledi:
"Beni Zübyan kabilesine bineğim ve devem feda olsun. O gece ki, Ebu Bekir'e mızrakla saldırıyorlardı.
Ama adamlarıyla saldırıyı savıyorlardı. O kadar ki, yerlerinde durdular ve esir alamadılar. Allah'ın askerleri vardır; onlar tadacaklarını tadarlar ki, zamanın hayret verici şeylerinden sayılanlardan olsunlar.
Aramızda bulunduğu sürece Rasûlullah'a itaat ettik. Ey Allah'ın kulları, şu Ebu Bekir'e de ne oluyor?"
Bu olup bitenler üzerine düşmanlar, Müslümanların güçsüz olduklarını sandılar. Başka yörelerdeki aşiretlerine haber saldılar. Onlar da toplandılar. Ebu Bekir, o geceyi uyumadan sabaha kadar askerleri tabi^ ye ederek geçirdi. Sağ kanada Numan b. Mukrin'i, sol kanada kardeşi Abdullah b. Mukrin'i, artçıların başına sağ ve sol cenah kumandanlarının kardeşleri Süveyd b. Mukrin'i geçirdi. Fecir doğarken onlarla düşmanlar aynı düzlükte idiler. Düşmanlar, Müslümanların seslerini ve hareketlerini, hatta fısıltılarını bile duymamışlardı. Nihayet Müslümanların kılıçları altında kaldılar. Gün doğarken de dönüp kaçmaya başladılar. Müslümanlar, onların çoklarını kırıp geçirdiler. Hibal de öldürüldü. Hz. Ebu Bekir, onları takibe başladı. Derken Zi'1-Kassa'ya indi. Bu, fethin başlangıcı oldu. Müşrikler orada alçaldılar. Müslümanlar güçlenip yüceldiler. Beni Zübyan ve Beni Abs kabileleri, aralarında yaşayan Müslümanlara saldırıp onları öldürdüler. Gerideki kabileleri de bunlar gibi yaptılar.
Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir, aralarındaki Müslümanları öldüren kabilelerden, öldürdükleri Müslümanlar sayısınca hatta daha fazla müşriki öldürmeye yemin etti. Bu hususta Ziyad b. Hanzele et-Temimî şöyle demişti:
"Sabahleyin Ebu Bekir üzerlerine gitti, bineğin ölüme gidişi gibi gitti.
Anırma kanalları üzerinde Ali'yi rahatlattı. Hibal de kalbinin kanını onlara tükürdü."
Aynı şair, bir başka şiirinde de şöyle demişti:
"Şimal çizgisi boyunca onlara karşı durduk. Onlar da gaziler gibi üst üste yığıldılar ve çöktüler. Savaşa dayanamadılar. Ebu Bekir'in adamları, yükselen günün sabahında alevlenen muharebeye karşı dayanamadılar. Beni Abs kabilesine, yüksekliğinin en az yerinden yaklaşıp geceleyin vardık. Zübyan kabilesini de belleri kıran Ebu Bekir'e karşı koruduk."
Bu hadise, İslâm'ın ve Müslümanların zaferi hususunda en büyük yardımı teşkil etmişti. Çünkü Müslümanlar her kabilede güçlenmişler, buna karşı kafirler de her kabilede alçalmış, zelil olmuşlardı. Hz. Ebu Bekir, güçlü ve muzaffer olarak salimen hem de ganimet elde etmiş olarak Medine'ye döndü. O gece Medine'ye, Adiy b. Hatim, Safvan ve Zibri-kan'ın zekatları geldi. Bunlardan birincisi gecenin ilk diliminde, ikincisi ortasında, üçüncüsü de son diliminde gelmişti. Bunlardan her biri ~için Medine girişindeki muhafızlardan bir müjdeci geldi. Sa'd b. Ebi Vakkas, Safvan'm müjdecisi olarak geldi. Abdurrahman b. Avf, Zibri-kan'm müjdecisi olarak geldi. Abdullah b. Mesud da Adiy b. Hatim'in müjdecisi olarak geldi. Adiy b. Hatim'in müjdecisi olarak Ebu Katade el-Ensârî'nin gelmiş olduğunu söyleyenler de vardır. Allah ondan razı olsun. Bu hadise, Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatının altmışıncı gecesinde vuku bulmuştu. Bundan birkaç gece sonra Üsame b. Zeyd geldi. Ebu Bekir onu Medine'de kendi yerine vekil bıraktı. Bineklerini dinlendirmelerini emretti. Sonra da beraberindekilerle birlikte önceki olayın cereyan ettiği Zi'l-Kassa*ya gitti. Müslümanlar, ona:
- Sen Medine'ye dönsen de yerine başka bir adamı göndersen daha iyi olmaz mı? dedilerse de o, şöyle cevap verdi:
- Hayır, vallahi böyle yapmam. Bizzat kendim size yardıma olacağım.
Böyle dedikten sonra askerleri tabiye etmek üzere Zi'1-Hassa ve Zil-Kassa'ya gitti. Numan, Abdullah ve Süveyd adlarındaki Mukrin oğulları, hareketlerini devam ettiriyorlardı. Nihayet Ebu Bekir, Ebrak'taM Rabazahların yanına gitti. Orada Beni Abs ve Zübyan kabileleriyle Beni Kinane kabilesinden bir topluluk vardı. Savaştılar. Allah, Haris ile Avfi hezimete uğrattı. Hatie de esir alındı. Beni Abs ile Beni Bekir kabileleri de kaçtılar. Ebu Bekir, Ebrak'ta birkaç gün kaldı. Beni Zübyan kabilesi, o beldelerde galib oldular. Ama Ebu Bekir:
- Beni Zübyan kabilesinin şu beldelere sahip olmaları haramdır. Bu imkansızdır. Çünkü Cenâb-ı Allah, buraları bize ganimet olarak bıraktı. Ebrak mıntıkasını da Müslüman süvarilerle korudu, dedi.
Beni Abs ve Beni Zübyan kabileleri kaçıp Talha'mn himayesine sığındılar. O, Buzaha'ya inmekteydi.
Ebrak savaşıyla ilgili olarak Ziyad b. Hanzele şöyle demişti:
"Ebrak gününde Beni Zübyan kabilesi üzerinde alevler yükseldiğini gördük.
Hiçbir şeyi geride bırakmayan, herşeyi yok eden bir savaşla Ebu Bekir es-Sıddık'm refakatinde onlara geldik. O kınamayı bırakmıştı." [4]

On Bîr Emîre Bayrak Hazırlayıp Verdiği Zaman Hz. Ebu Bekir'in Zî'l-Kassa'ya Gldlşl

Üsame ordusu dinlendikten sonra Hz. Ebu Bekir, Müslüman askerlerle birlikte kılıcını çekerek Medine'den Zi'1-Kassa'ya gitti Zi'1-Kassa, Medine'ye bir konaklık mesafede bulunan bir yerin adıdır. Ali b. Ebi Ta-lib de Hz. Ebu Bekir'in bineğin güdüyordu. Allah ikisinden de razı olsun. Hz. AİHÎe diğer bazı sahabeler, Medine'ye dönmesi ve bedevilerle savaşmak üzere başka bahadırlardan birini göndermesi için Hz. Ebu Bekir'e ısrar ettiler. O da onların bu ısrarlarına dayanamayıp isteklerini kabul etti. On bir komutan tayin etti. Bunların her birine bir sancak verdi. Nitekim bunu ileride detaylı bir şekilde anlatacağız. Darekutnî, Ibn Ömer'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Hz. Ebu Bekir, Zi'1-Kassa'ya gittiğinde bineği üzerinde doğrulup durduğu zaman Ali, onun bineğinin yularını tuttu ve şöyle dedi:

- Ey Rasûlullah'm halifesi, nereye gidiyorsun? Ben sana, Uhud gününde Rasûlullah'm söylediği şu sözü söylüyorum: "Kılıcın kınına sok ve kendini feda ederek başımıza musibet getirme. Medine'ye dön. Allah'a yemin ederim ki, eğer seni kaybetme musibetine maruz kalırsak, artık ebediyyen islâm'ın nizam ve düzeni kalmaz."

Ali'nin böyle demesi üzerine Ebu Bekir, Medine'ye döndü." Bu, garip bir hadistir.

Zekeriyya es-Sacî, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Babam bineği üzerine atlayıp kılıcını çekerek Zi'1-Kassa vadisine gitti. Ebu Talib oğlu Ali gelip onun bineğinin yularım tuttu ve şöyle dedi:

- Ey Rasûlullah'm halifesi, nereye gidiyorsun? Ben sana, Uhud gününde Rasûlullah (s.a.v.)'m söylediği şu sözü söylüyorum: "Küıcmı kınına sok ve kendini feda ederek başımıza musibet getirme. Allah'a yemin ederim ki, eğer seni kaybetme musibetine maruz kalırsak, senden sonra islâm'ın nizamı kalmaz."

Ali'nin böyle demesi üzerine Ebu Bekir, Medine'ye geri döndü ve ordu yoluna devam etti."

Seyf b. Ömer, Kasım b. Muhammed'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Üsame ve askerleri istirahat ettiklerinde kendilerinden artacak kadar bol miktarda sadakalar geldi. Hz. Ebu Bekir de heyetleri kesti. Dışarıya seriyye göndermedi. On bir sancak hazırladı. Bunlardan birini Halid b. Velid'e verdi. Halid'e, Tuleyha b Hüveylid üzerine gitmesini emretti. Bu işi tamamladıktan sonra da Malik b. Nüveyre'nin üzerine Bitah'a gitme talimatım verdi Sancaklardan birini îkrime b. Ebu Ce-hil'e verdi. Ona da Müseyleme üzerine gitmesi emrini verdi. Ikrime'nin ardı sıra Şurahbil b. Hasene'yi de Müseylemetü'l-Kezzab üzerine gönderdi. Şurahbil'in bu işi tamamladıktan sonra Kudaa oğullar üzerine
gitmesini emretti.

Sancaklardan birini Muhacirlere verdi. Bunların başında Ebu Ümeyye vardı. Ebu Ümeyye'ye, Esved el-Ansfnin ordusuyl çarpışmasını emretti. Sonra da Esved'in askerlerine karşı Kaye b. Mekşuh'a yardım etme talimatını verdi."

Ben derim ki: Kays b. Mekşuh'a yardım için Ebu Ümeyye'yi göndermişti. Çünkü Kays, Esved el-Ansf ye itaat etmeyeceğini ilan etmişti. Bununla ilgili açıklama ileride gelecektir.

Sancaklardan birini de Halid b. Said b. As'a verdi. Onun da Şam'ın üst taraflarına gitmesini emretti.

Sancaklardan birini Amr b. As'a verdi. Onun Kudaa, Vedia ve Haris kabileleri üzerine gitmesini emretti.

Sancaklardan birini Hüzeyfe b. Muhsin el-Gatafanf ye verdi. Onun Dübâ, Arfece, Herseme ve çevre mıntıkaları üzerine gitmesini emretti. Sancaklardan birini Tarfe b. Hacib'e verdi. Onun da Beni Süleym ve müttefikleri olan Hevazinliler üzerine gitmesini emretti.

Sancaklardan birini Süveyd b. Mukrin'e verdi. Onun Yemen'deki Tihame mıntıkasına gitmesini emretti.

Sancaklardan birini de Alâ b. Hadremfye verdi. Onun da Bahreyn'e gitmesini emretti. Allah onlardan razı olsun.

Bu komutanlardan her birine ayrı ayrı birer mektup yazıp verdi. Komutanlardan her biri, kendisine bağlı askerleri alıp Zi'1-Kassa'dan görevli oldukları yere gittiler. Ebu Bekir es-Sıddık da Medine'ye döndü. Ebu Bekir es-Sıddık, komutanlarla birlikte bir mektubu Rabaza'ya göndermişti ki, mektupta şunlar yazılıydı:

«Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Rasûlullah'm halifesi Ebu Bekir'den bu mektubu duyacak olan ge-' nel ve özel herkese. Sözüm, İslâmiyet'te sebat eden veya İslâm'dan dönüp mürted olan herkesedir. Selam, hidayete tabi olanlara olsun. Hidayetten ayrılıp sapıklığa ve hevanın peşine düşenlere olmasın. Ben, kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'a hamd ederim. Allah'tan başka ilah bulunmadığına, Muhammed'in, O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahadet ederim. Muhammed'in getirdiği ahkama inanırız. Onun dinini inkar edenlere karşı cihad ederiz ve böylelerinin kafir olduklarını söyleriz. İmdi Cenâb-ı Allah, Hz. Muhammed'i kendi katından hak peygamber olarak yaratıklarına müjdeci, uyarıcı ve Allah'ın izniyle dinine davet edici, aydınlatıcı bir kandil olarak göndermiştir ki, diri olan herkesi uyarıp korkutsun ve verilen söz de inkarcıların aleyhine çıksın. Cenâb-ı Allah, kendi davetine icabet eden kimseleri hak yola iletip hidayete erdirdi. Rasûlullah (s.a.v.), kendisinden yüz çevirenleri vurdu. Nihayet gönüllü veya gönülsüz olarak İslâm'a döndüler. Sonra Cenâb-ı Allah, Rasûlünü vefat ettirdi. Ama Rasûlullah, Allah'ın emrini yerine getirdi, ümmetine nasihat etti. Sonra da Cenâb-ı Allah, onu bu fani dünyadan aldı. Vefat edeceğini ona ve Müslümanlara, indirmiş olduğu kitapta beyan etmişti: "Ey Muhammedi Şüphesiz sen de Öleceksin, onlar da ölecekler." (ez-Zümer, 30.) "Ey Muhammed! Senden önce de hiçbir insanı ölümsüz kılmadık, sen ölürsün de onlar baki kalır mı?" (ei-Enbiyâ, 34) Yüce Allah, mü'minlere hitaben de şöyle buyurmuştur:

"Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler geçmişti. Ölür veya öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen, Allah'a hiçbir zarar vermez, Allah şükredenlerin mükafatını verecektir." (Âl-i Imrân, 114.)

Muhammed'e tapan kimse bilsin ki, Muhammed ölmüştür. Allah'a tapan kimse de bilsin ki, Allah diridir, ölümsüzdür. O'nu uyku ve uyuklama tutmaz. O, işinin başındadır. Düşmanlarından intikam alıcıdır. Ben Allah'a karşı takvalı olmanızı, dindeki payınızı almanızı ve Peygamberiniz (s.a.v.)'in size getirdiği ilahi ahkama uymanızı, onun yolundan gitmenizi, Allah'ın dinine sımsıkı sarılmanızı size tavsiye ediyorum. Çünkü Allah'ın hidayet vermediği kimse sapıklıktadır. Allah'ın kendisine yardım etmediği kimse de yardımsız kalır. Kendisine Allah'tan başkasının yol gösterdiği kimse sapıklıktadır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:
"Allah'ın doğru yola eriştirdiği kimse hak yoldadır. Kimi de saptırır-sa artık ona, doğru yola götürecek bir rehber bulamazsınız." (el-Kehf, 17.)
Böyle bir kimsenin dünyada işlediği amel kabul edilmez. Ahirette de onun farz ile nafile namazları, kendini kurtarmak için vereceği fidyesi de kabul edilmez. Bana ulaşan habere göre sizden bazı kimseler, İslâmiyet'i ikrar edip İslâm ahkamıyla amel ettikten sonra Allah'a karşı aldanıp onun hükmünü bilemediği ve şeytana icabet ettiği için dininden dönmüştür. Yüce Allah, kutsal kitabında buyuruyor ki:
"Meleklere: "Adem'e secde edin." demiştik. İblis'ten başka tamamı secde etmişti. O, cinlerdendi. Rabbinin buyruğu dışına çıktı. Ey insano-ğulları! Siz beni bırakıp onu ve soyunu dost mu ediniyorsunuz? Halbuki onlar size düşmandır. Kendilerine yazık edenler için bu ne kötü değişmedir!" (el-Kehf, 50.)
Başka bir ayet-i kerimede de yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Şeytan şüphesiz sizin düşmanmızdır; siz de onu düşman tutun; o, kendi taraftarlarını, çılgın alevli Cehennem yaranı olmaya çağırır." (el-Fâtır, 6.)
Ben size Muhacir ve Ensâr'dan ve güzellikle bunlara uyan tabiilerden oluşan bir ordu gönderdim. Bu ordu komutanım da insanlardan hiçbirinden Allah'a iman dışında hiçbir şeyi kabul etmemesini ve insanları Aziz ve Celil olan Allah'a davet etmedikçe onlarla savaşmamasını emrettim. Eğer çağrısına icabet edilir, iman ve ikrarda bulunulup salih amel işlenirse, iman ve ikrar sahiplerinin, salih amel sahiplerinin iman, ikrar ve salih amelleri kabul edilir. Kendisine de bu hususta yardım edilir. Ama iman çağrısına icabet edilmezse, komutan onunla -Allah'ın emrine dönünceye ve onlardan güç sahibi hiçbir kimse kalmayıncaya kadar- savaşacaktır ve böylelerini ateşle yakmasını, çeşit çeşit ölümlerle öldürmesini, kadınlarını ve çocuklarını esir almasını ve hiç kimseden İslâm'dan başka birşeyi kabul etmemesini emrettim. Her kim bu hususta komutana tabi olursa, kendisi için hayırlı olur. Her kim de komutanın bu çağrısına uyup itaat etmezse, bilsin ki Allah'ı asla aciz bırakamayacaktır. Elçime, mektubunu topluluğunuz arasında okumasını emrettim. İslâm'a çağrı sembolü ezandır. Ezan okudukları zaman onlara ilişmeyin. Ezan okumazlarsa, yükümlülüklerini yerine getirmelerini onlardan isteyin. Eğer bu isteğinize cevap vermezlerse, hemen onlarla savaşın. Eğer ikrar ederlerse, üzerlerine düşeni yapacaklar demektir.» [5]

Komutanların Zi'l-Kassa'dan Ayrılıp Görev Yerlerine Gitmeleri

Komutanların başı ve büyük bahadırların lideri, Ebu Süleyman Halid b. Velid idi.
İmam Ahmed b. Hanbel'in, Vahşi b. Harb tarikiyle yaptığı rivayete göre Hz. Ebu Bekir, mürtedlerle savaşmak üzere Halid b Velid'i yola çıkarıp sancağım teslim ettiği zaman ona şöyle demişti:
"Rasûlullah (s.a.v.)'m şöyle buyurduğunu işittim: "Allah'ın kulu ve aşiret kardeşi olarak Halid b. Velid ne güzeldir. O, Allah'ın kafirlerle münafiklara çektiği bir kılıçtır."
Halid b. Velid, Zi'1-Kassa'dan ayrılıp yola çıktığı ve Ebu Bekir es-Sıddık da ondan ayrıldığı zaman yanındaki emirlerle birlikte Hayber tarafında kendisiyle karşılaşacağına dair söz verdi. Bunu böyle duyurdular ki, bedeviler korkuya kapılsınlar. Hz. Ebu Bekir, ona önce Tuley-ha el-Esedı'nin üzerine gitmesini, ondan sonra Beni Temim kabilesinin üzerine gitmesini emretti. Tuleyha b. Hüveylid, kavmi olan Beni Esed ve Gatafan kabileleri arasında bulunuyordu. Bunlara, Beni Abs ve Beni Zübyan kabileleri de katılmışlardı. Tuleyha el-Esedî, Beni Cedile, Gavs ve Tay kabilelerine de haber göndermiş, onlardan yardım istemiş, kendisine katılmalarını teklif etmişti. Bunlar da yanlarında bulunan bazı kimseleri yardım için Tuleyha el-Esedf ye göndermişlerdi. Öte yandan Hz. Ebu Bekir, Halid b. Velid'den önce Adiy b. Hatim'i Tay kabilesine gönderdi ve ona dedi ki:
- Kavmine ulaş.Tuleyha kuvvetlerine katılmasınlar. Bu, onların mahvolması demektir.
Bunun üzerine Adiy b. Hatim, kavmi olan Beni Tay kabilesine gitti. Onlara, Ebu Bekir es-Sıddık'a bey'at etmelerini, Allah'ın emrine dönmelerini tavsiye etti. Onlar ise şöyle cevap verdiler:
- Ey Ebu Fadl, biz asla Ebu Bekir'e bey'at etmeyiz.
- Allah'a yemin ederim ki, üzerinize öyle bir ordu gelecektir ki, o ordu sizinle uzun uzadıya savaşacak, nihayet siz onun büyük bir güce sahip olduğunu anlayacaksınız.
Adiy b. Hatim, onlardan ayrılıp dönerken her tepe başında dönüp onlara tavsiyesini tekrarlıyordu. Nihayet onlar da yumuşadılar. Halid b. Velid, ordusuyla geldi. Ordunun öncü kısmında Sabit b. Kays b. Şem-mas liderliğinde Ensâr askerleri vardı. Halid, kendisinden önce Sabit b. Akram ile Ukkaşe b. Mihsan'ı öncü olarak Tuleyha'ya gönderdi. Tuleyha da kardeşi Seleme ve beraberindeki adamlarla bunları karşıladı. Bunlar Sabit ile Ukkaşe'yi görünce ileriye atıldılar. Ukkaşe de Tuley-ha'nın oğlu Hibal'ı öldürdü. Bir rivayete göre ise Tuleyha'mn oğlu Hibal, Ukkaşe'yi öldürmüş ve üzerindeki malları

yağmalamıştı. Tuleyha, oğlu HibaTı Ukkaşe'nin üzerine göndermiş ve Hibal, Ukkaşe'yi öldürmüştü. Kendisi ve kardeşi Selem de Sabit b. Akram'ı öldürmüşlerdi. Halid b. Velid de askerleriyle birlikte geldiğinde Ukkaşe ve Sabit b. Akram'ın cesetlerinir yerde yatmakta olduklarını görünce, bu manzara Müslümanların çok ağrına gitmişti. Tuleyha, bununla ilgili olarak da şöyle demişti:

"Akşam Sabit b. Akram'ı ölü olarak bıraktım. Ukkaşe el-Ganemfyi de can çekişir halde bıraktım.
Kılıcımın ucunu göğsüne dayadım, o alışkındır doru atlardan önce yere çöker.
Onu heybet ve azamet içinde korunmuş olarak gördüğün gün ve onu yüksek gölgeler altında gördüğün gün,
Kadınlar ve çocuklar vurulsalar da Hibal'm öldürülmesine karşı diyet olamazlar."

Halid b. Velid, Beni Tay kabilesine hücum etti. Adiy b. Hatim yanına çıkıp şöyle dedi:

- Bana üç gün süre tanı; onlar da benden süre istediler ki, süratle Tuleyha'mn yanma gitmiş olan adamlarına haber salsınlar da adamları dönüp yanlarına gelsinler. Çünkü onlar sana tabi oldukları takdirde Tuleyha'mn, yanında bulunan adamlarını öldürmesinden korkuyorlar. Beklemen, onları acelece Cehennem'e göndermenden daha çok hoşuna gider herhalde.

Üç gün sonra Adiy b. Hatim, hakka dönen beş yüz savaşçıyla birlikte Halid b. Velid'in yanma geldi. Bunlar, Halid'ir askerlerine katıldılar. Bundan sonra Halid, Beni Edile kabilesinin üzerine yürüdü. Yine Adiy b. Hatim, Halid'e şöyle bir teklifte bulundu:

- Bana birkaç gün süre ver, gidip onlarla konuşayım. Belki Allah Teâlâ, -Tay kabilesini kurtardığı gibi- bunları da kurtarır.

Adiy, yanlarına gitti. Onlarla konuştu, durumu anlattı. Nihayet onlar da kendisine tabi oldular. Adiy de onları Müslüman olarak Halid'e getirdi. Bunlardan 1000 süvari İslâm ordusuna katıldı. Adiy b. Hatim, kavmi için en hayırlı ve en çok bereketli bir evlad oldu. Allah onlardan razı olsun.

Sonra Halid b. Velid, yoluna devam etti. Sonunda Ece ve Selma dağlarının bulunduğu yerde ordugah kurdu. Askerlerini orada tabiye etti. Buzaha denen yerde Tuleyha el-Esedî ile karşılaştı. Arap kabilelerinden birçokları da devranın kimin aleyhine döneceğini beklemek üzere durdular. Tuleyha da kavminden olan askerleri ve onlara katılanlarla birlikte oraya geldi. Tuleyha'mn yanında Uyeyne b. Hısn da kavminden 700 askerle beraber orada hazır bulundu. Uyeyne'nin kavmi, Beni Feza-re kabilesiydi. İnsanlar saf saf dizildiler. Tuleyha da abasına bürünerek peygamber pozuna giriyor ve iddiasına göre kendisine vahiy gelmesini bekliyordu. Uyeyne de savaştıkça savaşıyor, sıkışınca da abasına bürünmüş olan Tuleyha'mn yanma geliyor ve:

- Cebrail sana geldi mi? diye soruyor, Tuleyha da:

- Hayır, diye cevap verince; Uyeyne yine dönüp savaşa devam ediyordu. Tekrar dönüp geliyor yine aynı şeyleri söylüyor, Tuleyha da ona aynı cevabı veriyordu. Üçüncü gün olunca, yine Uyeyne gelip Tuleyha'ya şu soruyu sordu:

- Cebrail sana geldi mi?
- Evet.
- Sana ne dedi?
- Dedi ki: "Onun değirmeni gibi senin de bir değirmenin ve unuta-mıyacağın bir hadisin olacaktır."
- Öyle sanıyorum ki senin unutmayacağın bir hadisin olacağım Allah bilmiştir.

Tuleyha'ya böyle dedikten sonra Uyeyne b. Hısn, kavmine dönüp şöyle seslendi:

— Ey Fezare oğulları, dönün.

Fezare oğulları, Tuleyha'dan ayrılınca o hezimete uğradı, insanlar da Tuleyha'dan ayrılıp gittiler. Müslümanlar, üzerine geldiklerinde Tuleyha kendisi için hazırlamış olduğu atına bindi. Karısı Nevvar'ı da devesine bindirdi. Sonra birlikte yenik olarak Şam'a gittiler. Topluluğu dağıldı. Cenâb-ı Allah, onun beraberinde olanlardan bir grubu öldürdü. Cenâb-ı Allah, Tuleyha ve Fezare oğullarmın başına bu belayı getirince Beni Amir, Süleym ve Hevazin kabileleri de şöyle dediler:

"Çıktığımız yere geri dönelim. Allah ve Rasûlüne iman edelim. Mallarımız ve canlarımız hakkında, Allah'ın vereceği hükme teslim olalım."

Ben derim ki: Tuleyha el-Esedî, Peygamber (s.a.v.) hayatta iken ir-tidad etti. Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince, Uyeyne b. Hısn ona destek oldu. Kendisi de İslâm'dan irtidad edip kavmine şöyle dedi: "Allah'a yemin ederim ki, Beni Esed kabilesinden birinin peygamber olması, Beni Haşim'den birinin peygamber olmasından daha çok hoşuma gider. Mu-hammed Öldü. İşte Tuleyha peygamber olarak duruyor, ona tabi olun."

Uyeyne'nin bu sözlerine Fezare oğulları muvafakat edip Tuleyha'yı peygamber olarak tanıdılar. Halid b. Velid onların gücünü kırınca Tuleyha, karısıyla birlikte Şam'a kaçtı. Beni Kelb kabilesinin araşma yerleşti. Halid de Uyeyne b.Tıısn'ı esir alıp eller boyununa bağlı olarak Medine'ye gönderdi. Medine'ye bu vaziyette girişinde çocuklar ve köleler elleriyle ona dürtüp: "Ey Allah'ın düşmanı, İslâm'dan mı döndün?" diyorlar, o da şu cevabı veriyordu: "Allah'a yemin ederim kî, zaten iman etmemiştim." Huzuruna çıkartılınca, Hz. Ebu Bekir tevbe etmesini istedi. O da tevbe etti. Böylece canını bağışladı. Ama bundan sonra Uyeyne, İslâmiyet'i güzelce yaşadı. Hz. Ebu Bekir aynı şekilde Kurre b. Hü-beyre'ye de lütufta bulundu. O Tuleyha'nm maiyetindeki komutanlardandı. Halid, onu da Uyeyne ile birlikte esir almıştı. Fakat Tuleyha, bundan sonra yine İslâm'a dönmüş ve Hz. Ebu Bekir'in hilafeti döneminde Umre için Mekke'ye gitmişti. Ancak hayatı boyunca Hz. Ebu Bekir'l karşılaşmaktan çekinip utanmıştı. İslam'a dönmüş ve Halid'le birlikte omuz omuza savaşmıştı. Hz. Ebu Bekir de Halid'e "Savaşta onun fikrini sor, ona danış ama onu komutan yapma." diye mektup yazmıştı. Yani ona, içinde gizlediği baş olma

tutkusunun tersine bir muamele ile davranmasını emretmişti ki, bu da Hz. Ebu Bekir'in anlayışının bir göstergesidir. Allah ondan razı olsun ve onu hoşnud kılsın.
Halid b. Velid, Tuleyha'mn arkadaşlarından olup İslâm'a dönen ve İslâmiyet'i güzelce yaşayanlardan birine şöyle demişti:
- Tuleyha'mn kendisine gelen ve size aktardığı bir vahyini söyler
inisin?
- Tuleyha şöyle diyordu:
"Kuş, güvercin, serçe ve susuz kurak yer, sizden seneler önce oruç tuttular ki, mülkümüz Irak'a, Şam'a ve diğer yerlere kadar uzasın."
İşte bize, buna benzer hurafe ve hezeyanların, vahiy olarak kendisine geldiğini söylüyordu."
Tuleyha ve beraberindeki askerleri kırıp geçirdiği haberi kendisine ulaşınca Hz. Ebu Bekir, Halid b. Velid'e şu mealde bir mektup gönderdi:
«Allah'ın sana nimet ve hayır olarak bahşettiği şeyler artsın. Sen, işinde takvah ol ve Allah'ın buyruklarını çiğnemekten sakın. Doğrusu yüce Allah, takvah olan ve kendisinin buyruklarını çiğnemekten sakınan, ihsanda bulunan kimselerle beraberdir. Sen işinde gayet ciddi ol. Yumuşama, Müslümanlardan birini öldürmüş bir müşriki yakaladığın zaman mutlaka cezasını ver. Allah'a meydan okumuş veya buyruklarına ters davranmış bir kimseyi de yakalar ve Öldürmekte fayda mülahaza edersen mutlaka öldür.»
Halid, Buzaha mıntıkasında bir ay kaldı. İnip çıkıyor, dolaşıyor ve Hz. Ebu Bekir'in yakalanıp öldürülmelerini tavsiye ettiğ adamları arıyordu. Bunları, bir ay süreyle aramaya devam etti. îrtidad ettikleri zaman aralarındaki Müslümanları öldürdükleri için bunlardan müslü-manlarm öcünü alıyordu. Kimini ateşle yakmış, kiminin kafasını taşla ezmiş, kimini yüksek dağların zirvesinden aşağı yuvarlamıştı ki, bu ölüm haberlerini duyan diğer mürted Araplar ibret alsınlar. Allah, Halid'den razı olsun.
Sevrî, Tarık b. Şihab'm şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Esed ve Gatafan kabilelerinden oluşan Buzaha heyeti, barış talebi ile Hz. Ebu Bekir'in yanma geldikleri zaman, Hz. Ebu Bekir onları uzaklaştırıp sürgün edici bir savaş ya da rezil rüsvay olarak bağışlanmak şıkları karşısında bıraktı. Onlar da dediler ki:
- Ey Rasûlullah'm halifesi, uzaklaştırıp sürgün edici savaşı anladık, ama rezil rüsvay olarak bağışlanmak ne demek? Bunu anlayamadık.
Hz. Ebu Bekir, onlara şu cevaba verdi:
- Koyun ve develeriniz alınacak, siz sadece deve kuyruklarına tutunan bir kavim olarak bırakılacaksınız, bu haliniz bir süre devam edecek, nihayet Cenâb-ı Allah, peygamberinin halifesine ve mü'minlere sizi mazur sayacakları bir muamele çeşidini gösterecektir. Siz de bizden ele geçirdiğiniz şeyleri geri vereceksiniz, ama biz sizden aldığımız şeyleri size geri vermeyeceğiz. Ayrıca ölülerimizin Cennet'te olacağına, ölülerinizin de Cehennem'de olacağına şahadet edeceksiniz. Ölülerimizin diyetini vereceksiniz, ama ölülerinizin diyetini vermeyeceğiz. Hz. Ebu Bekir'in bu konuşmasından sonra Hz. Ömer dedi ki:
- Ölülerimizin diyetlerini vermelerini söylüyorsun ama bizim ölülerimiz Allah'ın emri üzerine öldürüldüler ki onlar için diyet söz konusu değildir. Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer'in diyet alınmaması teklifini kabul etmeyince, Hz. Ömer sözünü tekrarladı.
Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir:
- Ne güzel bir görüş ileri sürdün, dedi." [6]

Ümmü Zeml Hadisesi

Buzaha savaşında hezimete uğrayan Tuleyha'nm, Beni Gatafan kabilesinden olan birçok adamları toplanıp Ümmü Zeml Selma binti Malik b. Hüzeyfe adındaki kadının yanına gittiler. Bu kadın, annesi Ümmü Karfe gibi Arapların önde gelen şahsiyetlerindendi. Anası, evladının çokluğu, kabilesinin ve ailesinin izzeti sebebiyle şeref hususunda, âdeta bir darb-ı mesel haline gelmişti. Yanında toplandıkları zaman bu kadın, onları Halid b. Velid'ie savaşmaya teşvik etti. Onlar da bu iş için sevidendiler. Beni Süleym, Tay, Hevazin ve Esed kabilelerinden bazı adamlar da bunlara katıldılar. Böylece kalabalık bir ordu teşkil ettiler. Kadının durumu güçlendi. Halid b. Velid, bu durumu duyunca üzerlerine yürüdü. Aralarında şiddetli bir savaş cereyan etti. Kadın da anasının devesi üzerindeydi. Onur ve şerefi yüzünden bu deveye elini süren kimseye yüz deve verilir, deniliyordu. Halid, onları hezimete uğrattı. Kadının devesini kesti. Kadını da öldürdü ve fetih müjdesini Ebu Bekir es-Sıddık (r.a.)'a gönderdi. [7]

Fücae Kıssası

Bunun asıl adı îyas b. Abdullah b. Abdi Yaleyl b. Umeyre b. Hifaftır. Beni Süleym kabilesindendir. İbn İshak böyle demiştir. Hz. Ebu Bekir, Fücae'yi Medine'de Baki mıntıkasında yakmıştır. Bunun sebebi de şuydu: Fücae, Müslüman olduğunu iddia ederek Hz. Ebu Bekir'in yanına gelmiş, ondan, mürtedlerle savaşması için kendisine bir askeri birlik hazırlayıp vermesini talep etmişti. Hz. Ebu Bekir de bir askeri birlik hazırlayıp ona vermiş ve göreve göndermişti. Fücae sefere çıkınca, uğradığı Müslüman ve mürted herkesi öldürmüş ve mallarını alıp yağmala-mıştı. Hz. Ebu Bekir es-Sıddık bunu duyunca, arkasından bir

kuvvet gönderip onu geri getirtmişti. Ele geçirince de onu Baki' mıntıkasına göndermiş, ellerini boynuna bağlatıp yanmakta olan bir ateşin içine at-tırmıştı. Ateşin içinde bağlı bulunarak durmuş ve yanmıştı. [8]

Secah Ve Beni Temîm Olayı

Beni Temim kabilesi, irtidad zamanında kendi aralarında ihtilafa düştüler. Kimi irtidad edip zekat vermedi. Kimi de mallarının zekatını Hz. Ebu Bekir'e gönderdi. Bir kısım adamları da sonucu görmek için beklemeye başladılar. Onlar bu halde iken Secah binti Haris b. Süveyd b. Akfan et-Tağlibiyye adındaki Cezireli bir kadın yanlarına geldi. Bu kadın Arap Hristiyanlarındandı. Peygamberlik iddiasında bulunuyordu. Beraberinde, kavminden ve kendilerine katılanlardan oluşan bir ordu vardı. Ebu Bekir es-Sıddık'la savaşmaya karar vermişlerdi. Bunlar, Beni Temim kabilesinin yaşadığı yerlere uğradıklarında, kendilerine katılmaları için Beni Temimlilere çağrıda bulundular. Beni Temim kabilesinin büyük bir çoğunluğu onların bu çağrısına icabet ettiler. Se-cah'm çağrısına icabet edenlerden bazıları şunlardı: Malik b. Nüveyre et-Temimî, Utarit b. Hacib ve Beni Temim kabilesinin başta gelen emir ve eşrafından bir topluluk. Bir grup da Secah'a katılmayıp geri durdular. Sonra aralarında savaş yapmamak üzere anlaştılar. Ancak Malik b. Nüveyre, onunla (Secah) vedalaşırken onu geri dönmekten caydırdı ve Beni Yerbu kabilesiyle savaşmaya teşvik etti. Sonra insanlarla savaşmak üzere görüş birliği ettiler. Ancak, "Önce kiminle savaşalım?1* dediler. Secah, onlara seçili bir cevap verdi:
- Bineklerinizi hazırlayın, yağmalamak için hazırlıklı olun. Sonra da büyük kalabalığa hücum edin. Onları bizden kofuyacak bir engel yoktur.
Sonra onlar, Secah'a yardım etmek üzere sözleştiler. Sözcüleri şöyle dedi:
"Tağlibli bacımız adamlarıyla ve kardeşlerimiz olan eşraftan bazı kimselerle yanımıza geldi. Aramıza bir davet bıraktı. O, son devir adamlarımızın yaşındadır.
Onlara az birşey verecek değiliz ve o bize geldikten sonra da düşmana teslim edilecek değildir. Düşleriniz ve fikirleriniz bozulmasın, eteklerinizi doldurup ona vereceğiniz akşamda da sapmayın."
Utarit b. Hacib de bu konuda şöyle demişti:
"Peygamberimiz kadın oldu. Onu tavaf ediyoruz. Diğer insanların peygamberleri ise erkekler oldular."
Secah, daha sonra ordusuyla Yemame'ye yöneldi ki, orayı Müseyle-me b. Habib adındaki yalancı peygamberin elinden alsın. Fakat kavmi, onu bu işten vazgeçirmek için uğraşıp kendisine:
"Müseyleme'nin durumu güçlenmiştir." dediler. Ama o, kendisini caydırmak isteyenlere şu cevabı verdi:
"Yemame'ye yönelin. Güvercin gibi kanat çırparak Yemame üzerine uçun. Bu, vazgeçilmez ve kararı kesin olan bir savaştır. Ama bundan sonra melamete düşmeyeceksiniz."
Secah ve ordusu, Müseyleme'nin üzerine gitti. Müseyleme onun gelişini duyunca, ülkesine gelmemesi için onu korkuttu. Çünkü bu sırada Müseyleme, Sümame b. Asal ile savaşmakla meşgul idi. Ayrıca Ikrime b. Ebu Cehil de Müslüman askerlerle birlikte Sümame'ye yardım etmişti. Bunlar, Müseyleme'nin bazı beldelerinde konaklamış, Halid b. Ve-Kd'in gelişini bekliyorlardı.
Müseyleme, Secah'a haber gönderdi. Ona güven verdi ve durumu düzelirse sahip olduğu yerlerin yarısını ona vermeyi taahhüd etti. "Allah bu yerleri sana verdi ve seni kayırdı." diye haber gönderdi. Sonra kendi kavminden bir cemaatla bir arada buluşması için haber gönderdi. Secah da kavminden kırk kişiyle birlikte atlarına binerek Müseyleme'nin yamna gitti. İkisi bir çadırda bir araya gelip buluştular. Baş başa kaldıkları zaman Müseyleme, sahip olduğu yerlerin yarısını ona vermeyi teklif etti. Secah da bunu kabul etti.
Bunun üzerine Müseyleme şöyle dedi:
"Allah işiteni işitti. Ümid edene de h vır ümidi verdi. Onun işi hep sevinç verici durumlarda toplandı. Rabbiniz sizi gördü ve sizi selamladı. Kendisinden uzaklaşanınızı da yalnız bıraktı. Kıyamet gününde sizi kurtarıp yaşattı. Ey iyiler topluluğu, üzerinize salatlar olsun. Siz şaki ve günahkarlar topluluğu değilsiniz. Geceleyin namaz kılar, gündüzle-yin oruç tutarsınız. Bunu da büyük Rabbiniz için yaparsınız. O Rab ki, bulutların ve yağmurların Rabbidir."
Müseyleme bir başka münasebetle de şöyle demişti:
"Yüzlerinin güzelleştiğini, tenlerinin inceldiğini, ellerinin narinleş-tiğini gördüğümde onlara dedim ki: Kadınlarla ilişki kurmayın. îçki içmeyin. Ey iyiler topluluğu, siz oruç tutun. Noksanlıklardan münezzeh olan Allah'ı tenzih ederim. Hayat geldiği zaman nasıl dirilir ve yaşarsınız. Semanın hükümdarına nasıl yükselirsiniz. İşlediğiniz günah, bir hardal tanesi kadar olsa bile o, bu günahınızdan haberdar olur. Kalbler-de olanı bilir ve insanların çoğu bu hususta helaktadır."
Mel'un Müseyleme, kendisine tabi olan kimseler için şöyle bir hüküm vaz' etmişti: Bekar kişi evlenir. Erkek çocuğu doğunca o zaman kadınlar kendisine artık haram olur. Ancak o erkek çocuk ölünce, yeniden bir erkek çocuğu doğuncaya kadar kendisine kadınlar helal olur.
O mel'unun kendiliğinden uydurduğu hüküm, işte buydu. Anlatıldığına göre Müseyleme, Secah'la baş başa kalınca, ona ne vahiy geldiğini sormuş, Secah da şöyle cevap vermişti:
- Hiç kadınlar önce konuşur mu? Aksine sen, sana gelen vahyi bana söyle.
- Rabbinin gebelere ne yaptığını görmedin mi? Ondan, yürüyen bir canlı çıkardı ki, bu canlıyı tenin altındaki ince deri ile iç

organlar arasından çıkardı.
- Bu nedir?
- Yüce Allah, kadınlar için tenasül organı yarattı. Erkekleri onlara eş yaptı. Biz de kadınların tenasül organına penisimizi koyar, sonra da dilediğimiz zaman çıkarırız. Böylece kadınlar da bize yavru verirler.
- Senin peygamber olduğuna şahadet ederim.
- İster misin ki, seninle evleneyim de kavmim ve kavmini el ele verdirerek bütün Arapları yeneyim?
- Evet.
Secah'm evlenme teklifine olumlu cevap vermesi üzerine Müseyleme, şu şiiri söyledi:
"Haydi kalk da seninle birleşelim ve temasta bulunalım. Senin için yatak hazırlanmıştır. İstersen evde yapalım, istersen gizli odada yapalım. Dilersen seni sırt üstü yatırayım, dilersen ellerini de yere koyarak iki el ve iki ayak üzerinde dur. Yahut dilersen bir elini yere koy da bir el ve iki ayak üzerine dur. Ya da bu formüllerin hepsini denersin."
Secah da şöyle cevap verdi:
- Bu formüllerin hepsini deneyeyim.
- Zaten böyle yapmamız bana vahyedildi.
Secah, Müseyleme'nin yanında üç gün kaldı. Sonra kavmine döndü. Onlar kendisine sordular: .
- Müseyleme mehir olarak sana ne verdi?
- Bana mehir vermedi.
- Senin gibi bir kadının mehirsiz evlenmesi çirkin bir durumdur. Sana yakışmaz.
Bunun üzerine Secah, Müseyleme'ye haber gönderip mehir istedi. Müseyleme de ona: "Müezzinini bana gönder." diye cevap verdi. Bunun üzerine Secah da müezzini olan Şebet b. Rib'î'yi Müseyleme'ye gönderdi. Müseyleme, ona şu cevabı verdi:
- Git kavmine söyje. Bir duyuruda bulun: "Allah Rasûlü Müseyleme b. Habib, Muhammed'in size farz kıldığı iki namazı, yan sabah ve yatsı namazını üzerinizden kaldırmıştır."
Secah'm mehri işte bu oldu. Allah ikisine de lanet etsin.
Secah, Halid b. Velid'in Yemame topraklarına yaklaştığını duyunca, dönüp memleketine gitti. Arazilerinin yarısının haracını Müseyle-me'den aldıktan sonra Cezire'ye döndü. Orada kavmi Beni Tağlib arasında Muaviye'nin zamanına kadar kaldı Hilafeti Hz. Hasan'dan devraldığı zaman Muaviye, Beni Tağlib kabilesini yerlerinden sürgün etti. Bununla ilgili açıklama ileride gelecektir. [9]

Malik B. Nüveyre El-Yerbuî Et-Temîmfnîn Kıssası

Malik b. Nüveyre, Cezire diyarından geldiği zaman Secah ile işbirliğine koyulmuştu. Ancak Secah, mel'un Müseyleme ile buluşup birleştiği, sonra ülkesine döndüğü zaman Malik b. Nüveyre bu yaptığına pişman olup kendisini kınamaya başlamıştı. O, Bitah denilen mekanda konaklamaktaydı. Halid, ordusuyla birlikte Bitah üzerine yöneldi. Ancak Ensâr grubu ondan geride kaldılar ve:
- Ebu Bekir es-Sıddık'm bize verdiği görevi yerine getirdik. Daha ileriye gidemeyiz, dediler. Halid de onlara şöyle cevap verdi:
- Bu, mutlaka yapılması gerekli bir iştir. Bu, değerlendirilmesi gereken bir fırsattır. Bu hususta bana bir mektup gelmedi. Ama komutan benim. Haberler bana geliyor. Ama mutlaka Bitah üzerine yürümeye sizi zorlamıyorum. Fakat ben oraya gideceğim.
Böyle dedikten sonra Halid, iki gün süreyle yol gitti. Sonra Ensâr grubunun elçisi ona yetişip Ensâr'ın kendilerini beklemelerini istediğini söyledi. Halid, onları beklemeye başlar1!. Snsâr grubu da gelip ona yetişti ve tekrar onun safları arasına katıldılar. Halid, Malik b. Nüvey-re'nin kontrolünde bulunan Bitah'a vardığı zaman şehir içine seriyyele-rini gönderdi. Onu, Beni Temim kabilesinin komutanları itaatla karşıladılar, zekatlarını verdiler. Ancak Malik b. Nüveyre, ne yapacağını bilemez halde şaşkın vaziyette idi. İnsanlardan uzakta duruyordu. Seriy-yeler gidip onu ve beraberindeki arkadaşlarını esir aldılar. Seriyyeleri, onlar hakkında ihtilafa düştüler. Ebu Katade Hars b. Rib'î el-Ensârî, onların namaz kıldıklarına şahadet etti. Diğerleri ise, onların ne ezan okuduklarını ne de namaz kıldıklarını söylediler. Anlatıldığına göre esirler çok soğuk bir gecede zincirler içinde geceyi geçirdiler. Haiid'in tellalı, şöyle bir duyuruda bulundu:
- Esirlerinizi ısıtın!
Oradakiler, Haîid'in bu duyuru ile esirlerin öldürülmesini amaçladığını sanarak esirleri öldürdüler. Dırar b. Ezver, Malik b. Nüveyre'yi öldürdü. Tellalın bu duyurusunu duyduğu zaman işini tamamlamıştı. Duyuruyu duyunca dışarı çıktı ve: "Allah bir işi dilerse, onu mutlaka yerine getirtir." dedi.
Halid b. Velid, Malik b. Nüveyre'nin karısı Ümmü Temim binti Minhal'i kendine ayırdı. Bu, güzel bir kadındı. Âdet halinden temizlendikten sonra Halid onunla gerdeğe girdi. Anlatıldığına göre Halid, Malik b. Nüveyre'yi huzuruna çağırtmış, Secah'a uymasından ve yanlış hareketlerde bulunup zekat vermeyişinden ötürü onu kınayıp şöyle demiş:
- Bilmez misin ki zekat da namazla aynı hükme tabidir?
- Sizin adamınız (Rasûlullah) böyle iddia ediyordu.

- O sadece bizim adamımız mıdır, senin adamın değil midir? Böyle dedikten sonra Halid, Dırar*a emir verip:
- Ey Dırar! Şunun boynunu vur! dedi. Dırar da boynunu vurdu. Sonra Halid b. Velid, iki taş getirilmesini, bu taşların yanma üçüncü taş yerine Malik'in kafasının konulmasını ve bunlar üzerine bir kazan konularak altının tutuşturulmasını, kazanda yemek pişirilmesini emretti. Halid, bedevileri, mürtedleri ve diğerlerini korkutmak için kazanda pişirilen yemeği o gece yedi. Yemek pişinceye kadar ocağın ateşleri, Malik'in saçları arasında şuleleniyordu. Saçının çokluğundan ateş, onun saçını tüke tem emişti.
Ebu Katade, Haîid'in böyle yapmasına itiraz etmiş ve karşılıklı olarak tartışmışlar, nihayet Ebu Katade gidip Haîid'in bu uygulamasından dolayı Hz. Ebu Bekir'e şikayette bulunmuştu. Hz. Ömer de bu hususta Ebu Katade ile konuşmuş ve sonra Hz Ebu Bekir'e:
Halid'i görevden azlet. Çünkü onun kılıcında zulüm vardır, demişti. Hz. Ebu Bekir ise, ona şu cevabı vermişti: Allah'ın kafirlere karşı çektiği bir kılıcı kınına sokmam.
Mütemmim b. Nüveyre gelip Hz. Ebu Bekir'e Halid'i şikayet etti. Ömer de ona yardımcı oldu. Mütemmim, kardeşi için dizdiğ mersiyeyi Ebu Bekir'e okudu. Ebu Bekir de onun kan bedelini kendi cebinden ödedi. Mütemmim, bu hususta şöyle demişti:
"Bir zamanlar onunla iki arkadaş gibiydik. O kadar ki, bunlar ayrılmazlar denirdi.
Yaşadığımız sürece hayır içinde yaşadık. Bizden önce ölümler, Kis-ra ve Tübba' kavimlerini helak etmişti.
Ben ve Malik ayrı düştüğümüzde ise, bir gece olsun beraberliğimiz yokmuş gibi oldum."
Mütemmim, başka bir şiirinde de şöyle demişti:
"Ağladığım ve gözlerimden yaş aktığı esnada arkadaşım beni ayıpladı ve gördüğün her mezar özellikle Liva ile Dekadik arasındaki mezar için ağlar mısın, dedi.
Ben de ona dedim ki: Üzüntü üzüntüyü getiriyor. Bırak da ağlayayım. Bütün bunlar Malik'in mezarından ötürüdür."
Özetle anlatmak istediğimiz şudur ki; Hz. Ömer, Ebu Bekir'i Ha-lid'e karşı kışkırtmaya ve Halid'i komutanlıktan azletmesi için teşvik etmeye devam etti. "Onun kılıcında zulüm vardır." dedi. Nihayet Ebu Bekir es-Sıddık (r.a.), Halid b. Velid'e haber saldı. O da Medine'ye, Hz. Ebu Bekir'in yanma geldi. Demirden bir zırh giyinmişti. Üzerinde çok kan lekeleri bulunduğundan zırh paslanmıştı. Halid, sarığının katları arasına kanlı oklar yerleştirmişti. Mescide girince, Hz. Ömer kalkıp sa-rığındaki okları çekerek kırıp parçaladı ve şöyle dedi:
- Müslüman bir adamı Öldürdün. Sonra da karısını yatağına aldın. Allah'a yemin ederim ki, seni taşlarımla recm edeceğim.
Halid, onunla konuşmuyordu. Ebu Bekir'in de Ömer'in görüşünde olduğunu zannettiği için sesini çıkarmıyordu. Nihayet Hz Ebu Bekir'in huzuruna girdi. Ondan özür diledi. Hz. Ebu Bekir de özrünü kabul edip bu yaptıklarını bağışladı. Malik b Nüveyre'nin diyetini de ödedi. Halid, Ebu Bekir'in yanından çıktığında Ömer, mescitte hâlâ oturmaktaydı. Halid, ona dedi ki:
- Ey Ümmü Şemle'nin oğlu! Haydi gelsene, seninle vuruşalım!
Hz, Ömer, ona cevap vermedi ve Hz. Ebu Bekir'in ondan razı olduğunu anladı. Hz. Ebu Bekir, Halid'i komutanlıkta bıraktı Halid her ne kadar Malik b. Nüveyre'yi kendi içtihadına dayanarak öldürmüş ve yanlış bir ictihadda bulunmuşsa da Ebu Bekir onu görevden azletmedi. Nitekim Rasûlullah (s.a.v.) da Halid'i Ebu Cezime üzerine gönderdiği zaman Halid orada düzgün bir şekilde; "Müslüman olduk, Müslüman olduk." diyemeyip te; "Eski dinimizden çıktık, eski dinimizden çıktık." diyen esirleri öldürmüştü. Rasûlullah (s.a.v.) da öldürülen o esirlerin diyetlerini ödemiş, hatta köpek yalağının bedelini bile onlara geri vermişti. Sonra da ellerini semaya kaldırıp:
- Allah'ım, Halid'in yaptıklarından sana sığınıyorum, demişti. Ama bununla birlikte Halid'i komutanlıktan azletmemişti. [10]

Müseylemetü'l-Kezzab'ın Öldürülmesi

Hz. Ebu Bekir, Halid'den razı olup beyan ettiği özrünü kabul edince, onu Yemame'deki Beni Hanife üzerine gönderdi. Onunla birlikte çok sayıda Müslüman asker de gönderdi. Ensâr grubunun başında Sabit b. Kays b. Şemmas vardı. Yola çıkan Halid b Velid, rastladığı bütün mür-tedleri cezalandırıp hizaya getiriyordu. Secah'm süvarileri ile karşılaştı. Onları kaçırttı ve Ceziretü'l-Arap'tan çıkarılmalarını emretti. Hz. Ebu Bekir, ona takviye olsun diye Halid'in arkasından bir birlik daha gönderdi Ondan önce İkrime b. Ebu Cehil ile Şurahbil b. Hasene'yi de Müseyleme üzerine göndermişti. Bu ikisi Beni Hanife'ye karş güç gösterememişlerdi. Çünkü Beni Hanife savaşçılarının sayısı kırk bin kadardı. İkrime, arkadaşı Şurahbil'in gelmesine kadar beklemeden Beni Hanife'ye hücum etmiş, ama başarı gösteremeyip geri çekilmek mecburiyetinde kalmış ve Halid'in gelişini beklemeye koyulmuştu. Müseyleme, Halid b. Velid'in gelişini duyunca Yemame ve Rif taraflarında Akri-ba denen yerde ordugah kurmuştu. Ordugahı, Müslüman ordunun arka taraflarına düşüyordu. Halkı Müslümanlara karşı kışkırtmaya başladı Yemameliler, onun etrafında toplandılar, ordunun yan kanatlarından birine Muhkem b. Tufeyl'i, diğerine de Rical b. Unfuv b. NehşePi komutan olarak tayin etti. Rical, Müseyleme'nin yakın arkadaşı idi. Rasûlullah (s.a.v.)'ın onu yönetimde kendine ortak kıldığını duyduğuna şahadet getiriyordu. Bu mePun, Yemame halkını saptıranların en bü-yüklerindendi. Nihayet onlar, Müseyleme'ye tabi oldular. Allah ikisine de lanet etsin. Bu Rical adındaki adam, Peygamber (s.a.v.)'in yanına bir heyetle gelmiş, Bakara sûresini okumuştu, irtidad^zamanında da Hz. Ebu Bekir'e gelmiş, Hz. Ebu Bekir de onu Allah'a imana davet etmesi ve onları İslâm'da sebatkar kılması için Yemamelilere göndermişti. Ama Müseyleme ile birlikte kendisi de irdidad etmiş ve onun peygamberliğine şahadet etmişti.

Seyf b. Ömer, Ebu Hüreyre'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir gün Peygamber (s.a.v.)'in yanında bir heyet gördüm. Yanımızda Rical b. Unfuv da vardı. Peygamber (s.a.v.) dedi ki: "Aranızda Öyle bir adam vardır ki, onun azı dişi, Cehennem'de Uhud dağından daha büyük olacaktır." O heyettekilerin hepsi vefat ettiler, geride ben ve Rical kaldık. Ben ondan yana korkulu idim. Nihayet Rical, Müseyleme ile birlikte mürted olarak ortaya çıktı ve Müseyleme'nin peygamberliğine şahadet etti. Rical'in fitnesi, Müseyleme'nin fitnesinden daha büyük oldu."
Halid b. Velid yaklaştı. Öncü kuvvetlerin başına Şurahbil b. Hasene'yi tayin etmişti. Sağ ve sol kanatlara da Zeyd ve Ebu Hüzeyfe'yi tayin etmişti. Öncü kuvvetler, geceleyin kırk (başka bir rivayete göre ise) altmış süvari ile karşılaştılar, bu süvarilerin başında Mecaa b. Mürare vardı. Bu, Beni Temim ve Beni Amir kabilesinden öcünü almak için gelmişti. Kavmine dönmekte idi. Halid'in öncü kuvvetleri, bu süvarileri yakalayıp Halid'in huzuruna getirdiler. Mazeret beyan ettiler. Ama Halid, onlara inanmadı. Mecaa dışında tamamının boyunlarının vurulmasını emretti. Mecaa, savaş ve taktik bilgisine sahip olduğu, Hanife oğullarının lideri ve aynı zamanda emrine itaat edilen şerefli bir kimse olduğu için zincirlere bağlı olarak Halid'in yanında bırakıldı. Anlatıldığına göre bu esir süvariler Halid'in huzuruna getirildiklerinde, Halid onlara şöyle bir soru sormuş:
- Ey Hanife oğulları, ne diyorsunuz?
- Diyoruz ki, bizden bir peygamber sizden bir peygamber olsun.
Bunun üzerine Halid, onların tamamım öldürdü. Sadece Sariye . adındaki birini hayatta bıraktı. Sariye, Halid b. Velid'e dedi ki:
- Ey adana! Eğer yarın buna karşılık hayır veya şer istiyorsan, bu adamı (Mecaa b. Mürare'yi) hayatta bırak.
Halid b. Velid de Mecaa'yı zincirlere bağlı olarak hayatta bıraktı ve onu çadırda karısının yanında durdurdu. Karısına da:
- Şuna iyi davran, dedi.
tki ordu karşı karşıya geldiğinde Müseyleme, kendi kavmine şöyle dedi:
- Ey Hanife oğulları! Savaşınız, çünkü bugün gayret günüdür. Yenilecek olursanız kadınlarınız esir alınıp arkalarından götürülüp ve hiçbir dünürlük de istenmeden nikahlanırlar. Onun için şereflerinizi korumak üzere çarpışınız. Kadınlarınızı koruyunuz.
Müslüman askerler ilerlediler. Halid, onları Yemame'ye bakan bir tepeye yerleştirdi. Ordugahını orada kurdu. Muhacirlerin bayrağı, Ebu Hüzeyfe'nin azatlısı Salim'de idi. Ensâr'm bayrağı da Sabit b. Kays b. Şemmas'm elinde idi. Arap kabilelerinden her birinin bayrağı da kendi bayraktarlarının elinde idi. Mecaa b. Mürare, Halid'in çadırında Ha-lid'in karısı Ümmü Temim ile beraber zincirlere bağlı olarak duruyordu. Müslümanlarla kafirler çarpışmaya başladılar. Büyük bir vuruşma oldu. Araplar, hezimete uğradılar. Derken Hanife oğulları, Halid b. Ve-lid'in çadırına girdiler. Karısı Ümmü Temim'i öldürmek istedilerse de Mecaa onu himayesine aldı ve: "Bu ne güzel hür bir kadındır." dedi.
Rical b. Unfuv bir çarpışmada öldürülmüştü. Onu Zeyd b. Hattab öldürmüştü. Sonra sahabeler, kendi aralarında birbirlerini savaşa teşvik etmeye başladılar. Sabit b. Kays b. Şemmas:
- Akran ve emsallerinizi ne kötü bir âdete alıştırdınız, dedi. Her taraflarda, "Kurtar bizi ey Halid!" diye imdat sesleri gelmeye başladı. Mu-hacirler'in ve Ensâr'm bir cemaati kurtarıldı. Bera b. Marur da sıtmaya yakalandı. O, savaşı gördüğü zaman önce sıtma titremesine yakalanır, bineğinin sırtına çıkıp otunuyşalvannı ıslatır, sonra da aslan gibi kükremeye başlardı. O gün Hanife oğullan, misli görülmemiş bir şekilde savaştılar. Sahabeler de kendi aralarında tavsiyede bulunup şöyle diyorlardı:
- Ey Bakara sûresinin ashabı! Bugün büyü bozuldu.
Sabit b. Kays, bacaklarının yarısına varan derinlikte bir çukur kazmış, o çukura girmiş, Ensâr'm bayrağını eline almış, ketenine bürünüp hanut kokusu süründükten sonra savaşmaya devam etmiş, oradan ayrılmamış ve nihayet o çukurda vurulup şehid edilmişti. Muhacirler, Ebu Hüzeyfe'nin azatlısı Salim'e:
- Senin tarafina gelmemizden korkar mısın? diye sordukları zaman o:
- O zaman ben ne kötü bir Kur'ân taşıyıcısı olurum, diye karşılık
vermişti.
Zeyd b. Hattab da Müslüman savaşçılara şöyle sesleniyordu:
- Ey insanlar, dişinizi sıkın. Düşmanınıza vurun ve ilerleyin! Allah'a yemin ederim ki, Rabbim düşmanları yenilgiye uğratmadıkça veya ben şehid edilip Allah'ın huzuruna varıp ta hüccetimi ileri sürmedikçe konuşmayacağım.
O da vurulup şehid edildi. Allah ondan razı olsun. Ebu Hüzeyfe dedi ki:
- Ey Kur'ân ehli! Kur'ân'ı yaptığınız işlerle süsleyin!
Böyle dedikten sonra düşmana saldırdı onları uzaklaştırdı, ama kendisi vurulup şehid edildi. Allah ondan razı olsun.
Halid b. Velid, Müseyleme ordusu üzerine saldırdı, çemberi yardı. Müseyleme, dağlara doğru gitti. Müseyleme'yi gözetlemeye başladı ki, yanma yaklaşsın da onu öldürsün. Sonra geri dönüp iki saf arasında mübareze çağrısında bulunup şöyle dedi:

- Ben Velid'in oğlu Ud'um. Ben, Amir ve Zeyd'in oğluyum. Böyle dedikten sonra müslümanların parolasını söyledi. O gün Müslümanların parolası "Ya Muhammed" idi. Haîid, mübareze için karşısına çıkan herkesi öldürdü. Yanma yaklaşan herşeyi de yeyip yok etti. Müslümanların değirmeni döndü. Sonra Halid, Müseyleme'ye yaklaştı. Ona insaflı olup Hakka dönmesini teklif etti, ama Müseyleme'nin şeytanı Müseyleme'nin boynunu çevirdi. Halid'in hiçbir teklifini kabul etmedi. Müseyleme tekliflere kabul ile yaklaşmak istedikçe, şeytanı onu geri çeviriyordu. Halid de ondan uzaklaştı. Muhacirlerle Ensâr ve

Arabileri birbirinden ayırdı. Herkesi kendi bayrağının altında topladı ki, bayraklarının gölgesi altında savaşsınlar ve herkes de kendilerine nereden sal diril acağını bilsinler.
Sahabeler, o günkü zorlu savaş ortamında benzeri görülmemiş bir sabır ve metanet gösterdiler. Düşmanlarının boyunlarına vurmak için hep ileriye doğru gittiler. Nihayet Allah onlara fethi nasib etti. Kafirler de arkalarını dönüp kaçtılar. Müslümanlar, onları takibe başladılar. Enselerinden vurup öldürdüler. Kılıçlarım diledikleri gibi kafirlerin boyunlarına indiriyorlardı. Nihayet onları ölüm bahçesine sığınma mecburiyetinde bıraktılar. Onların ölüm bahçesine girmelerini, Yemameli Muhkem b. Tufeyl adındaki mel'un tavsiye etmişti. Bahçeye girdiler. Orada Allah'ın düşmanı lanetli Müseyleme vardı. Abdurrahman b. Ebu Bekir, Muhkem b. Tufeyl'in boynuna bir mızrak firlattı. Muhkem, askerlerine nutuk irad etmekte iken öldü. Hanife oğulları da bahçenin kapılarını üzerlerine kapattılar. Sahabeler onları kuşattılar, Bera b. Malik de:
- Ey Müslümanlar topluluğu! Beni bir yaypıya sararak bahçeye firlatın, dedi. Onu bir yaygıya koyup mızrakların ucuna takarak yükselttiler. Sonra da sur üzerinden bahçeye firlattılar. O da kapının arkasında düşmanlarla savaşmaya devam etti, nihayet kapıyı açtı. Müslümanlar duvarların üstünden ve kapılardan içeriye girip Yemameli mürtedlerle savaştılar. Nihayet mel'un Müseyleme'nin yanma ulaştılar. Esmer bir deveyi andıran Müseyleme, bir duvar gediğinin yanında durmuş, duvara tırmanmak istiyordu, ama öfkesinden ötürü aklını kaybetmiş gibiydi. Şeytanı ona musallat olunca, ağzından köpükler çıkıyordu. Hz. Hamza'nın katili ve Cübeyr b. Mut'im'in kölesi Vahşî b. Harb ona ulaştı. Mızrağıyla onu vurdu. Mızrak vücudunun bir tarafından girip diğer tarafından çıktı. Ebu Dücane Simak b. Haraşe de koşarak geldi. Kılıcıyla ona bir darbe vurdu ve Müseyleme yere düştür: Köşkten bir kadın:
- Vah parlak yüzlü emirim! Emirimi siyahi bir köle öldürdü, diye feryad etti. Ölüm bahçesinde ve savaş alanında 10.000'e yalan adam öldürüldü. Başka bir rivayete göre ise 20.000 kişi öldürülmüştür. Müslümanlardan 600, başka bir rivayete göre 500 kişi Öldürülmüştü. Doğrusunu Allah bilir. Öldürülen Müslümanlar arasında sahabelerin Önde gelenleri ve ayan takımından şahsiyetler de vardı.
Halid dışarı çıktı. Mecaa b. Mürare de zincirlerine bağlı olarak sürünür vaziyette Halid'in peşinden gitti. Müseyleme'nin cesedini tanıtmak için, ölüleri Halid'e göstermeye başladı. Rical b. Unfuv'un cesedinin yanına geldiklerinde Halid:
- Müseyleme bu mudur? diye sordu. Mecaa şöyle cevap verdi:
- Hayır, vallahi bu ondan iyidir. Bu, Rical b. Unfuv'un cesedidir. Seyf b. Ömer dedi ki: Sonra sarı renkli şeytani mahiyyette bir adama uğradılar. Mecaa:
- İşte adamınız Müseyleme'nin cesedi budur, deyince Halid:
- Buna uyduğunuz için Allah sizi kahretsin! dedi.
Sonra Halid b. Velid, süvarilerini Yemame çevresine gönderdi ki, kalelerin etrafında bulunan mal ve esirleri toplayıp getirsinler. Bu iş de tamamlandıktan sonra kalelere gaza yapmaya yöneldi. Kalelerde kadınlardan, çocuklardan ve yaşlılardan başka kimse kalmamıştı. Mecaa, Halid'i aldatıp şöyle dedi:
- Bu kaleler, savaşçılar ve erkeklerle doludurlar. Gel de, bunların hakkından gelmem şartıyla benimle sulh yap.
Mecaa'nın böyle demesi üzerine Halid, Müslümanların yorgunluklarım da nazarı itibare alarak Mecaa ile sulh yaptı. Çünkü Müslümanlar, çok fazla savaştıkları için muharebeden bıkmışlardı. Mecaa şöyle demişti:
- Ey Halid, bırak da gideyim ve bu kalelerdeki savaşçılar barış akdi yapma hususunda bana muvafakat etsinler.
Halid b. Velid de ona şöyle dedi:
- Haydi git bakalım.
Mecaa kalelere gitti. Kalelerdeki kadınlara demir zırhlar giymelerini ve kalelerin tepelerine çıkıp gövde gösterisi yapmalarını emretti. Halid, kalelere bakınca surların tepelerinde insan kellelerinin her tara-fi doldurduğunu gördü. Mecaa'mn dediği gibi kalelerin savaşçılar ve erkeklerle dopdolu olduğunu zannetti ve barışı bekledi. Halid, onları İslâm'a davet etti. Onlar da hep birlikte Müslüman oldular, hakka döndüler. Halid de ele geçirdiği bazı esirleri salıverdi. Diğerlerini Ebu Bekir es-Sıddık'a gönderdi. Ebu Talib oğlu Ah de o esirlerden bir cariyeyi kendine ayırdı. Bu cariye, Hz. Ali'nin oğlu Muhammed b. Hanefiye'nin annesi idi. Dırar b. Ezver, Yemame gazvesiyle ilgili olarak şöyle bir şiir söylemişti:
"Eğer Cenup'tan bizi soracak olursanız, o Akriba ve Melhem savaşının akşamında olanları bildirecektir.
Vadi kanla dolup taşmış, taşlar, insanların kanı ile parlamıştı.
O akşam ki, mızraklar mutlaka hedeflerine isabet ediyordu.
Sağlam yapılmış meşrefî oklarından başka hiçbir şey hedeflerine isabet etmiyordu.
Eğer sen Müseyleme dışındaki kafirleri arıyorsan ey Cenub, bil ki ben Müslüman bir kimseyim.
Cihad ederim, çünkü cihad ganimettir.
Allah, mücahid kimseyi daha iyi bilir ve tanır."
Halife b. Hayyat, Muhammed b. Cerir ve seleften bazı kimseler, Yemame savaşının, hicretin onbirinci senesinde yapıldığını söylemişlerdir, îbn Kani, bu savaşın hicri onbirinci sene sonunda yapıldığım söylemiştir. Vakidî ve diğerleri, Yemame savaşının hicrî onikinci senede yapıldığını söylemişlerdir. Bu kavilleri şöyle uzlaştırabiliriz: Yemame savaşı hicri onbirinci senede başlamış, onikinci senede sona ermiştir. Doğrusunu Allah bilir.
Beni Hanife heyeti, Hz. Ebu Bekir'e geldiklerinde Hz. Ebu Bekir, onlara şöyle demişti:

- Bize Müseyleme'nin Kur'ân'mdan biraz dinletin.
- Bunu yapmaktan bizi affet ey Rasûlullah'm halifesi.
- Hayır, mutlaka dinleteceksiniz.
- Müseyleme şöyle diyordu: "Ey kurbağa kızı kurbağa! İstediğin şeyi seç, senin üst tarafın suda, alt tarafın çamurda, ne su içeni engellersin, ne de suyu bulandırırsın." Yine Müseyleme şöyle demişti: "Görünen ekinlere, onu alabildiğine biçenlere, buğdayı savuranlara, onu değirmende öğütenîere, fırında pişirenlere, ekmeği et suyuna doğrayıp tirit yapanlara, suya ve yağa bandırıp lokma lokma yiyenlere yemin olsun!
Sizler göçebelere üstün tutuldunuz ve yerliler de faziletçe sizden ileri değildirler. Arkadaşlarınızı koruyun. Yurtsuzu barındırın. Yardım isteyene iyilik edin."
Beni Hanife heyeti, daha buna benzer bazı hurafeler naklettiler ki, oyun oynamakta olan çocuk bile bu uyduruk sözleri söylemekten tiksinir.
Anlatıldığına göre Hz. Ebu Bekir, onlara şöyle karşılık vermiş:
- Yazıklar olsun size. Hani nereye gitti bu sözleriniz? Bunların ne faydası vardır?
Müseyleme, yine kendisine vahiy olarak şu sözlerin inmiş olduğunu söylemişti:
"Fil, filin ne olduğunu sana kim öğretti? Onun uzun bir hortumu vardır."
"Zifiri karanlık geceye ve geceleyin fütursuzca yürüyen kurda yemin olsun ki aslan, kuru ve tazeden hiçbir şey koparmadı."
"Allah, gebeye lütufta bulundu. Ondan yürüyen bir canlı çıkardı ki, o canlıyı tenin altındaki deriden ve iç organlardan çıkardı."
Müseyleme, bunlara benzer daha birçok soğuk, tatsız ve anlamsız sözler söylemişti ve bunların da vahiy olarak kendisine geldiklerini iddia etmişti.
Ebu Bekir b. Bakillanî, «Fcâzu'l-Kur'ân» adlı kitabında Müseyleme, Tuleyha, Esved, Secah ve benzeri yalancı peygamberleri uydurdukları ve vahiy olarak kendilerine indiğini iddia ettikleri bunlara benzer daha birçok sözler nakletmiştir ki bu sözler, o cahil ve yalancı peygamberlerin akıllarının zayıflığım ve sapıklıklarında kendilerine uyan kimselerin akılsızlığını ispatlamaktadır.
Amr b. As'tan rivayet ettiğimize göre o, cahiliyeti zamanında Mü-seyleme'nin yanma gitmiş, Müseyleme, ona şöyle demişti:
- Şu zamanlarda adamınız Muhammed'e ne nazil oldu?
- Kendisine veciz ve beliğ bir sûre nazil oldu.
- O hangi sûredir?
- Ona şu sûre nazil oldu: "İkindi vaktine and olsun ki, insan hiç şüphesiz hüsran içindedir. Ancak inanıp yararlı iş işleyenler, birbirlerine gerçeği tavsiye edenler ve sabırlı olmayı tavsiye edenler bunun dışındadır."
Müseyleme, bir saat kadar düşündü. Sonra başını kaldırıp şöyle dedi:
- Bana da bunun gibi bir sûre nazil oldu.
- Önedir?
- Ey göçebe! Ey göçebe! Sen, ancak irad ve gelirsin. Ey çöl! Sende de yürüyen, çukura düşer ve yoksul olur.
Böyle dedikten sonra Müseyleme sordu:
- Ey Amr, bunu nasıl buluyorsun?
- Allah'a yemin ederim ki sen de benim, senin yalancı olduğunu anladığımı biliyorsun.
Tarih âlimlerinin anlattığına göre Müseyleme, Peygamber (s.a.v.)'e benzemeye çalışırmış. Duyduğu habere göre Rasûlullah (s.a.v.), bir kuyuya tükürmüş, ama kuyunun suyu tümden kurumuştu.
Başka bir defasında da bir kuyuya tükürünce kuyunun suyu, içile-miyecek kadar acıîaşmıştı. Kendisi abdest alıp abdest artığını bir hurma ağacının dibine dökünce hurma ağacı kuruyup yok olmuştu.
Üzerlerine bereket duası okuması için kendisine getirilen çocukların başlarına ellerini sürünce, bazı çocukların saçları dökülmüş bazısının ise dili tutulmuştu.
Anlatıldığına göre o, gözleri ağrıyan bir adam için dua edip elini gözlerine sürünce, adamın gözü kör olmuştu.
Seyf b. Ömer, Ömer b. Talha'nm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Babam Talha, Yemame'ye gidip Müseyleme'nin nerede olduğunu sormuştu. Oradaki halk da: "Sus, o Allah'ın Rasûlüdür." demişlerdi. Babam da şöyle cevap vermişti:
- Hayır, onu görmeden Allah Rasûlü olduğunu söyleyemem. Müseyleme'nin yanma gidince de ona şöyle sormuştu:
- Sen Müseyleme misin?
- Evet.
- Seni getiren sebep nedir?
- Pisliktir.
- Sen nurda mısın, yoksa zulmette misin?
- Zulmetteyim ve senin yalancı, Muhammed'in ise doğru sözlü olduğuna şahadet ediyorum. Ama Rebialüarm yalancısı bize, Mudarlıla-rın doğru sözlüsünden daha sevimlidir."
Şu içi boş ve lanetli Arabi olan Talha, Müseyleme'ye tabi olmuştu. Nihayet Akriba savaşında onunla birlikte öldürülmüştü. Allah ona rahmet etmesin. [11]

Bahreynlilerin Îrtîdadları Ve Tekrar İslâm'a Dönüşleri

Rasûlullah (s.a.v.), Alâ b. Hadremî'yi Bahreyn meliki Münzir b. Sava el-Abdf ye gönderdi. Münzir de, Alâ'nın önünde imaı getirip Müslüman oldu ve kavmi arasında İslâmiyet'le adaleti hakim kıldı. Hz. Peygamber (s.a.v.), vefat ettikten kısa bir süre sonra Münzir de vefat etti. Münzir, can çekişirken Amr b. As da yanındaydı. Amr'a şöyle bir soru sordu:
- Ey Amr, Rasûlullah (s.a.v.), hasta kişinin malında tasarrufla bulunmasına izin verir miydi?
- Evet, üçte birinde tasarrufla bulunmasına izin verirdi.
- Şimdi ben malımın üçte birini ne yapayım?
- Dilersen, onu yakınlarına sadaka olarak verirsin. Dilersen muhtaçlara verirsin. Dilersen de kendinden sonra başka hiçbir yere sarf edilmemek üzere sırf sadaka olarak verilmesini vasiyet edersin.
- Ben malımı Bahira, Şaibe, Vasile ve Ham gibi yapmak istemiyorum. Ama ben malımı sadaka olarak vermek istiyorum.
Böyle dedi ve böyle de yaptı. Sonra da vefat etti. Amr b. As, onu çok beğeniyordu. Münzir vefat edince Bahreynliler irdidac ettiler, başlarına hükümdar olarak da Garur'u geçirdiler. Onun asıl adı, Münzir b. Nu-man b. Münzir idi. îrtidad eder Bahreynlilerin sözcüleri dedi ki:
- Eğer Muhammed peygamber olsaydı ölmezdi.
Bahreyn'de Cevasa kasabasından başka İslâm'da sebat eden başka bir belde kalmamıştı. Buharî'nin sahihinde İbn Abbas'tan rivayet edilen bir hadiste de anlatıldığına göre mürtedler, cumayı ilk kılan kasaba halkı Cevasahlan kuşatma altına almış, onlara baskı yapmışlardı. Öyle ki, onlara gıda ambargosu uygulamışlar, onlar da şiddetli bir açlığa maruz kalmışlardı. Nihayet Allah, onları genişliğe kavuşturdu. Kuşatma altında bulunanlardan ve Beni Bekir b. Kilab kabilesinden olan Abdullah b. Hazf şiddetli açlığa maruz kaldığı için şöyle bir şiir söylemişti:
"Ey haberci, Ebu Bekir'e haber ver, Ve bütün Medine gençlerine; Kerim olan ve Cevasa'da mahsur, Bulunanlara yardım edemez misiniz? Ki onların yollardaki kanları, Gözleri kamaştıran güneş gibidir, Rahman'a tevekkül ettik biz, Çünkü zafer tevekkül edenlerindir."
Bahreynliler arasında eşraftan Carud b. Mualla ayağa kalktı. Bu zat, Rasûlullah (s.a.v.)'a hicret edenlerdendi. Ayağa kalkıp toplu halde bulunan Bayreynlilere şöyle bir nutuk irad etti:
"Ey Abdü'1-Kays topluluğu! Ben size birşey soracağım, eğer biliyorsanız bana cevap verin. Ama bilmediğiniz birşeyi bana cevap olarak söylemeyin.
- Sor bakalım.
- Siz, Muhammed'den önce Allah'ın peygamberleri olduğunu biliyor muydunuz?
- Evet.
- Biliyor muydunuz, yoksa bunları görmüş müydünüz?
- Hayır, sadece biliyorduk.
- Onlar ne yaptılar?
- Öldüler.
- İşte Muhammed (s.a.v.) de onlar gibi ölmüştür ve ben Allah'tan başka ilah bulunmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Rasûlü olduğuna şahadet ederim."
- Biz de Allah'tan başka ilah bulunmadığına, Muhammed'in de Allah Rasûlü olduğuna şahadet ederiz. Sen bizim en faziletli adamımız ve liderimizsin. Böyle dedikten sonra îslâmiyetlerinde sebat ettiler. Diğer insanları kendi irtidad halleri ile başbaşa bıraktılar.
Önceki kısımlarda da anlattığımız gibi Ebu Bekir es-Sıddık, onlara Alâ b. Hadremî'yi göndermişti. Alâ Bahreyn'e yaklaştığında, Sümame b. Asal kalabalık bir toplulukla ona geldi. O mıntıkaların bütün emirleri de gelip Alâ b. Hadremî'nin askerlerine katıldılar. Alâ, onlara ikramda bulundu, yer verdi, ihsanda bulundu. Alâ, sahabelerin önde gelenlerinden âlim ve âbidlerinden olup çağrısına icabet edilen bir şahsiyet idi. Bu gazvede bir menzile inip konaklamıştı. İnsanlar yerlerine oturmadan develeri üzerindeki azıkları alıp sağa sola kaçıp gitmişlerdi. Askerlerin hiçbir şeyi kalmamıştı. Sadece üzerlerindeki elbiseleri kalmıştı. Bu olay geceleyin cereyan etmişti. Hiçbiri devesini yakalayamamıştı. Üzüntü ve kedere boğulmuşlardı M, bunu tarif etmek mümkün değildir. Öleceklerini düşünerek birbirlerine vasiyette bulunmaya başladılar. O esnada Alâ'mn münadisi seslendi: İnsanlar onun etrafında toplandılar. Müna-di şöyle dedi:
- Ey insanlar, siz Müslüman değil misiniz? Allah'ın yolunda değil misiniz? Allah'ın dininin yardımcıları değil misiniz?
- Evet öyleyiz.
- Öyleyse size müjdeler olsun! Allah, sizin durumunuzda olan kimseleri yardımsız bırakmayacaktır.
Fecir doğarken sabah namazı için ezan okundu. Alâ, insanlara namaz kıldırdı. Namazı tamamladıktan sonra dizleri üstüne çöktü. Ona bakan askerler de diz üstü çöktüler. Dua için ellerini kaldırdı. Askerler de ellerini kaldırdılar. Dua yapmaya başladılar. Derken güneş doğdu. İnsanlar güneşin serabına bakıyorlardı. Serab bir iki defa parladı. O, duayı daha da şiddetlendirdi. Üçüncü kez serabın parladığını gördüler. O esnada Cenâb-ı Allah, yanlarında yere yayılmış büyük miktarda su yarattı, suya gittiler. İçtiler, yıkandılar. Güneş daha çok yükseîmemişti M, develer de her bir yandan suya geldiler. Askerler

hiçbir şeylerini kaybetmemişlerdi. Develerin yükleri sapasağlam duruyordu. Develerine iki kez su içirdiler. Bu, o insanların bu seriyyede gördükleri ilahi bir mucizeydi.
Sonra mürted ordusu geldi. Bu ordu, büyük bir kalabalıktan teşekkül etmişti. Gelip Alâ b. Hadremfnin ordusunun bitişiğinde ordugah kurdular. Geceleyin o menzillerde komşu olarak uyumaya başladılar. Müslümanlar, geceleyin yataklarında uyumakta iken Alâ b. Hadremî, mürtedler ordusunda yüksek bir ses duydu. Sesin sahibi şöyle diyordu:
- Şu Müslümanların haberini kim keşfedip bize bildirecek?
Bu sırada Abdullah b. Hazf kalkıp mürtedlerin safları arasına girdi. Onların sarhoş olduklarını, fazla miktarda şarap içtiklerinden Ötürü akıllarının başlarından gitmiş olduğunu gördü. Dönüp bu durumu Alâ'ya bildirdi. O da hemen atına bindi. Askerlerini de harekete geçirdi. Ansızın mürtedleri bastırdılar ve çoklarını öldürdüler. Az sayıda adamları kaçıp kurtuldu. Hepsinin mallarını ve yüklerini ele geçirdiler. Bu, büyük miktarda bir ganimetti. Beni Kays b. Salebe'nin kardeşi olup kavmin liderlerinden olan Hatm b. Duba/a uyumaktaydı. Müslümanların kendilerine saldırdıklarını görünce, dehşet içinde yatağından fir-layıp atına bindi. Üzengisi koptu. "Şu üzengimi kim onarır?" diye sordu. Müslümanlardan bir adam geceleyin gelip: "Ben onarırım. Ayağını kaldır." dedi. Hatm ayağını kaldırınca, Müslüman asker kılıcını vurup ayağını bileğinden kopardı. Hatm: "Beni öldür." dediyse de Müslüman asker: "Hayır öyle yapmayacağım." dedi. Hatm da yere düştü. Yanından her kim geçtiyse mutlaka kendisini öldürmesini istedi, ama kimse onu öldürmedi. Derken Kays b. Asım onun yanından geçti. Hatm ona: "Beni öldür, ben Hatm'ım!" dedi. Kays da onu öldürdü. Ancak ayağının kesilmiş olduğunu görünce, onu Öldürdüğüne pişman oldu ve: "Eyvah ben ne fena bir iş yaptım! Ayağının kesik olduğunu bilseydim, onu yerinden kımılda tmazdım." dedi. Sonra Müslümanlar, yenilgiye uğrayan mürtedlerin peşine düştüler. Onları her gözetleme yerinde ve her yolda öldürmeye başladılar. Müslümanların önünden kaçan mürtedlerin çoğu, deniz kıyısındaki Darin kasabasına gitti. Orada gemiye bindiler.
Sonra Alâ b. Hadremî, ganimet taksimine ve yüklerin nakledilmesi işine başladı. Bu işi de tamamladıktan sonra Müslümanlara şöyle dedi:
- Haydi Darin'e gidelim de oradaki düşmanla gaza edelim! Müslümanlar onun bu çağrısına hemen icabet ettiler. O da onları harekete geçirdi. Nihayet deniz kıyısına vardılar ki gemilere binsinler. Mesafenin uzak olduğunu, gemilerle oraya ulaşamayacaklarını anladı. Atını denize sürdü. Sürerken de şöyle dua ediyordu: "Ey merhamet edicilerin en çok merhamet edeni, ey hikmet ve kerem sahibi, ey bir ve tek olan, ey hiçbir şeye muhtaç olmayan, ama herşeyin kendisine muhtaç olduğu, ey diri, ey diriltici, ey kendi zatıyla kaim olan, ey celal ve ikram sahibi Allah'ım. Senden başka ilah yoktur ey Rabbimiz."
Askerlerine de böyle dua etmelerini ve atlarını denize sürmelerini emretti. Onlar da böyle yaptılar. Boğaz, Allah'ın izniyle onlara geçit verdi. Onlar da altında kum bulunan bir suyun üzerinden yürür gibi yürüdüler. Su, develerinin tabanlarının yukarısını geçmiyordu ve atlarının dizine dahi ulaşmıyordu. Kendileriyle gemiler arasındaki mesafe bir gün ve bir gecelik mesafe idi. Diğer kıyıya kısa bir yoldan gitti. Düşmanla savaştı. Onları mağlub etti. Mallarını ganimet olarak ele geçirip geri döndü. Karşı tarafa geçti. îlk mevziine döndü. Bütün bunlar bir günde olup bitmişti. Düşmanların bir tek casusu dahi kalmamıştı. Çoluk çocuklarını, mallarını ve davarlarını önlerine katıp getirmişlerdi. Müslümanlar, denizi geçerken hiçbir şey kaybetmemişlerdi. Yalnız askerlerden birinin yem torbası suya düşmüş, ama yine de Alâ geri dönmüş ve bu torbayı alıp getirmişti. Bundan sonra Alâ, Müslümanların ganimetlerini aralarında paylaştırmış ti. Asker sayısının çokluğuna rağmen yine de her süvariye 2000, her piyadeye de 1000 sehimlik ganimet düşmüştü. Durumu Hz. Ebu Bekir'e bir mektupla bildirmişti. Hz Ebu Bekir de bu yaptığına teşekkür ettiğini bildiren bir mektup göndermişti. Denizden geçerken Müslümanlardan Afif b Münzir adında bir şair şöyle demişti:
"Görmez misin ki, Allah denizini bize itaat ettirdi. Kafirlere de musibetlerden birini indirdi.
Denizin yarılıp yol vermesi için dua ettik. Bize, öncekilere denizin açılması ve yol vermesine nisbetle daha hayret verici bir mucize geldi."
Seyf b Ömer et-Temimî'nin anlattığına göre o gazada Müslümanlar, Alâ b, Hadremfden zuhur eden bazı kerametler ve harika durumlar müşahede etmişlerdi. Onlar bu keramet ve harikalarrmüşahede ederlerken beraberinde de Hecerli bir rahib vardı. O zaman Müslüman olmuştu. Kendisine:
- Senin İslâm'a girmene sebep olan şey nedir? diye sorulduğunda şöyle cevap vermişti:
- Eğer Müslüman olmazsam, Allah'ın beni hayvan suretine sokmasından korkmuştum. Çünkü ben burada birçok mucizeler müşahede ettim. Seher vakti havada bir dua işittim.
- O dua nasıldı?
- Dua şöyle idi: "Allah'ım, sen esirgeyen ve bağışlayansın. Senden başka ilah yoktur. Senden önce hiçbir şeyin bulunmadığı, herşeyi yoktan var eden yaratıcısın, ezelisin, ebedisin, gafil değilsin, ölümsüzsün, görünen ve görünmeyen şeyleri yaratıcısın. Sen her gün başka bir durumdasın. Herşey hakkında tam bilgiye sahipsin. Eğer bu Müslümanlar hak yolda olmamış olsalardı meleklerle onlara yardım edilmezdi, diye düşündüm ve islâm'a girdim."
Gerçekten de islâmiyet'i güzelce yaşadı. Onun bu sözlerini sahabi-ler kendisinden dinleyip dururlardı. [12]

---

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/425-429.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/430-432.

[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/433-441.

[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/442-448.

[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/448-451.

[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/451-156.

[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/456.

[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/456-457.

[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/457-460.

[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/460-462.

[11] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/462-469.

[12] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/469-473.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com

Umman Ve Mehrelllerin İrtidadları
Hicrî Onbirinci Senede Vefat Eden Meşhur Şahsiyetler
Ümmü Eymen
Sabit B. Akram B. Salebe
Sabit B. Kays B. Şemmas
Hazn B. Ebî Vehb
Zeyd B. Hattab
Salim B. Ubeyd
Ebu Dücane Simak B. Hareşe1
Şüca' B. Vehb
Tufeylb. Amr B. Tarif
Abbad B. Bişr B. Vakş El-Ensârî
Saîb B. Osman B. Maz'un
Saîb B. Avvam
Abdullah B. Süheyl B. Amr
Abdullah B. Abdullah B. Übeyy B. Selül
Abdullah B. Ebu Bekir Es-Sıddık
Ukkaşe B. Mlhsan
Maanb. Adiy
Ebu Hüzeyfe B. Utbe B. Rebia
Ensâr'dan Yemame Savaşında Şehid Edilenler
Hicri Onbirinci Senede Öldürülen Yalancı Peygamber Müseyleme B. Habib El-Yemamî
Hicretin Onîkîncî Senesi Hadiseleri
Halid B. Velid'în Irak'a Gönderilişi Ve Zâtü's-Selâsîl Gazvesi
Mîzar (Senî?) Vak'ası
Velce Olayı
Ulleys Savaşı
Fasıl
Halîd B. Velîd'in Enbar'ı Fethî
Aynu't-Temr Vak'ası
Dumetü'l-Cendel Savaşı
Hasıd Ve Mudayyah Savaşları
Firaz Savaşı
Hîcrî Onîkîncî Senede Meydana Gelen Bazı Olaylar
Hicretin Onîkinci Senesinde Vefat Eden Şahsiyetler
Beşîr B. Sa'd B. Salebe El-Hazrecî
Ebu Mersed El-Ğanevî
Ebu'l-As B. Rebî

Umman Ve Mehrelllerin İrtidadları

Ummanlılar arasında Zu't-Tac Lakit b. Malik el-Ezdî adında bir adam ortaya çıkmıştı. Cahiliye döneminde buna Cülendî ad
verilmişti. Bu da peygamberlik iddiasında bulunmuştu. Ummanlıların cahil insanları peşine takılmışlardı. Böylece Umman'a
hakim olmuş, Cifer ve Abbad'ı hükmü altına almış, halkı dağlık ve deniz kıyıları olan ücra yerlere sürmüştü. Bunun üzerine
Cifer, Hz. Ebu Bekir'e haber göndermiş, kendisine takviye olarak askerler göndermesini dilemişti. Hz. Ebu Bekir de Hüzeyf
b. Mihsan el-Himyerî ve Ezd kabilesinden Arfece el-Ba-rikfvi göndermişti, ikisinin bir araya gelip görüş birliği yaparak
öncelikle işe Umman'dan başlamalarını ve Hüzeyfe'nin komutanlık yapmasını kendilerine emretmişti. Ama Mehre'ye vardıkları
zaman orada komuta yetkisinin Arfece'ye devredilmesini buyurmuştu.
Önceki kısımlarda da anlattığımız gibi Hz. Ebu Bekir, İkrime b. Ebu Cehil'i Şurahbil b. Hasene ile birlikte Müseyleme v
adamlarının üzerine gönderirken İkrime acele etmiş ve yalnız başına zafer kazanmak için Şurahbil'in gelmesini beklemeden
Müseyleme'ye saldırmış ve Müseyleme ile beraberindeki askerlerden darbe yemişti. Neticede geri dönerek Halid b. Velid'in
gelişini beklemeye başlamıştı. Nihayet Halid gelip Müseyleme'yi mağlub etmişti. Bunu önceki kısımlarda da anlatmıştık. Bu
olay yüzünden Hz. Ebu Bekir, İkrime'ye kınayıcı bir mektup göndermiş ve mektubunda şöyle demişti: "Seni hep beladan sonra
görüyor ve işitiyorum."
Hz. Ebu Bekir, îkrime'ye gidip Umman'da Hüzeyfe ve Arfece'nin yanında yer almaşım emretmiş ve şöyle demişti: "Her biriniz
kendi askerlerinin komutanıdır. Ama Umman'da bulunduğunuz sürece Hüzeyfe insanların emindir. Oradaki işinizi
tamamladıktan sonra Mehre'ye gidin. Mehre'deki işinizi de tamamladıktan sonra sen Yemen'e ve Had-ramut'a git, Muhacir b.
Ebi Ümeyye ile beraber ol. Umman'dan Hadra-mut'a ve Yemen'e giderken karşılaştığın mürtedlerin de cezasını ver."
ikrime, Hz. Ebu Bekir'in emrini yerine getirmek için yola çıktı. Umman'a varmadan önce Hüzeyfe ile Arfece'ye yetişti. Hz. Ebu
Bekir de daha önce Hüzeyfe ile Arfece'ye, Umman'a giderken veya oraya yerleştikleri zaman îkrime'nin görüşüne uymalarını
emreden bir mektup göndermişti. Bunlar yollarına devam ettiler. Umman'a yaklaştıklarında Cifer'le yazıştılar. Lakit b. Malik,
islâm ordusunun oraya gelmekte olduğu haberini alınca, askerleriyle birlikte çıkıp Dübâ garnizonunda ordugah kurdu. Dübâ, o
beldelerin başkenti ve büyük panayırı durumundaydı. Lakit b. Malik, çocukları ve malları askerlerinin arkasına yerleştirmişti

ki; bu, savaş için onları daha da cesaretlendirsin. Cifer ile Ab-bad, Sahar mevkiinde toplanıp garnizon kurdular. Hz, Ebu Bekir'in komutanlanna haber saldılar. Hep birlikte Müslümanlarla bir araya geldiler, iki ordu orada karşılaştı. Şiddetli bir şekilde savaştı. Müslümanlar, büyük bir mihnete maruz kaldılar, nerede ise dönüp kaçacaklardı. Ama Cenâb-ı Allah, onlara lütuf ve keremi ile ihsanda bulunup takviye gönderdi. Beni Naciye ve Abdü'1-Kays kabilelerinden savaşçılar o anda onlara takviye olarak katıldılar. Aralarında komutanları da vardı. Bu takviye kuvvetleri Müslümanlarla birleşince Müslümanlar fetih ve zafere nail oldular. Müşrikler dönüp kaçtılar. Müslümanlar, arkadan onları takibe başladılar. Müşriklerden 10.000 savaşçıyı öldürüp çoluk çocuklarını esir aldılar. Mallarım ve panayırdaki eşyalarını ganimet olarak ele geçirdiler. Ganimetlerin beşte birini Arfece adındaki komutanla Hz. Ebu Bekir'e gönderdiler. Arfece, daha sonra arkadaşlarının yanma döndü.

Mehre'ye gelince Müslümanlar, Umman'daki işlerini tamamladıktan sonra İkrime, askerleriyle birlikte Mehre beldelerine doğru yürüdü. Mehre beldelerine saldırdı. Orada iki askeri birlikle karşılaştı. Birliklerden birinin başında Beni Muharib kabilesinden Misbah adındaki bir komutan, diğerinin başında Şahrit adındaki bir komutan vardı. Ama bu ikisi birbirleriyle ihtilaf halindeydiler. Bu ihtilaf da mü'minler için bir rahmet oldu. ikrime, Şahrit'e haber saldı. Kendisine katılmasını tavsiye etti. Şahrit de îkrime'nin bu tavsiyesine uyup ona katıldı. Böylece Müslümanlar güçlendiler. Misbah'm gücü azaldı. İkrime ona haber saldı. Onu Allah'a imana ve kendisine de itaata davet etti. Ancak Misbah, beraberindeki askerlerin çokluğuna ve Şahrit'e olan muhalefetine alda-nıp taşkınlığım sürdürdü. Bunun üzerine İkrime, beraberindeki askerlerle onun üzerine yürüdü, iki ordu şiddetli bir şekilde savaştılar. Bu savaş, Dübâ'da cereyan eden savaşa göre daha sert bir savaş oldu. Sonra Cenâb-ı Allah, Müslümanlara zafer ve nusret nasib etti. Müşrikler kaçtılar. Misbah da öldürüldü. Kavminden birçok asker de öldürüldü. Müslümanlar da onların mallarını ganimet olarak ele geçirdiler. Ganimet olarak ele geçirdikleri mallar arasında 1000 asil deve de vardı. İkrime, bu ganimetleri taksim edip beşte birini Şahrit'Ie beraber Hz. Ebu Bekir'e gönderdi ve Allah'ın kendilerine nasib ettiği fethi haber verdi. Bu müjdeyi de Saib adındaki Beni Abid kabilesinden ve Mahzumîlerden biriyle gönderdi. Alcum adındaki bir adam, bu zafer hakkında şöyle bir şiir söyledi:

"Sağmal hayvanlar üzerimize geldiği zaman Cenâb-ı Allah, Şahrit'e ve Haşimilerden nesebi belirsiz kimselere mükafat verdi.
Öyle bir mükafat M, kötüye verilen bir mükafattır. O kötü, ahde vefa göstermedi. Taahhüd ettiği zimmete riayet etmedi. Akrabaların umduğu şeyi ummadı.
Ey îkrime! Eğer benim kavmimin topluluğu ve faaliyetleri olmasaydı, çölde yollarımız daralacaktı. Biz, kardeşlerine var gücüyle uyup riayet eden kimseler gibi olduk. Zamanlar içinde üzerimize felaketler çöktü."

Yemenlilere gelince, Önceki bölümlerde de anlattığımız gibi mel'un Esved el-Ansî Yemen'de zuhur ettiği zaman zayıf akıllı ve dini bütün olmayan birçok kimseleri saptırmıştı. Çünkü onlardan çoğunu dinden döndürmüş ve İslâm'dan uzaklastırmıştı. Kays b. Mekşuh, Firuz ed-Deylemî ve Dazeveyh adındaki üç komutan onu öldürmüşlerdi. Rasûlullah (s.a.v.)'ın vefat ettiği haberi kendilerine ulaştığı zaman Yemenlilerin bir kısmı, içinde bulundukları şaşkınlık ve şüpheyi daha da arttırmışlardı. Allah, bizi bundan korusun. O zaman Kays b. Mekşuh, Yemen'de emir olmaya tamahlanmış, bu iş için çaba sarfetmiş, islâm'dan irtidad etmiş ve Yemen halkının avam tabakası kendisine uymuştu. Hz. Ebu Bekir es-Sıddık da islâm ordusu kendilerine hızla ulaşıncaya kadar, Kays b. Mekşuh'a karşı Firuz'a ve beraberindeki arkadaşlarına yardımcı olmaları için Yemenli emir ve reislere mektup göndermişti. Kays b. Mekşuh, diğer iki emiri öldürmeye tutkulu idi. Ancak Dazeveyh'ten başkasını öldüremedi. Firuz ed-Deylemî, ondan saklanıp kendini korudu.

Kays, onları şöyle bir tuzağa düşürmüştü: Bir yemek yapmış, önce Dazeveyh'i davet etmişti. Dazeveyh yemeğe gelince, Kays acele davranıp onu Öldürmüştü. Sonra yemeğe geliresi için Firuz'a haber salmış, Firuz yolda gelirken bir kadının başka bir kadına şöyle dediğini işitmiş-ti: "Vallahi bu da arkadaşı gibi öldürülecektir." Firuz bu sözü duyunca, yarı yoldan geri dönmüş ve arkadaşlarına Dazeveyh'in öldürüldüğü haberini vermişti. Sonra da dayıları olan Holanhların yanına gitmiş, onların yanında kendini korumuştu. Ukayl da ona yardım etmişti. Ak ve Haklılar da yardımlarını ondan esirgememişlerdi. Kays, Firuz ile Dazeveyh'in çocuklarına ve Ebna'ya saldırıp onları Yemen'den sürdü. Bunların bir kısmını karaya, bir kısmını denize doğru sürgün etti. Firuz, buna karşı hiddetlendi ve kalabalık bir toplulukla ona karşı çıktı. Kays ile Firuz ve taraftarları şiddetli bir şekilde savaştılar. Kays ve avam tabakasından oluşan askerleri hezimete uğradılar. Esved el-Ansî'nin askerlerinin kalanları da bu savaşta yenik düştüler. Her biri bir tarafa kaçmaya çalıştı. Kays ile Amr b. Madikerb de esir düştüler. Amr da irdidad etmiş ve Esved el-Ansî'ye bey'at etmişti. Firuz, bunları Muhacir b. Ebu Ümeyye refakatmda esir olarak Hz. Ebu Bekir'e gönderdi. Hz. Ebu Bekir, bu ikisini azarlayıp kınadı, ondan özür dilediler. O da onların bu zahiri mazeretlerini kabul etti, ama kalplerindeki düşüncelerini yüce Allah'a havale etti. Onları serbest bırakıp kavimlerine gönderdi. Rasûlullah (s.a.v.)'m valileri, onun hayatında görev yaptıkları yerlere uzun savaşlardan sonra geri döndüler. Eğer bunları detaylı olarak anlatacak olursak burada büyük bir yer işgal edecektir.

Özetleyecek olursak deriz ki: Arap yarımadasının hemen hemen her tarafında bazı kimseler irtidad etmişlerdi. Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir, ordu ve komutanları irtidad hadiselerinin vuku bulduğu yerlerdeki mü'minlere yardıma olsunlar diye göndermişti. Müslümanlar, nerede mürtedlerle karşılaştılarsa mutlaka mürtedleri mağlup ettiler. Hamd ve minnet Allah'adır. Mürtedlerden büyük bir kısmım öldürdüler. Çok miktarda ganimetler ele geçirdiler. Bu ganimetler sayesinde o bölgelerdeki Müslümanlar güçlendiler. Ganimetlerin beşte birini, Hz. Ebu Bekir'e gönderdiler. O da bu beşte birlik kısmı halka dağıttı. Böylece onlar da güçlendiler ve kendileriyle savaşma niyetinde bulunan Acemlerle Rumlara karşı savaş hazırlığı yaptılar ki,

bununla ilgili ayrıntıları ilerideki kısımlarda nakledeceğiz.
Durum böyle devam etti. Nihayet Arap yarımadasında Allah'a ve Rasûlüne itaat eden ve Necranlılarla onların statüsünde bulunan zim-milerden başka kimse kalmadı. Hepsi sürüldü ya da öldürüldü. Allah'a hamd olsun.
Mürtedlerle yapılan bu savaşların büyük bir kısmı, hicri onbirinci sene sonlarında ve onikinci sene başlarında* yapılmış ti.
Bu hadiseleri anlattıktan sonra hicri onbirinci senede vefat eden meşhur şahsiyetlerden bahsedeceğiz. Bu senede Muaz b.
Cebel: Yemen'den dönmüştü. Hz. Ebu Bekir, Yemen'de Ömer b. Hattab'ı bırakmıştı.[1]

Hicrî Onbirinci Senede Vefat Eden Meşhur Şahsiyetler

Bu senede önde gelen birçok meşhur şahsiyet vefat etmişti. Bunlarla birlikte Yemame savaşında Öldürülen şahsiyetleri de andık. Çünkü bu savaş, bazılarının ifadelerine göre hicri onbirinci senede olmuştu. Ama meşhur görüşe göre bu savaş, hicri onikinci senenin rebiyülevvel ayında cereyan etmiştir.
Hicri onbirinci senede insanlığın dünya ve ahiretteki efendisi Abdullah oğlu Muhammed (s.a.v.), rebiyülevvel ayının onikinci gecesinden sonraki pazartesi günü vefat etmiştir. Bununla ilgili açıklamayı önceki kısımlarda da vermiştik. Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatından altı ay sonra kızı Fatıma (r.a.) vefat etti. O, "babasının anası" ile künyelenmış-ti. Rasûlullah (s.a.v.), vefat etmeden önce Fatıma'ya, kendisinden sonra ilk vefat edip kendisine en önce ulaşacak olanın kendisi olacağını bildirmişti. Bunu bildirirken de: "Cennetlik kadınların hanımefendisi olmaktan memnun olmaz mısın?" diye sormuştu. Meşhur görüşe göre Fa-tıma, Peygamber (s.a.v.)'in en küçük kızı idi. Rasûlullah'm vefatından sonra Fatıma'dan başka hiçbir çocuğu hayatta kalmamıştı. Bu sebeple Fatıma'nm sevabı büyük olmuştu. Çünkü o, Peygamber Efendimiz'in vefatı gibi büyük bir musibetle karşılaşmıştı. Anlatıldığına göre Hz. Fa-tınıa, Rasûlullah (s.a.v.)'m oğlu Abdullah ile ikiz olarak dünyaya gelmiştir. Rasûlullah'm nesli de ancak Fatıma vasıtasıyla devam etmiştir.
Zübeyr b. Bekkar dedi ki: Rivayet olunduğuna göre Hz. Peygamber (s.a.v.), Fatıma ile Ali'nin zifaf gecesinde abdest almış abdest suyunun artığını Fatıma ile Ali'nin üzerine serpmiş ve nesillerinin mübarek olması için dua etmiştir.
Rasûlullah'm amcası oğlu Ebu Talib oğlu Ali, hicretten sonra, yani Bedir gazvesinden (zayıf bir rivayete göre Uhud gazvesinden veya Rasûlullah (s.a.v.)'m Aişe ile evlenmesinden dört buçuk ay) sonra Fatıma ile evlenmiştir. Nikahtan yedi buçuk ay sonra Ali, Fatıma ile gerdeğe girmiş ve değeri 400 dirhem olan Hatmi yapısı zırhını ona mehir olarak vermiştir. Fatıma evlendiği zaman on beş yaşını doldurmuştu. On altı yaşından da beş ay almıştı. Ali, o zaman kendisinden altı yaş daha büyüktü. Hz. Ali ile Fatıma'nm evlenmelerine dair mevzu hadisler nakledilmiştir ki, bunları nahoş gördüğümüz için burada anlatmadık.
Bu evlilikten, Hasan, Hüseyin, Muhsin adında üç oğulları ve Ümmü Külsum adındaki bir kızları doğmuştur. Bilahare Hz Ömer, Ümmü Külsum ile evlenmiştir.
imam Ahmed b. Hanbel, Atâ'nm babası Saib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Rasûlullah (s.a.v.), Ali ile Fatıma'yı evlendirdiği zaman çeyiz olarak Fatıma'ya saçaklı bir yaygı, içi hurma lifiyle doldurulmuş deri yüzlü bir yastık, el değirmem, su kabı ve iki çömlek vermişti. Bir gün Ali, Fatıma'ya şöyle dedi:
- Vallahi kuyudan su çeke çeke artık göğsüm ağrıyor. Allah, babana esir olarak cariyeler göndermiştir. Git de bize hizmet etmesi için ondan bir cariye iste.
Fatıma da:
- Vallahi el değirmenini döndüre döndüre benim de elimde güç kalmadı, deyip Peygamber (s.a.v.)'in yanma gitti. Peygamber (s.a.v.):
- Ey kızcağızım, buraya niçin geldin? diye sordu. Faüma:
- Sana selam vermek için geldim, dedi. Ondan bir cariye istemekten utandı ve eve geri döndü. Ali:
- Ey Fatıma, ne yaptın? diye sorunca, Fatıma:
- Ondan bir cariye istemeye utandım, dedi. Sonra ikisi kalkıp birlikte Rasûlullah'm yanma gittiler. Hz. Ali dedi ki:
- Ya Rasulallah, vallahi kuyudan su çeke çeke göğsüm ağrıyor.
Fatıma da dedi ki:
- El değirmenini döndüre döndüre elimde güç kalmadı. Allah sana cariye ve mal gönderdi. Bize bir hizmetçi ver.
Rasûlullah, onlara şöyle cevap verdi:
- Vallahi Suffa ehli açlıktan kıvranırken, onlara sarfedecek birşey bulamazken size birşey verecek değilim.
Rasûlullah'm böyle demesi üzerine evlerine geri döndüler. Ancak Rasûlullah, daha sonra yanlarına gitti. îkisi kadife yaygıya bürünmüş-" lerdi. Bu yaygıyı başlarına Örttükleri zaman ayakları açıkta kalıyordu. Ayaklarına örttükleri zaman da başları açıkta kalıyordu. Rasûlullah'm geldiğini görünce ayağa kalktılar. Rasûlullah:
- Yerinizde durun, dedi. Sonra onlara şöyle bir soru sordu:
- Benden istediğiniz şeyden daha hayırlı birşeyi size bildireyim mi?
- Evet bildir.
- Size bildireceğim şey, Cebrail'in bana öğrettiği bazı kelimelerdir ki, onlar da şunlardır: Her namazdan sonra on kere

Sübhanallah, on kere Elhamdülillah, on kere de Allahu Ekber, diyeceksiniz. Yatağınıza girerken de otuzüç kere Sübhanallah, otuzüç kere Elhamdülillah, otuz-dört kere de Allahu Ekber, diyeceksiniz.
Ali dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v.)ın bana öğrettiğinden beri Allah'a yemin ederim ki, bu kelimeleri terketmiş değilim. İbnü'1-Keva, ona dedi ki:
- Ey Ali! Sıffîn gecesinde de mi bu kelimeleri terketmedin? Bunun üzerine Hz. Ali, şöyle karşılık verdi:
- Allah sizi kahretsin, ey Iraklılar! Evet, Sıffîn gecesinde de bu kelimeleri terketmedim.
Hz. Fatıma, yoksulluk ve sıkıntı günlerinde Hz. Ali ile beraber sabretmiş ve her türlü mahrumiyete katlanmıştı. Vefatına kadar Hz. Ali, onun üzerine başka bir kadınla evlenmemişti. Ancak bir zamanlar, Ebü Cehil'in kızı Bedre ile evlenmek istemişse de Rasûlullah (s.a.v.) bundan rahatsız olmuş ve cemaata şöyle bir nutuk irad etmişti:
"Ben helali haram, haramı da helal etmem. Fatıma benim vücudumdan bir parçadır. Onu kuşkulandıran şey, beni de kuşkulandırır. Onu rahatsız eden şey, beni de rahatsız eder. Ben onun kanından fitneye düşmenizden korkuyorum. Ama ben isterim ki, Ebu Talib'in oğlu onu boşasm da ondan sonra Ebu Cehil'in kızı ile evlensin. Allah'a yemin ederim ki, Allah'ın peygamberinin kızıyla Allah'ın düşmanının kızı aynı adamın nikahı altında asla bir arada bulunamazlar." Rasûlullah'm böyle demesi üzerine Ali, Ebu Cehil'in kızıyla evlenmekten vazgeçti.
Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince Hz. Fatıma, Ebu Bekir'den babasının mirasım istedi. Ancak Ebu Bekir ona, Rasûlullah'm şöyle buyurduğunu haber verdi: "Bize mirasçı olunmaz. Bizim terekemiz sadakadır."
Bunun üzerine Hz. Fatıma, kocası Ali'nin bu sadaka üzerinde nazır olmasını taleb etti. Ancak Hz. Ebu Bekir, onun bu talebini de kabule ya-naşmayıp şöyle dedi:
"Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m geçimlerini sağladığı kimselerin geçimlerini sağlayacağım. Çünkü ben, Rasûlullah (s.a.v.)'m yapageldiği bir-şeyi yapmadığım takdirde dalalete düşmekten korkarım. Allah'a yemin ederim ki, Rasûlullah (s.a.v.)'m akrabalarını gözetmem, kendi akrabalarımı gözetmemden daha hoşuma gider."
Hz. Fatuna, Hz. Ebu Bekir'in bu sözlerinden kırıldı ve hayatı boyunca ona öfke duydu. Hastalandığı zaman Hz. Ebu Bekir, onu ziyaretine gelip gönlünü almaya çalıştı ve şöyle dedi:
"Allah'a yemin ederim ki ben, sırf Allah ve Rasûlü ile Rasûlün Ehl-i Beytini hoşnut kılmak için diyarımı, malımı, ailemi ve aşiretimi terket-tim." Hz. Ebu Bekir'in böyle demesi üzerine Hz. Fatıma'nın gönlü hoş oldu. Allah ikisinden de razı olsun.
Hz. Fatıma, ölüm döşeğinde iken kendisini Ebu Bekir'in zevcesi Esma binti Umeys'in yıkamasını vasiyet etti. Vefat edince onu Esma, Hz. Ali ve Selma Ümmü Rafi yıkadılar. Denildiğine göre, onu yıkayanlar arasında Abbas b. Abdülmuttalib de varmış. Hz. Faüma'nın vefat etmeden önce yıkandığına ve öldükten sonra kendisini kimsenin yıkamamasını vasiyet ettiğine dair gelen rivayet zayıftır ve itimada şayan değildir. Doğrusunu Allah bilir.
Hz. Fatıma'nm cenaze namazını kocası Ali kıldırdı. Bir rivayete göre amcası Abbas kıldırmıştır. Başka bir rivayete göre ise Ebu Bekir es-Sıddık kıldırmıştır. Doğrusunu Allah bilir. Hicretin onbirinci senesinin ramazan ayının üçüncü gecesi olan çarşamba gecesinde defnedildi. Peygamber Efendimiz'in vefatından iki ay, başka bir rivayete göre ise yetmiş gün, diğer zayıf bir rivayete göre ise yetmiş beş gün sonra vefat etmiştir. Peygamber Efendimiz'in vefatından üç ay veya sekiz ay sonra vefat etmiş olduğuna dair zayıf rivayetler de vardır. Sahih kavle göre Hz. Fatıma, Peygamber Efendimiz'in vefatından altı ay sonra vefat etmiş ve geceleyin defnediîmiştir. Anlatıldığına göre o, babasının vefatından sonra kendi vefatına kadar geçen süre zarfında hiç gülmemiştir. Babasının ölümüne üzüldüğünden ve ona hasret duyduğundan dolayı günden güne eriyormuş. Vefat ettiği gün kaç yaşında olduğu hususunda ihtilaf edilmiştir. Kimine göre yirmi yedi, kimine göre yirmi sekiz, kimine göre yirmi dokuz, kimine göre otuz, kimine göre de otuz beş yaşındaymış. Fakat otuz beş yaşında olması uzak bir ihtimaldir. Önceki rakamlar doğruya daha yakındırlar..Doğrusunu Allah bilir.
Hz. Fatuna, Baki mezarlığına defnedildi. O, naaşı ilk perdelenen ve örtülen kadın oldu. «Sahih-i Buharî»de sabit olan bir rivayette anlatıldığına göre Hz. Fatıma'nm hayatı boyunca Hz. Ali, insanlardan uzak yaşamıştı. O vefat edince Hz. Ali, Ebu Bekir es-Sıddık'a bey'at etme yolunu aramış ve Buharf de de rivayet olunduğu gibi ona bey'at etmişti. Bu beyatı, miras meselesi sebebiyle aralarında meydana gelen kırgınlığı gidermek için yapmıştı. Bu ikinci bir bey'at sayılır. Daha önceden Hz. Ebu Bekir'e bey'at ettiğine dair rivayete ters düşmemektedir. Nitekim biz de böyle demişizdir. Doğrusunu Allah bilir. [2]

Ümmü Eymen

Ümmü Eymen'in asıl adı Bereke binti Salebe b. Anar b. Husayn b. Malik b. Seleme b. Amr b. Numan'dır. Rasûlullah (s.a.v.)'n azadhlarm-dandır. Rasûlullah (s.a.v.)'a babasından, başka bir rivayete göre ise anasından miras kalmıştır. Küçüklüğünde Rasûlullah'm baklalığını yapmıştır. Daha sonraları da ona hizmet etmiştir. Hatta idrarını dahi içmiştir. Bu nedenle de Rasûlullah ona şöyle demişti: "Uzaktaki bir ateşi getirdin."
Rasûlullah (s.a.v.), onu ve kocası Ubeyd'i azad etmişti. Bu evliliklerinden Eymen adında bir oğulları doğmuştu ki bu kadın, oğlunun adıyla künyelenmiş ve tanınmıştı. Daha sonra Rasûlullah'm azadlısı Zeyd b. Harise onunla evlenmiş, bu evlilikten de Üsame b. Zeyd doğmuştu. Ümmü Eymen, birincisi Habeşistan'a, ikincisi de Medine'ye olmak üzere iki kez hicret etmişti. Saliha kadınlardandı. Rasûlullah (s.a.v.), onu evinde ziyaret eder ve: "Bu benim öz annemden sonraki annemdir." derdi. Ebu

Bekir ve Ömer de onu evinde ziyaret ederlerdi. Rasûlullah (s.a.v.)'ın vefatından beş veya başka bir rivayete göre ise altı ay sonra vefat etmiştir. [3]

Sabit B. Akram B. Salebe

Bu zatm soy kütüğü şöyledir: Sabit b. Akram b. Salebe b. Adiy b. Ac-lan el-Belevî. EnsâYm müttefiki olup Bedir gazvesine ve müteakip gazvelere katılmıştır. Mu'te gazvesine katılanlardandır. Abdullah b. Reva-ha öldürüldüğü zaman bayrağı buna vermiş, bu da teslim alıp Halid b. Velid'e ulaştırmıştı ve Halid'e: "Sen savaşmayı benden daha iyi bilirsin." demişti. Önceki kısımlarda da anlatıldığı gibi Tuleyha el-Esedî, bunu ve beraberinde Ukkaşe b. Mihsan'ı öldürmüştür. Tuleyha şöyle diyerek onları öldürmüştü:
"Dün akşam îbn Akram'ı helak olmuş olarak yerde bıraktım. Ukkaşe el-Ğunemfyi de kalkan altında ölü olarak bıraktım."
Bu iki zatın ölümü, hicretin onbirinci senesinde, başka bir rivayete göre ise onikinci senesinde vuku bulmuştur. Urve'den rivayet olunduğuna göre Sabit b. Akram, Peygamber Efendimiz hayatta iken öldürülmüştür. Bu, garip bir rivayettir. Sahih olan öncekidir. Doğrusunu Allah bilir. [4]

Sabit B. Kays B. Şemmas

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Sabit b. Kays b. Şemmas el-Ensarî el-Hazrecî Ebu Muhammed. Ensâr'm hatibi idi. Hz Peygamber'in hatibi olduğu da söylenir. Sabit olan bir rivayette anlatıldığına göre Peygamber (s.a.v.), onu şehidlikle müjdelemiştir. Bu müjdeyi içeren hadis, Peygamberlik delilleri bölümünde nakledilmişti. Sabit b. Kays, Yemame savaşında Ensâr'm bayrağım taşırken şehid edilmişti.
Tirmizî, Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Sabit b. Kays b. Şemmas, ne güzel bir adamdır."
Ebu Kasım et-Taberanî, Atâ el-Horasanfnin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Medine'ye geldim. Bana Sabit b. Kays b. Şammas'm hadisini anlatacak bir adam aradım. Beni onun kızına gönderdiler. Kızına sordum, o da şöyle dedi: Babamın şöyle dediğini işittim:
"Şüphesiz ki Allah, kendini beğenip övünen hiç kimseyi sevmez." (Lokman, 18.)
Bu ayet-i kerime, Rasûlullah (s.a.v.)'a nazil olduğu zaman Sabit'in çok zoruna gitti. Kapısını üzerine kilitleyip ağlamaya başladı. Hz. Peygamber (s.a.v.), onun durumundan haberdar edildi. Çağırıp ona, niçin böyle yaptığını sorunca, o da bu ayetin nüzulü üzerine çok sıkıntıya düştüğünü anlattı ve:
- Ben güzelliği seven bir adamım. Kavmime liderlik yapıyorum, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.), ona şu karşılığı verdi: .
- Sen onlardan değilsin. Aksine sen hayırla yaşayacak, hayırla da öleceksin ve Allah seni Cennet'e koyacaktır."
"Ey inananlar! Seslerinizi, peygamberin sesini bastıracak şekilde yükseltmeyin. Farkına varmadan, işlediklerinizin boşa gitmemesi için, peygambere, birbirinize bağırdığınız gibi yüksek sesle bağırmayın." (ei-
Hucurât, 2.)
Bu ayet Rasûlullah (s.a.v.)'a nazil olunca, yine Sabit sıkıntıya düştü ve evine kapanıp kapısını üzerine kilitledi, ağlamaya başladı. Rasûlullah (s.a.v.), onun durumundan haberdar edilince onu yanma çağırttı ve ona niçin böyle yaptığını sordu. O da bu ayetin nüzulünden sıkıntıya düştüğünü, çünkü sesinin yüksek olduğunu, bu sebeple de Rasûlullah'ın karşısında yüksek sesle konuşunca amelinin boşa çıkmasından korkmakta olduğunu ifade etti. Rasûlullah (s.a.v.) da ona şöyle cevap verdi:
- Sen, bu ayette sözü edilenlerden değilsin. Aksine sen Övgüye layık bir şekilde yaşayacak ve şehid olarak öldürüleceksin. Allah da seni Cennet'ine koyacaktır."
Hz. Ebu Bekir, Müslümanları mürtedlere, Yemamelilere ve Müsey-lemetü'l-Kezzab'a karşı savaşa çağırınca, savaş için ayağa kalkanlarla birlikte Sabit de ayağa kalkıp harekete geçti. Bunlar, Müseyleme ve Beni Hanife ile karşılaştıklarında Müslümanlar, üç kez hezimete uğradılar. Sabit b. Kays ile Ebu Hüzeyfe'nin azadlısı Salim dediler ki:
- Biz daha önce Rasûlullah (s.a.v.)'la böyle savaşmıyorduk. Böyle dedikten sonra kendileri için bir çukur kazıp çukurun içine girdiler. Savaşmaya başladılar. Nihayet öldürüldüler.
Sabit b. Kays'm kızı dedi ki: Müslümanlardan biri, rüyasında Sabit b. Kays'ı görmüş, Sabit ona şöyle demiş:
- Ben dün öldürüldüğüm zaman Müslümanlardan biri cesedimin yanına uğradı. Üzerimdeki nefis zırhımı çıkarıp götürdü. Onun evi garnizonun uç tarafindadır. Evinin yanında bir at vardır. Zırhın üzerine taştan bir kazanı koymuş, kazanın üzerine de yükleri bırakmıştır. Ha-lid b. Velid'e git. Zırhımı araştırıp bulsun ve alsm. Rasûlullah'm halifesinin yanma gittiğin zaman, üzerimde şu kadar borç bulunduğunu ve buna karşılık da şu kadar malım olduğunu söyle. Falan kölem de hürdür. Sakın: "Bu bir rüyadır." deyip de geçme."
Rüyayı gören adam, Halid b. Velid'in yanma gitti. Durumu anlattı. Halid de zırhın bulunduğu yere gitti ve onu anlatıldığı yerde ve şekilde buldu.

Sonra rüyayı gören adam, Ebu Bekir'in yanma gitti ve Sabit'in rüyada kendisine söylediklerini anlattı. Ebu Bekir de Sabit'in ölümünden sonra vasiyetini yerine getirdi. Sabit b. Kays b. Şemmas'tan başka ölümünden sonra yaptığı vasiyetin yerine getirildiği başka bir şahıs bilmiyoruz.
Bu hadis ve bu kıssanın doğrulayıcı başka şahitleri de vardır.
Hammad b. Seleme, Enes'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Sabit b. Kays b. Şemmas, Yemame savaşında geldi. Hanut kokusu sürünmüş, kefenini açmıştı. Şöyle dedi:
- Allah'ım! Şunların yaptıklarından sana sığınıyorum. Benim bununla ilişiğim yoktur. Bunların yaptıklarından sana Özür beyan ediyorum. Böyle dedikten sonra öldürüldü. Bir zırhı vardı. Öldükten sonra onu üzerinden alıp götürmüşlerdi. Adamın biri, onu rüyada gördü. Sabit, rüyada o adama şöyle dedi: "Zırhım falan kazanda ve ocağın altındadır. Yeri de şöyle ve şöyle bir yerdir."

Böyle dedikten sonra da ona bazı vasiyetlerde bulunmuştu. Zırhını aradılar, buldular, vasiyetini de yerine getirdiler." [5]

Hazn B. Ebî Vehb

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Hazn b. Ebi Vehb b. Amr b. Amir b. îm-ran el-Mahzumî. Hicret etmiş bir zattır. Fetih senesinde Müslüman olduğu söylenir. Said b. Müseyyeb'in dedesidir.
Rasûlullah (s.a.v.), ona Sehi adını takmak istemişse de o bunu kabul etmemiş ve: "Ebeveynimin bana taktıkları bir adı değiştirmem. Bizde sertlik devam edecektir." demişti. (Hazn kelimesi sertlik anlamına gelir.) Bu zat, Yemame savaşında şehid edilmişti. Beraberinde oğullan Abdurrahman, Vehb ve oğlunun oğlu Hakim b. Vehb b. Hazn da öldürülmüştü. Bu senede şehid edilenlerden biri de Yemen emirlerinden Daze-veyh el-Farisî'dir. Bu, Esved el-Ansf yi öldüren Yemen komutanların-dandır. Kays b. Mekşuh, bunu irtidad ettiği ve İslâm'a dönüşünden önceki bir zamanda suikast neticesinde öldürmüştür. Hz. Ebu Bekir bu suikastı nedeniyle Kays b. Mekşuh'u kınayıp azarlayınca Kays, bunu inkar etmişti. Hz. Ebu Bekir de onun bu zahirî ifadesin ve Müslümanlığını kabul etmişti. [6]

Zeyd B. Hattab

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Zeyd b. Hattab b. Nüfeyl el-Kureşî el-Adevî Ebu Muhammed. Ömer b. Hattab'ın baba bi kardeşidir. Zeyd, Ömer'den daha yaşlı idi. İlk zamanlarda Müslüman olmuş, Bedir savaşma katılmış, müteakip gazvelerde de savaşmıştı. Rasûlullah (s.a.v.), onunla Maan b. Adiy el-Ensârî'yi kardeş kılmış, bu ikisi Yemame savaşında şehid edilmişlerdi. Şehid edildiği zaman Muhacirlerin bayrağını taşıyordu. Bayrak elinde ilerlemeye devam ederken Öldürüldü ve yere düştü. Bayrağı onun elinden Ebu Hüzeyfe'nin azadhsı Salim aldı. O savaşta Zeyd b. Hattab, asıl adı Nehar olan Rical b. Unftive'y öldürmüştü. Bu Rical, Müslüman olmuş, el-Bakara sûresini okumuş, sonra irtidad edip İslâm'dan çıkmış, Müseyleme'nin peygamberliğini tasdik edip rasûllüğüne şahadet getirmişti. Bu sebeple büyük bir fitne meydana gelmişti. Zeyd de onu öldürmüştü. Allah, Zeyd'den razı olsun. Zeyd'i, Ebu Meryem el-Hanefî adındaki biri öldürmüş, sonra bu kişi Müslüman olup Hz. Ömer'e şöyle demişti:
"Ey mü'minlerin emiri! Cenâb-ı Allah, benim vasıtamla Zeyd'e ikramda bulundu ve onun vasıtasıyla beni tahkir etmedi."
Denildiğine göre Zeyd b. Hattab'ı, Seleme b. Sabih b. Ömer Ebu Meryem öldürmüştür ki, o da bu Ebu Meryem'dir. Ebu Ömer bu görüşü tercih edip şöyle demiştir: "Çünkü Ömer, Ebu Meryem'i kadı olarak tayin etmek istedi."
Bu, önceki satırlarda söylediğimize ters düşmemektedir. Doğrusunu Allah bilir.
Kardeşi Zeyd b. Hattab'ın ölüm haberini alan Hazreti Ömer şöyle demişti: "Kardeşim iki güzellikte benden önce davrandı. Benden önce Müslüman oldu, benden önce de şehid oldu."
Mütemmim b. Nüveyre, kardeşi Malik'in ölümü üzerine önceki kısımlarda naklettiğimiz beyitlerle bir mersiye söylemişti. Onun bu mersiyesini beğenen Hz. Ömer de şöyle demişti:
- Eğer güzel şiir söyleyebilseydim, ben de senin gibi söylerdim.
- Eğer kardeşim, senin kardeşin Zeyd gibi öldürülseydi ona üzülmezdim.
- Hiç kimse beni, senin gibi teselli edemedi.
Bununla beraber Hz. Ömer şöyle derdi: "Saba yeli estikçe bana, kardeşim Zeyd b. Hattab'ı hatırlatır." Allah ondan razı olsun. [7]

Salim B. Ubeyd

Anlatıldığına göre Salim b. Ubeyd'in dedesinin adı Yamel'dir. Salim, Ebu Hüzeyfe b. Utbe b. Rebia'mn azatlısı idi. Bu zat zevcesi Sübey-te binti Yead için azad edilmişti. Ebu Hanife, onu evlatlık edinmiş ve kardeşinin kızı Fatıma binti Velid b. Utbe ile evlendirmiş ti. Cenâb-ı Allah:

"Evlatlıkları babalarına nisbet edin."(ei-Ahzâb, 5.) ayet-i kerimesini inzal buyurunca Ebu Hüzeyfe'nin karısı Sehle binti Sehl b. Amr, Hz. Peygamber'in yanma gelip şöyle dedi:
- Ya Rasulallah, haberim olmadan Salim yanıma geliyor. Rasûlullah (s.a.v.), Sehle'ye, Salim'i emzirmesini emretti. O da bu süt vesilesiyle rahatlıkla Sehle'nin yanma gidip gelebiliyordu. Salim, Müslümanların Önde gelen şahsiyetlerindendi. İlk zamanlarda Müslüman olmuş ve Rasûlullah (s.a.v.)'dan önce Medine'ye hicret etmişti. Oradaki Muhacirlere namaz kıldırıyordu. Namaz kıldırdığı cemaat arasında Ömer b. Hattab da vardı. Salim, Kur'ân'ı fazla miktarda ezberlediğinden imamlık yapıyordu. Bedir gazvesine ve müteakip gazvelere katılmıştı. Rasûlullah (s.a.v.)'m kendileri hakkında: "Kur'ân'ı dört kişiden dinleyin." dediği dört kişiden biri idi. Rasûlullah (s.a.v.), böyle derken o dört kişiden biri olarak da Salim'in adını anmıştı.
Rivayet olunduğuna göre Hz. Ömer ölüm döşeğinde can çekişirken: "Eğer Salim hayatta olsaydı, halife seçimini meşvere meclisine bırakmazdım." demiştir.
Ebu Ömer İbn Abdilberr dedi ki: Hz. Ömer, böyle demekle Salim'in görüşüne göre halife tayin edeceğini kasdetmişti.
Salim, Yemame savaşında Zeyd b. Hattab'ın öldürülmesinden sonra bayrağı eline aldığı zaman Muhacirler, ona şöyle demişlerdi:
- Senin tarafından bize s aldırılmasın dan mı korkuyorsun? O da şöyle cevap vermişti:
- O zaman ben Kur'ân'm ne kötü bir taşıyıcısı olurum. Sağ eli kesildi, bayrağı sol eliyle tuttu, sol eli kesildi, bu defa bayrağı kucaklayıp tuttu. Bayrağı kucağında tutarken şöyle diyordu:
"Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler geçmişti." (Âl-i Imrân, 144.)
"Nice peygamberlerin yanında Rabba kul olmuş pek çok kimse savaşmıştır." (Âl-i îmrân, 146.)
Salim vurulup yere düşünce, arkadaşlarına sordu:
- Ebu Hüzeyfe ne yaptı?
- Öldürüldü.
- Ya falan ne yaptı?
- O da öldürüldü.
- Beni ikisinin arasına yatırın.
Hz. Ömer, onun mirasım, kendisini azad eden hanımefendisi Bü-seyne'ye göndermiş, ancak o, bu mirası reddedip:
- Ben onu adak için azad etmiştim, demişti. Bunun üzerine Hz. Ömer, mirası Beytü'l-mal'a devretmişti. [8]

Ebu Dücane Simak B. Hareşe1

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Simak b. Evs b. Hareşe b. Levzan b. Abdud b. Zeyd b. Salebe b. Hazrec b. Saide b. Ka.'b b Hazrec el-Ensârî el-Hazrecî.
Bedir gazvesine katıldı. Uhud savaşında da, çok yararlılık gösterdi. Şiddetlice savaştı. Rasûlullah (s.a.v.), o gün ona bir kılıç verdi. Kılıcın hakkını ödedi. Savaş esnasında düşmana karşı gururlu davranırdı. Peygamber (s.a.v.), onun bu gururlu davranışı hakkında şöyle demişti:
"Bu yürüyüş, Allah'ın gazab ettiği bir yürüyüştür. Ancak böyle bir yerde bu şekilde yürümekten Allah gazaplanmaz."
Ebu Dücane, başına kırmızı bir şerit sarardı. Bu, onun kahramanlık sembolü idi. Yemame savaşında şehid edildi. Yemame savaşında Beni Hanife üzerine saldırmış ve ayağı kırılmıştı. Savaşmaya yine devam etmiş ve nihayet o gün vurulup şehid olmuştu. Vahşî b. Harb ile birlikte Müseyleme'yi Öldürmüştü. Vahşî, mızrağını Müseyleme'ye vurmuş, sonra Ebu Dücane gelip kılıcıyla Müseyleme'nin işini bitirmişti. Vahşî ona:
- Hangimizin Müseyleme'yi öldürdüğünü Rabbin daha iyi bilir, demişti.
Anlatıldığına göre o, uzun süre yaşamış, nihayet Hz. Ali ile birlikte Sıffîn savaşma katılmıştır. Ama Yemame savaşında öldürüldüğüne dair gelen rivayet daha sahihtir.
Ebu Dücane'ye nisbet edilen ve savaşta insanı ölümden koruyan bir muskanın mevcudiyetine dair nakledilen rivayetin senedi zayıftır ve bu rivayete iltifat edilmez, doğrusunu Allah bilir. [9]

Şüca' B. Vehb

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Şüca b. Vehb b. Rebia el-Esedî. Beni Abdüşşems kabilesinin müttefikidir. İlk zamanlarda Müslüman olmuş, hicret etmiş, Bedir gazvesine ve müteakip gazvelere katılmıştır. Rasûlullah (s.a.v.) tarafından elçi olarak, Haris b. Ebu Şemr el-Gassanî'ye gönderilmiş, ancak Haris Müslüman olmamış, Haris'in mabeyincisi Sevi Müslüman olmuştu.
Şücâ' b. Vehb, Yemame savaşında kırk küsur yaşında iken şehid edilmişti. Uzun boylu, nahif ve kolları uzun bir adamdı. [10]

Tufeylb. Amr B. Tarif

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Tufeyl b. Amr b. Tarif b. As b. Salebe b. Süleym b. Fihr b. Ganem b. Devs ed-Devsî. Hicretten önce Müslüman oldu. Kavmine dönüp onları Allah'a imana davet etti. Allah da onun vasıtasıyla kavmini hidayete eriştirdi. Peygamber (s.a.v.), Medine'ye hicret ettiği zaman o, Devs kabilesinden doksan aileyi Müslüman olarak Me-. dine'ye getirdi Yemame savaşma, oğlu Amr'ı da yanma alarak Müslümanlarla birlikte katıldı. Tufeyl, rüyasında başımn traş edildiğini gördü. Yine rüyasında karısının kendisini tenasül organının içine soktuğunu, oğlunun da kendisine ulaşmaya çalıştığını ama ulaşamadığım görmüştü. Bu rüyasını kendisinin öldürüleceği ve defnedileceği, oğlunun her ne kadar şehid olmaya çalışacak olsa da o senede şehidlik mertebesine ulaşamayacağı şeklinde tevil etmişti. Rüyası da tıpkı tevil ettiği gibi tahakkuk etmişti. Oğlu, ileride de anlatılacağı gibi Yermûk savaşında şehid edilmiştir. [11]

Abbad B. Bişr B. Vakş El-Ensârî

Bu zat, hicretten ve Muaz b. Cebel ile Üseyd b. Hudayr'm Müslüman olmalarından önce Mus'ab b. Ümeyr vasıtasıyla Müslüman olmuştu. Bedir ve daha sonraki gazvelere katılmıştır. Ka*b b. Eşrefi öldürenlerdendir. Rasûlullah (s.a.v,)'ın yanından çıkarken karanlık bir gecede bastonu kendisine aydınlık vermişti.
Musa b. Ukbe, Zührî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Abbad b. Bişr, kırk beş yaşında iken Yemame savaşında şehid edildi. Çok zahmet ve sıkıntı çekmişti."
Muhammed b. îshak, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), teheccüd namazını kıldı. Abbad'm sesini işitti.
Onun için: "Allah'ım, onu bağışla." dedi. [12]

Saîb B. Osman B. Maz'un

Bedir gazvesine katılan okçulardandır. Yemame savaşında bir ok darbesi üzerine genç yaşta şehid edildi. Allah ona rahmet etsin. [13]

Saîb B. Avvam

Bu zat, Zübeyr b. Avvam'm kardeşi olup Yemame savaşında şehid edilmiştir. Allah kendisine rahmet etsin. [14]

Abdullah B. Süheyl B. Amr

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Abdullah b. Süheyl b. Amr b. Abdüş-şems b. Abdud el-Kureşî el-Amirî. İslâm'ın ilk zamanlarında Müslüman olup hicret etti. Sonra Mekke'de müstazaf olarak yaşadı. Bedir savaşı olduğu zaman Mekkeli müşriklerle Müslümanlara karşı savaşmak üzere çıktı. Müslümanlarla karşı karşıya geldiğinde, Müslümanların safına katıldı ve onlarla birlikte kafirlere karşı savaştı. Yemame savaşında öldürüldü. Ebu Bekir haccettiği zaman babasına taziyetlerini sundu. Babası Süheyl de şöyle dedi:
Duyduğuma göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Doğrusu şehid, ailesinden yetmiş kişiye şefaat edecektir."
Dilerim ki, oğlum önce benim için şefaat etsin." [15]

Abdullah B. Abdullah B. Übeyy B. Selül

Bu zat, Ensârî ve Hazrecf dir. Sahabelerin önde gelen faziletli şahsiyetlerinden olup Bedir gazvesine ve müteakip gazvelere katılmıştır. Babası, münafikların başıydı. O, babasına karşı insanların en şiddetli-siydi. Eğer Rasûlullah (s.a.v.), kendisine izin vermiş olsaydı, babasının boynunu vuracaktı. Adı Habbab idi. Rasûlullah (s.a.v.), ona Abdullah adını taktı. Yemame savaşında şehid edildi. Allah ondan razı olsun. [16]

Abdullah B. Ebu Bekir Es-Sıddık

Bu zat, islâm'ın ilk dönemlerinde Müslüman olmuştu. Anlatıldığına göre o, Sevr mağarasında bulunan Rasûlullah (s.a.v.) ile Ebu Bekir'e yiyecek, içecek ve haberler getirirmiş. Geceleyin yanlarında kalır, sabaha doğru Mekke'ye gider ve sabahleyin

sanki Mekke'de geceyi geçirmiş gibi Mekkelilerle birlikte kalkarmış. Rasûlullah (s.a.v.) ile Ebu Bekir için düzenlenen hile ve oyunları kendilerine haber verirmiş. Taif gazvesine katılmış. Ebu Mihcen es-Sakafî'nin attığı bir okla yaralanmış, bu yaradan dolayı vücudunda zaafiyet görülmüş, iyileşmesi zor olan bu yaradan sürekli olarak müteessir olmuştu. Nihayet hicri onbirinci senenin şevval ayında vefat etmişti. [17]

Ukkaşe B. Mlhsan

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Ukkaşe b. Mihsan b. Harsan b. Kays b. Mürre b. Kesir. Ganem b. Dudan b. Esed b. Huzeyme el Esedî ailesinden olup Beni Abdüşşems'in müttefikidir. Ebu Mihsan künyesi ile tanınır.
Sahabelerin önde gelen faziletli şahsiyetlerindendir. Hicret etmiş, Bedir gazvesine katılmış ve o gazvede büyük bir imtihan geçirmiş, imtihanını güzelce vermiş, kılıcı kırılmış, Rasûlullah (s.a.v.) o gün ona bir ağaç dalı vermiş, o dal onun elinde kılıca dönüşmüş ve o kılıç demirden daha sağlam bir kılıç olmuştu. O kılıca Avn adını verirdi. Uhud, Hendek ve diğer gazvelere katıldı. Rasûlullah (s.a.v.), hesapsız olarak Cennet'e girecek yetmiş kişiden bahsederken Ukkaşe:
- Ya Rasulallah, Allah'a dua et de beni de o yetmiş kişiden biri yapsın, deyince Rasûlullah (s.a.v.):
- Allah'ım, Ukkaşe'yi de o yetmiş kişiden biri yap, diye dua etmişti. Sonra başka bir adam kalkıp:
- Ya Rasulallah, Allah'a dua et de beni de o yetmiş kişiden biri yapsın deyince, Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- Bu hususta Ukkaşe senden önce davrandı, diye cevap vermişti. Bu hadis, katiyyet ifade eden yollarla rivayet edilmiştir. Ukkaşe,
Hz. Ebu Bekir'in emri üzerine Halid b. Velidle birlikte Zi'1-Kassa'ya gitmişti. Halid, onu ve Sabit b. Akram'ı öncü kuvvetlerle beraber ileriye göndermiş; bunlar, Tuleyha el-Esedî ile kardeşi Seleme'ye rastlamışlar, ikisini de öldürmüşlerdi. Ukkaşe, şehid edilmeden önce Hibal b. Tuley-ha'yı da öldürmüştü. Bundan sonra Tuleyha, Müslüman olmuştu. Nitekim bunu önceki kısımlarda da anlatmıştık. Ukkaşe, şehid edildiği gün kırkdört yaşında olup insanların en yakışıklılanndândı. Allah ondan razı olsun. [18]

Maanb. Adiy

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Maan b. Adiy b. Ca'd b. Aclan b. Duba/a ei-Belevî. Beni Amr b. Avfin müttefikidir. Asım b. Adi/in kardeşidir. Akabe'ye, Bedir'e, Uhud'a, Hendek ve diğer savaşlara katılmıştır.
Rasûlullah (s.a.v.), onunla Zeyd b. Hattab'ı kardeş kılmıştı. îkisi de Ye-
mame savaşında öldürülmüşlerdi. Allah ikisinden de razı olsun. Malik, Salim'in babasının şöyle dediğim rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), vefat ettiği zaman insanlar onun için ağlayıp
şöyle dediler:
- Allah'a yemin ederiz ki, biz Rasûlullah'tan önce ölmek isterdik. Ondan sonra fitneye düşmekten korkarız.
însanlarm böyle demesi üzerine Maan b. Adiy şöyle demişti:
- Ama ben Allah'a yemin ederim ki, Rasûlullah'tan önce ölmek istemiyordum. Zira o hayatta iken kendisini tasdik ettiğim gibi ölü iken de onu tasdik edeyim. Ammare b. Velid b. Muğire'nin oğulları Velid ile Ebu Ubeyde de hicri onikinci senede şehid edildiler. Bunlar, amcaları Halid b. Velid'le birlikte Bitah'ta savaşmışlardı. Babaları Ammare b. Velid de savaşta yanlarında yer almıştı. O, Necaşi'ye gönderilen Amr b. Asım'ın refiki idi ki, meselesi meşhurdur. [19]

Ebu Hüzeyfe B. Utbe B. Rebia

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Ebu Hüzeyfe b. Utbe b. Rebia b. Ab-düşşems el-Kureşî el-Abşemî. Darul-Erkam'dan önce Müslüman olmuş, Habeşistan'a ve Medine'ye hicret etmişti. Bedir gazvesine ve müteakip gazvelere katılmıştı. Rasûlullah (s.a.v.), onunla Abbad b-. Bişr'i kardeş kılmıştı. İkisi de Yemame savaşmJa şehid edilmişlerdi. Ebu Hüzeyfe, şehid edilirken elliüç veya ellidört yaşındaydı. Uzun boylu, güzel yüzlü ve dişleri üst üste binmiş bir zattı. Dişlerinin üzerinde fazla bir dişi vardı. Asıl adı Heşim, başka bir rivayete göre ise Haşim idi.
Hicri onbirinci senede vefat edenlerden biri de Ebu Dücane'dir ki, asıl adı Simak b. Hareşe'dir. Bununla ilgili açıklama önceki sayfalarda geçti.
Özetleyecek olursak deriz ki: Yemame savaşında sahabe, Kur'ân hafızı ve diğerlerinden 450 kişi şehid edilmişti.
Bu zatların isimlerini meşhur oldukları için burada andık. Yardımına başvurulacak olan zat yüce Allah'tır.
Ben derim ki: Yemame savaşında şehid edilen Muhacirlerin adları şöyledir:
Malik b. Amr. Bu zat, Beni Ğanem'in müttefiki olup Bedir gazvesine katılmıştır.
Yezid b. Rukayş b. Rebab el-Esedî. Bu zat da Bedir gazvesine katılmıştı.
Hakem b. Sa'd b. As b. Ümeyye el-Ümevî.

Hasan b. Malik b. Buhayre. Bu zat, Abdullah b. Malik el-Ezdfnin kardeşidir. Beni Muttalib b. Abdümenafm müttefikidir.
Amir b. Bekr el-Leysî. Bu zat Beni Adiy'in müttefiki olup Bedir gazvesine katılmıştır.
Malik b. Rebia. Bu zat, Beni Abdüşşems'in müttefikidir.
Ebu Ümeyye Safvan b. Ümeyye b. Amr.
Yezid b. Evs. Bu zat, Beni Abdüddar'm müttefikidir.
Hüyey (veya Mualla) b. Harise es-Sakafî.
Velid b. Abdüşşems el-Mahzumî.
Abdullah b. Amr b. Bücre el-Adevî.
Ebu Kays b. Haris b. Kays es-Sehmî. Bu zat, Habeş'e hicret eden Muhacirlerdendir.
Abdullah b. Haris b. Kays.
Abdullah b. Mahreme b. Abdi Uzza b. Ebi Kays b. Abdud b. Nasr el-Amirî. Bu zat, ilk Muhacirlerden olup Bedir gazvesine v müteakip gazvelere katılmıştır. Yemame savaşında şehid edilmiştir.
Amr b. Üveys b. Sa'd b. Ebi Şerh el-Amirl
Sulayt b. Amr el-Amirî.
Rebia b. Ebi Hareşe el-Amirî.
Abdullah b. Haris b. Rahada. Bu zat, Beni Amir kabile sindendir. [20]

Ensâr'dan Yemame Savaşında Şehid Edilenler

Ensâr'dan, biyografilerinden bahsettiklerimiz dışında diğer bazı Müslümanlar da Yemame savaşında şehid düşmüşlerdi ki, adları şöyledir:
Ammare b. Hazm b. Zeyd b. Levzan en-Neccarî. Bu zat, Amr b. Hazm'ın kardeşidir. Fetih gününde kavminin bayraktarlığın yapıyordu. Bedir gazvesine katıldı ve o gün şehid edildi.
Ukbe b.Amir b. Nabi b. Zeyd b. Haram es-Sülemî. Birinci Akabe be/atında hazır bulundu. Bedir gazvesine ve müteaki gazvelere katıldı.
Sabit b. Hazel. Bu zat, Beni Salim b. Avf kabilesindendir. Bir kavle göre Bedir gazvesine katılmıştır.
Ebu Ukayl b, Abdullah b. Salebe. Bu zat, Beni Cahcebî kabilesinden olup Bedir gazvesine ve müteakip gazvelere katılmıştır Yemame savaşında bir ok darbesi aldı. Oku vücudundan çıkardı, kendini toparlayıp kılıcını çekti, savaştı, nihayet şehid edildi. Birçok yerinden yaralandı.
Abdullah b. Atik.
Rafı b. Sehl.
Hacib b. Zeyd el-Eşhelî.
Sehl b. Adiy.
Malik b. Evs.
Amr b. Evs.
Talha b. Utbe. Bu zat, Beni Cahcebî kabilesindendir.
Haris'în azadlısı Reb'a.
Maan b. Adiy,
Cüz. Bu zat, Beni Cahcebî kabilesinin Malik b. Amir kohmdandır.
Varaka b. İyas b. Amr el-Hazrecî. Bu zat, Bedir gazvesine katılmıştır.
Mervan b. Abbas.
Amir b. Sabit.
Bişr b. Abdullah el-Hazrecî.
Küleyb b. Temim.
Abdullah b. Utban.
îyas b. Vedia.
Üseyd b. Yerbu.
Sa'd b. Harise.
Sehi b. Hemman.
Muhasin b. Humeyr.
Seleme b. Mesud (Bu zatın yerine Mesud b. Sinan'ın bu savaşa katıldığı söylenir.)
Damüre b. İyaz.
Abdullah b. Üneys.
.Ebu Habbe b. Gaziyye el-Mazinî
Habbab b. Zeyd.

Habib b. Amr b. Mihsan. . Sabit b.Halid.
Ferve b. Numan.
Aiz b. Mais. x Yezid b. Sabit b. Dahhak. Bu zat, Zeyd b. Sabit'in kardeşidir.
Halîfe b. Hayyat dedi ki: Yemame savaşında Muhacir ve Ensâr'dan toplam olarak seksen beş erkek şehid edilmiştir. Yani 450 şehidin seksen beşi Muhacir ve Ensâr'dandı. Doğrusunu Allah bilir.
Bu savaşta ve bundan önceki savaşlarda önceki kısımlarda da anlattığımız gibi Müslümanlarla müşriklerin karşı karşıya gelmeleri esnasında kafirlerden 50.000'den fazla kişi öldürülmüştür. Hamd ve minnet Allah'adır. Başarı O'ndandır. O, bizi günahlardan koruyup muhafaza eder.
Öldürülen bu kafirlerin meşhurlarından biri Esved el-Ansî'dir. Allah ona lanet etsin. Asıl adı Abhale b. Ka'b b. Gavs'tır. İlk olarak Ye-men'in Kehf-i Habban denen beldesinde ortaya çıkıp peygamberlik iddiasında bulundu. Beraberinde 700 savaşçı vardı. Bir ay geçmeden Sa-na'ya hakim oldu. Yemen'in tümünü kısa sürede ele geçirdi. Yanında . kendisine danışmanlık yapan bir şeytanı vardı. Ama ona çok muhtaç olduğu bir zamanda şeytanı kendisine ihanet etti. Sonra üç dört ay geçmeden Cenâb-ı Allah, onu sadık kardeşler ve hak yoldaki komutanlar eliyle öldürttü. Nitekim bunu önce de söylemiştik. Onu Dazeveyh el-Farisî, Firuz ed-Deylemî ve Kays b. Mekşuh el-Muradî rebiyülevvel ayında Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatından bir ya da birkaç gece Önce öldürmüşlerdi. Doğrusunu Allah bilir. Onun öldürüldüğü gece Cenâb-ı Allah, Rasûlünü haberdar etmişti. [21]

Hicri Onbirinci Senede Öldürülen Yalancı Peygamber Müseyleme B. Habib El-Yemamî

Müseyleme, kavmi olan Beni Hanife kabilesinin heyetiyle birlikte Rasûlullah (s.a.v.)'a gelmişti. Rasûlullah (s.a.v.), onun yanı başında durmuş, onun şöyle dediğini işitmişti:
- Eğer Muhammed kendisinden sonra yönetimi bana bırakacak olursa kendisine tabi olurum.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), ona şu cevabı vermişti:
- Eğer elimdeki şu dalı isteyecek olsan bunu bile sana vermem. Eğer arkanı dönüp gidecek olursan, Allah seni gebertir. Ben senin aki-betini şöyle ve şöyle görüyorum.
Rasûlullah (s.a.v.), rüyasında elinde iki altın bilezik görmüş. Bunlar, onu iyiden iyiye düşündürmüştü. Cenâb-ı Allah, rüyasında kendisine bu altın bileziklere üflemesini vahyetmiş, üfleyince de bilezikler uçup gitmişlerdi. Bu rüyasını, ortaya çıkacak iki yalancı peygamber şeklinde tevil etmişti ki; peygamber geçinenlerden biri San'a sahibi, diğeri de Yemame sahibi idi. Bu rüyası tastamam gerçekleşmişti. Neticede bu iki yalancı peygamber ortadan kaybolmuş, hükümleri de yok olmuştu. Esved el-Ansî kendi evinde öldürülmüştü. Müseyleme'ye gelince, Cenâb-ı Allah, onu Vahşî b. Harb'in attığı bir mızrak vasıtasıyla öldürmüştü. Bu mızrak onu, devenin boynuna vurulan darbe neticesinde ölmesi gibi Öldürmüştü. Sonra da Ebu Dücane gelip kılıcıyla kafasına vurmuş, kafasını yarmıştı. Ebu Dücane, onu ölüm bahçesi denen bahçe içinde öldürmüştü. Halid b. Velid, cesedinin yanma gelip bakmış ve durmuştu. Bu cesedi, diğer cesetler arasında Mecaa b. Mürare göstermişti Halid'e.
Anlatıldığına göre Müseyleme, san renkli muhannes bir adamdı. Başka bir rivayete göre ise iri yarı ve esmer renkli imiş. Siyahi bir deveyi andırmış. Anlatıldığına göre, o ölürken yüz dört yaşında imiş. Doğrusunu Allah bilir.
Müseyleme'den önce iki veziri ve müsteşarı öldürülmüştü. Allah onlara lanet etsin. Bu vezir ve müsteşarlardan biri, kendisine Yemame muhkemi denen Muhkem b. Tüfeyl idi. Bunu Abdurrahman b. Ebu Bekir, attığı bir okla öldürmüştü. Abdurrahman onu, kavmine savaşla ilgili taktik verirken öldürmüştü. Bu vezir ve müsteşarların ikincisi de Ne-har b. Unfuve'dir ki, ona Rical b. Unfuve denir. Bu daha önce Müslüman olmuş, sonra irtidad etmişti. Müseyleme'nin peygamberliğini tasdik etmişti. Bu şahadet hususunda Allah ikisine de lanet etsin. Cenâb-ı Allah, Rical b. Unfuve'yi öldürmeyi, şehid olmadan Önce Zeyd b Hattab'a na-sib etmişti. Rical b. Unfuve'nin, Müseyleme'nin peygamberliğine şahadet edişinin asılsız ve yalan olduğuna, İslâm dininin esasları delâlet etmektedir.
Buharı ile diğer muhaddislerin rivayetlerine göre Müseyleme, Rasûluüah (s.a.v.)'a şu mealde bir mektup göndermiştir:
"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Allah rasûlü Müseyle-me'den Allah rasûlü Muhammed'e. Sana selam olsun.
İmdi ben yönetimde sana ortak oldum. Şehirler sana, obalar bana olsun. (Başka bir rivayete göre ise şöyle demiştir: Yerin yarısı sana, yarısı da bize olsun.) Ama Kureyşliler, haddi tecavüz eden bir kavimdirler."
Rasûlullah (s.a.v.) ise, Müseyleme'ye şu cevabî mektubu göndermişti:
"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
Allah Rasûlü Muhammed'den yalancı Müseyleme'ye. Selam hidayete tabi olana olsun. İmdi yeryüzü şüphesiz Allah'ındır kullarından dilediğini ona mirasçı kılar; sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanlarındır."
Önceki kısımlarda da anlattığımız gibi mel'un Müseyleme'nin söylediği sözler hezeyandan daha anlamsız ve uydurma sözlerdir. Güya o, kendisine Rahman olan Allah katından vahiy geldiğini iddia ediyordu. Allah, onun ve benzerlerinin söylediklerinden daha yücedir. O, Hz. Peygamber (s.a.v.)'den sonra yönetime tek başına sahip olacağını iddia etti. Kavmini horladı. Onlar da kendisine itaat ettiler. O, şöyle diyordu:
"Ey cariye, defi eline al. Oyna ve şu peygamberin güzelliklerini yay. Haşim oğullarının peygamberleri gitti. Yarib oğullarının

peygamberi geldi."
Rasûlullah (s.a.v.)'m vefatından sonra Cenâb-ı Allah, onu çok yaşatmadı. Kendi kılıçlarından birini ona musallat kıldı. Öldürücü kumandanlarından birini onun üzerine gönderdi. O da onun karnım yardı, kafasını kırdı. Cenâb-ı Allah, onun ruhunu ateşe acilen gönderdi. Ce hennem, ne kötü bir yerleşme mekanıdır. Yüce Allah buyurdu ki:
"Allah'a karşı yalan uydurandan veya kendisine birşey vahyedil-memişken "Bana vahyolundu", "Allah'ın indirdiği gibi ben de indireceğim" diyenden daha zalim kim olabilir? Bu zalimleri, can çekişirlerken melekler ellerini uzatmış, "Canlarınızı verin. Bugün Allah'a karşı haksız yere söylediklerinizden, O'nun ayetlerine büyüklük taslamanızdan ötürü alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız." derken bir görsen!"(ei-
En'âm, 93.)
Müseyleme, Esved ve benzeri kimseler, insanlar arasında bu ayet-i kerimenin kapsamına girmeye en fazla müstahak olan kimselerdir. [22]

Hicretin Onîkîncî Senesi Hadiseleri

Bu sene başında Ebu Bekir'in orduları ve komutanları mürtedlerle savaşmak için çeşitli beldelerde sağa ve sola gidip dolaştılar. İslâm'ın kaidelerini yerleştirmeye ve asi halklarla savaşmaya çaba sarf ettiler. Nihayet İslâm'ın dağılan düzeni yerine geldi. Hak yerini buldu. Arap yarımadasında sükunet hakim oldu. Çok uzak olan şey, çok yakın olan şey gibi oldu. Siyer ve Tarih âlimlerinden bir grup şöyle demiştir: Yema-me savaşı, bu senenin rebiyülevvel ayında vuku buldu. Bir rivayete göre bu savaş hicri onbirinci sene sonlarında vuku bulmuştur. Bu iki kavli uzlaştırmak için deriz ki: Yemame savaşı, hicri onbirinci sene sonlarında başladı. Hicri onikinci senede tamamlandı.
Yine nakledilen bir rivayette anlatıldığına göre Cuvasa, Umman ve Mehre savaşları ile işaret ettiğimiz diğer vak'alar hicri onikinci senede vuku bulmuşlardır. Yine bu senede Hamd, Mahres, Abdia ve Meşrah adındaki dört hükümdar da öldürülmüştür. İmam Ahmed b. Hanbel'in «Müsned»inde bu belalı ve ahlaksız kimselerin lanetlendiklerine dair bir hadis varid olmuştur. Bunları Öldüren kişi, Ziyad b. Lebid el-En-sârfdir. [23]

Halid B. Velid'în Irak'a Gönderilişi Ve Zâtü's-Selâsîl Gazvesi

Haîid b. Veîid, Yemame savaşını tamamladıktan sonra Hz. Ebu Bekir ona, Irak'a gitmesini ve işe Ferecu'l-Hind'den, yani Eble'den başlamasını, Irak'a üst taraflardan girmesini, insanlarla ülfet etmesini, onları Aziz ve Celil olan Allah'a davet etmesini, davetine icabet etmeleri halinde icabetlerini.kabul etmesini, aksi takdirde onlardan cizye almasını, cizye vermedikleri takdirde onlarla savaşmasını, hiç kimseyi kendisiyle beraber Irak'a gitmeye zorlam amasını, safları arasına dönseler bile mürtedlerden yardım istememesini', uğradığı her Müslümanla sohbet etmesini emreden bir mektup gönderdi. Sonra da Halid'e takviye olsunlar diye seriyye ve askeri birlikler hazırlamaya başladı.
Vakidî dedi ki: Tarihçiler, Halid b. Velid'in bu seferi hakkında farklı görüşler ileri sürmüşlerdir. Bazıları, onun direkt olarak Yemame'den Irak'a gittiğini, bazıları ise Yemame'den Medine'ye döndüğünü, sonra Medine'den Irak'a Küfe yolundan gittiğini, sonra Hire'ye vardığını söylemişlerdir. Bence birinci görüş meşhurdur.
Medainf nin anlattığına göre Halid, hicri onikinci senenin muharrem ayında Irak'a yöneldi. Basra'dan geçti. Orada Kutbe b Katade vardı. Küfe valiliğini de Müsenna b. Harise eş-Şeybanî yapmaktaydı.
Muhammed b. İshak, Salih b. Keysan'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Ebu Bekir, Halid b. Velid'e, Irak'a gitmesini bildiren bir emirname gönderdi. Halid de Irak'a yönelerek yola çıktı. Derken Sevad'm bazı kasabalarına indi ki, bu kasabalardan biri Bankiya, diğeri de Barosma idi. Bunların yöneticisi Haban idi. Halid burada yaşayan halkla barış antlaşması yaptı.
Ben derim ki: Orada barıştan önce birçok Müslüman öldürülmüştü. Barış antlaşması, receb ayında 1000 dirhem (veya 1000 dinar) üzerine yapılmıştı. Halid'le antlaşma yapan, Busbuhri b. Saluba (veya Saluba b. Busbuhri) idi. Halid, onlarla antlaşmay kabul etti ve onlar için bir ferman yazdı. Sonra yoluna devam etti. Hire'ye indi. Hireli eşraf, ona karşı çıktılar. Beraberlerinde Kabisa b. îyas b. Hayya et-Taşi de vardı. Bu kişi, oraya Numan b. Münzir'in valiliğinden sonra Kisra tarafından vali olarak atanmıştı. Halid, onlara dedi ki:
"Sizi Allah'a imana ve İslâm'a girmeye davet ediyorum, eğer bu davetime icabet ederseniz siz de Müslümanlardan olursunuz. Onlarla aynı haklara ve yükümlülüklere tabi olursunuz. Eğer bu davetime icabet etmezseniz, cizye verirsiniz. Eğer cizye vermek istemezseniz, size nis-betle ölümü daha çok isteyen kavimlerle işte üzerinize gelmişim. Sizinle cihad ederiz. Nihayet Allah, sizinle bizim aramızda hükmünü verir."
Kabisa, Halid'e dedi ki:
- Seninle savaşmaya ihtiyacımız yok. Aksine biz dinimizde sebat eder ve sana cizye veririz.
- Kahrolun emi! Doğrusu küfür, insanı saptırıcrbir çöldür. Arapların en ahmak olanları, bu küfür yoluna saparlar.
Sonra Halid, onlarla 90.000 (başka bir rivayete göre 200.000) dirhem vermeleri şartıyla antlaşma yaptı. Bu, Irak'tan alman ilk

cizye idi. Sonra Halid, o şehre ve ondan önceki kasabalara uğradı. Oralarda kendisiyle barış antlaşması yapan, îbn Saluba idi.
Ben derim ki: Kisra'mn Hire valisinin refakatinde Halid b. Velid'e giden heyette Amr b. Abdülmesih b. Hibban b. Ukayla da vardı. Bu, Arap Hristiyanlarmdandı. Aralarında geçen karşılıklı konuşmada Halid, buna şöyle bir soru sordu:
- Senin gelişin neredendir?
- Babamın belindendir?
- Nereden çıktın?
- Anamın karnından.
- Yazıklar olsun sana, sen hangi şey üzerindesin.
- Yer üzerindeyim.
- Yazıklar olsun sana, sen neyin içindesin?
- Elbiselerimin içindeyim.
- Yazıklar olsun sana, sen düşünebiliyor musun?
- Evet hem düşünebiliyor, hem de kendimi sevk edebiliyorum.
- Ben sana soru soruyorum!
- Ben de sana cevap veriyorum.
- Sen barışta mısın yoksa savaşta mısın?
- Barıştayım.
- Peki şu gördüğüm kaleler nedir?
- Bunları beyinsiz ve sefih kimseleri hapsetmek için inşa ettik ki, yumuşak huylu kişi gelip onu bu beyinsizliğinden ve sefihliğinden alıkoysun.
Sonra Halid, onları islâm'a girmeye veya cizye vermeye veya savaşa davet etti. Onlar, cizye vermeyi kabul ettiler. 90.000 veya başka bir rivayete göre 200.000 dirhemlik cizye verdiler.
Sonra Halid b. Velid, Kisra'mn Medain'deki komutan, hudut bekçileri ve vezirlerine bir mektup yazdı.
Nitekim bu hususta Hişam b. Kelbî, Mücahid tarikiyle Şa'bî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Benu Bakile, Halid b. Veîid'in Medain halkına gönderdiği mektubu bana okuttu. Mektupta şöyle yazıyordu: "Halid b Velid'den Farshlarm sınır koruyucularına... Selam, hidayete tabi olana olsun, imdi uşaklarınızı dağıtan, mülkünüzü yağmalayan, tuzağınızı boşa çıkaran Allah'a hamd olsun. Bizim gibi namaz kılan, bizim kıblemize yönelen, bizim kestiğimiz hayvanların etlerini yiyen kimseler Müslümandırlar. Bizimle aynı hak ve yükümlülüklere tabidirler, imdi bu mektubum size ulaştığı zaman bana rehineler gönderin ve benim zimmetime girdiğinize inanın. Aksi takdirde kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'a yemin ederim ki üzerinize, sizin yaşamayı sevdiğiniz gibi ölümü seven bir kavim göndereceğim."
Onlar, Halid'in bu mektubunu okuyunca hayret etmeye başladılar.
Seyf b. Ömer, Küfe kadısı Muğire b. Uyeyne'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Halid, Yemame'den çıkıp Irak'a yönelirken ordusunu üç firkaya ayırdı. Bunlann hepsini aynı yoldan göndermedi. Kendi hareketinden iki gün Önce Zaferin rehberliğinde Müsenna firkasını yola çıkardı. Bundan bir gün sonra da Malik b. Abbad ile Salim b. Nasr rehberliğinde Adiy b. Hatim ve Asım b. Amr komutasındaki firkayı yola çıkardı. Bunlardan bir gün sonra da Rafî rehberliğinde kendisi yola çıktı. Önceden gönderdiği firkalarla Hafir'de toplanmak üzere sözleşti ki, orada toplanıp düşmanla çarpışmaya başlasınlar. Ferecü'1-Hind, Farshlarm en sağlam ve en müstahkem çıkış yerleriydi. Buranın valisi, karada ve deniz sahilinde Hindistan'da savaşan Hürmüz idi. Halid, ona bir mektup gönderdi. Hürmüz de Halid'in bu mektubunu Şira b. Kisra ile Erdeşir b. Şira'ya gönderdi ve Kisra'mn valisi olan Hürmüz, çok sayıda asker toplayarak Kazma'ya gönderdi. Bu askeri birliğin sağ ve sol kanatlarında Kisra hanedanından Kubaz ile Enuşecan vardı. Firar etmesinler diye askerler zincirlerle birbirlerine bağlanmışlardı. Bu Hürmüz, insanların en kötü düşüncelisi ve en şedid kafirlerindendi. Farslılar arasında şerefli bir kimse idi. Farslılar arasında bir adamın, itibar ve şerefi artınca zinet ve süsleri de artardı. Nitekim Hürmüz'ün bornozu 100.000 dirhem değerindeydi.
Halid, beraberindeki 18.000 askerle ilerledi ve düşmanın karşısına gelip ordugah kurdu. Ancak ordugah kurulan yerde su yoktu. Halid'in askerleri bu durumdan şikayetçi olunca, Halid onlara şöyle dedi:
- Düşmana karşı metanetle savaşın ki, onları su başından uzaklaş-tırasımz. Çünkü Cenâb-ı Allah suyu, iki taraftan en sabırlı olana verecektir. Müslümanlar, ordugaha geldiklerinde atları üzerinde iken Cenâb-ı Allah bir bulut gönderdi. Buluttan üzerlerine yağmur yağdı. Bütün çukurlar su ile dolup taştı. Müslümanlar, böylece güçlenip çok sevindiler, iki ordu karşı karşıya gelip savaşmaya başlayınca Hürmüz atmdan indi ve Halid'i de atından inmeye davet etti. Bunun üzerine Halid de atından inip Hürmüz'ün karşısına geçti. Karşılıklı darbeler vurdular birbirlerine. Nihayet Halid, onu öldürdü. Hürmüz'ün muhafi-zı geldi, ama onu ölümden kurtaramadı. Bunun üzerine Ka'ka' b. Ömer, Hürmüz'ün muhafızına saldırdı ve onu öldürdü. Bunun üzerine Farslılar hezimete uğradılar. Müslümanlar gece olunca, Halid'le birlikte Farshlarm eşya ve silahlarını ele geçirdiler. 1000 kadar deveyi ganimet aldılar. Bu savaşa Zâtü's- Selâsiî (zincirli) gazvesi dendi. Çünkü bu savaşta çok sayıda Fars askeri zincirlerle birbirlerine bağlanmışlardı. Ancak Kubaz ile Enuşecan kaçıp ölümden kurtulmuşlardı.
Ganimet toplama işi tamamlanınca Halid'in ünleyicisi askerlerin yolculuğa çıkma hazırlığına başlamaları için çağrıda bulundu, insanlar yola çıktılar. Yükleri de beraberlerindeydi. Derken bugün Basra'da Cisr-i A'zam (büyük köprü) mevkiine gelip

konakladılar. Halid, burada fetih müjdesiyle birlikte ganimetlerin beşte birini Zer b. Küleyb muhafazasında Ebu Bekir'e gönderdi. Ona bir fil de göndermişti. Medine kadınları bu fili görünce: "Bu, Allah'ın yaratıklarından mıdır, yoksa sun'î birşey midir?" demeye başlamışlardı. Ebu Bekir de fili, Zer b. Küleyb'le - birlikte tekrar geri göndermişti. Haberi alan Ebu Bekir Halid b. Velid'e haber saldı, o da Hürmüz'ün yağmalanan mallarını Ebu Bekir'e gönderdi. Hürmüz'ün bornozu 100.000 dirhem değerinde olup mücevherlerle süslenmişti. Halid, komutanları sağa ve sola gönderip oradaki di oradaki kaleleri kuşatma altına aldırdı ve bir kısmını zorla, bir kısmını da barış yoluyla fethetti. Çok miktarda ganimet elde edildi. Halid, kendileriyle savaşmayan çiftçilere, hatta Farslı savaşçıların çocuklarına ilişmiyordu. [24]

Mîzar (Senî?) Vak'ası

Bundan sonra hicri onikinci senenin safer ayında Mizar vak'ası meydana geldi. Buna, adını bir nehirden alan Seni vak'ası da denir.
İbn Cerir dedi ki: Bu vak'ayla ilgili olarak insanlar dediler ki: "Safer aylarının en kıymetlisi! Bu ayda her zorba, nehirlerin birleştiği yerde öldürüldü." Halkın böyle demesinin sebebi şuydu: Hürmüz, Erdeşir ile Şi-ra'ya mektup yazmış; Halid'in Yemame'den kendilerine doğru geldiğini bildirmişti. Risra da Hürmüz'e Karin b. Karyanes komutasında takviye kuvveti göndermişti. Ancak bu takviye kuvveti Hürmüz'e ulaşmadan Halid onunla savaşmış ve o, beraberindeki bazı Farslı askerlerle firar etmişti. Sonra da Karin komutasındaki takviye kuvvet Hürmüz'le karşılaşmış, güçlerini birleştirmişler ve tekrar Halid'in üzerine gelmek için birbirlerini savaşa teşvik etmişlerdi. Mizar denen mıntıkaya doğru yürümüşlerdi. Karin b. Karyanes komutasındaki askeri birliğin sağ ve sol kanatlarında yine Kubaz ile Enuşecan vardı. Halid, onların bu gelişlerinden haberdar olunca, beraberindeki Zatü's-Selâsil gazvesinden elde edilme ganimetlerin beşte birini ayırıp Velid b. Ukbe ile birlikte Ebu Bekir'e gönderdi ve durumu haber verdi. Sonra da beraberindeki askerlerle birlikte hareket etti. Nihayet Mizar mıntıkasına gelip ordugah kurdu. Askerlerini tabiye etti. İdealleri uğruna öfkeli bir şekilde savaştılar. Karin, mübareze için ortaya çıktı. Karşısına Halid b. Velid dikildi. Ama bahadır komutanlardan öne atılan Makil b. A'şâ b. Nebbaş, Karin'i öldürdü. Adiy b Hatim de Kubaz'ı, Asım ise Enuşecan'ı öldürdü. Farslılar kaçtılar, Müslümanlar peşlerine düştüler. O gün Farslılardan 30.000 kişiyi öldürdüler. Birçokları da nehirlerde ve sularda boğuldu. Halid, Mizar mıntıkasında kaldı ve öldürülen Farslıların üzerindeki eşyaları ganimet olarak aldı. Karin, Fars milleti içinde şeref sahibi bir kimse idi. Halid, ganimetlerin kalan kısmını da toplayıp beşe böldü. Beşte birlik payı ve fetih müjdesini Ebu Bekir es-Sıddık'a gönderdi. Ganimetlerin beşte birlik payın ve' fetih müjdesini Ebu Bekir'e götüren kişi, Beni Adiy b. Ka'b'ın kardeşi Said b. Numan idi. Halid, orada bir süre daha kaldı ve ganimetlerin beşte dörtlük payını da askerler arasında paylaştırdı. Kuşatma altına aldığı savaşçıların çoluk çocuklarını esir aldı, ama çiftçilere ilişmedi. Cizye vermelerim kabul etti. Esir almanlar arasında Habib Ebu Hasan el-Basrî adındaki bir Hristiyan, Osman'ın azadhsı Mafenne ve Muğire b. Şube'nin azadhsı Ebu Ziyad da vardı.
Halid b. Velid, askerlerin komutasını Said b. Numan'a, cizye idaresini Süveyd b. Mukrin'e verdi. Süveyd'e, Hafîr kentine gidip malları toplamasını emretti. Kendisi de düşman hakkında haberler araştırmak için orada kaldı. [25]

Velce Olayı

Hicri onikinci senenin safer ayında Velce vak'ası oldu. tbn Cerir'in anlattığına göre Mizar'da vuku bulan hadise, Karin ve arkadaşları tara-nndan o günkü Fars hükümdarı Erdeşir'e ulaştırılınca o, Enzer Zağar adında bahadır bir komutan maiyyetinde askeri bir birliği takviye olarak gönderdi. Enzar Zağar, Sevadlı olup Medain'de doğmuş, orada yaşamıştı. Enzer Zağar ile birlikte başka bir komutan da vardı ki, bu Beh-men Cazeveyh idi. İkisi birlikte el-Velce denen mıntıkaya gittiler. Halid, bunların gelişinden haberdar olunca, beraberindeki askerlerle bir likte harekete geçti. Yerine vekil olarak bıraktığı komutanın uyanık olmasını, asla gaflete düşmemesini tavsiye etti.
Enzer Zağar ve beraberindeki askerler gelip Velce'de diğerleriyle birleştiler. Müslümanlarla şiddetli bir çarpışmaya giriştiler ki bu çarpışma, önceki Mizar savaşma nisbetle çok daha şiddetliydi. Öyle ki, iki taraf da sabırlarının artık tükenmiş olduğunu düşünmeye başladılar. Halid'in cephe gerisinde pusuya yatırdığı askerler beklemede idiler. Çok geçmeden pusudaki bu askerler sağdan soldan ortaya çıkmaya başladılar. Bunları Halid önden, pusudaki askerler de arkadan yakaladılar. Farslılar birbirlerinden habersiz kaldılar. Kimin kim tarafından nerede öldürüldüğünü bilemez oldular. Enzer Zağar, bu savaştan kaçtı, ama susuzluktan öldü. Sonra Halid kalkıp askerlere nutuk irad etti. Onları Acem beldelerine rağbet ettirdi. Arap beldelerinde bir fayda kalmadığını ifade edip şöyle dedi:
- Buradaki yiyecekleri görmüyor musunuz? Allah'a yemin ederim ki, eğer Allah yolunda cihad etmek ve İslâm'a davetle yükümlü olmasaydık, amacımız da sadece geçimimizi sağlamak olsaydı, bu ovaları ele geçirmek için savaşmamız, en uygun görüş olacaktı ki buraya biz daha layık olalım. Açlığı geride bırakalım. Yokluktan kurtulalım ve üzerimizdeki geçim yükünün altından çıkalım."
Bu nutkunu irad ettikten sonra Halid, ganimetleri beşe böldü. Beşte birini Hz. Ebu Bekir'e gönderdi. Kalan beşte dördü de savaşçılar arasında paylaştırdı. Düşman savaşçılarının çoluk çocuğunu esir aldı. Çiftçilerden de cizye almayı kabul etti.

Seyf b. Ömer, Şa'bî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: Velce savaşında Halid, Acemlerden 1000 erkeğe.bedel birisi ile karşı karşıya gelip vuruştu ve onu öldürdü, sonra da cesedine yaslanıp öğle yemeğini getirmelerini emretti. îki saf arasında uzanmış olan o cesede dayanmış vaziyette öğle yemeğini yedi. [26]

Ulleys Savaşı

Hicri onikinci senenin safer ayında Ulleys savaşı oldu. Bu savaşın sebebi şuydu: Velce savaşında Halid b. Velid, Farslıların yanında yer alan Hristiyan Araplardan Bekr b. Vail kabilesinden çok kimseleri öldürmüştü. Öldürülen bu Hristiyan Arapların aşiretleri toplanıp bu işi konuştular. Bunların en çok öfkeli olanları Abdülesved el-îclî idi. Onun oğlu öldürülmüştü. Bunlar Farslarla yazıştılar. Erdeşir, bunlara yardım için bir askeri birlik gönderdi. Bu askeri birlikle Hristiyan Arap aşiretleri, Ulleys mıntıkasında bir araya geldiler. Yemek için sofrayı kurdukları bir esnada Halid, askerleriyle ansızın üzerlerine baskın yaptı, onu görünce kendi aralarında yaptıkları müşavere neticesinde Halid'e aldırış etmeyip yemeklerini yeme kararım aldılar. Kisra'mn emiri ise:
- Hayır, Halid'e karşı harekete geçelim, dedi. Ancak onu dinlemediler. Halid gelince askerlerinin önünde durdu ve oradaki Hristiyan Arapların bahadırlarına olanca sesiyle:
- Falan nerede, falan nerede? diye sordu. Hepsi de ona karşı çıkmaktan geri durdular. Ancak Malik b. Kays adında Beni Cezre kabilesinden biri Halid'e karşı mübareze için ortaya çıktı. Halid, ona şöyle dedi:
- Ey kötü kadının oğlu! Bu kadar adam arasında bana karşı çıkma cüretini nereden buldun! Sende hiç vefa yok mudur?
Böyle dedikten sonra vurup onu öldürdü. Farslılar da sofradan kalkarak silahlarına koştular. Gerçekten şiddetli bir şekilde savaştılar. Hristiyan Araplar, Behme'nin, hükümdar tarafından takviye kuvvetiyle kendilerine gelmesini bekliyorlardı. Gerçekten de savaşta onlar çok güçlü, şiddetli ve sabırlıydılar. Müslümanlar, o gün son derece dayanıklılık ve sabır gösterdiler. Halid b. Velid şöyle dedi:
- Allah'ım, şu düşmanlar arkalarını dönüp kaçacak olurlarsa, sana söz veriyorum ki; onlardan ele geçirdiğim her birini mutlaka öldürecek ve onların kanlarıyla nehri kan olarak akıtacağım.
Sonra Aziz ve Celil olan Allah, düşmanların arkalarını Müslümanlara çevirip kaçma fırsatını îslâm ordusuna nasib etti. Halid'in ünleyici-si de "Esir alın, esir alın, ancak esir olmaya yanaşmayanları öldürün." diye duyuruda bulundu. Süvariler, onları grup grup önlerine katıp götürüyorlardı. Boyunlarını vurup nehire atan adamlar görevlendirilmişti.
Halid, bir gün bir gece bunu böylece devam ettirdi. Ertesi gün ve bir sonraki gün de böyle yapmak istiyordu. Düşmandan her kimi ele geçirirse boynunu vurup nehire atıyordu. Nehir suyu başka bir tarafa akıyordu. Komutanlardan biri Halid'e şöyle dedi:
- Nehir onların kanını akıtmıyor. Ancak suyu kan üzerine salarsan o zaman nehirde kan akar ve yeminin yerine gelmiş olur.
Bunun üzerine Halid, suyu kanın bulunduğu tarafa saldı, böylece nehirden çığ gibi kan akmaya başladı. Bu nedenle bu nehire bugüne kadar da kan nehri denmektedir. Askerlere üç gün yetecek kadar değirmenler kanla karışık o suyla dönüp çalıştılar. Düşmandan 70.000 kişi öldürülmüştü. Halid, düşmen ordusunu hezimete uğratıp askerleriyle birlikte geri dönünce, düşmanın yemek için kurduğu sofraya geldi ve Müslümanlara:
- Bu ganimettir. înin de yeyin, dedi. Askerler inip orada akşam yemeğini yediler.
Farslar, yemek masasının üzerine çok miktarda yufka bırakmışlardı. Bunu gören bedeviler:
- Şu yamalar da neyin nesi? diye soruyorlar ve yufkaları bez parçası sanıyorlardı. Yufkayı tanıyan kasabalı ve kentliler de onlara:
- Siz refah içinde yaşamanın ne demek olduğunu duymadınız mı? diye soruyorlar, onlar da:
- Evet duyduk, deyince de bu defa kentli ve kasabalılar onlara:
- İşte refah içinde yaşamak budur, diye karşılık veriyorlardı. îşte o gün yufkalara, ince ekmek anlamına gelen rikak adını verdiler. Araplar daha önce yufkaya ud adını veriyorlardı.
Seyf b. Ömer, Halid'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.), Hayber savaşında ekmek, kavun ve pişirilmiş et ile bostanı ganimet olarak ele geçirdi."
Ulleys savaşında öldürülenlerin tamamı, Emgişya beldesindendir-ler. Halid, savaşı tamamladıktan sonra Emgişya kasabasına yöneldi. Orada büyük miktarda ganimet ele geçirdiler. Halid, bu ganimetleri mücahitler arasında taksim etti. Önceki ganimetlerden ayrı olarak bu ganimette her mücahidin payına 1500 dirhemlik hisse düştü. Halid, bu müjdeyi ve fethi ayrıca ganimetlerin beşte biri ile Beni İcl kabilesinden esirleri olan Cendel adlı bir adamla birlikte Ebu Bekir es-Sıddık'a gönderdi. Cendel, keskin görüşlü bir kılavuzdu. Bu müjde ve mektup Ebu Bekir'e ulaşıp ta emanet yerine gelince Ebu Bekir, Halid b. Velid'i övdü ve ona esirlerden bir cariyeyi ödül olarak verdi, sonra da şöyle dedi:
- Ey Kureyş topluluğu! Sizin aslanınız, aslana saldırdı. Onun etlerini koparıp parçaladı. Kadınlar, Halid gibisini doğuramaz oldular.
Sonra birçok yerlerde Halid savaştı ki, onları burada dinlemek, okuyucuya ve dinleyiciye usanç verir. Bununla beraber Halid asla yılmıyor, usanmıyor, üzülmüyor ve gevşeklik göstermiyor, aksine her savaşta güçlü, kesin kararlı ve şehametli oluyordu. Böyle bir şahsiyeti Cenâb-ı Allah, ancak İslâm'ın ve Müslümanların onur bulması için yaratmış, kafirleri alçaltıp düzenlerini

dağıtmak için dünyaya göndermişti. [27]

Fasıl

Halid b. Velid, daha sonra Havarnak'a indi. Sedir'e geçti. Buralar, Necef e bağlı mıntıkalardı. Seriyyelerini şuraya buraya yaydı. Bu seriy-yeler, Hire'ye bağlı kaleleri kuşatma altına aldılar. Halid, kasabalardaki ve kalelerdeki ahaliyi zorla veya sulh ve-kolaylıkla hükümleri altına aldı. Barış yoluyla Müslümanların hakimiyetine geçen kavimlerden biri de Hristiyan Araplardı ki, aralarında îbn Bakila vardı. Bunu önceki sayfalarda anmıştık. Ayrıca Halid b. Velid, Hirelilere bir emannâme de yazmıştı. Bu emannâmeyi yazmaya onu Amr b, Abdü'l-Mesih b. Bakila teşvik etmiş ve Halid onunla beraber bir kese görmüş, ona:
- Bu nedir? diye sorunca, Halid keseyi açmış içinde birşey görmüştü. Bu şeyin ne olduğunu sorunca da îbn Bakila, ona:
- Bu, insanı bir anda öldüren bir zehirdir, diye cevap vermişti. Halid:
- Peki bunu niçin beraberinde taşıyorsun? diye sormuş. îbn Bakila da şöyle demişti:
- Kavmim için kötü bir durum meydana geldiğini görürsem yeyip de ölmem için... Çünkü kavmimin kötü durumlarda olduğunu görmektense ölmeyi daha çok isterim.
Halid, o keseyi eline alıp şöyle demişti:
- Eceli gelmedikçe hiçbir can sahibi ölmeyecektir. Böyle dedikten sonra Halid, şu duayı okuyarak kesedeki zehiri içti: "İsimlerin en hayırlısı Allah'ın ismiyle. O ki, göklerin ve yerin Rabbidir, O ki, O'nun ismi anıldığı zaman hiçbir hastalık insana zarar vermez. O, esirgeyen ve bağışlayandır." Zehiri içeceği esnada ona engel olmak için komutanlar üzerine atıldılarsa da o, onların müdahale etmelerinden önce zehiri yuttu, îbn Bakila, bu durumu görünce şöyle dedi:
- Allah'a yemin ederim ki ey Arap topluluğu! Bu adam aranızda bulunduğu sürece siz her istediğinizi ele geçirirsiniz.
Böyle dedikten sonra Îbn Bakila, Hirelilere dönüp şöyle dedi:
- Bugünkü kadar bu adam gibi ikbali net ve açık bir şekilde görünen bir kimse görmedim.
Böyle dedikten sonra Hirelilere çağrı yaptı. Onlar da Halid'le barış yapmak talebinde bulundular. Halid, onlarla barış yaptı ve onlar için barış antlaşması yazdı. Peşin olarak onlardan 400.000 dirhem aldı. Onlar, Kerame binti Abdülmesih'i, sahabelerden Şüveyl adındaki bir adama teslim etmedikçe Halid onlarla barış antlaşması yapmadı. Bunun sebebi de şuydu: Rasûlullah (s.a.v.), daha önceleri Medine'de iken Hire saraylarından bahsettiği zaman bu sahabe ona:
- Ya Rasulallah, bana îbn Bakila'mn kızını bağışla, demiş; Hz. Peygamber (s.a.v.) de:
- O kız senin olsun, demişti.
Hire fethedildiği zaman Şüveyl adındaki sahabe, o kızın Rasûlullah tarafından kendisine hibe edildiğini iddia etmiş ve bu iddiasını doğrulamak için de iki sahabe şahitlik yapmışlardı. Ancak Hireliler, o kızı ona teslim etmek istemediler ve:
- Seksen yaşındaki bir kızla senin işin ne? demişlerdi. O da Hirelilere şu cevabı vermişti:
- Beni ona verin. Çünkü ben ondan fidye alacağım ve ben genç iken o beni görmüştü.
Bunun üzerine Hireliler, kızı ona teslim ettiler. Baş başa kaldıkları zaman kız ona:
- Seksen yaşındayım, benden ne istiyorsun? Ben sana fidye vereceğim, fidyenin miktarını sen tayin et, demiş. O da:
- Vallahi on yüz dirhemden az fidye kabul etmem, demişti. Kadına tuzak kurmak için fidyenin miktarını güya yüksek tutmuştu.
Sonra kadın, kavmine gidip durumu anlattı. Onlar da Şüveyl'e 1000 dirhemi vermek için hazırladılar. Getirip ödediler. Öte yandan arkadaşları, Şü-veyl'i kınadılar ve:
- 100.000'den fazla dirhem isteseydin, yine sana verirlerdi! dediler, o da:
- On yüzden fazla rakam var mıdır? demişti.
Sonra Halid'in yanma gidip: "Ben sayıyı çok yüksek tutmak istediğim için on yüz demiştim." demiş, Halid de ona:
- Sen başka birşeye niyetlendin, Allah ise başka şeyi istedi. Biz senin sözünün zahiri ile hükmederiz ve niyetin Allah'ın bileceği birşeydir. Doğru musun, yalancı mısın, orasını Allah bilir, demişti.
Seyf b. Ömer, Şa'bî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Halid b. Velid, Hire'yi fethettiği zaman tek selamla sekiz rekat namaz kıldı.
Amr b. Ka'ka', Hire savaşı ve bu savaşla irtidad savaşlarında öldürülen Müslümanlar hakkında şöyle bir şiir söylemiştir:
"Allah, şehidlere devamlı olarak Fırat suyunu içirsin, kafir ölülerine de Nicaf ortalarında Kenef sularını içirsin.
Biz Kevazım'da Hürmüz'ü bastırdık. Seni'de de Karin'in iki boynuzunu Cevarife götürüp kırdık.
Hire'de köşkleri kuşattığımız zaman bu peşpeşe oldu. Havadar Hire üzerine kanallardan biri devamlı aktı.
Onları kuşattık. Üzerlerine çöktük. Tahtları korkak ve geride kalan kimselerinki gibi onları aşağıya meylettiriyordu.
Üzerlerine kabul ile ok attık. Onlar, ölümün karanlıklarım Mecarif mıntıkasının çevresinde sabahleyin gördüler.
Ve dediler ki: Biz kaim topraklı Arap diyarındaki bir kasabaya inen bir kavimiz."
Cerir b. Abdullah el-Becelî, bu müteaddid vak'alarından sonra Hi-. re'de bulunan Halid b. Velid'in yanına gitti. Ebu Bekir es-Sıddık, Cerir b. Abdullah'ı Halid b. Said b. As ile birlikte Şam'a göndermişti. Halid b. Said, Becele'deki kavmini toplamak ve bunları kendine takviye yapmak için izin istemek üzere Ebu Bekir'in yanına dönmek istedi. Ebu Bekir'in yanına dönünce yapmak istediği bu faaliyetler için kendisine izin vermesini istedi. Ancak Ebu Bekir es-Sıddık, buna çok kızdı ve şöyle dedi:
- Sen taleb ettiğin şeye nisbetle Allah'ın daha çok razı olacağı bir-şeyi yapmaktan beni alıkoymak için yanıma gelmişsin."

Böyle dedikten sonra Ebu Bekir, Halid b. Said'i, Irak'ta bulunan Halid b. VelidV gönderdi.
Seyf b. Ömer dedi ki: Sonra Ibn Saluba geldi. Bankiya, Besma ve çevresi için 10.000 dinar verme şartıyla Halid b. Velid'l barış yaptı. Bu beldelerin valileri gelip beldeleri ve halkları için tıpkı Hirelilerin yaptıkları gibi Halid'le barış yaptılar. Irak'ır ele geçirilmesi, Hire'nin ve çevresindeki beldelerin istila edilmesi, THleys ve Seni (Sena?) savaşlarının yapılması, Farslıla ve müttefikleriyle savaşılması, onların çok miktarda askerlerinin öldürülmesi esnasında Farslılar büyük hükümdarları Erdeşir ile oğlu Şirin'e saldırıp ikisini de öldürdüler. Bunlara mensub olan kimseleri de öldürdüler. Bu suikast sonucunda Farslılar, başlarına kimi geçireceklerini şaşkın şaşkın düşünmeye başladılar. Aralarında ihtilafa düştüler. Yalnız onlar, Kasra'nın sarayının ve memleket tahtının bulunduğu Medayin ile Halid b. Velid arasına engel olarak girecek olan bir orduyu teçhiz ettiler. Onlar, bu orduyu teçhiz ettikleri esnada Halid b. Velid, Medayin'deki Merzüban'a ve devlet yöneticilerine bir mektup yazarak, onları Allah'a imana ve İslâm'a girmeye davet etti ki hakimiyetleri ellerinde kalsın. Mülkleri de sabit olsun. Aksi takdirde cizye vermeleri gerektiğini bildirdi. Cizyeyi de vermeyecek olurlarsa kendileriyle savaşa hazır olmalarını bildirdi. Karşılarında duran Müslümanların kendilerinin yaşamayı sevdikleri gibi ölümü sevdiklerini de bildirdi. Onlar, da Halid'ir cesaret ve kahramanlığına hayret ettiler. Şaşkına döndüler. Ahmaklıklarından ve kendi nefislerine tutkunluklarından ötürü Halid'in cesaretini alaya aldılar. Halid b. Velid, Hire barışından sonra bir sene süreyle Fars illerinde şurada burada dolaşmaya devam etti. Onlara, şiddetli savaş gücünü ve göz kamaştırıcı satvetini gösterdi. Onun kahramanlığını ve cesaretini düşünen akıllar hayrette kalıyor, gören gözler kamaşıyor ve duyan kulaklar da bunu bir küpe gibi yumuşaklarına takıyorlardı. [28]

Halîd B. Velîd'in Enbar'ı Fethî

Buna, Zâtü'1-Uyun gazvesi de denir.
Halid b. Velid, askerlerinin başına geçip yola çıktı^Enbar'a vardı. Enbar'ı Farshlarm en akıllılarından ve liderlik vasfına er fazla sahip olanlarından Şirzaz adında bir adam yönetiyordu.
Halid, Enbar'ı kuşattı. Enbar'm çevresine hendek kazılmıştı. Hendek civarında da Enbarlıların dindaşları olan bedevi Araplar vardı. Bunlar, Enbarlılarla ittifak yaptılar. Halid'in hendeği geçmesine engel oldular. Halid, onlara yöneldi. İki ordu karşı karşıya gelince Halid, arkadaşlarına emir verdi. Onlar da düşmanın üzerine ok yağmuru yağdırdılar. Onlardan 1000 kişinin gözünü çıkardılar. İnsanlar bağnşmaya başladılar. Enbarlıların gözleri gitti, diye ünlediler. İşte bu yüzden bu gazveye, Zatü'1-Uyun gazvesi dendi. Şirzaz, barış için Halid'e elçi gönderdi. Halid, bazı şartlar ileri sürdü. Ama Şirzaz, bu şartları kabule yanaşmadı. Halid de hendeğin başına geldi ve askerlerinden gereksiz eşyalarını ve fazla develerini getirmelerini emretti. Getirilen eşyaları hendeğe attı. Develeri de kesip hendeği doldurdu. Dolan hendeğin üzerinden askerleriyle beraber karşı tarafa geçti. Şirzaz, bu durumu görünce barış çağrısına -Halid'in ileri sürdüğü şartlar çerçevesinde- icabet etti. Yalnız kendisini güven duyacağı bir yere göndermesini diledi. Halid de bu dileğini kabul edip yerine getirdi. Şirzaz, Enbar'dan çıktı. Halid, onu teslim alıp misafir etti, ona güven verdi. Sahabeler de orada bulunan Araplardan Arapça yazmayı öğrendiler. Beni lyad Arapları, Buh-tü'n-Nasr zamanında Enbar'a yerleşmişlerdi. Buhtü'n-Nasr Irak'ı Araplara verdiği zaman bunlar Enbar'a yerleşmişlerdi. Bu Araplar Halid'e, îyad'ın, kendi kavmini Öven bir şiirini okumuşlardı:
"Benim kavmim Iyad'dır. Ümmetler veya onlar, durdukları ve nimetler azaldığı zaman kavmim Irak'ı kendileri için serbest kıldı. Topluca yürüyüp te Irak'ı ele geçirmişlerdi. Levh ve kalem onlarla birlikte yürümüştü."
Halid, daha sonra Bevazic ve Kilvazi halklarıyla da barış antlaşması yaptı. Ancak bilahare bazı durumlar değişince, Enbarlılar ve çevrelerindeki insanlar, bu antlaşmayı bozdular. Bevazic ve Bankiya halkları dışında hiç kimse bu antlaşma şartlarına riayet etmediler.
Seyf, Habib b. Ebi Sabit'in şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bu vak'adan önce Iraklılardan hiç kimse, antlaşmaya bağlı kalmış değildi. Ancak Salviya oğulları -ki bunlar Hirelilerdir- ile Kilvazi halkı ve Fırat kıyısındaki kasabalardan bazıları, antlaşma şartlarına bağlı kaldılar. Diğerleri antlaşmayı hiçe saydılar. Antlaşma maddelerini çiğnedikten sonra tekrar antlaşmaya bağlı kalmaları için kendilerine çağrı yapıldı."
Seyf, Muhammed b. Kays'm şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Şa'bî'ye dedim ki:
- Bazı kaleler dışında Irak sevadı ile diğer yerler zorla mı fethedildi?
- Bir kısmı barış yoluyla, bir kısmı da savaş yoluyla ele geçirildi.
- Irak sevadında yaşayan insanların, savaştan önce bağlı kaldıkları bir antlaşma var mıydı? Zimmilik antlaşması yapmışlar mıydı?
- Hayır, ama onlar İslâm'a davet edildiklerinde bu davete icabet etmemiş, haraç vermeye razı olmuşlardı. Kendilerinden haraç alınınca da zimmi statüsüne tabi olmuşlardı." [29]

Aynu't-Temr Vak'ası

Halid b. Velid, Enbar fethini tamamlayınca orada yerine vekil olarak Zibrikan b. Bedr'i bıraktı. Kendisi Aynu't-Temr'e doğru yola çıktı. Aynu't-Temr'de o zaman Mehran b. Behram, Cubin Araplardan büyük bir kalabalık ve çevredeki Temir, Tağlib ve İyad kabilelerinden olan bedeviler ve başlarında Akka b. Ebi Akka olmak üzere karşılaştıkları kimselerden oluşan grubla birlikte bulunuyordu. Halid yaklaşınca Akka, Mehran'a dedi ki:

- Araplar, Araplarla savaşmayı daha iyi bilirler. Bizi ve Halid'i baş başa bırak.

- Sizi onunla baş başa bırakıyoruz. Eğer bize ihtiyacınız olursa size yardımcı oluruz.

Böyle demesi yüzünden Acemler, komutanlarını kınadılar. Ama Mehran, nıaiyyetindeki Acemlere şöyle dedi:

- Bunları kendi hallerine bırakın. Eğer Halid'i yenerlerse, bu sizin için iyi olur. Eğer mağlub olurlarsa biz Halid'i öldürürüz Onlar güçlerini yitirmişlerdir. Biz ise güçlüyüz.

Bunun üzerine Acemler, komutanların görüşünün üstünlüğünü kabul ettiler.

Halid ileriye geçti. Akka onu karşıladı. Karşı karşıya geldiklerinde Halid, ordusunun sağ ve sol kanatlarına:

- Yerinizde durun. Ben saldıracağım, dedi. Koruyucularına da arkasında olmaları için emir verdi. Sonra safları düzeltmekte olan Akka'ya saldırdı. Onu kucaklayıp esir aldı. Akka'nın askeri birliği savaş-maksızm hezimete uğradı. Çok sayıda esir verdi. Bundan sonra Halid, Aynu't-Temr kalesine yöneldi. Mehran, Akka'nm ve askerlerinin hezimete uğradıkları haberini alınca kaleden indi, kaleyi terk edip kaçtı. Arap Hristiyanlarının kılıç artıkları kaleye döndüler. Kapının açık olduğunu görünce içeri girdiler. Kaleye sığındılar. Halid b. Velid, gelip onları şiddetli bir muhasara altına aldı. Bu durumu görünce, Halid'e barış yapma talebinde bulundular. Halid, kendi hükmüne itaat etmeleri şartıyla barış yapacağını bildirdi. Onlar da onun hükmüne boyun eğip kaleden indiler. Zincirlere bağlandılar. Kale teslim alınmış oldu. Halid, sonra emir verdi. Akka'nm boynu vuruldu. Beraberindekiler ve Halid?in hükmüne teslim olanlar da topluca esir alındılar. Kaledeki herşey ganimet olarak ele geçirildi. Halid, kilisede İncil öğrenmekte olan kapalı kapı gerisinde kırk çocuk gördü. Halid kapıyı kırdı. Onları emirlere ve zenginlere dağıttı. Himran, humustan (beşte birlik paydan) Osman b. Af-fan'm payına düştü. Muhammed b. Sirin'in babası Sirin'i de Enes b. Malik aldı. Daha çok sayıda meşhur mevali de esir alındı ki, onlar ve onların zürriyetleri için hayır murad edilmişti.

Velid b. Ukbe, bu gazveden elde edilen ganimetlerin beşte birini getirdiğinde Ebu Bekir, Velid'i takviye olarak îyaz b. Ğanem'e gönderdi, îyaz, o zaman Dumetü'l-Cendel'i kuşatma durumundaydı. Velid b. Ukbe, îyaz'm yanına gittiğinde onu Irak'ın bir nahiyesinde bir kavmi kuşatır vaziyette gördü. Ancak Iraklılar da yolları kapadıkları için îyaz'm kendisi de mahsur kalmıştı ve Velid'e şöyle demişti:

- Bazı görüşler vardır ki, büyük bir ordudan daha iyi iş görür. îçin-de bulunduğumuz durum hakkında görüşün nedir? Velid ona şöyle dedi:

- Halid'e mektup yaz. Yanındaki askerlerden bir kısmını takviye olarak sana göndersin.

Iyaz, takviye kuvveti istediğini bildiren bir mektubu Halid b. Velid'e gönderdi. Mektup, Aynu't-Temr vak'asımn tamamlanmasından hemen sonra Halid'in eline ulaştı. İyaz, ondan yardım istiyordu. Halid, ona şu cevabı gönderdi:

"Halid'den İyaz'a... Sana geliyorum. Biraz bekle. Binekler sana gelecek ki o binekler, aslanları taşıyorlar. Üzerlerinde Öldürücü zehirler vardır. Peş peşe birlikler sana gelecektir." [30]

Dumetü'l-Cendel Savaşı

Halid b. Velid, Aynu't-Temr savaşını tamamladıktan sonra Dume-tü'l-Cendel'e yöneldi. Aynut-Temr'de yerine Uveymir b. Kahin el-Es-lemî'yi bıraktı. Dumetü'l-Cendel halkı, Halid'in kendilerine doğru gelmekte olduğu haberini alınca Behra, Tenuh Kelb, Gassan ve Decaim'deki firkalarına haber saldılar. Bu firkalar toplanarak Dumetü'l-Cendel'e doğru harekete geçtiler Gassanlılarla Tenuhluların başlarında İbnü'l-Eyhem; Decaimlilerin başlarında Îbnu'l-Hadrican vardı. Du-metü'l-Cende halkını Ükeydir b. Abdülmelîk ile Cudi b. Rebia yönetmekteydi. Bunlar ihtilafa düştüler. Ükeydir dedi ki:

- insanlar arasında Halid'i en iyi bilen benim. Savaşta onun kadar şanslı bir kimse yoktur. Halid'în yüzünü gören bir topluluk, sayıları az da olsa çok da olsa onun karşısında mutlaka yenilgiye uğrarlar. Gelin beni dinleyin ve müslümanlarla barış yapın.

Ükeydir'in bu teklifini çevresindekiler kabul etmediler. Bunun üzerine Ükeydir onlara:

- Halid'le yapacağınız savaşta, yanınızda yer almayacak ve size yardımcı olmayacağım, dedi ve onlardan ayrıldı.

Halid b. Velid, kavmini terk eden Ükeydir'in üzerine Asım b. Amr^ı gönderdi. Asım, onu bulup yakaladı ve Halid'in huzuruna getirdi. Halid, boynunun vurulmasını emretti. Boynu vuruldu ve yanındaki eşyalar ganimet olarak alındı. Sonra Halid Dumetü'l-Cendel'e doğru yoluna devam etti. Dumetü'l-Cendel halkının başında vali olarak Cudi b. Rebia vardı. Ayrıca orada bedevilerden her kabile kendi emirlerinin maiyetinde duruyorlardı. Halid, Dumetü'l-Cendel'i kendisi ile Iyaz b. Ganem ordusu araşma aldı. Bedevilerin ordusu iki nrkaya ayrıldı. Bir nrka Ha-lid'e taraf, diğer nrka da îyaz'a taraf yöneldi. Halid karşısındaki nrkaya saldırdı. İyaz da kendisine yönelenlere saldırdı. Halid, Cûdi b. Re-bia'yı esir aldı. Akra b. Habis, Vedia'yı esir aldı. Bedeviler kaleye kaçıp sığındılar. Kale dolup taştı. Hatta bir kısmı kaleye sığamaz oldu. Beni Temim kabilesi, kale dışmdakilerine acıyıp biraz erzak verdiler. Bir kısmi kurtuldu. Halid de gelip kale dışında bulduğu kimselerin boyunlarını

vurdu. Ayrıca Cudi b. Rebia ile beraberindeki esirlerin de boyunlarının vurulmasını, ancak Beni Kelb kabilesinden olan esirlerin ayrı tutulmalarını, onların boyunlarının vurulmamasını emretti. Çünkü Asım b. Amr, Akra b. Habis ve Beni Temim, onlara eman vermişlerdi. Halid, onlara dedi ki:
- Ne oluyor sizlere? islâm'ın hükmünü zayi edip cahiliyetin hükmünü mü muhafaza ediyorsunuz (ki bunlara eman veriyorsunuz)? Asım b. Amr, Halid'e dedi ki:
- Bunların afiyet içinde yaşamalarım kıskanıyor ve bunları şeytana mı bırakıyorsun?
Sonra Halid, kale kapısının çevresinde dolaştı, uğraştı uğraştı, derken kapıyı söktü. Kale içine girdi, oradaki savaşçıları öldürdü, çoluk çocuğu esir aldı. Halid, o gün Cudi b. Rebia'mn kızını satın aldı. O kız güzellikte şöhret bulmuştu. Kendisi Dumetü'l-Cendel'de kaldı. Akra'yı Enbar'a gönderdi. Sonra da Halid, Hire'ye döndü. Hireliler, onu eğilerek karşıladılar. Âdeta secdeye kapandılar. Onlardan birinin kendi arkadaşına şöyle dediğini işitti: "Halid bize uğradı, bu çok büyük bir sevinç günüdür." [31]

Hasıd Ve Mudayyah Savaşları

Seyf b. Ömer, Muhammed, Talha ve Mühelleb'in şöyle dediklerini rivayet etmiştir:
"Halid b. Veîid, Dumetü'l-Cendel'de bir süre kaldı. Oradaki Acemler, Cezire Araplanyla mektupîaştilar ve Halid'le savaşmak için toplandılar. Zibrikan'm elinden almak için Enbar üzerine yürüdüler. O zaman Enbar'da Halid'in naibi olarak Zibrikan bulunuyordu. Zibrikan, bu durumdan haberdar olunca, Halid b. Velid'in Hire'de naibi olarak bulunan Ka'ka b. Amr'a mektup yazdı. Ka'ka da Abe b..Fedekî es-Sadfye haber saldı. Onu Hasid'e, emir yaptı. Urve b. Ebi Ca'd el-Barikfyi de gönderip Hanafis'e emir yaptı.
Halid, Dumetü'l-CendeFden Hire'ye döndü. O, Kisrâ'nm başkenti olan Medayin halkıyla savaşmaya niyetlenmişti. Ancak Ebu Bekir es-Sıddık'dan izin almaksızın bu savaşı yapmayı uygun görmüyordu. Acem askerlerinin, kendisiyle savaşmak isteyen Hristiyan bedevilerle birleşerek toplanmaları hadisesi onu meşgul etti. Bunun üzerine o da Ka'ka b. Amr'ı insanlar üzerine Emir olarak gönderdi. Acemlerin başında Luzbeh adında bir komutan vardı. Onu destekleyen Zeremher adında başka bir komutan da vardı, iki taraf, şiddetli bir şekilde savaştılar. Müşrikler hezimete uğradılar. Müslümanlar, onlardan birçoğunu öldürdüler. Ka'ka, Zeremher'i öldürdü, ismet b. Abdullah ed-Debhî de Luzbeh'i öldürdü. Müslümanlar, çok miktarda ganimet ele geçirdiler. Acemlerden bir kısmı kaçtı. Hanafis denen yere sığındılar. Ebu Leyla b. Fedekî es-Sadî, onların üzerine yürüdü. Onun gelişini duyunca Muday-yah denen yere gittiler. Bunun üzerine oraya beraberindeki Acem ve bedevilerle yerleştiklerinde Halid b. Velid, beraberindeki askerlerle üzerlerine yürüdü. Askerlerini üç firkaya ayırdı. Geceleyin onlar uykudayken üzerlerine hücum etti. Onları öldürdü. Çok az sayıda adam Müslümanların elinden kaçıp kurtuldu. Diğerleri koyun leşleri gibi yere düştüler."
Bu konuda Ibıi Cerir, Adiy b. Hatim'in şöyle dediğini nakletmiştir:
"Bu savaşta ve saldırıda Harkus b. Numan en-Nemrî adındaki bir. adamın yanına vardık. Çevresinde oğullan, kızları ve karısı vardı. Önlerine bir şarap kazanı indirmişti.
Onlar, şöyle diyorlardı:
- işte Halid'in askerleri geldi. Bu saatte artık kim bu şarabı içebilir?"
Halid de onlara şöyle dedi:
- Bu şarapla vedalaşarak için. Bundan sonra şarap içeceğinizi sanmıyorum!
Onlar da şarabı içmeye başladılar. Harkus da aile efradına şöyle diyordu:
"Sabah saldırısından önce bana içirsenize! Belki de ölümümüz yakındır. Farkında değiliz."
Askerler üzerlerine saldırdılar. Adamın bîri Harkus'un başına vurdu. Baktı ki başı şarap kazanının içindedir. Oğulları, kızları ve karısı esir alındı. Bu savaşta, yanlarında Ebu Bekir es-Sıddık'm emannâmesi olan ve Müslüman olmuş iki adam öldürüldü. Müslümanlar, bundan habersizdiler. Öldürülen bu iki Müslümandan biri Abdü'1-Uzzâ b. Ebi Ruhm b. Karvaş idi. Onu Cerir b. Abdullah el-Becelî öldürmüştü. Diğeri de Lebid b. Cerir'di ki, onu Müslümanlardan biri öldürmüştü. Öldürüldükleri haber Ebu Bekir'e ulaşınca o, bunların diyetlerini ödedi. Diyetlerini çocuklarına vasilerle gönderdi. Hz. Ömer de bu vak'a sebebiyle epey konuştu. Halid b. Velid'i kınadı, nitekim Malik b. Nüveyre için de Halid b. Velid aleyhine konuşmuştu. Ancak Ebu Bekir es-Sıddık, ona şöyle dedi:
- Rabilerin diyarında yaşayanlar, işte bu gibi durumlarla karşılaşırlar. Müşriklerle komşu olduklarından ötürü günahkar olurlar. Bunların durumuna hadis-i şerifte de değinilmiştir: "Ben müşrik kimse ile beraber aynı diyarda ikamet eden kimseden beriyim (ondan uzağım)."
Başka bir hadiste de: "Onların ateşlerini görme." denilmiştir. Yani Müslümanlarla müşrikler aynı mahallede bir arada bulunmamalıdırlar."
Bu savaştan sonra Seni ve Zümeyl vak'aları oldu. Müslümanlar, oralardaki bedevileri ve Acemleri öldürdüler. Ellerinden hiç kimse kaçıp kurtulamadı ve haber götüremedi. Sonra Halid, bu savaşlarda elde edilen ganimetlerin beşte birini ve esirleri Ebu Bekir es-Sıddık'a gönderdi. Hz. Ali, bu esirlerden Arap bir cariyeyi satın aldı ki, bu Rabia b. Büceyr et-Tağlibî'nin kızı idi. Bu

cariye Hz. Ali'ye, Ömer ve Rukiyye adlarındaki çocukları doğurdu. Allah hepsinden razı olsun. [32]

Firaz Savaşı

Halid b. Velid, beraberindeki Müslümanlarla birlikte Şam, Irak ve Cezire sınırlarının kesiştiği Firaz'a gitti. Orada ramazan ayını geçirdi. Düşmanla meşgul olduğu için oruç tutmadı. Bizanslılar, Halid'in oraya geldiğini ve memleketlerine yakın bir yere yerleştiğini duyunca hamiyyete gelip öfkelendiler. Çok sayıda asker topladılar. Tağlib, lyad ve Temr kabilelerine yardım ettiler. Sonra Halid'in üzerine geldiler. Onlarla Haîid arasında Fırat nehri vardı. Bizanslılar, Halid'e dediler İd:
- Fırat'ı geçip de yanımıza gel. Halid de onlara:
- Hayır, siz Fırat'ı geçip yanımıza gelin, dedi. Rumlar nehri geçip Müslümanların karşısına geldiler.
Bu hadise, hicri onikinci senenin zilkade ayında vuku buldu. îki taraf, şiddetli bir şekilde savaştılar. Sonra Cenâb-ı Allah, Bizans topluluklarını hezimete uğrattı. Müslümanlar, onları takip etme ve kovalama imkanını buldular. Müslümanlar, bu savaşta 100.000 düşman öldürdüler. Halid, bu savaştan sonra Firaz'da on gün kaldı. Sonra Hire'ye dönüleceğini duyurdu. Zilkade ayının bitimine beş gün kala Hire'ye dönüldü. Halid, Asım b. Amr'ın öncü kuvvetlerin başında, Şecere b. Eazz'ın da artçı kuvvetlerin başında bulunmasını emretti. Halid, artçı kuvvetlerle birlikte gitmekte olduğu intibaını verdi. Kendisi de birkaç arkadaşıyla birlikte Mescid-i Haram'a yöneldi. Mekke'ye, daha önce gitmediği bir yoldan gitti. O sene haccetti. Sonra döndü ve artçı kuvvetlerin Hire'ye ulaşmalarından önce askerlere ulaştı ve o sene beraberindeki birkaç kişiden başkası onun haccettiğini bilemediler. Ebu Bekir es-Sıddık da ancak hacdan döndükten sonra onun haccetmiş olduğunu anladı. Ordusundan ayrıldığından ötürü onu kınayan bir mektup gönderdi. Ceza olarak da onun Irak'ı bırakıp Şam'a gitmesini ve orada savaşmasını emretti. Gönderdiği mektubunda Halid'e şöyle diyordu:
" Topluluklar gaîib olmadı, ancak Allah'ın yardımıyla galip oldu ey Ebu Süleyman (Halid'in künyesi Ebu Süleyman idi) Niyetin ve payın sana mübarek olsun. Sen tamamla ki Allah da senin için tamamlasın. Bu yaptıklarından ötürü gururlanma, aksi takdirde kayba uğrayıp yardımsız bırakılırsın. Yaptığın işlerden ötürü nazlanma. Çünkü minnet ancak Allah'adır. Mükafat ve sevap O'nun vereceği birşeydir." [33]

Hîcrî Onîkîncî Senede Meydana Gelen Bazı Olaylar

Bu sene Ebu Bekir es-Sıddık, Yemame savaşında kurrâların Öldürülüp şehid edilmelerinden sonra Kur'ân'ı toplaması için Zeyd b. Sabit'i görevlendirdi.
Yine bu sene Ebu Talib oğlu Ali, Rasûlullah'm kızı Zeyneb'in kızı Ümame ile evlendi. Ümame'nin babası Ebu'l-As b. Rebi b Abdüşşems el-Ümevî idi. Babası bu senede vefat etmişti.
Rasûlullah (s.a.v.), Ümame'yi çocukluğunda namaz kılarken omu-zuna alır, secdeye vardığı zaman indirir, kıyama kalkarken de yine omuzuna alırdı. Yine bu sene içinde Ömer b. Hattab (r.a.), amcası kızı Atike binti Zeyd b. Amr b. Nüfeyl ile evlendi. Hz. Ömer, Atike'yi çok sevip beğeniyordu. Atike, onun namaza gitmesine engel olmuyordu. Ama Hz. Ömer, Atike'nin namaz kılmak için evden çıkmasına ve camiye gitmesine razı olmuyordu. Bir gün Hz. Ömer, onun için karanlıkta yolda oturdu. Atike oradan geçerken Hz. Ömer eliyle onun arkasına vurdu, o da evine döndü. Artık camiye gitmek için evden çıkmadı. Atike daha önceleri Zeyd b. Hattab'la evli idi. Zeyd şehid edilince, Hz. Ömer onunla evlendi. Atike, Zeyd'den önce de Ebu Bekir'in oğlu Abdullah'la evli idi. Abdullah da şehid edilmişti. Hz. Ömer'in vefatından sonra Atike ile Zübeyr evlendi. Zübeyr de öldürüldükten sonra Hz. Ali, Atike ile evlenmek istedi, ancak Atike ona:
- Senin de ölmenden korktuğum için seninle evlenmek istemiyorum, demiş ve vefat edinceye kadar artık hiç evlenmemişti.
Bu sene Hz. Ömer, kölesi Eslem'i satın aldı. Eşlem, tabiilerin önde gelenlerinden bir şahsiyet oldu. Oğlu Zeyd b. Eşlem de yüksek derecedeki sıka (güvenilir) ravilerden biri oldu.
Bu senede Hz. Ebu Bekir, insanlara haccettirdi. Yerine Medine'de Osman b. Affan'ı naib olarak bıraktı. Bununla ilgili olarak îbn Ishak, Ebu Macide'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Hz. Ebu Bekir, hicretin onikinci senesinde halife iken bize haccettirdi." Ebu Macide, ayrıca kulak kesme yüzünden bir kısas hükmünün infaz edildiğini ve Ebu Bekir'in emri üzerine bu konuda Hz. Ömer'in hakim tayin edildiğini de anlatmıştır.
İbn İshak dedi ki: Bazılarına göre Hz. Ebu Bekir, halifeliği döneminde haccetmemiş, ancak hicri onikinci senede hac emiri olarak Hat-tab oğlu Ömer'i ya da Abdurrahman b. Avfı Mekke'ye göndermiştir. [34]

Hicretin Onîkinci Senesinde Vefat Eden Şahsiyetler

Yemame savaşı ve sonraki savaşlar, hicri onikinci senede vuku bulmuştur. Hicri onbirinci senede Yemame'de ve daha sonra ölen kimselerden de burada bahsedilmiştir. Ama meşhur olan bizim anlattığımızdır. [35]

Beşîr B. Sa'd B. Salebe El-Hazrecî

Bu zat, Numan b. Beşir'in babasıdır. İkinci Akabe bey'atmda, Bedir gazvesinde ve müteakip gazvelerde hazır bulunmuştur. Anlatıldığına göre bu zat, Ensar'dan ilk Müslüman olan kişidir. Beni Saide yurdunda Ebu Bekir'e berat eden Ensâr'm da ilkidir. Halid b. Velid'le birlikte savaşlara katılmış, nihayet Aynu't-Temr savaşında şehid edilmiştir. Allah ondan razı olsun. Neseî, ondan bal arısı (Nahl) hadisini rivayet etmistir. SaTs b. Cüsame el-Leysî (Muhkem b. Cüsame'nin kardeşi) de onur Rasûlullah'tan naklettiği birkaç hadisi rivayet etmiştir. Ebu Hatim dedi ki: Beşir b. Sa'd b. Salebe el-Hazrecî hicret etti Veddan'a yerleşti. Ebu Bekir'in hilafeti döneminde vefat etti. [36]

Ebu Mersed El-Ğanevî

Bu zatın soy kütüğü şöyledir: Muaz b. Husayn b. Yerbu b. Amr b. Yerbu b. Hareşe b. Sa'd b. Tarif b. Haylan b. Ganem b. Gani b. A'ser b. Sa'd b. Kays b. Gaylan b. Mudar b. Nizar Ebu Mersed el-Ğanevî. Oğlu Mersed'le birlikte Bedir gazvesinde hazı bulundu. Ondan başka, oğluyla birlikte bu gazvede hazır bulunan başka bir kişi yoktur. Önceki kısımlarda da anlatıldığı gibi oğlu Mersed, Reci vak'asmda şehid edildi. Oğlu Mersed'in oğlu Enis de sahabelerdendir. Mekke fethi ve Hüneyn gazvelerinde hazır bulunmuştur. Evtas muharebesinde, Rasûlullah (s.a.v.) için casusluk yapmıştır. Ebu Mersed, Abbas b. Abdülmuttalib'in müttefiki idi.
Rasûlullah'tan şu hadisi naklettiği rivayet edilir: "Mezarların üzerinde namaz kılmayın ve mezarların üzerinde oturmayın."
Vakidî dedi ki: Ebu Mersed el-Ganevî, hicri onikinci senede vefat etti. Başkaları onun aynı senede Şam'da vefat ettiğini söylemişlerdir. Başka bir rivayete göre de altmış altı yaşmda iken hicri onikinci senede Şam'da vefat etmiştir. Uzun boylu, gür saçlı bir adamdı.
Ben derim ki: Şam'ın ön taraflarında Kesir'in mezarı diye bilinen bir mezar vardır. Mezar taşının kitabesinde şu ibareye rastladım: "Bu, Rasûlullah (s.a.v.)'m ashabından Kinaz b. Husayn'm mezarıdır." O mekanda, manevi bir esinti ve heybet gördüm. Hafiz İbn Asakir'in, «Şam, Tarihi» adlı eserinde buna değinmemiş olması hayret vericidir. Doğru-v sunu Allah bilir. [37]

Ebu'l-As B. Rebî

Bu zatın soy kütüğü de şöyledir: Ebu'l-As b. Rebi b. Abdü'1-Uzzâ b. Abdüşşems b. Abdumenaf b. Kusay el-Kureşî el-Abşemî Bu zat, Rasûlullah (s.a.v.)'m büyük kızı Zeyneb'in kocasıdır. Zeyneb'e iyi davranır ve onu severdi. Rasûlullah (s.a.v.)'ın risaletle görevlendirildiği zaman müşrikler, Zeyneb'i boşamasını istemişler, fakat o bunu kabul etmemişti.
Ebu'l-As b. Rebi, Hatice binti Hüveylid'in bacısı oğludur. Anasının adı Hâle'dir. Başka bir rivayete göre ise Hind bint Hüveylid'dir.
Ebül-As'm asıl adı hususunda da ihtilaf edilmiştir. Bir rivayete göre adı Lakit'dir ki, meşhur olan rivayet budur*. Başka bir rivayete göre adı Mihşem, diğer bir rivayete göre ise Heşim'dir. Bedir savaşma kafirlerin safında yer alarak katılıp esir edildi. Kardeşi Amr b. Rebi gelip fidyesini, vermek istedi. Onun kurtuluş fidyesi olarak da bir gerdanlık takdim etti. Hz. Hatice, kız Zeyneb'i Ebul-As'la evlendirirken bu gerdanlığı çeyiz olarak Zeyneb'e vermişti. Rasûluilah (s.a.v.), gerdanlığı görünce Zeyneb'e acıdı ve çok etkilendi. Bu sebeple Ebu'1-As'ı salıverdi. Yalnız Mekke'ye gittiğinde Zeyneb'i Medine'ye göndermesini Ebu'1-As'a şart koştu. Ebu'l-As da bu şartı yerine getirdi. Mekke fethinden çok az Öncesine kadar Mekke'de kafir olarak kaldı Kureyş ticaret kervanı ile birlikte sefere çıktı. Zeyd b. Harise seriyyesiyle bu kervanın karşısına çıkü. Kervandaki arkadaşlarının hepsini.öldürdü. Develeri ganimet olarak ele geçirdi. Ebu'l-As da Medine'ye kaçıp kansı Zeyneb'ten himaye istedi. Zeyneb de onu himayesine aldı. Rasûluilah (s.a.v.) da Zeyneb'in bu himayesini onayladı ve yanındaki Kureyş mallarını EbuU-As'a geri verdi. O da bu malları alıp Mekke'ye döndü. Mallan sahiplerine iade etti. Sonra hak şahadeti getirip Medine'ye hicret etti. Rasûluilah (s.a.v.), Zeyneb'i ilk nikahı ile ona verdi. Ebu'l-As ile Zeyneb'in ayrılıp tekrar birleşmeleri arasından altı yıl geçmişti. Ayrılmaları Hudeybiye umresinde Müslüman kadınların müşriklere haram kılınmaları vaktinden iki sene sonra olmuştu. Bir rivayete göre Rasûluilah (s.a.v.), yeni bir nikah kıyarak Zeyneb'i Ebu'1-As'a vermiştir. Doğrusunu Allah bilir.
Zeyneb'le Ebul-As'm evliliklerinden Ali adında bir erkek çocuk doğmuştur. Ebu'l-As, Rasûluilah (s.a.v.)'m görevlendirip gönderdiği zaman Hz. Ali ile birlikte Yemen'e gitmişti. Rasûluilah (s.a.v.), ondan sitayişle bahseder ve damatlığını övüp şöyle derdi: "Benimle konuştu, bana doğru söyledi; bana söz verdi, sözünü yerine getirdi."
Ebu'l-As, hicri onikinci senede Hz. Ebu Bekir'in hilafeti zamanında vefat etti. Bu senede Hz. Ali, Ebu'l-As'ın kızı Ümame bint Ebi'l-As ile evlendi. Eşi Fatıma'nın ve Umame'nin vefatından sonra Ümame ile bu evliliği yapmıştı. Ama bu evliliğin Ebu'l As'ın vefatından önce mi, sonra mı yapıldığım bilemiyorum. Doğrusunu Allah bilir. [38]

[1] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/474-477.
[2] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/477-481.
[3] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/481.
[4] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/481-482.
[5] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/482-483.
[6] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/484.
[7] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/484-485.
[8] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/485-486.
[9] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/486-487.
[10] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/487.
[11] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/487.
[12] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/487-488.
[13] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/488.
[14] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/488.
[15] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/488.
[16] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/488.
[17] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/488-489.
[18] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/489.
[19] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/489-490.
[20] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/490-491.
[21] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/491-493.
[22] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/493-495.
[23] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/496.
[24] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/496-500.
[25] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/500-501.
[26] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/501-502.
[27] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/502-504.
[28] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/504-507
[29] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/507-508.
[30] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/508-509.
[31] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/509-511.
[32] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/511-512.
[33] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/512-513.
[34] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/513-514.
[35] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/514.
[36] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/514-515.
[37] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/515.
[38] İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nıhaye, Çağrı Yayınları: 6/515-516.

The CHM file was converted to HTM by UNLICENSED version of **ChmDecompiler** software.
Download **ChmDecompiler** via: http://www.zipghost.com